СБОРНИКЪ

АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ

ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ВНУТРЕННИХЪ И ДУХОВНЫХЪ ДѢЛЪ.

ЧАСТЬ II.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ И СПОСОБСТВУЮЩІЯ ОНОЙ ЗАВЕДЕНІЯ.

ТОМЪ II.

ZBIÓR

PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

CZĘŚĆ II.

PRZEMYSŁ I ZAKŁADY PRZEMYSŁ POSIŁKUJĄCE.

TOM II.

1866.

3797.

СБОРНИКЪ
АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ВНУТРЕННИХЪ И ДУХОВНЫХЪ ДѢЛЪ.

ЧАСТЬ II.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ И СПОСОБСТВУЮЩІЯ ОНОЙ ЗАВЕДЕНІЯ.

ТОМЪ II.

ZBIÓR
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

CZĘŚĆ II.

PRZEMYSŁ I ZAKŁADY PRZEMYSŁ POSIŁKUJĄCE.

TOM II.

1866.

D84/84

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku
Ke 86424
BIBLIOTEKA NARODOWA BN
WYDANO Z DUBLETÓW Biblioteki Narodowej

Варшава Въ Типографіи С. Оргельбранда.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. W drukarni S. Orgelbranda

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Въ настоящемъ II-мъ томѣ помѣщены слѣдующіе отдѣлы:

Отдѣлъ IV, о льготахъ и содѣйствіи Правительства къ развитію ремесленной, мануфактурной и фабричной промышленности;

Отдѣлъ V, о мѣрахъ поощренія ремесленной, мануфактурной и фабричной промышленности, и

Отдѣлъ VI, о надзорѣ Правительства за частными промышленными заведеніями, а также о собираніи статистическихъ свѣдѣній для годовыхъ отчетовъ.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Вице-Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Сенатора Фундуклея, составленъ Статсъ-Референдаріемъ Собоцкимъ, изъ матеріаловъ, доставленныхъ изъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Делегатомъ оной, Инспекторомъ тюремъ въ Царствѣ, Кольсдорфомъ.

OBJAŚNIENIE.

Niniejszy tom II zawiera następujące działy:

Dział IV, o udogodnieniach i pomocy Rządu, dla rozwinięcia rzemiosł, rękodzieł i fabryk;

Dział V, o środkach zachęty do prowadzenia rzemiosł, rękodzieł i fabryk;

Dział VI, o kontrolli Rządu nad zakładami przemysłowémi prywatnémi, tudzież o zbieraniu wiadomości statystycznych do sprawozdań rocznych.

Zbiór ten, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego, Senatora Fundukleja, Vice-Prezesa Rady Stanu Królestwa, ułożony został przez Referendarza Stanu Sobockiego, z materyałów dostarczonych ze strony Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przez Delegowanego od téj Władzy, Inspektora objazdowego więzień w Królestwie Kohlsdorfa.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ОТДѢЛЪ IV.			
	О ЛЬГОТАХЪ И СОДѢЙСТВІИ ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪ РАЗВИТІЮ РЕМЕСЛЕННОЙ, МАНУФАКТУРНОЙ И ФАБРИЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.			
	ГЛАВА I.			
	ОБЪ ОСВОБОЖДЕНІИ ПРОМЫШЛЕННАГО НАСЕЛЕНІЯ ОТЪ ПОВИННОСТЕЙ И ПЛАТЕЖЕЙ, КОИМИ ОБЛОЖЕНЫ ПРОЧІЕ ЖИТЕЛИ.			
	а) О предоставленіи льготъ и преимуществъ фабрикантамъ и ремесленникамъ.			
1	Постановленіе о переселеніи въ Царство полезныхъ иностранцевъ, какъ фабрикантовъ и ремесленниковъ, такъ и земледѣльцевъ.	2 Марта 1816 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	2
2	Постановленіе о предоставленіи облегченій и льготъ переселяющимся иностраннымъ су-	18 Сентября 1820 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	10

SPIS PRZEDMIOTÓW,

W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	DZIAŁ IV.			
	O UDOGODNIENIACH I POMOCY RZĄDU DLA ROZWINIĘCIA RZEMIOSŁ, RĘKODZIEŁ I FABRYK.			
	ROZDZIAŁ I.			
	PRZEPISY O UWOLNIENIU LUDNOŚCI PRZEMYSŁOWÉJ OD POWINNOŚCI I OPŁAT, PONOSZONYCH PRZEZ OGÓŁ MIESZKAŃCÓW.			
	a) O zapewnieniu ulg i dobrodziejstw dla fabrykantów i rzemieślników.			
1	Postanowienie o osiedlaniu się w kraju użytecznych cudzoziemców, tak fabrykantów, rzemieślników, jak i rolników.	2 Marca 1816 r.	Namiestnik Królewski.	3
2	Postanowienie, zapewniające różne ułatwienia i ulgi, dla osiadających w Królestwie zagra-	18 Września 1820 r.	Namiestnik Królewski.	11

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Властъ, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	конным и другимъ фабрикантамъ или ремесленникамъ.			
3	Постановленіе объ освобожденіи полезныхъ фабричныхъ заведеній отъ военнаго постоя.	9 Апрѣля 1822 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	16
4	Распоряженіе объ отклоненіи препятствій къ водворенію въ городахъ иностранныхъ фабрикантовъ и ремесленниковъ, а также объ устройствѣ самыхъ городовъ.	21 Ноября 1823 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	20
5	Постановленіе, указывающее льготы, какія предоставляются переселяющимся въ Царство иностраннымъ промышленникамъ или земледѣльцамъ.	28 Апрѣля (10 Мая) 1833 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	28
6	Постановленіе о продолженіи еще на 10 лѣтъ безплатной выдачи изъ казенныхъ лѣсныхъ дачь переселяющимся въ Царство иностраннымъ фабрикантамъ и ремесленникамъ строеваго лѣса.	12 (24) Мая 1833 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	38
7	Высочайшій указъ, коимъ предоставлены фабрикантамъ, ремесленникамъ и промышлен-	27 Ноября (9 Декабря) 1851 г.	Высочайшій указъ.	42

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	nicznych fabrykantów sukna, i innych fabrykantów lub rzemieślników.			
3	Postanowienie, zwalniające pożyteczne zakłady fabryczne od kwaterunku.	9 Kwietnia 1822 r.	Namiestnik Królewski.	17
4	Rozporządzenie, o usunięciu przeszkód w osadzaniu fabrykantów i rzemieślników zagranicznych po miastach, oraz o regulacyi samychże miast.	21 Listopada 1823 r.	Namiestnik Królewski.	21
5	Postanowienie, wskazujące dobrodziejstwa dla cudzoziemców przemysłowców lub rolników, w kraju osiedlających się.	28 Kwietnia (10 Maja) 1833 r.	Rada Administracyjna.	29
6	Decyzya, przedłużająca 10-cio letni termin wydawania drzewa bezpłatnie z lasów rządowych, dla osiadających w kraju zagranicznych fabrykantów i rzemieślników.	12 (24) Maja 1833 r.	Rada Administracyjna.	39
7	Ukaz Najwyższy, zapewniający ulgi w opłacie za paszporta	27 Listopada (9 Grudnia) 1851 r.	Ukaz Najwyższy.	43

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	никамъ льготы въ пошлинахъ за заграничные паспорты.			
8	Высочайшій указъ объ отмѣнѣ пошлины за заграничные паспорты	13 (25) Ноября 1856 г.	Высочайшій указъ.	46
9	Выписка изъ Высочайше утвержденнаго Положенія о рекрутской повинности тѣхъ именно статей, по силѣ которыхъ иностранцы, поступившіе въ подданство въ Царствѣ, и сыновья ихъ, равно лица, находящіяся на казенныхъ горныхъ заводахъ, свободны отъ этой повинности.	3 (15) Марта 1859 г.	Высочайшій указъ.	52
	b) О выдачѣ владѣльцамъ машиностроительныхъ заводовъ въ Царствѣ Польскомъ разрѣшеній на безпошлинный привозъ изъ заграницы желѣза не въ дѣлѣ.			
	Введеніе	. . .	. . . .	56
10	Указъ о дозволеніи безпошлиннаго привоза изъ за границы чугуна и желѣза для постройки машинъ и ихъ составныхъ частей.	8 (20) Мая 1861 г.	Указъ Правительствующаго Сената.	58

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	dla fabrykantów, rzemieślników i handlujących.			
8	Ukaz Najwyższy, zmieniający opłaty od paszportów zagranicznych.	13 (25) Listopada 1856 r.	Ukaz Najwyższy.	47
9	Wyciąg z ustawy o powinności zaciągowéj, tych mianowicie artykułów, wedle których osiadający w kraju cudzoziemcy i ich dzieci, tudzież górnicy rządowi, są uwolnieni od téj powinności.	3 (15) Marca 1859 r.	Ukaz Najwyższy.	53
	b) O wydawaniu pozwoleń właścicielom fabryk machin w Królestwie Polskiém, na sprowadzanie z zagranicy żelaza pierwszéj przeróbki, bez opłaty cła.			
	Wstęp	. . .	. . . .	57
10	Ukaz o dozwoleniu sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza lanego i kutego, do budowy machin i części składowych tychże machin.	8 (20) Maja 1861 r.	Ukaz Rządzącego Senatu.	59

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
11	Распоряженіе о предоставленіи владѣльцамъ машиностроительныхъ фабрикъ въ Царствѣ безпошлиннаго привоза иностраннаго желѣза на выдѣлку машинъ и составныхъ частей оныхъ.	21 Мая (2 Іюня) 1863 г., № 5,240	Намѣстникъ въ Царствѣ.	64
12	Постановленіе съ изображеніемъ Высочайшаго повелѣнія о распространеніи на владѣльцевъ машиностроительныхъ заводовъ въ Царствѣ Польскомъ льготы выписывать безпошлинно изъ за границы желѣзо и составныя части машинъ.	7 (19) Іюня 1863 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	72
13	Отношеніе съ сообщеніемъ правилъ о выдачѣ дозволеній владѣльцамъ машиностроительныхъ заводовъ на выписку безпошлинно изъ за границы желѣза и составныхъ частей машинъ.	31 Марта (12 Апрѣля) 1864 г., № 2,017.	Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ.	76
14	Постановленіе объ утвержденіи правилъ по употребленію на машиностроительныхъ заводахъ въ Царствѣ Польскомъ выписываемаго изъ за границы безпошлинно чугуна и желѣза для выдѣлки ма-	29 Мая (10 Іюня) 1864 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	78

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
11	Rozporządzenie o rozciągnięciu na właścicieli fabryk machin w Królestwie Polskiém dobrodziejstwa, sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza, do wyrabiania machin i części ich składowych.	21 Maja (2 Czerwca) 1863 r. № 5,240.	Namiestnik Królestwa.	65
12	Zawiadomienie o Najwyższém dozwoleniu zastósowania dobrodziejstwa sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza i części składowych machin, i do właścicieli fabryk machin w Królestwie Polskiém.	7 (19) Czerwca 1863 r.	Rada Administracyjna.	73
13	Odezwa kommunikująca przepisy, co do wydawania pozwoleń właścicielom fabryk machin, do sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza i części składowych machin.	31 Marca (12 Kwietnia) 1864 r. № 2,017.	Wydział Celny przy Kancellaryi Namiestnika w Królestwie Polskiém.	77
14	Decyzya zatwierdzająca przepisy, dotyczące użycia przez fabryki machin w Królestwie Polskiém żelaza, sprowadzanego z zagranicy bez cła na wyrób machin, części składo-	29 Maja (10 Czerwca) 1864 r.	Rada Administracyjna.	79

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	шинъ, составныхъ частей оныхъ и механическихъ инструментовъ.			
15	Распоряженіе съ сообщеніемъ формы для представленія владѣльцами машиностроительныхъ заводовъ отчетныхъ вѣдомостей объ употребленіи выписываемаго ими безпошлинно изъ за границы желѣза.	16 (28) Марта 1865 г., № 475/1905.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	104
16	Распоряженіе о контролированіи заводчиками прихода и расхода безпошлинно привозимаго изъ за границы желѣза.	3 (15) Августа 1865 г., № 6175/26779.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	116
	c) О выдачѣ привилегій на изобрѣтенія открытія и усовершенствованія.			
17	Постановленіе о выдачѣ привилегій на изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія.	8 (20) Іюля 1837 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	154

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	wych tychże i przyrządów mechanicznych.			
15	Rozporządzenie, przy którém przesłano wzór do składania przez właścicieli fabryk machin sprawozdań, o użyciu żelaza, sprowadzonego przez nich z zagranicy bez cła.	16 (28) Marca 1865 r. № 475/1905.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	105
16	Rozporządzenie o zaprowadzenie kontrolli przez przedsiębierców fabryk co do przychodu i rozchodu żelaza, sprowadzonego z zagranicy bez cła.	3 (15) Sierpnia 1865 r. № 6175/26779.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	117
	c) O wydawaniu listów przyznania na wynalazki, odkrycia i udoskonalenia.			
17	Postanowienie o wydawaniu listów przyznania na wynalazki, odkrycia i udoskonalenia.	8 (20) Lipca 1837 r.	Rada Administracyjna.	155

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
18	Распоряженіе о томъ, чтобы о введеніи въ дѣйствіе въ опредѣленный привилегіею срокъ, каждаго изобрѣтенія, открытія или усовершенствованія было доносимо Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	18 (30) Сентября 1845 г., № 8090/39561.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	168
19	Распоряженіе о порядкѣ и условіяхъ опубликованія въ оффиціальномъ дневникѣ, по мѣрѣ желанія изобрѣтателей, описанія изобрѣтеній, на которыя даны привилегіи.	27 Октября (8 Ноября) 1861 г., № 7788/33921.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	170
20	Извлеченіе изъ Высочайше утвержденнаго Устава о гербовомъ сборѣ 1863 года, относительно уплаты сего сбора, за привилегіи на изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія.	25 Сентября (7 Октября) 1863 г.	Высочайшій указъ.	174
21	Постановленіе съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія о томъ, чтобы въ Дневникѣ Законовъ не были помѣщаемы, между прочими, постановленія относительно выдачи привилегій на изобрѣтенія.	21 Марта (2 Апрѣля) 1864 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	176

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
18	Rozporządzenie zalecające donoszenie, czy przedmiot, na który wydany był list przyznania, wprowadzony został w praktyczne użycie.	18 (30) Września 1845 r. № 8090/39561.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	169
19	Rozporządzenie, o sposobie i warunkach ogłaszania w organie rządowym opisu wynalazków patentowanych, o ile tego wynalazcy życzyć sobie będą.	27 Października (8 Listopada) 1861 r. № 7788/33921.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	171
20	Wyciąg z Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy stemplowéj 1863 roku, co do opłat stemplowych od listów przyznania na wynalazki, odkrycia i udoskonalenia.	25 Września (7 Października) 1863 r.	Ukaz Najwyższy.	175
21	Decyzya, objawiająca rozkaz Najwyższy, o niezamieszczaniu w Dzienniku Praw, między innemi, postanowień, dotyczących listów przyznania, wydawanych na wynalazki, odkrycia i ulepszenia.	21 Marca (2 Kwietnia) 1864 r.	Rada Administracyjna.	177

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
22	**Распоряженіе о томъ, чтобы къ выдачѣ привилегій на изобрѣтенія не представлять изобрѣтеній такихъ лицъ, кои, въ удостовѣреніе уплаты ими патентнаго сбора, не представили кассовой квитанціи.**	1 (13) Сентября 1865 г., № $^{6937}/_{30231}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	178

ГЛАВА II.

ОБЪ ОТКРЫТІИ ВЪ ПОЛЬСКОМЪ БАНКѢ КРЕДИТА НА ПОКУПКУ ЗЕМЛЕДѢЛЬЧЕСКИХЪ МАШИНЪ И ТЕРТАГО ГИПСА, И О ССУДАХЪ НА ПРОМЫШЛЕННЫЯ ЗАВЕДЕНІЯ.

а) Объ открытіи денежнаго кредита на покупку земледѣльческихъ машинъ и тертаго гипса.

	Введеніе	. . . .	. . . . .	182
1	Постановленіе о предоставленіи Польскому Банку снабжать владѣльцевъ имѣній, въ поощреніе земледѣльческой промышленности, денежнымъ кредитомъ на покупку земледѣльческихъ машинъ.	29 Іюля (10 Августа) 1833 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	184

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
22	Rozporządzenie, o nieprzedstawianie do wyjednania listu przyznania na wynalazki takich osób, które nieudowodnią kwitem kassowym uiszczenia opłaty patentowéj.	1 (13) Września 1865 r. № $^{6937}/_{30231}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	179

ROZDZIAŁ II.

O OTWIERANIU KREDYTÓW W BANKU POLSKIM, NA KUPNO MACHIN ROLNICZYCH I MĄCZKI GIPSOWÉJ, I O POŻYCZKACH NA ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE.

a) O otwieraniu kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych i mączki gipsowéj.

	Wstęp	. . . .	. . . . .	183
1	Decyzya, upoważniająca Bank Polski do udzielania właścicielom dóbr ziemskich kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych, dla podniesienia przemysłu rolniczego.	29 Lipca (10 Sierpnia) 1833 r.	Rada Administracyjna.	185

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
2	Отношеніе съ препровожденіемъ постановленія Совѣта Управленія Царства, разрѣшающаго Польскому Банку открываніе землевладѣльцамъ кредитовъ на покупку земледѣльческихъ машинъ и тертаго гипса.	26 Мая (7 Іюня) 1850 г., № 12,643.	Польскій Банкъ.	186
3	Постановленіе о предоставленіи Польскому Банку, для поощренія земледѣльческой промышленности, снабжать арендаторовъ казенныхъ имѣній денежнымъ кредитомъ на покупку земледѣлческихъ машинъ.	28 Сентября (10 Октября) 1856 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	200
4	Распоряженіе съ увѣдомленіемъ объ открытіи землевладѣльцамъ въ Польскомъ Банкѣ денежнаго кредита на покупку гуано для унаваживанія земли, съ цѣлью споспѣшествованія земледѣльческой промышленности.	29 Іюня (11 Іюля) 1857 г., № 5264/21274.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	208

Numer porządkowy.	TRESC.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
2	Odezwa, przy któréj nadesłaną została decyzya Rady Administracyjnéj Królestwa, upoważniająca Bank Polski do otwierania właścicielom ziemskim kredytów na kupno machin rolniczych i gipsu mielonego.	26 Maja (7 Czerwca) 1850 r. № 12,643.	Bank Polski.	187
3	Decyzya, upoważniająca Bank Polski do udzielania kredytów pieniężnych dzierżawcom dóbr rządowych na kupno machin rolniczych, w celu podniesienia przemysłu rolniczego.	28 Września (10 Października) 1856 r.	Rada Administracyjna.	201
4	Rozporządzenie, zawiadamiające o otwarciu w Banku Polskim kredytu pieniężnego dla właścicieli ziemskich, do nabywania guana na nawóz, w celu podźwignięcia przemysłu rolniczego.	29 Czerwca (11 Lipca) 1857 r. № 5264/21274.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	209

Номерно и о-рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	b) О ссудахъ на промышленныя заведенія.			
	Введеніе	. . . .	. . . . .	212
5	Постановленіе объ исключеніи изъ бюджета на 1835 г. общей суммы на фабричныя заведенія, по той причинѣ, что Польскій Банкъ, на основаніи своего Устава, обязанъ выдавать ссуды на всѣ промышленныя предпріятія.	27 Іюля (8 Августа) 1834 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	216
6	Постановленіе съ разрѣшеніемъ выдачи владѣльцу имѣнія Дроздова, Новаковскому, въ ссуду 3,000 р. с. изъ фабрично-желѣзнаго капитала на свеклосахарный заводъ.	22 Мая (3 Іюня) 1844 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	220
7	Распоряженіе, объясняющее, что желающіе получить ссуды на свои заведенія должны обращаться въ Польскій Банкъ.	19 (31) Мая 1859 г., № 3529/18435.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	224

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	b) O pożyczkach na zakłady przemysłowe.			
	Wstęp	. . . .	. . . . .	213
5	Decyzya, o wypuszczeniu z budżetu na rok 1835 funduszu ogólnego na zakłady fabryczne, z powodu, że Bank Polski z organizacyi swojéj jest w obowiązku zasilać pożyczkami wszelkie przedsiębierstwa przemysłowe.	27 Lipca (8 Sierpnia) 1834 r.	Rada Administracyjna.	217
6	Decyzya, upoważniająca do udzielenia dziedzicowi dóbr Drozdowa, Nowakowskiemu, pożyczki rs. 3,000, z funduszu fabryczno-żelaznego, na fabrykę cukru z buraków.	22 Maja (3 Czerca) 1844 r.	Rada Administracyjna.	221
7	Rozporządzenie objaśniające, że żądający pożyczek na swoje zakłady, są w obowiązku udawać się do Banku Polskiego.	19 (31) Maja 1859 r. № 3529/18435.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	225

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА III. О ЯРМАРКАХЪ ДЛЯ ТОРГА ШЕРСТЬЮ ВЪ ВАРШАВѢ, КАЛИШѢ, ПЛОЦКѢ, СУВАЛКАХЪ И ЛЮБЛИНѢ.			
1	Постановленіе, учреждающее въ городѣ Варшавѣ ярмарку для торга шерстью.	14 Мая 1822 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	230
2	Постановленіе, предоставляющее Польскому Банку производить ссуды въ соразмѣрности половины стоимости шерсти и шерстяныхъ издѣлій, доставляемыхъ въ г. Варшаву на торгъ къ Иванову дню и помѣщаемыхъ въ Банковомъ магазинѣ.	3 Іюня 1828 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	234
3	Учрежденіе Ярмарчной Депутаціи для торга шерстью, производимаго въ день Св. Іоанна Крестителя въ г. Варшавѣ.	18 Іюня 1828 г., № 2,750.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.	236
4	Постановленіе, разрѣшающее произвести въ 1865 г. торгъ шерстью въ г. Варшавѣ на принадлежащей Польскому	17 (29) Мая 1865 г., № 13,106.	Совѣтъ Управленія Царства.	238

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	ROZDZIAŁ III. O TARGACH NA WEŁNĘ W WARSZAWIE, KALISZU, PŁOCKU, SUWAŁKACH I LUBLINIE.			
1	Postanowienie, zaprowadzające targ na wełnę w Warszawie.	14 Maja 1822 r.	Namiestnik Królewski.	231
2	Decyzya, upoważniająca Bank Polski do zaliczania połowy wartości na wełnę i wyroby wełniane, na targ Ś-to Jański w Warszawie przywiezione, i do składu Bankowego oddane.	3 Czerwca 1828 r.	Rada Administracyjna.	235
3	Ustanowienie Deputacyi Jarmarcznéj do targu S-to Jańskiego na wełnę w m. Warszawie.	18 Czerwca 1828 r. № 2,750.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.	237
4	Decyzya, zezwalająca na odbycie w roku 1865 targu na wełnę w Warszawie, na placu należącym do Banku Pol-	17 (29) Maja 1865 r. № 13,106.	Rada Administracyjna.	239

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Банку площади при Новогродской улицѣ.			
5	Объявленіе о торгѣ шерстью въ г. Варшавѣ въ 1865 году.	13 (25) Ноября 1864 г.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	240
6	Постановленіе объ учрежденіи ярмарки для торга шерстью въ г. Калишѣ.	27 Ноября (9 Декабря) 1842 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	246
7	Постановленіе о возстановленіи торга шерстью въ г. Плоцкѣ въ день 12 (24) Іюня каждаго года.	18 (30) Іюня 1851 г., № 23,193.	Совѣтъ Управленія Царства.	250
8	Постановленіе о перенесеніи срока для торговъ шерстью въ г. Плоцкѣ и для мѣстной общей ярмарки на день 29 Мая (10 Іюня) каждаго года.	30 Ноября (12 Декабря) 1854 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	254
9	Постановленіе объ учрежденіи, въ видѣ опыта на три года, въ городѣ Сувалкахъ, ежегодной ярмарки для торга шерстью, съ назначеніемъ срока оной на 28 Іюня (10 Іюля).	16 (28) Марта 1856 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	262

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	skiego, przy ulicy Nowogrodzkiéj.			
5	Obwieszczenie, dotyczące targu na wełnę w Warszawie w roku 1865.	13 (25) Listopada 1864 r.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	241
6	Postanowienie, zaprowadzające targ na wełnę w mieście Kaliszu.	27 Listopada (9 Grudnia) 1842 r.	Rada Administracyjna.	247
7	Decyzya, wznawiająca targ na wełnę w mieście Płocku, w dniu 12 (24) Czerwca każdego roku.	18 (30) Czerwca 1851 r. № 23,193.	Rada Administracyjna.	251
8	Decyzya, przenosząca termin targu na wełnę wraz z jarmarkiem na wszelkie inne przedmioty w mieście Płocku, na dzień 29 Maja (10 Czerwca) każdego roku.	30 Listopada (12 Grudnia) 1854 r.	Rada Administracyjna.	255
9	Decyzya, zaprowadzająca sposobem próby na lat trzy, w mieście Suwałkach, doroczny targ na wełnę, z oznaczeniem dlań terminu na dzień 28 Czerwca (10 Lipca).	16 (28) Marca 1856 r.	Rada Administracyjna.	263

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
10	Постановленіе объ учрежденіи въ г. Люблинѣ, въ видѣ опыта на три года, торга шерстью въ дни $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ и $^{10}/_{22}$ Іюня каждаго года.	11 (23) Декабря 1861 г., № 7,615.	Совѣтъ Управленія Царства.	268
11	Постановленіе о ярмаркахъ для торга шерстью въ г. Люблинѣ.	25 Августа (6 Сентября) 1864 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	276

ОТДѢЛЪ V.

О МѢРАХЪ ПООЩРЕНІЯ РЕМЕСЛЕННОЙ, МАНУФАКТУРНОЙ И ФАБРИЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.

ГЛАВА I.

О ВЫСТАВКАХЪ КАЖДЫЕ ЧЕТЫРЕ ГОДА ВЪ МОСКВѢ, С.-ПЕТЕРБУРГѢ И ВАРШАВѢ.

	Введеніе	. . .	. . . . .	280
1	Распоряженіе, о доставленіи мнѣнія о томъ, могутъ ли промышленники Царства	9 (21) Ноября 1838 г, № 23,441.	Совѣтъ Управленія Царства.	284

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
10	Decyzya, zezwalająca na zaprowadzenie w mieście Lublinie każdorocznego targu na wełnę, w dniach $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ i $^{10}/_{22}$ Czerwca, sposobem próby na lat trzy.	11 (23) Grudnia 1861 r. № 7,615.	Rada Administracyjna.	269
11	Decyzya, o jarmarkach na wełnę w Lublinie.	25 Sierpnia (6 Września) 1864 r.	Rada Administracyjna.	277

DZIAŁ V.

O ŚRODKACH ZACHĘTY DO PROWADZENIA RZEMIOSŁ, RĘKODZIEŁ I FABRYK.

ROZDZIAŁ I.

O WYSTAWACH CO LAT CZTERY W MOSKWIE, St. PETERSBURGU I WARSZAWIE ODBYWANYCH.

	Wstęp.	. . .	. . . . .	281
1	Rozporządzenie, co do wynurzenia zdania, czy przemysłowcy Królestwa Polskiego mo-	9 (21) Listopada 1838 r. № 23,441.	Rada Administracyjna.	285

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Польскаго быть допущены къ участію въ мануфактурной выставкѣ, назначенной къ открытію въ С.-Петербургѣ въ 1839 году.			
2	Сообщеніе Высочайше утвержденнаго Положенія о выставкахъ мануфактурныхъ издѣлій въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ	24 Февраля 1848 г., № 927.	Министръ Финансовъ.	288
3	Постановленіе о внесеніи въ Дневникъ Законовъ Высочайше утвержденнаго Положенія о промышленныхъ выставкахъ въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ.	6 (18) Августа 1848 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	324
4	Сообщеніе копіи съ указа Правительствующаго Сената о порядкѣ пріема издѣлій на назначенную въ 1865 году въ Москвѣ мануфактурную выставку.	28 Октября (9 Ноября) 1864 г., № 7,748.	Совѣтъ Управленія Царства.	326
5	Постановленіе, разрѣшающее учрежденіе въ г. Варшавѣ осенью 1866 г. выставки цвѣтовъ и разныхъ садовыхъ растеній.	1 (13) Марта 1866 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	330

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	gą być dopuszczeni do udziału w wystawie przemysłowéj, w roku 1839 w St. Petersburgu do odbycia naznaczonéj.			
2	Przesyłka Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy o wystawach wyrobów rękodzielniczych: w St. Petersburgu, Moskwie i Warszawie.	24 Lutego 1848 r. № 927.	Minister Skarbu.	289
3	Decyzya, polecająca umieszczenie w Dzienniku Praw Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy o wystawach przemysłowych w St. Petersburgu, Moskwie i Warszawie.	6 (18) Sierpnia 1848 r.	Rada Administracyjna.	325
4	Przesyłka kopii Ukazu Rządzącego Senatu, o sposobie przyjmowania wyrobów na wystawę rękodzieł w Moskwie, w r. 1865 do odbycia naznaczoną.	28 Października (9 Listopada) 1864 r. № 7,748.	Rada Administracyjna.	327
5	Decyzya, upoważniająca do urządzenia w Warszawie w jesieni 1866 roku wystawy kwiatów i różnych płodów ogrodniczych.	1 (13) Marca 1866 r.	Rada Administracyjna.	331

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА II. О НАГРАДАХЪ ДЛЯ ОТЛИЧАЮЩИХСЯ НА ВЫСТАВКАХЪ ЭКСПОНЕНТОВЪ И ОБЪ УПОТРЕБЛЕНІИ ГЕРБА НА ВЫВѢСКАХЪ И ФАБРИЧНЫХЪ ЗНАКАХЪ, А ТАКЖЕ О ПРИЗНАВАНІИ ЗАГРАНИЧНЫХЪ ТИТУЛОВЪ.			
	а) О назначеніи наградъ за выставляемыя на мануфактурныхъ выставкахъ издѣлія.			
1	Постановленіе съ инструкціею о назначеніи наградъ за выставляемыя на мануфактурныхъ выставкахъ издѣлія.	26 Марта (7 Апрѣля) 1848 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	350
2	Постановленіе о награжденіи отличающихся фабрикъ и заведеній дозволеніемъ употреблять гербъ Царства на вывѣскахъ и издѣліяхъ.	22 Декабря (3 Января) $18^{39}/_{40}$ г.	Совѣтъ Управленія Царства.	360
3	Распоряженіе по предмету пожалованія золотыхъ и серебряныхъ медалей въ награду за отличіе въ промышленности или торговли.	29 Сентября 1865 г., № 1,566.	Комитетъ Министровъ.	368

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	ROZDZIAŁ II. O NAGRODACH DLA ODZNACZAJĄCYCH SIĘ NA WYSTAWACH PRZEDSIĘBIERCÓW, I O UŻYCIU HERBU NA ZNAKACH I SZYLDACH FABRYCZNYCH, ORAZ O PRZYZNAWANIU TYTUŁÓW ZAGRANICZNYCH.			
	a) O przyznawaniu nagród za odznaczające się na wystawach przemysłowych dzieła.			
1	Decyzya, obok któréj dołączono instrukcyę do przyznawania nagród, za odznaczające się na wystawach przemysłowych dzieła.	26 Marca (7 Kwietnia) 1848 r.	Rada Administracyjna.	351
2	Postanowienie, o nagradzaniu odznaczających się fabryk i zakładów dozwoleniem używania herbu Królestwa na szyldach i wyrobach.	22 Grudnia (3 Stycznia) $18^{39}/_{40}$ r.	Rada Administracyjna.	361
3	Rozporządzenie, w przedmiocie udzielania medali złotych i srebrnych, w nagrodę za odznaczenie się w przemyśle lub handlu.	29 Września 1865 r. Nr. 1,566.	Komitet Ministrów.	369

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы
	b) О дозволеніи принятія иностранныхъ титуловъ, жалуемыхъ здѣшнимъ обывателямъ и промышленникамъ.			
	Введеніе	. . .	. . . .	372
4	Увѣдомленіе о Высочайшемъ соизволеніи на принятіе Графомъ Андреемъ Замойскимъ, Ѳомою Потоцкимъ и Севериномъ Лубенскимъ патентовъ на званіе почетнаго члена первыхъ двухъ — Императорско-Королевскаго земледѣльческо-хозяйственнаго Общества въ Краковѣ, а послѣдняго — Общества попеченія объ арестантахъ въ Великомъ Княжествѣ Тосканскомъ.	27 Іюля (8 Августа) 1857 г., № 21,638.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	374

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	b) O dozwalaniu przyjęcia tytułów zagranicznych, udzielanych tutejszym obywatelom i przedsiębiercom przemysłowym.			
	Wstęp	. . . .	. . . . .	373
4	Odezwa, zawiadamiająca o Najwyższém dozwoleniu przyjęcia przez Hr. Andrzeja Zamojskiego, Tomasza Potockiego i Seweryna Łubieńskiego patentów na Członków Honorowych, pierwszych 2-ch Cesarsko-Królewskiego Towarzystwa Rolniczo-Gospodarskiego w Krakowie, a ostatniego, Towarzystwa opieki nad więźniami w Wielkiém Księztwie Toskańskiém.	27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r. № 21,638.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	375

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА III. ОБЪ ИНОСТРАННЫХЪ МАНУФАКТУРНЫХЪ ВЫСТАВКАХЪ И ОБЪ УЧАСТІИ ВЪ ОНЫХЪ ПРОМЫШЛЕННИКОВЪ ЦАРСТВА.			
	Введеніе	. . .	. . . . .	378
1	Постановленіе объ учрежденіи Комитета для соображенія о томъ, какіе изъ предметовъ промышленности Царства могутъ быть удостоены отсылки на Лондонскую выставку, назначенную въ первой половинѣ 1851 года.	11 (23) Апрѣля 1850 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	386
2	Постановленіе о способѣ и порядкѣ пріема мѣстныхъ земледѣльческихъ и промышленныхъ произведеній, для отсылки ихъ за симъ на Лондонскую выставку.	25 Апрѣля (7 Мая) 1850 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	390
3	Постановленіе о продажѣ въ С.-Петербургѣ тѣхъ изъ земледѣльческихъ и промышленныхъ произведеній Царства, которыя были бы признаны не заслуживающими отсылки на Лондонскую выставку.	11 (23) Мая 1850 г., № 4348/19707.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	396

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	ROZDZIAŁ III. O ZAGRANICZNYCH WYSTAWACH PRZEMYSŁOWYCH I UDZIALE W NICH PRZEDSIĘBIERCÓW KRÓLESTWA.			
	Wstęp	. . . .	. . . . .	379
1	Decyzya, o utworzeniu Komitetu do ocenienia, jakie płody krajowych przemysłowców okażą się godnemi do przesłania na wystawę przemysłową w Londynie, w pierwszéj połowie 1851 r. do odbycia naznaczoną.	11 (23) Kwietnia 1850 r.	Rada Administracyjna.	387
2	Decyzya, o sposobie i porządku przyjmowania płodów rolnictwa i przemysłu krajowego, dla przesłania onych następnie na wystawę Londyńską.	25 Kwietnia (7 Maja) 1850 r.	Rada Administracyjna.	391
3	Decyzya, o sprzedaży w St. Petersburgu tych płodów rolnictwa i przemysłu krajowego, któreby uznano za niezasługujące do przesłania ich na wystawę Londyńską.	11 (23) Maja 1850 r. Nr. 4348/19707.	Namiestnik Królestwa.	397

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
4	Отношеніе съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія объ освобожденіи отъ таможенной пошлины произведеній Царства, отправляемыхъ въ С.-Петербургъ, для отсылки ихъ за симъ на Лондонскую выставку.	6 (18) Іюля 1850 г., № 13,776.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	398
5	Отношеніе съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія о выдачѣ безплатно заграничныхъ паспортовъ тѣмъ изъ мѣстныхъ промышленниковъ и купцовъ, которые пожелаютъ отправиться на Лондонскую выставку.	16 (28) Января 1851 г., № 19,466.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	404
6	Отношеніе о доставленіи мнѣнія по предмету учрежденія въ г. Варшавѣ Коммисіи для опредѣленія, какія произведенія и издѣлія Царства могутъ быть отправляемы непосредственно на Лондонскую выставку.	21 Іюля (1 Августа) 1861 г., № 4,503 и 4,658.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	408
7	Отношеніе съ сообщеніемъ втораго объявленія С.-Петербургской Коммисіи объ участіи, какое могутъ принять промышленники Царства въ Лондонской выставкѣ отправ-	7 (19) Августа 1861 г., № 5,086.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	418

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
4	Odezwa, objawiająca Najwyższą decyzyę, o uwolnieniu od cła wyrobów Królestwa przesyłanych do St. Petersburga, dla odesłania ich następnie na wystawę Londyńską.	6 (18) Lipca 1850 r. № 13,776.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	399
5	Odezwa, objawiająca Najwyższą decyzyę, o udzielaniu bezpłatnych paszportów zagranicznych przemysłowcom i kupcom krajowym, którzy udać się zechcą na wystawę Londyńską.	16 (28) Stycznia 1851 r. № 19,466.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	405
6	Odezwa, wzywająca o udzielenie opinii, co do ustanowienia w Warszawie Kommissyi do oceniania, jakie płody i wyroby krajowe mogą być wprost przesyłane na wystawę Londyńską.	21 Lipca (1 Sierpnia) 1861 r. № 4,503 i 4,658.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	409
7	Odezwa, przy któréj dołączono drugie obwieszczenie Kommissyi St. Petersburgskiéj o udziale, jaki przemysłowcy krajowi przyjąć mogą w zaprodukowaniu swoich płodów	7 (19) Sierpnia 1861 r. № 5,086.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	419

Номеръпо порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	кою своихъ произведеній и издѣлій.			
8	Постановленіе объ учрежденіи въ г. Варшавѣ Комитета для опредѣленія достоинства произведеній и издѣлій Царства, заслуживающихъ отправленія на Лондонскую выставку 1862 года.	28 Августа (9 Сентября) 1861 г., № 5,565 и 5,581.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	420
9	Постановленіе о застраховаиіи и упаковкѣ на счетъ Казны Царства произведеній и издѣлій Царства, признанныхъ заслуживающими отправленія на Лондонскую выставку 1862 года.	14 (26) Октября 1861 г., № 6,359.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	436
10	Отношеніе съ увѣдомленіемъ о назначеніи 2,000 р. с. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ г. Варшаву произведеній польской промышленности, предназначенныхъ на Лондонскую выставку.	4 Января 1863 г., № 716.	Высочайше утвержденная Коммисія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.	438
11	Отношеніе съ увѣдомленіемъ о прибавочномъ назначеніи 1,250 р. 31 к. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, на-	17 Сентября 1863 г., № 1,242.	Высочайше утвержденная Коммисія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.	442

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	i wyrobów na wystawie Londyńskiéj.			
8	Decyzya, o utworzeniu w Warszawie Komitetu do oceniania płodów i wyrobów krajowych, zasługujących na przesłanie ich na wystawę Londyńską, w r. 1862 do odbycia naznaczoną.	28 Sierpnia (9 Września) 1861 r. № 5,565 i 5, 581.	Namiestnik Królestwa.	421
9	Decyzya, o ubezpieczeniu i opakowaniu kosztem Skarbu Królestwa płodów i wyrobów krajowych, uznanych za zasługujące do wysłania na wystawę Londyńską, w r. 1862 odbyć się mającą.	14 (26) Października 1861 r. № 6,359.	Namiestnik Królestwa.	437
10	Odezwa, zawiadamiająca o wyznaczeniu funduszu sr. 2,000 na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na wystawę Londyńską.	4 Stycznia 1863 r. № 716.	Kommissya Najwyżéj ustanowiona co do przyjęcia udziału przez Rossyę w wystawie Londyńskiéj.	439
11	Odezwa, zawiadamiająca o wyznaczeniu dodatkowego funduszu rsr. 1,250 kop. 31. na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskie-	17 Września 1863 r. Nr. 1,242.	Kommissya Najwyżéj ustanowiona co do przyjęcia udziału przez Rossyę w wystawie Londyńskiéj.	443

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	значенныхъ на Лондонскую выставку.			
12	Правила для жителей Царства Польскаго, принимающихъ участіе въ имѣющей быть въ 1867 г. въ Парижѣ выставкѣ изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія.	1865 г.	Варшавскій Комитетъ всемірной Парижской выставки 1867 года.	444

ОТДѢЛЪ VI.

О НАДЗОРѢ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ЧАСТНЫМИ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ЗАВЕДЕНІЯМИ, А ТАКЖЕ О СОБИРАНІИ СТАТИСТИЧЕСКИХЪ СВѢДѢНІЙ ДЛЯ ГОДОВЫХЪ ОТЧЕТОВЪ.

ГЛАВА I.

О НАДЗОРѢ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ПРОМЫШЛЕННЫМИ ЗАВЕДЕНІЯМИ.

а) О надзорѣ Правительства за частными промышленными заведеніями.

1	Отношеніе съ сообщеніемъ соображеній учрежденнаго въ С.-Петербургѣ по дѣламъ	29 Апрѣля 1833 г., № 16,171.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	588

Numer porządkowy.	TRESĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	go, przeznaczonych na wystawę Londyńską.			
12	Przepisy dla mieszkańców Królestwa Polskiego, biorących udział w odbyć się mającéj w roku 1867 w Paryżu wystawie sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa.	1865 r.	Warszawski Komitet powszechnéj Wystawy Paryzkiéj 1867 roku.	445

DZIAŁ VI.

O KONTROLLI RZĄDU NAD ZAKŁADAMI PZEMYSŁOWEMI, TUDZIEŻ O ZBIERANIU WIADOMOŚCI STATYSTYCZNYCH DO SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH.

ROZDZIAŁ I.

O KONTROLLI RZĄDU NAD ZAKŁADAMI PRZEMYSŁOWÉMI.

a) O kontrolli Rządu nad zakładami przemysłowémi prywatnémi.

1	Odezwa, kommunikująca uwagi Komitetu do spraw Królestwa w St. Petersburgu usta-	29 Kwietnia 1833 r. № 16,171.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	589

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	Царства Польскаго Комитета и Образованія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.			
	b) О Мануфактурномъ Совѣтѣ при Отдѣленіи Промышленности и Художествъ въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.			
	Введеніе	. . .	. . . .	616
2	Постановленіе, учреждающее Мануфактурный Совѣтъ при Отдѣленіи Промышленности и Художествъ въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и опредѣляющее обязанности сего Совѣта.	(5 (17) Февраля 1847 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	618
3	Распоряженіе о распредѣленіи 12-ти членовъ Мануфактурнаго Совѣта на три отдѣленія: Земледѣльческое, Ману-	24 Мая (5 Іюня) 1847 г.	Совѣтъ Управленія Царства.	624

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	nowionego i organizacyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.			
	b) O Radzie Przemysłowéj przy Wydziale Przemysłu i Kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.			
	Wstęp.	. . .	. . . .	617
2	Decyzya, ustanawiająca Radę Przemysłową przy Wydziale Przemysłu i Kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych i wskazująca jéj obowiązki.	5 (17) Lutego 1847 r.	Rada Administracyjna Królestwa.	619
3	Decyzya, o rozdzieleniu 12-u Członków Rady Przemysłowéj na trzy oddziały: rolni-	24 Maja (5 Czerwca) 1847 r.	Rada Administracyjna.	625

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	фактурное и Торговое, изъ коихъ состоитъ этотъ Совѣтъ.			
4	Внутреннее устройство или порядокъ дѣлопроизводства въ Мануфактурномъ Совѣтѣ, утвержденный Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	29 Сентября (11 Октября) 1848 г.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	634

ГЛАВА II.

О СОБИРАНІИ СТАТИСТИЧЕСКИХЪ СВѢДѢНІЙ И О ПРЕДСТАВЛЕНІИ ГОДИЧНЫХЪ ОТЧЕТОВЪ.

1	Распоряженіе о собираніи статистическихъ матеріаловъ къ годичному отчету, требующемся ст. 20 Образованія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.	22 Сентября (4 Октября 1844 г., № 7522/41541.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	648
2	Отношеніе съ объявленіемъ постановленія о порядкѣ составленія торговаго баланса.	9 (21) Іюня 1851 г., № 1,083.	Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.	658

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	czy, fabryczny i kupiecki, Radę tę składające.			
4	Wewnętrzna organizacya, czyli sposób postępowania w czynnościach Rady Przemysłowéj, zatwierdzona przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	29 Września (11 Października) 1848 r.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	635

ROZDZIAŁ II.

O ZBIERANIU WIADOMOSCI STATYSTYCZNYCH I PRZEDSTAWIANIU SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH.

1	Rozporządzenie, o zbieraniu materyałów statystycznych do rapportu rocznego, zastrzeżonego art. 20-m organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.	22 Września (4 Października) 1844 r. № 7522/41541.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	649
2	Odezwa, objawiająca decyzyę o układaniu handlowego bilansu.	9 (21) Czerwca 1851 r. № 1,083.	Wydział Celny przy Kancellaryi Namiestnika w Królestwie Polskiém.	659

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
3	Распоряженіе, опредѣляющее формы вѣдомостей о дѣйствіяхъ промышленныхъ и фабричныхъ заведеній для составленія годичныхъ отчетовъ.	24 Октября (5 Ноября) 1862 г., № 5489/1522.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	660
4	Отношеніе о доставленіи ежегодно въ Министерство Финансовъ Имперіи статистическихъ свѣдѣній о заводахъ и фабрикахъ въ Царствѣ Польскомъ, а также о издержкахъ по производству и о сбытѣ выдѣлываемыхъ на нихъ издѣлій.	29 Ноября (11 Декабря) 1865 г., № 18,348.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.	694
5	Распоряженіе съ указаніемъ формъ, по которымъ слѣдуетъ собирать и представлять ежегодно статистическія свѣдѣнія о заводахъ и фабрикахъ въ Царствѣ Польскомъ, а также объ издержкахъ по производству и о сбытѣ выдѣлываемыхъ на нихъ издѣлій.	23 Апрѣля (5 Мая) 1866 г., № 42169/10623	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.	698

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
3	Rozporządzenie, przepisujące wzory na wykazy działań zakładów przemysłowych i fabrycznych, posługujące do układania sprawozdań rocznych.	24 Października (5 Listopada) 1862 r. № 5489/1522.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	661
4	Odezwa, wzywająca o coroczne dostarczanie Ministerstwu Finansów w Cesarstwie statystycznych wiadomości: o zakresie działań zakładów i fabryk w Królestwie Polskiém, oraz kosztach produkcyi i zbycie wyrobów przez nie produkowanych.	29 Listopada (11 Grudnia) 1865 r. № 18,348.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.	695
5	Rozporządzenie wskazujące wzory, podług jakich mają być zbierane i dostarczane corocznie wiadomości statystyczne, o zakresie działań zakładów i fabryk w Królestwie Polskiém, oraz o kosztach produkcyi i zbycie wyrobów przez nie produkowanych.	23 Kwietnia (5 Maja) 1866 r. № 42169/10623	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	699

МАТЕРІАЛЫ,

ЗАКЛЮЧАЮЩІЕ ВЪ СЕБѢ

ПОСТАНОВЛЕНІЯ

О

ПРОМЫШЛЕННОСТИ И О СПОСОБСТВУЮЩИХЪ ОНОЙ ЗАВЕДЕНІЯХЪ.

MATERYAŁY

OBEJMUJĄCE

PRZEPISY

O

PRZEMYŚLE I ZAKŁADACH PRZEMYSŁ POSIŁKUJĄCYCH.

ОТДѢЛЪ IV.

О ЛЬГОТАХЪ И СОДѢЙСТВІИ ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪ РАЗВИТІЮ РЕМЕСЛЕННОЙ, МАНУФАКТУРНОЙ И ФАБРИЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.

ГЛАВА I.

ОБЪ ОСВОБОЖДЕНІИ ПРОМЫШЛЕННАГО НАСЕЛЕНІЯ ОТЪ ПОВИННОСТЕЙ И ПЛАТЕЖЕЙ, КОИМИ ОБЛОЖЕНЫ ПРОЧІЕ ЖИТЕЛИ.

А) О ПРЕДОСТАВЛЕНІИ ЛЬГОТЪ И ПРЕИМУЩЕСТВЪ ФАБРИКАНТАМЪ И РЕМЕСЛЕННИКАМЪ.

N° 1.

Постановленіе о переселеніи въ Царство полезныхъ иностранцевъ, какъ фабрикантовъ и ремесленниковъ, такъ и землѣдельцевъ.

(2 Марта 1816 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Принимая во вниманіе, что конституціоннымъ уставомъ Царства Польскаго каждому иностранцу, который представитъ удо-

DZIAŁ IV.

O UDOGODNIENIACH I POMOCY RZĄDU DLA ROZWINIĘCIA RZEMIOSŁ, RĘKODZIEŁ I FABRYK.

ROZDZIAŁ I.

PRZEPISY O UWOLNIENIU LUDNOŚCI PRZEMYSŁOWÉJ OD POWINNOŚCI I OPŁAT PONOSZONYCH PRZEZ OGÓŁ MIESZKAŃCÓW.

A) O ZAPEWNIENIU ULG I DOBRODZIEJSTW DLA FABRYKANTÓW I RZEMIEŚLNIKÓW.

N° 1.

Postanowienie o osiedlaniu się w kraju użytecznych cudzoziemców, tak fabrykantów, rzemieślników, jak i rolników.

(d. 2 Marca 1816 r.)

w Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc. etc. etc.

Książe Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Zważywszy, iż ustawa konstytucyjna Królestwa Polskiego, każdemu cudzoziemcowi, skoro się wylegitymuje, równą z innymi

стовѣреніе о своей личности, предоставлены наравнѣ съ прочими жителями покровительство законовъ и пользованіе преимуществами, ими обезпеченными, и что переселеніе въ Царство полезныхъ иностранцевъ имѣетъ благотворное вліяніе на развитіе хлѣбопашества, фабрикъ, ремеслъ и всякаго рода полезнаго промысла,—въ видахъ поощренія таковыхъ иностранцевъ къ переселенію въ здѣшній край, а также устраненія всякихъ препятствій, какія они могли бы встрѣчать, какъ при проѣздѣ чрезъ границу, такъ и при избраніи мѣста жительства,—по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Ст. 1.

Каждый переселяющійся въ Царство Польское иностранный ремесленникъ, или поселяющійся на пустопорожнихъ земляхъ земледѣлецъ, освобождается на шесть лѣтъ отъ всѣхъ, какого бы ни было наименованія общественныхъ повинностей и платежей.

Ст. 2.

Прибывающіе въ здѣшній край иностранцы и ихъ сыновья освобождаются отъ военной службы.

Ст. 3.

Земледѣльцамъ, прибывающимъ въ Царство и поселяющимся по контрактамъ на пустопорожнихъ земляхъ въ казенныхъ имѣніяхъ, предоставляется освобожденіе въ теченіе 6 лѣтъ отъ платежей и чиншей съ таковыхъ земель, съ обязательствомъ однакожъ вести правильное хозяйство, а также съ условіемъ, что, по истеченіи этихъ шести льготныхъ лѣтъ, будутъ оставаться на сихъ же земляхъ по крайней мѣрѣ шесть лѣтъ, уплачивая условленный чиншъ.

mieszkańcami protekcyę praw i używanie korzyści przez nie zaręczonych zapewnia;— zważywszy, iż sprowadzanie się i osiadanie w Królestwie użytecznych cudzoziemców, korzystny ma wpływ na podniesienie rolnictwa, fabryk, rzemiosł i każdego gatunku użytecznego przemysłu,—chcąc zachęcić takowych cudzoziemców do osiadania w tym kraju, oraz usunąć wszelkie trudności, którychby, tak w przebywaniu granic, jako też w obraniu miejsca zamieszkania mogli doznawać,—na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Art. 1.

Każdy cudzoziemiec rzemieślnik osiadający w Królestwie Polskiém, lub rolnik osiadający na gruntach pustych, ma być wolny przez lat sześć od wszelkich ciężarów i opłat publicznych jakiegokolwiek bądź nazwiska.

Art. 2.

Cudzoziemcy przybywający do kraju i ich synowie wolni być mają od służby wojskowej.

Art. 3.

Rolnikom wprowadzającym się do kraju i osiadającym w dobrach narodowych na gruntach pustych za kontraktem, uwolnienie przez lat sześć od opłaty i czynszów z takowych gruntów jest zapewnione, pod warunkiem atoli zobowiązania się do dobrego gospodarowania, niemniéj, że po upłynieniu tychże lat sześciu wolności, przynajmniéj lat sześć za opłatą umówionego czynszu na tychże gruntach zamieszkają.

Ст. 4.

Въ случаѣ, еслибы иностранные земледѣльцы, поселяющіеся въ казенныхъ имѣніяхъ на пустопорожнихъ земляхъ и пользующіеся опредѣленною въ предыдущей статьѣ льготою, пожелали перенестись по прошествіи или въ теченіе льготныхъ лѣтъ,—они обязаны уплатить чиншъ за лѣта пользованія землею, соразмѣрный извлеченнымъ изъ оной выгодамъ.

Ст. 5.

Иностранцы, которые прибудутъ въ Царство Польское, могутъ во всякое время требовать обратнаго паспорта въ страну изъ коей прибыли, и въ таковомъ паспортѣ имъ не будетъ отказано, по предварительномъ однако исполненіи ими въ такомъ случаѣ обязательствъ, принятыхъ относительно владѣльца земли, или проистекающихъ изъ какого либо добровольнаго законнаго договора.

Ст. 6.

Переселяющійся въ Царство Польское ремесленникъ, фабрикантъ или земледѣлецъ освобождается отъ уплаты на границѣ всякаго рода пошлинъ со своего рабочаго скота и движимаго имущества.

Ст. 7.

Проѣздъ въ Царство Польское дозволяется иностранцамъ не только чрезъ главныя таможни, но и чрезъ таможенныя заставы, за прибытіемъ однако въ здѣшній край они обязаны въ ближайшихъ полицейскихъ управленіяхъ представить удостовѣреніе въ томъ, что не подозрѣваются въ какихъ либо преступленіяхъ.

Ст. 8.

Всѣ прибывающіе въ здѣшній край для водворенія въ ономъ иностранцы состоятъ подъ особымъ покровительствомъ Прави-

Art. 4.

Rolnicy cudzoziemcy, osiadający w dobrach narodowych na gruntach pustych, i z dobrodziejstwa artykułem powyższym oznaczonego korzystający, gdyby po upłynieniu lat wolności, lub w ciągu tychże lat wyprowadzić się chcieli, do opłaty czynszu za lata wysiedziane w stosunku ciągnionego użytku, będą obowiązani.

Art. 5.

Cudzoziemcy, którzy przybędą do kraju Królestwa Polskiego, mogą w każdym czasie żądać paszportu do powrotu w kraj, z którego przyszli, i takowy paszport odmówionym im nie będzie, za dopełnieniem jednak wprzód w tym razie obowiązków względem właściciela gruntu podjętych, lub z dobrowolnéj jakowéj prawnéj umowy wynikłych.

Art. 6.

Sprowadzający się do Królestwa Polskiego rzemieślnik, fabrykant, lub rolnik, od inwentarza swego i ruchomości żadnego cła na granicy opłacać nie ma.

Art. 7.

Przybycie cudzoziemcom do Królestwa Polskiego nie tylko przez główne komory, lecz i przez przykomórki dozwala się; winni jednak na wstępie do kraju legitymować się w najbliższych Urzędach policyjnych, że nie są o żadne przestępstwa podejrzani.

Art. 8.

Wszyscy cudzoziemcy do osiadania w kraju legitymujący się, zostają pod szczególną opieką Kommissyi Rządowéj Spraw We-

тельственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, которая обязана облегчать имъ таковое водвореніе въ Царствѣ и обезпечить свободное пользованіе предоставленными имъ правами и льготами.

Ст. 9.

Относительно евреевъ, желающихъ переселиться изъ за границы въ здѣшній край, будутъ указаны общія правила имѣющими быть изданными впослѣдствіи распоряженіями. Между тѣмъ, впредь до опубликованія таковыхъ распоряженій, иностранные евреи не будутъ пропускаемы чрезъ границу для водворенія въ Царствѣ.

Ст. 10.

Не воспрещается иностраннымъ евреямъ переѣздъ черезъ Царство Польское или временное пребываніе здѣсь по судебнымъ или торговымъ дѣламъ (въ чемъ должны оправдаться законными паспортами), если на границѣ на первой таможнѣ уплачена ими, согласно II-ой главѣ дѣйствующей по сему предмету инструкціи, такъ называемая билетная подать (Geleitzoll).

Ст. 11.

Проѣздъ въ такихъ случаяхъ чрезъ границу Царства Польскаго дозволяется евреямъ только черезъ пограничныя таможни.

Ст. 12.

Евреи, проникающіе тайнымъ образомъ проселочными дорогами, въ намѣреніи только праздношатательства по краю, будутъ высылаемы обратно за границу полицейскими мѣрами.

Опубликованіе настоящаго постановленія и приведеніе онаго въ исполненіе возлагаемъ по принадлежности на Правитель-

wnętrznych i Policyi, do któréj należy ułatwiać im takowe osiadanie w Królestwie, i onych w spokojném używaniu nadanych im praw i wolności zachowywać.

Art. 9.

Względem żydów z zagranicy, dla osiadania w kraju przenosić się chcących, późniejszemi urządzeniami ogólne przepisy wskazanemi zostaną. Tymczasem zaś, aż do ogłoszenia takowych urządzeń, obcy żydzi dla osiadania w Królestwie wpuszczanymi do kraju nie będą.

Art. 10.

Przejazd obcym żydom przez Królestwo Polskie, lub przebywanie tamże w interessach prawnych, albo w celu dozwolonego handlu (w czém urzędowemi paszportami legitymować się będą), wzbranianém nie zostanie, jeżeli biletowe (Geleitzoll zwane), podług rozdziału jedenastego instruktarza na granicy opłacili, zaraz na pierwszéj komorze celnéj.

Art. 11.

Przebywanie w takowych przypadkach granicy Królestwa Polskiego dla żydów, jedynie przez komory graniczne dozwoloném będzie

Art. 12.

Żydzi wciskający się drogami pobocznemi, w zamiarze tylko włóczenia się po kraju przybywający, przez środki policyjne za granicę wysyłanymi zostaną.

Ogłoszenie niniejszego postanowienia i wykonanie onegoż, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, Wojny,

ственныя Коммисіи: Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, Военную, а также Финансовъ и Казначейства.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 2 Марта 1816 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 2.

Постановленіе о предоставленіи разныхъ облегченій и льготъ переселяющимся въ Царство иностраннымъ суконнымъ и другимъ фабрикантамъ или ремесленникамъ.

(18 Сентября 1820 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Желая облегчить прибывающимъ изъ за границы суконнымъ фабрикантамъ и другимъ ремесленникамъ водвореніе въ Царствѣ, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, мы постановили и постановляемъ:

tudzież Przychodów i Skarbu, w czém do któréj należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 2 Marca 1816 r.

(podpisano) *Zajączek.*

N° 2.

Postanowienie zapewniające różne ułatwienia i ulgi dla osiadających w Królestwie zagranicznych fabrykantów sukna i innych fabrykantów lub rzemieślników.

(d. 18 Września 1820 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc. etc. etc.

Książe Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Chcąc ułatwić fabrykantom sukna i innym rzemieślnikom, z zagranicy przybywającym, osiadanie w Królestwie, na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy:

Ст. 1.

Казенные города въ Царствѣ, признанные, по усмотрѣнію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, пригодными и удобными на посады для фабрикантовъ разнаго рода, а въ особенности суконныхъ издѣлій, имѣютъ быть для этой цѣли устроены и пользоваться ниже поименованными льготами.

Частные или помѣщичьи города, владѣльцы которыхъ предприняли бы съ тою же цѣлію устройство этихъ городовъ и самыхъ заводовъ, могутъ быть также, съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, допущены къ нѣкоторымъ изъ слѣдующихъ льготъ.

Ст. 2.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи составитъ планы размежеванія и застройки этихъ городовъ такимъ образомъ, дабы, по мѣрѣ явки суконныхъ фабрикантовъ или другихъ ремесленниковъ, были имъ отводимы въ тѣхъ городахъ, за уплатою умѣреннаго безсрочнаго чинша, незастроенныя мѣста, съ освобожденіемъ отъ таковаго чинша въ продолженіе шести лѣтъ.

Ст. 3.

Находящіяся въ такихъ городахъ или вблизи оныхъ земли и незастроенныя мѣста, принадлежащія къ казеннымъ имѣніямъ, должны быть, по мѣрѣ признанной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи надобности, отданы въ пользу этихъ городовъ, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

Ст. 4.

Расположенныя вблизи этихъ городовъ мельницы, принадлежащія къ казеннымъ имѣніямъ, должны быть, согласно усмотрѣ-

Art. 1.

Miasta rządowe w Królestwie, jakieby się, za uznaniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, zdatnemi i dogodnemi na osady dla rozmaitych fabrykantów, mianowicie sukiennych, znalazły, mają być w tym celu urządzone, i używać niżéj wyrażonych korzyści.

Miasta prywatne, czyli obywatelskie, w którychby dziedzice w tymże widoku urządzenia i zakłady przedsiębrali, mogą być równie, za dozwoleniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, do niektórych z następujących korzyści przypuszczone.

Art. 2.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi ustanowi plany ograniczenia i zabudowania tych miast w ten sposób, aby w miarę zgłaszających się fabrykantów sukna, lub innych rzemieślników, takowym place w miastach tych na umiarkowany czynsz wieczysty, z wolnością lat sześciu były nadawane.

Art. 3.

Grunta i place w miastach tych, lub w ich bliskości położone, do dóbr rządowych należące, w miarę potrzeby uznanéj przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi, mają być na rzecz miast tych oddane, za zniesieniem się z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu.

Art. 4.

Młyny w bliskości tych miast, do dóbr rządowych należące, stosownie do uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych

BIBLIOTEKA NARODOWA BN

нію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, отданы въ безсрочную аренду предпринимающимъ устройство валяленъ.

Ст. 5.

Для построекъ въ упомянутыхъ городахъ, долженъ быть выдаваемъ фабрикантамъ или ремесленникамъ безплатно, въ теченіе десяти лѣтъ, строевой лѣсъ изъ ближайшихъ казенныхъ или гминныхъ лѣсныхъ дачъ.

Ст. 6.

Вблизи этихъ городовъ должны быть учреждены кирпичные заводы, изъ которыхъ кирпичъ будетъ доставляемъ возводящимъ строенія въ упомянутыхъ городахъ по самой низшей цѣнѣ.

Ст. 7.

Строенія на лютеранскія кирки и на помѣщеніе для пастора должны быть пріисканы сообразно съ мѣстностію, или же, по сношенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи съ Правительственною Коммисіею Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, должно быть назначено пособіе для пополненія издержекъ на возведеніе таковыхъ строеній.

Ст. 8.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи будетъ выдавать изъ суммъ своихъ, по мѣрѣ встрѣтившейся надобности, денежное пособіе для приведенія въ исполненіе настоящаго постановленія и предпринимать мѣры, какія признаетъ къ тому самыми успѣшными.

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA

i Policyi entreprenerom, na założenie foluszów, w wieczystą dzierżawę puszczone być mają.

Art. 5.

Budującym się w rzeczonych miastach fabrykantom lub rzemieślnikom drzewo bezpłatne przez ciąg lat dziesięciu, z najbliższych borów gminnych lub rządowych, na budowle ma być udzielane.

Art. 6.

Mają być założone w bliskości tych miast cegielnie, z których materyał w cenie najniższéj budującym się w rzeczonych miastach będzie udzielany.

Art. 7.

Zabudowania na kościół ewangelicki i pomieszkanie dla Pastora, mają być podług miejscowości obmyślone, lub do kosztu na ich wystawienie pomoc udzielona, za zniesieniem się Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi z Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi pomoc pieniężną do uskutecznienia tego postanowienia, stosownie do uznanéj potrzeby, z funduszów swych przeznaczać będzie, i środki najstosowniejsze do wykonania onego przedsięweźmie.

Исполненіе сего постановленія предписываемъ по принадлежности подлежащимъ Правительственнымъ Коммисіямъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 18 Сентября 1820 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

N° 3.

Постановленіе объ освобожденіи полезныхъ фабричныхъ заведеній отъ военнаго постоя.

(9 Апрѣля 1822 г.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

По представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, мы постановили и постановляемъ:

Ст. 1.

Фабрики, учреждаемыя частными лицами, по мѣрѣ признанной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи

Wykonanie postanowienia tego Kommissyom Rządowym, do których należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 18 Września 1820 r.

(podpisano) *Zajączek.*

Nr. 11,447.

N° 3.

Postanowienie zwalniające pożyteczne zakłady fabryczne od kwaterunku.

(d. 9 Kwietnia 1822 r.)

w Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Książe Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1.

Fabryki zakładane przez prywatnych, w miarę ich ważności i użytku, uznanego przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnę-

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. filia w Białymstoku
86424

важности и пользы оныхъ, будутъ освобождаемы на три до шести лѣтъ отъ военнаго постоя въ натурѣ, или отъ платежа за наемъ помѣщеній для таковаго постоя.

Ст. 2.

Къ этой льготѣ допускаемъ фабрики, заведенныя въ Варшавѣ, какъ-то: сафьянную Г. Гумля, писчей бумаги Г. Неймана, суконную Гг. Бліома и Эмихена, фабрику вытягиванія золота Г. Вина, суконную Г. Захерта и фабрику портера Г. Галля, а равно казенныя фабрики: въ такъ называемомъ магазинѣ на Сольцѣ, въ по-Паулинскомъ домѣ, кожевенный казенный заводъ и суконную фабрику на Генсей улицѣ.

Ст. 3.

Упомянутыя фабрики, со времени учрежденія оныхъ до настоящаго времени, не должны быть подвергаемы постою ни въ наличныхъ деньгахъ, ни въ натурѣ.

Исполненіе сего постановленія поручаемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 9 Апрѣля 1822 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

---

trznych i Policyi, mają być wolne na lat trzy do sześciu od kwaterunku w naturze, lub opłaty najmu za takowy.

Art. 2.

Do dobrodziejstwa tego przypuszczamy fabryki założone w Warszawie, jako to: safianów P. Humla, papieru P. Neumanna sukna PP. Blohma i Oemichena, fabrykę ciągnienia złota P. Wiena, fabrykę sukna P. Zacherta i fabrykę porteru P. Halla,— tudzież fabryki rządowe, w tak zwanym magazynie na Solcu, w domu po-Paulińskim, fabrykę rządową skór i fabrykę sukienną przy ulicy Gęsiéj.

Art. 3.

Z rzeczonych fabryk, kwaterunek w pieniądzach, ani w naturze, od czasu założenia ich dotąd wymagany być nie ma.

Uskutecznienie tego postanowienia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 9 Kwietnia 1822 r.

(podpisano) *Zajączek.*

N° 4.

Распоряженіе объ отклоненіи препятствій къ водворенію въ городахъ иностранныхъ фабрикантовъ и ремесленниковъ, а также объ устройствѣ самыхъ городовъ.

(21 Ноября 1823 г.)

Князь Намѣстникъ Царскій.

Желая устранить нѣкоторыя происходящія отъ однѣхъ только формальностей препятствія къ приведенію въ исполненіе нашего постановленія отъ 18 Сентября 1820 года, относительно водворенія въ городахъ иностранныхъ фабрикантовъ и предоставленія имъ разныхъ льготъ и пособія, а равно относительно устройства городовъ, въ развитіе упомянутаго выше постановленія —

1) мы постановили разрѣшить и симъ разрѣшаемъ Предсѣдателямъ Мазовецкой и Калишской Воеводскихъ Коммисій, при предпринятомъ устройствѣ казенныхъ городовъ, послѣ произведеннаго измѣренія оныхъ и снятія плановъ въ трехъ одинаковыхъ экземплярахъ, поступить слѣдующимъ образомъ:

a) въ исполненіе 3-ей статьи упомянутаго выше постановленія, казенныя земли, незастроенныя мѣста и строенія, въ городахъ или вблизи оныхъ находящіяся и принадлежащія къ казеннымъ имѣніямъ, могутъ быть, по мѣрѣ признанной надобности, заняты и присоединены къ этимъ городамъ, для водворенія на означенныхъ мѣстахъ, земляхъ и въ строеніяхъ непосредственно являющихся фабрикантовъ, или же замѣна упомянутыхъ недвижимостей на другія ближайшія и болѣе удобныя для этой цѣли частныя земли, мѣстности или строенія;

b) такимъ же образомъ будутъ поступать Предсѣдатели Воеводскихъ Коммисій со всѣми недвижимостями принад-

N° 4.

Rozporządzenie o usunięciu przeszkód w osadzaniu fabrykantów i rzemieślników zagranicznych po miastach, oraz o regulacyi samychże miast.

(d. 21 Listopada 1823 r.)

Książe Namiestnik Królewski.

Chcąc usunąć niektóre przeszkody, z samych tylko formalności wynikające, w przywiedzeniu do skutku postanowienia naszego z dnia 18 Września 1820 r. w przedmiocie osadzania po miastach z zagranicy przybywających fabrykantów i udzielania tymże rozmaitych zachęceń i zapomogi, tudzież względem regulacyi miast wydanego, w rozwinięciu wyżéj wspomnionego postanowienia:

1) postanowiliśmy upoważnić, jakoż niniejszém upoważniamy Prezesów Kommissyj Województwa Mazowieckiego i Kaliskiego, ażeby w przedsięwziętéj regulacyi miast rządowych, po uskutecznionym onychże pomiarze i zdjęciu planu w trzech jednozgodnych egzemplarzach, postępowali w następującym sposobie:

a) w wykonaniu art. 3-go wyżéj z daty cytowanego postanowienia grunta, place i budynki rządowe, tak w miastach, lub w ich bliskości położone, do dóbr rządowych należące, w miarę uznanéj potrzeby, mogą być zajęte i wcielone na rzecz tychże miast, dla osadzenia na rzeczonych placach, gruntach i budynkach bezpośrednio zgłaszających się fabrykantów, lub też w celu użycia wspomnionych realności na wymianę za inne bliższe i dogodniejsze do osiągnienia tego celu grunta, place, lub budowle, prywatną własnością będące;

b) podobnież postąpią sobie Prezesowie Kommissyj Wojewódzkich z wszelkiemi realnościami instytutowemi, bądź

лежащими институтамъ или городамъ, или больницамъ, благотворительнымъ и другимъ тому подобнымъ заведеніямъ, если таковыя до сихъ поръ не отданы въ безсрочную аренду, на основаніи утвержденныхъ подлежащимъ начальствомъ контрактовъ, съ обезпеченіемъ однакоже и опредѣленіемъ этимъ заведеніямъ постояннаго безсрочнаго дохода;

c) если земли и строенія, принадлежащія духовнымъ институтамъ, будутъ препятствіемъ къ приведенію въ исполненіе предпринятаго устройства города, то должны быть пріобрѣтены для этой цѣли — или посредствомъ соотвѣтственнаго замѣна оныхъ на другія состоящія въ распоряженіи Правительства, или же посредствомъ обезпеченія упомянутымъ институтамъ соотвѣтственнаго отъ оныхъ чинша, о чемъ Предсѣдатели Воеводскихъ Комисій должны входить предварительно въ сношеніе съ епархіальными Епископами;

d) еслибы, для устройства улицъ или площадей, надлежало пріобрѣсть изъ городскихъ суммъ за наличныя деньги какую либо частную недвижимость, и Предсѣдатели Воеводскихъ Коммисій удостовѣрятся, что покупка оной посредствомъ добровольнаго договора съ хозяиномъ будетъ выгоднѣе пріобрѣтенія въ порядкѣ отчужденія, то въ такомъ случаѣ разрѣшаемъ Предсѣдателямъ покупать такія недвижимости, по предварительной оцѣнкѣ оныхъ экспертами, съ соблюденіемъ всевозможной экономіи, а равно дѣлать распоряженія о немедленной уплатѣ продающему изъ городскихъ суммъ условленной суммы;

e) когда такимъ образомъ упомянутыя препятствія будутъ устранены, Предсѣдатели Воеводскихъ Коммисій обозначатъ на планахъ каждаго города предположенія свои относительно направленія улицъ, рынка и предназначенныхъ для постройки мѣстъ; эти послѣдніе раздадутъ немедленно фабрикантамъ, которые заявятъ желаніе возво-

do kamelaryów miejskich, bądź do instytutów szpitalnych i innych tym podobnych należącémi, skoro takowe dotąd nie są w wieczystą dzierżawę wypuszczone, na mocy kontraktów, przez Władze przyzwoite zatwierdzonych, z zapewnieniem wszelako i ustanowieniem stałego wieczystego dochodu tymże instytutom;

c) grunta i zabudowania, należące do instytutów duchownych, skoro by były na przeszkodzie uskutecznić się mającéj regulacyi miasta, mają być na ten cel nabyte, bądź przez stosowną zamianę na inne, do dyspozycyi Rządu pozostające, bądź też przez zapewnienie z nich stosownego czynszu rzeczonym instytutom, w czém się Prezesowie Kommissyów Wojewódzkich poprzednio z Biskupami Dyecezyalnymi powinni znieść;

d) gdyby wypadło, dla uregulowania ulic lub placów, jaką własność prywatną nabyć z funduszów miejskich za gotowe pieniądze, a Prezesowie Kommissyów Wojewódzkich przekonali się, że nabycie takowéj w drodze dobrowolnéj ugody z właścicielem korzystniejszém być może, niżeli drogą wywłaszczenia,— na taki przypadek upoważniamy Prezesów do nabycia podobnych realności, po poprzedniczém onychże przez biegłych oszacowaniu, z zachowaniem największéj oszczędności, oraz do zarządzenia niezwłocznéj sprzedającemu wypłaty z funduszów miejskich;

e) gdy tym sposobem powyższe przeszkody usunięte zostaną, zaprojektują Prezesowie Kommissyj Wojewódzkich, na planach zdiętych miasta każdego, kierunek ulic, rynku i placów; ostatnie jak dalece by się do ich zabudowania zgłaszali fabrykanci, tymże rozdadzą bez najmniejszéj zwłoki; zaprojektują oraz oddzielne rewiry dla staro-

дить на оныхъ строенія, сдѣлаютъ также предположеніе объ отдѣленіи, на основаніи существующихъ правилъ, особой части для евреевъ и, описавъ, въ формѣ регуляціоннаго акта, всѣ прочія отношенія города ко всѣмъ институтамъ, а равно мѣры, посредствомъ коихъ городскіе доходы должны быть на будущее время обезпечены или увеличены, составленное такимъ образомъ объ устройствѣ города регуляціонное дѣло, вмѣстѣ съ тремя экземплярами съемки и межевыхъ реестровъ, по совершенномъ всего этого окончаніи, представятъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, при чемъ, въ соотвѣтственномъ съ своей стороны общемъ относительно каждаго города рапортѣ, представятъ той же Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отчетъ о всякомъ дѣйствіи, какое, вслѣдствіе упомянутыхъ нашихъ разрѣшеній, будетъ ими предпринято, вмѣстѣ съ отчетомъ о всѣхъ суммахъ, употребленныхъ ими для этой цѣли.

Такимъ образомъ прекращается надобность безпрестаннаго въ теченіе всего дѣла сношенія въ частныхъ случаяхъ съ Правительственными Коммисіями, отъ чего освобождая Предсѣдателей Воеводскихъ Коммисій, симъ объявляемъ: что никакія этого рода отговорки не будутъ приняты въ оправданіе допущеннаго замедленія.

Полное однако дѣло относительно каждаго въ частности города, оконченное на основаніи этихъ нашихъ распоряженій, не прежде можетъ быть представлено намъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи и быть нами утверждено, какъ по предварительномъ взаимномъ сношеніи подлежащихъ Правительственныхъ Коммисій.

2) на основаніи 5 и 6-ой статей постановленія нашего отъ 18 Сентября 1820 года, предоставляемъ Предсѣдателямъ Воеводскихъ Коммисій разрѣшать, на сколько признаютъ это нужнымъ, безплатный отпускъ изъ казенныхъ или гминныхъ лѣсныхъ дачъ

zakonnych, wedle istniejących przepisów, a dopiero opisawszy w sposobie aktu regulacyjnego wszelakie dalsze stosunki miasta z wszelkiemi instytutami, sposób w jakim dochody miejskie zapewnione lub podwyższone nadal być mają, całe w tym sposobie ułożone dzieło regulacyjne, wraz z trzema egzemplarzami pomiaru i rejestrów pomiarowych, po zupełném wszystkiego dokończeniu, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawią, i w stosownym z swéj strony ogólnym co do każdego miasta rapporcie, zdadzą sprawę tejże Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z każdego kroku i postąpienia, jakie w skutek powyższych naszych upoważnień przedsięwziąść znajdą się powodowanymi, oraz wyrachują się z wszelkich funduszów, jakichby na ten cel poprzedniczo użyli.

Tym sposobem ustaje potrzeba ustawicznego w ciągu całéj operacyi w szczegółowych przypadkach odnoszenia się do Kommissyów Rządowych, od czego niniejszém Prezesów Kommissyj Wojewódzkich zwalniając, oświadczamy, iż żadna tego rodzaju wymówka na usprawiedliwienie jakiejkolwiek bądź zwłoki przyjętą nie będzie.

Wszakże dzieło całe co do każdego miasta w szczególności, z mocy niniejszych naszych upoważnień dokonane, gdy nam, za pośrednictwem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawione będzie, nie może, jak tylko po zniesieniu się wzajemném wówczas właściwych Kommissyów Rządowych, ostateczne nasze pozyskać zatwierdzenie.

2) Na zasadzie artykułów 5 i 6 postanowienia naszego z daty 18 Września 1820 r., upoważniamy Prezesów Kommissyów Wojewódzkich do assygnowania z borów rządowych lub gminnych, gdziekolwiekby tego widzieli potrzebę, bezpłatnego bu-

строеваго лѣса въ теченіе времени, опредѣленнаго симъ же постановленіемъ, на постройку зданій для фабрикантовъ, на устройство кирпичныхъ заводовъ, въ покровительствуемыхъ Правительствомъ городахъ и другихъ фабричныхъ посадахъ съ тою цѣлію, чтобы выдѣлываемый на оныхъ кирпичъ могъ быть доставляемъ строящимся по самой дешевой цѣнѣ;

3) наконецъ, удостовѣрясь лично, что постройка всякихъ зданій въ городахъ на счетъ Казны посредствомъ администраціи, подъ надзоромъ и управленіемъ чиновниковъ, объ усердіи которыхъ въ этомъ отношеніи Предсѣдатели Воеводскихъ Коммисій имѣли случай убѣдиться, представляетъ болѣе выгодъ, нежели постройка посредствомъ подряда,—разрѣшаемъ Предсѣдателямъ Воеводскихъ Коммисій, дабы, на случай если это признаютъ нужнымъ и усмотрятъ явное отъ сего сбереженіе, не оставляли такого способа постройки, предписавъ чиновникамъ, которымъ ввѣрятъ надзоръ за постройкою, представленіе отчета въ израсходованіи назначенныхъ имъ для этой цѣли суммъ, съ соблюденіемъ необходимаго сбереженія противъ составленныхъ смѣтъ.

Такимъ образомъ, устранивъ всѣ препятствія и предотвративъ все то, что въ дѣйствіяхъ этого рода могло бы производить излишнее замедленіе, предписываемъ, чтобы устройство всѣхъ казенныхъ городовъ въ Мазовецкомъ и Калишскомъ Воеводствахъ было по возможности приведено въ исполненіе въ теченіе 1824 года.

Предписываемъ также доносить намъ чрезъ каждые три мѣсяца о ходѣ всего этого дѣла.

Данъ въ Варшавѣ, 21 Ноября 1823 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

---

dulcu, przez ciąg czasu témże postanowieniem oznaczony, na budowanie się fabrykantów, na założenie po miastach i innych osadach fabrycznych, przez Rząd wspieranych, cegielniów, w którychby materyał wyrabiany, jak najtaniéj budującym mógł być dostarczanym.

3) Nakoniec przekonawszy się naocznie: iż stawianie wszelkich budowli po miastach na rachunek Rządu przez administracyę pod nadzorem i kierunkiem urzędników, o których gorliwości w tym względzie Prezesowie Kommissyj Wojewódzkich mieli sposobność się przeświadczyć, daleko jest korzystniejszą, niżeli budowanie przez entrepryzę, upoważniamy niniejszém Prezesów Kommissyów Wojewódzkich, ażeby na przypadek, gdy tego osądzą potrzebę i widoczną z tąd przewidywać będą oszczędność, nie odbiegali od takiego sposobu budowania, poleciwszy urzędnikom, którym dozór poruczą nad podobną budowlą, wyrachowanie się z powierzonych im na ten cel funduszów, z wykazaniem koniecznéj oszczędności względnie sporządzonych kosztorysów.

Tym sposobem uprzątnąwszy wszelkie przeszkody i usunąwszy wszystko, coby w tych działaniach niepotrzebną zwłokę sprawić mogło, mieć chcemy, ażeby ile możności w ciągu roku 1824, wszystkich miast rządowych, w Województwach Mazowieckiém i Kaliskiém położonych, regulacya uskutecznioną była.

Zastrzegamy sobie oraz zdawanie nam co kwartał rapportów o postępie téj całéj operacyi.

Dan w Warszawie, dnia 21 Listopada 1823 roku.

(podpisano) *Zajączek.*

N° 5.

Постановленіе, указывающее льготы, какія предоставляются переселяющимся въ Царство иностраннымъ промышленникамъ или земледѣльцамъ.

(28 Апрѣля (10 Мая) 1833 г.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства,

имѣя въ виду постановленія Царскаго Намѣстника отъ 2 Марта, 10 Августа и 22 Октября 1816 года, а также отъ 3 Мая 1817 г., опредѣляющія основанія и льготы для желающихъ переселиться въ Царство Польское иностранныхъ ремесленниковъ, фабрикантовъ или земледѣльцевъ; принявъ, кромѣ того, во вниманіе, что иностранцы, заявляющіе желаніе переселиться въ здѣшній край, по причинѣ давности этихъ постановленій, могутъ не знать, чего они могутъ ожидать отъ здѣшняго Правительства и чего взаимно требуетъ отъ нихъ Правительство; желая, наконецъ, поставить въ возможность Посланниковъ, Агентовъ и Резидентовъ Его Императорскаго Величества давать являющимся къ нимъ иностранцамъ нужныя объясненія о способѣ, въ какомъ переселеніе ихъ въ Польшу можетъ имѣть мѣсто,—по истребованіи мнѣнія Правительственныхъ Коммисій Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а также Финансовъ и Казначейства, постановилъ и постановляетъ:

N° 5.

Postanowienie wskazujące dobrodziejstwa dla cudzoziemców przemysłowców lub rolników w kraju osiedlających się.

(d. 28 Kwietnia (10 Maja) 1833 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zapatrzywszy się na postanowienia Namistnika Królewskiego z dnia 2 Marca, 10 Sierpnia i 22 Października 1816 roku, niemniéj z dnia 3 Maja 1817 r. wskazujące zasady i dobrodziejstwa dla cudzoziemców, rzemieślników, fabrykantów, lub rolników, do Królestwa Polskiego sprowadzić się chcących;— zważywszy nadto, że cudzoziemcy podobnie zgłaszający się z chęcią przeniesienia się, z powodu dawności tych postanowień, mogą nie wiedzieć, czego od Rządu Królestwa spodziewać się mogą, i co tenże od nich wymaga; chcąc nakoniec Posłów, Agentów, lub Rezydentów Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości postawić w stanie zgłaszającym się cudzoziemcom do nich dania potrzebnych objaśnień, w jaki sposób sprowadzanie się do Polski może mieć miejsce;— po zasiągnięciu zdania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, niemniéj Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, postanowiła i stanowi:

Ст. 1.

Каждый иностранный колонистъ, желающій переселиться въ Царство, долженъ сперва явиться къ пребывающимъ въ его краѣ Посланнику, Резиденту, или Агенту Его Императорско-Царскаго Величества и тамъ доказать: есть ли онъ ремесленникомъ, фабрикантомъ, или земледѣльцемъ, какъ велико его имущество, изъ скольких лицъ состоитъ его семейство, и желаетъ ли онъ поселиться въ городѣ или деревнѣ, а кромѣ сего представить доказательство о одобрительномъ поведеніи своемъ и о томъ, что ему дозволено переселиться.

Ст. 2.

Выдача паспортовъ такимъ колонистамъ послѣдуетъ не прежде, какъ тогда, когда упомянутые въ предыдущей статьѣ документы, по сообщеніи оныхъ Правительству Царства, будутъ подлежащими Правительственными Коммисіями разсмотрѣны и найдены удовлетворительными, являющіеся же колонисты признаны имѣющими требуемыя качества, а равно, когда Правительство Царства опредѣлитъ: въ какое время колонисты могутъ прибыть въ Польшу.

Ст. 3.

Изложенныя выше правила относятся только къ колонистамъ, желающимъ поселиться въ городахъ или на казенныхъ земляхъ; но тѣ, которые желаютъ переселиться въ частныя имѣнія въ Царствѣ, могутъ во всякое время входить съ владѣльцами оныхъ въ условія, и коль скоро представятъ документъ, куда желаютъ переселиться, а равно свитѣтельство на свободное выбытіе изъ края и доказательство о одобрительномъ поведеніи, получатъ немедленно паспортъ.

Ст. 4.

Переселяющіеся въ здѣшній край колонисты, должны прибыть прямо въ Варшаву и явиться въ Правительственную Коммисію

Art. 1.

Każdy kolonista cudzoziemiec, chcący się przenieść do Królestwa, powinien naprzód zgłosić się do Posłów, Rezydentów, lub Agentów Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, w kraju ich znajdujących się, i tam udowodnić: czy jest rzemieślnikiem, fabrykantem, lub rolnikiem, jak wiele ma majątku, z wielu osób familia jego składa się, i czy chce osiąść w mieście lub na wsi, niemniéj złożyć dowód, że mu jest wolno wynieść się z kraju, i atest nienagannego sprawowania się tamże.

Art. 2.

Wydanie paszportów podobnym kolonistom nie nastąpi pierwéj, dopóki dowody, artykułem powyższym wymienione, Rządowi Królestwa przesłane i przez właściwe Kommissye Rządowe przejrzane, nie zostaną uznane za dostateczne i kolonista zgłaszający się za wykwalifikowanego,—niemniéj gdy Rząd Królestwa wyrzecze: w którym czasie koloniści udać się mogą do Polski.

Art. 3.

Obostrzenia artykułów powyższych, ściągają się tylko do kolonistów chcących osiąść w miastach, lub na gruntach rządowych, lecz ci, którzy się chcą przenieść do dóbr prywatnych w Królestwie, mogą w każdym czasie wchodzić w układy z właścicielami, a złożywszy tylko dowód, gdzie się chcą przenieść, niemniéj atest wolnego wyjścia z kraju i nieskażonego postępowania, otrzymują natychmiast paszporta.

Art. 4.

Kolonista wchodzący do kraju udać się winien wprost do Warszawy i stawić w biurze Kommissyi Rządowéj Spraw We-

Внутреннихъ Дѣлъ, которая, по записаніи, гдѣ они намѣрены поселиться въ городахъ ли или деревняхъ, на казенныхъ или частныхъ земляхъ, снабдитъ ихъ надлежащими объясненіями и отправитъ куда слѣдуетъ; Правительственная же Коммисія Финансовъ и Казначейства займется водвореніемъ колонистовъ, которые намѣрены поселиться въ казенныхъ имѣніяхъ.

Ст. 5.

Ни одинъ колонистъ, ремесленникъ, фабрикантъ или земледѣлецъ не можетъ ожидать отъ Правительства ни возврата расходовъ, понесенныхъ на проѣздъ, ни какого либо пособія, и, кромѣ свободнаго пропуска чрезъ границу движимаго ихъ имущества, а равно орудій и скота, необходимыхъ для обработки земли, для фабрикъ или ремеслъ, какъ сіе опредѣлено 6-ою статьею постановленія отъ 2 Марта 1816 года и 7-ою статьею постановленія отъ 26 Ноября 1822 г., кромѣ освобожденія ихъ и ихъ сыновей отъ военной службы и кромѣ освобожденія всѣхъ въ продолженіе шести лѣтъ отъ всякихъ какого бы ни было наименованія общественныхъ повинностей и платежей,—другихъ льготъ Правительство имъ не предоставляетъ; каждому же, кто, переселившись въ здѣшній край, не былъ бы доволенъ жительствомъ въ Польшѣ, будутъ выданы по его требованію паспорты на возвратъ на родину, по предварительномъ однакоже исполненіи обязательствъ, принятыхъ относительно владѣльцевъ земли, или проистекающихъ изъ какого бы то ни было добровольнаго законнаго договора, и по возвращеніи произведенныхъ вслѣдствіе водворенія ихъ расходовъ.

Ст. 6.

Иностраннымъ колонистамъ, желающимъ поселиться въ казенныхъ имѣніяхъ, будутъ отводимы или очищенныя земли безъ посѣвовъ, или же заросли, на которыхъ они обязаны возвести на свой счетъ нужныя строенія по начертанному Правительствомъ плану.

wnętrznych, która po zapisaniu ich gdzie osiąść zamierzają w miastach, lub na wsi, na gruntach rządowych lub prywatnych, da im stosowne informacye, i odeśle gdzie wypada; Kommissya zaś Rządowa Skarbu zatrudni się osadzeniem kolonistów, którzy w dobrach rządowych osiąść zamierzyli.

Art. 5.

Zaden kolonista, rzemieślnik, fabrykant, lub rolnik, ani zwrotu kosztów podróży, ani żadnych zapomóg od Rządu spodziewać się nie ma, i oprócz wolnego przeprowadzenia przez granicę ruchomości i inwentarza, do roli, fabryk, lub rzemiosł potrzebnych, jak przepisuje artykuł 6-ty postanowienia z dnia 2 Marca 1816 roku, i artykuł 7-my postanowienia z dnia 26 Listopada 1822 r., oprócz uwolnienia ich i ich synów od służby wojskowéj, niemniéj, oprócz uwolnienia wszystkich przez lat sześć od wszelkich ciężarów i opłat publicznych, jakiegokolwiekbądź nazwiska, innych dobrodziejstw Rząd im nie przyznaje, i każdemu, któryby sprowadziwszy się do kraju, nie kontent był z zamieszkania w Polsce, wydane będą, na jego żądanie, paszporta do powrotu, po dopełnieniu jednak wprzód obowiązków względem właścicieli gruntów na siebie przyjętych, lub też z dobrowolnéj jakowéj prawnéj umowy wynikłych, jak niemniéj po zwrocie nakładów, przez osadzenie jego poniesionych.

Art. 6.

Cudzoziemcom kolonistom, na gruntach w dobrach rządowych osiąść chcącym, dawane będą albo role czyste bez zasiewów, albo też zarosłe, na których własnym kosztem zabudować się będą obowiązani, i to podług planu, jaki im Rząd wyda.

Кромѣ опредѣленныхъ 5-ою статьею льготъ, каждый колонистъ будетъ освобожденъ отъ платежа поземельнаго чинша въ продолженіе шести лѣтъ, если земли были удобны для хлѣбопашества, въ продолженіе же двѣнадцати лѣтъ, если земли требовали корчеванія и удобренія.

Избраніе мѣста, гдѣ колонисты должны быть поселены и рода земли зависитъ отъ Правительства, и съ этимъ они обязаны сообразоваться.

Ст. 7.

Колонистъ земледѣлецъ, не имѣющій наличными деньгами по крайней мѣрѣ ста гульденовъ, земли не получитъ; не имѣющій же по крайней мѣрѣ четырехсотъ гульденовъ не можетъ быть усадебникомъ, но только загородникомъ. Пространство земли будетъ отводимо каждому соразмѣрно имѣющемуся у него капиталу; самая однако меньшая земледѣльческая усадьба будетъ содержать одну магдебургскую уволоку, или половину польской уволоки земли, самая же меньшая усадьба загородника будетъ состоять изъ пяти магдебургскихъ, или двухъ польскихъ, морговъ огорода. Всѣ земли будутъ отдаваемы въ чиншъ и каждый изъ колонистовъ получитъ соотвѣтственную запись.

Ст. 8.

Такъ какъ иностранные колонисты, переселяясь въ Царство Польское, поступаютъ подъ покровительство Правительства и мѣстныхъ законовъ, то должны равномѣрно сообразоваться со всѣми распоряженіями Правительства, со всѣми проистекающими изъ законовъ обязанностями и всѣми правилами, постановляемыми властями тѣхъ мѣстъ, въ коихъ они поселятся.

Ст. 9.

Каждый иностранный колонистъ, ремесленникъ, фабрикантъ или земледѣлецъ, который поселится въ казенномъ городѣ или на

Oprócz dobrodziejstw artykułem 5-tym wskazanych, każdy kolonista otrzyma uwolnienie od opłaty czynszu gruntowego przez lat sześć, gdy role były zdatne do uprawy, a lat dwanaście, gdy grunta potrzebowały karczunku i melioracyi.

Wybór, gdzie mają być osadzani i na jakich gruntach, zależy od Rządu; do tego przeto zastosować się są obowiązani.

Art. 7.

Który kolonista rolnik niema najmniéj w gotowiźnie złotych reńskich sto, gruntów nie otrzyma; który zaś niema najmniéj złotych reńskich czterysta, nie może być rolnikiem, tylko zagrodnikiem. Ilość gruntów nadaną każdemu będzie w stosunku posiadanych przez niego funduszów; najmniejsza osada rolnicza będzie jednak miała włókę magdeburgską albo pół polskiéj gruntu, a najmniejsza osada zagrodnicza będzie miała pięć morgów magdeburgskich albo dwa polskie ogrodu, wszystkie grunta będą nadawane na czynsz i każdy otrzyma stosowny zapis.

Art. 8.

Ponieważ koloniści cudzoziemcy przeprowadzając się do Królestwa Polskiego, przechodzą pod opiekę Rządu i praw krajowych, przeto również do wszelkich rozporządzeń Rządu, do wszelkich obowiązków z prawa wynikających, i wszelkich przepisów Władz miejscowych gdzie zamieszkają, stosować się powinni.

Art. 9.

Każdy kolonista cudzoziemiec, rzemieślnik, fabrykant, lub rolnik, który w miastach lub na gruntach rządowych osiadać bę-

казенной землѣ, получитъ письменное въ формѣ пріуготовительнаго договора поименованіе предоставляемыхъ ему Правительствомъ льготъ и обязанностей, какія сопряжены съ отводимою ему усадьбою, исполненіе каковыхъ обязанностей по принятіи льготъ онъ долженъ будетъ принять на себя.

Ст. 10.

Правила относительно иностранныхъ колонистовъ изъ евреевъ, заключающіяся въ постановленіи отъ 2 Марта 1816 года, сохраняютъ свою силу.

Ст. 11.

Правила упомянутыхъ въ началѣ постановленій Намѣстника отмѣняются.

Ст. 12.

Исполненіе настоящаго постановленія возлагаемъ по принадлежности на Правительственныя Коммисіи: Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а равно Финансовъ и Казначейства.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія Царства Польскаго, 28 Апрѣля (10 Мая) 1833 года.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій, Графъ Паскевичъ Эриванскій.*

---

dzie, otrzyma na piśmie, w formie przedugodnego układu, wyliczenie dobrodziejstw, jakie mu Rząd przyznaje, i obowiązków, jakie są do udzielonéj mu osady przywiązane, którym po przyjęciu dobrodziejstw, poddać się jest obowiązany.

Art. 10.

Przepisy względem kolonistów cudzoziemców starozakonnych, postanowieniem z dnia 2 Marca 1816 roku objęte, zachowują się w swéj mocy.

Art. 11.

Przepisy postanowień Namiestnika na wstępie powołanych przestają być obowiązującemi.

Art. 12.

Wykonanie niniejszego postanowienia, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, tudzież Przychodów i Skarbu, w czém do któréj należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj Królestwa Polskiego, dnia 28 Kwietnia (10 Maja) 1833 r.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiem, Generał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książe Warszawski, Hrabia Paskiewicz Erywański.*

№ 6.

Постановленіе о продолженіи еще на 10 лѣтъ безплатной выдачи изъ казенныхъ лѣсныхъ дачъ переселяющимся въ Царство иностраннымъ фабрикантамъ и ремесленникамъ строеваго лѣса.

(12 (24) Мая 1833 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Постановленіемъ Князя Намѣстника отъ 18 Сентября 1820 года дозволено выдавать изъ казенныхъ лѣсныхъ дачъ безплатно, въ теченіе десяти лѣтъ, вновь переселяющимся фабрикантамъ нужный на постройки лѣсъ; рѣшеніемъ же отъ 21 Ноября 1823 года, относительно Мазовецкаго и Калишскаго Воеводствъ и послѣдующими, относительно другихъ Воеводствъ, оказываніе этой льготы сдѣлано зависимымъ отъ исключительнаго разрѣшенія Предсѣдателей Воеводскихъ Коммисій.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, имѣя въ виду, что срокъ, опредѣленный вышеупомянутымъ постановленіемъ, кончился съ 1830 годомъ, обстоятельства же, вызвавшія это постановленіе, существуютъ постоянно и даже увеличились вслѣдствіе происшедшаго мятежа и причиненныхъ онымъ бѣдствій,—по сношенію съ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, вошла въ Совѣтъ отъ 12 Декабря прошлаго года, за № $^{4666}/_{23312}$, съ предположеніемъ, чтобы правила постановленія Намѣстника отъ 18 Сентября 1820 года, относительно безплатной выдачи изъ казенныхъ лѣсныхъ дачъ лѣса на строенія для фабрикантовъ, были продолжены еще на десять лѣтъ, съ тѣмъ только, дабы таковая выдача была производима не иначе, какъ по особымъ на каждое извѣстное количество лѣса разрѣшеніямъ Пра-

№ 6.

Decyzya przedłużająca 10-cio letni termin wydawania drzewa bezpłatnie z lasów rządowych, dla osiadających w kraju zagranicznych fabrykantów i rzemieślników.

(d. 12 (24) Maja 1833 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Postanowieniem Księcia Namiestnika z dnia 18 Września 1820 roku dozwoloném zostało na lat dziesięć wydawanie z lasów rządowych lub gminnych drzewa bezpłatnego na zabudowania dla nowo osiadających fabrykantów; decyzyą zaś z dnia 21 Listopada 1823 roku co do Województw Mazowieckiego i Kaliskiego, a późniejszemi co do innych, wolność ta wyłącznéj dyspozycyi Prezesów Kommissyj Wojewódzkich pozostawioną została. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego mając na względzie, że termin postanowieniem cytowaném zakreślony, z rokiem 1830 upłynął, przyczyny zaś którego spowodowały, ciągle istnieją, a nawet po zaszłéj rewolucyi i klęskach przez nią zrządzonych, pomnożonemi zostały, po zniesieniu się z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu uczyniła do Rady pod dniem 12 Grudnia r. z. Nr. $^{4666}/_{23312}$ wniosek, ażeby rozporządzenia postanowienia Namiestnika z dnia 18 Września 1820 roku, względem bezpłatnego udzielania z lasów rządowych drzewa na budowle dla fabrykantów, jeszcze na lat dziesięć przedłużyła, z tém jedynie zastrzeżeniem, że takowe nie inaczéj, jak za szczególnemi na pewne oznaczone ilości pozwoleniami ze strony Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, na wniosek Kommis-

вительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, которыя будутъ выдаваемы по требованіямъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Хотя Совѣтъ Управленія раздѣлилъ вполнѣ мнѣніе Коммисіи, что въ настоящее время промышленное сословіе болѣе чѣмъ когда либо нуждается въ попеченіи Правительства, однакожъ полагалъ, что, при рѣшеніи представленія ея, слѣдуетъ обратить еще вниманіе на другое обстоятельство, а именно — на фабричные заводы, находящіеся въ Имперіи.

Поэтому Совѣтъ положилъ: что, согласно представленію Коммисіи, дозволяетъ отсрочить еще на десять лѣтъ предоставленную постановленіемъ Намѣстника отъ 18 Сентября 1820 года вновь переселяющимся въ Царство фабрикантамъ льготу, исключая однако фабрикантовъ шерстяныхъ издѣлій.

Варшава, 12 (24) Мая 1833 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій.*

Примѣчаніе. На основаніи этого рѣшенія, обязательная сила 5-ой статьи постановленія отъ 18 Сентября 1820 года съ 1843 годомъ прекращена.

---

syi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego wydawać się mającemi, następować mają.

Lubo Rada Administracyjna podzielała w zupełności twierdzenie Kommissyi, że w chwili obecnéj bardziéj niż kiedy indziéj klassa przemysłowa opieki Rządu potrzebuje, mniemała przecież, że przy rozwiązaniu jéj przedstawienia, inny jeszcze wzgląd, a mianowicie na zakłady fabryczne w Państwie Rossyjskiém istniejące, na uwadze miany być powinien.

W tym celu Rada wyrzekła: że zgodnie z przedstawieniem Kommissyi, zezwala na przedłużenie dobrodziejstwa, przez postanowienie Namiestnika z dnia 18 Września 1820 roku dla nowoosiadających w Królestwie fabrykantów udzielonego, jeszcze na lat dziesięć, — wyłączając wszakże z pod korzystania z tegoż dobrodziejstwa fabrykantów wyrobów wełnianych.

w Warszawie, dnia 12 (24) Maja 1833 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski.*

Uwaga. Na zasadzie téj decyzyi moc obowiązująca artykułu 5-go postanowienia z dnia 18 Września 1820 roku ustała z rokiem 1843.

№ 7.

Высочайшій указъ, коимъ предоставлены фабрикантамъ, ремесленникамъ и промышленникамъ льготы въ пошлинахъ за заграничные паспорты.

(27 Ноября (9 Декабря) 1851 года.)

Извлеченіе изъ выписки изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Божіею Милостію

МЫ, НИКОЛАЙ I-й,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій, и проч., и проч., и проч.

Признавъ нужнымъ ввести нѣкоторыя измѣненія въ правилахъ, постановленныхъ указомъ Нашимъ 5 (17) Іюля 1844 года, относительно сроковъ пребыванія Нашихъ подданныхъ жителей Царства Польскаго за границею по узаконеннымъ паспортамъ и платежа пошлины за таковые паспорты, съ примѣненіемъ этихъ правилъ, сколько дозволяютъ положеніе и потребности сего края, къ существующимъ нынѣ въ Имперіи Нашей постановленіямъ, Мы, по представленію Совѣта Управленія Царства, повелѣваемъ:

Ст. 1.

Плата за заграничные паспорты полагается 3-хъ разрядовъ, а именно:

1) гербовая пошлина, составляющая девяносто копѣекъ серебромъ, на основаніи существующихъ нынѣ правилъ взимаемая;

2) пошлина по пятидесяти рублей серебромъ, за каждые шесть мѣсяцевъ, съ каждаго въ паспортѣ означеннаго лица;

№ 7.

Ukaz Najwyższy zapewniający ulgi w opłacie za paszporta dla fabrykantów, rzemieślników i handlujących.

(d. 27 Listopada (9 Grudnia) 1851 r.)

Wyciąg z wypisu z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéj Łaski

MY MIKOŁAJ I-szy,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski, etc. etc. etc.

Uznawszy potrzebę zaprowadzenia niektórych zmian w przepisach postanowionych Ukazem Naszym 5 (17) Lipca 1844 roku względem terminów, dozwolonego Naszym poddanym mieszkańcom Królestwa Polskiego przebywania za granicą, za legalnemi paszportami, oraz wnoszenia za też paszporta opłaty, z zastosowaniem wzmiankowanych przepisów, o ile położenie i potrzeby tego kraju dozwalają, do obowiązujących obecnie w Cesarstwie Naszém postanowień, na przedstawienie Rady Administracyjnéj Królestwa rozkazujemy:

Art. 1.

Opłata od paszportów zagranicznych ustanowiona zostaje 3-ch rodzajów, a mianowicie:

1) opłata stemplowa, wynosząca kopiejek srebrem dziewięćdziesiąt, podług dotychczasowych przepisów pobierana;

2) opłata po pięćdziesiąt rubli srebrem za każde sześć miesięcy, od każdéj w paszporcie wymienionéj osoby;

3) пошлина по двѣсти пятидесяти рублей серебромъ, также за каждые шесть мѣсяцевъ, съ каждаго въ паспортѣ означеннаго лица.

Ст. 2.

Заграничные паспорты съ одною только гербовою, въ первомъ пунктѣ предыдущей статьи означенною пошлиною выдавать:

a) купцамъ и вообще лицамъ торговаго званія, записаннымъ въ купеческія гильдіи, равно приказчикамъ, посылаемымъ отъ тѣхъ купцовъ или торговыхъ домовъ, по дѣламъ торговли, если они имѣютъ установленныя 67-ою статьею Устава о купеческихъ гильдіяхъ свидѣтельства;

b) шкиперамъ, штурманамъ, вольнымъ матросамъ и работникамъ, слѣдующимъ на судахъ и плотахъ по рѣкамъ, также извощикамъ, ѣдущимъ съ товарами сухимъ путемъ;

c) ремесленникамъ и ихъ подмастерьямъ, отправляющимся для усовершенствованія себя въ ремеслахъ или мастерствахъ, если они записаны въ цехи; тѣмъ же, которые въ цехи не записаны, паспорты съ уплатою одной гербовой пошлины выдавать не иначе, какъ по удостовѣренію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ необходимости отлучки ихъ за границу и въ способностяхъ къ одному изъ ремеслъ или мастерствъ;

d) лицамъ, отправляющимся за границу для усовершенствованія себя въ художествахъ и искусствахъ, но не иначе, какъ съ разрѣшенія Намѣстника Нашего въ Царствѣ Польскомъ, по засвидѣтельствованію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, о ихъ способностяхъ и дарованіи, а равно надобности въ предпринимаемомъ путешествіи.

Ст. 14.

Исполненіе сего указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Намѣстника Нашего Царства Польскаго, равно на Правительственныя Коммисіи Внутрен-

3) opłata po dwieście pięćdziesiąt rubli srebrem, również za każde sześć miesięcy, od każdéj w paszporcie wymienionéj osoby.

Art. 2.

Za samą tylko opłatą stemplową, w 1-ym ustępie poprzedzającego artykułu oznaczoną, paszporta zagraniczne wydawane będą:

a) kupcom i w ogólności osobom stanu handlowego, jeżeli są zapisane do gildyi, oraz kommissantom wysyłanym przez tychże kupców, lub domy handlowe, w interessach handlu, jeżeli posiadają świadectwa ustanowione art. 67-m prawa zaprowadzającego gildye kupieckie;

b) szyprom, sternikom, flisom, orylom i robotnikom na statkach i tratwach, takoż furmanom udającym się lądem z towarami;

c) rzemieślnikom i ich czeladzi, udającym się za granicę dla wydoskonalenia się w swém rzemiośle lub kunszcie, jeżeli są zapisani do zgromadzeń rzemieślniczych; tym zaś, którzy do zgromadzeń nie są zapisani, paszporta za samą tylko opłatą stemplową wydawane być winny, nie inaczéj, jak po przekonaniu się Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych o potrzebie udania się ich za granicę, oraz o zdolnościach do jednego z rzemiosł lub kunsztów;

d) osobom udającym się za granicę dla udoskonalenia się w sztukach pięknych, lecz nie inaczéj jak z zezwolenia Naszego Namiestnika w Królestwie Polskiém, na mocy poświadczenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych o ich zdolnościach i utalentowaniu, oraz o potrzebie zamierzonéj podróży.

Art. 14.

Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku Praw umieszczony być ma, Namiestnikowi Naszego Królestwa Polskiego,

нихъ Дѣлъ, Финансовъ и Юстиціи, по относящимся къ каждой изъ нихъ распоряженіямъ, а также на Варшавскаго Военнаго Генералъ-Губернатора.

Данъ въ С.-Петербургѣ, 27 Ноября (9 Декабря) 1851 г.

(подписано) „НИКОЛАЙ".

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь *Ив. Туркулл*ъ.

N° 8.

Высочайшій указъ объ отмѣнѣ пошлины за заграничные паспорты.

(13 (25) Ноября 1856 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Божіею Милостію

МЫ, АЛЕКСАНДРЪ II-й,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Принявъ во вниманіе, что особая плата за паспорты, выдаваемые въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ на временное за границею пребываніе, была примѣнена къ существовавшей въ Имперіи пошлинѣ, которая нынѣ указомъ Нашимъ 26 Августа (7 Сентября) сего года отмѣнена, и имѣя въ виду, что тѣ же причины, которыя по-

tudzież Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Sprawiedliwości, w czém do któréj należy, a nadto Wojennemu Generał-Gubernatorowi Miasta Warszawy, polecamy.

Dan w S. Petersburgu, dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1851 r.

(podpisano) „НИКОЛАЙ."

przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Ig. Turkull.*

N° 8.

Ukaz Najwyższy zmieniający opłaty od paszportów zagranicznych.

(d. 13 (25) Listopada 1856 r.)

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożej Łaski

MY ALEXANDER II-gi,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,
etc., etc., etc.

Zważywszy, że opłaty od paszportów za czasowy wyjazd za granicę, w Naszém Królestwie Polskiém, zastosowane są do istniejących opłat w Cesarstwie, które Ukazem Naszym z dnia 26 Sierpnia (7 Września) roku bieżącego zmienione zostały, zważywszy,

будили Насъ къ отмѣнѣ таковой пошлины, относятся равнымъ образомъ и къ Царству Польскому,—по представленію Совѣта Управленія Царства,

Повелѣваемъ:

Ст. 1.

Установленную во 2 и 3-мъ пунктахъ статьи 1-ой Высочайшаго указа 27 Ноября (9 Декабря) 1851 года особую пошлину съ отправляющихся временно за границу лицъ за выдаваемые имъ заграничные паспорты отмѣнить, и со дня обнародованія настоящаго указа никакой тѣми пунктами опредѣленной платы не взыскивать.

Ст. 2.

Вмѣсто упомянутой пошлины, установить сборъ въ слѣдующемъ размѣрѣ: за каждый паспортъ, безъ ограниченія числа лицъ, въ ономъ означенныхъ, взимать по пяти рублей за каждые шесть мѣсяцевъ, по десяти рублей за каждый годъ, по пятнадцати рублей серебромъ за полтора года, и т. д.

Ст. 3.

Изъ поступающей такимъ образомъ платы обращать по четыре рубля пятидесяти копѣекъ за каждое полугодіе въ составъ инвалиднаго капитала, а пятьдесятъ копѣекъ для покрытія расходовъ по заготовленію паспортныхъ бланкетовъ причислять къ доходамъ Казны Царства.

Ст. 4.

Всѣ прочія паспортныя правила, симъ указомъ не отмѣненныя, оставить въ прежней ихъ силѣ.

że te same pobudki jakie Nas skłoniły do zmiany tychże opłat w Cesarstwie, odnoszą się również do Królestwa Polskiego, na przedstawienie Naszéj Rady Administracyjnéj Królestwa,

Rozkazujemy:

Art. 1.

Uchyla się opłata od paszportów za czasowy wyjazd za granicę, oznaczona w artykule pierwszym ustępie 2 i 3 Najwyższego Ukazu z dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1851 roku, i od chwili ogłoszenia niniejszego Ukazu żadna temi ustępami wskazana opłata pobieraną nie będzie.

Art. 2.

W miejsce powyższéj opłaty stanowi się następująca: za każdy paszport, ilekolwiek osób byłoby w nim wymienionych, pobierać się będzie po rubli srebrem pięć za każde półrocze,—rubli srebrem dziesięć za rok,—rubli srebrem piętnaście za półtora roku, i tak daléj.

Art. 3.

Z kwoty tym sposobem pobieranéj, rubli srebrem cztery i pół od każdego półrocznego paszportu ma przechodzić na fundusz Inwalidów, a kopiejek 50 dla pokrycia kosztu druków paszportowych na dochód Skarbu Królestwa.

Art. 4.

Wszystkie inne przepisy paszportowe, niniejszym Ukazem nie zmienione, pozostają w swéj mocy.

Ст. 5.

Исполненіе настоящаго указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручается Намѣстнику Нашего Царства Польскаго, равно Правительственнымъ Коммисіямъ, каждой по принадлежности, и Варшавскому Военному Генералъ-Губернатору.

Данъ въ С.-Петербургѣ, 13 (25) Ноября 1856 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“

Контрасигнировалъ: Министръ Статсъ-Секретарь *О. Тымовскій.*

Art. 5.

Wykonanie niniejszego Ukazu, który w Dzienniku Praw zamieszczony być ma, Namiestnikowi Naszego Królestwa Polskiego, tudzież Kommissyom Rządowym, w czém do któréj należy, oraz Wojennemu Jenerał-Gubernatorowi Miasta Warszawy, polecamy.

Dan w S. Petersburgu, dnia 13 (25) Listopada 1856 r.

(podpisano) „АЛЕКСАНДРЪ.“

przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *J. Tymowski.*

N° 9.

Выписка изъ Высочайше утвержденнаго положенія о рекрутской повинности тѣхъ именно статей, по силѣ которыхъ иностранцы, поступившіе въ подданство въ Царствѣ, и сыновья ихъ, равно лица, находящіяся на казенныхъ горныхъ заводахъ, свободны отъ этой повинности.

(3 (15) Марта 1859 года.)

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„*Быть по сему.*“

Въ С.-Петербургѣ,
3 Марта 1859 года.

ПОЛОЖЕНІЕ

о рекрутской повинности въ Царствѣ Польскомъ.

ГЛАВА II.

О сословіяхъ и лицахъ, рекрутской повинности не подлежащихъ.

Ст. 8.

Рекрутской повинности не подлежатъ:

. . . . . .

e) иностранцы и ихъ сыновья, равно иностранцы, поступившіе въ подданство Царства, и сыновья ихъ, рожденные до поступленія отцовъ въ это подданство.

N° 9.

Wyciąg z ustawy o powinności zaciągowéj tych mianowicie artykułów, wedle których osiadający w kraju cudzoziemcy i ich dzieci, tudzież górnicy rządowi są uwolnieni od téj powinności.

(d. 3 (15) Marca 1859 r.)

Na oryginale własną Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości ręką napisano:

„*Ma być podług tego*“.

w St. Petersburgu,
d. 3 Marca 1859 r.

USTAWA

O powinności zaciągowéj w Królestwie Polskiem.

TYTUŁ II.

Stany i osoby zaciągowi wojskowemu nieulegające:

Art. 8.

Zaciągowi wojskowemu nie ulegają:

. . . . . .

f) Cudzoziemcy i ich synowie, tudzież cudzoziemcy, którzy zostali poddanymi Królestwa i synowie ich, zrodzeni przed otrzymaniem przez ojców stanu tego.

Ст. 9.

Временно отъ рекрутской повинности освобождаются:

1) во время продолженія службы:

. . . . . .

д) поступившіе на казенные горные заводы и другія казенныя горнозаводскія заведенія по учиненіи ими присяги и внесеніи ихъ въ заводскія родословныя книги, до тѣхъ поръ, пока состоять будутъ въ горнозаводскомъ сословіи, равномѣрно тѣ изъ сыновей ихъ, которые посвятятъ себя горному на казенныхъ заводахъ промыслу и, по признаніи ихъ способными, внесены будутъ въ заводскія родословныя книги.

(подлинное подписалъ)
Предсѣдатель Государственнаго Совѣта *Князь Орловъ.*

Вѣрно:
Министръ Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій.*

Art. 9.

Czasowo od zaciągu wojskowego uwalniają się:

1) w czasie zostawania w służbie:

. . . . . .

e) Osoby przyjęte do fabryk i innych zakładów górniczych rządowych, po wykonaniu przez nich przysięgi i zapisaniu ich do rodowodów górniczych, dopóki do stanu górniczego należeć będą, również ich synowie, którzy poświęciwszy się zawodowi górniczemu w zakładach rządowych, uznani zostaną za zdolnych i zapisani do tychże rodowodów.

(oryginał podpisał)
Prezes Rady Państwa, *Książe Orłow.*

Za zgodność:
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

B) ПРАВИЛА И ПОСТАНОВЛЕНІЯ О ВЫДАЧѢ ВЛАДѢЛЬЦАМЪ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХЪ ЗАВОДОВЪ ВЪ ЦАРСТВѢ ПОЛЬСКОМЪ РАЗРѢШЕНІЙ НА БЕЗПОШЛИННЫЙ ПРИВОЗЪ ИЗЪ ЗА ГРАНИЦЫ ЖЕЛѢЗА НЕ ВЪ ДѢЛѢ.

ВВЕДЕНІЕ.

До снятія таможенной линіи между Имперіею и Царствомъ Польскимъ, то есть до 1851 года, были выдаваемы промышленникамъ и фабрикантамъ Царства, на основаніи особыхъ постановленій Намѣстника и Совѣта Управленія, разрѣшенія на безпошлинный привозъ: моделей, машинъ и приборовъ; сырой цикоріи; краски крапа или марены; замши, называемой гаммерледеръ, для наклейки фортепіянныхъ молоточковъ; ворсильныхъ хлопковъ, для фабрикъ бумажныхъ обоевъ; марсельскаго мыла, для мытья сукна передъ крашеніемъ.

Эти разрѣшенія выдавались Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, которой было предоставлено также право входить въ Совѣтъ Управленія, въ случаѣ признанной надобности, съ представленіемъ о дозволеніи безпошлиннаго ввоза изъ за границы и другихъ необходимыхъ для мѣстныхъ заведеній матеріаловъ.

Со введеніемъ дѣйствующей нынѣ таможенной системы, всѣ сказанныя облегченія прекратились, и съ 1851 года каждый предметъ дозволялось ввозить изъ за границы не иначе, какъ съ платежомъ установленной за оный тарифомъ пошлины.

Въ 1861 году, Высочайше утвержденнымъ 8 Мая мнѣніемъ Государственнаго Совѣта Имперіи, разрѣшенъ безпошлинный привозъ иностраннаго чугуна и разныхъ сортовъ желѣза для нуждающихся въ сказанныхъ матеріалахъ заводовъ Имперіи, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями.

Съ разрѣшенія ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ своимъ отъ 7 (19) Іюня 1863 года, распространилъ эту льготу и на такого же рода заводы въ Царствѣ, о чемъ ближе поясняютъ ниже сего помѣщенныя, ооотвѣтственныя по этому предмету правила.

B) POSTANOWIENIA I URZĄDZENIA O WYDAWANIU POZWOLEŃ WŁAŚCICIELOM FABRYK MACHIN W KRÓLESTWIE POLSKIÉM, NA SPROWADZANIE Z ZAGRANICY ŻELAZA PIERWSZÉJ PRZERÓBKI, BEZ OPŁATY CŁA.

WSTĘP.

Do czasu zniesienia linii granicznéj, to jest do roku 1851, na zasadzie wyjątkowych postanowień Namiestnika i Rady Administracyjnéj, udzielane były licencye przedsiębiercom i fabrykantom Królestwa na sprowadzanie bez opłaty cła: modeli, machin i narzędzi, cykoryi surowéj, farby, krapp czyli mażanny, skórek do naklejania pałeczek u fortepianów, hamerleder zwanych, kłaczków postrzygackich dla fabryk obić papierowych, mydła marsylskiego do prania sukna, przed farbowaniem.

Pozwolenia te wydawała Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, a oprócz tego mocną była czynić wnioski do Rady Administracyjnéj, w razie sprawdzonéj i uznanéj potrzeby, o dozwolenie sprowadzania bez cła z zagranicy, innych materyałów, zakładom krajowym pomocniczo potrzebnych.

Z zastosowaniem systematu celnego, obecnie obowiązującego, wszystkie powyższe ułatwienia licencyjne upadły, a od roku 1851, każdy przedmiot, o tyle mógł być sprowadzony z zagranicy, o ile cło podług taryffy obowiązującéj opłacił.

W r. 1861 podobało się JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIÉJ MOŚCI dozwolić sprowadzać bez cła, żelazo kute i lane pierwszéj przeróbki, tudzież blachę zwyczajną, fabrykom Cesarstwa, materyału tego wymagającym, a działającym za pomocą silni parowych, lub hydraulicznych, a to stosownie do zdania Rady Państwa z dnia 8 Maja 1861 roku. Decyzyą Rady Administracyjnéj z d. 7 (19) Czerwca 1863 roku, za zezwoleniem JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIÉJ MOŚCI, zastosowane zostało dobrodziejstwo to i do podobnych fabryk Królestwa, o czém bliżéj przekonywają zamieszczone poniżéj odpowiednie przepisy.

N° 10.

О дозволеніи безпошлиннаго привоза изъ за границы чугуна и желѣза для постройки машинъ и ихъ составныхъ частей.

(8 (20) Мая 1861 года.)

Указъ Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссійскаго изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали: донесеніе Г. Министра Финансовъ отъ 19 Мая 1861 года, за № 7,188, при коемъ представляетъ Правительствующему Сенату списокъ съ Высочайше утвержденнаго 8 Мая сего года мнѣнія Государственнаго Совѣта о разрѣшеніи безпошлиннаго пропуска иностраннаго чугуна и желѣза для машиностроительныхъ заведеній, а также относительно безпошлиннаго пропуска принадлежностей машинъ, присовокупляя, что къ исполненію сего повелѣнія сдѣлано надлежащее распоряженіе по таможенному вѣдомству.

Въ означенномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта изъяснено: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ о мѣрахъ къ поощренію машиностроительнаго дѣла въ Россіи, мнѣніемъ положилъ: относительно безпошлиннаго пропуска чугуна и желѣза и принадлежностей машинъ постановить слѣдующія правила:

1) Владѣльцы машиностроительныхъ заведеній, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, могутъ получать дозволенія на безпошлинный пропускъ имъ изъ за границы чугуна и желѣза, въ количествѣ, необходимомъ для выдѣлываемыхъ на ихъ заведеніяхъ машинъ и фабричныхъ принадлежностей.

N° 10.

O dozwoleniu sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza lanego i kutego, do budowy machin i części składowych tychże machin.

(d. 8 (20) Maja 1861 r.)

Ukaz Jego Cesarskiéj Mości Samowładcy Wszech Rossyi z Rządzącego Senatu.

Z Ukazu Jego Cesarskiéj Mości w Rządzącym Senacie słuchano: doniesienia Ministra Skarbu z dnia 19 Maja 1861 roku Nr. 7,188, przy którém przedstawia Rządzącemu Senatowi kopię z Najwyżéj zatwierdzonego w dniu 8 Maja t. r. zdania Rady Państwa, względem dozwolenia przywozu bez cła z zagranicy żelaza lanego i kutego na fabrykach machin do budowy tychże potrzebnego, i przywozu akcessoriów machin, z nadmienieniem, że celem wykonania niniejszego rozkazu, wydane już zostało Władzy Celnéj odpowiednie rozporządzenie.

W powyższém zdaniu Rady Państwa wyrażono: Rada Państwa w Departamencie Ekonomii i w Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Finansów o środkach dla rozprzestrzenienia w Rossyi fabryk machin, zdaniem uchwaliła: co do przywozu z zagranicy bez cła żelaza kutego i lanego i akcessoriów machin, ustanowić następujące przepisy:

1) Właściciele fabryk machin, działających za pomocą motorów parowych lub hydraulicznych, mogą otrzymywać pozwolenia na sprowadzanie bez cła z zagranicy żelaza kutego i lanego w ilości, potrzebnéj na wyrabiane w ich zakładach maszyny i części składowe maszyn.

2) На сей конецъ владѣльцы означенныхъ заведеній обращаются съ просьбами о томъ въ Департаментъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли. Департаментъ сей, по полученіи каждой такой просьбы и по освидѣтельствованіи завода посредствомъ своихъ экспертовъ, съ разрѣшенія Министра Финансовъ, даетъ владѣльцу онаго, разъ навсегда, дозволеніе на безпошлинный привозъ извѣстнаго количества чугуна и желѣза ежегодно; о количествѣ же чугуна и желѣза, которое механическому заведенію разрѣшено будетъ выписывать безпошлинно, увѣдомляетъ, для надлежащаго распоряженія, Департаментъ Внѣшней Торговли.

3) Владѣльцы механическихъ заведеній, пользующіеся правомъ на безпошлинный для нихъ пропускъ чугуна и желѣза, обязаны представлять въ Департаментъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли ежегодно подробные годовые отчеты: 1) о числѣ, родѣ и вѣсѣ приготовленныхъ и проданныхъ ими въ теченіе года механическихъ снарядовъ, и 2) объ употребленномъ на оные количествѣ иностраннаго чугуна и желѣза, безпошлинно для нихъ выпущенномъ, съ означеніемъ и остатковъ сихъ металловъ къ слѣдующему году, если таковые имѣются въ запасѣ.

4) Означенные отчеты публикуются Департаментомъ къ общему свѣдѣнію.

5) Имѣя особенное наблюденіе за дѣйствіями упомянутыхъ заведеній, Департаментъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли подвергаетъ представленные ему машинными фабрикантами вѣдомости и отчеты разсмотрѣнію экспертовъ и, въ случаѣ надобности, повѣряетъ сіи отчеты посредствомъ подвѣдомственныхъ оному мѣстныхъ губернскихъ механиковъ.

6) Иностранные чугунъ и желѣзо, выпущенные безпошлинно на выдѣлку механическихъ снарядовъ, запрещается обращать въ продажу безъ оплаты пошлиною, а потому, если машинный фабрикантъ встрѣтитъ надобность, въ случаѣ остановки работъ или совершеннаго прекращенія дѣйствій своей фабрики, продать какое либо количество выпущенныхъ ему безпошлинно металловъ, то сіе дозволяется ему не иначе, какъ по особому разрѣшенію

2) W tym celu właściciele rzeczonych zakładów udawać się winni z prośbami do Departamentu Rękodzieł i Handlu Wewnętrznego. Departament ten, po otrzymaniu każdéj takiéj prośby, i po dopełnieniu opisu zakładu, za pośrednictwem swych znawców, za decyzyą Ministra Finansów udziela właścicielowi raz na zawsze pozwolenie na sprowadzanie corocznie bez cła pewnéj ilości żelaza lanego i kutego, i zawiadamia Departament Handlu Zewnętrznego o tém, jaką ilość żelaza dozwolono zakładowi mechanicznemu sprowadzać bez cła, a to w celu wydania odpowiednich rozporządzeń.

3) Właściciele zakładów mechanicznych, mający prawo sprowadzania bez cła żelaza lanego i kutego, obowiązani są przedstawiać corocznie Departamentowi Rękodzieł i Handlu Wewnętrznego szczegółowe sprawozdanie: 1) o ilości, rodzaju i wadze przyrządów mechanicznych, przez nich w ciągu roku wyrobionych i sprzedanych, i 2) o ilości spotrzebowanego na nie żelaza z zagranicy bez cła sprowadzonego, z wykazaniem pozostałości onego na rok następny.

4) Sprawozdania takowe winny być podawane przez Departament do powszechnéj wiadomości.

5) Mając szczególny nadzór nad działaniami rzeczonych zakładów, Departament Rękodzieł i Handlu Wewnętrznego przedstawione mu przez fabrykantów machin wykazy i sprawozdania, poddaje pod rozpoznanie znawców, w razie zaś potrzeby, sprawdza takowe za pośrednictwem podwładnych mu miejscowych mechaników gubernialnych.

6) Żelazo, tak lane, jak i kute bez cła z zagranicy sprowadzone zabrania się sprzedawać bez opłaty przypadającego cła;—gdyby zatém fabrykant machin, w razie wstrzymania robót, lub zupełnego zamknięcia fabryki, znalazł się w konieczności sprzedania pewnéj ilości metalu bez cła przywiezionego, będzie to mógł uskutecznić nie inaczéj, jak za szczegółowém zezwoleniem Ministra

Министра Финансовъ, чрезъ Департаментъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли испрошенному, со взносомъ причитающихся за сіи металлы пошлинъ.

7) Если окажется, что кто либо изъ машинныхъ фабрикантовъ, получая безпошлинно иностранные чугунъ и желѣзо, обращаетъ ихъ въ продажу въ сыромъ видѣ, или же показываетъ въ представляемыхъ имъ отчетахъ невѣрныя свѣдѣнія, то такой фабрикантъ лишается права на безпошлинное полученіе сихъ металловъ изъ за границы, а за то количество оныхъ, которое было неправильнымъ образомъ выпущено имъ на продажу, подвергается взысканію, установленному въ статьѣ 1,543 Уст. Там. (Св. Зак. Т. VI изд. 1857 г.) за тайное водвореніе иностранныхъ пошлинныхъ товаровъ,—и

8) Къ числу машинныхъ частей и принадлежностей, подлежащихъ безпошлинному пропуску, на основаніи 2-го примѣчанія къ ст. 33-ой Общаго Тарифа по Европейской Торговлѣ, въ случаѣ привоза отдѣльно отъ самыхъ машинъ, отнести паровые цилиндры, коромыслы, или балансы, желѣзные передаточные валы, поршни и вообще всѣ тѣ части, которыя не имѣютъ самостоятельнаго употребленія, то есть: не могутъ быть обращены на какое либо дѣло иначе, какъ совокупно съ машиною, для которой они назначены. Всякія же другія принадлежности, а именно: котлы, плиты, трубы, перила, лѣстницы и т. п., отдѣльно отъ машины привозимыя, слѣдуетъ очищать пошлиною какъ издѣлія, по соотвѣтственнымъ статьямъ тарифа, на точномъ основаніи статьи 33-ей Общаго Тарифа по Европейской Торговлѣ.

На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о мѣрахъ къ поощренію машиностроительнаго дѣла въ Россіи, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. (Подписалъ) Предсѣдательствующій Государственнаго Совѣта *Графъ Блудовъ*. 8 Мая 1861 года.

Приказали: о таковомъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта, для свѣдѣнія и должнаго, до кого ка-

Finansów, wyjednaném przez Departament Rękodzieł i Handlu Wewnętrznego, i to po opłaceniu cła, za metal ten przypadającego.

7) Jeżeli okaże się, że fabrykant machin sprowadzający bez cła żelazo, sprzedaje go w stanie surowym, lub też w przedstawionych przez siebie sprawozdaniach fałszywe wiadomości zamieszcza, to w takim razie podobny fabrykant utraci prawo do przywożenia bez cła tego metalu z zagranicy;— za dokonaną zaś przezeń nieprawną sprzedaż pociągniętym zostanie do takiéj odpowiedzialności, jaka paragrafem 1,543 Ustawy Celnéj (Св. Зак. Т. VI изд. 1857 года) dla przemycających towary zagraniczne jest oznaczoną,— i

8) Do części machin, które w razie sprowadzania ich oddzielnie od maszyn, na zasadzie uwagi 2-éj do pozycyi 33-éj Taryffy Ogólnéj do Handlu Europejskiego, bez cła są przepuszczane,— odnieść cylindry parowe, belki wagowe czyli balansiery, żelazne kommunikacyjne wały, tłoki i w ogóle wszelkie części, które nie mają samoistnego użytku, to jest: nie mogą być użyte inaczéj, jak tylko łącznie z machiną, dla któréj są przeznaczone. Wszelkie zaś inne części składowe, a mianowicie: kotły, płyty, rury, poręcze, schody i t. p. oddzielnie od machin sprowadzone, ulegają cłu, na równi z wyrobami, podług odpowiednich pozycyj taryffy, na na zasadzie pozycyi 33-éj Taryffy Ogólnéj.

Na powyższém zdaniu napisano: Jego Cesarska Mość objawione w Ogólném Zebraniu Rady Państwa zdanie, o środkach zachęcenia do budowy machin w Rossyi, Najwyżéj zatwierdzić raczył i wykonać polecił. Prezes Rady Państwa, (podpisano) *Hrabia Błudow*. Dnia 8 Maja 1861 r.

Postanowiono: O takowém Najwyżéj zatwierdzoném Zdaniu Rady Państwa, dla wiadomości i należytego wykonania, przesłać

саться можетъ, исполненія, дать знать всѣмъ Губернскимъ и Войсковымъ Правленіямъ указами, каковыми увѣдомить Гг. Министровъ и Главныхъ Начальниковъ Губерній, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ, для чего Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе; а для увѣдомленія Господина Главноуправляющаго II-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, къ дѣламъ Г. Оберъ-Прокурора передать копію съ сего опредѣленія. Іюня 6 дня 1861 года.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства
(подписано) *Карницкій.*

№ 11.

Распоряженіе о предоставленіи владѣльцамъ машиностроительныхъ фабрикъ въ Царствѣ безпошлиннаго привоза иностраннаго желѣза на выдѣлку машинъ и составныхъ частей оныхъ.

(21 Мая (2 Іюня) 1863 года.)

Господину Министру Статсъ-Секретарю Царства Польскаго.

Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.

При отношеніи отъ 12 (24) Ноября п. г., за № 7,032, предмѣстникъ Вашего Превосходительства представилъ на мое усмотрѣніе сообщенное ему Министромъ Финансовъ прошеніе Дирек-

Ukazy do wszystkich Rządów Gubernialnych i Zarządów Wojskowych, tudzież do Ministrów, Głównych Naczelników Gubernij,— zawiadomić również o powyższém wszystkie Departamenta Rządzącego Senatu i Ogólne Zebrania onych, oraz wezwać Kantor drukarni Senatu o zamieszczenie stosownych ogłoszeń w wiadomościach Senatu; dla zawiadomienia zaś o niniejszém postanowieniu Główno-zarządzającego 2-im Wydziałem Własnéj Jego Cesarskiéj Mości Kancellaryi, przesłać kopię onego Naczelnemu Prokuratorowi. Dnia 6 Czerwca 1861 r.

Za zgodność:
Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj Królestwa,
(podpisano) *Karnicki.*

№ 11.

Rozporządzenie o rozciągnięciu na właścicieli fabryk machin w Królestwie Polskiém dobrodziejstwa sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza do wyrabiania machin i części ich składowych.

(d. 21 Maja (2 Czerwca) 1863 r.)

Do Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego.

Namiestnik w Królestwie Polskiem.

Przy odezwie z dnia 12 (24) Listopada r. z. Nr. 7,032 poprzednik JW. Pana przedstawił mi do decyzyi, zakommuniko-

тора Компаніи пароваго судоходства по рѣкамъ Царства Польскаго, подъ фирмою: „Графъ Андрей Замойскій и К⁰“ Антона Барцинскаго о разрѣшеніи, на основаніи Высочайше утвержденнаго въ 8-й день Мая 1861 года, мнѣнія Государственнаго Совѣта Имперіи, привозить ежегодно изъ за границы для принадлежащаго Компаніи машиностроительнаго завода въ городѣ Варшавѣ безпошлинно желѣза и стали, объяснивъ, что, по отзыву Статсъ-Секретаря Рейтерна, означенное Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, коимъ, въ видахъ поощренія машиностроительнаго дѣла, предоставлено собственно въ Россіи владѣльцамъ механическихъ заводовъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, право безпошлиннаго привоза изъ за границы чугуна и желѣза въ сыромъ видѣ не распространяется на заводовладѣльцевъ въ Царствѣ Польскомъ, но что, если Правительствомъ Царства, по ближайшемъ соображеніи потребностей края, будетъ признано полезнымъ исходатайствовать подобное же облегченіе и для владѣльцевъ здѣшнихъ машиностроительныхъ заводовъ, въ такомъ случаѣ со стороны Министерства Финансовъ не встрѣтится къ тому никакого препятствія.

По разсмотрѣніи въ Совѣтѣ Управленія Царства, какъ означеннаго прошенія, такъ и поступившихъ одновременно просьбъ отъ другихъ машинныхъ заводчиковъ, и соображеніи оныхъ съ состояніемъ здѣшнихъ желѣзодѣлательныхъ заводовъ, я признаю полезнымъ распространить дѣйствіе Высочайшаго указа отъ 8 Мая 1861 года на Царство Польское и полагалъ бы, примѣняясь къ оному, постановить слѣдующія правила:

1) Владѣльцы машиностроительныхъ заведеній, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, желающіе получить дозволеніе на безпошлинный пропускъ изъ за границы чугуна и всякаго другаго желѣза въ количествѣ, необходимомъ для выдѣлываемыхъ на ихъ заведеніяхъ машинъ и составныхъ частей таковыхъ, должны обратиться съ просьбами о томъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

waną sobie przez Ministra Skarbu, prośbę Antoniego Barcińskiego Dyrektora Towarzystwa żeglugi parowéj na rzekach Królestwa Polskiego, pod firmą: „Andrzéj Hrabia Zamojski i spółka“ o dozwolenie, na zasadzie Najwyżéj zatwierdzonego w dniu 8 Maja 1861 roku, zdania Rady Państwa w Cesarstwie, corocznego przywozu z zagranicy żelaza i stali, bez cła, na potrzebę należącéj do towarzystwa fabryki machin w mieście Warszawie; z nadmienieniem, że, według odezwy Sekretarza Stanu Reuterna, pomienione, Najwyżéj zatwierdzone, zdanie Rady Państwa, na zasadzie którego, dla zachęty fabrykantów machin, właścicielom zakładów mechanicznych, posługujących się parą lub motorami hydraulicznemi, tylko w Rossyi służy prawo sprowadzania bez cła z zagranicy surowcu i żelaza nieobrobionego, nie rozciąga się na właścicieli fabryk w Królestwie Polskiém; lecz jeżeli, po bliższém rozpatrzeniu potrzeb krajowych, Rząd Królestwa uzna za pożyteczne wyjednać podobną ulgę dla tutejszych właścicieli fabryk machin, Ministerstwo Finansów żadnych ze swéj strony przeszkód w téj mierze stawiać nie będzie.

Po rozpatrzeniu w Radzie Administracyjnéj tak prośby w mowie będącéj, jako też i podanych jednocześnie przez innych fabrykantów machin, i po rozważeniu stanu tutejszych fabryk wyrobów żelaznych, uważam za pożyteczne rozciągnąć działanie Najwyższego Ukazu z dnia 8 Maja 1861 roku i na Królestwo Polskie, sądząc, że, w zastosowaniu się do pomienionego Ukazu, należałoby wydać przepisy następujące:

1) Właściciele fabryk machin, posługujących się siłą pary lub motorami hydraulicznemi, pragnący uzyskać pozwolenie na przewóz bez cła z zagranicy surowcu i wszelkiego innego żelaza, w ilości potrzebnéj na wyrabiane w ich zakładach machiny lub części składowe tychże, winni zanieść o to prośbę do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

2) Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, по полученіи просьбы, поручитъ произвести освидѣтельствованіе завода и, по удостовѣреніи, что таковой дѣйствительно нуждается въ заграничномъ желѣзѣ, войдетъ съ представленіемъ къ Намѣстнику, который, въ случаѣ признанія представленія сего уважительнымъ, прикажетъ дать соотвѣтственное предписаніе подлежащей Таможнѣ и увѣдомить о томъ Министерство Финансовъ и Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

3) Владѣльцы механическихъ заведеній, получившіе дозволеніе на безпошлинный привозъ заграничнаго желѣза, обязаны представлять Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ ежегодно подробные отчеты: *a*) о числѣ, родѣ и вѣсѣ приготовленныхъ и проданныхъ ими въ теченіе года машинъ и механическихъ снарядовъ и *b*) объ употребленномъ на оные количествѣ иностраннаго чугуна и желѣза, безпошлинно для нихъ выпущенномъ, съ показаніемъ и остатковъ сихъ металловъ къ слѣдующему году.

4) Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, имѣя особенное наблюденіе за дѣйствіями упомянутыхъ заведеній, подвергаетъ представленные ей машинными фабрикантами вѣдомости и отчеты разсмотрѣнію экспертовъ и, въ случаѣ надобности, повѣряетъ сіи отчеты посредствомъ назначенныхъ для сего техниковъ.

5) Вышеозначенныя свѣдѣнія о количествѣ желѣза, привезеннаго изъ за границы и употребленнаго машинными заводами, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ будетъ сообщать ежегодно надлежащимъ путемъ Министерству Финансовъ.

6) Иностранные чугунъ и желѣзо, выпущенные безпошлинно на выдѣлку механическихъ снарядовъ, запрещается обращать въ продажу безъ оплаты пошлиною, а потому, если машинный фабрикантъ встрѣтитъ надобность, въ случаѣ остановки работъ или совершеннаго прекращенія дѣйствій своей фабрики, продать какое либо количество выпущенныхъ ему безпошлинно металловъ, то сіе дозволяется ему не иначе, какъ по особому разрѣшенію

2) Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, otrzymawszy prośbę, zarządzi rewizyę zakładu, i po przekonaniu się, że takowy rzeczywiście potrzebuje żelaza zagranicznego, wejdzie z przedstawieniem do Namiestnika, który, po uznaniu takowego przedstawienia za zasługujące na uwagę, poleci wydać stosowny rozkaz odpowiedniéj komorze celnéj i zawiadomić o tém Ministerstwo Finansów i Kommissyę Spraw Wewnętrznych.

3) Właściciele zakładów mechanicznych, otrzymujący pozwolenie na sprowadzenie żelaza z zagranicy bez cła, winni przedstawić corocznie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych szczegółowe wykazy: *a*) ilości, rodzaju i wagi wyrobionych przez nich i sprzedanych w ciągu roku machin i przyrządów mechanicznych, i *b*) ilości użytego na takowe zagranicznego surowcu i żelaza, bez cła wprowadzonego, z wyszczególnieniem i remanentu tychże metalów na rok następny.

4) Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, rozciągając szczególny nadzór nad czynnością w mowie będących zakładów, poddaje przedstawione sobie przez fabrykantów machin wykazy rozpoznaniu biegłych, a w razie potrzeby, sprawdza takowe przez wyznaczonych do tego techników.

5) Powyżéj wzmiankowane wykazy ilości żelaza przywiezionego z zagranicy i zużytego przez fabrykantów machin, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych kommunikować będzie corocznie, drogą przepisaną, Ministerstwu Finansów.

6) Zagraniczny surowiec i żelazo, wprowadzone bez cła na wyróbkę przyrządów mechanicznych, nie mogą być przedawane bez opłaty cła; a zatém, jeżeli w skutek stagnacyi w robotach lub całkowitego zawieszenia fabryki, fabrykant znajdzie się w potrzebie sprzedania pewnéj ilości wprowadzonego przezeń bez cła metalu, to takowa sprzedaż może nastąpić tylko na zasadzie szczególnego pozwolenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych,

Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, которая увѣдомитъ о томъ подлежащую Таможню, для взысканія причитающихся за сіи металлы пошлинъ.

7) Если окажется, что кто либо изъ машинныхъ фабрикантовъ, получая безпошлинно иностранные чугунъ и желѣзо, обращаетъ ихъ въ продажу въ сыромъ видѣ, или же показываетъ въ представляемыхъ имъ отчетахъ невѣрныя свѣдѣнія, то такой фабрикантъ лишается права на безпошлинное полученіе сихъ металловъ изъ за границы, а за то количество оныхъ, которое было неправильнымъ образомъ выпущено имъ на продажу, подвергается наказанію, установленному за тайное водвореніе иностранныхъ пошлинныхъ товаровъ.

Сообщая о семъ Вашему Превосходительству, прошу испросить Высочайшее Государя Императора разрѣшеніе, на приведеніе изложенныхъ правилъ въ исполненіе и о послѣдующемъ увѣдомить меня и Министра Финансовъ.

Варшава, 21 Мая (2 Іюня) 1863 года.

Великій Князь, Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ,
(подписано) „КОНСТАНТИНЪ.“

№ 5,240.

---

którą zawiadomi o tém właściwą komorę dla ściągnienia cła od tego metalu przypadającego.

7) Gdyby się okazało, że który z pomiędzy fabrykantów machin, otrzymując bez cła zagraniczny surowiec i żelazo, takowe nieprzerobione przedaje, lub w wykazach przez siebie składanych podaje niezgodne z prawdą wiadomości; fabrykant taki utraca prawo wprowadzania bez cła tych metalów z zagranicy, a za nieprawnie sprzedaną ilość takowych podlegnie karze ustanowionéj za przemycanie zagranicznych towarów nieoclonych.

Kommunikując powyższe JW. Panu, upraszam o wyjednanie Najwyższéj Jego Cesarskiéj Mości decyzyi, co do wprowadzenia w wykonanie wyżéj wyłuszczonych przepisów, i o zawiadomienie mnie i Ministra Finansów o tém, co nastąpi w téj mierze.

w Warszawie, dnia 21 Maja (2 Czerwca) 1863 r.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości,
w Królestwie Polskiém, Wielki Książe,
(podpisano) „KONSTANTY.“

Nr. 5,240.

N° 12.

Высочайшее повелѣніе о распространеніи на владѣльцевъ машиностроительныхъ заводовъ въ Царствѣ Польскомъ льготы выписывать безпошлинно изъ за границы желѣзо и составныя части машинъ.

(7 (19) Іюня 1863 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Министръ Статсъ-Секретарь, отъ 29 Мая (10 Іюня) сего года, за № 8,746, донесъ Его Императорскому Высочеству Государю Великому Князю Намѣстнику, что, по всеподданнѣйшему докладу Государю Императору отзыва Его Высочества по поступившему въ Министерство Финансовъ прошенію Директора Компаніи пароваго судоходства по рѣкамъ Царства Польскаго, подъ фирмою „Графъ Андрей Замойскій и К°“, Антона Барцинскаго, о разрѣшеніи, на основаніи Высочайше утвержденнаго въ 8-ой день Мая 1861 года мнѣнія Государственнаго Совѣта Имперіи, привозить изъ за границы, для принадлежащаго Компаніи машиностроительнаго завода въ Варшавѣ, безпошлинно, желѣзо и чугунъ, равно по подобнымъ просьбамъ другихъ машинныхъ заводчиковъ въ Царствѣ Польскомъ, Его Императорское Величество, принявъ во вниманіе, что, хотя означеннымъ положеніемъ 1861 года, въ видахъ поощренія машиностроительнаго дѣла, предоставлено, собственно въ Россіи, владѣльцамъ механическихъ заводовъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, право безпошлиннаго привоза изъ за границы чугуна и желѣза въ сыромъ видѣ, но распространеніе дѣйствія сего Положенія на Царство Польское Его Императорское Высочество признаетъ полезнымъ, и что къ предоставленію подобнаго облегченія для владѣльцевъ машиностроительныхъ заводовъ въ Цар-

N° 12.

O Najwyższém dozwoleniu zastosowania dobrodziejstwa sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza i części składowych machin i do właścicieli fabryk machin w Królestwie Polskiem.

(d. 7 (19) Czerwca 1863 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Minister Sekretarz Stanu w odezwie z dnia 29 Maja (10 Czerwca) r. b. Nr. 8,746 oznajmił Jego Cesarskiéj Wysokości Wielkiemu Księciu Namiestnikowi, że po przedstawieniu Najjaśniejszemu Panu odezwy Jego Cesarskiéj Wysokości, obejmującéj opinię co do prośby Dyrektora Współki żeglugi parowéj na rzekach Królestwa, pod firmą „Andrzéj Hrabia Zamojski et spółka.“ Antoniego Barcińskiego, o dozwolenie na zasadzie Najwyżéj zatwierdzonego zdania Rady Państwa z dnia 8 Maja 1861 roku sprowadzania z zagranicy bez opłaty cła, żelaza lanego i surowego na użytek fabryki machin w Warszawie, własnością tejże współki będącéj, — oraz co do podobnych próśb i innych właścicieli fabryk machin w Królestwie, Jego Cesarsko-Królewska Mość mając na uwadze, iż jakkolwiek powołaném Najwyżéj zatwierdzonem zdaniem Rady Państwa z roku 1861, zapewnioném zostało wyłącznie w Rossyi właścicielom zakładów mechanicznych, działających za pomocą motorów parowych, lub hydraulicznych, prawo sprowadzania bez cła z zagranicy żelaza lanego i surowcu, zastosowanie przecież tego przepisu do Królestwa, przeciwko czemu ze strony Ministerstwa Finansów nie nastręczają się żadne przeszkody, uznaném zostało przez Jego Cesarską Wysokość za

ствѣ со стороны Министерства Финансовъ никакого препятствія не встрѣчается, Высочайше разрѣшить соизволилъ: дозволить владѣльцамъ машиностроительныхъ заведеній въ Царствѣ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, привозить безпошлинно изъ за границы, по особому каждый разъ разрѣшенію Намѣстника, чугунъ и всякое другое желѣзо, въ количествѣ, необходимомъ для выдѣлываемыхъ на ихъ заведеніяхъ машинъ и составныхъ ихъ частей, съ соблюденіемъ тѣхъ правилъ и условій для полученія сего разрѣшенія, какія изъяснены въ упомянутомъ отзывѣ Государя Великаго Князя, равно съ предполагаемыми Его Высочествомъ послѣдствіями за обращеніе таковаго чугуна и желѣза въ продажу въ сыромъ видѣ, или же за показаніе машинными заводчиками въ отчетахъ невѣрныхъ свѣдѣній по сему предмету, и съ тѣмъ, чтобы о количествѣ желѣза, привезеннаго изъ за границы и употребленнаго машинными заводами, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, доставляла ежегодно, надлежащимъ порядкомъ, подробныя свѣдѣнія Министерству Финансовъ.

Совѣтъ положилъ: объ изложенномъ Высочайшемъ повелѣніи сообщить подлежащимъ властямъ, къ исполненію.

Варшава, 7 (19) Іюня 1863 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь (подписано) *Энохъ*.

---

pożyteczne, Najwyżéj zezwolić raczył na udzielenie właścicielom fabryk machin w Królestwie, działających za pomocą dźwigni parowych lub hydraulicznych, pozwolenia do sprowadzania bez cła z zagranicy, na mocy szczegółowych za każdym razem decyzyj Namiestnika, żelaza lanego i wszelkiego innego, w ilości na wyrabiane w zakładach ich machiny i części składowe tychże potrzebnéj, z zachowaniem prawideł i warunków dla zyskania namienionych decyzyj, w powołanéj odezwie Jego Cesarskiéj Wysokości wyszczególnionych, tudzież z proponowanemi przez Jego Cesarską Wysokość skutkami za sprzedaż takowego żelaza w stanie surowym, lub też za zamieszczanie przez fabrykantów w składanych przez nich sprawozdaniach nierzetelnych wiadomości w obecnym przedmiocie;— wreszcie, z zastrzeżeniem, iżby Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych o ilości żelaza sprowadzonego z zagranicy i przez fabrykantów zużytego, udzielała corocznie, drogą właściwą, szczegółowe wiadomości Ministerstwu Finansów.

Rada o powyższéj decyzyi Najjaśniejszego Pana poleciła zawiadomić Władze właściwe, dla stosownego onéj wykonania.

w Warszawie, dnia 7 (19) Czerwca 1863 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Enoch*.

N° 13.

Сообщеніе правилъ о выдачѣ дозволеній владѣльцамъ машиностроительныхъ заводовъ на выписку безпошлинно изъ за границы желѣза и составныхъ частей машинъ.

(31 Марта (12 Апрѣля) 1864 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.

Впослѣдствіе отзыва отъ 15 (27) Февраля с. г., за № 1,035, Таможенное Отдѣленіе имѣетъ честь препроводить при семъ въ Правительственную Коммисію доставленныя Департаментомъ Внѣшней Торговли, утвержденныя Г. Министромъ Финансовъ въ 30 день Января сего года правила (*), на основаніи коихъ владѣльцы машиностроительныхъ заводовъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, могутъ получать дозволенія на безпошлинный ввозъ заграничнаго желѣза, въ количествѣ, необходимомъ на выдѣлку приготовляемыхъ ими машинъ и составныхъ частей оныхъ.

Варшава, 31 Марта (12 Апрѣля) 1864 года.

Управляющій Отдѣленіемъ (подписано) *Хелчинскій.*

№ 2,017.

(*) Правила эти, какъ относящіяся къ Имперіи, здѣсь не помѣщаются, тѣмъ болѣе, что составленныя по примѣненію къ онымъ, утвержденныя Совѣтомъ Управленія отъ 29 Мая (10 Іюня) 1864 года, № 4,391, особыя по сему предмету правила помѣщены въ приложеніи къ слѣдующему номеру.

N° 13.

Zakommunikowanie przepisów co do wydawania pozwoleń właścicielom fabryk machin do sprowadzania z zagranicy bez cła żelaza i części składowych machin.

(d. 31 Marca (12 Kwietnia) 1864 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Wydział Celny przy Kancellaryi Namiestnika w Królestwie Polskiem.

W następstwie odezwy swéj z dnia 15 (27) Lutego r. b. za Nr. 1,035, Wydział Celny ma zaszczyt przesłać Kommissyi Rządowéj nadesłane przez Departament Handlu Zagranicznego przepisy, zatwierdzone przez Ministra Skarbu w Cesarstwie pod dniem 30 Stycznia r. b. (*), na zasadzie których właściciele fabryk machin, działających za pomocą silni parowych lub hydraulicznych, mogą otrzymywać pozwolenia na przywóz bez cła z zagranicy żelaza, w ilości potrzebnéj na wyrabiane w ich zakładach machiny i części składowe tychże.

w Warszawie, dnia 31 Marca (12 Kwietnia) 1864 r.

Zarządzający Wydziałem, (podpisano) *Hełczyński.*

Nr. 2,017.

(*) Przepisy te nie zamieszczają się tu jako odnoszące się do Cesarstwa, zwłaszcza, że ułożone na ich podstawie przepisy, zastosowane do Królestwa Polskiego, i zatwierdzone przez Radę Administracyjną pod dniem 29 Maja (10 Czerwca) 1864 r. Nr. 4,391 znajdują się zamieszczone jako annex przy następnym numerze.

N° 14.

Постановленіе объ утвержденіи правилъ по употребленію на машиностроительныхъ заводахъ въ Царствѣ Польскомъ выписываемаго изъ за границы безпошлинно чугуна и желѣза для выдѣлки машинъ, составныхъ частей оныхъ и механическихъ инструментовъ.

(29 Мая (10 Іюня) 1864 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Государь Императоръ, Высочайшимъ повелѣніемъ, объявленнымъ въ отзывѣ Исправляющаго должность Министра Статсъ-Секретаря отъ 29 Мая (10 Іюня) минувшаго года, за № 8,746, соизволилъ разрѣшить: дабы владѣльцамъ машиностроительныхъ заводовъ въ Царствѣ Польскомъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, выдаваемы были дозволенія на безпошлинный привозъ изъ за границы, по особымъ на каждый разъ разрѣшеніямъ Намѣстника, чугуна и всякаго другаго желѣза, въ количествѣ, необходимомъ для выдѣлываемыхъ на ихъ заведеніяхъ машинъ, составныхъ частей оныхъ и механическихъ снарядовъ, съ соблюденіемъ правилъ и условій, предположенныхъ тогдашнимъ Намѣстникомъ въ Царствѣ, Государемъ Великимъ Княземъ Константиномъ Николаевичемъ.

На основаніи таковыхъ правилъ, Правительственная Комиссія Внутреннихъ Дѣлъ, рапортомъ отъ 16 (28) Августа прошлаго года, за № 18,791, представляла на усмотрѣніе Совѣта Управленія поступившія въ оную прошенія общества пароваго судоходства на рѣкахъ Царства, а также владѣльцевъ машиностроительныхъ заводовъ въ Варшавѣ, Роберта Боте и братьевъ Цукерваровъ о выдачѣ имъ дозволеній на безпошлинный привозъ, на потребности ихъ заводовъ, разныхъ сортовъ желѣза, и въ то же

N° 14.

Zatwierdzenie przepisów dotyczących użycia przez fabryki machin w Królestwie Polskiém żelaza, sprowadzanego z zagranicy bez cła na wyrób machin, części składowych tychże i przyrządów mechanicznych.

(d. 29 Maja (10 Czerwca) 1864 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Najjaśniejszy Pan decyzyą oznajmioną w odezwie p. o. Ministra Sekretarza Stanu z d. 29 Maja (10 Czerwca) r. z. Nr. 8,746 Najwyżéj zezwolić raczył, na udzielenie właścicielom fabryk machin w Królestwie, działających za pomocą dźwigni parowych lub hydraulicznych, pozwolenia do sprowadzania bez cła z zagranicy, na mocy szczegółowych za każdym razem decyzyj Namiestnika, żelaza lanego i wszelkiego innego, w ilości na wyrabiane w zakładach ich machiny, składowe tychże części i przyrządy mechaniczne potrzebnéj, z zachowaniem prawideł i warunków, przez byłego podówczas Namiestnika Królestwa Jego Cesarską Wysokość Wielkiego Xięcia Konstantego Mikołajewicza zaproponowanych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych przedstawiając pod dniem 16 (28) Sierpnia r. z. za Nr. 18,791, na mocy pomienionych przepisów, do wyższéj decyzyi prośby spółki żeglugi parowéj na rzekach Królestwa, oraz właścicieli fabryk machin w Warszawie: Roberta Bothe i braci Zukerwahrów, o pozwolenie sprowadzenia bez cła, na potrzebę ich zakładów, żelaza roznego rodzaju,—zwróciła uwagę na potrzebę ścisłego oznaczenia, jakie

время, обративъ вниманіе на необходимость опредѣленія съ точностью: какіе именно предметы могутъ быть выдѣлываемы на машиностроительныхъ заводахъ изъ безпошлинно пропущеннаго заграничнаго желѣза, то есть, что собственно должно разумѣть подъ выраженіемъ: машины, составныя части оныхъ и механическіе снаряды, присовокупила, что предположенія ея по сему предмету будутъ представлены особо.

Согласно сему, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, по предварительному сношенію съ Таможеннымъ Отдѣленіемъ Канцеляріи Намѣстника и собранію посредствомъ онаго нужныхъ свѣдѣній относительно правилъ, существующихъ въ этомъ отношеніи въ Имперіи, нынѣ, при рапортѣ отъ 25 Мая (6 Іюня), за № 8,651, представляетъ на утвержденіе Совѣта Управленія Царства составленный ею проектъ правилъ, какія должны быть соблюдаемы въ Царствѣ Польскомъ при употребленіи владѣльцами здѣшнихъ машиностроительныхъ заводовъ, безпошлинно привозимаго ими изъ за границы чугуна и всякаго другаго желѣза, для выдѣлыванія на ихъ заводахъ машинъ, составныхъ частей оныхъ и механическихъ снарядовъ.

Правила эти опредѣляютъ формы особыхъ накладныхъ на выпускаемые изъ таможенъ, безпошлинно, чугунъ и желѣзо, а также и шнуровыхъ приходо-расходныхъ книгъ симъ металламъ; обозначаютъ издѣлія, на которыя могутъ быть употребляемы безпошлинные чугунъ и желѣзо, равно и тѣ, на которыя воспрещается употреблять сіи безпошлинные матеріалы; установляютъ сроки и порядокъ представленія отчетовъ объ употребленномъ чугунѣ и желѣзѣ, а также мѣры взысканій за неправильное изложеніе таковыхъ свѣдѣній или за продажу этихъ матеріаловъ въ сыромъ видѣ, и, наконецъ, опредѣляютъ, кто долженъ имѣть наблюденіе за правильнымъ дѣйствіемъ механическихъ заводовъ, относительно обращенія въ дѣло безпошлинно привезеннаго чугуна и желѣза.

При семъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ изъяснила, что предполагаемыя ею правила по сему предмету для

mianowicie przedmioty mogą być wyrabiane w fabrykach machin ze sprowadzonego bez cła z zagranicy żelaza, czyli co właściwie rozumieć należy pod wyrażeniem machiny, składowe ich części, oraz przyrządy mechaniczne, i zapowiedziała uczynienie oddzielnego w téj mierze przedstawienia.

Jakoż obecnie, po zniesieniu się i porozumieniu z Wydziałem Celnym, co do obowiązujących w powyższym względzie w Cesarstwie przepisów, pomieniona Kommissya Rządowa przedstawiła Radzie Administracyjnéj pod dniem 25 Maja (6 Czerwca) r. b. za Nr. 8,651 do zatwierdzenia, ułożony przez siebie projekt przepisów, jakie zachować należy przy użyciu przez fabryki machin w Królestwie Polskiém żelaza surowcu i wszelkiego innego, bez cła z zagranicy sprowadzonego, na wyrób machin, części składowych tychże, oraz przyrządów mechanicznych.

Przepisy te obejmują: wskazanie formy oddzielnych faktur na przepuszczany przez komory bez cła surowiec i żelazo, oraz ksiąg sznurowych do kontrollowania przychodu i rozchodu tych metali,— wymienienie wyrobów, na jakie użyty być może sprowadzony bez cła surowiec i żelazo, jako też i tych, na które użycie tych metali jest wzbronione,— oznaczenie terminu i formy sprawozdań z użycia bezcłowego surowcu i żelaza, tudzież wskazanie porządku pociągania do kary za zamieszczanie nierzetelnych w tém sprawozdaniu wiadomości, lub za sprzedaż rzeczonych materyałów w stanie surowym, — i nakoniec wskazanie, kto będzie miał nadzór nad prawném działaniem zakładów mechanicznych, we względzie sprowadzanego bez cła surowcu i żelaza.

Według objaśnienia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych projektowane przez nią dla Królestwa przepisy, o któ-

Царства Польскаго вполнѣ соотвѣтствуютъ такимъ же правиламъ, изданнымъ въ Имперіи, съ тою лишь единственно разницею, что, по правиламъ Имперіи, наблюденіе за правильнымъ ихъ исполненіемъ возложено на Департаментъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли Министерства Финансовъ, по проекту же наблюденіе это въ Царствѣ возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Совѣтъ, представленный Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ проектъ правилъ утвердилъ, съ тѣмъ однако, чтобы, въ виду Высочайшаго повелѣнія отъ 17 (29)Мая сего года объ упраздненіи Таможеннаго Отдѣленія при собственной Канцеляріи Намѣстника, исключено было помѣщенное подъ § 14 условіе, по которому о подверженіи виновныхъ въ нарушеніи сказанныхъ правилъ отвѣтственности должно быть представляемо Правительственными Комисіями высшему начальству, чрезъ посредство помянутаго Отдѣленія.

Варшава, 29 Мая (10 Іюня) 1864 года.

Вѣрно съ журналомъ:
И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій.*

Приложеніе 1-е къ N⁰ 14-му.

Правила, подлежащія соблюденію при употребленіи на машиностроительныхъ заводахъ Царства Польскаго безпошлинно пропускаемыхъ, для выдѣлки машинъ, фабричныхъ принадлежностей и механическихъ снарядовъ, иностранныхъ чугуна и желѣза.

§ 1.

На основаніи § 1 и 2-го Высочайше утвержденныхъ и къ выпискѣ изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 7 (19)

rych mowa, zastosowane są w zupełności do takichże przepisów w Cesarstwie obowiązujących, z tą jedynie różnicą, że nadzór nad ścisłém ich wykonywaniem, włożony jest w Cesarstwie na Departament Rękodzielnictwa i Handlu Wewnętrznego Ministerstwa Finansów, w Królestwie zaś na Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych.

Rada projektowane przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych przepisy, zatwierdziła, z wypuszczeniem z nich wszakże, z uwagi na decyzyę Najwyższą z dnia 17 (29) Maja r. b. zwijającą Wydział Celny przy Kancellaryi przybocznéj Namiestnika, zamieszczonego pod § 14-m zastrzeżenia co do pośrednictwa tegoż Wydziału przy przedstawianiu przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych Władzy wyższéj winnych naruszenia rzeczonych przepisów, w celu pociągnięcia do odpowiedzialności.

w Warszawie, dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1864 r.

Zgodno z protokółem:
p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

1-szy Annex do Nr. 14-go.

Przepisy, jakie zachować należy przy użyciu przez fabryki machin w Królestwie Polskiem żelaza surowcu i wszelkiego innego, bez cła z zagranicy sprowadzonego, na wyrób machin, części składowych tychże, oraz przyrządów mechanicznych.

§ 1.

Na zasadzie §§ 1 i 2 Najwyżéj zatwierdzonych przepisów, dołączonych do wypisu z protokółu posiedzenia Rady Admini-

Іюня 1863 года, за № 23,662, приложенныхъ правилъ,—владѣльцы машиностроительныхъ заведеній, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, могутъ, съ разрѣшенія Намѣстника въ Царствѣ, выписывать безпошлинно изъ за границы чугунъ и желѣзо различныхъ сортовъ, не въ дѣлѣ, въ количествѣ, необходимомъ для выдѣлываемыхъ ими машинъ, частей машинъ и разныхъ принадлежностей механическихъ приборовъ, каковое количество, согласно 2-му параграфу сказанныхъ правилъ, опредѣляется на основаніи подробнаго освидѣтельствованія завода и по удостовѣренiи Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, что таковый дѣйствительно нуждается въ безпошлинномъ заграничномъ чугунѣ и желѣзѣ на выдѣлку вышеозначенныхъ предметовъ.

§ 2.

Сообразно 4-му параграфу означенныхъ правилъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ будетъ имѣть ближайшій надзоръ за правильнымъ употребленіемъ разрѣшаемаго къ привозу безпошлинно на машиностроительныя заведенія иностраннаго чугуна и желѣза.

§ 3.

Заводовладѣльцы, получившіе разрѣшеніе Намѣстника на безпошлинный привозъ изъ за границы чугуна и желѣза, при отпускѣ имъ означенныхъ металловъ изъ таможенъ, снабжаются отъ начальствъ сихъ таможенъ особыми накладными, по прилагаемой при семъ формѣ, съ означеніемъ въ оныхъ: имени и фамиліи заводовладѣльца, или его повѣреннаго, сорта и вѣса отпущенныхъ металловъ.

§ 4.

По привозѣ на заводъ, иностранные чугунъ и желѣзо, безпошлинно пропущенные, складываются и хранятся отдѣльно отъ

stracyjnéj Królestwa z dnia 7 (19) Czerwca 1863 r. Nr. 23,662, właściciele fabryk machin, działających za pomocą silni parowych lub hydraulicznych, mogą, za szczegółowemi na każdy raz decyzyami Namiestnika, otrzymywać pozwolenia na sprowadzanie z zagranicy, bez cła, żelaza surowcu i wszelkiego innego w stanie surowym, w ilości potrzebnéj na wyrabiane w ich zakładach machiny, części składowe tychże, oraz przyrządy mechaniczne, która to ilość, w myśl § 2-go powołanych przepisów, oznaczoną będzie na zasadzie dopełnić się winnego szczegółowego opisu zakładu i uznania przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych rzeczywistéj potrzeby dla tegoż zakładu na pomienione przedmioty żelaza zagranicznego bez cła.

§ 2.

W zastosowaniu się do § 4-go odnośnych przepisów, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych mieć będzie bliższy nadzór nad użyciem, na cele właściwe, dozwolonego do przywozu fabrykom machin, bez cła, surowcu i żelaza zagranicznego.

§ 3.

Właściciele zakładów, którzy otrzymali pozwolenie Namiestnika na przywóz z zagranicy, bez cła, surowcu i żelaza, przy ekspedyowaniu takowych przez komory, otrzymywać będą od zwierzchności tychże komor oddzielne faktury, podług załączonego przy niniejszém wzoru, z wyszczególnieniem w nich: imienia i nazwiska właściciela zakładu, albo jego pełnomocnika, tudzież gatunku i wagi wyekspedyowanych metali.

§ 4.

Po przywiezieniu do fabryki surowcu i żelaza zagranicznego, bez cła sprowadzonego, takowe winny być złożone i zachowane

прочихъ заводскихъ матеріаловъ, въ особыхъ на сей конецъ отведенныхъ кладовыхъ или складахъ, и металламъ симъ ведется счетъ въ особой шнуровой приходо-расходной матеріальной книгѣ, по прилагаемой у сего формѣ.

§ 5.

Вслѣдъ за полученіемъ разрѣшенія Намѣстника безпошлиннаго привоза чугуна и желѣза, а потомъ въ Декабрѣ мѣсяцѣ каждаго года, заводовладѣльцы представляютъ отъ себя означенныя въ предшествующемъ параграфѣ шнуровыя матеріальныя книги, для скрѣпы ихъ по листамъ и приложенія казенной печати, для заводовъ, находящихся въ городѣ Варшавѣ въ Отдѣленіи Промышленности и Художествъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ,— для заводовъ же, находящихся по губерніямъ, въ мѣстныя Губернскія Правленія.

Заводовладѣльцы, не исполнившіе сего правила, то есть не представившіе означенныхъ въ семъ пунктѣ шнуровыхъ книгъ на утвержденіе подлежащаго присутственнаго мѣста въ теченіе полутора мѣсяца со дня полученія ими разрѣшенія на безпошлинный привозъ чугуна и желѣза, или къ 31 Декабря мѣсяца каждаго года, если уже пользуются помянутымъ разрѣшеніемъ, почитаются, какъ не желающіе впредь выписывать безпошлинно чугунъ и желѣзо, и, по распоряженію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, исключаются изъ списковъ заводовладѣльцевъ, пользующихся означеннымъ правомъ.

§ 6.

Въ матеріальныя шнуровыя книги должно записывать на приходъ каждую партію безпошлинно пропущеннаго изъ таможни иностраннаго чугуна и желѣза, съ означеніемъ для поступленія № таможенной накладной, сортовъ и количества металловъ, а въ расходъ помѣщать посортно каждое выпущенное изъ кладовой на заводскія работы количество помянутыхъ металловъ,

oddzielnie od innych materyałów fabrycznych, w osobno przeznaczonych na ten cel komorach, albo magazynach. Kontrolla przychodu i rozchodu tych metali ma być prowadzoną w oddzielnéj książce sznurowéj, podług załączającego się tu wzoru.

§ 5.

Zaraz po otrzymaniu pozwolenia Namiestnika na przywóz bez cła surowcu i żelaza, a następnie w miesiącu Grudniu każdego roku, właściciele zakładów przedstawiać mają wyszczególnione w poprzednim paragrafie książki sznurowe przychodu i rozchodu materyałów dla oparafowania onych i przyłożenia pieczęci urzędowéj. Zakłady istniejące w mieście stołecznem Warszawie, składać mają w powyższym celu książki rzeczone Wydziałowi Przemysłu i Kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych,— znajdujące się zaś po guberniach Rządom Gubernialnym.

Właściciele zakładów, którzyby nie wykonali tego przepisu, to jest: nie przedstawili wspomnionych w niniejszym paragrafie książek sznurowych do poświadczenia właściwéj Władzy, w ciągu półtora miesiąca od dnia otrzymania pozwolenia na przywóz bez cła surowcu i żelaza zagranicznego, alboli też przed 31-m Grudnia każdego roku, jeżeli posiadają już pozwolenie na takowe,— uważani będą jako nieżyczący sobie korzystać nadal z przywozu bez cła surowcu i żelaza zagranicznego, i wykreśleni zostaną przez rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z listy właścicieli zakładów, korzystających z takowego dobrodziejstwa.

§ 6.

Do ksiąg tych sznurowych winien być zapisywany w przychodzie każdy transport ekspedyowanego przez komorę, bez poboru cła, surowcu i żelaza zagranicznego, z wyszczególnieniem dnia przybycia onych do fabryki, numeru otrzymanéj z komory faktury, gatunków i ilości metali; w rozchodzie zaś: wyszczególniać gatunkami każdą wydaną z magazynu na roboty fabryczne

съ означеніемъ рода сихъ работъ и имени заказчика, или, если работы производятся для самаго завода, то на какія потребности.

§ 7.

Если нѣкоторое количество безпошлинно выписанныхъ чугуна и желѣза будетъ отпущено изъ кладовой на пудлинговку, или на переработку изъ низшихъ сортовъ въ высшіе, помощью проварки, ковки и прокатки, то таковое должно быть записываемо въ расходъ и, по полученіи ихъ изъ переработки, вновь показываемо, съ обозначеніемъ угара, на приходъ, по упомянутымъ въ §§-ахъ 4, 5 и 6-мъ матеріальнымъ шнуровымъ книгамъ.

§ 8.

Безпошлинно пропускаемые на машиностроительныя заведенія чугунъ и желѣзо могутъ быть употребляемы:

а) на строеніе и починку всякаго рода машинъ, снарядовъ и приборовъ, составляющихъ механическія силы фабрики, завода или ремесленнаго заведенія;

б) на изготовленіе частей и принадлежностей машинъ, снарядовъ и приборовъ, а также на изготовленіе балокъ, опоръ, связей, паропроводныхъ трубъ и т. п. устройствъ, необходимыхъ для установки или для приведенія въ дѣйствіе машинъ, снарядовъ и приборовъ, на заводѣ изготовленныхъ;

в) на желѣзные пароходы, баржи, броненосныя суда, канонирскія лодки и другія того же рода постройки и на ремонтъ ихъ;

г) на боттопорты, шлюзы и подобнаго рода гидравлическія сооруженія;

д) на устройство и ремонтъ желѣзныхъ мостовъ;

е) на желѣзные лафеты въ полномъ составѣ, артиллерійскіе снаряды и орудія;

ж) на принадлежности устройства пути желѣзныхъ дорогъ, и

ilość rzeczonych metali, z oznaczeniem rodzaju tych robót i nazwiska obstalującego, albo, jeżeli roboty wykonywane są dla samego zakładu, to na jakie mianowicie potrzeby.

§ 7.

Jeżeli jaka ilość sprowadzonego bez cła surowcu i żelaza wziętą będzie z magazynu do pudlingów albo do przeróbki z gatunków niższych na wyższe, za pomocą przetapiania, kucia i toczenia, to takowa ilość powinna być zapisywaną w rozchód, a po odbiorze onéj z przeróbki, zamieszczoną być ma na nowo w przychodzie, z wykazaniem ubytku w wyszczególnionych w §§ 4, 5 i 6-m księgach sznurowych.

§ 8.

Sprowadzone bez cła przez fabryki machin surowiec i żelazo, mogą być używane:

a) na budowę i naprawę wszelkiego rodzaju machin, przyrządów i przyborów, stanowiących siły mechaniczne fabryki, zakładu, albo warsztatu rzemieślniczego;

b) na przygotowanie części i przynależytości machin, przyrządów i przyborów, tudzież na przygotowanie belek, podpór, wiązań, rur do przeprowadzania pary i tym podobnych urządzeń, koniecznych do ustawienia, albo do puszczenia w ruch machin, przyrządów i przyborów, wyrabianych w zakładzie;

c) na żelazne parochody, statki wiosłowe (баржи) i pancerne (броненосныя), łodzie kanonierskie i inne tegoż rodzaju budowy, tudzież na potrzeby do takowych;

d) na przystanie, śluzy i podobnego rodzaju hydrauliczne budowy;

e) na budowę mostów żelaznych i potrzeby do takowych;

f) na żelazne lawety w zupełnym komplecie, artylleryjskie przyrządy i armaty;

g) na przedmioty odnoszące się do urządzenia linij dróg żelaznych,— i

з) на ремонтъ и постройки собственнаго машиностроительнаго завода самого владѣльца.

§ 9.

Архитектурно-строительныя работы, какъ-то: лѣстницы, колонны, половыя балки, стропила и т. п. для частныхъ домовъ, кромѣ машиностроительнаго завода самого владѣльца, не относятся къ числу работъ, на производство коихъ дозволенъ безпошлинный привозъ чугуна и желѣза. Правило сіе распространяется также на работы, не подходящія къ поименованнымъ въ предыдущемъ параграфѣ, хотябы онѣ и требовали нѣкоторой механической обработки, какъ-то: плиты, печи, разнаго рода нагрѣвательныя устройства, рѣшетки, ворота, орнаменты, фигуры, памятники, желѣзныя и экипажныя оси, шины, обшивки желѣзныя, всякаго рода ручные инструменты (для продажи), навѣсы, предметы роскоши и искусства, мебель, домашняя утварь и принадлежности, домовые приборы и прочіе подобнаго рода предметы. Къ числу издѣлій, не подлежащихъ выдѣлкѣ изъ безпошлиннаго чугуна и желѣза, относятся кромѣ того: трубы, болты, заклепки, гвозди, котельные и кубовые листы съ пробитыми для заклепокъ дырами, или безъ оныхъ, приготовляемые собственно на продажу и не входящіе въ составъ какихъ либо опредѣленныхъ машинъ, снарядовъ или механическихъ устройствъ, съ завода поставляемыхъ. Желѣзные листы, предназначаемые для какого нибудь резервуара, бака, фундамента и т. п. частей строющейся на заводѣ машины и долженствующіе быть собранными на мѣстѣ ихъ поставки, могутъ быть изготовлены изъ безпошлиннаго желѣза или чугуна, равно какъ и заклепки, болты, гвозди и т. п., когда они входятъ въ составъ какой либо построенной на заводѣ машины.

§ 10.

Выпускъ съ завода безпошлинно пропущенныхъ чугуна и желѣза сырцомъ, не обращеннымъ въ соотвѣтственныя вышеупо-

h) na naprawy i budowy dla fabryki machin samego właściciela.

§ 9.

Roboty architektoniczne, jako to: schody, kolumny, belki pod podłogi, krokwie i t. p. do publicznych i prywatnych budowli, jak również, fabryk i zakładów, oprócz fabryki machin samego właściciela,— nie odnoszą się do liczby robót, na wykonanie których dozwolony jest przywóz bez cła surowcu i żelaza. Przepis ten rozciąga się także do robót, nie podchodzących pod wyszczególnione w poprzednim paragrafie, chociażby takowe i wymagały jakowego mechanicznego obrobienia, jako to: do płytów, pieców, różnego rodzaju urządzeń do ogrzewania, krat, wrót, ozdób, figur, pomników, osi żelaznych powozowych i wozowych, obręczy kołowych, żelaznych obić, wszelkiego rodzaju ręcznych narzędzi, (na sprzedaż) okapów, przedmiotów zbytku i sztuki, mebli, sprzętów domowych i ich przynależytości, domowych przyborów i innych podobnego rodzaju przedmiotów. Do liczby wyrobów, które nie mogą być produkowane z bezcłowego surowcu i żelaza, należą prócz tego: rury, sworznie, nity, gwoździe, blacha kotłowa i na alembiki z przybitemi do nitów dziurami, albo bez nich, przysposobiona właściwie na sprzedaż i nie wchodząca w skład jakichkolwiek oznaczonych machin, przyrządów, albo mechanicznych budowl, przez zakład dostawianych. Arkusze żelazne, przeznaczone do jakiegobądź rezerwoaru, mechanizmu, fundamentu i tym podobnych części budującéj się w zakładzie machiny, i mające być złożone na miejscu ich ustawienia, mogą być wyrabiane z bezcłowego żelaza i surowcu, jak równie i nity, kołki, gwoździe i tym podobne, gdy one wchodzą w skład jakiejbądź pobudowanéj w zakładzie machiny.

§ 10.

Wydanie z zakładu sprowadzonego bez cła surowcu i żelaza w stanie surowym, nie obróconym na odpowiednie do powyżéj

мянутымъ правиламъ издѣлія, ни въ какомъ случаѣ не дозволяется и подвергаетъ виновнаго взысканіямъ, указаннымъ въ 7-мъ параграфѣ сказанныхъ правилъ, а именно: взысканію, равному пятикратной пошлинѣ со всего неправильно выпущеннаго съ завода иностраннаго чугуна и желѣза, и, кромѣ того, лишенію на будущее время права на безпошлинное полученіе сихъ металловъ изъ за границы.

§ 11.

Продажа съ завода безпошлинно полученныхъ чугуна и желѣза не въ дѣлѣ дозволяется, согласно 6-му параграфу упомянутыхъ правилъ, только въ случаѣ остановки работъ, или совершеннаго прекращенія дѣйствій завода, но и то не иначе, какъ по особому разрѣшенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, которая увѣдомитъ о томъ подлежащую таможню, для внесенія въ оную причитающихся за сіи металлы пошлинъ.

§ 12.

Установленные 3-мъ параграфомъ сказанныхъ правилъ отчеты о силѣ, родѣ и вѣсѣ приготовленныхъ и проданныхъ въ теченіе года, на машиностроительныхъ заводахъ, машинъ и механическихъ снарядовъ, а также объ употребленномъ на оные количествѣ иностраннаго чугуна и желѣза, безпошлинно для нихъ выпущенномъ, съ показаніемъ и остатковъ сихъ металловъ къ слѣдующему году, должны быть представляемы въ Отдѣленіе Промышленности и Художествъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, ежегодно не позже 1 (13) Февраля.

Заводчики, не исполнившіе сего правила, лишаются права на безпошлинное полученіе чугуна и желѣза, впредь до представленія означенныхъ отчетовъ.

wyszczególnionych przepisów wyroby, w żadnym razie nie jest dozwoloném i ściąga na winnego odpowiedzialność, § 7-m powołanych przepisów oznaczoną, to jest: karze równającéj się pięć razy wziętemu cłu od wszystkiego nieprawnie wydanego z zakładu zagranicznego surowcu i żelaza, a oprócz tego utracie na przyszłość prawa przywozu bez cła z zagranicy pomienionych metali.

§ 11.

Sprzedaż z zakładu sprowadzonego bez cła surowcu i żelaza w stanie surowym, dozwala się, stosownie do § 6-go wzmiankowanych przepisów, tylko w razie wstrzymania robót, albo zupełnego zamknięcia zakładu, lecz nie inaczéj, jak za szczegółowém zezwoleniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, która o tém zawiadomi właściwą komorę, w celu poboru przez nią przynależnego cła od tegoż surowcu i żelaza.

§ 12.

Zastrzeżone § 3-cim w mowie będących przepisów sprawozdania o ilości, rodzaju i wadze machin, oraz przyrządów mechanicznych, w zakładach przez ciąg roku wyrobionych i sprzedanych, tudzież o ilości spotrzebowanego na nie surowcu i żelaza, z zagranicy bez cła sprowadzonego, z wykazaniem pozostałości na rok następny,—powinny być przedstawiane Wydziałowi przemysłu i kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych corocznie, nie późniéj jak 1 Lutego.

Przedsiębiercy nie spełniający tego przepisu w powyższym terminie, utracają prawo na przywóz bez cła surowcu i żelaza, aż do czasu przedstawienia wspomnionych sprawozdań.

§ 13.

При означенныхъ въ предшествующемъ параграфѣ отчетахъ, составленныхъ по данной отъ Отдѣленія Промышленности и Художествъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ формѣ, должны быть прилагаемы, въ качествѣ документовъ, подтверждающихъ правильность составленія отчетовъ: шнуровыя матеріальныя книги, за подписью заводовладѣльца, или управляющаго заводомъ и скрѣпою бухгалтера, а равно и подлинныя, выданныя отъ таможенъ, накладныя, о коихъ упомянуто въ 3-мъ параграфѣ настоящихъ правилъ.

§ 14.

Въ случаѣ неправильнаго употребленія чугуна и желѣза, въ противность Высочайше въ 1863 году утвержденнымъ и настоящимъ правиламъ, а также и въ случаѣ показаній въ отчетахъ заводовладѣльцевъ неправильныхъ свѣдѣній, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ представляетъ на благоусмотрѣніе высшаго начальства, о наложеніи на виновнаго соотвѣтственнаго взысканія.

§ 15.

Отдѣленіе Промышленности и Художествъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ имѣетъ наблюденіе, чрезъ своихъ экспертовъ, за правильнымъ дѣйствіемъ механическихъ заводовъ, относительно употребленія безпошлинно привезеннаго чугуна и желѣза. Означенные эксперты, по предписанію Отдѣленія Промышленности и Художествъ, могутъ во всякое время являться на заводѣ и должны быть безпрепятственно допускаемы, какъ къ осмотру завода, такъ и къ освидѣтельствованію кладовой и складовъ безпошлинныхъ металловъ по наличности и матеріальной

§ 13.

Do wskazanych poprzednim paragrafem sprawozdań, ułożonych, podług przepisać się mającego przez Wydział przemysłu i kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych wzoru, winny być dołączone, jako dowody rzetelności tychże sprawozdań, książki sznurowe przychodu i rozchodu materyałow, podpisane przez właściciela zakładu, albo zawiadującego nim, tudzież poświadczone przez buchhaltera, jak również oryginalne wydane przez komory faktury, o których mowa w § 3-cim niniejszych przepisów.

§ 14.

W razie niewłaściwego wbrew powołanym na wstępie Najwyżéj w roku 1863 zatwierdzonym i niniejszym przepisom, użycia bezcłowego surowcu i żelaza, tudzież w razie zamieszczenia przez właścicieli zakładów w sprawozdaniach nierzetelnych wiadomości, — Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych przedstawiać będzie winnego Władzy wyższéj, w celu pociągnięcia go do odpowiedniéj opłaty.

§ 15.

Wydział przemysłu i kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych mieć będzie nadzór, za pośrednictwem wyznaczonych przez siebie biegłych, nad prawném działaniem zakładów mechanicznych, we względzie użycia sprowadzonego bez cła surowcu i żelaza. Wspomnieni biegli, z rozporządzenia Wydziału przemysłu i kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, będą mogli w każdym czasie schodzić do zakładu i winni być dopuszczani, tak do obejrzenia onego, jako też do sprawdze-

книгѣ, при чемъ имъ должны быть сообщаемы необходимыя объясненія.

За Директора Отдѣленія (подписано) *Августиновичъ*.

Настоящія правила утверждены въ засѣданіи Совѣта Управленія Царства, 29 Мая (10 Іюня) 1864 года.

И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій*.

nia składów z bezcłowémi materyałami, w naturze i podług ksiąg, przyczém mają im być dostarczane potrzebne objaśnienia.

Za Dyrektora Wydziału, (podpisano) *Augustynowicz*.

Przepisy niniejsze Rada Administracyjna Królestwa, na posiedzeniu dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1864 roku, zatwierdziła.

p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski*.

Приложеніе 2-ое къ N° 14-му.

(*Приложеніе къ § 3-му.*)

№ (мѣсяцъ число и годъ)

Таможня (такая-то)

Выпущено (наименованіе заводовладѣльца или его повѣреннаго, или фирмы завода):

чугуна	000	пуд.	00	фунт.
желѣза: болваночнаго .	,,	—	,,	—
листоваго . .	,,	—	,,	—
котельнаго .	,,	—	,,	—
броневаго . .	,,	—	,,	—
круглаго . .	,,	—	,,	—
полосоваго .	,,	—	,,	—
граннаго . .	,,	—	,,	—
фасоннаго . .	,,	—	,,	—

Подпись (Управляющаго или Члена.)

послѣдняя накладная выдана

(мѣсяцъ, число, годъ, №.)

2-gi Annex do Nr. 14-go.

(*Annex do § 3-go.*)

№ (dnia, miesiąca i roku)

Komora N.

Przepuszczono: (nazwisko właściciela fabryki, lub jego pełnomocnika, lub firmy zakładu.)

Surowcu	000	pudów	00	funtów
Żelaza: lanego	,,	—	,,	—
w blasze . . .	,,	—	,,	—
kotlarskiego . .	,,	—	,,	—
pancernego . .	,,	—	,,	—
okrągłego . .	,,	—	,,	—
sztabowego . .	,,	—	,,	—
bruskowego . .	,,	—	,,	—
szablonowego .	,,	—	,,	—

Podpis (Zarządzającego, lub Członka)

Ostatnia faktura wydana

(dnia, miesiąca i roku)

Прило-

Приходо-расходная матеріальная книга такого-то

Безпошлинный чу-

Приходъ.

Годъ, мѣсяцъ и число.	№ № накладныхъ.	Принято на заводъ.	Чугунъ.		Болванное и желѣзо въ лому.		Листовое вообще.		Котельное.		Броневое.		Круглое.		Полосовое и пинное.		Гранное.		Фасонное.	
			П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	Ф.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф
1864	1	,,	Остатокъ отъ 1863 года.																	
Мая	10	25	Изъ С-Петербургской таможни																	
Іюля	15	,,	Изъ пудлинговки.																	
			Транспортъ																	

женіе 3-е къ № 14-му.

(*Приложеніе къ § 4-му.*)

завода, принадлежащаго такому-то лицу или К°.

гунъ и желѣзо.

Расходъ.

Годъ и мѣсяцъ.	Число.	Отпущено для работъ.	Имя заказчика.	Чугунъ.		Болванное.		Листовое.		Котельное.		Броневое.		Круглое.		Полосовое и пинное.		Гранное.		Фасонное.	
				П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф	П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.
1864 Января	4	На паровую 12-сильную машину.	Ивановъ.																		
,,	15	На лафеты.	Арт. вѣд.																		
Іюля	10	На пудлинговку.	,,																		
,,	20	На сверлильный станокъ	для Завода.																		
		Транспортъ																			

3-ci Annex

Księga przychodu i rozchodu materyałów

Surowiec i żelazo

Przychód.

Miesiąca i roku.	Dnia	№ faktur.	Zakład odebrał.	Surowiec. p.	Surowiec. f.	Żelazo w bałwanach i okuchach. p.	Żelazo w bałwanach i okuchach. f.	W blachach, w ogólności. p.	W blachach, w ogólności. f.	Kotlarskie. p.	Kotlarskie. f.	Pancerne. p.	Pancerne. f.	Okrągłe. p.	Okrągłe. f.	Sztabowe i szynowe. p.	Sztabowe i szynowe. f.	Bruskowe. p.	Bruskowe. f.	Szablonowe. p.	Szablonowe. f.
1864 Stycznia.	1	„	Remanent z roku 1863	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Maja	10	25	Od St. Petersburgskiéj komory.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Czerwca.	15	„	Z pudlingarni.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
			Do przeniesienia	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

do N° 14-go.

(*Annex do § 4-go.*)

zakładu N, należącego do N, lub do komp.

bez cła sprowadzone.

Rozchód.

Miesiąca i roku.	Dnia.	Wydano do przerobienia.	Nazwisko osoby zamawiającéj.	Surowiec. p.	Surowiec. f.	W bałwanach. p.	W bałwanach. f.	W blasze. p.	W blasze. f.	Kotlarskie. p.	Kotlarskie. f.	Pancerne. p.	Pancerne. f.	Okrągłe. p.	Okrągłe. f.	Sztabowe i szynowe. p.	Sztabowe i szynowe. f.	Bruskowe. p.	Bruskowe. f.	Szablonowe. p.	Szablonowe. f.
1864 Stycznia	4	Na budowę machiny parowéj o sile 12 koni.	Iwanow.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„	15	Na lawety.	Zarząd wojenny.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lipca	10	Do pudlingowania.																			
„	20	Na przyrząd świdrowy.	Dla zakładu.		.		.		.		.		.		.		.		.		.
		Do przeniesienia		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

№ 15.

Сообщеніе формы для представленія владѣльцами машиностроительныхъ заводовъ отчетныхъ вѣдомостей объ употребленіи выписываемаго ими безпошлинно изъ за границы желѣза.

(16 (28) Марта 1865 г.)

Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату столичнаго города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ дополненіе предписанія отъ 12 (24) Августа с. г., за № $^{3145}/_{13913}$, при коемъ были препровождены Губернскому Правленію (Магистрату столичнаго города Варшавы) утвержденныя Совѣтомъ Управленія въ 29 день Мая (10 Іюня) с. г., за № 4,391, правила, на основаніи коихъ владѣльцы фабрикъ и заводовъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, могутъ получать дозволенія на безпошлинный ввозъ, по мѣрѣ надобности, иностраннаго чугуна и желѣза, Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ Губернскому Правленію (Магистрату столичнаго города Варшавы) сообщенную ей 5 (17) Января с. г., за № 13, Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникомъ фонъ Тизенгаузеномъ форму годовыхъ вѣдомостей, представляемыхъ Департаменту Мануфактуръ и Торговли въ Имперіи, объ употребленіи чугуна и желѣза, пропускаемаго безпошлинно, на основаніи данныхъ разрѣшеній.

Такъ какъ представленіе означенныхъ вѣдомостей относится къ 3, 12, преимущественно же къ 13-ой статьямъ вышепомянутой инструкціи, и вмѣнено въ обязанность заводовладѣльцамъ, пользующимся данными имъ дозволеніями, то Губернское Правленіе (Магистратъ столичнаго города Варшавы) обязано безотлага-

№ 15.

Przesyłka wzóru do składania przez właścicieli fabryk machin sprawozdań o użyciu żelaza sprowadzonego przez nich z zagranicy bez cła.

(d. 16 (28) Marca 1865 r.)

Do Rządów Gubernialnych i do Magistratu miasta stołecznego Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Powołując się na reskrypt z dnia 12 (24) Sierpnia r. z. Nr. $^{3145}/_{13913}$, przy którym kommunikowane były Rządowi Gubernialnemu, (Magistratowi miasta stołecznego Warszawy), przepisy, przez Radę Administracyjną pod dniem 29 Maja (10 Czerwca t. r. Nr. 4,391 zatwierdzone, na mocy których mogą być udzielane pozwolenia przedsiębiercom fabryk i zakładów, za pomocą silni parowych lub hydraulicznych działających, na sprowadzanie bez cła z zagranicy żelaza lanego i kutego na ich potrzebę, Kommissya Rządowa przesyła Rządowi Gubernialnemu (Magistratowi miasta stołecznego Warszawy) zakommunikowany sobie przez Rzeczywistego Radcę Stanu von Tiesenhausena pod dniem 5 (17) Stycznia r. b. Nr. 13, wzór do składania Departamentowi Handlu i Rękodzieł w Cesarstwie rocznych wiadomości o użyciu żelaza lanego i innego bez cła, na zasadzie udzielonych pozwoleń, sprowadzanego.

Ponieważ składanie tych wiadomości zostaje w związku z artykułem 3, 12, a mianowicie 13-m przywiedzionéj na początku instrukcyi, i należy do obowiązku właścicieli zakładów, z udzielonych pozwoleń korzystających, wzór zatém pomieniony Rząd Gubernialny, (Magistrat miasta stołecznego Warszawy) bezzwło-

тельно опубликовать о вышеозначенной формѣ; владѣльцамъ же фабрикъ, имѣющимъ дозволенія на безпошлинный ввозъ желѣза, слѣдуетъ немедленно сообщить эту форму.

(писать Магистрату)

Къ таковымъ относятся: братья Цукерваръ, фабрика пароваго судоходства и земледѣльческихъ машинъ Гг. Лильпопа, Рауа и Эванса, уже представившіе вѣдомости выпущенному имъ безпошлинно желѣзу.

Объ исполненіи сего донести.

Варшава, 16 (28) Марта 1865 года.

Директоръ Отдѣленія (подписано) *Ненарокомовъ.*

№ $^{475}/_{1905}$.

---

cznie poda do wiadomości powszechnéj,—tym zaś przedsiębiercom fabryk, którzy posiadają pozwolenia na sprowadzanie żelaza w mowie będącego, bez cła, zaraz go zakommunikuje,

(do Magistratu)

do których zaliczyć należy Braci Zukerwaar, fabrykę żeglugi parowéj i machin rolniczych, PP. Lilpop, Rau et Evans, którzy już przedstawili kontrolle żelaza bez cła sprowadzonego.

Rapport o wykonaniu niniejszego zastrzega.

w Warszawie, dnia 16 (28) Marca 1865 r.

Dyrektor Wydziału,
(podpisano) *Nienarokomow.*

N^{o} $^{475}/_{1905}$.

Приложеніе къ № 15-му.

ФОРМА

къ §-у 13-му утвержденныхъ 29 Мая (10 Іюня) 1864 года Совѣтомъ Управленія Царства правилъ объ употребленіи машиностроительными заводами безпошлинно пропускаемыхъ иностранныхъ чугуна и желѣза.

О Т

о количествѣ приготовленныхъ на машиностроительномъ заводѣ и машинныхъ снарядовъ, а равно о количествѣ употребленныхъ и же

Количество безпошлинно привезенныхъ чугуна и желѣза.	Наименованіе приготовленныхъ механическихъ снарядовъ.	Число.	Вѣсъ.	
			П.	Ф.
	Итого			

Примѣчаніе. Здѣсь слѣдуетъ означать произшедшія въ те

(Подпись владѣльца или

Ч Е Т Ъ.

N въ N, въ теченіе 186 . года, машинъ, составныхъ частей оныхъ на оныя, безпошлинно пропущенныхъ, иностранныхъ: чугуна лѣза.

Употреблено.				Изъ того числа продано.	Число.	Вѣсъ.		За тѣмъ къ 1-му Января 186 . года осталось не въ дѣлѣ			
чугуна.		желѣза.						чугуна.		желѣза.	
П.	Ф.	П.	Ф.			П.	Ф.	П.	Ф.	П.	Ф.

ченіе года перемѣны въ техническомъ устройствѣ завода.

его повѣреннаго.)

Annex do Nr. 15-go.

WZÓR

do § 13-go przepisów przez Radę Administracyjną Królestwa pod dniem 29 Maja (10 Czerwca) 1864 roku zatwierdzonych, o użyciu przez fabryki machin bezcłowego żelaza i surowcu zagranicznego.

SPRAWO

o ilości przygotowanych w fabryce machin N, w N, w ciągu roku
cznych, oraz o ilości użytego na nie surowcu

Ilo ść przywiezionego bez cła surowcu i żelaza.	Wyszczególnienie przygotowanych machin, ich części składowych i przyrządów mechanicznych.	Ilość	Waga	
			pud.	fun.
	Razem			

Uwaga: Tu należy zamieszczać dopełnione w ciągu roku

(podpis właściciela zakładu

ZDANIE

186..... machin, części składowych tychże i przyrządów mechani-
i żelaza, z zagranicy bez cła sprowadzonego.

Użyto				Z téj ilości sprzedano	Ilość.	Waga.		Zatém po 1 Stycznia 186.... roku zostało niewyrobionych.			
Surowcu		Żelaza						Surowcu		Żelaza	
pud.	fun.	pud.	fun.			pud.	fun.	pud.	fun.	pud.	fun.

zmiany w mechaniczném urządzeniu zakładu.

lub jego pełnomocnika.)

N° 16.

Распоряженіе о контролированіи заводчиками прихода и расхода безпошлинно привозимаго изъ за границы желѣза.

(3 (15) Августа 1865 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ дальнѣйшемъ развитіи Высочайше утвержденныхъ въ 1863 году правилъ, а также утвержденной Совѣтомъ Управленія Царства отъ 29 Мая (10 Іюня) 1864 года, за № 4,391, инструкціи, относительно порядка исходатайствованія владѣльцамъ фабрикъ и заводовъ, дѣйствующихъ паровыми или гидравлическими двигателями, дозволенія на безпошлинный привозъ изъ за границы на собственныя надобности чугуна и желѣза,—Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ постановляетъ слѣдующее:

1) Въ случаѣ поступленія прошенія отъ заводчика о дозволеніи безпошлиннаго привоза изъ за границы желѣза или чугуна, слѣдуетъ преимущественно убѣдиться: дѣйствительно ли нуждается въ желѣзѣ его заводъ и въ какомъ количествѣ, особенно тѣхъ сортовъ, коихъ въ здѣшнемъ краѣ или вовсе нѣтъ, или, если и находятся, то несоотвѣтственной доброты.

2) Составить опись заводу съ подробнымъ поименованіемъ строеній, желѣзоплавильныхъ печей, кузнечныхъ горновъ, токарскихъ и струговыхъ станковъ, тисковъ и двигательныхъ машинъ, съ опредѣленіемъ ихъ силы, а также всѣхъ другихъ вспомогательныхъ машинъ.

Къ такой описи должна быть прилагаема вѣдомость, заключающая слѣдующія свѣдѣнія:

a) сколько ежегодно употребляется чугуна и желѣза;

N° 16.

Rozporządzenie o zaprowadzeniu kontrolli przez przedsiębierców fabryk co do przychodu i rozchodu żelaza sprowadzanego z zagranicy bez cła.

(d. 3 (15) Sierpnia 1865 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta stołecznego Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W dalszém rozwinięciu Najwyżéj zatwierdzonych w 1863 roku przepisów, oraz zatwierdzonéj przez Radę Administracyjną Królestwa pod dniem 29 Maja (10 Czerwca) 1864 roku № 4,391, instrukcyi, względem wyjednywania dla właścicieli fabryk i zakładów, działających za pomocą silni parowych lub hydraulicznych, pozwoleń na sprowadzenie bez cła z zagranicy żelaza lanego i kutego na ich potrzebę, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych stanowi co następuje:

1) W razie otrzymania prośby właściciela zakładu fabrycznego, o dozwolenie sprowadzenia z zagranicy bez cła żelaza lub surowcu, należy przedewszystkiem przekonać się, czy rzeczywiście fabryka jego potrzebuje i w jakiéj ilości, takich mianowicie gatunków żelaza, jakich w kraju tutejszym, albo w cale nie ma, albo jeżeli się znajdują, to w nieodpowiedniéj dobroci.

2) Sporządzić opisanie zakładu, ze szczegółowém wymienieniem, budynków, pieców do topienia żelaza, ognisk kowalskich, tokarni, heblarni, szrobsztaków i machin motorowych z wielkością ich siły, tudzież wszelkich innych machin pomocniczych.

Do takiego opisu dołączony być winien wykaz, obejmujący jeszcze następujące wiadomości:

a) wiele w każdym roku spotrzebowano surowcu, żelaza i blachy w ogólności;

b) сколько человѣкъ среднимъ числомъ работало при его передѣлкѣ;

c) сколько стоила вообще ихъ работа;

d) сколько въ годъ среднимъ числомъ пудовъ чугуна, желѣза и жести передѣлалъ одинъ кузнецъ, котельникъ и словолитчикъ;

e) сколько ежегодно, болѣе или менѣе, передѣлывается желѣза въ одномъ кузнечномъ горнѣ и сколько пудовъ чугуна переплавляется въ одной желѣзоплавильной печи;

f) форма таковой вѣдомости, обозначенной буквами *A*, *B* и *C*, при семъ прилагается.

3) Къ вышеозначенной описи и вѣдомости слѣдуетъ приложить составленную, на основаніи заводскихъ книгъ, табель годичнаго производства, съ поименованіемъ количества, употребленнаго въ истекшіе три года туземнаго, или иностраннаго всѣхъ сортовъ желѣза; среднее же число, взятое по сложности трехъ лѣтъ, будетъ составлять требуемое для фабрики въ годъ количество желѣза.

4) По полученіи такимъ образомъ составленныхъ свѣдѣній, Правительственная Коммисія окончательно опредѣлитъ нужное для завода количество желѣза, на привозъ котораго можетъ быть тогда испрошено дозволеніе высшаго начальства.

5) Въ виду усиленія надзора за употребленіемъ иностраннаго безпошлиннаго желѣза на предметы, законами дозволенные, слѣдуетъ обратить вниманіе заводчиковъ на то, что дозволеніе на привозъ означеннаго желѣза будетъ испрашиваемо для тѣхъ только, кои на своихъ заводахъ ведутъ подробную отчетность.

6) Заводчикъ, получившій дозволеніе на безпошлинный привозъ желѣза, кромѣ обязательнаго содержанія отдѣльной книги для безпошлиннаго желѣза, инструкціею Совѣта Управленія Царства отъ 29 Мая (10 Іюня) 1864 года, за № 4,391, предписанной, обязанъ въ своихъ фабричныхъ магазинныхъ книгахъ помѣстить въ приходѣ двѣ графы: одну для прихода безпошлиннаго желѣза, а другую для прихода туземнаго и пошлиннаго

b) wiele przy jego przerobie przecięciowo pracowało robotników;

c) wiele wynosiła w ogóle ich płaca;

d) ile w rocznem przecięciu pudów surowcu, żelaza i blachy przerobił jeden kowal, kotlarz i giser;

e) wiele w przecięciu rocznie przerabia się żelaza na jednym ogniu kowalskim, ile pudów surowcu przetapia każdy piec kopulowy;

f) wrór takiego wykazu literami *A*, *B* i *C*, oznaczony, przy niniejszym się załącza.

3) Do powyższego opisu i wykazu dołączyć należy, sporządzony na mocy ksiąg fabrycznych zakładu wykaz, przedstawiający obraz rocznéj onego produkcyi, z wyszczególnieniem ilości wypotrzebowanego wszelkich gatunków żelaza, czy to krajowego, czy też zagranicznego, za trzy poprzednie lata, średnia zaś przecięciowa cyfra z trzechletniéj ilości, stanowić będzie ilość rocznéj potrzeby wszelkiego żelaza dla fabryki.

4) Po otrzymaniu tylko w ten sposób przedstawionych wiadomości, Kommissya Rządowa udeterminuje stanowczo ilość żelaza, na sprowadzenie którego pozwolenie Władzy wyższéj wyjednaném być może.

5) W celu obostrzenia kontrolli użycia bezcłowego zagranicznego żelaza, na dozwolone przepisami przedmioty, należy zwrócić uwagę właścicieli zakładów fabrycznych na to, że pozwolenia na sprowadzanie rzeczonego żelaza będą wyjednywane dla takich tylko fabrykantów, którzy w zakładach swoich prowadzą dokładną rachunkowość.

6) Właściciele zakładów fabrycznych, otrzymujący pozwolenie na sprowadzanie bezcłowego żelaza niezależnie od obowiązku utrzymywania oddzielnéj księgi na bezcłowe żelazo, instrukcyą Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1864 roku № 4,391 wskazanéj, powinni w swoich fabrycznych magazynowych księgach zamieścić w przychodzie dwie rubryki, jedną na przychód żelaza bezcłowego, drugą zaś na przychód że-

иностраннаго, и соотвѣтственныя двѣ графы въ расходѣ, одну для издѣлій, выдѣлываемыхъ изъ безпошлиннаго желѣза, а другую для издѣлій, для выдѣлки коихъ употреблено иностранное пошлинное или туземное желѣзо.

Форма сего, буквою *D* обозначенная, къ сему прилагается.

Извлеченія изъ таковыхъ магазинныхъ книгъ, составленныя по сей формѣ, должны быть прилагаемы къ представленіямъ объ исходатайствованіи дозволенія на привозъ заграничнаго безпошлиннаго желѣза для заводчика, желающаго воспользоваться симъ удобствомъ, каковыя представленія слѣдуетъ также прилагать, какъ доказательство, къ шнуровымъ книгамъ, о которыхъ сказано въ §-ѣ 13-омъ упомянутой инструкціи, данной Совѣтомъ Управленія отъ 29 Мая (10 Іюня) 1864 года, за № 4,391.

7) При исходатайствованіи дозволенія на привозъ заграничнаго безпошлиннаго желѣза для какого либо завода, заключившаго контрактъ на производство казенныхъ работъ, слѣдуетъ прилагать таковой контрактъ и смѣту для удостовѣренія въ потребности этого количества желѣза для производства работъ, принятыхъ на себя заводомъ.

Вышеизложенныя основныя правила (Магистратъ опубликуетъ посредствомъ газетъ) Губернское Правленіе объявитъ во всеобщее свѣдѣніе, посредствомъ напечатанія въ офиціальномъ дневникѣ N губерніи, и о семъ Правительственной Коммисіи рапортомъ донесетъ; на будущее же время будетъ строго наблюдать, чтобы подробныя описи, о которыхъ сказано выше, были составляемы, по распоряженію Губернскаго Правленія, мѣстными административными властями, при помощи свѣдущихъ въ технологіи лицъ.

Варшава, 3 (15) Августа 1865 года.

По порученію Главнаго Директора, за Директора Отдѣленія,
и. д. Правителя Канцеляріи (подписано) *Леонтьевъ*.

№ $^{6175}/_{26719}$.

laza krajowego, i oclonego zagranicznego, — i także odpowiednie dwie rubryki w rozchodzie, jedną na wyroby z żelaza bezcłowego produkowane, drugą zaś na wyroby, do których użyto żelaza zagranicznego za opłatą cła sprowadzonego, oraz żelaza krajowego.

Wzór do tego, lit. *D* oznaczony, załącza się.

Wyciągi z takowéj księgi magazynowéj, podług tego wzoru sporządzone, winny być dołączane do przedstawień o wyjednanie sprowadzenia żelaza bez cła z zagranicy, dla chcącéj korzystać z tego udogodnienia fabryki, jak niemniej dołączać je należy także, jako dowód przy księgach sznurowych, o których w § 13-m rzeczonéj instrukcyi wydanéj przez Radę Administracyjną dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1864 roku № 4,391 jest mowa.

7) Przy wyjednywaniu pozwoleń na sprowadzanie bez cła żelaza z zagranicy dla jakichkolwiekbądź fabryk, które zawarły kontrakty na roboty rządowe, należy dołączać: anszlagi i kontrakty, dla udowodnienia potrzeby i ilości żelaza do robót, jakich się fabryka podjęła.

Powyżéj przytoczone zasady (Magistrat ogłosi przez pisma publiczne), Rząd Gubernialny poda do wiadomości publicznéj, przez ogłoszenie w dzienniku urzędowym N gubernii, i o tém Kommissyi Rządowéj rapport złoży, w przyszłości zaś ściśle przestrzegać będzie, aby szczegółowe opisy, o jakich powyżéj mowa, sporządzane były, z rozporządzenia Rządu Gubernialnego, przez miejscowe Władze administracyjne, z przybraniem do pomocy ludzi specyalnie z techniką oznajmionych.

w Warszawie, d. 3 (15) Sierpnia 1865 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, za Dyrektora Wydziału,
p. o. Dyrektora Kancellaryi, (podpisano) *Leontiew*.

№ $^{6175}/_{26719}$

Приложеніе 1-ое къ № 16-му.

Лит. А.

ФОРМА,

по которой должны быть составляемы описи механическихъ заведеній, для коихъ испрашивается разрѣшенія на безпошлинный привозъ изъ за границы желѣза.

Годъ.	Сколько употреблено чугуна.	Количество дѣйствовавшихъ въ теченіе года плавильныхъ печей и число рабочихъ дней.	Сколько выработано отливовъ.	Сколько среднимъ числомъ занималось работниковъ и въ теченіе сколькихъ дней.
186				
186				
186				

Сколько уплачено всѣмъ вообще работникамъ за ихъ работу.	Сколько выработано въ каждой купольной печи отливовъ въ теченіе года.	Сколько пудовъ отливовъ приходится на одного работника.	Примѣчанія.

1-szy Annex do Nr. 16-go.

Lit. A.

WZÓR,

według którego winny być układane opisy zakładów mechanicznych, żądających pozwoleń na sprowadzanie bez cła żelaza.

Rok.	Ile użyto surowizny.	Ile kopulaków było czynnych i przez ile dni w ciągu jednego roku.	Ile wytopiono odlewów.	Ile robotników było czynnych i przez ile dni w przecięciu.
186....				
186....				
186....				

Ile robotnikom wszystkim w ogóle zapłacono za ich pracę.	Ile pudów każdy piec kopulowy wyprodukował odlewów w ciągu roku.	Ile pudów odlewów przypadało na jednego robotnika.	Uwagi.

Приложеніе 2-е къ № 16-му.

Лит. В.

ФОРМА,

по которой должны быть составляемы описи механическихъ заведеній, для коихъ испрашиваются разрѣшенія на безпошлинный привозъ изъ за границы желѣза.

КОВАННОЕ И ПО

Годъ.	Сколько употреблено желѣза въ теченіе одного года.	Количество дѣйствовавшихъ горновъ и число рабочихъ дней.	Сколько среднимъ числомъ работало кузнецовъ въ теченіе года.	Сколько уплачено имъ вообще.
186				
186				
186				

ЛОСОВОЕ ЖЕЛѢЗО.

Сколько выработано желѣза при одномъ кузнечномъ огнѣ.	Сколько среднимъ числомъ выработалъ желѣза въ теченіе года одинъ кузнецъ.	Примѣчанія.

2-gi Annex do Nr. 16-go.

Lit. B.

WZÓR,

według którego winny być układane opisy zakładów mechanicznych, żądających pozwoleń na sprowadzanie bez cła żelaza.

ŻELAZO KUTE I

WALCOWANE.

Rok	Ile spotrzebowano żelaza w przeciągu roku jednego.	Ile ognisk było czynnych i przez ile dni w przecięciu.	Ile w przecięciu pracowało kowali w ciągu roku jednego.	Ile im zapłacono w ogólności.	Ile jedno ognisko zużyło żelaza w ciągu całego roku.	Ile jeden kowal w przecięciu w ciągu roku wykuł żelaza.	Uwagi.
186....							
186....							
186....							

Приложеніе 3-е къ N 16-му.

Лит. С.

ФОРМА,

по которой должны быть составляемы описи механическихъ заведеній, для коихъ испрашиваются разрѣшенія на безпошлинный привозъ изъ за границы желѣза.

ЛИСТОВОЕ

Годъ.	Сколько употреблено листоваго желѣза.	Сколько среднимъ числомъ работало котельниковъ въ теченіе года.	Сколько имъ уплачено въ теченіе года.
186			
186			
186			

ЖЕЛѢЗО.

Сколько одинъ котельникъ переработалъ въ теченіе года листоваго желѣза на разныя издѣлія.	Примѣчанія.

3-ci Annex do Nr. 16-go.

Lit. C.

WZÓR,

według którego winny być układane opisy zakładów mechanicznych, żądających pozwoleń na sprowadzania bez cła żelaza.

BLACHA

Rok	Ile spotrzebowano blachy.	Ile w przecięciu pracowało kotlarzy w ciągu roku.	Ile im zapłacono w ciągu roku.
186....			
186....			
186....			
Razem			
Średnia cyfra rocznéj produkcyi.			

ŻELAZNA.

Ile jeden kotlarz w przecięciu w ciągu roku zużył blachy na roboty rozmaite.	Uwagi.

Приложеніе 4-ое къ № 16-му.

Лит. D.

ФОРМА

магазиннаго журнала.

ПРИХОДЪ.

Обозначеніе		Номеръ документа	Названіе поставщика	Номеръ магазинной книги.	Поименованіе предмета (т. е. матеріала)	Вѣсъ				Примѣчанія.
						листоваго и другаго желѣза, а также чугуна, привезенныхъ изъ за границы безпошлинно		листоваго и другаго желѣза, а также чугуна тузмнаго произведенія, или привезеннаго изъ за границы съ платежемъ пошлины		
дня	мѣсяца и года					П.	Ф.	П.	Ф.	

РАСХОДЪ.

Обозначеніе		Номеръ документа.	На что употреблено	Означеніе предмета (т. е. матеріала)	Вѣсъ				Примѣчанія.
					листоваго и другаго желѣза, а также чугуна, привезенныхъ изъ за границы безпошлинно		листоваго и другаго желѣза, а также чугуна, тузмнаго произведенія, или привезеннаго изъ за границы съ платежемъ пошлины		
дня	мѣсяца и года				П.	Ф.	П.	Ф.	

4-ty Annex do Nr. 16-go.

Lit. D.

WZÓR

do dziennika magazynowego.

PRZYCHÓD.

Data		Numer dowodu.	Nazwisko dostawcy.	Pozycya dziennika magazynowego.	Wyszczególnienie przedmiotu (to jest materyału).	Waga				Uwagi.
						żelaza, blachy i surowizny z zagranicy bez cła sprowadzonéj.		żelaza, blachy i surowizny krajowych lub za opłatą cła sprowadzonych.		
dnia	mca i r.					pud.	fun.	pud.	fun.	

ROZCHÓD.

Data		Numer dowodu.	Do czego użyto.	Wyszczególnienie przedmiotu (to jest materyału).	Waga				Uwagi.
					żelaza, blachy i surowizny, z zagranicy sprowadzonéj bez opłaty cła.		żelaza, blachy i surowizny krajowych lub za opłatą cła sprowadzonych.		
dnia	mca i r.				pud.	funt.	pud.	funt.	

C) О ВЫДАЧѢ ПРИВИЛЕГІЙ НА ИЗОБРѢТЕНІЯ, ОТКРЫТІЯ И УСОВЕРШЕНСТВОВАНІЯ.

N° 17.

Постановленіе Совѣта Управленія о выдачѣ привилегій на изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія.

(8 (20) Іюля 1837 года.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго, и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства,

имѣя въ виду: что постановленіе Намѣстника въ Царствѣ отъ 11 Марта 1817 года о выдачѣ патентовъ на промышленныя заведенія въ Царствѣ, еще не приведенное въ дѣйствіе, противорѣчитъ статьѣ 14-ой Высочайшаго указа 12 (24) Ноября 1831 года, опредѣляющаго новыя торговыя отношенія между Россійскою Имперіею и Царствомъ Польскимъ,—согласно Высочайшему по сему предмету повелѣнію, объявленному въ отзывѣ Министра Статсъ-Секретаря Царства Польскаго отъ 2 (14) Ноября 1836 года, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, постановилъ и постановляетъ:

ОТДѢЛЕНІЕ I.

О привилегіяхъ.

Ст. 1.

Имѣютъ быть выдаваемы въ Царствѣ Польскомъ привилегіи на новыя изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія во всѣхъ

C) O WYDAWANIU LISTÓW PRZYZNANIA NA WYNALAZKI, ODKRYCIA I UDOSKONALENIA.

N° 17.

Postanowienie o wydawaniu listów przyznania na wynalazki, odkrycia i udoskonalenia.

(d. 8 (20) Lipca 1837 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy, że przepisy postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 11 Marca 1817 roku o udzielaniu patentów swobody na zakłady przemysłowe, w Królestwie jeszcze nie zaprowadzone, zostają w sprzeczności z artykułem 14-m Ukazu Najjaśniejszego Pana z dnia 12 (24) Listopada 1831 roku, naznaczającym nowe stosunki handlowe między Cesarstwem Rossyjskiém i Królestwem Polskiém, stosownie do Najwyższéj w-téj mierze Woli, objawionéj sobie odezwą Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego z dnia 2 (14) Listopada 1836 roku, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, postanowiła i stanowi:

ODDZIAŁ I.

O listach przyznania.

Art. 1.

Będą wydawane w Królestwie Polskiém listy przyznania na nowe wynalazki, odkrycia i udoskonalenia we wszystkich ga-

отрасляхъ промышленности, а также на введеніе оныхъ изъ за границы.

Ст. 2.

Выдача привилегіи возлагается на Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Ст. 3.

Привилегіи на новыя изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія будутъ выдаваемы на 3, 5 до 10 лѣтъ, на введенныя же изъ за границы — на срокъ, непродолжительнѣе опредѣленнаго заграничнымъ патентомъ.

Ст. 4.

Такъ какъ привилегіи выдаются по одному прошенію, безъ предварительнаго испытанія, то онѣ не служатъ доказательствомъ ни достоинства, ни преимущества, ни же доброты изобрѣтеній.

Ст. 5.

Въ теченіе срока, въ привилегіи означеннаго, правомъ употребленія и производства предмета, въ привилегіи означеннаго, пользуется только тотъ, кому она дана, или кому онъ передалъ сіе право, за исключеніемъ нижеизъясненныхъ случаевъ; еслибы же кто либо другой получилъ привилегію въ теченіе того же срока на усовершенствованіе какой либо части сего изобрѣтенія, то таковой пользуется правомъ только на усовершенствованіе той части.

Ст. 6.

Получившій привилегію на новыя изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія, или же на введеніе оныхъ изъ за границы,

łęziach przemysłu, tudzież na wprowadzenie takowych z zagranicy.

Art. 2.

Listy przyznania udzielać będzie Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3.

Listy przyznania na nowe wynalazki, odkrycia i udoskonalenia, wydawane będą na lat 3, 5 do 10; na wprowadzone zaś z zagranicy, nie dłużéj jak do czasu, patentem zagranicznym określonego.

Art. 4.

Ponieważ listy przyznania wydawane będą na proste wniesienie podania o to, bez dochodzenia poprzedniego; przeto ani wartości, ani pierwszeństwa, ani dobroci wynalazku nie zaręczają.

Art. 5.

Przez przeciąg lat listem zapewnionych, tylko temu, na którego imię został list wystawiony, lub zlewek prawa od niego mającemu, służy prawo użycia i wykonywania przedmiotu, listem patentowanego, wyjąwszy przypadki poniżéj objaśnione; gdyby zaś kto inny wziął w tymże lat przeciągu list na udoskonalenie w jakiéj części tegoż wynalazku, takowy tylko do wyrabiania w części tego udoskonalenia prawa nabywa.

Art. 6.

Zyskujący list przyznania na nowe wynalazki, odkrycia i udoskonalenia, lub wprowadzenie takowych z zagranicy, zapła-

обязанъ внести единожды, въ видѣ патентнаго сбора, для составленія суммы, нужной на награды отличившимся на всеобщихъ выставкахъ фабрикантамъ, а равно и на другія полезныя въ промышленности цѣли, по назначенію и въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія:

за три года 150 злот. (22 руб. 50 коп.)
за пять лѣтъ 250 злот. (37 руб. 50 коп.)
за десять лѣтъ 500 злот. (75 руб. сер.)

Ст. 7.

По истеченіи означеннаго въ привилегіи срока, изобрѣтеніе дѣлается всеобщимъ достояніемъ.

Ст. 8.

Въ Отдѣленіи Промышленности и Торговли Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ должна находиться книга для выдаваемыхъ привилегій, которая должна быть открыта и доступна для всѣхъ.

Ст. 2.

Описаніе способа производства, вмѣстѣ съ предоставленною привилегіею, должно быть объявляемо во всеобщее свѣдѣніе, за исключеніемъ лишь случая, если изобрѣтатель положительно заявилъ желаніе, чтобы таковое описаніе не было публикуемо.

ОТДѢЛЕНІЕ II.

О порядкѣ выдачи привилегій.

Ст. 10.

Желающій получить привилегію обязанъ обратиться: въ губерніи — къ подлежащему Губернскому Правленію въ Варшавѣ же — въ Магистратъ города и тамъ:

ci z góry na raz jeden, tytułem patentowego, na fundusz do wynagrodzenia na wystawach publicznych celujących fabrykantów, jakoteż na inne cele w przemyśle pożyteczne, za uznaniem i do dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego:

za lat trzy złp. 150,
za lat pięć złp. 250,
za lat dziesięć złp. 500.

Art. 7.

Po wyjściu lat oznaczonych w liście, wynalazek staje się własnością powszechną.

Art. 8.

Będzie przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych w Wydziale Przemysłu i Handlu księga wydawanych listów przyznania, która dla każdego otwartą i przystępną być winna.

Art. 9.

Opisy sposobu postępowania, wraz z udzielonym listem, zostaną do powszechnej wiadomości podane, jeżeli właściciel wynalazku wyraźnie nie zastrzegł sobie, ażeby opis nie był ogłoszonym.

ODDZIAŁ II.

O sposobie wydawania listów przyznania.

Art. 10.

Każdy ktoby otrzymać pragnął list przyznania, winien zgłosić się w gubernii do właściwego Rządu Gubernialnego,—w Warszawie zaś, do Urzędu Municypalnego, i tamże:

1) заявить протоколярно: собственнаго ли изобрѣтенія предметъ, на который испрашиваетъ привилегію, или же таковой только введенъ изъ за границы;

2) представить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія вѣрное описаніе началъ, средствъ и пріемовъ, составляющихъ изобрѣтеніе или усовершенствованіе, равно какъ и планы, профили, чертежи и модели, къ сему принадлежащіе;

3) предваряется, что описаніе должно быть изложено ясно и отчетливо на столько, чтобы каждый изъ промышленниковъ могъ имъ воспользоваться, при введеніи въ исполненіе вещи, составляющей предметъ привилегіи;

4) ходатайствующій о привилегіи на введеніе изъ за границы вновь изобрѣтенныхъ предметовъ обязанъ вмѣстѣ съ тѣмъ представить доказательство, что на таковые предметы дана за границею привилегія, и что срокъ ея еще не истекъ;

5) долженъ заявить въ протоколѣ: желаетъ ли, чтобы описаніе было распубликовано въ цѣлости, либо только въ части, или нѣтъ. Если оно будетъ распубликовано, то никто не вправѣ, въ теченіе времени, опредѣленнаго привилегіею, ни подражать, ни производить того, что поименовано въ семъ описаніи. Если же описаніе не будетъ подано во всеобщее свѣдѣніе и оно останется на сохраненіи въ Правительственной Коммисіи,—въ такомъ случаѣ дозволяется во всякое время каждому, кто бы открылъ то или подобное изобрѣтеніе, просить у Правительства привилегію на производство сего изобрѣтенія.

Ст. 11.

Желающій получить привилегію вносить прежде всего: въ губерніи — въ Главное Губернское Казначейство, а въ Варшавѣ — въ городскую кассу, патентный сборъ, согласно вышеустановленной таксѣ, по мѣрѣ продолжительности срока привилегіи; и пока не представитъ квитанціи Казначейства объ уплатѣ сего сбора,

1) oświadczyć do protokółu, czyli przedmiot przez niego podawany jest własnym jego wynalazkiem, lub tylko wniesieniem z zagranicy;

2) złożyć dla Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego opis dokładny zasad, środków i postępowań, które składają wynalazek, lub udoskonalenie, i równie jak plany, przecięcia, rysunki i modele do tego należące;

3) zastrzega się, że opis jasno i dokładnie winien być zredagowany,a to tak, aby każdy przedsiębierca przemysłowy mógł z niego korzystać, przy wprowadzeniu rzeczy, przedmiotem listu będącéj, w wykonanie;

4) na przedmioty do wniesienia z zagranicy żądający listu przyznania, winien jest zarazem złożyć dowód, iż przedmiot, o którym mowa, za granicą jest patentowany, i że termin tegoż patentu jeszcze nie upłynął;

5) winien do protokółu oświadczyć, czy chce ażeby opis w całości lub części był ogłoszony, albo nie, jeżeli ma być ogłoszony, nikt inny tego, co w tém opisie wyszczególnioném będzie, przez czas listem przyznania obięty, nie będzie mocen naśladować, ani wykonywać. Jeżeli opis nie będzie ogłoszonym, i zostanie w zachowaniu Kommissyi Rządowéj, w takim razie wolno będzie komu innemu, ktoby na tenże sam, lub podobny wynalazek natrafił, wziąść w każdym czasie od Rządu list przyznania, na uskutecznienie tegoż wynalazku.

Art. 11.

Żądający listu składa naprzód w gubernii do Kassy głównéj gubernialnéj, w Warszawie zaś do Kassy Urzędu Municypalnego opłatę, w miarę żądanych lat wyłączności, według taxy wyżéj ustanowionéj, i dopóki kwitem Kassy nie udowodni uiszcze-

до тѣхъ поръ ходатайству его о выдачѣ привилегіи на изобрѣтеніе не можетъ быть данъ ходъ.

Ст. 12.

Еслибы Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ нашла, что требуемый срокъ для привилегіи слишкомъ продолжителенъ и долженъ быть сокращенъ, то уплата за сокращенное число лѣтъ немедленно подателю возвращается.

Ст. 13.

Если владѣлецъ привилегіи передаетъ другому лицу право свое на оную въ части, или вполнѣ, то будетъ обязанъ, вмѣстѣ съ пріобрѣвшимъ это право, представить о томъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія заявленіе, а также формальную выписку изъ заключеннаго объ уступкѣ договора, о каковомъ измѣненіи должна быть внесена надлежащая отмѣтка въ книгу, заведенную для записыванія привилегій.

ОТДѢЛЕНІЕ III.

О прекращеніи дѣйствія привилегіи.

Ст. 14.

Въ предоставленіи привилегіи можетъ быть отказано непосредственно Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія въ томъ случаѣ, если предметъ, на который она испрашивается, окажется вреднымъ для общества, или относится къ первымъ потребностямъ жизни, либо къ лечебнымъ средствамъ, или еслибы онъ былъ извѣстенъ уже изъ описанія, или былъ производимъ въ краѣ.

nia opłaty, żądanie jego o list przyznania wynalazku przedstawione być nie może.

Art. 12.

Gdyby według uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych przeciąg lat żądanych do listu przyznania, zdawał się za długi i miał być skrócony, nadpłata za odjęte lata zostanie zaraz podającemu zwróconą.

Art. 13.

Jeżeli właściciel listu uczyni zlewek prawa swego w części lub całkiem, winien będzie wspólnie z cessyonaryuszem złożyć w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego oświadczenie w téj mierze, wraz z wypisem wierzytelnym aktu zaszłéj cessyi, która to zmiana w księdze listów przyznania odnotowaną i zapisaną zostanie.

ODDZIAŁ III.

O nieważności listu przyznania.

Art. 14.

Może być wprost przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego odmówione żądanie o list przyznania, gdyby przedmiot miał być szkodliwy społeczeństwu, gdyby dotyczył pierwszych do życia potrzeb, lub środków leczenia, albo gdyby już był znany z opisów, lub w kraju wykonywany.

Ст. 15.

Привилегія прекращается:

1) въ административномъ порядкѣ, по опредѣленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія:

a) когда изобрѣтатель не представилъ надлежащаго описанія или точно и отчетливо изложенныхъ мѣръ къ производству изобрѣтенія, открытія или усовершенствованія, и когда будетъ доказано, что, сообразуясь съ распубликованнымъ описаніемъ и инструкціею изобрѣтателя, нельзя достигнуть предположенной цѣли;

b) еслибы въ теченіе времени, опредѣленнаго привилегіею, изобрѣтеніе или заведеніе не были приведены въ дѣйствіе и не были удостовѣрены причины происшедшаго замедленія;

2) въ судебномъ порядкѣ:

c) еслибы собственность изобрѣтенія была оспорена и доказана формою суда, а равно еслибы тѣмъ же порядкомъ было доказано, что то же самое изобрѣтеніе, открытіе или усовершенствованіе, до исходатайствованія привилегіи, было уже извѣстнымъ изъ прежде напечатанныхъ описаній.

ОТДѢЛЕНІЕ IV.

Общія правила.

Ст. 16.

Каждая привилегія на новое изобрѣтеніе, открытіе и усовершенствованіе, или на введеніе изъ за границы имѣетъ быть обнародована и помѣщена въ Дневникѣ Законовъ.

Art. 15.

List przyznania upada:

1) w drodze administracyjnéj, za uznaniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego:

a) skoro wynalazca nie podał opisu prawdziwego, jasno i dokładnie zredagowanych środków wykonawczych wynalazku, odkrycia lub udoskonalenia, i dowiedzioném będzie, że stosując się do opisu publikowanego i informacyi wynalazcy, do zamierzonego celu dojść niepodobna,

b) gdyby w przeciągu czasu, listem oznaczyć się mającego nie uskutecznił wynalazku swego, lub zakładu w użycie nie wprowadził, i z przyczyny opóźnienia nie usprawiedliwił się;

2) na drodze sądowéj:

c) gdyby własność wynalazku sądownie zaprzeczoną i udowodnioną została, jak równie gdy na téj saméj drodze dowiedzioném zostanie, iż ten sam wynalazek, odkrycie, lub udoskonalenie, przed podaniem o list przyznania, już w publicznych opisach wcześniejszych, drukowanych, było ogłoszoném i wiadomém.

ODDZIAŁ IV.

Przepisy ogólne.

Art. 16.

Każdy list przyznania na nowy wynalazek, odkrycie i udoskonalenie, lub wprowadzenie z zagranicy, obwieszczony i umieszczony w Dzienniku Praw będzie.

Ст. 17.

Со времени объявленія сего, постановленіе Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 11 Марта 1817 года о патентахъ на изобрѣтенія теряетъ свою силу.

Ст. 18.

Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи и власти отъ нихъ зависящія, до которыхъ оно касаться можетъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 8 (20) Іюля 1837 года.

За отсутствіемъ Князя Намѣстника въ Царствѣ, заступающій его, Предсѣдательствующій Членъ Совѣта Управленія,
Генералъ-Адъютантъ (подписано) *Раутенстраухъ.*

Art. 17.

Od daty ogłoszenia niniéjszego, postanowienie Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 11 Marca 1817 roku o patentach swobody, w swéj mocy ustaje.

Art. 18.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyom Rządowym, tudzież Władzom od nich zawisłym, w czém do któréj należy, Rada Administracyjna poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 8 (20) Lipca 1837 roku.

W nieobecności Księcia Namiestnika Królestwa, w Zastępstwie, Członek Rady Administracyjnéj Prezydujący,
Generał-Adjutant (podpisano) *Rautenstrauch.*

N° 18.

Распоряженіе о томъ, чтобы о введеніи въ дѣйствіе, въ опредѣленный привилегіею срокъ, каждаго изобрѣтенія, открытія или усовершенствованія было доносимо Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

(18 (30) Сентября 1845 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 8 (20) Іюля 1837 года, между прочимъ, положено въ ст. 15-ой: „привилегія на изобрѣтеніе прекращается, если въ продолженіе опредѣленнаго оною времени изобрѣтатель не привелъ въ дѣйствіе своего промысла или заведенія."

Въ видахъ точнаго наблюденія за исполненіемъ вышеприведеннаго постановленія, Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію, по истеченіи срока, опредѣленнаго къ окончательному приведенію въ дѣйствіе каждаго изобрѣтенія, на которое дана привилегія въ подвѣдомственной ему губерніи, доносить не позже 14 дней, о томъ: введенъ ли привилегированный предметъ въ дѣйствіе и съ какимъ успѣхомъ; каковое донесеніе должно быть подкрѣплено протоколомъ повѣрки, составленнымъ мѣстною властію, съ приглашеніемъ подлежащихъ экспертовъ.

Варшава, 18 (30) Сентября 1845 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Брулевичъ.*

№ $^{8090}/_{39561}$.

N° 18.

Rozporządzenie zalecające donoszenie: czy przedmiot, na który wydany był list przyznania, wprowadzony został w praktyczne użycie.

(d. 18 (30) Września 1845 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 8 (20) Lipca 1837 roku zastrzega, między innemi, w art. 15-m: „list przyznania wynalazku upada, gdyby w przeciągu czasu listem oznaczonego wynalazca pomysłu swego nie uskutecznił, lub zakładu w użycie nie wprowadził".

W zamiarze ścisłego dopilnowania powyższego przepisu, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby o każdym liście przyznania, w gubernii jego zarządowi powierzonéj udzielonym, najpóźniéj w dni 14-e po upływie terminu, do ostatecznego wykonania wynalazku zakreślonego, donosił, czy przedmiot patentowany został w praktyczne użycie wprowadzony, i z jakim skutkiem, co protokółem sprawdzenia przez miejscową Władzę, za przybraniem właściwych znawców sporządzonym, poparte być winno.

w Warszawie, d. 18 (30) Września 1845 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brujewicz.*

№ $^{8090}/_{39561}$.

N° 19.

Распоряженіе о порядкѣ и условіяхъ опубликованія въ оффиціальномъ дневникѣ, по мѣрѣ желанія изобрѣтателей, описанія изобрѣтеній, на которыя даны привилегіи.

(27 Октября (8 Ноября) 1861 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Въ 3-мъ пунктѣ ст. 10-ой постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 20 Іюля 1837 г. о выдачѣ привилегій на изобрѣтенія, положено: что каждый ходатайствующій о привилегіи на изобрѣтеніе „долженъ заявить протоколярно о томъ, желаетъ ли онъ, дабы описаніе изобрѣтенія было распубликовано вполнѣ, либо въ части, или нѣтъ, если же оно имѣетъ быть распубликовано, то никто другой не вправѣ, въ продолженіе опредѣленнаго привилегіею времени, подражать или выдѣлывать то, что будетъ подробно поименовано въ означенномъ описаніи."

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, рѣшеніемъ отъ 18 (30) Октября, постановила: техническія описанія изобрѣтеній, на которыя дана привилегія, публиковать по мѣрѣ желанія изобрѣтателей въ официальной газетѣ „Всеобщій Дневникъ," съ тѣмъ условіемъ: дабы интересованныя въ таковыхъ публикаціяхъ лица приготовляли сами техническія описанія, соотвѣтственныя для помѣщенія ихъ въ означенномъ Дневникѣ, а также соразмѣрныя съ обширностію столбцовъ газеты, о коей идетъ рѣчь, чертежи и клиши, служащія къ объясненію этихъ описаній.

Объ изложенномъ рѣшеніи Правительственной Коммисіи Губернское Правленіе поставитъ въ извѣстность посредствомъ гу-

N° 19.

O sposobie i warunkach ogłaszania w organie rządowym opisu wynalazków patentowanych, o ile tego wynalazcy życzyć sobie będą.

(d. 27 Października (8 Listopada) 1861 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Postanowienie Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 20 Lipca 1837 roku o udzielaniu listów przyznania wynalazków, w art. 17 ustępie 5-m przepisuje, że każden starający się o list przyznania wynalazku „winien do protokółu oświadczyć, czy chce, aby opis w całości lub w części był ogłoszony, albo nie, jeżeli ma być ogłoszony, nikt inny tego co w tym opisie wyszczególnioném będzie, przez czas listem przyznania objęty, nie będzie mocen naśladować ani wykonywać".

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, po zniesieniu się z Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, decyzyą z dnia 18 (30) Października r. b. postanowiła opisy techniczne wynalazków, na które listy przyznania są udzielane, w miarę żądania wynalazców, ogłaszać w organie urzędowym „Dziennik Powszechny", z warunkiem, aby interessowane w publikacyi onychże osoby, same dostarczały opisy techniczne, odpowiednie do umieszczenia w rzeczonym Dzienniku, tudzież drzeworyty lub klisze, do objaśnienia tychże opisów potrzebne, a do rozmiaru szpalt gazety, o jakiéj mowa, zastosowane.

O takowéj decyzyi Kommissyi Rządowej, Rząd Gubernialny interessowanych przez dziennik gubernialny uwiadomi, ze swéj

бернскаго дневника интересованныя лица, съ своей же стороны будетъ наблюдать за тѣмъ, дабы въ объявленіяхъ, принимаемыхъ отъ лицъ, ходатайствующихъ о признаніи имъ привилегій на изобрѣтенія, помѣщаемо было свѣдѣніе: требуетъ ли изобрѣтатель распубликованія своего изобрѣтенія, съ соблюденіемъ вышепоименованныхъ условій.

Варшава, 27 Октября (8 Ноября) 1861 года.

По порученію Главнаго Директора, и. д. Директора Отдѣленія
(подписано) *Кретковскій.*

№ $^{7788}/_{33921}$.

---

zaś strony dopilnuje, aby w przyjmowanych deklaracyach od zgłaszających się o udzielenie listów przyznania wynalazku, domieszczane było oświadczenie wynalazcy, czy żąda ogłoszenia swego wynalazku, poddając się wyżéj wymienionym warunkom.

w Warszawie, d. 27 Października (8 Listopada) 1861 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
p. o. Dyrektora Wydziału, (podpisano) *Kretkowski.*

№ $^{7788}/_{33921}$.

N° 20.

Извлеченіе изъ Высочайше утвержденнаго Устава о гербовомъ сборѣ 1863 года, относительно уплаты сего сбора, за привилегіи на изобрѣтенія, открытія и усовершенствованія.

(25 Сентября (7 Октября) 1863 года.)

На подлинномъ собственною Его Императорско-Царскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему."

Въ Ливадіи, 25 Сентября (7 Октября) 1863 года.

Исправляющій должность Министра Статсъ-Секретаря
(подписано) *В. Платоновъ.*

ЧАСТЬ II.

Табель Гербовому сбору.

Статья табели	Предметы, подлежащіе платежу гербовой пошлины.	Цѣна гербовой бумаги Руб.	к.	Размѣръ процентовъ для опредѣленія гербовой пошлины.	Статьи Устава, указывающія основанія для опредѣленія гербовой пошлины.	Статьи Устава, освобождающія отъ гербовой пошлины.
58	Свидѣтельства на изобрѣтенія:					
	a) на 3 года	15	—			
	b) на пять лѣтъ . . .	25	—			
	c) на десять лѣтъ . . .	50	—			

Вѣрно: И. д. Министра Статсъ-Секретаря
(подписано) *В. Платоновъ.*

N° 20.

Wyciąg z Najwyżéj zatwierdznéj Ustawy stemplowéj 1863 roku, co do opłat stemplowych od listów przyznania na wynalazki, odkrycia i udoskonalenia.

(d. 25 Września (7 Października) 1863 r.)

Na oryginale własną ręką Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości napisano:

„Ma być według tego."

Liwadia, d. 25 Września
(7 Października) 1863 r.

p. o. Ministra Sekretarza Stanu,
(podpisano) *W. Płatonow.*

CZĘŚĆ II.

Taryffa opłat stemplowych.

Pozycya taryffy	Przedmiot opłacie stemplowéj ulegający.	Cena stempla Rs.	k.	Stopa procentu do obliczania opłaty stemplowéj.	Artykuły ustawy, wskazujące zasady do stanowienia opłaty.	Artykuły ustawy, od opłaty uwalniające.
58	Listy przyznania wynalazków:					
	a) na lat trzy	15	—			
	b) na lat pięć	25	—			
	c) na lat dziesięć . . .	50	—			

Za zgodność:
p. o. Ministra Sekretarza Stanu, (podpisano) *W. Płatonow.*

N° 21.

Распоряженіе о томъ, чтобы въ Дневникѣ Законовъ не былы помѣщаемы, между прочими, постановленія относительно выдачи привилегій на изобрѣтенія.

(21 Марта (2 Апрѣля) 1864 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

И. д. Министра Статсъ-Секретаря, отзывомъ отъ 11 (23) Марта сего года, № 816, увѣдомилъ Намѣстника въ Царствѣ: что Государь Императоръ, согласно положенію Совѣта Управленія, Высочайше повелѣть соизволилъ: на будущее время, начиная съ LXII-го тома Дневника Законовъ, не помѣщать въ ономъ: Высочайшихъ указовъ о пожалованіи дворянскаго достоинства и маіоратныхъ имѣній, равно привилегій на изобрѣтенія, постановленій о конфискаціи имуществъ въ частности, объ отмѣнѣ тѣхъ же конфискацій и о перечисленіи гминъ изъ одного въ другой уѣздъ, такъ какъ помянутые указы и постановленія не принадлежатъ къ числу постановленій, имѣющихъ значеніе законовъ или общихъ учрежденій, но касаются только одного лица, или одной какой либо мѣстности, а затѣмъ обнародованіе оныхъ во Всеобщемъ Дневникѣ, какъ офиціальномъ органѣ, будетъ уже достаточнымъ средствомъ для поставленія о нихъ въ извѣстность подлежащихъ властей и частныхъ лицъ.

Совѣтъ положилъ таковое Высочайшее повелѣніе сообщить подлежащимъ управленіямъ, для зависящаго исполненія.

Варшава, 21 Марта (2 Апрѣля) 1864 года.

Вѣрно съ журналомъ:
За Статсъ-Секретаря, его Помощникъ
(подписано) *А. Заборовскій.*

N° 21.

O niezamieszczaniu w Dzienniku Praw, między innemi, postanowień, dotyczących listów przyznania, wydawanych na wynalazki, odkrycia i ulepszenia.

(d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1864 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

P. o. Ministra Sekretarza Stanu w odezwie z dnia 11 (23) Marca r. b. № 816 oznajmił Namiestnikowi Królestwa:

że Najjaśniejszy Pan, zgodnie z wnioskiem Rady Administracyjnéj, Najwyżéj rozkazać raczył: na przyszłość, poczynając od tomu LXII-go Dziennika Praw, niezamieszczać w tymże Dzienniku Ukazów Najwyższych, o nadawaniu szlachectwa i donacyi z dóbr, niemniéj listów przyznania wynalazków, postanowień o konfiskatach szczegółowych, znoszących też konfiskaty, i o odłączeniu gmin od jednego powiatu, a wcieleniu ich do drugiego, a to z uwagi, że pomienione Ukazy i postanowienia nie należą do kategoryi postanowień, mających znaczenie praw i urządzeń ogólnych, lecz dotyczą pojedyńczych osób, lub ograniczonych miejscowości; że zatém ogłoszenie ich w Dzienniku Powszechnym, jako organie rządowym, będzie już dostatecznym środkiem podania ich do wiadomości Władz właściwych i osób interessowanych.

Rada powyższy rozkaz Najjaśniejszego Pana poleciła zakommunikować Władzom właściwym, dla stosownego wykonania.

w Warszawie, d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1864 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu,
w Zastępstwie, Podsekretarz Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

N° 22.

Распоряженіе о томъ, чтобы къ выдачѣ привилегій на изобрѣтенія не представлять изобрѣтеній такихъ лицъ, кои, въ удостовѣреніе уплаты ими патентнаго сбора, не представили кассовой квитанціи.

(1 (13) Сентября 1865 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ статьѣ 11-ой постановленія Совѣта Управленія отъ 8 (20) Іюля 1837 года, о привилегіяхъ на изобрѣтенія опредѣлено: „ходатайствующій о выдачѣ привилегіи вноситъ прежде всего въ губерніи въ Губернское Казначейство, въ Варшавѣ же въ городскую кассу, установленный таксою платежъ, соразмѣрно числу лѣтъ, на которое испрашивается имъ право исключительнаго пользованія своимъ изобрѣтеніемъ и требованію его о выдачѣ привилегіи на изобрѣтеніе не можетъ быть данъ ходъ до тѣхъ поръ, пока онъ не докажетъ кассовою квитанціею удовлетворенія сказаннаго платежа."

Не взирая на столь ясное правило, Правительственная Коммисія получаетъ иногда отъ Губернскихъ Правленій и Варшавскаго Магистрата представленія объ испрошеніи привилегій на изобрѣтенія для лицъ, неуплатившихъ патентнаго сбора, вслѣдствіе чего предлагаетъ Губернскому Правленію — въ представленіяхъ сего рода придерживаться съ точностію не только вышеприведенной 11-ой статьи, но и всѣхъ прочихъ правилъ постановленія Совѣта Управленія отъ 8 (20) Іюля 1837 года, а также особыхъ

N° 22.

Rozporządzenie, o nieprzedstawianie do wyjednania listu przyznania na wynalazki takich osób, które nie udowodnią kwitem kassowym uiszczenia opłaty patentowéj.

(d. 1 (13) Września 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Art. 11-ty postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 8 (20) Lipca 1837 roku o listach przyznania wynalazku stanowi: „żądający listu, składa naprzód w gubernii do Kassy gubernialnéj, w Warszawie zaś do Kassy Urzędu Municypalnego opłatę, w miarę żądanych lat wyłączności, według taksy ustanowionéj, i dopóki kwitem kassy nie udowodni uiszczenia opłaty, żądanie jego o list przyznania wynalazku, przedstawione być nie może".

Pomimo tak wyraźnego przepisu, Kommissya Rządowa otrzymuje niekiedy przedstawienia od Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy, o wyjednywanie listów przyznania wynalazków dla osób, które opłaty patentowéj nie uiściły; w skutku czego poleca Rządowi Gubernialnemu, aby w przedstawieniach tego rodzaju, ściśle stosował się, nie tylko do zacytowanego powyżéj art. 11-go, ale i do wszystkich innych przepisów postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 8 (20) Lipca 1837 roku,

изданныхъ Правительственною Коммисіею, въ развитіе сказаннаго постановленія, распоряженій.

Варшава, 1 (13) Сентября 1865 года.

По порученію Главнаго Директора, за Директора Отдѣленія,
и. д. Правителя Канцеляріи (подписано) *Леонтьевъ.*

№ $^{6937}/_{30231}$.

---

oraz do szczegółowych reskryptów Kommissyi Rządowéj, rozwijających rzeczone postanowienie.

Warszawa, d. 1 (13) Września 1865 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
za Dyrektora Wydziału,
p. o. Dyrektora Kancellaryi, (podpisano) *Leontiew.*

№ $^{6937}/_{30231}$.

ГЛАВА II.

ОБЪ ОТКРЫТІИ ВЪ ПОЛЬСКОМЪ БАНКѢ КРЕДИТА НА ПОКУПКУ ЗЕМЛЕДѢЛЬЧЕСКИХЪ МАШИНЪ И ТЕРТАГО ГИПСА, И О ССУДАХЪ НА ПРОМЫШЛЕННЫЯ ЗАВЕДЕНІЯ.

А) ОБЪ ОТКРЫТІИ ДЕНЕЖНАГО КРЕДИТА НА ПОКУПКУ ЗЕМЛЕДѢЛЬЧЕСКИХЪ МАШИНЪ И ТЕРТАГО ГИПСА.

ВВЕДЕНІЕ.

Польскій Банкъ, при отзывѣ отъ 26 Мая (7 Іюня) 1850 года, за № 12,643, препроводилъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ постановленіе Совѣта Управленія Царства Польскаго отъ 24 Февраля (8 Марта) того же года, за № 10,526, разрѣшающее Банку открывать кредитъ, соразмѣрно подати офяры, на покупку земледѣльческихъ машинъ и тертаго гипса, тѣмъ изъ землевладѣльцевъ, которые пожелаютъ воспользоваться этимъ кредитомъ.

Постановленіе сіе, относительно частныхъ кредитовъ, исполняется непосредственно Польскимъ Банкомъ; относительно же предоставленія фабрикамъ права выдавать въ кредитъ машины и гипсъ съ переводомъ такого займа въ Польскомъ Банкѣ на денежный кредитъ, исполняется при содѣйствіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а потому, какъ это постановленіе, такъ равно прежнія и позднѣйшія постановленія и распоряженія, относительно сего предмета изданныя, помѣщаются въ настоящемъ Сборникѣ постановленій о ремеслахъ, мануфактурахъ и фабрикахъ.

ROZDZIAŁ II.

O OTWIERANIU KREDYTÓW W BANKU POLSKIM, NA KUPNO MACHIN ROLNICZYCH I MĄCZKI GIPSOWÉJ, I O POŻYCZKACH NA ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE.

A) O OTWIERANIU KREDYTÓW PIENIĘŻNYCH NA KUPNO MACHIN ROLNICZYCH I MĄCZKI GIPSOWÉJ.

WSTĘP.

Bank Polski zakomunikował Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych przy odezwie z dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1850 roku Nr. 12,643 decyzyę Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 24 Lutego (8 Marca) t. r. Nr. 10,526, upoważniającą go do otwierania właścicielom ziemskim kredytów w Banku, na kupno machin i gipsu mielonego, w stosunku podatku ofiary, pragnącym korzystać z tego kredytu.

Decyzya ta, co do szczegółowych kredytów, wykonywaną jest przez Bank Polski bezpośrednio;—co zaś do nadania fabrykom tytułów do wydawania sposobem kredytu machin i gipsu, oraz realizowania go w Banku Polskim, wykonywaną jest za wpływem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, i dla tegó, tak taż decyzya, jako też wcześniejsze i późniejsze decyzye, oraz rozporządzenia przedmiotu tego dotyczące, pomieszczają się w niniéjszym Zbiorze przepisów o rzemiosłach rękodzielniach i fabrykach.

N° 1.

Постановленіе о предоставленіи Польскому Банку снабжать владѣльцевъ имѣній, въ поощреніе земледѣльческой промышленности, денежнымъ кредитомъ на покупку земледѣльческихъ машинъ.

(29 Іюля (10 Августа) 1833 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Польскій Банкъ, имѣя въ виду, что, вслѣдствіе постигшихъ край въ послѣднюю войну бѣдствій, увеличился въ деревняхъ недостатокъ въ работникахъ, и что по сему поводу представляется удобный случай принести общую пользу употребленіемъ издѣлій изъ туземнаго желѣза, заступающихъ въ хозяйствѣ человѣческій трудъ, донесъ Главному Директору Финансовъ и Казначейства, что намѣренъ желѣзо, выдѣланное на казенныхъ горныхъ заводахъ, передѣлать на земледѣльческія машины и орудія,—подобно тому, какъ это уже прежде имѣло мѣсто и въ частныхъ и въ казенныхъ заводахъ,—лишь бы только было ему предоставлено сбывать означенныя машины владѣльцамъ имѣній на самыхъ выгодныхъ для нихъ условіяхъ, а именно по представленіи ими удовлетворительнаго обезпеченія и сообразно правиламъ, соблюдаемымъ относительно скота, коимъ снабжаются означенные владѣльцы.

Главный Директоръ Финансовъ и Казначейства, имѣя увѣренность въ томъ, что предположеніе Банка можетъ содѣйствовать увеличенію сбыта желѣза, добываемаго въ такомъ изобиліи изъ казенныхъ рудниковъ,—просилъ Совѣтъ, 9 текущаго мѣсяца, за № 819, объ утвержденіи вышеизложеннаго предположенія.

N° 1.

Decyzya, upoważniająca Bank Polski do udzielania właścicielom dóbr ziemskich kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych, dla podniesienia przemysłu rolniczego.

(dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1833 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Zważając, że w skutek klęsk, jakie ostatnia wojna za sobą pociągnęła, powiększył się po wsiach niedostatek rąk pracujących, i że z tego powodu wydarza się sposobność upożytecznienia wyrobów z żelaza krajowego, ręce ludzkie w gospodarstwie zastępujących, Bank Polski doniósł Dyrektorowi Głównemu Przychodów i Skarbu, że zamiarem jego jest, przerabiać żelazo, z kopalń górniczych rządowych wydobyte, na machiny i narzędzia rolnicze, podobnie, jak to już dawniéj miało miejsce, a to, już w zakładach rządowych, już też prywatnych; bylę tylko upoważniony został do zbywania machin pomienionych właścicielom dóbr ziemskich, pod najdogodniejszemi dla nich warunkami, mianowicie zaś, za daniem przez nich dostatecznéj rękojmi, i w zastósowaniu się do przepisów względnie bydła, tymże właścicielom dostarczanego, ustanowionych.

Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu przekonany, że wniosek Banku posłużyć może do powiększenia odbytu na żelazo, z kopalń rządowych obficie wydobywane, upraszał Radę pod dniem 9 b. m. Nr. 8,190, o onegoż zatwierdzenie.

На представленіе Главнаго Директора Финансовъ и Казначейства Совѣтъ изъявилъ свое согласіе.

Варшава, 29 Іюля (10 Августа) 1833 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Тымовскій.*

№ 2.

Препровожденіе постановленія Совѣта Управленія Царства, разрѣшающаго Польскому Банку открываніе землевладѣльцамъ кредитовъ на покупку земледѣльческихъ машинъ и тертаго гипса.

(26 Мая (7 Іюня) 1850 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Польскій Банкъ.

Впослѣдствіе прежней своей переписки, а именно послѣдняго отзыва отъ 5 (17) Декабря минувшаго года, за № 30,893, Польскій Банкъ имѣетъ честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что Совѣтъ Управленія, прилагаемымъ у сего въ копіи постановленіемъ своимъ отъ 24 Февраля (8 Марта) текущаго года, № 10,526, изволилъ разрѣшить, чтобы Банкъ открывалъ землевладѣльцамъ кредиты на покупку тертаго гипса, и чтобы существующій до сего времени размѣръ кредита на покупку земледѣльческихъ машинъ былъ удвоенъ для тѣхъ, которыхъ движи-

Rada przychyliła się do wniosku Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu.

Warszawa, dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1833 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 2.

Przesyłka decyzyi Rady Administracyjnéj Królestwa, upoważniającéj Bank Polski do otwierania właścicielom ziemskim kredytów na kupno machin rolniczych i gipsu mielonego.

(26 Maja (7 Czerwca) 1850 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Bank Polski.

W następstwie poprzednich korrespondencyj swoich, a mianowicie ostatniéj z dnia 5 (17) Grudnia r. z. Nr 30,893, Bank Polski ma honor zawiadomić Kommissyę Rządową, iż Rada Administracyjna, załączającą się w kopii decyzyą swą z d. 24 Lutego (8 Marca) b. r. Nr 10,526 dozwolić raczyła, aby Bank udzielał obywatelom ziemskim kredyta na kupno mączki gipsowéj, i aby dotychczasowa zasada kredytów na kupno machin rolni-

мое имущество, т. е. хлѣбные запасы, рабочій скотъ и т. п., будутъ застрахованы отъ огня.

Приводя въ исполненіе таковое постановленіе, Польскій Банкъ имѣетъ честь покорнѣйше просить Правительственную Коммисію:

1) о предписаніи Уѣзднымъ Начальникамъ, чтобы они, по причинѣ того, что нынѣ займы будутъ удвоены, въ выдаваемыхъ ими свидѣтельствахъ помѣщали нужныя свѣдѣнія, со всею точностію, по надлежащемъ предварительномъ удостовѣреніи на мѣстѣ и съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ, требуемыхъ означенными свидѣтельствами, такъ какъ свидѣтельства эти составляютъ главное ручательство вѣрнаго и исправнаго возврата выданнаго займа;

2) о порученіи Страховому Управленію, чтобы сообщило Банку списокъ всѣмъ землевладѣльцамъ застраховавшимъ свои движимости, съ поименованіемъ имѣній и размѣра застрахованія, и чтобы, сверхъ того, Страховое Управленіе, чрезъ каждое полугодіе увѣдомляло Банкъ о землевладѣльцахъ, вновь застраховавшихъ свои имущества или отказавшихся отъ застрахованія и о тѣхъ, которые потеряли право на полученіе вознагражденія, по причинѣ невзноса установленнаго платежа.

Притомъ не оставитъ Правительственная Коммисія увѣдомить Банкъ о распоряженіяхъ своихъ по этому предмету.

Варшава, 26 Мая (7 Іюня) 1850 года.

Предсѣдатель, Тайный Совѣтникъ (подписано) *Тымовскій.*

№ 12,643.

czych była podwojoną dla tych, którzy ruchomości swoje, to jest zapasy zbożowe, inwentarze i t. p., od ognia zabezpieczać będą.

Wprowadzając w wykonanie tę decyzyę, Bank Polski ma honor upraszać Kommissyę Rządową:

1) o polecenie Naczelnikom Powiatowym, aby z powodu, iż kredyta obecnie udzielać się mające będą podwojone, w wydawanych przez nich świadectwach, z wszelką skrupulatnością, przekonaniem się o stanie rzeczy i szczegółowem wyjaśnieniem okoliczności, pomienionemi świadectwami wymaganych, potrzebne zamieszczali wiadomości;—świadectwa te bowiem stanowią główną rękojmię pewności i regularnego zwrotu udzielonéj pożyczki;

2) o polecenie Dyrekcyi Ubezpieczeń, aby nadesłała Bankowi wykaz wszystkich obywateli ziemskich, ruchomości swoje ubezpieczających, z wyszczególnieniem dóbr i wysokości zabezpieczenia, jak niemniéj, aby co pół roku uwiadamiała o nowo przybyłych, o występujących z ubezpieczenia, i o tych, którzyby prawo do wynagrodzenia, przez nieopłacenie składki, utracili.

Raczy Kommissya Rządowa zawiadomić Bank o wydanych w tym względzie rozporządzeniach.

w Warszawie, d. 26 Maja (7 Czerwca) 1850 r.

Prezes, Radca Tajny, (podpisano) *Tymowski.*

Nr. 12,643.

Приложеніе къ № 2-му.

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Желая споспѣшествовать земледѣльческой промышленности и вмѣстѣ съ тѣмъ принести общую пользу употребленіемъ выдѣлываемыхъ на казенныхъ заводахъ желѣзныхъ издѣлій, Совѣтъ Управленія постановленіемъ отъ 29 Іюля (10 Августа) 1833 года, № 21,582, разрѣшилъ Польскому Банку открывать землевладѣльцамъ денежные кредиты на покупку земледѣльческихъ машинъ, съ соблюденіемъ правилъ, изданныхъ въ прежнее время относительно снабженія сихъ же владѣльцевъ скотомъ.

На основаніи этихъ правилъ, изложенныхъ въ рѣшеніи Совѣта отъ 5 (17) Августа 1832 года, № 7,896, Банкъ имѣлъ разрѣшеніе снабжать землевладѣльцевъ, въ видѣ займа, съ уплатою процента, нужнымъ для земледѣльческой надобности скотомъ, въ слѣдующей соразмѣрности:

a) для землевладѣльцевъ, въ б. Калишской и Мазовецкой, а также Плоцкой губерніяхъ, въ соразмѣрности платимой ими трехлѣтней подати офяры;

b) для землевладѣльцевъ въ прочихъ губерніяхъ, въ коихъ подать эта менѣе сообразна со стоимостію имѣній, соразмѣрно двухлѣтней только подати офяры.

Въ исполненіе этихъ правилъ, Польскій Банкъ принялъ съ 1833 года въ основаніе, что требующій кредита долженъ представить:

1) свидѣтельство подлежащаго Уѣзднаго Начальника, удостовѣряющее въ томъ, что онъ исправно уплачиваетъ казенныя подати и срочные платежи, слѣдующіе Земскому Кредитному Обществу;

2) обязательство въ томъ, что онъ возвратитъ заемъ съ процентомъ 6 на сто и съ удовлетвореніемъ въ одинъ разъ

Annex do N° 2-go.

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Rada Administracyjna chcąc przyjść w pomoc przemysłowi rolniczemu, a zarazem upożytecznić wyroby żelaza z fabryk rządowych, decyzyą z dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1833 roku Nr. 21,582 upoważniła Bank Polski do otwierania właścicielom ziemskim kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych, polecając stosować się do przepisów, wydanych dawniéj względem bydła tymże właścicielom dostarczonego. — Przepisy te zawarte w decyzyi jéj z dnia 5 (17) Sierpnia 1832 roku Nr. 7,896 dozwalały Bankowi dostarczać właścicielom gruntowym na kredyt, za opłatą procentu, potrzebne do użytku rolniczego bydło do wysokości następujących oznaczeń:

a) dla właścicieli w guberniach b. Kaliskiéj i Mazowieckiéj, tudzież Płockiéj, w stosunku trzyletniego podatku ofiary, przez nich opłacanego;

b) dla właścicieli innych gubernij, w których tenże podatek mniéj jest do wartości nieruchomości ziemskich zastosowany, w stosunku dwuletniego tylko.

W wykonaniu tych przepisów, Bank Polski przyjął od roku 1833 zasadę, iż żądający kredytu złożyć mu powinien:

1) świadectwo właściwego Naczelnika Powiatu, przekonywające, iż regularnie opłaca podatki skarbowe i raty Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu przynależne,

2) deklaracyę, że zwróci pożyczkę z 6 % procentem i za opłatą na raz jeden $\frac{1}{3}$ % na komissa, a to pod rygorem, jaki przepi-

1/3 % за коммисію, подвергаясь отвѣтственности, постановленной финансовыми правилами за несвоевременный взносъ податей.

На основаніи таковыхъ свидѣтельствъ и обязательствъ, Банкъ открывалъ кредитъ на машины съ разсрочкою возврата въ полугодовыхъ, не болѣе двѣнадцати, срокахъ; пользующіеся же онымъ могли получать нужныя для себя машины или въ горныхъ, или же въ частныхъ заводахъ, коимъ Банкъ уплачивалъ слѣдующую за эти машины сумму.

Иногда происходила надобность въ болѣе обширномъ примѣненіи основаній, поименованныхъ выше въ пунктахъ *a* и *b*, въ особенности же, если относительно правильности возврата не было никакого сомнѣнія; послѣдствія же показали, что вообще кредитъ сего рода доставилъ Банку выгоды.

Однакожъ съ 1843 года Банкъ началъ придерживаться съ точностію этихъ основаній, которыя даже вошли въ инструкцію, утвержденную для него Совѣтомъ Управленія 9 (21) Іюля 1840 года; по затѣмъ происходили столь многочисленныя требованія о предоставленіи кредита въ большемъ размѣрѣ, что съ 1845 года Банкъ былъ вынужденъ открывать кредитъ для нѣкоторыхъ землевладѣльцевъ Варшавской и Плоцкой губерній въ соразмѣрности шестилѣтней, въ прочихъ же губерніахъ въ соразмѣрности четырехлѣтней подати офяры, съ условіемъ ипотечнаго обезпеченія той части кредита, которая превышала въ Варшавской и Плоцкой губерніахъ трехлѣтнюю, въ прочихъ же двухлѣтнюю подать офяру.

Немногіе однако помѣщики могли пользоваться таковымъ разширеніемъ постановленныхъ основаній, ибо происходило затрудненіе въ ипотечномъ обезпеченіи, по случаю почти повсемѣстнаго обремененія ипотекъ разными долгами, съ обязательствами и запрещеніями. Между тѣмъ не прекращались и донынѣ не прекращаются со стороны землевладѣльцевъ требованія о предоставленіи имъ кредита въ размѣрѣ, высшемъ противъ того, какой разрѣшено Банку открывать.

sami skarbowemi na zalegających w podatkach jest postanowiony.

Na zasadzie takich świadectw i deklaracyj otwierał Bank kredyta na machiny z rozkładem zwrotu w ratach półrocznych, najwięcéj dwunastu,—otrzymujący zaś takowe, mogli brać potrzebne dla siebie machiny, czy to w fabrykach górniczych, czy też w prywatnych, którym Bank wypłacał przypadającą za te machiny należność.

Zachodziła niekiedy konieczność rozciąglejszego użycia zasad wyżéj pod *a* i *b*, wymienionych, zwłaszcza jeśli pod względem pewności zwrotu nie zachodziła wątpliwość i skutek okazał się, iż Bank na kredytach tego rodzaju, w ogóle uważanych, odniósł tylko korzyści. Wszakże od roku 1843 trzymać się on począł ściśle tych zasad, które weszły nawet w skład jego instrukcyi, pod dniem 9 (21) Lipca 1840 roku przez Radę Administracyjną zatwierdzonéj, ale zachodziły tak liczne żądania obszerniejszych kredytów, iż od roku 1845 spowodowanym się widział otwierać je dla niektórych właścicieli w stosunku sześcioletniéj ofiary w guberniach Warszawskiéj i Płockiéj, a czteroletniéj w innych guberniach Królestwa, pod warunkiem atoli hypotecznego zabezpieczenia téj części kredytu, która przewyższała w guberniach Warszawskiéj i Płockiéj trzyletni, w innych dwuletni podatek ofiary.

Mało jednakże właścicieli mogło korzystać z tego rozciąglejszego wykonywania przepisanych zasad, gdyż hypoteczne ubezpieczenie stawiało trudność przy powszechném prawie obciążeniu hypotek długami, różnemi zobowiązaniami i zastrzeżeniami. Tymczasem nie ustawały i dotąd nie ustają ze strony właścicieli ziemskich żądania wyższych kredytów na machiny, nad zakres Bankowi dozwolony.

По сему поводу Польскій Банкъ вошелъ къ Главному Директору Финансовъ и Казначейства съ представленіемъ объ испрошеніи разрѣшенія высшаго начальства къ открыванію кредита на покупку машинъ въ двойномъ размѣрѣ противъ опредѣленнаго прежними правилами, именно:

a) для землевладѣльцевъ въ Варшавской и Плоцкой губерніяхъ въ соразмѣрности шестилѣтней прежней офяры;

b) для землевладѣльцевъ въ трехъ прочихъ губерніяхъ соразмѣрно четырехлѣтней офярѣ, предположивъ вмѣстѣ съ тѣмъ, чтобы, для избѣжанія ипотечныхъ затрудненій, постановить, въ замѣнъ ипотечнаго обезпеченія, условіе, дабы тѣ, кои будутъ требовать кредита, превышающаго трехъ и двухлѣтнюю офяру, застраховывали скотъ и хозяйственныя движимости въ Страховомъ Управленіи, что даже будетъ содѣйствовать развитію этого учрежденія, коимъ многіе, по ложному расчету или по обыкновенному нерадѣнію, не пользуются.

Прочія условія по предоставленіи этихъ кредитовъ остались бы тѣ же самыя, какія соблюдаются нынѣ и какія уже выше поименованы.

Къ этому предположенію Польскій Банкъ присовокупилъ другое, клонящееся равнымъ образомъ къ поощренію земледѣльческаго промысла.

Съ нѣкотораго времени начали употреблять въ сельскомъ хозяйствѣ тертый гипсъ, или гипсовый порошокъ, для удобренія луговъ, а также полей, назначенныхъ для лиственныхъ и травяныхъ растеній.

Польскій Банкъ, основываясь относительно пользы этой мѣры на мнѣніи Мануфактурнаго Совѣта и самой Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, предположилъ облегчить пріобрѣтеніе тертаго гипса изъ учрежденныхъ на сей предметъ или имѣющихъ быть учрежденными складовъ, посредствомъ открытія съ этою цѣлію денежныхъ кредитовъ;

Ztego powodu Bank Polski przedstawił Dyrektorowi Głównemu Przychodów i Skarbu wniosek, o wyjednanie wyższego zezwolenia na udzielanie kredytów na kupno machin w wysokości dwa razy większéj od téj, jaka wedle pierwotnych zasad oznaczoną była, mianowicie:

a) dla właścicieli w guberniach Warszawskiéj i Płockiéj do wysokości sześcioletniéj ofiary dawnéj,

b) dla właścicieli w innych trzech guberniach do wysokości czteroletniéj ofiary, proponując zarazem, dla uniknienia trudności hypotecznych, zastąpić ubezpieczenie hypoteczne warunkiem, aby ci, którzy żądać będą większych kredytów nad trzy — i dwuletnią ofiarę, ubezpieczali inwentarze i ruchomości gospodarskie w Dyrekcyi Ubezpieczeń, co razem przyczyni się do rozwinięcia téj Instytucyi, z których wielu przez fałszywą rachubę, lub proste zaniedbanie nie korzystają.

Inne warunki przy udzielaniu tych kredytów pozostałyby też same, jakie się obecnie zachowują, a wyżéj już wymienione zostały.

Z tym wnioskiem połączył Bank Polski inny, mający również na celu przyjście w pomoc przemysłowi rolniczemu.

Od niejakiego czasu poczęto używać w gospodarstwie wiejskiem gipsu mielonego, czyli mączki gipsowéj, do użyzniania łąk, tudzież pól przeznaczonych pod rośliny liściaste i trawiaste.

Bank Polski opierając się na zdaniu Rady przemysłowéj i saméj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych co do użyteczności tego środka, zamierzył ułatwić nabywanie mączki gipsowéj ze składów, w tym celu urządzonych, lub urządzić się mających, przez otwieranie na ten cel kredytów pieniężnych.

Составленныя по сему предмету Банкомъ вмѣстѣ съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ основанія суть слѣдующія:

1) размѣръ кредита на тертый гипсъ не долженъ превышать годовой прежней офяры;

2) возвратъ долженъ послѣдовать въ продолженіе одного года въ два срока: перваго Декабря и перваго Марта, подъ опасеніемъ административной экзекуціи, подобно тому, какъ сіе имѣетъ мѣсто по отношенію къ казеннымъ податямъ;

3) уплачивающіе долгъ въ одномъ году пріобрѣтаютъ право пользоваться кредитомъ на слѣдующій годъ, если притомъ докажутъ свидѣтельствомъ исправность въ уплатѣ казенныхъ податей и срочныхъ платежей, слѣдующихъ Земскому Кредитному Обществу;

4) еслибы кто получилъ въ одно время ссуду на гипсъ и на машины, то количество обоихъ этихъ ссудъ не должно превышать вышеопредѣленнаго размѣра относительно кредитовъ на однѣ машины.

Что касается складовъ тертаго гипса, о коихъ упомянуто выше, то склады эти, по ходатайству одного изъ владѣльцевъ фабрикъ тертаго гипса, Штейнкеллера, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ вознамѣрилась учредить при соляныхъ магазинахъ (за исключеніемъ Варшавы и магазиновъ, расположенныхъ въ Августовской губерніи), съ коими землевладѣльцы находятся въ безпрерывныхъ сношеніяхъ, и Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства согласилась уже на учрежденіе складовъ тертаго гипса при десяти соляныхъ магазинахъ, расположенныхъ при судоходныхъ рѣкахъ, въ коихъ, какъ болѣе обширныхъ, нашлось помѣщеніе для этого матеріала.

Главный Директоръ Финансовъ и Казначейства, признавъ изъясненныя предположенія Польскаго Банка могущими доставить нѣкоторую пользу земледѣльческому промыслу, вошелъ отъ 23 Февраля (7 Марта) текущаго года, за № 108,364, въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ о разрѣшеніи сказанному Банку:

Zasady w tym względzie przezeń wspólnie z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych obmyślone, są następujące:

1) wysokość kredytu na gips mielony nie powinna przechodzić jednorocznéj ofiary dawnéj;

2) zwrot następować ma w ciągu jednego roku w dwóch ratach, pierwszego Grudnia i pierwszego Marca, pod egzekucyą administracyjną, jak co do podatków skarbowych;

3) uiszczający się w jednym roku, nabywać mogą prawa do kredytu w roku następnym, jeśli przy tém udowodnią świadectwem akuratność w wypłacie podatków skarbowych i rat Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego;

4) jeśliby zaciągnął jednocześnie pożyczkę na gips i na machiny, wysokość obu tych pożyczek nie powinna przenosić oznaczenia zakreślonego wyżéj co do samych kredytów na machiny.

Co się tyczy składów mączki gipsowéj, o których się wspomniało wyżéj, składy te na żądanie jednego z właścicieli fabryk gipsu mielonego Steinkellera, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zamierzyła urządzić przy Magazynach solnych, (z wyłączeniem Warszawy i Magazynów w gubernii Augustowskiéj położonych), z którémi właściciele ziemscy w ciągłych są stosunkach, i Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zgodziła się już na skład mączki w dziesięciu Magazynach solnych, nad rzekami spławnémi położonych, w których, jako obszerniejszych, znalazło się miejsce do złożenia onéj.

Wnioski powyższe Banku Polskiego uważając za mogące przynieść niejaką pomoc przemysłowi rolniczemu, Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu przestawił Radzie Administracyjnéj pod dniem 23 Lutego (7 Marca) r. b. Nr. 108,364, z prośbą, aby upoważniła tenże Bank:

1) открывать, по собственному его усмотрѣнію, денежные кредиты на покупку земледѣльческихъ машинъ, въ размѣрѣ, соотвѣтствующемъ въ Варшавской и Плоцкой губерніяхъ 6-ти лѣтней, въ прочихъ же 4-лѣтней подати офярѣ, съ тѣмъ, чтобы тѣ изъ землевладѣльцевъ, которые будутъ просить объ открытіи кредита въ высшемъ размѣрѣ противъ платимой ими въ подлежащей губерніи трехлѣтней или двухлѣтней подати офярѣ, застраховывали свой скотъ и движимости въ Страховомъ Управленіи, и чтобы отпускъ всѣмъ безъ исключенія землевладѣльцамъ кредитныхъ суммъ былъ производимъ исключительно на руки продавцовъ машинъ и не прежде, какъ по представленіи удостовѣренія, что машины на мѣстѣ уже установлены, съ соблюденіемъ сверхъ того требуемыхъ доселѣ Банкомъ формальностей, о коихъ было упомянуто выше, въ надлежащемъ мѣстѣ;

2) открывать равнымъ образомъ денежные кредиты на покупку тертаго гипса, на основаніи свидѣтельствъ, требуемыхъ для предоставленія кредита на машины, въ количествѣ, соотвѣтствующемъ годовой подати прежней офяры, съ обязанностію возврата въ два полугодовые срока: перваго Декабря и перваго Марта, съ уплатою 6%, подъ опасеніемъ административной экзекуціи, подобно тому какъ это имѣетъ мѣсто по отношенію къ казеннымъ податямъ.

Совѣтъ означенное представленіе Главнаго Директора Финансовъ и Казначейства положилъ утвердить.

Варшава, 24 Февраля (8 Марта) 1850 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ*.

---

1) do otwierania, według własnego jego uznania, kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych w guberniach Warszawskiéj i Płockiéj do wysokości sześcioletniego, a w innych do wysokości czteroletniego podatku ofiary, z warunkiem, aby ci, którzy żądać będą wyższego kredytu nad odpowiadający w respective gubernii trzy i dwuletniemu podatkowi ofiary, zabezpieczali swe inwentarze i ruchomości w Dyrekcyi Ubezpieczeń, a co do wszystkich, iżby wypłata kredytu następowała tylko do rąk sprzedających machiny, i nie prędzéj, aż złożony będzie dowód, iż machiny są już na miejscu ustawione, przy zachowaniu oraz dotychczasowych przez Bank wymaganych formalności, o jakich się wyżéj w miejscu właściwém wspomniało;

2) do otwierania również kredytów pieniężnych na nabycie mączki gipsowéj na zasadzie świadectw, jakie do uzyskania kredytu na machiny są wymagane, w wysokości odpowiadającéj jednorocznemu podatkowi ofiary dawnéj, pod obowiązkiem zwrotu w dwóch półrocznych ratach, pierwszego Grudnia i pierwszego Marca, za opłatą 6% prowizyi, pod rygorem egzekucyi administracyjnéj, jak co do podatków skarbowych.

Rada przychyliła się do przedstawienia Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu.

w Warszawie, dnia 24 Lutego (8Marca) 1850 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun*.

N° 3.

Постановленіе о предоставленіи Польскому Банку, для поощренія земледѣльческой промышленности, снабжать арендаторовъ казенныхъ имѣній денежнымъ кредитомъ на покупку земледѣльческихъ машинъ.

(28 Сентября (10 Октября) 1856 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Въ видахъ поощренія земледѣльческой промышленности, а также дабы принести общую пользу употребленіемъ желѣзныхъ издѣлій, выдѣлываемыхъ на казенныхъ заводахъ, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 29 Іюля (10 Августа) 1833 года, № 21,582, разрѣшилъ Польскому Банку открыть владѣльцамъ земскихъ имѣній денежный кредитъ, на покупку земледѣльческихъ машинъ, соотвѣтственный размѣромъ своимъ: въ Варшавской и Плоцкой губерніяхъ трехлѣтней, въ прочихъ же губерніяхъ двухлѣтней подати офярѣ, съ уплатою процента 6% и единовременнаго платежа по $^1/_3$% за коммисію. Состоявшимся впослѣдствіи рѣшеніемъ отъ 24 Февраля (8 Марта) 1850 года, № 10,526, Совѣтъ дозволилъ увеличить вдвое сказанный кредитъ, то есть въ Варшавской и Плоцкой губерніяхъ до размѣра шестилѣтней, въ прочихъ же губерніяхъ до размѣра четырехлѣтней подати офяры, съ тѣмъ однакожъ, что владѣлцы земскихъ имѣній, получающіе такой возвышенный кредитъ, обязаны застраховать свои инвентари, то есть домашній скотъ и хозяйственное движимое имущество. Этотъ кредитъ не вносится въ ипотеку и возвращается Банку не долѣе, какъ въ 12 полугодичныхъ срокахъ.

Арендаторы казенныхъ имѣній въ такомъ только случаѣ пользуются выгодами означеннаго, предоставленнаго сельскимъ

N° 3.

Decyzya upoważniająca Bank Polski do udzielania kredytów pieniężnych dzierżawcom dóbr rządowych na kupno machin rolniczych, w celu podniesienia przemysłu rolniczego

(d. 28 Września (10 Października) 1856 roku).

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Rada Administracyjna chcąc przyjść w pomoc przemysłowi rolniczemu, a zarazem upożytecznić wyroby żelaza z fabryk rządowych, decyzyą z dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1833 roku Nr. 21,582, upoważniła Bank Polski do otwierania właścicielom ziemskim kredytów pieniężnych na kupno machin rolniczych, odpowiednich wysokością swoją w guberniach: Warszawskiéj i Płockiéj trzyletniemu podatkowi ofiary, a w innych guberniach dwuletniemu temuż podatkowi, pod warunkiem płacenia procentu 6% i jednorazowéj opłaty $^1/_3$% za kommis. Późniejszą decyzyą z dnia 24 Lutego (8 Marca) 1850 r. Nr. 10,526 dozwoliła podwyższenia tych kredytów o drugie tyle, czyli w guberniach Warszawskiéj i Płockiéj do wysokości sześcioletniéj, a w innych do wysokości czteroletniéj ofiary, z warunkiem wszakże, iż właściciele dóbr ziemskich, biorących tak podwyższony kredyt, powinni swe inwentarze i ruchomości gospodarskie ubezpieczyć. Kredyta te nie są hypoteczne, a zwracają się Bankowi najdłużéj w 12-u półrocznych ratach.

Z dobrodziejstwa jakiém są też kredyta dla właścicieli ziemskich prywatnych, nie korzystają dzierżawcy dóbr rządowych,

помѣщикамъ кредита, если они сами, сверхъ аренды, суть владѣльцы земскихъ имѣній; ибо, сообразно вышеизложеннымъ постановленіямъ, кредитомъ снабжаются исключительно владѣльцы частныхъ имѣній, арендаторамъ же этихъ имѣній выдается Банкомъ денежный кредитъ только тогда, когда они вмѣстѣ со сказанными владѣльцами представляютъ круговое поручительство.

Очиншеваніе крестьянъ въ казенныхъ имѣніяхъ, увеличивающееся съ каждымъ годомъ, умножаетъ болѣе и болѣе количество такихъ арендъ, въ коихъ, по упраздненіи барщины, нѣтъ достаточнаго числа рукъ къ земледѣльческимъ занятіямъ, и гдѣ наемъ работниковъ весьма затруднителенъ.

Изъ уваженія къ такому положенію дѣла, Радомскій Гражданскій Губернаторъ входилъ двукратно въ сношеніе съ Польскимъ Банкомъ о томъ: не признаетъ ли Банкъ возможнымъ оказать свое содѣйствіе въ пользу арендаторовъ казенныхъ имѣній, открытіемъ для нихъ подобнаго кредита.

Вслѣдствіе этихъ отношеній, Банкъ вошелъ къ Главному Директору Финансовъ и Казначейства съ представленіемъ, въ которомъ полагалъ, что можно бы открыть арендаторамъ казенныхъ имѣній денежный кредитъ на покупку земледѣльческихъ машинъ, на слѣдующихъ условіяхъ:

1) что арендаторъ казеннаго имѣнія, желающій получить въ Польскомъ Банкѣ кредитъ на земледѣльческія машины, долженъ испросить себѣ и представить въ Банкъ свидѣтельство подлежащаго Губернскаго Правленія, указывающее: въ какомъ размѣрѣ можетъ быть открытъ для него кредитъ, каковое свидѣтельство Губернское Правленіе будетъ выдавать, смотря по зажиточности и благоустройству хозяйства арендатора, а также по обширности состоящаго въ арендѣ имѣнія, и, наконецъ, по количеству и роду машинъ, въ коихъ онъ нуждается;

2) что размѣръ процента съ отпущеннаго кредита и распредѣленіе возврата онаго по срокамъ, будутъ тѣ же самые, какіе опредѣлены для такого же кредита, даваемаго Банкомъ вла-

jeśli obok tego nie są właścicielami ziemi; bo stósownie do powyższych decyzyj, kredyta udzielane są jedynie właścicielom ziemskim prywatnym, a dzierżawcom ich udziela je Bank tylko wtenczas, kiedy właściciele, o jakich mowa, poręczają za nie solidarnie, wraz z tymiż dzierżawcami.

Oczynszowanie włościan w dobrach rządowych, z każdym rokiem daléj postępujące, pomnaża coraz więcéj liczbę takich dzierżaw, w których po ubyciu pańszczyzny, nie ma dostatecznéj liczby rąk do pracy rolniczéj, a znaleść ich niełatwo.

Z uwagi na ten stan rzeczy, Gubernator Cywilny Radomski odnosił się dwukrotnie do Banku Polskiego, czy nie mógłby także przyjść w pomoc i dzierżawcom dóbr rządowych, podobnémi jak wyżéj kredytami?

Na skutek więc tego odniesienia się, Bank uczynił do Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu przedstawienie, z wnioskiem, iż możnaby udzielać dzierżawcom dóbr rządowych kredyta pieniężne na machiny rolnicze, pod następującemi warunkami:

1) że dzierżawca dóbr, od Rządu trzymanych, chcący pozyskać kredyt z Banku Polskiego na machiny rolnicze, powinien otrzymać i złożyć Bankowi świadectwo od właściwego Rządu Gubernialnego, wskazujące: do jakiéj wysokości kredyt jemu udzielony być może, które to świadectwo wydawałby Rząd Gubernialny z uwagą na zamożność i rządność dzierżawcy, jakoteż na obszerność dóbr dzierżawionych, wreszcie na potrzebę ilości i rodzaju machin;

2) że stopa procentu od udzielonego kredytu i rozkład zwrotu onego na raty, będą też same, jakie przepisane są dla podobnychże kredytów, udzielanych z Banku właścicielom prywatnym

дѣльцамъ частныхъ земскихъ имѣній, распредѣленіе однако сроковъ не можетъ выходить изъ предѣловъ срочнаго содержанія аренды;

3) что арендаторъ будетъ обязанъ застраховать отъ огня свой живой инвентарь и запасы хлѣба;

4) что, относительно удовлетворенія срочныхъ платежей и процента, онъ подвергается административной экзекуціи;

5) что обезпеченіе кредита простирается и на арендный залогъ, въ той мѣрѣ, въ какой залогъ этотъ окажется свободнымъ отъ обязанностей и претензій, происходящихъ по арендѣ;

6) что машины, на покупку коихъ выдается кредитъ, до времени окончательнаго возврата кредита и уплаты процента, отдаются Банку въ залогъ и почитаются его собственностію.

Банкъ полагаетъ, что открытіе кредита арендаторамъ казенныхъ имѣній, сопряженное съ такими условіями, не можетъ подвергнуть его опасности въ какой либо потерѣ, и мнѣніе это основываетъ на дознанномъ уже опытѣ, при снабженіи кредитомъ сего рода владѣльцевъ частныхъ земскихъ имѣній, которымъ Банкъ выдалъ, по конецъ 1855 года, общимъ числомъ 2,820,451 р. 11 коп. сер., изъ коихъ оставшаяся въ недоимкѣ сумма соотвѣтствуетъ едва $^3/_5\,^0/_0$, т. е. составляетъ 15,123 р. сер., каковая потеря, въ сравненіи съ процентомъ, въ соразмѣрности 6 %, выручаемымъ отъ этаго рода кредита, а также при вниманіи къ пользѣ, приносимой сказаннымъ кредитомъ земледѣльческому хозяйству въ краѣ, есть самая малозначительная, не заслуживающая вниманія.

Изъясненное предположеніе Польскаго Банка Главный Директоръ Финансовъ и Казначейства представилъ, 2 (14) Августа текущаго года, за № 18,900, на усмотрѣніе Совѣта Управленія, присовокупляя: что съ его стороны не имѣется противъ означеннаго предположенія никакихъ возраженій; полагаетъ онъ только, что, если Совѣтъ одобритъ настоящее мнѣніе Банка, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ предоставить Банку возможность отказывать въ кредитѣ, хотябы арендаторъ и исполнилъ всѣ вышепоимено-

dóbr ziemskich; rozkład wszakże rat nie będzie mógł przechodzić za termin trwania dzierżawy;

3) że dzierżawca obowiązany będzie ubezpieczać od ognia inwentarz swój żywy i zapasy zbożowe;

4) że w opłacie rat i procentu podda się egzekucyi administracyjnéj;

5) że bezpieczeństwo kredytu rozciągać się będzie i do kaucyi dzierżawnéj, o tyle, o ile takowa wolną się okaże od obowiązków i pretensyj z dzierżawy pochodzących;

6) że machiny, na które kredyt udzielonym zostanie, aż do czasu zupełnego zwrotu kredytu i zaspokojenia procentu, oddane będą w zastaw Bankowi, i uważane jako własność jego.

Bank sądzi, iż takiemi warunkami otoczone kredyta dla dzierżawców dóbr, od Rządu trzymanych, nie narażą go na niebezpieczeństwo i straty, a zdanie to opiera on na zebraném już doświadczeniu, przy udzielaniu przezeń podobnych kredytów dla właścicieli dóbr ziemskich przywatnych, na które wypłacił po koniec roku 1855 ogólną summę rs. 2,820,451 kop. 11, a to co zniéj odzyskać nie mógł, odpowiada zaledwie $^3/_5\,^0/_0$ czyli rs. 15,123, co w porównaniu z 6 % procentem, jaki od tych kredytów pobiera, tudzież w porównaniu z pożytkiem jaki też kredyta niosą gospodarstwu rolnemu w kraju, jest małego, na uwagę nie zasługującego znaczenia.

Powyższy wniosek Banku, Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu przedstawił na d. 2 (14) Sierpnia r. b. Nr. 18,900 Radzie Administracyjnéj pod decyzyę, i dodał, że z swojéj strony nie ma nic do nadmienienia przeciw niemu, — mniema tylko, iż jeśli Rada przychyli się do niego, to wypada zostawić Bankowi wolność odmówienia kredytu, chociażby dzier-

ванныя условія, такъ какъ Банкъ долженъ прежде всего соразмѣрять каждый разъ свои уплаты съ состояніемъ своихъ наличныхъ средствъ, а во вторыхъ, что онъ можетъ также имѣть свои собственныя свѣдѣнія о зажиточности арендатора и степени благоустройства его хозяйства, и соображаться съ таковыми свѣдѣніями, какъ въ снабженіи кредитомъ, такъ и въ ограниченіи размѣра онаго.

Совѣтъ, изъявивъ согласіе относительно снабженія арендаторовъ казенныхъ имѣній денежнымъ кредитомъ на покупку земледѣльческихъ машинъ, на предполагаемыхъ Банкомъ условіяхъ, согласно съ мнѣніемъ Главнаго Директора Финансовъ и Казначейства, положилъ: чтобы, по вниманію къ вышеизложеннымъ причинамъ, было предоставлено Банку право отказывать въ кредитѣ, хотябы арендаторъ и удовлетворилъ всѣмъ требуемымъ отъ него условіямъ.

Варшава, 28 Сентября (10 Октября) 1856 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Помощникъ Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Петровъ.*

żawca ofiarował wszystkie powyżéj wymienione warunki, gdyż naprzód, Bank musi stósować swe wypłaty na każdy raz do stanu swych gotowych zapasów, a powtóre, on także może mieć własne wiadomości o rządności i zamożności dzierżawcy, i do nich, tak w udzielaniu kredytów jak i w miarkowaniu ich wysokości, regulować się będzie.

Rada oświadczyła, że na udzielanie dzierżawcom dóbr rządowych kredytów pieniężnych na machiny rolnicze, pod warunkami przez Bank zaproponowanémi, zezwala, i zgodnie z wnioskiem Dyrektóra Głównego Przychodów i Skarbu mieć chce: ażeby, z uwagi na przywiedzione wyżéj powody, zostawioną była Bankowi wolność odmówienia kredytu, chociażby dzierżawca wszystkie te warunki ofiarował.

Warszawa, d. 28 Września (10 Października) 1865 roku.

Zgodno z protokółem:

Podsekretarz Stanu, (podpisano) *A. Petrow.*

N° 4.

Увѣдомленіе объ открытіи землевладѣльцамъ въ Польскомъ Банкѣ денежнаго кредита на покупку гуано для унаваживанія земли, съ цѣлью споспѣшествовать земледѣльческой промышленности.

(29 Іюня (11 Іюля) 1857 г.)

N Гражданскому Губернатору.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Для облегченія владѣльцамъ пріобрѣтенія навоза гуано, признаннаго вообще весьма полезнымъ къ удобренію земли, Князь Намѣстникъ въ Царствѣ постановленіемъ, объявленнымъ въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 6 (18) Іюня текущаго года, № 20,268, изволилъ разрѣшить открыть этимъ владѣльцамъ кредитъ въ Польскомъ Банкѣ на покупку ими означеннаго гуано у Варшавскаго торговаго дома С. А. Френкель, выписавшаго предметъ этотъ изъ за границы, или же у прочихъ торговыхъ домовъ, на слѣдующихъ условіяхъ:

a) что ссуда на гуано можетъ быть выдаваема лишь на столько, на сколько она еще не исчерпана просителемъ на пріобрѣтеніе машинъ или живаго инвентаря;

b) что возвратъ ссуды долженъ послѣдовать не позже, какъ чрезъ полтора года по взятіи гуано, въ два равные полугодичные срока;

c) что каждый просящій ссуды долженъ представить объявленіе, удостовѣряющее въ томъ, что полученное имъ гуано употребитъ для удобренія собственной земли, подъ опасеніемъ лишенія впредь права на кредитъ сего рода и съ обязательствомъ возврата выданной ему ссуды въ одинъ разъ, если будетъ уличенъ въ употребленіи гуано другимъ образомъ.

N° 4.

Zawiadomienie o otwarciu w Banku Polskim kredytu pieniężnego dla właścicieli ziemskich, do nabywania guana na nawóz, w celu podźwignięcia przemysłu rolniczego.

(d. 29 Czerwca (11 Lipca) 1857 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Książe Namiestnik Królestwa, chcąc ułatwić właścicielom ziemskim możność nabywania nawozu guano, przyznanego w ogólności za nader użyteczny do użyzniania gruntów, decyzyą, objętą w odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z d. 6 (18) Czerwca r. b. Nr. 20,268 zezwolić raczył na otwieranie im kredytu w Banku Polskim, dla nabycia takowego w Warszawskim domu handlowym S. A. Fraenkel, przez który już sprowadzony został, lub też od innych domów handlowych, pod następującémi warunkami:

a) że pożyczka na guano, o tyle tylko może być udzieloną, o ile takowéj żądający w machinach lub inwentarzu żywym nie wyczerpał;

b) że zwrot pożyczki nastąpić winien najdaléj w półtora roku po wzięciu guana, w dwóch równych półrocznych ratach;

c) że każdy żądający pożyczki, winien będzie zapewnić, złożyć się mającą deklaracyą, iż otrzymane guano użyje na użyznienie własnéj ziemi, pod utratą w przyszłości prawa do tego rodzaju kredytu i obowiązkiem zwrócenia udzielonego od razu, skoro przekonany zostanie, iż go tak nie użył.

Сверхъ сего, Его Сіятельство изволилъ приказать, что ссуда на гуано можетъ быть произведена землевладѣльцамъ только тогда, когда они предъявятъ Банку удостовѣреніе въ томъ, что гуано уже ими пріобрѣтено у вышесказаннаго или какого либо другаго торговаго дома и что пріобрѣтенное ими количество гуано соотвѣтствуетъ размѣру требуемой ими ссуды.

О таковомъ новомъ доказательствѣ заботливости Правительства объ улучшеніи туземнаго земледѣлія Гражданскій Губернаторъ объявитъ во всеобщее свѣдѣніе заинтерессованныхъ лицъ, съ объясненіемъ условій, на какихъ они могутъ воспользоваться таковымъ благодѣяніемъ.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія будетъ ожидать донесенія.

Варшава, 29 Іюня (11 Іюля) 1857 года.

Директоръ Отдѣленія (подписано) *Клушинъ.*

№ $^{5264}/_{21274}$.

Obok tego Jego Książeca Mość zastrzegł, że pożyczka na guano, wtenczas dopiero właścicielom ziemskim udzieloną być może, kiedy ci dostateczny złożą Bankowi dowód, że guano w rzeczonym domu handlowym lub innym już nabyli i taką ilość onego posiadają, na jaką pożyczkę udzieloną mieć pragną.

Wiadomość takową Gubernator rozpowszechnić zechce między właściwymi interessowanymi, jako o nowym dowodzie troskliwości Rządu o ulepszenie rolnictwa krajowego, oraz w celu objaśnienia sposobu korzystania z tego dobrodziejstwa.

Rapportu, o wykonaniu niniejszego, Kommissya Rządowa oczekiwać będzie.

w Warszawie, dnia 29 Czerwca (11 Lipca) 1857 r.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Kłuszyn.*

Nr. $^{5264}/_{21274}$.

B) О ССУДАХЪ НА ПРОМЫШЛЕННЫЯ ЗАВЕДЕНІЯ.

ВВЕДЕНІЕ.

До 1834 года по росписи расходовъ Царства былъ назначаемъ особый капиталъ для выдачи ссудъ фабрикантамъ. Вслѣдствіе предположенія о назначеніи такого же капитала на 1835 годъ, въ количествѣ 37,500 р. сер., Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 27 Іюля (8 Августа) 1834 года, положилъ: что, согласно Высочайшей волѣ, объявленной Министромъ Статсъ-Секретаремъ отъ 21 Января (2 Февраля) 1823 года, Казна имѣла обязанность только до 1830 года отпускать на этотъ предметъ ежегодно постоянный капиталъ въ 120,000 р. сер.; но, такъ какъ этотъ капиталъ переданъ въ распоряженіе Банка на его обзаведеніе и какъ на Банкѣ, по его предназначенію, лежитъ обязанность оказывать содѣйствіе туземной промышленности; то и дальнѣйшую затѣмъ выдачу пособій для фабрикъ слѣдуетъ предоставить Банку, а предназначаемый для поощренія промышленности капиталъ исключить изъ бюджета.

Затѣмъ Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 3 (15) Октября 1852 года, за № 7,754, помѣщеннымъ въ Сборникѣ Банковыхъ постановленій, относительно выдачи ссудъ на промышленныя заведенія изъ суммъ Польскаго Банка, постановилъ:

a) что Польскій Банкъ имѣетъ право производить ссуды въ количествѣ, не превышающемъ 10,000 р. с.;

b) что высшія ссуды т. е. до 25,000 р. с. должны быть производимы не иначе, какъ съ разрѣшенія Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Финансовъ;

B) O POŻYCZKACH NA ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE.

WSTĘP.

Do roku 1834 przeznaczany był fundusz na budżecie Królestwa na pożyczki dla fabrykantów. Przy propozycyi zamieszczenia funduszu tego w roku 1835 w summie rub. sr. 37,500, Rada Administracyjna, decyzyą z dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1834 r. uznała, że zgodnie z Wolą Najwyższą, przez Ministra Sekretarza Stanu w dniu 21 Stycznia (2 Lutego) 1823 roku objawioną, Skarb obowiązany był tylko do roku 1830, pomieszczać na ten cel bez przerwy coroczny fundusz na budżecie Skarbu rub. sr. 120,000; że zaś zaliczenia z tego funduszu odstąpiono Bankowi na jego uposażenie, i gdy Bank z przeznaczenia swego w pomoc przemysłowi krajowemu przychodzić jest obowiązany, z tych powodów, dalsze wspieranie fabryk krajowych Bankowi pozostawić, a fundusz na wsparcie przemysłu z budżetu wypuścić należy.

Następnie Rada Administracyjna decyzyą z dnia 3 (15) Października 1852 roku, Nr. 7,754, pomieszczoną w zbiorze przepisów Bankowych, względem udzielania pożyczek przez Bank Polski na zakłady przemysłowe, postanowiła:

a) aby Bank Polski mocen był sam udzielać pożyczki do wysokości rsr. 10,000;

b) aby Dyrektor Główny w Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, decydował żądania wyższych pożyczek, aż do wysokości rsr. 25,000;

c) *что производство ссудъ свыше 25,000 р. с. разрѣшаетъ Совѣтъ Управленія, и*

d) *что всѣ означенныя ссуды не могутъ быть отпускаемы иначе, какъ по предварительному удостовѣренію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ о томъ, что подлежащее промышленное заведеніе заслуживаетъ пособія со стороны Правительства.*

Выпискою изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 12 (24) Іюня 1823 года, назначенъ изъ суммъ на пособія для фабрикантовъ желѣзный капиталъ въ 9,000 р. с. на постройки для фабричныхъ городовъ; впослѣдствіи Намѣстникъ въ Царствѣ, постановленіемъ отъ 5 Апрѣля 1825 года (непомѣщеннымъ въ Дневникѣ Законовъ), назначилъ изъ помянутаго же источника для б. Мазовецкаго Воеводства на постройку домовъ для фабрикантовъ 9,000 р. с. Такъ какъ фабричные города не нуждаются въ настоящее время въ ссудахъ изъ строительныхъ суммъ, и желѣзный капиталъ не могъ быть употребляемъ для первоначальной цѣли, то Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 22 Мая (3 Іюня) 1844 года, разрѣшилъ обратить этотъ капиталъ на ссуды для фабрикантовъ, предоставляя себѣ рѣшеніе о назначеніи таковыхъ ссудъ.

Означенныя правила, какъ обязательныя донынѣ, помѣщены ниже сего, кромѣ изложеннаго во 2 пунктѣ, какъ принадлежащаго къ Сборнику Банковыхъ постановленій.

Примѣчаніе. *Правила о разсрочкѣ, взиманіи, взысканіи и сложеніи со счетовъ казенныхъ платежей, заключающіяся въ постановленіи Совѣта Управленія Царства отъ 19 (31) Мая 1853 года, дѣйствіе коихъ, на основаніи ст. 10-ой сказаннаго постановленія, распространяется на платежи, состоящіе въ вѣдѣніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и помѣщаемые въ общей росписи Царства, къ числу каковыхъ платежей принадлежатъ и слѣдующіе въ воз-*

c) *aby wyższe nad rsr. 25,000 pożyczki, decydowała Rada Administracyjna;*

d) *aby pożyczki te nie inaczéj były udzielane, jak za poprzedniem uznaniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że zakład przemysłowy na pomoc Rządu zasługuje.*

Wypisem z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj z dnia 12 (24) Czerwca 1823 roku, przeznaczono rsr. 9,000 na fundusz żelazny budowlany, dla miast fabrycznych, z funduszów na wsparcie fabryk, następnie Namiestnik Królestwa postanowieniem z dnia 5 Kwietnia 1825 roku (niezamieszczoném w Dzienniku Praw) oznaczył z tegoż samego źródła dla b. Województwa Mazowieckiego, na budowę domów dla fabrykantów, rsr. 9,000.

Ponieważ miasta fabryczne nie wymagają już pomocy pożyczek budowlanych i fundusz żelazny nie mógł być w pierwotnym celu dysponowany, Rada Administracyjna decyzyą z dnia 22 Maja (3 Czerwca) 1844 roku dozwoliła go używać na pożyczki dla fabryk, zachowując sobie wydawanie w téj mierze decyzyj.

Przywiedzione przepisy, jako obowiązujące, zamieszczono poniżéj, oprócz wyrażonego ad 2-um, jako należącego do zbioru przepisów Bankowych.

Uwaga. *Przepisy, o rozkładaniu na raty, o poborze, egzekucyi i umarzaniu należytości skarbowych, zawarte w postanowieniu Rady Administracyjnéj z dnia 19 (31) Maja 1853 r. a z zasady artykułu 10 go rzeczonego postanowienia mające zastósowanie i do należności poborowych, pod zarządem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych zostających, i na budżecie ogólnym Królestwa zamieszczanych, w poczet których to*

вратъ ссудъ, выдаваемыхъ на промышленныя заведенія, помѣщены въ Сборникѣ постановленій по Финансовому вѣдомству, о чемъ дѣлается здѣсь отмѣтка.

№ 5.

Постановленіе объ исключеніи изъ бюджета на 1835 годъ общей суммы на фабричныя заведенія, по той причинѣ, что Польскій Банкъ, на основаніи своего Устава, обязанъ выдавать ссуды на всѣ промышленныя предпріятія.

(27 Іюля (8 Августа) 1834 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Въ дополненіе представленій своихъ относительно бюджета, Главный Директоръ Финансовъ внесъ нынѣ, при рапортѣ отъ 27 Іюля (8 Августа), № 61,193, проектъ смѣты общихъ расходовъ, не вошедшихъ въ составъ частныхъ смѣтныхъ росписаній по разнымъ вѣдомствамъ.

Совѣтъ Управленія, разсмотрѣвъ приложенный при рапортѣ Главнаго Директора Финансовъ обзоръ всѣхъ статей означеннаго проекта, вообще согласился съ изложенными по онымъ замѣчаніями, но въ частности счелъ нужнымъ постановить положительное опредѣленіе по слѣдующимъ предметамъ.

. . . . . .

6) Фабричныя заведенія. Хотя Правительственная Комисія Внутреннихъ Дѣлъ, въ представленіи своемъ относительно

należytości poborowych wchodzą i pożyczki na zakłady przemysłowe udzielane,—znajdują się zamieszczone w Zbiorze przepisów Wydziału Skarbowego, o czém czyni się tu wzmianka.

№ 5.

Decyzya o wypuszczeniu z budżetu na rok 1835 funduszu ogólnego na zakłady fabryczne, z powodu, że Bank Polski z organizacyi swojéj jest w obowiązku zasilać pożyczkami wszelkie przedsiębierstwa przemysłowe.

(d. 27 Lipca (8 Sierpnia) 1834 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Uzupełniając przedstawienia swe w materyach budżetowych, Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu przedstawił Radzie przy rapporcie z dnia 8 b. m. Nr. 61,193 projekt do wydatków ogólnych, które nie mieściły się w budżecie szczegółowym Władz.

Rada rozważywszy dołączone do przedstawienia Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu objaśnienie wszystkich szczegółowych pozycyj tego projektu, wyrzekła, że nie mając w ogólności nic do nadmienienia przeciw takowemu, znajduje jedynie potrzebę stanowczego wyrzeczenia w przedmiotach następujących:

. . . . . .

6) Zakłady fabryczne. Jakkolwiek Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych w przedstawieniu swém, w przedmiocie funduszu na

суммы для фабричныхъ заведеній, изъясняетъ, что на будущій годъ полагается нужнымъ назначить на этотъ предметъ 250 тысячь злотыхъ не столько для возстановленія въ краѣ пришедшихъ въ упадокъ мануфактурныхъ заводовъ, сколько для обезпеченія Казнѣ возврата сдѣланныхъ на оные ссудъ; но Совѣтъ нашелъ, что гораздо болѣе уважительные виды требуютъ избавленія Казны отъ таковаго на будущее время расхода. Согласно Высочайшей волѣ, изображенной въ отзывѣ Министра Статсъ-Секретаря отъ 21 Января (2 Февраля) 1825 года, Казна обязана была только до 1830 года включительно, вносить ежегодно въ бюджетъ, на поощреніе фабрикъ по 800 тысячь злотыхъ, что и было ею исполняемо и сверхъ того, уже по минованіи 1830 года, въ продолженіе послѣдующихъ четырехъ лѣтъ отпустила на помянутый предметъ 1,357,220 зл. 17 гр.

Такъ какъ нынѣ, всѣ этого рода заимообразныя выдачи, составляющія около четырехъ милліоновъ, уступлены Польскому Банку, и какъ тотъ же Банкъ, по своему назначенію, обязанъ оказывать пособіе фабричнымъ заводамъ, то на него и должно быть возложено дальнѣйшее поддержаніе фабрикъ. Совѣтъ не оспаривалъ того, что Польскій Банкъ оказываетъ пособіе фабрикамъ тогда только, когда для своихъ капиталовъ находитъ достаточное обезпеченіе, и что такимъ образомъ для нуждающихся въ пособіи могутъ происходить важныя въ полученіи оныхъ затрудненія, почему Совѣтъ, согласно съ заключеніемъ Главнаго Директора Финансовъ, призналъ, что въ такихъ случаяхъ, когда слѣдовало бы оказывать фабрикамъ пособіе безъ надежды на возвратъ онаго, можно разрѣшить Банкъ, чтобы, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, входилъ чрезъ посредство Главнаго Директора Финансовъ, въ каждомъ особомъ случаѣ, съ представленіемъ въ Совѣтъ Управленія, о производствѣ этого рода заимообразной выдачи, съ тѣмъ, чтобы, въ случаѣ утраты оной вполнѣ или въ извѣстной части, было ему дозволено потерю эту отчислять изъ прибылей Банка.

zakłady fabryczne przywodzi, że przeznaczenie onegoż w summie Złp. 250,000 na rok przyszły już nie dla wzniesienia w kraju podupadłych rękodzielni ale raczéj dla zapewnienia Skarbowi odzyskania zaliczeń jest potrzebne, przecież uznała Rada, że ważniejsze nierównie względy przemawiają za uwolnieniem Skarbu publicznego od ponoszenia nadal na ten przedmiot wydatku. Stosownie do Woli Najwyższéj, objawionéj przez odezwę Ministra Sekretarza Stanu z d. 21 Stycznia (2 Lutego) 1825 r. Skarb publiczny obowiązany był tylko do włącznie r. 1830 pomieszczać na budżecie bez przerwy fundusz coroczny na wsparcie fabryk w summie Złp. 800,000, czemu też zadosyć się stało, co większa już po roku 1830 przez cztery następne lata tenże Skarb wydał na pomieniony przedmiot Złp. 1,357,220 gr. 17.

Gdy zaś obecnie wszelkie zaliczenia tego rodzaju, około czterech milionów wynoszące, odstąpione zostały Bankowi, i gdy tenże Bank z przeznaczenia swego powołany jest do przychodzenia w pomoc zakładom fabrycznym; przeto jemu też samemu dalsze wspieranie fabryk krajowych pozostawione być winno. Niezaprzeczała Rada, że skoro Bank Polski tam tylko przychodzi w pomoc, gdzie dla swych funduszów dostateczne bezpieczeństwo znajduje, nie małe więc z tego powodu dla żądających zasiłku wyniknąć mogą utrudzenia, lecz zarazem zgodnie z opinią Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu uznała: że jeżeliby zachodziły wypadki, w których wypadłoby udzielać zapomogi bez nadziei zwrotu, Bank Polski mógłby być upoważnionym, po porozumieniu się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, czynić, za pośrednictwem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu stósowne w każdém szczególném zdarzeniu do Rady Administracyjnéj przedstawienie, aby zaliczenia takiego rodzaju uskutecznić mu było wolno, i ażeby w razie całkowitych lub cząstkowych strat z tego rodzaju, takowe z zysków swoich potrącał.

По симъ уваженіямъ, Совѣтъ положилъ: на будущій годъ не вносить вовсе въ бюджетъ общей суммы на фабричныя заведенія.

Варшава, 27 Іюля (8 Августа) 1834 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій.*

N° 6.

Разрѣшеніе на выдачу владѣльцу имѣнія Дроздова, Новаковскому, въ ссуду 3,000 р. с. изъ фабрично-желѣзнаго капитала на свеклосахарный заводъ.

(22 Мая (3 Іюня) 1844 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Плоцкое Губернское Правленіе вошло въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ съ представленіемъ о выдачѣ помѣщику имѣнія Дроздова, Новаковскому, въ ссуду, 3,000 р. с. изъ фабрично-желѣзнаго капитала на устроенный въ этомъ имѣніи и находящійся донынѣ въ дѣйствіи свеклосахарный заводъ, съ обезпеченіемъ этой ссуды на упомянутомъ имѣніи, каковое обезпеченіе, какъ числящееся на первой половинѣ стоимости имѣнія, признано, при вниманіи къ дѣйствующимъ правиламъ закона, вполнѣ удовлетворительнымъ.

Хотя фабрично-желѣзный капиталъ, изъ котораго предполагается выдать помянутую ссуду, назначенъ, постановленіемъ Цар-

Dla tych pobudek postanowiła Rada zupełne wypuszczenie z projektu do budżetu na rok przyszły funduszu ogólnego na zakłady fabryczne.

Warszawa, d. 27 Lipca (8 Sierpnia) 1834 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

N° 6.

Decyzya, upoważniająca do udzielenia dziedzicowi dóbr Drozdowa, Nowakowskiemu, pożyczki rsr. 3,000 z funduszu fabryczno-żelaznego, na fabrykę cukru z buraków.

(d. 22 Maja (3 Czerwca) 1844 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Rząd Gubernialny Płocki uczynił do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawienie, o udzielenie dziedzicowi dóbr Drozdowa, Nowakowskiemu, pożyczki w ilości rsr. 3,000, z funduszu fabryczno-żelaznego, na fabrykę cukru z buraków, jaką w dobrach swoich urządził i dotąd prowadzi, z oparciem bezpieczeństwa takowéj pożyczki na dobrach pomienionych, które to bezpieczeństwo pod względem przepisów prawa za dostateczne, jako na pierwszéj połowie czystéj wartości mieszczące się, uznaném zostało.

Fundusz fabryczno-żelazny, z którego wspomniona pożyczka zaprojektowaną została, postanowieniem Księcia Namiestnika

скаго Намѣстника отъ 5 Апрѣля 1825 года, исключительно на ссуды для вновь строящихся фабрикантовъ, въ Калишской и Мазовецкой губерніяхъ, но, какъ фабриканты теперь строятся рѣдко и означенный капиталъ, оставаясь въ Губернскихъ Казначействахъ нераспредѣленнымъ, теряетъ чрезъ то проценты; то въ такомъ случаѣ, когда означенный капиталъ не будетъ израсходованъ на прямое свое назначеніе, можно бы, по мнѣнію Коммисіи, обращать оный, съ пользою для туземной промышленности, на ссуды на фабричные заводы, подъ ипотечные залоги.

По этому поводу, а равно по уваженію, что Новаковскій, какъ занимающійся малоразвитою въ здѣшнемъ краѣ, а между тѣмъ весьма полезною для сельскаго хозяйства отраслью промышленности, заслуживаетъ поощренія со стороны Правительства, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ испрашивала разрѣшенія:

a) на выдачу Новаковскому просимыхъ въ ссуду на свекло-сахарный заводъ 3,000 р. с. изъ фабрично-желѣзнаго капитала, съ надлежащимъ ипотечнымъ обезпеченіемъ таковой ссуды и съ возложеніемъ на него, Новаковскаго, обязанности заплатить этотъ долгъ въ продолженіе 10 лѣтъ съ 5%;

b) изъ того же капитала, на столько, на сколько изъ онаго останется отъ первоначальнаго его предназначенія, выдавать подобныя ссуды и другимъ фабричнымъ заводамъ, нуждающимся въ пособіи со стороны Правительства, на условіяхъ, какія, смотря по положенію и роду фабричнаго завода, а равно по вниманію къ пользѣ онаго, будутъ признаны Правительственною Коммисіею соотвѣтственными, не упуская изъ виду того, чтобы условія были выгодны для фабрикантовъ и чтобы выдаваемыя ссуды имѣли удовлетворительное ипотечное обезпеченіе.

Совѣтъ, разрѣшивъ выдачу Новаковскому просимой ссуды 3,000 р. с. изъ фабрично-желѣзнаго капитала, положилъ: что, для строгаго наблюденія, чтобы упомянутый капиталъ не былъ

Królewskiego z dnia 5 Kwietnia 1825 roku, przeznaczony jest wyłącznie na zapomogi dla nowo budujących się fabrykantów w gubernii Kaliskiéj i Mazowieckiéj; gdy jednak budowanie się fabrykantów nateraz jest rzadsze, i często zdarza się, iż pomieniony fundusz pozostaje w Kassach gubernialnych nierozdysponowany, utracając przez to na prowizyi; zatém w przypadkach, kiedy od użycia według pierwotnego swego przeznaczenia zbywa, mógłby być, zdaniem Kommissyi Rządowéj, z korzyścią dla przemysłu krajowego wydzielany na pożyczki dla fabryk, za bezpieczeństwem hypotecznem.

Z tego zatem powodu, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w przedstawieniu swém z d. 21 Maja (2 Czerwca) roku bieżącego, przywodząc,—że wspomniony wyżéj Nowakowski, jako przedsiębierca nie dość upowszechnionéj w kraju gałęzi przemysłu, nader ważnéj pod względem gospodarskim, w usiłowaniach swoich na pomoc Rządu zasługuje, upraszała Radę Administracyjną o upoważnienie:

a) do zaliczenia Nowakowskiemu żądanéj pożyczki w summie rsr. 3,000 z funduszu fabryczno-żelaznego na fabrykę cukru z buraków, za dostateczną rękojmią hypoteczną z obowiązkiem zwrotu takowéj w ciągu lat dziesięciu z procentem po 5%;

b) do udzielania podobnych pożyczek z rzeczonego funduszu, o ile od pierwotnego przeznaczenia okaże się zbywającym, dla innych fabryk, wymagających pomocy Rządu, a to pod warunkami, jakie podług położenia i natury fabryki, niemniéj jéj ważności, a zawsze z dostatecznem bezpieczeństwem hypotecznem, z dogodnością dla przedsiębiercy, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych na każdy raz będą uznane.

Rada przyzwalając na udzielenie Nowakowskiemu z funduszu fabryczno-żelaznego żądanéj pożyczki w kwocie rsr. 3,000, oświadczyła zarazem, że w celu ścisłego przestrzegania, iżby fun-

впредь отвращаемъ отъ прямаго своего назначенія, предоставляетъ себѣ разрѣшать, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ. выдачу изъ онаго ссудъ разнымъ фабричнымъ заводомъ.

Варшава, 22 Мая (3 Іюня) 1844 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.

N° 7.

Распоряженіе, объясняющее, что желающіе получить ссуды на свои заведенія должны обращаться въ Польскій Банкъ.

(19 (31) Мая 1859 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Совѣтъ Управленія, рѣшеніемъ отъ 3 (15) Октября 1852 г., № 7,754, постановилъ, дабы всякія ссуды, предполагаемыя къ отпуску на промышленныя заведенія, какъ по непосредственному опредѣленію Банка, такъ и съ разрѣшенія Главнаго Директора Финансовъ, или же Совѣта, были производимы неиначе, какъ по удостовѣреніи Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ, что заведеніе на которое испрашивается ссуда заслуживаетъ поощренія со стороны Правительства.

dusz pomieniony od właściwego sobie przeznaczenia nadal odwracanym nie był, zachowuje sobie saméj stanowienie nadal względem nadzielania z niego dla różnych fabryk pożyczek, na przedstawienia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Warszawa, d. 22 Maja (3 Czerwca) 1844 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Radca Stanu, (podpisano) *Le Brun*.

N° 7.

Rozporządzenie objaśniające, że żądający pożyczek na swoje zakłady są w obowiązku udawać się do Banku Polskiego.

(d. 19 (31) Maja 1859 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Decyzyą z dnia 3 (15) Października 1852 r. Nr. 7,754 Rada Administracyjna Królestwa postanowiła, ażeby wszelkie pożyczki, czy to przez Bank bezpośrednio, czy z dozwolenia Dyrektora Głównego Skarbu, lub Rady, udzielać się mające na zakłady przemysłowe, nieinaczéj dawane były, jak za poświadczeniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, że zakład przemysłowy, na który jest żądana pożyczka, zasługuje na pomoc ze strony Rządu.

По неопредѣленію положительнаго по сему предмету порядка, нѣкоторые промышленники обращаются съ своими требованіями о ссудахъ непосредственно въ Банкъ, а сей послѣдній, по разсмотрѣніи представленныхъ документовъ и по мѣрѣ признаваемой съ своей стороны возможности къ удовлетворенію таковыхъ требованій, входитъ въ сношеніе съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ относительно пользы фабричнаго завода; другіе же обращаются въ Правительственную Коммисію прямо, или чрезъ посредство мѣстныхъ властей, Коммисія же, по собраніи нужныхъ свѣдѣній, сообщаетъ Банку о поступившемъ въ оную ходатайствѣ, съ присовокупленіемъ надлежащаго о фабричномъ заводѣ посвидѣтельствованія.

Но при такомъ порядкѣ нерѣдко случается, что въ сихъ послѣднихъ случаяхъ отзывы Коммисіи остаются безъ послѣдствій, по той именно причинѣ, что ходатайствовавшіе о ссудахъ или вовсе не являются за ними въ Банкъ, или же не въ состояніи представить требуемаго отъ нихъ обезпеченія.

Правительственная Коммисія, принимая въ соображеніе, что удостовѣреніе съ ея стороны о пользѣ фабричнаго заведенія, для котораго требуется ссуда, предварительно приведенія въ извѣстность, признаетъ ли Банкъ возможнымъ выдать ссуду, должно быть почитаемо преждевременнымъ, и обременяло бы присутственныя мѣста безполезною перепискою, да притомъ могло бы вводить нерѣдко въ заблужденіе самихъ соискателей ссудъ,—постановила, по предварительномъ сношеніи о томъ съ Польскимъ Банкомъ, чтобы впредь промышленники съ требованіями о ссудахъ на свои заведенія обращались непосредственно въ Банкъ, который, признавъ представленное обезпеченіе удовлетворительнымъ, отнесется въ Правительственную Коммисію о посвидѣтельствованіи пользы заведенія, и чтобы тогда лишь былъ ею разсматриваемъ вопросъ объ основательности въ промышленномъ отношеніи подобныхъ требованій.

О вышеизложенномъ Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію постаrить немедленно въ извѣстность

Sposób postępowania w téj mierze nie był dotąd ustalony; w skutku czego niektórzy przemysłowcy zgłaszają się o takowe pożyczki bezpośrednio do Banku, a ten po rozpoznaniu przedstawionych dowodów, w miarę uznanéj przez siebie możności udzielenia żądanéj pożyczki, odnosi się do Kommissyi Rządowéj z zapytaniém względem użyteczności zakładu,—inni zaś przychodzą, czy to wprost, czy też przez pośrednictwo Władz miejscowych do Kommissyi Rządowéj, i Kommissya, po zebraniu potrzebnych wiadomości, kommunikuje takowe żądanie Bankowi, przy udzieleniu odpowiedniego z swojéj strony o fabryce poświadczenia.

Przy takiém atoli postępowaniu zdarza się niekiedy, iż w tych ostatnich razach odezwy Kommissyi Rządowéj pozostają bez skutku, a to z powodu, że żądający pożyczek, albo wcale nie zgłaszają się o nie następnie do Banku, albo nie są w stanie złożyć wymaganego bezpieczeństwa.

Kommissya Rządowa uznawszy, że ocenianie przez nią użyteczności zakładu, na który jest żądana pożyczka, za nim nastąpi przekonanie, iż Bank takową udzielić jest skłonnym, za przedwczesne uważane być winno, i staje się powodem bezpotrzebnego zatrudnienia Władz, a nawet wprowadzać może w błąd żądających pożyczek, postanowiła, po porozumieniu się w téj mierze z Bankiem Polskim, iżby odtąd przemysłowcy, żądający pożyczek na swoje zakłady, udawali się o nie wprost do Banku, i gdy ten uzna przedstawione bezpieczeństwo za dostateczne i odniesie się do Kommissyi Rządowéj o poświadczenie użyteczności zakładu, aby dopiero wtenczas zasadność podobnych żądań pod względem przemysłowym, rozpoznawaną przez nią była.

O powyższém Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu podać bezzwłocznie do wiadomości przemysłowców

подлежащихъ промышленниковъ N губерніи (города Варшавы) чрезъ посредство мѣстныхъ властей (въ Магистратъ, чрезъ посредство Приставовъ Административной Полиціи) для надлежащаго при ходатайствѣ о выдачѣ имъ ссудъ руководства.

О приведеніи въ исполненіе настоящаго предписанія донести.

Варшава, 19 (31) Мая 1859 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лущевскій.*

№ $^{3529}/_{18435}$.

N. Gubernii (m. Warszawy), za pośrednictwem Władz miejscowych (do Magistratu,—za pośrednictwem Kommisarzy Administracyjnych), celem poinformowania ich, jaką drogą w razie zaszłéj potrzeby o pożyczki Bankowe starać się mają.

Rapport o sposobie wykonania niniejszego zastrzega.

w Warszawie, dnia 19 (31) Maja 1859 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Łuszczewski.*

№ $^{3529}/_{18435}$.

ГЛАВА III.

О ЯРМАРКАХЪ ДЛЯ ТОРГА ШЕРСТЬЮ ВЪ ВАРШАВѢ, КАЛИШѢ, ПЛОЦКѢ, СУВАЛКАХЪ И ЛЮБЛИНѢ.

N° 1.

Учрежденіе въ городѣ Варшавѣ ярмарки для торга шерстью.

(14 Мая 1822 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА I-го,

Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Имѣя въ виду выгоды, какія, по дознанному въ другихъ странахъ опыту, доставляетъ учрежденіе главныхъ торговъ шерстью, и принимая во вниманіе отдаленность здѣшняго края отъ мѣстъ, въ которыхъ производятся подобные торги,—по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, мы постановили и постановляемъ:

ROZDZIAŁ III.

O TARGACH NA WEŁNĘ W WARSZAWIE, KALISZU, PŁOCKU, SUWAŁKACH I LUBLINIE.

N° 1.

Zaprowadzenie targu na wełnę w Warszawie.

(d. 14 Maja 1822 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

ALEXANDRA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Książe Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Zważywszy dogodności targów głównych na wełnę, doświadczeniem innych krajów stwierdzone, mając oraz wzgląd na odległość znaczną kraju tego od miejsc, gdzie dotąd znakomitsze targi tego rodzaju zwykły się odbywać;—na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi postanowiliśmy i stanowimy:

Ст. 1.

Въ здѣшней столицѣ будетъ заведенъ главный торгъ шерстью. Этотъ торгъ производится одинъ разъ въ году, начиная со дня Св. Іоанна Крестителя, и продолжается 10 дней.

Ст. 2.

Для привезенной шерсти должно быть приготовлено безопасное складочное мѣсто въ Маривилѣ.

Ст. 3.

Въ зданіяхъ Маривиля будутъ устроены вѣсы для шерсти.

Ст. 4.

Подробныя правила относительно складочнаго мѣста и вѣсовъ будутъ изданы Правительственною Коммисіею Внутреннихъ ѣДлъ и Полиціи.

Ст. 5.

Для заграничной шерсти, привозимой въ Варшаву на главный торгъ, предоставляется свободный транзитъ обратно за границу.

Исполненіе сего постановленія препоручаемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 14 Мая 1822 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

Art. 1.

W Stolicy tutejszéj ma być zaprowadzony targ główny na wełnę.

Targ ten odbywa się raz do roku, poczynając w dzień Ś-go Jana, a trwa po nim dni dziesięć.

Art. 2.

Na wełnę przywiezioną ma być opatrzony skład bezpieczny w Marywilu.

Art. 3.

W zabudowaniach Marywilu ma być urządzona waga wełny.

Art. 4.

Szczegółowe urządzenia względem składu i wagi, wyda Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art. 5.

Dla wełny zagranicznéj, przywiezionéj na targ główny do Warszawy, wolny transit za granicę jest zabezpieczony.

Uskutecznienie tego postanowienia, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 14 Maja 1822 r.

(podpisano) *Zajączek.*

N° 2.

Предоставленіе Польскому Банку производить ссуды въ соразмѣрности половины стоимости шерсти и шерстяныхъ издѣлій, доставляемыхъ въ г. Варшаву на торгъ къ Иванову дню и помѣщаемыхъ въ Банковомъ магазинѣ.

(3 Іюня 1828 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

По представленію Министра, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Финансовъ, равно какъ и въ дополненіе 2-ой ст. состоявшагося сего числа постановленія объ учрежденіи торга шерстью въ Ивановъ день, Совѣтъ положилъ: что Министръ Финансовъ предпишетъ Польскому Банку объявить во всеобщее свѣдѣніе, что тѣмъ изъ производителей шерсти или фабрикантамъ шерстяныхъ издѣлій, которые доставятъ означенные предметы въ Варшаву на торгъ къ Иванову дню и пожелаютъ помѣстить оные на складѣ въ Банковомъ магазинѣ, будутъ выдаваемы Банкомъ ссуды, въ соразмѣрности отданныхъ на складъ предметовъ, за уплатою со ссуды по $^1/_2\,^0/_0$ въ мѣсяцъ и за взносомъ незначительнаго платежа на расходы по содержанію и застрахованію склада. Получающій ссуду обязанъ принять условія, какія будутъ ему предложены.

Варшава, 3 Іюня 1828 года.

Совѣтникъ, Статсъ-Секретарь, Дивизіонный Генералъ
(подписано) *Коссецкій.*

N° 2.

Decyzya, upoważniająca Bank Polski do zaliczania połowy wartości na wełnę i wyroby wełniane, na targ Ś-to Jański w Warszawie przywiezione, i do składu Bankowego oddane.

(d. 3 Czerwca 1828 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Na wniosek Ministra Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, w dopełnieniu artykułu 2-go postanowienia, w dniu dzisiejszym wydanego, o urządzeniu targu Ś-to Jańskiego na wełnę, — Rada wyrzekła, iż Minister Przychodów i Skarbu poleci Bankowi Polskiemu, aby tenże niezwłocznie ogłosił, iż producentom wełnę, a fabrykantom wyroby wełniane przywożącym na targ Ś-to Jański w Warszawie, skoro zechcą powyższe przedmioty oddać do składu Bankowego, zaliczać będzie połowę wartości, za opłatą procentu po pół od sta na miesiąc i za mierną opłatą na koszta utrzymywania składu i assekuracyjne. Odbierający podda się warunkom, które mu będą kommunikowane.

Warszawa, dnia 3 Czerwca 1828 r.

Radca Sekretarz Stanu, Generał-Dywizyi,
(podpisano) *Kossecki*

N° 3.

Учрежденіе Ярмарочной Депутаціи для торга шерстью, производимаго въ день Св. Іоанна Крестителя.

(18 Іюня 1828 г.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи,

въ дополненіе ст. 4-ой постановленія отъ 3 с. м. и въ развитіе статьи 6-ой своего распоряженія отъ 6 с. м., назначила Депутацію для наступающаго къ Иванову дню торга шерстью, къ составу которой принадлежатъ:

1) Статсъ-Совѣтникъ, Генеральный Директоръ Промышленности и Художествъ, какъ Предсѣдательствующій.

2) Начальникъ Отдѣленія въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, Статсъ-Референдарій Язвинскій.

3) Коммисаръ по устройству фабрикъ въ Плоцкомъ и Августовскомъ Воеводствахъ, Статсъ-Референдарій Дунинъ.

4) Начальникъ Фабричнаго Отдѣленія и Коммисаръ по устройству фабрикъ при Мазовецкой Воеводской Коммисіи, Б. Тыкель.

Означенной Депутаціи предоставлено исполненіе, сообразно данной ей инструкціи, всего того, что относится къ выдачѣ ссудъ фабрикантамъ на покупку шерсти и вообще къ производству торговыхъ дѣйствій; почему къ ней и должны обращаться всѣ заинтерессованныя лица.

Варшава, 18 Іюня 1828 года.

Министръ Предсѣдательствующій (подписано) *Мостовскій.*

№ 2,750.

N° 3.

Ustanowienie Deputacyi Jarmarcznéj do targu Ś-to Jańskiego na wełnę.

(d. 18 Czerwca 1828 r.)

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

W dopełnieniu artykułu 4-go postanowienia z dnia 3 b. m. tudzież w rozwinięciu artykułu 6-go urządzenia swojego z dnia 6 t. m. mianowała Deputacyę do targu nadchodzącego Ś-to Jańskiego na wełnę, któréj skład jest następujący:

1) z Radcy Stanu Dyrektora Jeneralnego Przemysłu i Kunsztów, jako Prezydującego w Deputacyi,

2) Referendarza Stanu Jaźwińskiego, Naczelnika Wydziału w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi,

3) Referendarza Stanu Dunina, Kommissarza do urządzania fabryk w Województwach Płockiém i Augustowskiém,

4) Naczelnika Sekcyi Fabrycznéj i Kommisarza Fabryk przy Kommissyi Województwa Mazowieckiego Pana B. Tykel.

Deputacya ta załatwiać będzie wszystko co się tycze, tak udzielania fabrykantom pożyczek na kupno wełny, jakoteż postępu czynności targowych w ogólności, podług wskazanych sobie przepisów; do niéj przeto osoby interessowane zgłaszać się zechcą.

Warszawa, dnia 18 Czerwca 1828 r.

Minister Prezydujący, (podpisano) *Mostowski.*

Nr. 2,750.

№ 4.

Постановленіе, разрѣшающее произвести въ 1865 году торгъ шерстью въ г. Варшавѣ на принадлежащей Польскому Банку площади при Новогродской улицѣ.

(17 (29) Мая 1865 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что, вслѣдствіе ея представленія отъ 10 (22) Мая с. г., за № $^{16248}/_{3621}$, Его Сіятельство Намѣстникъ въ Царствѣ изволилъ согласиться на произведеніе въ семъ году, въ обыкновенномъ порядкѣ и въ назначенный для сего срокъ, торга шерсти на принадлежащей Польскому Банку площади, лежащей возлѣ Банковыхъ магазиновъ при Новогродской улицѣ.

Варшава, 17 (29) Мая 1865 года.

И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій.*

№ 13,106.

№ 4.

Decyzya, zezwalająca na odbycie w roku 1865 targu na wełnę w Warszawie, na placu należącym do Banku Polskiego, przy ulicy Nowogrodzkiéj.

(d. 17 (29) Maja 1865 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Ma honor oznajmić Kommissyi Rządowéj, że w skutek przedstawienia jéj z dnia 10 (22) Maja r. b. Nr. $^{16248}/_{3621}$ Namiestnik Królestwa zezwolić raczył, iżby targ na wełnę w mieście Warszawie odbył się w roku bieżącym porządkiem zwyczajnym i w terminie na ten cel oznaczonym, na placu należącym do Banku Polskiego, obok magazynów Bankowych, przy ulicy Nowogrodzkiéj.

Warszawa, dnia 17 (29) Maja 1865 r.

p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 13,106.

N° 5.

Объявленіе о торгѣ шерстью въ г. Варшавѣ въ 1865 году.

(13 (25) Ноября 1864 г.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ

объявляетъ во всеобщее свѣдѣніе, что главный торгъ шерстью, сообразно съ постановленіемъ Совѣта Управленія Царства отъ 2 (14) Мая 1822 года, начнется, какъ и въ истекшихъ годахъ, 3 (15) Іюня с. г. и будетъ продолжаться четыре дня.

За три дня до открытія торга будутъ устроены вѣсы и помосты на принадлежащей Банку площади, лежащей возлѣ Банковыхъ магазиновъ, при Новогродской улицѣ.

Ярмарочная Депутація начнетъ въ то же время свои дѣйствія и будетъ стараться оказывать, какъ продавцамъ, такъ и покупающимъ, всякое зависящее отъ нея содѣйствіе.

Доставляемая на торгъ шерсть должна быть сопровождаема свидѣтельствами о ея происхожденіи, удостовѣряющими, что она туземная, что происходитъ отъ здоровыхъ овецъ и съ мѣстъ, въ которыхъ не было падежа ни овецъ, ни скота.

Такъ какъ во многихъ свидѣтельствахъ не было упоминаемо о семъ послѣднемъ обстоятельствѣ, то предваряется, чтобы подобныя упущенія, какъ дающія поводъ къ сомнѣнію относительно происхожденія шерсти изъ здоровыхъ мѣстъ и могущія быть вредными даже для интереса продавцевъ, не были впредь допускаемы.

Таковыя свидѣтельства должны быть написаны на гербовой 15-копѣечнаго достоинства бумагѣ и завѣрены подписью Войтовъ гминъ или Бургомистровъ городовъ, съ яснымъ обозначеніемъ деревни или города, уѣзда, губерніи и съ приложеніемъ казенной печати; при въѣздѣ въ Варшаву слѣдуетъ отдавать оныя город-

N° 5.

Obwieszczenie dotyczące targu na wełnę w Warszawie w roku 1865.

(d. 13 (25) Listopada 1864 r.)

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Podaje do wiadomości powszechnéj, że targ główny na wełnę, stosownie do postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 2 (14) Maja 1822 r. rozpocznie się w Warszawie, jak lat zeszłych w dniu 3 (15) Czerwca r. b., i trwać będzie dni cztery.

Wagi i pomosty na dni trzy przed rozpoczęciem targu urządzone będą na placu Bankowym przy ulicy Nowogrodzkiéj, obok składów Banku Polskiego.

Deputacya Jarmarczna w powyższym czasie czynności swoje rozpocznie i wszelkie ułatwienia, tak producentom, jako i kupującym zapewnić będzie się starała.

Wełna na targ przywieziona, powinna być zaopatrzoną w świadectwa miejscowego pochodzenia, że jest krajową i że pochodzi z owiec zdrowych i z miejsca, w którém zaraza ani na owce ani na bydło nie istniała.

Ponieważ ta ostatnia okoliczność była niekiedy w świadectwach pomijaną, przeto zastrzega się, iżby podobne uchybienia, jako pociągające za sobą wątpliwość względem istotnego pochodzenia wełny z miejsc zdrowych, nadal miejsca nie miały, jako własnemu interessowi sprzedających szkodliwe.

Świadectwa te na papierze stemplowym ceny kop. sr. 15 spisane i przez Wójtów gmin lub Burmistrzów miast, z wyraźném oznaczeniem wsi lub miasta, powiatu i gubernii, przy wyciśnieniu pieczęci urzędowéj, za rzetelność poświadczone, oddawane być mają officyalistom miejskim, do expedycyi wełny na rogatkach

скимъ чинамъ, наряженнымъ для сей цѣли на всѣ заставы. Означенныя свидѣтельства, послѣ отмѣтки, сдѣланной на оныхъ Ярмарочною Депутаціею, будутъ возвращаемы продавцамъ.

Притомъ вмѣняется въ обязанность, какъ продавцамъ, такъ и покупщикамъ, послѣ всякой торговой сдѣлки, заявлять о томъ непремѣнно во время ярмарки Ярмарочной Депутаціи, съ представленіемъ вышеупомянутыхъ свидѣтельствъ, а буде возможно, то и свидѣтельствъ о взвѣшеніи шерсти, для сдѣланія о семъ отмѣтки въ соотвѣтственномъ контролѣ; въ противномъ случаѣ, покупатели отнесутъ къ собственной винѣ, если, по случаю неисполненія вышесказанной формальности, Ярмарочная Депутація откажетъ имъ въ выдачѣ свидѣтельства на высылку шерсти за границу.

Для болѣе точнаго исчисленія количества привозимой на торгъ туземной шерсти, въ упомянутыхъ свидѣтельствахъ Войтовъ и Бургомистровъ должны быть показаны: вѣсъ шерсти въ пудахъ и фунтахъ, а равно знаки, выставленные на мѣстахъ.

Дабы облегчить продавцамъ исполненіе обыкновенныхъ формальностей при ввозѣ шерсти въ Варшаву, предписано городскимъ чинамъ совершить установленный въ этомъ отношеніи обрядъ на заставѣ, не доставляя транспорта на таможню; привезшій однако шерсть долженъ указать находящимся на заставѣ чинамъ, куда для взвѣшенія шерсти долженъ быть доставленъ транспортъ наряженнымъ для конвоя онаго стражникомъ.

Такъ какъ туземная шерсть составляетъ одинъ изъ важнѣйшихъ предметовъ отпускной торговли, то обращается вниманіе владѣльцевъ овечьихъ стадъ на необходимость тщательнаго мытья овецъ, сортировки ихъ передъ стрижкою, какъ равно упаковки шерсти, которую слѣдуетъ производить весьма осторожно, не перебивая рунъ и что для связыванія сихъ послѣднихъ должна быть употребляема средней толщины бичевка, а не толстыя веревки; наконецъ, чтобы мѣшки не превосходили вѣса, обыкновенно употребляемаго въ торговлѣ; въ особенности же слѣдуетъ

Warszawskich wyznaczonym;—po zacyfrowaniu zaś w Deputacyi Jarmarcznéj wydawane będą napowrót procudentom.

Nadmienia się przytém, że gdy wyprowadzający za granicę zgłaszają się następnie do Deputacyi Jarmarcznéj o świadectwa na wywóz takowéj, z zapewnieniem pochodzenia wełny z owiec i miejsc zdrowych, wolnych od wszelkiéj zarazy; przeto, tak kupujący, jako i sprzedający wełnę na targu, obowiązani są zaraz po dopełnioném kupnie i sprzedaży, koniecznie w czasie trwania jarmarku, zameldować o tém Deputacyi jarmarcznéj, przy okazaniu pomienionych świadectw, a jeżeli można i świadectw przewagi, dla uczynienia o tém stosownéj wzmianki w właściwéj kontrolli; w przeciwnym bowiem razie kupujący sami sobie winę przypiszą, jeżeli z powodu pominięcia téj formalności udzielenie świadectwa na wysyłkę wełny za granicę odmówione im zostanie.

W celu dokładniejszego skontrollowania ilości wełny krajowéj, wyrażoną być ma w pomienionych świadectwach Wójtów i Burmistrzów waga wełny w pudach i funtach, tudzież znaki na wańtuchach znajdujące się.

Dla ułatwienia producentom zwykłych formalności przy wprowadzeniu wełny do Warszawy, służba miejska otrzymała zarządzenie, aby wełna zaraz na rogatkach expedyowaną była bez odprowadzania jéj na komorę; przywożący jednak zechcą przy wjeździe do Warszawy wskazać służbie rogatkowéj miejsce, gdzie wełna do sprawdzenia wagi ma być przez konwojującego strażnika odstawioną.

Gdy jak wiadomo wełna krajowa stanowi jeden z najważniejszych przedmiotów handlu wywozowego, przeto zwraca się uwagę właścicieli owczarni na potrzebę starannego mycia owiec, klassyfikowania ich przed strzyżą i pakowania wełny ostrożnie bez targania run, —tudzież, aby te wiązane były średnim szpagatem, nie zaś grubémi sznurkami, i pakowane w wańtuchy, nie przenoszące wagi pospolicie w handlu używanéj. Szczególniéj zaś baczyć na-

наблюдать, дабы шерсть со здоровыхъ овецъ не была смѣшиваема съ шерстью опадшею или выщипанною.

Мѣшки не должны бытъ съ заплатами, ни же съ наружными швами, ибо, какъ одно, такъ и другое обстоятельство можетъ при перевозкѣ шерсти за границу возбудить подозрѣніе въ какомъ либо подмѣнѣ, произшедшемъ во время провоза въ ущербъ покупателя.

Вообще при заготовленіи мѣшковъ должно сообразоваться съ принятымъ обыкновеніемъ, т. е. употреблять по возможности полотно средней толщины и сшивать оное въ три полотнища, притомъ такъ, чтобы длина мѣшка не превосходила $5\frac{1}{4}$ аршинъ.

Отъ исполненія вышесказанныхъ условій зависятъ прибыли или потери производителей, равно какъ и увеличеніе или уменьшеніе съ каждымъ годомъ числа соискателей.

---

leży, aby wełna z owiec zdrowych nie była mięszana z wełną opadłą lub oskubaną.

Wańtuchy nie powinny być łatane, ani szyte na zewnątrz, gdyż to przy wywozie za granicę może wzniecić podejrzenie, że wełna w czasie transportu uległa zmianie ze szkodą nabywcy.

W ogólności w przygotowaniu wańtuchów do wełny stosować się wypada do przyjętego powszechnie zwyczaju, aby płótno, o ile można, było co do grubości średniego gatunku, po zszyciu zaś tego płótna w trzy bryty, długość wańtucha nie powinna przenosić $5\frac{1}{4}$ arszyna.

Od dopełnienia powyższych warunków zależą korzyści lub straty producentów, tudzież powiększenie coroczne konkurencyi, lub odstręczenie nabywców.

N° 6.

Постановленіе объ учрежденіи ярмарки для торга шерстью въ г. Калишѣ.

(27 Ноября (9 Декабря) 1842 года.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго, и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Имѣя въ виду дознанную опытомъ пользу введенія, на основаніи постановленія Царскаго Намѣстника отъ 2 (14) Мая 1822 г., главной ярмарки шерстью въ Варшавѣ, а по сему желая предоставить таковыя же выгоды владѣльцамъ овчарень и мануфактурныхъ заведеній въ другихъ болѣе отдаленныхъ мѣстахъ Царства Польскаго, которые не могутъ пользоваться ярмаркою Варшавскою, Совѣтъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

Кромѣ главной ярмарки шерстью въ Варшавѣ, имѣетъ быть учреждена другая такая же ярмарка въ городѣ Калишѣ.

Ст. 2.

Ярмарка эта будетъ производиться одинъ разъ въ годъ, 16 (28) Мая, и продолжаться три дня, считая и могущій случиться воскресный или праздничный день.

N° 6.

Decyzya zaprowadzająca targ na wełnę w mieście Kaliszu.

(d. 27 Listopada (9 Grudnia) 1842 r.)

w Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważywszy dogodności zaprowadzonego w Warszawie, z mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 2 (14) Maja 1822 roku, targu głównego na wełnę, doświadczeniem stwierdzone, w zamiarze oraz zapewnienia tych samych dobrodziejstw właścicielom owczarń i przedsiębiercom zakładów rękodzielniczych odleglejszych okolic Królestwa, które z pomienionego targu korzystać nie mogły, — na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Art. 1.

Oprócz głównego targu na wełnę w mieście Warszawie, ma być zaprowadzony drugi i podobny targ w mieście Kaliszu.

Art. 2.

Targ ten odbywać się będzie raz do roku w dniu 16 (28) Maja i trwać będzie dni trzy, licząc w to przypaść mogące święto.

Ст. 3.

Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ предоставляется назначеніе мѣста для ярмарки, равно устройство вѣсовъ и учрежденіе должнаго въ продолженіе оной надзора, по правиламъ, существующимъ для Варшавской ярмарки.

Ст. 4.

Исполненіе настоящаго постановленія и внесеніе онаго въ Дневникъ Законовъ поручается Правительственнымъ Коммисіямъ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, равно Юстиціи, по принадлежности.

Состоялось въ городѣ Варшавѣ, 27 Ноября (9 Декабря) 1842 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ
(подписано) *Князь Варшавскій.*

Art. 3.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych upoważnioną zostaje do urządzenia miejsca na targowisko, wagi, i zapewnienia odpowiedniego dozoru podczas trwania targu, a to według zasad, dla Warszawskiego targu istniejących.

Art. 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież Sprawiedliwości, w czém do któréj należy, poleca.

Działo się w Warszawie, dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1842 roku.

Namiestnik, Generał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książe Warszawski.*

№ 7.

Постановленіе о возстановленіи торга шерстью въ г. Плоцкѣ въ день 12 (24) Іюня каждаго года.

(18 (30) Іюня 1851 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Вслѣдствіе рапорта Правительственной Коммисіи отъ 6 (18) Мая с. г., за № $^{3578}/_{13586}$, въ которомъ представлены на разрѣшеніе предположенія Плоцкаго Гражданскаго Губернатора:

1) чтобы на одной изъ двухъ ярмарокъ, учрежденныхъ въ г. Плоцкѣ, а именно на Свято-Янской, устроить торгъ шерстью;

2) чтобы на время производства этого торга былъ высылаемъ Польскимъ Банкомъ въ г. Плоцкъ агентъ онаго, который облегчалъ бы пріѣзжающимъ изъ за границы купцамъ размѣнъ и уплату по векселямъ;

3) чтобы въ г. Плоцкѣ учредить контору Польскаго Банка для коммерческихъ дѣлъ, подобно тому, какъ это имѣетъ мѣсто въ г. Влоцлавкѣ, которою выдавались бы помѣщикамъ ссуды подъ залогъ зерноваго хлѣба, —

имѣю честь сообщить Правительственной Коммисіи:

1) что Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, принявъ во вниманіе значительное развитіе овцеводства въ Плоцкой губерніи, приказать изволилъ: предоставить Плоцкому Гражданскому Губернатору объявить посредствомъ губернскаго дневника во всеобщее свѣдѣніе, что одинъ изъ двухъ торговъ шерстью, установленныхъ въ г. Плоцкѣ постановленіемъ Князя Намѣстника Цар-

№ 7.

Decyzya, wznawiająca targ na wełnę w mieście Płocku, w dniu 12 (24) Czerwca każdego roku.

(d. 18 (30) Czerwca 1851 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

W skutku rapportu Kommissyi Rządowéj z dnia 6 (18) Maja r. b. Nr. $^{3578}/_{13586}$, w którym przedstawia do wyższéj decyzyi wnioski Gubernatora Cywilnego Gubernii Płockiéj:

1) aby na jednym z dwóch jarmarków, w mieście Płocku ustanowionych, a mianowicie na Ś-to Jańskim, urządzonym był targ na wełnę,

2) aby na czas trwania tego targu, wysyłanym był do Płocka przez Bank Polski agent, któryby przybywającym z zagranicy kupcom, ułatwiał wymianę i realizacyę wexli,

3) aby w mieście Płocku założony został oddział Banku Polskiego do interessów handlowych, podobnie jak to ma miejsce w mieście Włocławku, któryby obywatelom ziemskim udzielał zaliczenia na zboże;

mam zaszczyt oznajmić Kommissyi Rządowéj:

ad 1-um, że Książe Namiestnik Królestwa, z uwagi na dosyć znaczny chów owiec w gubernii Płockiéj, wyrzec raczył, iż Gubernator Cywilny tejże gubernii ma być upoważniony do ogłoszenia w dzienniku gubernialnym, iż jeden z dwóch targów na wełnę w mieście Płocku, postanowieniem Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 6 Marca 1819 roku zaprowadzonych i upa-

ства отъ 6 Марта 1819 года и потомъ прекратившихся, возстановляется и будетъ производиться одновременно съ ярмаркою на разные предметы, установленною ежегодно на день 12 (24) Іюня;

2) что высылка Польскимъ Банкомъ агента на время производства торга въ г. Плоцкѣ, съ цѣлью облегченія заграничнымъ купцамъ размѣна и уплаты по векселямъ, въ такомъ только случаѣ можетъ имѣть мѣсто, если привозъ шерсти къ торгу окажется значительнымъ и, при распродажѣ оной, представится надобность въ упомянутомъ облегченіи; еслибы затѣмъ со временемъ Правительственная Коммисія усматривала надобность въ подобномъ облегченіи, то она вправѣ снестись по сему предмету съ Польскимъ Банкомъ;

3) что устройство въ Плоцкѣ магазина для склада хлѣба, подъ залогъ коего были бы выдаваемы Банкомъ соотвѣтственныя ссуды, должно быть предоставлено усмотрѣнію самаго Банка, который, въ исполненіе постановленія Совѣта Управленія отъ 23 Августа (5 Сентября) 1843 года, занимается нынѣ же вмѣстѣ съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ устройствомъ подобныхъ складочныхъ магазиновъ въ разныхъ мѣстахъ Царства.

Варшава, 18 (30) Іюня 1851 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Ѳ. Лебренъ.*

№ 23,193.

Примѣчаніе. Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія, отзывомъ отъ 17 (29) Марта 1852 г., за № 2,071, увѣдомилъ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что Господинъ Намѣстникъ въ Царствѣ соизволилъ на измѣненіе срока, предназначеннаго для торговъ и ярмарокъ въ г. Плоцкѣ, и на производство оныхъ ежегодно во вторникъ, предшествующій дню Св Іоанна Крестителя, но и этотъ срокъ измѣненъ слѣдующимъ за симъ рѣшеніемъ Совѣта Управленія Царства.

dłych, zostaje wznowionym, i odbywać się będzie jednocześnie z jarmarkiem na wszelkie inne przedmioty, na dzień 12 (24) Czerwca każdego roku ustanowionym;

ad 2-um, że wysyłanie ze strony Banku Polskiego agenta do miasta Płocka na czas trwania targu na wełnę, celem ułatwienia przybywającym z zagranicy kupcom wymiany i realizacyi wexli, w takim tylko razie może mieć miejsce, jeżeli dowóz wełny na targi, okaże się być znacznym, i jeżeli ułatwienie sprzedaży onéj, będzie tego wymagać; w razie więc, gdyby Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych z czasem uznała potrzebę takowego ułatwienia, mocną jest porozumieć się w téj mierze z Bankiem Polskim;

ad 3-um, że urządzenie w Płocku składu zboża, na któryby Bank Polski udzielał właścicielom onego odpowiednie zaliczenia, ma być pozostawione samemu Bankowi, który, w wykonaniu postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 23 Sierpnia (5 Września) 1843 roku, obecnie wspólnie z Kommissyą Rządową zajmuje się urządzeniem podobnych składów w różnych punktach kraju.

w Warszawie, dnia 18 (30) Czerwca 1851 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *T. Le Brun.*

Nr. 23,193.

Uwaga. Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj oznajmił Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych w odezwie z dnia 17 (29) Marca 1852 r. Nr. 2,071, iż Namiestnik Królestwa zezwolił na przeniesienie jarmarków i targów, w mieście Płocku odbywać się mających, na wtorek przed S-tym Janem Chrzcicielem, czyli przed dniem 12 (24) Czerwca każdego roku. I ten termin jednak zmienionym został następującą z kolei decyzyą Rady Administracyjnéj Królestwa.

N° 8.

Постановленіе о перенесеніи срока для торговъ шерстью въ г. Плоцкѣ и для мѣстной общей ярмарки на день 29 Мая (10 Іюня) каждаго года.

(30 Ноября (12 Декабря) 1854 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, предписаніями отъ 18 (30) Іюня 1851 г., № 23,193, и 17 (29) Марта 1852 г., за № 2,071, разрѣшилъ возстановить въ городѣ Плоцкѣ одинъ изъ двухъ торговъ шерстью, установленныхъ постановленіемъ 6 Марта 1819 года, а впослѣдствіи прекратившихся, съ тѣмъ, чтобы означенный торгъ производился въ одно время съ общею ярмаркою въ Плоцкѣ на разнородные предметы, происходящею во вторникъ предъ Ивановымъ днемъ, т. е. предъ 12 (24) Іюня каждаго года.

Результатъ помянутаго торга, который въ первый разъ по своемъ возстановленіи имѣетъ мѣсто въ 1852 году, былъ слѣдующій: 10 (22) Іюня было привезено на оный вообще шерсти средняго разбора 100 пудовъ 33 ½ фунтовъ; но, какъ на этотъ торгъ не прибыли ни иностранные купцы, ни владѣльцы суконныхъ фабрикъ, то шерсть эта во время ярмарки не была продана. Стоимость ея, считая пудъ по 15 р. 15 коп., составляла вообще 1,512 р. сер

Въ 1853 году 9 (21) Іюня привезено было шерсти средняго же разбора 86 пудовъ 13 фунтовъ, и также, по тѣмъ же что и въ прошедшемъ 1852 году причинамъ, эта шерсть во время

N° 8.

Decyzya, przenosząca termin targu na wełnę wraz z jarmarkiem na wszelkie inne przedmioty w mieście Płocku, na dzień 29 Maja (10 Czerwca) każdego roku.

(d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1854 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Dwiema decyzyami z dnia 18 (30) Czerwca 1851 roku Nr. 23,193 i z dnia 17 (29) Marca 1852 roku Nr. 2,071 Książe Namiestnik Królestwa zezwolić raczył, iżby jeden z dwóch targów na wełnę w mieście Płocku, zaprowadzonych postanowieniem z dnia 6 Marca 1819 roku, a następnie upadłych, wznowionym został, i odbywał się jednocześnie z jarmarkiem na wszelkie inne przedmioty na wtorek przed Ś-tym Janem Chrzcicielem, czyli przed dniem 12 (24) Czerwca każdego roku ustanowionym.

Rezultat pomienionego targu, który pierwszy raz od swojego wznowienia miał miejsce w roku 1852 był następujący: dnia 10 (22) Czerwca 1852 r. przywieziono w ogóle wełny pudów 100 funtów 33 ½ gatunku średniego. Z powodu wszakże nieprzybycia na targ, ani kupców zagranicznych, ani właścicieli fabryk sukna, wełna wspomniona sprzedana w czasie targu nie została. Wartość jéj, licząc w przybliżeniu pud po rubli sr. 15 kop. 15, czyli centnar 132 funtowy po rubli sr. 50 kop. 40, wynosiła w ogóle około rsr. 1,512.

Dnia 9 (21) Czerwca 1853 r. przybyło wełny pudów 86 funtów 13 gatunku średniego. Wełna ta z tych samych co w poprzednim roku powodów, nie została podczas targu sprzedaną; wartość zaś jéj, licząc w przybliżeniu pud po rsr. 15 kop. 5,

ярмарки не была продана. Стоимость ея составила, считая по 15 р. 5 коп. сер. за пудъ, всего 1,295 р. сер.

Для привлеченія на будущее время на торги шерстью въ Плоцкѣ, какъ производителей, такъ и покупщиковъ, Плоцкое Губернское Правленіе находитъ необходимымъ, чтобы торгъ шерстью въ Плоцкѣ предшествовалъ нѣсколькими днями таковому же торгу въ Варшавѣ, т. е. около 29 Мая (10 Іюня) каждаго года, и проситъ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ объ исходатайствованіи разрѣшенія высшаго начальства на измѣненіе срока помянутаго торга, по слѣдующимъ уваженіямъ:

что, въ случаѣ назначенія для торга показаннаго выше срока, помѣщики Липновскаго, Млавскаго и Плоцкаго уѣздовъ, пріѣзжая съ шерстью въ Плоцкъ, въ случаѣ не продажи тамъ оной, будутъ имѣть время отправлять свою шерсть на Варшавскую ярмарку, начинающуюся 3 (15) и кончающуюся 6 (18) Іюня;

что теперь никто не желаетъ пропускать Варшавской ярмарки и полагаться на торгъ Плоцкій, донынѣ еще не утвердившійся;

что, наконецъ, привозъ изъ Варшавы въ Плоцкъ шерсти не проданной въ Варшавѣ, никогда не можетъ имѣть мѣста, ибо шерсть, не проданная тамъ, помѣщается въ складахъ Польскаго Банка, который даетъ на оную хозяевамъ соотвѣтственныя ссуды.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ пріостановилась съ дальнѣйшимъ представленіемъ сего дѣла, ожидая результата торга нынѣшняго года. Но, какъ, не смотря на сдѣланныя по примѣру прошедшихъ лѣтъ объявленія о помянутомъ торгѣ въ Плоцкѣ, назначенномъ 8 (20 Іюня, и на приготовленія къ оному, никто на этотъ торгъ шерсти не привезъ и купцы на оный не прибыли, то, принимая въ уваженіе приведен-

czyli centnar 132 funtowy po rsr. 49 kop. 50, wynosiła około rsr. 1,295.

Aby mieć nadzieję, że w przyszłości, pomimo tak niepomyślnych dotąd wypadków, targi na wełnę w mieście Płocku ściągnąć potrafią tak producentów, jakoteż i kupców, i że następnie, z odpowiednią dla obu stron korzyścią odbywać się będą, Rząd Gubernialny Płocki uważał być rzeczą pożądaną, iżby targ pomieny odbywał się na dni kilka przed targiem Warszawskim, to jest około dnia 29 Maja (10 Czerwca), i w skutku tego, rapportem z dnia 18 (30) Marca r. b. upraszał Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych o wyjednanie zamiany istniejącego obecnie terminu.

W usprawiedliwieniu takowego przedstawienia przytoczył pomieniony Rząd Gubernialny:

że w razie naznaczenia proponowanego terminu dla targu na wełnę w Płocku, właściciele owczarń z powiatu Lipnoskiego, części powiatu Mławskiego i Płockiego, przybywający na tenże z swoim produktem, będą mieli sposobność, w przypadku niesprzedania go, udawać się jeszcze na targ Warszawski, w dniu 3 (15) Czerwca stale zaczynający się, a w dniu 6 (18) tegoż miesiąca kończący się; — że obecnie nikt niechce pomijać targu Warszawskiego i wstrzymywać się ze sprzedażą wełny, spuszczając się na targ Płocki, dotąd jeszcze nie ustalony; — i wreszcie, że przywóz do Płocka wełny, na targu Warszawskim, niesprzedanéj, także nigdy miejsca mieć nie może; albowiem wełna w Warszawie niezakupiona, lokowaną bywa w składach Banku Polskiego, który na nią udziela właścicielom zaliczenia odpowiednie.

W oczekiwaniu na rezultat nowego targu, w roku bieżącym odbyć się mającego, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych wstrzymała się dotąd z nadaniem skutku przełożeniu Rządu Gubernialnego. Gdy atoli okazało się, że pomimo dopełnionych o targu tym ogłoszeń, w formie w latach zeszłych zachowanéj i poczynionych ku temu przygotowań, nie było na targ takowy, na dzień 8 (20) Czerwca r. b. oznaczony, żadnego

ныя выше Губернскимъ Правленіемъ обстоятельства, Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, нынѣ находя:

что нынѣшній способъ производства въ г. Плоцкѣ торговъ шерстью, въ сроки, приходящіеся послѣ Варшавской ярмарки, дѣйствительно по причинамъ, изложеннымъ Губернскимъ Правленіемъ, можетъ быть главнымъ поводомъ неудачи означенныхъ торговъ;

что, такъ какъ въ Царствѣ существуютъ уже два подобные торги, а именно: въ г. Калишѣ и въ г. Варшавѣ, то, по тѣмъ же самымъ уваженіямъ, было бы весьма полезнымъ — торги въ г. Плоцкѣ ввести въ очередь между помянутыми торгами, съ тою цѣлію, чтобы, какъ продавцы, такъ и покупатели могли отправляться съ одного торга на другой;

что, какъ для помянутыхъ двухъ торговъ, то есть Калишскаго и Варшавскаго, назначены постоянные сроки, а именно для перваго 19 (31) Мая, а для втораго 3 (15) Іюня, то, желая предоставить заинтересованнымъ лицамъ возможность совершить переѣздъ и перевезти свой продуктъ, слѣдовало бы опредѣлить и для торговъ въ Плоцкѣ постоянный срокъ, который всего соотвѣтственнѣе было бы назначить на день 29 Мая (10 Іюня); наконецъ,

что, хотя, при устройствѣ ярмарокъ и торговъ въ Царствѣ, Правительственною Коммисіею принято за правило, чтобы таковые не производились въ воскресные и праздничные дни, а между тѣмъ, при назначеніи для торговъ въ г. Плоцкѣ предположеннаго постояннаго срока, легко можетъ случиться, что таковой, вслѣдствіе движенія календаря, придется въ одинъ изъ помянутыхъ дней,—все однако же нельзя упускать изъ виду, что торги шерстью, производимые въ числѣ трехъ въ цѣломъ краѣ, суть другаго свойства, нежели ярмарки въ городахъ и посадахъ, а также, что помянутые торги, по важности оныхъ для всего сословія землевладѣльцевъ и всѣхъ нуждающихся въ шерсти, производятся

przywozu wełny, jak również nie przybyli znikąd i kupcy dla kupna tego produktu; przeto Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, obecnie zważywszy:

że dotychczasowy sposób odbywania targu na wełnę w mieście Płocku, w terminach po targu Warszawskim przypadających, rzeczywiście z przyczyn przez Rząd Gubernialny wyłuszczonych, może być głównym powodem niepowodzenia rzeczonych targów;

że gdy w Królestwie istnieją już dwa podobne targi, a mianowicie: w mieście Kaliszu i Warszawie, — to z tych samych pobudek, byłoby rzeczą nader ważną, wprowadzić targ Płocki w kolej pomiędzy pomienionemi targami, a to dla tego, żeby tak przedający, jak i kupujący, z kolei, z jednego targu na drugi udawać się mogli;

że gdy pomienione dwa targi, to jest: Kaliski i Warszawski, mają oznaczone stałe termina, to jest pierwszy na dzień 19 (31) Maja, a drugi na dzień 3 (15) Czerwca; przeto, chcąc zapewnić interessentom, w trakcie pomiędzy jednym a drugim, możność odbycia podróży i przewiezienia produktu, wypadałoby oznaczyć i dla targu Płockiego termin raz na zawsze stały, a dla którego najwłaściwszy byłby dzień 29 Maja (10 Czerwca); nakoniec,

że jakkolwiek przy regulacyi jarmarków i targów w Królestwie, przyjętém zostało przez Kommissyę Rządową za zasadę, aby takowe nieodbywały się w dnie niedzielne lub uroczyste, a przy obecnie proponowaném oznaczeniu stałego terminu dla targu w mieście Płocku, może takowy, w skutek ruchu kalendarzowego, przypaść na dni pomienione; — to wszakże nie można pominąć z uwagi, że targi na wełnę w liczbie trzech w całym kraju odbywające się, oddzielnéj są natury od jarmarków po miastach i osadach, i że pomienione targi, ze względu na swą ważność dla ogółu właścicieli ziemskich, tudzież potrzebujących wełny, odby-

въ г. Варшавѣ и Калишѣ, хотябы въ теченіе оныхъ и пришлись праздничные дни;—

по всѣмъ этимъ уваженіямъ, Правительственная Коммисія вошла въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ отъ 24 Ноября (6 Декабря) сего года, за № $^{3314}/_{13890}$, о перенесеніи срока торговъ шерстью въ г. Плоцкѣ, производимыхъ совокупно съ ярмаркою на всѣ прочіе предметы во вторникъ предъ Св. Іоанномъ Крестителемъ, то есть предъ 12 (24) Іюня, на день 29 Мая (10 Іюня) совокупно съ тою же ярмаркою, для того чтобы не увеличивать въ этомъ городѣ числа торговъ.

Совѣтъ Управленія положилъ представленіе сіе утвердить.

Варшава, 30 Ноября (12 Декабря) 1854 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ.*

---

wają się w Warszawie i Kaliszu, pomimo przypaść mogących, w trakcie trwania onych, dni świątecznych;—

z tych zatém wszystkich powodów uczyniła do Rady Administracyjnéj na dniu 24 Listopada (6 Grudnia) r. b. № $^{3314}/_{13890}$ wniosek, o przeniesienie terminu targu na wełnę w m. Płocku, odbywającego się z jarmarkiem na wszelkie inne przedmioty we wtorek przed Ś-tym Janem Chrzcicielem, to jest przed dniem 12 (24) Czerwca, na dzień 29 Maja (10 Czerwca), wraz z tymże jarmarkiem, a to dla niepowiększania liczby onych w tém mieście.

Rada przychyliła się do wniosku Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Warszawa, dnia 30 Listopada (12 Grudnia) 1854 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

N° 9.

Постановленіе объ учрежденіи, въ видѣ опыта на три года, въ городѣ Сувалкахъ, ежегодной ярмарки для торга шерстью, съ назначеніемъ срока оной на 28 Іюня (10 Іюля).

(16 (28 Марта) 1856 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Августовскій Гражданскій Губернаторъ, побуждаемый многократными просьбами землевладѣльцевъ, а также просьбою Предсѣдателя Частной Дирекціи Земскаго Кредитнаго Общества, владѣльца имѣнія Бялоблота Соболевскаго, вошелъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ съ представленіемъ объ испрошеніи разрѣшенія высшаго начальства на учрежденіе въ тамошней губерніи въ городѣ Сувалкахъ ежегодной ярмарки для торга шерстью, хотябы въ видѣ опыта на три года, съ назначеніемъ срока для оной на 28 Іюня (10 Іюля), ибо стрижка овецъ въ этой губерніи, по причинѣ болѣе холоднаго климата, производится тамъ позже, чѣмъ въ другихъ мѣстахъ края.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, по разсмотрѣніи всѣхъ обстоятельствъ, относящихся къ этому предмету, находитъ:

что овцеводцы Августовской губерніи, по причинѣ отдаленной мѣстности и поздней стрижки овецъ, не въ состояніи присылать шерсть на Ивановскую ярмарку въ Варшавѣ, начинающуюся ежегодно 3 (15) Іюня;

что назначеніе въ этой губерніи извѣстнаго пункта и времени для продажи шерсти жителями оной, занимающимися овцеводствомъ, можетъ устранить испытываемыя ими доселѣ неудобства, поставляющія ихъ въ зависимость отъ покупателей, и усилить тор-

N° 9.

Decyzya, zaprowadzająca sposobem próby na lat trzy, w mieście Suwałkach, doroczny targ na wełnę, z oznaczeniem dlań terminu na dzień 28 Czerwca (10 Lipca).

(d. 16 (28) Marca 1856 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Gubernator Cywilny Augustowski, powodowany niejednokrotnémi przedstawieniami właścicieli ziemskich, tudzież pismem dziedzica dóbr Białobłoty, Sobolewskiego, Prezesa Dyrekcyi Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, uczynił do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych wniosek, o wyjednanie upoważnienia Władzy wyższéj, na zaprowadzenie w tamtejszéj gubernii, w mieście Suwałkach, dorocznego targu na wełnę, chociażby sposobem próby na lat trzy, z oznaczeniem terminu na dzień 28 Czerwca (10 Lipca); albowiem strzyża owiec gubernii téj, z powodu zimniejszego klimatu, dopełnia się późniéj jak w innych częściach kraju.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, po roztrząśnieniu szczegółów tego przedmiotu dotyczących, znajduje:

że właściciele owczarń w gubernii Augustowskiéj, dla odległości miejsca, oraz późniejszéj strzyży, nie są w możności przybywania z swoim produktem na targ Ś-to Jański w Warszawie, corocznie z dniem 3 (15) Czerwca rozpoczynający się,

że oznaczenie w téj gubernii pewnego punktu i stałego czasu do sprzedaży wełny dla mieszkańców, trudniących się hodowlą owiec, może usunąć doświadczane obecnie przez nich niedogodności, stawiające ich w zależném od kupujących położeniu i korzy-

говлю шерстью, а тѣмъ самымъ, возбуждая собственный интересъ производителей, заохотить ихъ къ болѣе рачительному занятію сею отраслью сельскаго хозяйства;

что близость отъ Сувалокъ Гродненской и Ковенской губерній можетъ привлечь на предполагаемую въ этомъ городѣ ярмарку, какъ тамошнихъ производителей, такъ и потребителей, съ пользою, не только для самой ярмарки, но и вообще для торговли и фабричной промышленности здѣшняго края;—

по этимъ уваженіямъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, согласно съ мнѣніемъ Августовскаго Гражданскаго Губернатора и Мануфактурнаго Совѣта, испрашиваетъ разрѣшенія Совѣта Управленія на учрежденіе въ Сувалкахъ, въ видѣ опыта, на три года, ежегодной ярмарки для торга шерстью, съ назначеніемъ срока на 28 Іюня (10 Іюля), въ продолженіе 3-дневнаго времени.

Сверхъ того, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ присовокупляетъ, что Августовскій Гражданскій Губернаторъ сдѣлалъ вмѣстѣ съ тѣмъ предположеніе, чтобы на время Сувалкской ярмарки для торга шерстью Польскій Банкъ высылалъ своего агента, для выдачи ссудъ подъ залогъ доставленной и не проданной шерсти, подобно тому, какъ это происходитъ въ Варшавѣ и Калишѣ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, принимая въ соображеніе:

что въ подобномъ случаѣ, когда, по представленію Плоцкаго Гражданскаго Губернатора, сдѣлано было предложеніе, чтобы на учреждавшуюся тогда въ городѣ Плоцкѣ ярмарку Банкъ присылалъ агента для облегченія заграничнымъ купцамъ размѣна и уплаты по векселямъ, Намѣстникъ въ Царствѣ отъ 18 (30) Іюня 1851 года постановилъ: что высылка агента тогда только можетъ имѣть мѣсто, когда привозъ на ярмарку шерсти окажется значительнымъ и если представится надобность въ облегченіи продажи оной, на каковый случай разрѣшилъ Правительственной Коммисіи снестись о томъ съ Польскимъ Банкомъ, если со временемъ она

stnie wpłynąć na podniesienie handlu tym artykułem, a tém samém, obudzając własny interess producentów, zachęcić do troskliwszego zajmowania się tą gałęzią gospodarstwa wiejskiego,

że bliskość od Suwałk gubernii Grodzieńskiéj i Kowieńskiéj, może sprowadzić na targ zamierzony tak producentów, jako i konsumentów tamecznych, z korzyścią nie tylko dla samego targu, ale i w ogólności dla tutejszego handlu i fabrycznego przemysłu.

Z tych powodów, zgodnie ze zdaniem Gubernatora Cywilnego Augustowskiego, oraz Rady Przemysłowéj, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych upraszała Radę Administracyjną, w przedstawieniu z dnia 14 (26) Marca r. b. Nr. $^{8555}/_{35980}$, o upoważnienie do zaprowadzenia, sposobem próby na lat trzy, w mieście Suwałkach, dorocznego targu na wełnę, z oznaczeniem dlań terminu na dzień 28 Czerwca (10 Lipca), a czasu trwania, na dni trzy.

Nadmieniła obok tego Kommissya Rządowa, że Gubernator Cywilny Augustowski uczynił zarazem wniosek, aby wysyłany był ze strony Banku tutejszego agent, na czas trwania targu na wełnę w mieście Suwałkach, dla dawania zaliczeń na dostawioną a nie sprzedaną wełnę, jak to ma miejsce w Warszawie i Kaliszu.

Kommissya Rządowa biorąc na uwagę:

że w podobnym wypadku, kiedy na wniosek Gubernatora Cywilnego Płockiego, przedstawianém było, aby na ustanowiony w mieście Płocku podówczas targ, Bank wysyłał agenta, celem ułatwienia zagranicznym kupcom wymiany i realizacyi wexli, Namiestnik Królestwa decyzyą z dnia 18 (30) Czerwca 1851 roku Nr. 23,193 wyrzec raczył, że wysyłanie agenta w takim tylko razie może mieć miejsce, jeżeli dowóz wełny na targi okaże się być znacznym i jeżeli ułatwienie sprzedaży onéj będzie tego wymagało, na jakowy wypadek upoważnił Kommissyę Rządową do poro-

признаетъ соотвѣтственнымъ сдѣлать подобное облегченіе и для Плоцкой ярмарки; а равно—

что высылка Банкомъ на Калишскую ярмарку капиталовъ для выдачи ссудъ подъ залогъ шерсти не только не принесла никакой выгоды, но напротивъ причинила убытки Банку, ибо въ теченіе 7-ми лѣтъ отпущено въ ссуду не болѣе 130 р., тогда какъ расходы на пересылку простирались почти до 700 р., и вслѣдствіе того, по взаимному сношенію Главнаго Директора Финансовъ съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, высылка агента на сказанную ярмарку прекращена съ 1852 года впредь до могущей встрѣтиться надобности въ возстановленіи этой мѣры, находитъ, что къ предположенію Августовскаго Гражданскаго Губернатора о высылкѣ на ярмарку въ Сувалки агента здѣшняго Банка слѣдовало бы примѣнить рѣшеніе Намѣстника относительно Плоцкой ярмарки.

Совѣтъ положилъ: разрѣшить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ учрежденіе въ Сувалкахъ, въ видѣ опыта на три года, ежегодной ярмарки для торга шерстью, съ назначеніемъ для оной срока на 28 Іюня (10 Іюля) и въ продолженіе 3-хъ дней, и вмѣстѣ съ тѣмъ приказалъ, чтобы рѣшеніе Намѣстника отъ 18 (30) Іюня 1851 года, № 23,193, относительно Плоцкой ярмарки, было примѣнено и къ предположенной Августовскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ высылкѣ Польскимъ Банкомъ агента на ярмарку въ Сувалкахъ.

Варшава, 16 (28) Марта 1856 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ.*

---

zumienia się w téj mierze z Bankiem, o ile z czasem uzna potrzebę takowego ułatwienia dla targu Płockiego, jak niemniéj

że wysyłanie przez Bank na targ Kaliski funduszów, dla czynienia zaliczeń na wełnę, nie tylko nie przyniosło spodziewanego pożytku, ale owszem, Bank na straty naraziło; albowiem w ciągu lat siedmiu, zaliczenia te ograniczyły się na kwocie rsr. 130, a koszta wysyłki wynosiły około rsr. 700, — skutkiem czego, za zniesieniem się Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, dalsze wysyłanie agenta na targ pomieniony, od roku 1852 zawieszoném zostało do czasu, w którym okaże się potrzeba wznowienia tego środka,—jest zdania,

że i do projektowanego przez Gubernatora Cywilnego Augustowskiego wysyłania agenta Banku na targ w Suwałkach, należałoby zastosować powyższą decyzyę Namiestnika Królestwa, względem targu Płockiego wydaną.

Rada oświadczyła, że żądane przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych upoważnienie do zaprowadzenia, sposobem próby na lat trzy, w mieście Suwałkach, dorocznego targu na wełnę, z oznaczeniem dlań terminu na dzień 28 Czerwca (10 Lipca), a czasu trwania na dni 3, udziela,— a obok tego mieć chce, ażeby decyzya Namiestnika Królestwa z dnia 18 (30) Czerwca 1851 roku Nr. 23,193, względem targu Płockiego wydana, zastosowaną była i do projektowanego przez Gubernatora Cywilnego Augustowskiego wysyłania agenta Banku na targ w Suwałkach.

w Warszawie, dnia 16 (28) Marca 1856 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

№ 10.

Постановленіе объ учрежденіи въ г. Люблинѣ, въ видѣ опыта на три года, торга шерстью въ дни $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ и $^{10}/_{22}$ Іюня каждаго года.

(11 (23) Декабря 1861 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что, вслѣдствіе представленія ея отъ 29 Ноября (11 Декабря) с. г., за № $^{36109}/_{8333}$, Господинъ исправляющій должность Намѣстника въ Царствѣ изволилъ согласиться на учрежденіе въ г. Люблинѣ, въ видѣ опыта на три года, торга шерстью, ежегодно въ дни $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ и $^{10}/_{22}$ Іюня.

Варшава, 11 (23) Декабря 1861 года.

Статсъ-Секретарь при Государственномъ Совѣтѣ,
(подписано) *Энохъ.*

№ 7,615.

Приложеніе къ № 10-му.

Инструкція, данная Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ относительно производства торга шерстью въ г. Люблинѣ.

Люблинскому Гражданскому Губернатору.

Вслѣдствіе рапорта и. д. Гражданскаго Губернатора, отъ 27 Октября (8 Ноября) м. г., за № $^{36505}/_{9975}$, Правитель-

№ 10.

Decyzya, zezwalająca na zaprowadzenie w mieście Lublinie każdorocznego targu na wełnę, w dniach $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ i $^{10}/_{22}$ Czerwca, sposobem próby na lat trzy.

(d. 11 (23) Grudnia 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Mam honor oznajmić Kommissyi Rządowéj, że pełniący obowiązki Namiestnika Królestwa, w skutku przedstawienia jéj z dnia 29 Listopada (11 Grudnia) r. b. Nr. $^{36109}/_{8333}$ raczył zezwolić na zaprowadzenie w mieście Lublinie w terminie $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ i $^{10}/_{22}$ Czerwca każdorocznie targu na wełnę, sposobem próby na lat trzy.

w Warszawie, dnia 11 (23) Grudnia 1861 r.

Sekretarz Stanu przy Radzie Stanu, (podpisano) *Enoch.*

Nr. 7,615.

Annex do Nr. 10-go.

Szczegółowa Instrukcya, wydana przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych, co do odbywania targu na wełnę w Lublinie.

Do p. o. Gubernatora Cywilnego Lubelskiego.

W następstwie rapportu p. o. Gubernatora z dnia 27 Października (8 Listopada) r. z. Nr. $^{36505}/_{9975}$ Kommissya Rzą-

ственная Коммисія даетъ знать: что, по представленію ея, Господинъ и. д. Намѣстника въ Царствѣ, рѣшеніемъ отъ 11 (23) Декабря м. г., за № 7,615, изволилъ изъявить согласіе на учрежденіе въ г. Люблинѣ, въ видѣ опыта на три года, торга шерстью, ежегодно въ дни $^{8}/_{20}$ $^{9}/_{21}$ и $^{10}/_{22}$ Іюня.

Вслѣдствіе сего, и. д. Гражданскаго Губернатора не оставитъ, предварительно всего, распорядиться объявленіемъ рѣшенія объ учрежденіи сказаннаго торга въ г. Люблинѣ, какъ въ губернскихъ дневникахъ, такъ и другихъ публичныхъ вѣдомостяхъ, не только здѣшнихъ, но и заграничныхъ, дабы заблаговременно поставить о семъ въ извѣстность жителей, не только Царства, но и заграничныхъ.

Относительно порядка производства торга, Правительственная Коммисія предписываетъ къ руководству слѣдующія правила:

1) Сказанный торгъ долженъ быть производимъ подъ непосредственнымъ вѣдѣніемъ Губернскаго Правленія, на обязанности коего лежитъ наблюденіе:

a) чтобы ежегодно были помѣщаемы въ вѣдомостяхъ соотвѣтственныя объявленія и чтобы заинтересованныя лица были своевременно поставляемы въ извѣстность о правилахъ, коихъ должны придерживаться доставляющіе шерсть на торгъ;

b) чтобы ежегодно была назначаема Ярмарочная Депутація, состоящая изъ лицъ, ознакомленныхъ съ торговлею и промышленностію;

c) чтобы всѣ могущіе возникнуть недоразумѣнія и споры между покупающими и продавцами рѣшались упомянутою Депутаціею на мѣстѣ и миролюбиво;

d) чтобы собираемыя Ярмарочною Депутаціею свѣдѣнія относительно количества привезенной на торгъ и проданной шерсти, цѣны всякаго сорта, качества оной и т. п. были немедленно представляемы Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, вмѣстѣ съ разсчетомъ деньгамъ, взимаемымъ городскою кассою за взвѣ-

dowa zawiadamia go, że w skutku jéj przedstawienia, pełniący obowiązki Namiestnika Królestwa, decyzyą z dnia 11 (23) Grudnia r. z. Nr. 7,615, zezwolić raczył na zaprowadzenie w mieście Lublinie, w terminie $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ i $^{10}/_{22}$ Czerwca każdorocznie targu na wełnę, sposobem próby na lat trzy.

W wykonaniu decyzyi téj, p. o. Gubernatora przedewszystkiem zaleci podać do wiadomości powszechnéj, przez dzienniki gubernialne, oraz pisma czasowe krajowe i zagraniczne, zarządzenie, zaprowadzające rzeczony targ w mieście Lublinie, a to, iżby nie tylko mieszkańcy gubernii Lubelskiéj i Królestwa w ogólności, lecz także zagraniczni, wcześnie o tém poinformowani zostali.

Co do sposobu odbywania targu, Kommissya Rządowa wskazuje następujące zasady:

1) Targ pomieniony ma się odbywać pod bezpośrednim kierunkiem Rządu Gubernialnego, którego obowiązkiem będzie dopilnować:

a) umieszczania corocznie w pismach publicznych odpowiednich ogłoszeń, tudzież podawania w właściwym czasie do wiadomości osób interessowanych zasad, do których dostarczający wełnę stosować się winni;

b) wyznaczania corocznie Deputacyi Jarmarcznéj z osób, z zawodem przemysłowo-handlowym obeznanych;

c) rozstrzygania w miejscu, przez pomienioną Deputacyę, sposobem pojednawczym, wszelkich wątpliwości i sporów, między producentami a kupującymi wyniknąć mogących;

d) składania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych zbieranych przez Deputacyę wiadomości: o ilości przywiezionéj na targ i sprzedanéj wełny, tudzież cen onéj każdego gatunku, jakości produkcyi i t. p., oraz podawania rachunku, z obrotu funduszu, na zwrot kosztów urządze-

шиваніе шерсти, для возмѣщенія издержекъ по устройству торжища.

2) Въ составъ Ярмарочной Депутаціи должны быть, между прочими, назначаемы: въ качествѣ Предсѣдательствующаго, Губернскій Совѣтникъ Административнаго Отдѣленія, въ качествѣ же членовъ: Президентъ города Люблина и Чиновникъ Губернскаго Правленія, занимающійся производствомъ дѣлъ по промышленно-торговой части и владѣющій нѣмецкимъ языкомъ, какъ необходимымъ для облегченія фабрикантамъ и заграничнымъ купцамъ торговыхъ сношеній съ доставляющими шерсть на торгъ.

3) Устройство торжища, какъ-то: шалашей для взвѣшиванія шерсти, вѣсовъ и помостовъ для поклажи шерсти, должно быть произведено изъ городскихъ суммъ; заключаемые же по сему предмету, вслѣдствіе произведенныхъ публичныхъ торговъ, контракты должны быть утверждаемы въ предписанномъ для сего существующими правилами порядкѣ.

4) Для возмѣщенія происходящихъ отъ этого издержекъ и пополненія другихъ расходовъ будетъ взимаема, подобно тому какъ и въ г. Варшавѣ, за взвѣшиваніе шерсти, выставленіе знаковъ на мѣшкахъ и выдачу ярлыковъ, плата по 2 коп. сер. съ пуда.

5) Магистратъ долженъ вести, со всею точностію, надлежащую отчетность поступающимъ отъ упомянутаго сбора деньгамъ, которыя будутъ хранимы въ экономической кассѣ г. Люблина.

Всѣ расходы, какіе, вслѣдствіе распоряженій мѣстнаго Магистрата, возникнутъ по устройству торжища, будутъ удовлетворяемы упомянутою кассою, на основаніи кассовыхъ правилъ.

6) Статьи расходовъ могутъ быть слѣдующія:

a) устройство шалашей и помостовъ, произведенное по контракту, утвержденному въ надлежащемъ порядкѣ;

b) прислуга при взвѣшиваніи и выставленіи знаковъ на мѣшкахъ съ шерстью.

c) содержаніе необходимаго на торговой площади порядка;

d) ночной караулъ при вѣсахъ и гиряхъ;

e) матеріалы для выставленія знаковъ на мѣшкахъ;

nia targowiska, przez Kassę miejską pobieranego od wagi.

2) Do składu Deputacyi Jarmarcznéj mają być wyznaczani, między innymi, na Prezydującego Radca Gubernialny Wydziału Administracyjnego,—na Członków zaś: Prezydent miasta Lublina, tudzież urzędnik Rządu Gubernialnego, odrabiający interessa przemysłowo-handlowe, posiadający język niemiecki, a to dla ułatwienia fabrykantom i kupcom zagranicznym stosunków z przywożącymi na targ wełnę.

3) Wszelkie urządzenia na targowisku, jako to: szopy do ważenia, wagi, oraz pomosty do składania wełny, miasto uskuteczniać będzie swoim kosztem,—umowy zaś w téj mierze, w skutku odbytych licytacyj zawierane, zatwierdzane być mają w porządku przepisami wskazanym.

4) Na zwrot wydatków ztąd pochodzących i zaspokojenie innych potrzeb, pobieraną będzie opłata, podobnie jak w Warszawie, za dopełniane ważenie wełny, znaczenie wańtuchów i wydawanie cedułł, po kopiejek dwie od puda.

5) Magistrat utrzymywać będzie ścisłą kontrollę funduszu ztąd zebranego, który znajdować się ma przy Kassie ekonomicznéj miasta Lublina. Wszelkie wydatki przez Magistrat miejscowy na potrzeby targu zarządzane, Kassa rzeczona zaspakajać będzie, stosownie do ogólnych przepisów kassowych.

6) Pozycye wydatów mogą być następujące:

a) urządzenie szop i pomostów, z mocy kontraktu, w porządku właściwym zatwierdzonego;

b) posługa przy ważeniu i znaczeniu wańtuchów z wełną;

c) utrzymywanie potrzebnego na placu porządku;

d) straż nocna przy wagach i gwichtach;

e) materyały do cechowania wańtuchów;

f) объявленія въ вѣдомостяхъ;

g) наконецъ, вознагражденіе чиновника, употребленнаго Ярмарочною Депутаціею для канцелярскихъ занятій, каковое вознагражденіе должно быть выдаваемо по мѣрѣ остающейся въ распоряженіи, за удовлетвореніемъ всѣхъ сказанныхъ расходовъ, суммы.

7) Отчетность по сему предмету будетъ имѣть связь съ обыкновенною отчетностію экономической кассы и должна быть представляема Магистратомъ г. Люблина въ Высшую Счетную Палату.

Независимо отъ этого, Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ копію (*) общаго распоряженія о торгѣ шерстью въ Варшавѣ для руководства онымъ, на сколько того потребуютъ обстоятельства и мѣстное положеніе дѣлъ.

Къ сему Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что, такъ какъ въ текущемъ году привозъ шерсти на торгъ, только что учрежденный, можетъ быть незначителенъ, то, чтобы не подвергать городской кассы напраснымъ расходамъ по устройству торжища, и. д. Гражданскаго Губернатора не оставитъ обратить вниманія на то, чтобы таковое устройство было произведено лишь тогда, когда и на сколько это дѣйствительно окажется нужнымъ.

О распоряженіяхъ, сдѣланныхъ относительно торга на шерсть въ г. Люблинѣ, а равно о результатѣ онаго въ текущемъ году, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ будетъ ожидать въ свое время донесенія.

Варшава, 6 (18) Января 1862 года.

Исправляющій должность Директора Отдѣленія,
(подписано) *Кретковскій.*

№ $^{40254}/_{9290}$.

(*) Постановленіе Намѣстника въ Царствѣ отъ 14 Мая 1822 года, учреждающее торги на шерсть въ г. Варшавѣ, помѣщено уже выше въ настоящей главѣ III подъ № 1-мъ.

f) ogłoszenia w pismach publicznych;

g) wreszcie, wynagrodzenie urzędnika, użytego do czynności biurowych przy Deputacyi Jarmarcznéj, w miarę posiadanego do dyspozycyi funduszu, po zaspokojeniu atoli wszelkich innych wydatków, powyżéj wyszczególnionych.

7) Rachunki w téj mierze, które będą miały łączność z rachunkiem zwyczajnym Kassy Ekonomicznéj Magistrat miasta Lublina składać będzie Najwyższéj Izbie Obrachunkowéj.

Przytém Kommissya Rządowa przesyła załącznie w odpisie (*) ogólne urządzenie o targu na wełnę w Warszawie, celem zastosowania się do takowego, o ile miejscowe położenie rzeczy i okoliczności wymagać tego będą.

Nadmienia wszakże Kommissya Rządowa, że gdy dowóz wełny na tegoroczny targ w Lublinie, jako jeszcze nieupowszechniony, może być nader mały, — aby więc w takim razie nie narażać Kassy miejskiéj na daremne koszta urządzenia targowiska, zechce p. o. Gubernatora zwrócić swoją uwagę, aby urządzenie takowe wtenczas jedynie i o tyle tylko dopełnione zostało, o ile się okaże konieczna tego potrzeba

Rapportu o wydanych zarządzeniach, co do targu na wełnę w Lublinie, oraz o rezultacie odbycia onego w roku bieżącym, w swoim czasie Kommissya Rządowa oczekiwać będzie.

w Warszawie, dnia 6 (18) Stycznia 1862 r.

p. o. Dyrektora Wydziału, (podpisano) *Kretkowski.*

Nr. $^{40254}/_{9290}$.

(*) Postanowienie Namiestnika Królewskiego z d. 14 Maja 1822 r. zaprowadzające targi na wełnę w mieście Warszawie mieści się już wyżéj w tym samym rozdziale III pod Nr. 1.

№ 11.

О ярмаркахъ для торга шерстью въ городѣ Люблинѣ.

(25 Августа (6 Сентября) 1864 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Для предоставленія выгодъ овцеводцамъ Люблинской губерніи, а также для большаго удобства торговцевъ, рѣшеніемъ Намѣстника въ Царствѣ отъ 11 (23) Декабря 1861 года, № 7,615, дозволено учредить въ г. Люблинѣ, въ видѣ опыта на три года, ярмарки для торга шерстью, съ назначеніемъ для оныхъ срока: на $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ и $^{10}/_{22}$ Іюня каждаго года.

По представленному нынѣ Люблинскимъ Губернскимъ Правленіемъ рапорту, результатъ бывшихъ въ Люблинѣ ярмарокъ былъ слѣдующій:

въ 1862 году доставлено, взвѣшено и продано шерсти 1,544 пуда, каковое количество составляетъ едва $^{1}/_{10}$ часть производства окрестностей г. Люблина и другихъ болѣе отдаленныхъ мѣстностей, но и такой незначительный результатъ можно считать довольно успѣшнымъ, по тому уваженію, что начало даже самыхъ полезныхъ учрежденій бываетъ не легко;

въ 1863 году неблагопріятныя вообще для промышленности и торговли обстоятельства имѣли вредное вліяніе и на Люблинскую ярмарку, привезено однакожъ, взвѣшено и продано шерсти 635 пудовъ;

наконецъ, въ 1864 году ярмарка на шерсть вовсе не производилась, потому, что всѣ безъ изъятія менѣе зажиточные землевладѣльцы, по недостатку денежныхъ средствъ, принуждены были продать шерсть гораздо раньше срока, опредѣленнаго для ярмарки, купцы же и коммисіонеры заграничныхъ домовъ, покупающіе въ продолженіе года одиночныя партіи, а равно зажи-

№ 11.

Decyzya o jarmarkach na wełnę w Lublinie.

(d. 25 Sierpnia (6 Września 18 4 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

W celu zapewnienia korzyści dla właścicieli owczarń w gubernii Lubelskiéj i dla większej dogodności kupców, decyzyą Namiestnika Królestwa z dnia 11 (23) Grudnia 1861 r. Nr. 7,615 dozwoloném zostało zaprowadzenie na lat trzy w mieście Lublinie jarmarku na wełnę, z oznaczeniem terminu tegoż jarmarku na dnie $^{8}/_{20}$, $^{9}/_{21}$ i $^{10}/_{22}$ Czerwca każdego roku.

Według złożonego obecnie przez Rząd Gubernialny Lubelski rapportu, rezultat jarmarków, o których mowa, był taki:

że w roku 1862 dostawiono, przeważono i sprzedano wełny pudów 1,544, która to ilość stanowi zaledwie $^{1}/_{10}$ część produkcyi okolic miasta Lublina i innych więcéj odległych miejscowości, lecz i tak małoznaczący rezultat uważać można za zadawalniający, przy względzie, że początek najpożyteczniejszych nawet instytucyj zwykle bywa nie łatwy;

że w roku 1863 niekorzystne w ogóle dla przemysłu i handlu okoliczności, oddziałały także szkodliwie i na jarmark Lubelski, dostawiono jednak, przeważono i sprzedano wełny pudów 635;

że na koniec w roku 1864 jarmark na wełnę w Lublinie nie przyszedł do skutku, głównie z powodu, iż wszyscy bez wyjątku, mniéj zamożni właściciele ziemscy, przy braku środków pieniężnych, zmuszeni byli wełnę przed terminem jarmarku sprzedać, kupcy zaś i kommissanci domów zagranicznych, nabywający w ciągu roku pojedyncze partye, tudzież

точные землевладѣльцы, заготовленную и купленную шерсть отправили на Варшавскую ярмарку или прямо за границу.

Затѣмъ, по уваженію, что изъ помянутаго результата нельзя еще вывести положительнаго заключенія о томъ, можетъ ли ярмарка въ Люблинѣ имѣть прочныя основанія и соотвѣтствуетъ ли предположенной цѣли, Люблинское Губернское Правленіе находитъ, что слѣдовало бы производство сказанныхъ ярмарокъ продолжить еще на три года.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, по разсмотрѣніи таковаго представленія, принявъ во вниманіе, что, по донесенію Люблинскаго Губернскаго Правленія, ни городская касса, ни Казна Царства не отпускаютъ никакихъ суммъ на устройство этой ярмарки, а поэтому и не подвергаются никакимъ на случай неудачи оной убыткамъ, и что упроченіе этой ярмарки представляетъ для города, продавцевъ и покупщиковъ выгоды, на сколько таковыя могутъ быть достигнуты на практикѣ при болѣе благопріятныхъ обстоятельствахъ, въ рапортѣ отъ 18 (30) Августа с. г., № $^{4111}/_{17647}$, ходатайствуетъ о дозволеніи производства въ городѣ Люблинѣ ярмарокъ для торга шерстью въ продолженіе еще трехъ лѣтъ, въ срокъ, назначенный вышеприведеннымъ рѣшеніемъ Намѣстника.

Совѣтъ Управленія положилъ: означенное представленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ утвердить.

Варшава, 25 Августа (6 Сентября) 1864 года.

Вѣрно съ журналомъ:
И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій.*

---

właściciele ziemscy zamożniejsi, przygotowaną i kupioną wełnę wysłali na jarmark Warszawski, lub wprost za granicę.

Z uwagi przeto, iż rezultat powyższy nie mógł dostarczyć przekonania, czy jarmark na wełnę w Lublinie może mieć stałe podstawy i czy odpowiada zamierzonemu celowi, Rząd Gubernialny Lubelski wynurzył opinię, za przedłużeniem istnienia jarmarków, o których mowa, jeszcze na przeciąg lat trzech.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, po rozpoznaniu takowego przedstawienia, zważając, że według doniesienia Rządu Gubernialnego Lubelskiego, na urządzenie jarmaków na wełnę w Lublinie, ani Kassa miejska, ani też Skarb nie dostarczają funduszu, żadnéj tém samém, w razie niepowiedzenia się jarmarku, nie ponoszą straty, i że utrwalenie jarmarków tych, przedstawia rezultaty dla miasta, przedających i kupujących korzystne, o ile te mogłyby być osiągnięte w praktyce, przy więcéj sprzyjających okolicznościach, — w rapporcie z dnia 18 (30) Sierpnia r. b. Nr. $^{4111}/_{17647}$ uczyniła wniosek, o dozwolenie urządzania jarmarków na wełnę jeszcze w ciągu lat trzech, w terminie powołaną na wstępie decyzyą Namiestnika oznaczonym.

Rada przychyliła się do wniosku Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

w Warszawie, dnia 25 Sierpnia (6 Września) 1864 r.

Zgodno z protokółem:
p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

ОТДѢЛЪ V.

О МѢРАХЪ ПООЩРЕНІЯ РЕМЕСЛЕННОЙ, МАНУФАКТУРНОЙ И ФАБРИЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.

ГЛАВА I.

О ВЫСТАВКАХЪ КАЖДЫЕ ЧЕТЫРЕ ГОДА ВЪ МОСКВѢ, С.-ПЕТЕРБУРГѢ И ВАРШАВѢ.

ВВЕДЕНІЕ.

Постановленіемъ Намѣстника въ Царствѣ отъ 18 (30) Мая 1818 года, внесеннымъ въ Дневникъ Законовъ (томъ VI, страница 4) были учреждены выставки, для предоставленія Мануфактурамъ и Художествамъ возможности отличиться, каковыя должны были происходить въ Варшавѣ чрезъ каждые два года.

Сообразно съ этими правилами, послѣдняя выставка была въ Варшавѣ въ 1828 году.

Въ исполненіе Высочайшей воли, объявленной постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 4 (16) Января 1838 года, мануфактурныя выставки были возстановлены въ Царствѣ, при чемъ вмѣстѣ повелѣно представить проектъ новыхъ правилъ о выставкахъ.

DZIAŁ V.

O ŚRODKACH ZACHĘTY DO PROWADZENIA RZEMIOSŁ, RĘKODZIEŁ I FABRYK.

ROZDZIAŁ I.

O WYSTAWACH CO LAT CZTERY W MOSKWIE, S. PETERSBURGU I WARSZAWIE ODBYWANYCH.

WSTĘP.

Postanowieniem Namiestnika Królewskiego z dnia 18 (30) Maja 1818 roku, w Dzienniku Praw w tomie VI, na karcie 42 zamieszczoném, zaprowadzone zostały wystawy dla popisu przemysłów i sztuk pięknych, co lat dwa, w Warszawie odbywać się mające.

Stosownie do tych prawideł, ostatnia wystawa odbyła się w Warszawie w roku 1828.

Na mocy upoważnienia Najwyższego, decyzyą Rady Administracyjnéj z dnia 4 (16) Stycznia 1838 roku objawionego, wznowione zostały wystawy przemysłowe w Królestwie, wraz z poleceniem przedstawienia projektu do nowych przepisów o wystawach.

Вслѣдствіе сего, въ 1838 г. была открыта первая временно устроенная выставка; послѣдовавшимъ же по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и помѣщеннымъ въ Дневникѣ Законовъ (томъ XXVI, стр. 83) постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 25 Сентября (7 Октября) 1840 года, опредѣлены правила для мануфактурныхъ выставокъ, кои должны были происходить въ Варшавѣ чрезъ каждые четыре года.

Вышеозначенныя узаконенія нынѣ уже не обязательны.

На основаніи Высочайшей воли, объявленной Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ въ отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 9 (21) Ноября 1838 года, фабриканты Царства были допущены въ первый разъ въ 1839 году къ участію въ мануфактурныхъ выставкахъ Имперіи.

Высочайше утвержденный въ 21 день Января 1848 года Уставъ о выставкѣ мануфактурныхъ и фабричныхъ издѣлій, которыя должны производиться чрезъ каждые четыре года въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ, имѣетъ обязательную силу донынѣ и, вслѣдствіе постановленія Совѣта Управленія отъ 6 (18) Августа 1848 года, помѣщенъ въ Дневникѣ Законовъ (томъ XLI, стр. 43).

Дополненіемъ этого Устава служатъ:

a) Высочайше утвержденныя правила о признаваніи наградъ, сообщенныя Правительственной Коммисіи при отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 26 Марта (7 Апрѣля) 1848 года;

b) послѣдовавшее съ Высочайшаго разрѣшенія измѣненіе 177-ой статьи Фабричнаго Устава Имперіи, о чемъ сообщено Правительственной Коммисіи, при отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 28 Октября (9 Ноября) 1864 г. № 7,748; это измѣненіе состоитъ въ томъ, что экспоненты освобождаются отъ засвидѣтельствованій Губернаторовъ, объявленія же, коими сопровождаются

W skutku tego, odbyła się pierwsza wystawa, tymczasowo urządzona w roku 1838, a postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 25 Września (7 Października) 1840 roku, w tomie XXVI Dziennika Praw na karcie 83 zamieszczone, na wniosek Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych zapadłe, przepisało prawidła dla wystaw przemysłowych, co lat cztery w Warszawie odbywać się mających.

Przepisy powyżéj przywiedzione nie obowiązują.

Po raz pierwszy do udziału w wystawach przemysłowych Cesarstwa dopuszczeni zostali fabrykanci Królestwa w roku 1839, a to na zasadzie Woli Najwyższéj, odezwą Sekretarza Stanu z dnia 9 (21) Listopada 1838 roku Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych objawionéj.

Ustawa o wystawach wyrobów rękodzielniczych i fabrycznych, w S. Petersburgu, Moskwie i Warszawie odbywać się mających, co lat cztery kolejno, Najwyżéj zatwierdzona dnia 21 Stycznia 1848 roku, jest obowiązującą, i w skutku decyzyi Rady Administracyjnéj z dnia 6 (18) Sierpnia 1848 roku w Dzienniku Praw zamieszczoną została (w tomie XLI na karcie 43).

Ustawę tę dopełniają:

a) przepisy o przyznawaniu nagród Najwyżéj zatwierdzone, przy odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 26 Marca (7 Kwietnia) 1848 roku Kommissyi Rządowéj zakommunikowane;

b) i zmiana art. 177-go ustawy przemysłowéj Cesarstwa z przyzwolenia Najwyższego, przy odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 28 Października (9 Listopada) 1864 r. Nr. 7,748 kommunikowana Kommissyi Rządowéj, stósownie do któréj, wystawcy zwolnieni są od poświadczeń Gubernatorów, a do-

высылаемые ими на выставку издѣлія, они могутъ утверждать собственноручною подписью.

Вышепоименованныя узаконенія и принадлежащіе къ онымъ отзывы помѣщаются ниже.

Съ вышеприведенными правилами находится въ связи помѣщенное также ниже сего постановленіе Совѣта Управленія отъ 22 Декабря (3 Января) $18^{39}/_{40}$ года о выдачѣ позволеній отличающимся фабрикантамъ и промышленникамъ употреблять гербъ Царства на вывѣскахъ и фабричныхъ знакахъ.

№ 1.

Распоряженіе о доставленіи мнѣнія о томъ, могутъ ли промышленники Царства Польскаго быть допущены къ участію къ мануфактурной выставкѣ, назначенной къ открытію въ С.-Петербургѣ въ 1839 году.

(9 (21) Ноября 1838 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Государь Императоръ, принявъ во вниманіе, что на послѣдней выставкѣ въ Варшавѣ мануфактурныхъ и художественныхъ произведеній состязаніе фабрикантовъ Царства превзошло всякое ожиданіе, соизволилъ признать: что дозволеніе имъ высылать

łączone deklaracye do wyrobów na wystawę wysyłanych, stwierdzać mogą własnoręcznym podpisem.

Wyszczególnione powyżéj przepisy i należące do nich odezwy, zamieszczone są poniżéj.

Z przepisami powyższémi zostaje w związku postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 22 Grudnia (3 Stycznia) $18^{39}/_{40}$ roku o udzielaniu pozwoleń na używanie herbu Królestwa na szyldach i znakach fabrycznych odznaczającym się fabrykantom i przedsiębiercom przemysłowym, podobnież niżej zamieszczone.

№ 1.

Wezwanie o wynurzenie zdania, czy przemysłowcy Królestwa Polskiego mogą być dopuszczeni do udziału w wystawie przemysłowéj, w r. 1839 w S. Petersburgu do odbycia naznaczonéj.

(d. 9 (21) Listopada 1838 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Najjaśniejszy Pan biorąc na uwagę, że na ostatniéj wystawie w Warszawie płodów przemysłu i sztuk pięknych, współubieganie fabrykantów Królestwa Polskiego przeszło wszelkie oczekiwanie, uznać raczył, że dozwolenie tymże przesyłania ich wyro-

ихъ издѣлія на имѣющую быть въ будущемъ году въ С.-Петербургѣ выставку и допущеніе ихъ къ наградамъ, назначаемымъ отличившимся въ промышленности,—не осталось бы безъ пользы, какъ въ отношеніи поощренія фабрикъ Царства Польскаго, такъ равно и въ отношеніи ближайшаго соединенія народовъ, состоящихъ подъ однимъ скипетромъ.

Поэтому Его Императорское Величество требуетъ отъ Намѣстника своего въ Царствѣ представленія заключенія: не будетъ ли эта мѣра преждевременною, и примутъ ли фабриканты Царства охотно участіе въ С.-Петербургской выставкѣ.

Его Свѣтлость Господинъ Намѣстникъ, приказавъ сообщить Господину Главному Директору отзывъ Товарища Министра Статсъ-Секретаря отъ 26 Октября (5 Ноября) текущаго года, № 1,431, съ объявленіемъ вышеозначенной воли Государя Императора, предлагаетъ ему: доставить заключеніе свое по сему предмету въ самоскорѣйшемъ времени.

Варшава, 9 (21) Ноября 1838 года.

Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій.*

№ 23,441.

bów na mającą mieć miejsce w roku przyszłym wystawę w S. Petersburgu, i przypuszczenia do nagród, dla odznaczających się w przemyśle, przeznaczonych, nie byłoby bez korzyści, tak pod względem zachęcenia fabryk Królestwa Polskiego, jak niemniéj pod względem bliższego połączenia narodów, pod jedném berłem zostających. Z tego powodu Jego Cesarsko-Królewska Mość żąda mieć sobie złożoną przez Namiestnika Królestwa opinię, czyli mianowicie środek ten nie będzie zawczesnym i czyli fabrykanci Królestwa z ochotą przyjmą udział w wystawie S. Petersburgskiéj?

Jego Książęca Mość Namiestnik, poleciwszy zakommunikować Dyrektorowi Głównemu odezwę Pomocnika Ministra Sekretarza Stanu z dnia 26 Października (5 Listopada) roku bieżącego Nr. 1,431, powyższą Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości Wolę oznajmującą, wzywa go, iżby zdanie swe w powyższym przedmiocie niezwłocznie wynurzyć raczył.

w Warszawie, dnia 9 (21) Listopada 1838 roku.

Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

Nr. 23,441.

№ 2.

Сообщеніе Высочайше утвержденнаго Положенія о выставкахъ мануфактурныхъ издѣлій въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ.

(24 Февраля 1848 г.)

Господину Намѣстнику въ Царствѣ Польскомъ.

Министерство Финансовъ.

Милостивый Государь, Князь Иванъ Федоровичъ.

При отношеніи отъ 19 (31) Марта 1847 года, № 11,330, Ваша Свѣтлость изволили сообщить мнѣ составленный Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ проектъ правилъ о выставкахъ издѣлій мануфактуръ въ Царствѣ Польскомъ, при чемъ изволили изъяснить, что проектъ сей совершенно основанъ на правилахъ, принятыхъ въ препровожденномъ мною къ Вашей Свѣтлости проектѣ правилъ о выставкахъ въ С.-Петербургѣ и Москвѣ, съ нѣкоторыми лишь измѣненіями, которыя признаны необходимыми по мѣстнымъ соображеніямъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ Ваша Свѣтлость изволили изложить ваше мнѣніе, что новыя правила о выставкахъ въ Имперіи слѣдовало бы пополнить согласно сдѣланнымъ Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ замѣчаніямъ и, при изданіи указа о выставкахъ въ Имперіи, распространить правила тѣ и на Царство Польское, предоставляя впрочемъ издать правила о выставкахъ для Имперіи и для Царства Польскаго.

Признавъ съ моей стороны удобнѣйшимъ издать одно постановленіе для выставокъ какъ въ Имперіи, такъ и въ Царствѣ Польскомъ, и, исправивъ проектъ согласно съ замѣчаніями Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, я вносилъ оный, съ проектомъ инструкціи

№ 2.

Przesyłka Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy o wystawach wyrobów rękodzielniczych: w S. Petersburgu, Moskwie i Warszawie.

(d. 24 Lutego 1848 r.)

Do Księcia Namiestnika w Królestwie.

Minister Skarbu.

Przy odezwie z dnia 19 (31) miesiąca Marca 1847 roku Nr. 330, J. O. Książe raczyłeś zakommunikować mi projekt, ułożony przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych, obejmujący przepisy o wystawach wyrobów rękodzielniczych w Królestwie Polskiém; przyczém było nadmieniono: że projekt ten ułożony zupełnie według przepisów, przyjętych w nadesłanym przezemnie J. O. Księciu projekcie przepisów o wystawach w S. Petersburgu i Moskwie, z niektóremi tylko zmianami, które uznane zostały za konieczne dla miejscowych przyczyn. Przytém Wasza Książęcia Mość raczyłeś wynurzyć swe zdanie, że nowe przepisy o wystawach w Cesarstwie należałoby uzupełnić, stosownie do uwag przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych poczynionych, i przy wydaniu Ukazu o wystawach w Cesarstwie, rozciągnąć przepisy te i na Królestwo Polskie, pozostawiając mi zresztą wydanie przepisów o wystawach dla Cesarstwa i dla Królestwa Polskiego.

Uznawszy z méj strony za właściwe wydać jedno postanowienie o wystawach tak w Cesarstwie jak w Królestwie, i poprawiwszy projekt stosownie do uwag Kommissyi Rządowéj Spraw

о назначеніи наградъ за выставленныя издѣлія, 16 Ноября минувшаго года, на разсмотрѣніе Государственнаго Совѣта, при чемъ въ представленіи моемъ присовокупилъ, что проекта инструкціи не слѣдуетъ публиковать.

Проектъ положенія о выставкахъ, удостоенный по положенію Государственнаго Совѣта, Высочайшаго утвержденія, при Высочайшемъ Именномъ указѣ 21 Января, препровожденъ въ Правительствующій Сенатъ для надлежащаго распоряженія о приведеніи онаго въ дѣйствіе. Что касается до проекта инструкціи о назначеніи наградъ, то Высочайше утвержденнымъ 21 Января мнѣніемъ Государственнаго Совѣта положено: поручить Министру Финансовъ сдѣлать зависящее отъ него распоряженіе къ принятію оной въ руководство Мануфактурнымъ Совѣтомъ, Московскимъ Отдѣленіемъ онаго и Комитетомъ Выставокъ въ Варшавѣ.

Вслѣдствіе сего, имѣю честь препроводить къ Вашей Свѣтлости засвидѣтельствованный списокъ съ означенной инструкціи, для зависящаго со стороны Вашей, Милостивый Государь, распоряженія о принятіи оной въ руководство по выставкамъ въ Варшавѣ.

С.-Петербургъ, 24 Февраля 1848 года.

(подписано) *Ф. Вронченко.*

№ 927.

Wewnętrznych i Duchownych, pod dniem 16 Listopada roku zeszłego wnosiłem takowy, wraz z projektem instrukcyi o przeznaczaniu nagród za wyroby dawane na wystawę, do rozpoznania w Radzie Państwa.

Przytém w mojém przedstawieniu nadmieniłem, że projektu instrukcyi publikować nie ma potrzeby.

Projekt ustawy o wystawach, zgodnie z opinią Rady Państwa uzyskawszy Najwyższe zatwierdzenie, przy Najwyższym Ukazie z dnia 21 Stycznia przesłany został do Rządzącego Senatu, dla wydania należytego zarządzenia i wprowadzenia w wykonanie. Co się tycze projektu instrukcyi o przeznaczaniu nagród, to Najwyżéj zatwierdzoną opinią Rady Państwa pod dniem 21 Stycznia postanowiono: polecić Ministrowi Skarbu wydać stosowne zarządzenie, w celu przyjęcia takowéj za zasadę przez Radę Rękodzielniczą, Oddział Moskiewski onéj, i Komitet Wystawy w Warszawie.

Wskutku tego mam zaszczyt przesłać przy niniejszém J. O. Księciu poświadczoną kopię rzeczonéj instrukcyi, dla właściwego postąpienia i dla przyjęcia takowéj za zasadę przy Wystawach w Warszawie.

S. Petersburg, dnia 24 Lutego 1848 roku.

(podpisano) *F. Wronczenko.*

Nr. 927.

Приложеніе къ N⁰ 2-му.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„*Быть по сему.*“

Въ С.-Петербургѣ,
21 Января 1848 года.

ПОЛОЖЕНІЕ

о выставкахъ издѣлій мануфактуръ, фабрикъ и заводовъ въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ.

I) Общія правила.

§ 1.

Выставки учреждаются попеременно въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ чрезъ каждые четыре года въ пятый.

Примѣчаніе. Какъ послѣдняя выставка въ 1845 году была въ Варшавѣ, то въ 1849 году имѣетъ быть выставка въ С.-Петербургѣ, въ 1853 — въ Москвѣ, въ 1857 году — въ Варшавѣ и т. д.

§ 2.

Къ состязанію на всѣхъ упомянутыхъ выставкахъ и къ участію въ наградахъ допускаются жители Имперіи, Царства Польскаго и Великаго Княжества Финляндскаго.

Annex do N⁰ 2-go.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„*Ma być podług tego*“.

w St. Petersburgu,
d. 21 Stycznia 1848 r.

USTAWA

o wystawach wyrobów rękodzielniczych w Petersburgu, Moskwie i Warszawie.

I) Przepisy ogólne.

§ 1.

Wystawy urządzają się na przemiany w Petersburgu, Moskwie i Warszawie, co lat cztery w piątym roku.

Uwaga. Ponieważ ostatnia wystawa w roku 1845 odbyła się w Warszawie, przeto w roku 1849 ma być w Petersburgu, w 1853 w Moskwie, w 1857 r. w Warszawie i t. d.

§ 2.

Do popisu na wszystkich wspomnionych wystawach i udziału w nagrodach ubiegać się mogą mieszkańcy Cesarstwa, Królestwa Polskiego i Wielkiego Księztwa Finlandzkiego.

§ 3.

На выставки въ С.-Петербургѣ и Москвѣ допускаются, безъ всякаго платежа, издѣлія всѣхъ родовъ, по желанію фабрикантовъ и ремесленниковъ, имѣющихъ собственныя заведенія во всѣхъ частяхъ Имперіи, въ Царствѣ Польскомъ и Великомъ Княжествѣ Финляндскомъ; на выставки же въ Варшавѣ, сверхъ того, и разнородныя произведенія земледѣлія.

Не принимаются на выставки предметы наукъ и художествъ, какъ-то: произведенія живописи и всякіе анатомическіе и врачебные аппараты, изобрѣтенія чисто теоретическія, неудобопримѣняемыя къ промышленности, равно предметы простаго рукодѣлія, именно: шитое платье и т. п.; кухонныя и косметическія произведенія не фабричнаго изготовленія; химическія и другія произведенія, представляющія опасности самовозгоранія; наконецъ, предметы громоздкіе и произведенія, явно не удовлетворительныя, не добротныя и безобразныя.

§ 4.

Помѣщенія для выставокъ въ С.-Петербургѣ приготовляются по распоряженію Министра Финансовъ, въ Москвѣ—Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора, и въ Варшавѣ—Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а дабы помѣщенія сіи соотвѣтствовали роду и объему предметовъ, высылаемыхъ на выставки, Начальники Губерній Имперіи, Царства Польскаго и Великаго Княжества Финляндскаго обязаны, за три мѣсяца до срока выставки, истребовать отъ фабрикантовъ и мануфактуристовъ свѣдѣнія объ издѣліяхъ, назначаемыхъ ими на выставку, и списки онымъ доставить Министру Финансовъ, Московскому Военному Генералъ-Губернатору и Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по принадлежности.

§ 3.

Na wystawy w Petersburgu i Moskwie przyjmowane będą, bez żadnéj opłaty, wszelkiego rodzaju wyroby, podług życzenia fabrykantów i rzemieślników, mających własne zakłady we wszystkich częściach Cesarstwa, w Królestwie Polskiém i Wielkiém Księztwie Finlandzkiém;—na wystawy zaś w Warszawie, przyjmowane będą, oprócz tego, wszelkie płody rolnicze.

Nie przyjmują się na wystawy: przedmioty nauk i sztuk, jako to: płody malarstwa i rzeźbiarstwa, aparaty anatomiczne i lekarskie, wynalazki czysto teoretyczne, nie dające się zastosować do przemysłu, tudzież przedmioty prostego rękodzielnictwa, jakiemi są: suknie gotowe i t. p., płody kuchenne i kosmetyczne nie fabrycznego przyrządzenia, chemiczne i inne przetwory, dla palności swéj niebezpieczne, wreszcie przedmioty niedogodne do upakowania, oraz utwory widocznie złego wykonania, pośledniego gatunku i niekształtne.

§ 4.

Pomieszczenia na wystawy w Petersburgu przygotowane będą z rozporządzenia Ministra Skarbu, w Moskwie z rozporządzenia Wojennego Generał-Gubernatora Moskiewskiego, a w Warszawie z rozporządzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych; aby zaś pomieszczenia te odpowiadały rodzajowi i objętości przedmiotów, nadsyłać się mających na wystawę, Naczelnicy gubernij Cesarstwa, Królestwa Polskiego i Wielkiego Księztwa Finlandzkiego, obowiązani są na trzy miesiące przed terminem, zakreślonym do nadsyłania tychże przedmiotów, zebrać od fabrykantów i rękodzielników wiadomości o wyrobach, jakie na wystawę oddać zamierzają i spis takowych przedstawić Ministrowi Skarbu, Wojennemu Jenerał-Gubernatorowi Moskiewskiemu, albo Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, podług tego, jak do któréj Władzy to należy.

§ 5.

Состязующіеся на выставкахъ должны представлять свои издѣлія, по мѣрѣ разнообразія оныхъ, по одному или по два куска каждаго сорта, а не высылать издѣлій одного какого либо сорта въ большихъ количествахъ.

§ 6.

Высылаемыя на выставки издѣлія, снабженныя фабричными клеймами и знаками, удостовѣряющими въ туземномъ ихъ происхожденіи, сопровождаются свидѣтельствами Гражданскихъ Губернаторовъ, въ которыхъ означаются:

1) званіе, имя, отчество и фамилія фабриканта;

2) свойство, мѣстонахожденіе и время учрежденія промышленнаго заведенія;

3) число рабочихъ, занимаемыхъ на самомъ заведеніи;

4) свойство и сила двигателя;

5) число машинъ, станковъ, горновъ и т. п.;

6) улучшенія, буде какія введены въ заведеніи со времени послѣдней выставки;

7) польза, приносимая заведеніемъ тому мѣсту, гдѣ оно существуетъ, и окрестностямъ;

8) награды, полученныя фабрикантомъ, съ означеніемъ, когда и за что пожалованы;

9) поименованіе мастеровъ или рабочихъ, оказавшихъ услуги практическими улучшеніями, или хорошо придуманными пріемами и способами, и отличающихся похвальнымъ поведеніемъ. Издѣлія, присланныя безъ фабричныхъ клеймъ, не принимаются вовсе на выставку; тѣ же изъ нихъ, которыя будутъ присланы безъ вышеупомянутыхъ удостовѣреній Гражданскихъ Губернаторовъ, хотя и допускаются на выставку, но не имѣютъ права на награды.

§ 5.

W przeznaczaniu płodów swoich na wystawę, ubiegający się winni mieć na uwadze, aby okazać w miarę różnorodności tychże, po jednym lub dwa egzemplarze każdego rodzaju, nie zaś nadsyłać jednakowe wyroby w wielkich ilościach.

§ 6.

Wysyłane na wystawę wyroby, winny być zaopatrzone w cechy i znaki fabryczne, przekonywające o krajowém ich pochodzeniu, a nadto w deklaracye, poświadczone przez Gubernatorów Cywilnych, obejmujące:

1) stan, imię fabrykanta, imię ojca jego i nazwisko;

2) rodzaj, miejsce istnienia i czas urządzenia zakładu przemysłowego;

3) liczbę robotników zatrudnionych w całym zakładzie;

4) rodzaj siły działającej i jéj wielkość;

5) liczbę machin, warsztatów, pieców i t. p.

6) ulepszenia, jeżeli jakie w zakładzie wprowadzono od czasu ostatniéj wystawy;

7) korzyści, jakie zakład przynosi temu miejscu, gdzie istnieje i jego okolicom;

8) nagrody otrzymane przez fabrykanta, z oznaczeniem kiedy i za co takowe udzielone zostały;

9) wymienienie majstrów i robotników, którzy okazali przysługę, przez praktyczne ulepszenia lub dobrze zastosowane metody i sposoby, a nadto odznaczają się dobrą konduitą. Wyroby nadesłane bez cech fabrycznych, nie przyjmują się wcale na wystawę; te zaś, które będą nadesłane bez powyższych zaświadczeń Gubernatorów Cywilnych, chociaż mogą być dopuszczone do okazania na wystawie, nie mają jednak prawa do nagrody.

§ 7.

Фабриканты сопровождаютъ свои объявленія достовѣрными изъ фабричныхъ книгъ свѣдѣніями:

1) о количествѣ и цѣнности ежегодно производимыхъ ими издѣлій;

2) о ихъ сбытѣ внутри Имперіи, или Царства Польскаго и Княжества Финляндскаго, и за границею;

3) о свойствѣ и количествѣ употребляемыхъ ежегодно первообразныхъ и полуобработанныхъ матеріаловъ, и наконецъ—

4) о томъ, не употребляютъ ли они, и сколько, рабочихъ внѣ фабрики, въ томъ округѣ, гдѣ она находится, или въ другихъ уѣздахъ той губерніи.

Сіи дополнительныя свѣдѣнія должны быть подписаны собственноручно хозяиномъ заведенія, который, въ случаѣ обнаруженія умышленной невѣрности, лишается права на награду.

§ 8.

Кромѣ сихъ объявленій, при каждой партіи издѣлій должны находиться подробные реестры, въ которыхъ означаются: названіе издѣлій, число или вѣсъ и цѣна каждой вещи.

§ 9.

По выдачѣ фабрикантамъ свидѣтельствъ, означенныхъ въ § 6-мъ, Губернаторы обязаны присылать Министру Финансовъ, Московскому Военному Генералъ-Губернатору и Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ Варшавѣ, по принадлежности, свои замѣчанія объ извѣстнѣйшихъ фабричныхъ заведеніяхъ, съ поименованіемъ тѣхъ содержателей, которые отличаются хорошимъ устройствомъ своихъ заведеній, примѣненіемъ, улучшеніемъ или облегченіемъ разныхъ фабричныхъ пріемовъ, особеннымъ попеченіемъ о своихъ мастеровыхъ и улучшеніемъ ихъ быта посредствомъ устраненія сопряженныхъ съ извѣстными рабо-

§ 7.

Fabrykanci dołączać winni do swych deklaracyj wiarogodne, z ksiąg fabrycznych wypisane wiadomości:

1) o ilości i wartości rocznéj produkcyi swego zakładu;

2) o odbycie swych wyrobów w Cesarstwie, Królestwie Polskiém, Wielkiem Księztwie Finladzkiem, tudzież za granicą;

3) o rodzaju i ilości używanych przez nich corocznie materyałów surowych i wpół przerobionych, a nakoniec

4) czy nie zatrudniają oni i ilu robotników zewnątrz fabryki, w tym okręgu gdzie się taż znajduje, lub w innych tejże gubernii powiatach.

Dodatkowe te wiadomości, powinny być podpisane własnoręcznie przez właściciela zakładu, który w razie wykrycia umyślnéj nierzetelności, utraca prawo do nagrody.

§ 8.

Oprócz takowych deklaracyj, do każdéj posyłki dołączone być winny szczegółowe wykazy, w których wymienia się nazwanie wyrobu, ilość lub waga i cena każdéj rzeczy.

§ 9.

Po wydaniu fabrykantom świadectw, w § 6 wzmiankowanych, Gubernatorowie winni są przesyłać respective Ministrowi Skarbu, Wojennemu Jenerał-Gubernatorowi Moskiewskiemu, lub Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych w Warszawie, uwagi swoje o znakomitszych zakładach fabrycznych, z wymienieniem przedsiębierców, odznaczających się dobrém urządzeniem swoich fabryk, przez zastosowanie, ulepszenie i uproszczenie rozmaitych metod fabrycznych, tudzież okazujących szczególną troskliwość względem swoich robotników, przez polepszenie ich bytu, usunięcie połączonych z niektórémi fabrykantami niebezpieczeństw, zdrowiu lub życiu robotników grożą-

тами опасностей для ихъ жизни и здоровья, а также предоставленіемъ рабочему народу выгодъ, могущихъ предохранить его отъ нищеты и безпомощности, въ случаѣ болѣзни или утраты силъ.

§ 10.

Участвующіе въ выставкахъ не подвергаются за оныя никакимъ гильдейскимъ повинностямъ и городскимъ акцизамъ, хотя бы издѣлія ихъ во время выставки и проданы были.

§ 11.

Продаваемые на выставкахъ предметы могутъ быть отпускаемы покупателямъ не прежде, какъ въ день закрытія выставки.

§ 12.

О срокѣ для пріема издѣлій на выставку каждый разъ публикуется особо.

§ 13.

Для удобства въ доставленіи издѣлій, Министръ Финансовъ, Московскій Генералъ-Губернаторъ и Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ Варшавѣ назначаютъ нѣсколько маклеровъ или повѣренныхъ, къ коимъ желающіе могутъ высылать свои издѣлія; впрочемъ всякому предоставляется высылать оныя на имя извѣстныхъ ему лицъ купеческаго сословія и поручать имъ представленіе оныхъ на выставку. Маклера и повѣренные должны ограничиваться однимъ вознагражденіемъ сдѣланныхъ ими издержекъ, а вмѣсто коммисіи умѣренною гуртовою платою за труды; въ случаѣ же спора, мѣра вознагражденія опредѣляется Комитетомъ выставки.

§ 14.

При значительныхъ партіяхъ издѣлій доставляющіе оныя посылаютъ особыхъ приказчиковъ или поручаютъ другому лицу;

cych, jako też przez zapewnienie im korzyści, mogących zabezpieczyć ich od nędzy i braku pomocy w razie choroby lub sił utraty.

§ 10.

Mający udział w wystawach nie ulegają z tego powodu żadnym obowiązkom gildyjnym, ani też akcyzom miejskim, chociażby ich wyroby podczas wystawy nawet sprzedane zostały.

§ 11.

Sprzedawane na wystawach przedmioty mogą być wydawane kupującym nie pierwéj jak w dniu zamknięcia wystawy.

§ 12.

Termin do przyjmowania wyrobów na wystawę przeznaczonych, za każdym razem oddzielnie będzie ogłoszony.

§ 13.

Dla dogodności przedsiębierców w dostawianiu wyrobów, Minister Skarbu, Wojenny Jenerał-Gubernator Moskiewski i Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w Warszawie, wyznacza pewną liczbę meklerów lub pełnomocników, do których mogą konkurujący adressować swoje wyroby, zresztą pozostawia się każdemu do woli wysyłać wyroby swoje pod adresem znanych mu osób stanu kupieckiego i poruczać tymże umieszczenie ich na wystawie. Meklerowie i pełnomocnicy poprzestawać powinni na wynagrodzeniu poniesionych przez nich kosztów, a zamiast kommissowego, na umiarkowanéj ryczałtowéj opłacie za ich trudy; w razie zaś sporu, wysokość wynagrodzenia ustanawia Komitet wystawy.

§ 14.

Dostawiający znaczniéjsze partye wyrobów winni posyłać je pod nadzorem oddzielnych subjektów fabrycznych, lub poruczać

малыя же партіи могутъ быть доставляемы къ маклерамъ или повѣреннымъ, съ тѣмъ, чтобы они выставляли ихъ обще съ другими подъ надзоромъ своимъ или избранныхъ ими на то людей.

§ 15.

Непосредственное наблюденіе за выставками въ С.-Петербургѣ поручается Мануфактурному Совѣту, который, для ближайшаго исполненія, избираетъ изъ среды своей членовъ, изъ коихъ составляется временный Комитетъ, подъ предсѣдательствомъ одного изъ членовъ сего Комитета или постороняго лица, по назначенію Министра Финансовъ. Въ Москвѣ наблюденіе таковое предоставляется тамошнему Отдѣленію Мануфактурнаго Совѣта, которое равномѣрно изъ членовъ своихъ составляетъ особый Комитетъ; Московскій Военный Генералъ-Губернаторъ, избравъ въ сей Комитетъ предсѣдателя изъ членовъ онаго или постороннихъ лицъ, сообщаетъ обо всѣхъ Министру Финансовъ, который или соглашается съ таковымъ назначеніемъ, или замѣняетъ нѣкоторыхъ изъ нихъ другими. Наблюденіе за выставками въ Варшавѣ возлагается на Комитетъ, составляемый частью изъ лицъ, на службѣ находящихся, частью же изъ извѣстнѣйшихъ фабрикантовъ или мануфактуристовъ, по усмотрѣнію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ. Назначеніе, какъ членовъ, такъ и предсѣдателя въ сей Комитетъ подлежитъ утвержденію Намѣстника Царства.

§ 16.

По распоряженію Министра Финансовъ, Московскаго Генералъ-Губернатора и Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ Варшавѣ, назначаются въ сіи Комитеты Письмоводитель, канцелярскіе чиновники, Коммисаръ и нужное число служителей. Чиновники назначаются изъ служащихъ, и имъ можетъ быть выдаваемо, по усмотрѣнію начальства, вознагражденіе за труды изъ суммы, опредѣленной на учрежденіе выставки.

je innym osobom; małe zaś partye mogą być nadsyłane do meklerów lub pełnomocników, z tym atoli warunkiem, aby ci umieszczali je na wystawie wraz z innémi wyrobami, pod swoim dozorem, lub pod dozorem obranych przez siebie ku temu ludzi.

§ 15.

Bezpośredni nadzór nad wystawami w Petersburgu poruczony będzie Radzie Rękodzielniczéj, która dla bliższego wykonania, wybiera z grona swego członków, ci składają Komitet tymczasowy, pod prezydencyą jednego z członków tegoż Komitetu lub obcéj osoby, podług przeznaczenia przez Ministra Skarbu. W Moskwie nadzór takowy porucza się tamecznemu Wydziałowi Rady Rękodzielniczéj, który także z członków swoich złoży Komitet osobny; Wojenny Jenerał-Gubernator Moskiewski, wybrawszy do tego Komitetu Prezesa z członków tegoż,lub z obcych osób, zawiadamia o wszystkich Ministra Skarbu, który albo się zgadza na takowy wybór, albo zmienia niektórych z nich, przeznaczając innych. Nadzór nad wystawami w Warszawie, porucza się Komitetowi, składającemu się w części z osób urzędujących, a w części ze znakomitszych fabrykantów lub rękodzielników, podług uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych. Mianowanie tak członków jako i Prezesa do tego Komitetu ulega zatwierdzeniu Namiestnika Królestwa.

§ 16.

Z rozporządzenia Ministra Skarbu, Wojennego Jenerał-Gubernatora Moskiewskiego i Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych w Warszawie, przeznaczają się do tych Komitetów: Sekretarz, Kancelliści, Kommissarz i potrzebna liczba posługaczy. Urzędnicy przeznaczani są z zostających w służbie, którzy będą mogli być wynagradzani z funduszu, na urządzenie wystawy przeznaczonego, a to w wysokości jaką Władza za stosowną uzna.

§ 17.

На расходы по учрежденію выставокъ и на издержки по Комитету назначается каждый разъ соотвѣтственная сумма, для выставокъ въ С.-Петербургѣ и Москвѣ — изъ Государственнаго Казначейства, съ Высочайшаго разрѣшенія, по представленію Министра Финансовъ, и для выставокъ въ Варшавѣ изъ Казны Царства, Совѣтомъ Управленія, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 18.

Во время продолженія выставки, Комитетъ имѣетъ ежедневное засѣданіе въ особой комнатѣ изъ назначенныхъ къ помѣщенію выставки; а въ день открытія оной присутствуютъ: въ С.-Петербургѣ — Мануфактурный Совѣтъ, въ Москвѣ — Отдѣленіе онаго, а въ Варшавѣ — Правительственная Коммисія.

II) Обязанности Комитета.

§ 19.

Обязанности Комитета слѣдующія:

а) по внутреннему устройству выставки:

1) приготовить помѣщеніе для выставки и снабдить оное нужными потребностями. Помѣщеніе назначается и планъ внутренняго устройства выставки утверждается: въ С.-Петербургѣ — Министромъ Финансовъ, въ Москвѣ — Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, а въ Варшавѣ — Правительственною Коммисіею;

2) заняться пріемомъ присылаемыхъ на выстатку предметовъ. Для сей цѣли Члены Комитета, со дня объявленія о начатіи пріема, обязаны поочередно находиться въ помѣщеніяхъ выставки ежедневно съ 10-ти часовъ утра до 3-хъ по полудни;

3) разсматривать и опредѣлять, которыя изъ присылаемыхъ произведеній и издѣлій соотвѣтствуютъ назначенію выставки;

§ 17.

Na koszta urządzenia wystawy i wydatki Komitetowe, wyznacza się za każdym razem odpowiedni fundusz, na wystawy w Petersburgu i Moskwie z Kassy Państwa, za Najwyższém zezwoleniem, na przedstawienie Ministra Skarbu, a na wystawy w Warszawie wyznacza takowy fundusz ze Skarbu Królestwa Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

§ 18.

W czasie trwania wystawy, Komitet odbywa codziennie posiedzenia w oddzielnym pokoju lokalów na wystawę zajętych; a w dniu jéj otwarcia zasiadają: w Petersburgu—Rada Rękodzielnicza, w Moskwie — Wydział tejże Rady, a w Warszawie Kommissya Rządowa.

II) Obowiązki Komitetu.

§ 19.

Obowiązki Komitetu są następujące:

a) co do wewnętrznego urządzenia wystawy:

1) urządzić lokal na wystawę i zaopatrzyć go w potrzebne sprzęty. Lokal obiera i plan wewnętrznego urządzenia wystawy zatwierdza: w Petersburgu — Minister Skarbu, w Moskwie — Wojenny Jenerał-Gubernator, a Warszawie — Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych;

2) zająć się odbiorem nadsyłanych na wystawę przedmiotów. W tym celu Członkowie Komitetu, od dnia ogłoszenia o rozpoczęciu odbioru, winni są kolejno znajdować się w lokalach wystawy, co dzień od godziny 10-éj z rana do 3-éj z południa;

3) roztrząsać i stanowić, które z dostarczonych płodów i wyrobów, odpowiadają przeznaczeniu wystawy; uznane zaś za zasłu-

признанныя же годными распредѣлять по родамъ издѣлій, сообразно плану и смотря по удобству помѣщеній;

4) каждой партіи отводить необходимое, но безъ излишества, мѣсто;

5) наблюдать, чтобы каждый предметъ былъ снабженъ ярлыкомъ и нумеромъ, могущимъ служить къ удобнѣйшему отысканію ближайшихъ о немъ свѣдѣній въ указателѣ выставки, который составляется Комитетомъ и печатается для продажи посѣщающимъ выставку по той цѣнѣ, во что обойдется. Сіи указатели печатаются въ С.-Петербургѣ и Москвѣ на русскомъ, а въ Варшавѣ, сверхъ того, и на польскомъ языкѣ; кромѣ того, въ С.-Петербургѣ могутъ быть печатаемы таковые указатели и на французскомъ и нѣмецкомъ языкахъ;

6) смотрѣть, чтобы ежедневное открытіе и закрытіе выставки происходило въ назначенные часы;

7) наблюдать, чтобы никакія вещи въ часы открытія не оставались безъ надзора приказчиковъ, маклеровъ или повѣренныхъ, которые должны отвѣчать за ихъ цѣлость;

8) принимать нужныя мѣры относительно цѣлости выставленныхъ предметовъ, при открытіи и закрытіи помѣщеній и въ ночное время;

9) наблюдать за внутреннимъ порядкомъ и тишиною въ залахъ выставки, и, не возбраняя никому входа въ оную, не допускать однакоже людей, въ неприличномъ видѣ приходящихъ;

10) устранять всякія затрудненія для посѣщающихъ и давать, по требованію ихъ, объясненія;

11) стараться, чтобы выставленныя издѣлія, по закрытіи выставки, были выбраны изъ помѣщеній въ теченіе двухъ недѣль.

b) по письменному производству:

1) вести шнуровую книгу всѣмъ партіямъ издѣлій, на выставку поступающимъ, по нумераціи, съ приложеніемъ реестровъ, подписанныхъ фабрикантами, ихъ приказчиками маклерами или

gujące na pomieszczenie, porządkować stosownie do ich rodzaju, planu, oraz dogodności lokalu;

4) dla każdéj partyi oznaczać potrzebne koniecznie, lecz niezbyteczne miejsce;

5) dopilnować, aby każdy przedmiot opatrzony był kartką z numerem, służącym do łatwiejszego wyszukania bliższych o nim wiadomości w spisie ogólnym wystawy, który sporządzony być powinien przez Komitet i wydrukowany dla sprzedawania zwiedzającym wystawę, za cenę samego kosztu. Spisy te drukują się: w Petersburgu i Moskwie w języku rossyjskim, a w Warszawie oprócz tego i w języku polskim; nadto, w Petersburgu mogą być drukowane takowe spisy w francuzkim i niemieckim języku;

6) dopilnować, aby codziennie otwarcie i zamknięcie wystawy odbywało się w godzinach przeznaczonych;

7) przestrzegać, aby żadne przedmioty, w czasie jéj otwarcia, nie zostawały bez dozoru kommissantów, meklerów, lub pełnomocników, którzy za ich całość odpowiadają;

8) przedsiębrać środki ku zabezpieczeniu całości wystawionych przedmiotów, tak przy otwarciu jak i zamknięciu lokalu, niemniéj w porze nocnéj;

9) czuwać nad wewnętrznym porządkiem i zachowaniem spokojności w salach wystawy, i niewzbraniając nikomu wstępu do niéj, nie dopuszczać jednak osób nieprzyzwoicie przedstawiających się;

10) usuwać wszelkie trudności dla zwiedzających wystawę i udzielać żądanych przez nich objaśnień;

11) mieć staranie, aby w przeciągu dwóch tygodni po zamknięciu wystawy, wszelkie przedmioty zabrane z niéj zostały;

b) co do prowadzenia korrespondencyi:

1) utrzymywać książkę sznurową, dla zapisywania w niéj, porządkiem numerów, wszelkich przedmiotów na wystawę nadsyłanych, z dołączeniem do tejże regestrów, podpisanych przez fabrykantów, ich kommissantów, meklerów, lub pełnomocników,

повѣреннымии и отмѣчаемыхъ дежурнымъ членомъ и письмоводителемъ Комитета;

2) выдавать представляющимъ издѣлія росписки въ принятіи оныхъ на выставку. Росписки сіи при отпускѣ проданныхъ издѣлій покупателямъ, или при обратномъ полученіи оныхъ фабрикантами, ихъ приказчиками, маклерами или повѣренными, возвращаются въ Комитетъ;

3) вести шнуровую книгу о приходѣ и расходѣ суммы, отпущенной на устройство выставки, и представлять, по принадлежности, отчетъ въ оной по закрытіи выставки;

4) вести журналъ о каждомъ днѣ открытія выставки, съ запискою въ оной всего примѣчательнаго, а также вести журналъ засѣданій Комитета;

5) исполнять всѣ распоряженія высшаго начальства и представлять оному по дѣламъ выставки. Рѣшеніе таковыхъ представленій, относительно внутренняго устройства выставки, необходимыхъ по оной расходовъ и учрежденія полицейскаго надзора, зависитъ, смотря по мѣсту, гдѣ устраивается выставка, отъ Министра Финансовъ, Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора и Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

III) Правила для обсужденія достоинства издѣлій.

§ 20.

Для сужденія о достоинствѣ представляемыхъ на выставку издѣлій установляются Коммисіи экспертовъ, коихъ число зависитъ отъ числа главныхъ отраслей промышленности, по которымъ представлены издѣлія. Каждая Коммисія должна состоять не менѣе, какъ изъ трехъ членовъ.

§ 21.

Для составленія сихъ Коммисій, Комитетъ выставки избираетъ какъ извѣстныхъ своими свѣдѣніями и безпристрастіемъ

a przez dyżurnego Członka oraz Sekretarza Komitetu wizowanych;

2) wydawać osobom, wyroby przedstawiającym, kwity na przyjęcie takowych wyrobów na wystawę, które to kwity, przy wydawaniu sprzedanych wyrobów kupującym, lub przy odbiorze wyrobów przez fabrykantów, ich kommissantów, meklerów, lub pełnomocników, zwrócone być mają Komitetowi;

3) prowadzić rachunki w książce sznurowéj, tak przychodu, jak i wydatków, na urządzenie wystawy poniesionych, a po zamknięciu wystawy, usprawiedliwić się przed swoją Władzą;

4) utrzymywać dziennik wystawy, z zapisywaniem do tegoż wszystkiego, zasługującego na uwagę, tudzież sporządzać protokół posiedzeń Komitetu;

5) załatwiać wszelkie rozporządzenia Władzy wyższéj i przygotowywać przedstawienia do niéj w przedmiocie wystawy. Decyzya co do takowych przedstawień, pod względem wewnętrznego urządzenia wystawy, nieodzownych na nie wydatków, oraz ustanowienia nadzoru policyjnego, zależy, stosownie do miejsca gdzie się wystawa urządza, od Ministra Skarbu, Wojennego Jenerał-Gubernatora Moskiewskiego, i Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

III) Przepisy do oceniania wartości przedmiotów.

§ 20.

Dla ocenienia wartości przedstawionych na wystawę przedmiotów ustanawiają się delegacye ze znawców (biegłych), których liczba zawisła od liczby głównych gałęzi przemysłu, z jakich wystawione są wyroby. Każda delegacya ma składać się najmniéj z trzech członków.

§ 21.

Do składu tych delegacyj, Komitet wystawy obiera, tak znanych ze swych wiadomości i bezstronności fabrykantów i kup-

фабрикантовъ и торговцевъ съ ихъ согласія, такъ и лицъ другихъ сословій, имѣющихъ техническія познанія; къ нимъ присоединяются, по назначенію Министра Финансовъ, Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора и Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, нѣкоторые изъ членовъ въ С.-Петербургѣ, Мануфактурнаго Совѣта, въ Москвѣ, Отдѣленія сего Совѣта, а въ Варшавѣ, чиновники по Мануфактурному Управленію, служащіе или занимающіеся разными техническими частями.

§ 22.

Если въ члены Коммисіи будутъ назначены фабриканты, коихъ издѣлія находятся на выставкѣ, то они не должны участвовать въ сужденіи о своихъ издѣліяхъ.

§ 23.

Дѣйствія Коммисіи начинаются съ перваго дня открытія выставки.

§ 24.

Комитетъ выставки немедленно передаетъ въ Коммисію, по принадлежности, объявленія, присланныя фабрикантами при издѣліяхъ, а также свѣдѣнія, сообщенныя Гражданскими Губернаторами, сообразно §§ 6-му и 9-му.

§ 25.

Коммисіи при сужденіи объ издѣліяхъ обращаютъ особенное вниманіе:

1) на качество выставляемаго издѣлія,

2) на фабричную и продажную цѣну онаго, и

3) на состояніе фабричнаго заведенія, представившаго издѣлія.

ców, za ich zgodą, jako i osoby z innych stanów, posiadające wiadomości techniczne; do tych przydawani być mają, z wyznaczenia Ministra Skarbu, Wojennego Jenerał-Gubernatora Moskiewskiego, lub Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, niektórzy z Członków, w S. Petersburgu—Rady Rękodzielniczéj, w Moskwie — Wydziału tejże Rady, a w Warszawie—urzędnicy Wydziału przemysłu i kunsztów, lub zajmujący się różnémi częściami techniczném.

§ 22.

Jeżeli na Członków Delegacyi powołani będą fabrykanci, których wyroby znajdują się na wystawie, w takim razie ci nie powinni mieć udziału w naradach o swoich wyrobach.

§ 23.

Czynności Delegacyi zaczynają się z dniem otwarcia wystawy.

§ 24.

Komitet wystawy niezwłocznie oddaje właściwym Delegacyom nadesłane przez fabrykantów przy wyrobach deklaracye, tudzież wiadomości, udzielone przez Gubernatorów Cywilnych, stosownie do § § 6 i 9.

§ 25.

Delegacye, przy ocenianiu wyrobów, zwracają szczególną uwagę:

1) na przymioty okazanego na wystawie wyrobu,

2) na fabryczną i przedażną cenę onego,

3) na stan zakładu fabrycznego, przedstawiającego wyrób takowy.

§ 26.

Относительно качества издѣлія, подлежатъ разсмотрѣнію: соотвѣтственное ли достоинству издѣлія, употребленіе первыхъ матеріаловъ, прочность первой обработки оныхъ, прочность красокъ, отчетливость окончательной отдѣлки, чистота и красивость формъ и рисунковъ.

§ 27.

Относительно дешевизны цѣнъ должно имѣть въ виду, что она тогда только можетъ быть вмѣнена въ заслугу, когда происходитъ:

1) отъ улучшенныхъ способовъ производства, уменьшающихъ расходъ;

2) отъ употребленія не высокихъ матеріаловъ или меньшаго количества оныхъ, безъ ущерба въ доброкачественности самого издѣлія;

3) отъ весьма значительнаго производства, дающаго фабриканту возможность дѣлать раскладку общихъ расходовъ заведенія на большое число издѣлій.

Посему дешевизна цѣнъ, происходящая отъ употребленія худшихъ матеріаловъ при небрежной обработкѣ оныхъ, или отъ того, что издѣлія сами по себѣ сдѣлались дешевые, не составляетъ отличія.

§ 28.

Относительно состоянія фабричнаго заведенія вниманіе должно быть обращено:

1) на пользу, приносимую заведеніемъ тому мѣсту, гдѣ оно существуетъ, и окрестностямъ;

2) на водворенныя въ ономъ техническія нововведенія улучшенія и упрощенные пріемы иностранные или самимъ производителемъ, или кѣмъ либо изъ его мастеровъ придуманныя;

§ 26.

Co do przymiotów wyrobu, Delegacya rozpoznaje: czy wartość wyrobu odpowiada wartości użytego materyału surowego; czy pierwotne przygotowanie przedmiotu było dobre; oraz zwraca uwagę na trwałość kolorów, dokładność ostatecznego wykończenia, regularność i piękność kształtów i deseniów.

§ 27.

We względzie taniości wyrobów należy mieć na uwadze, że ta wtedy tylko może być poczytana za zasługę, kiedy wynika:

1) z ulepszonych sposobów produkcyi, zmniejszających wydatki;

2) z użycia tańszych materyałów, lub mniejszéj ich ilości, bez widocznéj ujmy dobrych przymiotów wyrobowi;

3) z nader znacznéj produkcyi, stawiającéj fabrykanta w możności rozdzielania nakładów na wielką ilość wyrobow.

Dla tego więc taniość wyrobu, pochodząca z użycia gorszych materyałów przy niedbałem ich obrobieniu, albo z powodu, że one same przez się zniżyły się w cenie, nie stanowi zasługi.

§ 28.

Co do stanu zakładu fabrycznego zwracać należy uwagę:

1) na korzyści, jakie przynosi temu miejscu, gdzie istnieje, i jego okolicom;

2) na przyswojone temuż zakładowi nowe techniczne wynalazki, ulepszenia i uproszczenia w sposobach postępowania, ze względem na to, czy takowe wprowadzone zostały z zagranicy, czy też obmyślone przez samego przedsiębiercę lub kogokolwiek z jego czeladzi;

3) на важность и удобоупотребительность издѣлій;

4) на возможность производить издѣлія лучшаго качества, еслибы на оныя оказалось требованіе. Послѣднее относится въ особенности къ случаямъ, когда производители представляютъ на выставку, вмѣстѣ съ обыкновенными своими издѣліями, отдѣльные предметы на показъ.

§ 29.

Какъ на выставкѣ въ Варшавѣ допускаются и предметы, до земледѣлія относящіеся, то по сей отрасли вмѣняется въ заслугу, дающую право на соотвѣтственную награду:

a) присвоеніе полезныхъ плодовъ, либо экзотическихъ растеній, кои прежде никѣмъ не были возращаемы, или же преодолѣніе трудностей, встрѣчаемыхъ въ разведеніи ихъ въ большомъ количествѣ;

b) усовершенствованіе способовъ воздѣлыванія разныхъ плодовъ и растеній, производимыхъ уже въ краѣ, доведеніемъ ихъ до болѣе обильнаго произрастанія противъ прежняго, безъ ущерба заключающихся въ нихъ питательныхъ веществъ или полезныхъ началъ;

c) обращеніе въ пользу производимыхъ въ краѣ плодовъ посредствомъ направленія ихъ къ неизвѣстному дотолѣ употребленію, сопряженному съ выгодами земледѣлія;

d) распространеніе такихъ предметовъ, мѣстное воздѣлываніе коихъ въ краѣ полезно для другихъ отраслей промышленности, напримѣръ: разведеніе тутовыхъ деревьевъ и шелковичныхъ червей, производство красильныхъ растеній, какъ-то: крапа или марена, вайды, ворсильныхъ шишекъ и т. п.;

e) усовершенствованіе разныхъ земледѣльческихъ орудій, имѣющихъ цѣлію уменьшеніе числа рабочихъ, какъ напримѣръ: саможнеекъ, плуговъ, экстирпаторовъ, скарификаторовъ, сѣяльныхъ машинъ, молотилень, рѣзокъ и т. п.;

3) na ważność i łatwą używalność wyrobu;

4) na możność produkowania wyrobów wyższych gatunków, gdyby na nie nastąpiły żądania, co odnosi się mianowicie do tych wypadków, kiedy przedsiębiercy przedstawiają na wystawę, obok wyrobów zwyczajnéj swojéj produkcyi, szczególne jakie przedmioty.

§ 29.

Ponieważ na wystawę w Warszawie dopuszczane są i przedmioty do rolnictwa należące, przeto w téj gałęzi liczy się do zasługi, nadającéj prawo do stosownéj nagrody:

a) przyswojenie krajowi użytecznych płodów lub roślin exotycznych, przedtém przez nikogo niepielęgnowanych, lub zwalczenie trudności napotykanych w pielęgnowaniu ich na wielką skalę;

b) udoskonalenie sposobów uprawy rozmaitych płodów i roślin już w kraju produkowanych, przez doprowadzenie ich do bujniejszego plonu niż wydawały wprzódy, bez uszczerbku zawartych w nich istot pożywnych, lub pierwiastków użytecznych;

c) upożytecznienie produkowanych w kraju ziemiopłodów, przez skierowanie ich do użytku dotąd niewiadomego, a z korzyścią rolnictwa połączonego;

d) upowszechnienie takich przedmiotów, których uprawa miejscowa w kraju, użyteczną jest innym gałęziom przemysłu, jako to: zaprowadzenie drzew morwowych i pielęgnowanie jedwabników, uprawa roślin farbiarskich, a mianowicie: krapu czyli marzany, urzetu, ostu folarskiego i t. p.

e) udoskonalenie rozmaitych narzędzi rolniczych, mających na celu zmniejszenie liczby rąk do uprawy potrzebnych, jako to: żniwiarek, pługów, extyrpatorów, skaryfikatorów, siewników, młockarni, sieczkarni i t. p.

f) всякія улучшенія по хозяйству и открытіе неизвѣстныхъ дотолѣ источниковъ земледѣльческихъ доходовъ.

§ 30.

По обсужденіи достоинства издѣлій на вышеизложенныхъ основаніяхъ, Коммисіи, для опредѣленія заслугъ состязающихся на выставкѣ, принимаютъ въ соображеніе слѣдующія обстоятельства:

1) степень важности фабрикаціи, которая зависитъ отъ того, туземные, или иностранные матеріалы она обработываетъ, — большему, или меньшему числу рабочихъ доставляетъ средства снискивать пропитаніе, — болѣе, или менѣе важной потребности жителей удовлетворяетъ, и не замѣняетъ ли иностранныя издѣлія вполнѣ, или большею частію;

2) необыкновенно обширное производство какой либо фабрикаціи;

3) введеніе и упрощеніе новой страсли промышленности въ такихъ мѣстахъ, гдѣ прежде былъ недостатокъ въ заработкѣ или первоначальный матеріалъ не имѣлъ надлежащей цѣнности;

4) введеніе новыхъ машинъ, орудій и пріемовъ, облегчающихъ и ускоряющихъ работу или удешевляющихъ издѣліе;

5) попеченіе объ улучшеніи положенія рабочихъ и объ устраненіи опасностей для ихъ жизни и здоровья, сопряженныхъ съ свойствомъ нѣкоторыхъ работъ, а также предоставленіе имъ выгодъ, предохраняющихъ ихъ отъ нищеты и безпомощности въ случаѣ болѣзни или утраты силъ.

§ 31.

Особыя заслуги и отличія фабричныхъ мастеровъ и рабочихъ могутъ состоять: для первыхъ—во введеніи удобнѣйшихъ пріемовъ, въ выгоднѣйшемъ употребленіи матеріаловъ и распредѣленіи работъ, въ долговременномъ и успѣшномъ управленіи какою либо отдѣльною частію фабрики, а для послѣднихъ — въ ис-

f) wszelkie ulepszenia w gospodarstwie, oraz odkrycie przedtém nieznanych źródeł dochodu rolniczego.

§ 30.

Po ocenieniu przedmiotów podług powyższych zasad, Delegacye, dla oznaczenia zasług ubiegających się na wystawie, biorą na uwagę następujące szczczegóły:

1) stopień, jaki zajmuje ta fabrykacya pod względem ważności swojéj, a która na tem zależy: czy swojskie lub obce przerabia materyały, czy większéj lub mniejszéj liczbie robotników daje sposób do życia, czy większéj lub mniejszéj wagi potrzeby mieszkańców zaspakaja, i czy nie zastępuje miejsca wyrobów zagranicznych, w całkowitości lub większéj części;

2) nadzwyczaj obszerną produkcyę jakiejkolwiek fabrykacyi;

3) zaprowadzenie i ustalenie nowéj gałęzi przemysłu w takich miejscach, gdzie przedtém brakowało zarobku, albo surowy materyał nie miał odpowiedniéj ceny;

4) zaprowadzenie nowych machin, narzędzi i sposobów postępowania, ułatwiających robotę z pośpiechem, lub zniżających cenę na wyroby;

5) troskliwość o polepszenie bytu robotników i usunięcie niebezpieczeństw, ich życiu lub zdrowiu grożących, a z niektóremi fabrykacyami połączonych, jak niemniéj zapewnienie im korzyści, zabezpieczających ich od nędzy i upadku w razie choroby lub niemocy.

§ 31.

Szczególne zasługi i odznaczenie się majstrów i czeladzi fabrycznéj mogą być następujące: dla pierwszych, w zaprowadzeniu dogodniejszych sposobów postępowania, w korzstniejszém użyciu materyałów i podziale pracy, w długoletniem i skutecznem zarządzaniu jakąkolwiek oddzielną częścią fabryki; a co do drugich

кусномъ производствѣ работъ и долговременномъ занятіи оными на одной фабрикѣ, при похвальномъ поведеніи.

§ 32.

Коммисіи, обозрѣвъ каждая по своей части всѣ находящіяся на выставкѣ издѣлія и избравъ изъ нихъ тѣ, кои заслуживаютъ, по ихъ мнѣнію, награды, составляютъ о нихъ, на изложенныхъ выше основаніяхъ, донесенія, и представляютъ оныя, въ теченіе двухъ недѣль со дня открытія выставки и съ возвращеніемъ переданныхъ въ Коммисіи объявленій и свѣдѣній, въ С.-Петербургѣ Мануфактурному Совѣту, въ Москвѣ — Отдѣленію сего Совѣта, а въ Варшавѣ — Комитету о Выставкѣ.

§ 33.

Мануфактурный Совѣтъ и Отдѣленіе онаго въ С.-Петербургѣ и Москвѣ, вмѣстѣ съ Предсѣдателемъ Комитета, буде оный назначенъ не изъ членовъ Совѣта, и Комитетъ о выставкѣ въ Варшавѣ разсматриваютъ донесеніе Коммисій и присуждаютъ фабрикантамъ, мастерамъ и рабочимъ соотвѣтственныя награды, руководствуясь въ семъ отношеніи особою инструкціею.

§ 34.

Фабрикантамъ могутъ быть присуждаемы слѣдующія награды:

1) публичная похвала и одобреніе въ описаніи выставки;

2) денежныя преміи;

3) похвальныя медали, нарочно для того выбитыя, золотыя и серебряныя, большія и малыя;

4) право употребленія Государственнаго герба на вывѣскахъ и издѣліяхъ;

5) Высочайшее благоволеніе;

6) медали для ношенія на шеѣ на орденскихъ лентахъ, золотыя и серебряныя, и

7) ордена.

w dokładném wykonaniu robót i długoletniem trudnieniu się niemi w jednéj i téj saméj fabryce, przy chwalebném prowadzeniu się.

§ 32.

Delegacye, każda podług swego przeznaczenia, obejrzawszy wszystkie znajdujące się na wystawie płody i wyroby, i wybrawszy z nich te, które zdaniem ich zasługują na nagrody, układają z nich rapporta, wedle wyżéj przytoczonych zasad, i przedstawiają takowe Komitetowi w ciągu dwóch tygodni, licząc od dnia otwarcia wystawy, przy zwrocie doręczonych sobie deklaracyj i wiadomości w S. Petersburgu — Radzie Rękodzielniczéj, w Moskwie— Wydziałowi tejże Rady, a w Warszawie—Komitetowi wystawy.

§ 33.

Rada Rękodzielnicza i Wydział jéj w S. Petersburgu i Moskwie, wraz z Prezesem Komitetu, jeżeli tenże nie jest powołany z Członków Rady, tudzież Komitet wystawy w Warszawie, roztrząsają rapporta Delegacyi i przyznają fabrykantom, majstrom i czeladnikom fabrycznym stosowne nagrody, trzymając się w téj mierze przepisów, oddzielną instrukcyą objętych.

§ 34.

Fabrykantom mogą być przyznawane następujące nagrody:

1) publiczna pochwała i oddanie zalety w opisaniu wystawy;

2) praemia pieniężne;

3) medale pochwalne, umyślnie na ten cel wybite, złote i srebrne, wielkie i małe;

4) prawo używania herbu państwa na znakach i wyrobach;

5) Najwyższe zadowolenie;

6) medale złote i srebrne, do noszenia na szyi, na wstęgach orderowych—i

7) ordery.

§ 35.

Мастерамъ и рабочимъ могутъ быть присуждаемы слѣдующія награды:

1) похвальные листы, въ Имперіи — отъ Мануфактурнаго Совѣта и его Отдѣленія, а въ Царствѣ Польскомъ — отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

2) похвальныя малыя серебряныя медали и отличнѣйшимъ также медали для ношенія въ петлицѣ;

3) денежныя преміи, — послѣднія преимущественно семейнымъ.

§ 36.

Предположеніе о наградахъ Мануфактурнаго Совѣта представляется Министру Финансовъ, а предложеніе Отдѣленія Совѣта сообщается ему Московскимъ Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ. По выставкамъ въ Варшавѣ Комитетъ представляетъ предположенія свои Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, которая вноситъ оныя съ своимъ заключеніемъ на усмотрѣніе Намѣстника Царства.

§ 37.

Министръ Финансовъ и Намѣстникъ Царства, разсмотрѣвъ представленіе о наградахъ, утверждаютъ присужденныя: публичную похвалу, денежныя преміи, похвальныя медали и право употребленія Государственнаго герба, о чемъ и доводятъ до Высочайшаго свѣдѣнія, о прочихъ же наградахъ представляютъ на Высочайшее благоусмотрѣніе. При семъ Министръ Финансовъ испрашиваетъ разрѣшенія на отпускъ изъ Государственнаго Казначейства суммы на изготовленіе медалей и на выдачу премій.

§ 38.

Фабриканты, удостоенные по выставкамъ награды похваль-

§ 35.

Majstrom i robotnikom, mogą być przyznawane następujące nagrody:

1) listy pochwalne, w Cesarstwie od Komitetu Rękodzielniczego i jego Wydziału, a w Królestwie Polskiém od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych;

2) medale pochwalne srebrne małe, a więcéj odznaczającym się także medale do noszenia w pętlicy;

3) praemia pieniężne, mianowicie obarczonym familią.

§ 36.

Wniosek o nagrodach Rada Rękodzielnicza przedstawia Ministrowi Skarbu, a wniosek Wydziału Rady kommunikuje tejże Radzie Wojenny Jenerał-Gubernator Moskiewski. Z wystaw zaś w Warszawie odbywanych, Komitet przedstawia swoje wnioski Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, która odnosi je z swoją opinią do decyzyi Namiestnika Królestwa.

§ 37.

Minister Skarbu i Namiestnik Królestwa, rozpoznawszy przedstawienie o nagrodach, zatwierdzają przyznane: pochwałę publiczną, praemia pieniężne, medale pochwalne i prawo używania herbu Państwa, i donoszą o tém do wiadomości Najjaśniejszego Pana; względem innych zaś nagród, wyjednywają Najwyższą decyzyę. Przytém Minister Skarbu prosi o dozwolenie wydania z Kassy Państwa funduszu, na przygotowanie medali i na praemia.

§ 38.

Fabrykanci zaszczyceni na wystawach nagrodą w medalach

ными медалями, могутъ помѣщать изображеніе оныхъ при клеймахъ на своихъ издѣліяхъ.

§ 39.

Получившимъ похвальныя медали по выставкамъ въ С.-Петербургѣ и Москвѣ выдаются изъ Департамента Мануфактуръ и Внутренней Торговли, по утвержденной формѣ, дипломы на пергаментѣ, со взысканіемъ пошлинъ по десяти рублей серебромъ на изготовленіе оныхъ. По выставкамъ въ Варшавѣ таковые дипломы выдаются отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 40.

Комитетъ объ устройствѣ выставки, предъ закрытіемъ своимъ, избираетъ двухъ или трехъ членовъ своихъ, коимъ поручаетъ составленіе описанія выставки. Оно издается отдѣльно со включеніемъ всѣхъ пожалованныхъ наградъ.

Предсѣдательствующій въ Государственномъ Совѣтѣ
(подписано) *Графъ Левашовъ.*

---

pochwalnych, mogą umieszczać wizerunki takowych na swoich wyrobach, obok cech fabrycznych.

§ 39.

Otrzymującym medale pochwalne z wystaw w S. Petersburgu i Moskwie, Departament Rękodzieł i Handlu wewnętrznego wydaje, podług zatwierdzonéj formy, listy przyznania (dyplomy) na pargaminie, ściągając opłatę po dziesięć rubli srebrem na przygotowanie tychże listów. Za wystawy w Warszawie, dyplomy takowe wydaje Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

§ 40.

Komitet wystawy, przed zamknięciem swoich czynności, wybiera z grona swego dwóch lub trzech Członków, którym poruczа ułożenie opisu wystawy. Opis takowy ogłasza się drukiem, z pomieszczeniem wszystkich, którzy nagrody otrzymali.

Prezydujący w Radzie Państwa,
(podpisano) *Hrabia Lewaszow.*

№ 3.

Постановленіе о внесеніи въ Дневникъ Законовъ Высочайше утвержденнаго Положенія о промышленныхъ выставкахъ въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ.

(6 (18) Августа 1848 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, получивъ въ русскомъ текстѣ, для приведенія въ дѣйствіе, Высочайше утвержденное 21 Января с. г. Положеніе о выставкахъ мануфактурныхъ произведеній въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ, и имѣя въ виду, что, по существующимъ правиламъ, всѣ вообще постановленія и распоряженія, имѣющія обязательную силу въ Царствѣ Польскомъ, должны быть внесены въ Дневникъ Законовъ, вошло отъ 31 Іюля (12 Августа) с. г. съ представленіемъ о томъ, чтобы, сообразно сему, какъ равно для ознакомленія съ этимъ Положеніемъ промышленнаго класса, Совѣтъ Управленія разрѣшилъ Правительственной Коммисіи Юстиціи напечатать оное въ Дневникѣ Законовъ, вмѣстѣ съ переводомъ на польскій языкъ.

Совѣтъ, соглашаясь съ изъясненнымъ представленіемъ, положилъ: дать Правительственной Коммисіи Юстиціи испрашиваемое разрѣшеніе.

Варшава, 6 (18) Августа 1848 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебрен*.

№ 3.

Decyzya, polecająca umieszczenie w Dzienniku Praw Najwyżej zatwierdzonéj Ustawy o wystawach przemysłowych w Petersburgu, Moskwie i w Warszawie.

(d. 6 (18) Sierpnia 1848 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych otrzymawszy do wykonania ustawę w tekscie rossyjskim, o wystawach przemysłowych w S. Petersburgu, Moskwie i Warszawie, przez Najjaśniejszego Pana pod dniem 21 Stycznia r. b. zatwierdzoną, upraszała Radę Administracyjną pod dniem 31 Lipca (12) Sierpnia r. b. aby ze względu, że podług przyjętego porządku, wszelkie prawa i przepisy, moc obowiązującą wKrólestwie Polskiém mające, w Dzienniku Praw zamieszczone być winny, oraz w celu skuteczniejszego upowszechnienia pomienionéj ustawy, zwłaszcza między klassą przemysłową, taż Rada upoważniła Kommissyę Rządową Sprawiedliwości, do umieszczenia rzeczonéj ustawy, wraz z przekładem na język polski w Dzienniku Praw.

Rada w przychyleniu się do powyższego przedstawienia, udzieliła Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości żądane upoważnienie.

w Warszawie, d. 18 Sierpnia 1848 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun*.

N° 4.

Сообщеніе копіи съ указа Правительствующаго Сената о порядкѣ пріема издѣлій на назначенную въ 1865 году въ Москвѣ мануфактурную выставку.

(28 Октября (9 Ноября) 1864 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

По волѣ Его Сіятельства Графа Намѣстника въ Царствѣ, имѣю честь препроводить въ Правительственную Коммисію, для свѣдѣнія, одинъ экземпляръ сообщеннаго при отзывѣ Директора Канцеляріи Статсъ-Секретаріата, отъ 26 Сентября (8 Октября) текущаго года, № 3,095, указа Правительствующаго Сената отъ 9 Сентября 1864 года о порядкѣ пріема издѣлій на имѣющую быть въ 1865 году въ Москвѣ мануфактурную выставку.

Варшава, 28 Октября (9 Ноября) 1864 года.

И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій.*

№ 7,748.

Приложеніе къ N° 4-му.

Указъ Его Императорскаго Величества, Самодержца Всероссійскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали: рапортъ Господина Министра Финансовъ,

N° 4.

Przesyłka kopii Ukazu Rządzącego Senatu, o sposobie przyjmowania wyrobów na wystawę rękodzieł w Moskwie, w r. 1865 do odbycia naznaczoną.

(d. 28 Października (9 Listopada) 1864 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Z upoważnienia Namiestnika Królestwa mam honor przesłać Kommissyi Rządowéj, dla wiadomości, egzemplarz kommunikowanego przy odezwie Dyrektora Kancellaryi Sekretaryatu Stanu z dnia 26 Września (8 Października) r. b. Nr. 3,095, Ukazu Rządzącego Senatu z dnia 9 Września 1864 r., dotyczącego sposobu przyjmowania wyrobów na mającą nastąpić w 1865 r. wystawę rękodzieł w Moskwie.

w Warszawie, dnia 28 Października (9 Listopada) 1864 r.

p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 7,748.

Annex do Nr. 4-go.

Ukaz Jego Cesarskiéj Mości Samowładcy Wszech Rossyi, z Rządzącego Senatu.

Na mocy Ukazu Jego Cesarskiéj Mości, Senat Rządzący rozpoznawał rapport Ministra Finansów Nr. 6,102, treści następującéj:

за № 6,102, слѣдующаго содержанія: Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Господина Министра Финансовъ, въ 7-й день Августа сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ: при пріемѣ издѣлій на имѣющую быть въ 1865 году, въ Москвѣ, мануфактурную выставку, ограничиться, вмѣсто установленныхъ статьею 177 Устава Промышл. Св. Зак. т. XI (изд. 1857 года), свидѣтельствъ Гражданскихъ Губернаторовъ, одними удостовѣреніями самихъ экспонентовъ, за собственною ихъ подписью, но съ тѣмъ, чтобы, въ случаѣ невѣрности въ показаніяхъ, виновный, на основаніи статьи 178-й Уст. Промышл., лишался права на награду. О таковомъ Высочайшемъ повелѣніи онъ, Министръ Финансовъ, доноситъ Правительствующему Сенату, для зависящаго со стороны онаго распоряженія къ обнародованію. Приказали: о таковомъ Высочайшемъ повелѣніи, для свѣдѣнія и должнаго, въ чемъ до кого касаться можетъ, исполненія, увѣдомить Его Императорское Высочество Намѣстника Кавказскаго, Министровъ и Главноуправляющихъ отдѣльными частями, однихъ указами, а другихъ чрезъ передачу къ Оберъ-Прокурорскимъ дѣламъ копій съ опредѣленія Сената, и дать знать указами Губернскимъ, Областнымъ и Войсковымъ Правленіямъ, Главнымъ Начальникамъ и Начальникамъ губерній, въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и общія оныхъ собранія сообщить вѣдѣнія, а въ Контору Сенатской типографіи для припечатанія въ установленномъ порядкѣ, дать извѣстіе.

9 Сентября 1864 года.

Къ свѣдѣнію и руководству, по Высочайшему повелѣнію.

О новомъ порядкѣ при пріемѣ издѣлій на имѣющую быть въ 1865 году въ Москвѣ мануфактурную выставку.

По 1-му Департаменту.

Najjaśniejszy Pan, wskutku najpoddanniejszego przedstawienia Ministra Finansów dnia 7 Sierpnia r. b., Najwyżéj rozkazać raczył co następuje: przy przyjmowaniu wyrobów na wystawę przemysłową, w r. 1865 w Moskwie odbyć się mającą, zamiast świadectw, Gubernatorów Cywilnych, artykułem 177 Ustawy Przemysłowéj Zbioru Praw tomu XI (wydania 1857 roku) przepisanych poprzestać jedynie na deklaracyach samych wystawców, z własnoręcznym ich podpisem; z tem jednak zastrzeżeniem: ażeby, w przypadku nierzetelności takowych deklaracyj, winny, na zasadzie artykułu 178-go rzeczonéj Ustawy Przemysłowéj, utracał prawo do nagrody. O takowym rozkazie Najwyższym Minister Finansów donosi Rządzącemu Senatowi, celem zarządzenia jego publikacyi. Rządzący Senat rozkazał: o takowym rozkazie Najwyższym, dla wiadomości i należytego, w czém do kogo należy wykonania, oznajmić: Jego Cesarskiéj Wysokości Namiestnikowi Kaukazkiemu, oraz Ministrom i Głównozarządzającym oddzielnemi gałęziami służby, jednym przez Ukazy, a innym za pośrednictwem zakommunikowania Ober-Prokuratorowi odpisów decyzyj Senatu; przez Ukazy zawiadomić Zarządy Gubernialne, Okręgowe i Wojskowe, oraz Naczelników Głównych i Naczelników gubernij; jak również wiadomość o tém zakommunikować Najświętszemu Rządzącemu Synodowi, wszystkim Departamentom Rządzącego Senatu i Ogólnym tychże Zebraniom, i nakoniec zawiadomić Kantor Drukarni Senatu, celem wydrukowania w sposób przepisami wskazany

d. 9 Września 1864 roku.

Dla wiadomości i zastosowania się, z Najwyższego Rozkazu.

Co do nowego postępowania przy przyjmowaniu wyrobów na wystawę przemysłową, w r. 1865 w Moskwie odbyć się mającą.

z I-go Departamentu.

№ 5.

Постановленіе, разрѣшающее учрежденіе въ г. Варшавѣ осенью 1866 года выставки цвѣтовъ, овощей и разныхъ садовыхъ растеній.

(1 (13) Марта 1866 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Для поощренія всѣхъ отраслей сельскаго хозяйства, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, во исполненіе положенія Совѣта Управленія отъ 10 (22) Сентября 1865 года, за № 16,491, войдетъ въ непродолжительномъ времени съ представленіемъ объ учрежденіи въ Царствѣ, какъ вообще земледѣльческихъ выставокъ по губерніямъ, такъ, сверхъ того, еще особенной ежегодной въ Варшавѣ выставки цвѣтовъ, овощей и разныхъ садовыхъ растеній.

До представленія же на утвержденіе Совѣта Управленія общаго проекта о сихъ выставкахъ, помянутая Коммисія находитъ возможнымъ произвести уже осенью текущаго года въ Варшавѣ выставку цвѣтовъ, овощей и садовыхъ растеній, которая служила бы нѣкоторымъ образомъ указаніемъ для опредѣленія удобнѣйшаго срока и способа устройства такихъ выставокъ въ слѣдующихъ годахъ.

Для сего необходимо сдѣлать теперь же слѣдующія распоряженія:

1) разрѣшить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ публиковать во всеобщее свѣдѣніе о предполагаемой осенью текущаго года выставкѣ цвѣтовъ, овощей и разныхъ садовыхъ растеній, съ предоставленіемъ той же Коммисіи опредѣлить день открытія и срокъ продолженія выставки;

№ 5.

Decyzya, upoważniająca do urządzenia w Warszawie w jesieni 1866 roku wystawy kwiatów i różnych płodów ogrodniczych.

(d. 1 (13) Marca 1866 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj Królestwa.

W widokach podniesienia wszelkich gałęzi gospodarstwa wiejskiego, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawić ma niebawem, w wykonaniu decyzyi Rady Administracyjnéj z dnia 10 (22) Września r. z. № 16,491 wnioski, we względzie zaprowadzenia w kraju tutejszym, tak w ogóle wystaw rolniczych po guberniach, jako też w szczególności wystawy corocznéj kwiatów, owoców i różnych roślin ogrodowych w Warszawie.

Zanim poniesionym będzie do zatwierdzenia Rady Administracyjnéj projekt ogólny, wystaw rzeczonych dotyczący, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych znajduje możliwém urządzenie podczas jesieni r. b. w Warszawie, wystawy kwiatów, owoców i różnych roślin ogrodowych, któraby pod pewnym względem służyła za doświadczenie do oznaczenia późniéj najdogodniejszéj pory i sposobu urządzenia wystaw tego rodzaju w latach następnych.

W tym celu koniecznem jest już obecnie:

1) upoważnienie dla Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych do podania ogłoszenia o zamierzoném urządzeniu w jesieni r. b. wystawy kwiatów, owoców i różnych roślin ogrodowych, z pozostawieniem pomienionéj Kommissyi Rządowéj oznaczenia terminu otwarcia i trwania wystawy;

2) принять надлежащія мѣры къ устройству этой выставки въ галлереѣ минеральныхъ водъ, въ Саксонскомъ Саду и въ смежномъ съ нею манежѣ;

3) для устройства выставки назначить особый Комитетъ, подъ предсѣдательствомъ Постояннаго Члена Государственнаго Совѣта Царства, Дембовскаго, который, по приглашенію Главнаго Директора Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, принималъ уже участіе въ составленіи краткой инструкціи для вышеозначеннаго Комитета, съ предоставленіемъ Предсѣдательствующему выбора членовъ Комитета и экспертовъ для оцѣнки предметовъ;

4) назначить въ распоряженіе Комитета слѣдующія награды за отличающіеся на выставкахъ предметы:

3 золотыя медали, каждая стоимостью приблизительно въ 25 р.;

13 серебряныхъ медалей по 5 р.;

10 бронзовыхъ медалей по 3 р.;

5 денежныхъ наградъ, каждая въ 15 р.,—и

10 такихъ же наградъ, по 10 р., съ тѣмъ, чтобы денежныя награды назначены были помощникамъ эскпонентовъ за дѣятельное содѣйствіе ихъ въ разведеніи тѣхъ предметовъ, за которые признаны будутъ медали.

Помянутыя медали будутъ заготовлены по распоряженію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

5) на покрытіе издержекъ по устройству выставки и на награды, стоимость коихъ составляетъ приблизительно 345 р. с., назначить теперь же изъ суммы, состоящей въ распоряженіи Совѣта Управленія, въ видѣ аванса, 750 р., на пополненіе коихъ обращенъ будетъ доходъ съ платы отъ посѣтителей за входъ на выставку.

Представляя таковыя соображенія въ рапортѣ отъ 27 Февраля (11 Марта) сего года, за № $^{3718}/_{7561}$, на утвержденіе Совѣта Управленія, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ приложила вышеупомянутую краткую инструкцію, составленную для предполагаемаго Комитета выставки.

2) przedsiewzięcie stosownych kroków, iżby wystawa urządzoną być mogła w galeryi wód mineralnych przy Ogrodzie Saskim i w przyległéj temuż ogrodowi raitszuli;

3) ustanowienie oddzielnego Komitetu do urządzenia wystawy, z przeznaczeniem do przewodniczenia w Komitecie tym Członka Stałego Rady Stanu Królestwa Dembowskiego, który na wezwanie Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przyjmował udział w przygotowaniu krótkiéj instrukcyi dla pomienionego Komitetu, i z pozostawieniem przewodniczącemu wyboru Członków Komitetu, oraz znawców do ocenienia przedmiotów;

4) oznaczenie do rozporządzenia Komitetu nagród za przedmioty, które odznaczą się na wystawie, jako to:

3 medalów złotych, każdy wartości w przybliżeniu rsr. 25;

13 medalów srebrnych po rsr, 5;

10 medalów brązowych po rsr. 3;

5 nagród pieniężnych po rsr. 15; i

10 takichże nagród po rsr. 10,

z zastrzeżeniem, iżby nagrody pieniężne udzielane były pomocnikom wystawców za czynny udział w hodowaniu takich przedmiotów, za które przyznane będą medale.

Medale takowe przygotowanémi zostaną z rozporządzenia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych;

5) wyznaczenie już obecnie na koszta urządzenia wystawy i na nagrody (wartość których wynosi w przybliżeniu rsr. 345). summy rsr. 750, z funduszu do dyspozycyi Rady Administracyjnéj, sposobem zaliczenia, na pokrycie którego użytym będzie dochód z opłaty za wejście, od zwiedzających wystawę pobierać się mającéj.

Przedstawiając w rapporcie z dnia 27 Lutego (11 Marca) r. b. № $^{3718}/_{7561}$ wnioski powyższe do zatwierdzenia Rady Administracyjnéj, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych załączyła zarazem wzmiankowaną krótką instrukcyę, dla projektowanego Komitetu wystawy ułożoną.

Инструкція эта, состоящая изъ 11 статей, установляетъ порядокъ принятія присылаемыхъ на выставку предметовъ и назначенія наградъ экспонентамъ, и опредѣляетъ, какія награды и за какого рода предметы будутъ назначаемы. При томъ въ той же инструкціи оговорено, что принадлежащіе казеннымъ учрежденіямъ сады обязаны участвовать въ выставкѣ, но не имѣютъ права на награду, и, наконецъ, указанъ порядокъ, какъ должно поступать въ томъ случаѣ, если экспонентъ изъявитъ желаніе продать выставленный имъ предметъ.

Совѣтъ, по приведеннымъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ уваженіямъ, найдя полезнымъ устроить осенью текущаго года въ Варшавѣ выставку цвѣтовъ, овощей и разныхъ садовыхъ растеній, согласно съ заключеніемъ той же Коммисіи, разрѣшилъ сдѣлать о томъ надлежащую публикацію и принять мѣры къ устройству выставки въ предположенномъ Правительственною Коммисіею мѣстѣ.

Изъявивъ при томъ согласіе на учрежденіе съ этою цѣлью особаго Комитета, подъ предсѣдательствомъ Постояннаго Члена Государственнаго Совѣта Царства, Дембовскаго, съ предоставленіемъ ему выбора членовъ Комитета и экспертовъ для оцѣнки предметовъ, Совѣтъ утвердилъ предположеніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ относительно рода и числа наградъ за отличающіеся на выставкѣ предметы и назначилъ изъ суммы, въ его распоряженіи состоящей, на расходы по устройству выставки и на награды 750 р. въ видѣ аванса, на пополненіе коего положилъ обратить доходъ съ платы отъ посѣтителей за входъ на выставку.

Варшава, 1 (13) Марта 1866 года.

Вѣрно съ журналомъ:
И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій.*

Instrukcya ta, składająca się z 11 artykułów, wskazuje sposób przyjmowania przedmiotów na wystawę przysyłanych, i przyznawania nagród wystawcom; określa jakie nagrody i za jakiego rodzaju przedmioty wystawione przyznawanémi być mają; zastrzega, że ogrody, do zakładów rządowych należące, obowiązane są uczestniczyć w wystawie bez prawa do nagrody i wskazuje nakoniec sposób postępowania w przypadku wyrażonego przez wystawcę życzenia sprzedaży przedmiotu wystawionego.

Rada znajdując, z powodów przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych przytoczonych, pożytecznem urządzenie w jesieni r. b. wystawy kwiatów, owoców i różnych roślin ogrodowych w Warszawie, zgodnie z wnioskami pomienionéj Kommissyi Rządowéj udzieliła upoważnienie do podania o tém odpowiedniego ogłoszenia i przedsięwzięcia kroków, iżby wystawa projektowana, w miejscach przez tęż Kommissyę Rządową wskazanych, urządzoną być mogła.

Zezwalając zaś na utworzenie w tym celu oddzielnego Kommitetu pod przewodnictwem Członka Stałego Rady Stanu Królestwa Dembowskiego, z pozostawieniem mu wyboru Członków Komitetu i znawców do oceniania przedmiotów, zatwierdziła Rada propozycyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych we względzie rodzaju i liczby nagród za przedmioty, które odznaczą się na wystawie i wydzieliła na koszta urządzenia wystawy, tudzież na nagrody rzeczone summę rsr. 750, z funduszu do dyspozycyi swojéj zachowanego, sposobem zaliczenia, które zwrócone być powinno z dochodu, jaki osiągniętym będzie z opłat, od zwiedzających wystawę pobierać się mających

w Warszawie, d. 1 (13) Marca 1866 r.

Zgodno z protokółem:
p. o Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

Приложеніе къ № 5-му.

Инструкція для Комитета выставки цвѣтовъ, овощей и садовыхъ растеній, имѣющей быть открытою въ г. Варшавѣ въ 1866 году.

Ст. 1.

Для устройства выставки цвѣтовъ, фруктовъ, овощей и разныхъ садовыхъ растеній назначенъ будетъ Комитетъ, составленный изъ трехъ лицъ.

Ст. 2.

Главныя обязанности этого Комитета суть слѣдующія:

а) начинать ввѣренныя ему занятія заблаговременно, въ видахъ успѣха и пользы выставки;

б) за семь дней до открытія выставки, въ избранномъ и устроенномъ для сего мѣстѣ, Комитетъ обязанъ начать пріемъ присылаемыхъ на выставку предметовъ и, по мѣрѣ пріема оныхъ, записывать таковые въ контроль подъ нумерами по очереди, а предъявителямъ выдавать квитанціи;

в) по принятіи предметовъ, назначать соотвѣтственное для нихъ мѣсто на выставкѣ;

г) выставляемые предметы будутъ возвращены экспонентамъ за предъявленіемъ квитанціи. Еслибы нѣкоторые предметы, какъ напримѣръ фрукты, оставаясь нѣсколько дней на выставкѣ, подверглись порчѣ, то за это Комитетъ не отвѣтствуетъ и экспонентъ, не вправѣ заявлять претензій по сему поводу. Но, съ другой стороны, Комитетъ обязанъ наблюдать, чтобы выставляемые предметы охранены были отъ всякаго поврежденія, и обращать особенное вниманіе на то, чтобы растенія охраняемы

Annex do Nr. 5-go.

Instrukcya dla komitetu wystawy kwiatów, owoców i roślin ogrodniczych, odbyć się mającéj w mieście Warszawie w roku 1866.

Art. 1.

Do urządzenia wystawy kwiatów, owoców i roślin ogrodniczych, wyznaczoną będzie Delegacya z trzech osób złożona.

Art. 2.

Głównémi obowiązkami téj Delegacyi będą:

a) rozpocząć powierzone czynności dosyć wcześnie, ażeby służba publiczna nie cierpiała;

b) na siedm dni przed otwarciem wystawy, Delegacya w obraném już i urządzoném stosownie miejscu, ma rozpocząć przyjmowanie okazów. Te w miarę przyjęcia, kolejno pod numerami do protokółów zaciągać będzie i stronom kwity udzielać;

c) po przyjęciu okazu, przeznaczać będzie dla tychże właściwe miejsce;

d) okazy stronom zwrócone będą za okazaniem kwitu. Gdy niektóre z okazów jak np. owoce przez kilkodniowe leżenie, uledz mogą nadpsuciu, za to Delegacya nie jest odpowiedzialną, a strona okaz odbierająca rościć pretensyi z tego względu nie ma prawa. Lecz z drugiéj strony Delegacya ma obowiązek czuwać, ażeby zabezpieczyć okazy od wszelkiego uszkodzenia i zwracać szczególną baczność,

были отъ холода и ненастья, а также поливаемы въ соотвѣтственное время;

д) контрольныя книги должны быть ведены такимъ образомъ, чтобы онѣ доставляли точныя свѣдѣнія: о имени и прозваніи, званіи и жительствѣ экспонента и всѣ по усмотрѣнію Комитета свѣдѣнія о способѣ разведенія растенія, фрукта или овощей, и, наконецъ, о соотвѣтственномъ назначеніи выставленнаго предмета, по закрытіи выставки;

е) по истеченіи семи дней послѣ закрытія выставки, еслибы экспонентъ не взялъ обратно свой предметъ, и не указалъ назначенія онаго, предоставляется Комитету право поступить съ онымъ по своему усмотрѣнію;

ж) при выставляемыхъ предметахъ должны быть карточки, съ означеніемъ на оныхъ нумера по очереди: выданной квитанціи, имяни и прозванія экспонента, мѣста происхожденія предмета, ботаническаго названія и цѣны онаго, если экспонентъ намѣренъ продать свой предметъ.

Ст. 3.

Всѣ растенія, фрукты, цвѣты и овощи должны быть принимаемы на выставку безъ всякихъ ограниченій, относительно величины или количества. Комитетъ однакожъ при пріемѣ можетъ обращать вниманіе экспонента на безполезность помѣщенія на выставкѣ такого предмета, который оказался бы слишкомъ поврежденнымъ во время перевозки.

Ст. 4.

Награды будутъ признаваемы единственно за предметы, произведенные въ краѣ и въ собственномъ саду экспонента.

iżby rośliny od zimna i słoty były ochraniane i w właściwych porach podlewane;

e) protokóły mają być utrzymywane w ten sposób, ażeby dostarczały niewątpliwe a potrzebne wiadomości o imieniu i nazwisku osoby okaz na wystawę dającéj, o jéj stanie i zamieszkaniu, o ile Delegacya za rzecz przyzwoitą osądzi; wszelkie wiadomości ściągające się do sposobu uprawy rośliny, owocu, lub warzywa, i nakoniec, o przeznaczeniu przedmiotu na wystawę, oddającego się po zamknięciu wystawy;

f) po upływie dni siedmiu od zamknięcia wystawy, jeżeliby dostarczający okaz, napowrót go nie odebrał i przeznaczenia jego nie wskazał, Delegacya władną będzie postąpić z nim według swego uznania;

g) przy okazach winny być etykiety, na których prócz numeru porządkowego, odpowiadającego wydanemu kwitowi, zamieszczone będzie imię i nazwisko wystawcy, miejsce pochodzenia okazu, nazwisko botaniczne, cena, jeżeli wystawca ma zamiar okaz sprzedać.

Art. 3.

Wszystkie rośliny, owoce, kwiaty, warzywa, mają być bez żadnych ograniczeń, ani co do wielkości, ani co do ilości na wystawę przyjmowane, jednakże Delegacya przy przyjmowaniu może zwracać uwagę wystawiającego okaz, w razie gdyby ten przez transport był za bardzo uszkodzony, na bezużyteczność wystawiania takowego.

Art. 4.

Nagrody nie mogą być przysądzone, jak tylko za przedmioty pochodzące z uprawy w kraju dokonanéj, i z własnego ogrodu wystawiającego.

Ст. 5.

За отличающіеся предметы признаваемы будутъ Комитетомъ, по мнѣнію назначенныхъ для сего экспертовъ, слѣдующія награды:

золотыя медали,
серебряныя медали,
бронзовыя медали,
публичныя похвалы, и
денежныя награды.

Ст. 6.

Медали признаваемы будутъ по нижеозначеннымъ правиламъ:

ОТДѢЛЕНІЕ I.

Изящныя растенія.

1-я награда, золотая медаль.

За лучшую коллекцію эгзотическихъ растеній, состоящую изъ 12 по крайней мѣрѣ родовъ и отличающуюся преимущественно образцовымъ разведеніемъ.

2-я награда, серебряная медаль.

За лучшую коллекцію цвѣтущихъ розъ, разведенныхъ въ цвѣтныхъ сосудахъ, или же за подобную коллекцію розъ взросшихъ въ открытой землѣ; изъ нихъ выставлены будутъ по два цвѣтка каждаго рода.

3-я награда, серебряная медаль.

За лучшую коллекцію растеній, разведенныхъ въ цвѣтныхъ сосудахъ, изъ родовъ, употребляемыхъ къ украшенію клюмбовъ въ садахъ въ лѣтнее время, напр. „Pelargonium sonale, Verbena, Lautana, Heliotropium, и другія.

Art. 5.

Nagrody za celujące okazy przyznawane będą na podstawie opinii biegłych, do téj czynności powołanych, a mianowicie:

medale złote,
medale srebrne,
medale brązowe,
listy pochwalne, i
nagrody pieniężne.

Art. 6.

Medale przyznawane będą stosownie do niżej wymienionych prawideł:

PODZIAŁ I.

Rośliny ozdobne.

1-a nagroda, medal złoty.

Za najpiękniejszy zbiór roślin egzotycznych, przynajmniej z 12 gatunków złożony, odznaczający się przedewszystkiem wzorową kulturą.

2-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy zbiór róż kwitnących, wychodowanych w doniczkach, lub za podobnyż zbiór róż w gruncie uprawnych, z których wystawione będą po dwa kwiaty z każdego gatunku.

3-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy zbiór roślin ozdobno-kwiatowych, w doniczkach wychodowanych, z gatunków do upiększenia klombików gruntowych w porze letniéj w ogrodach używanych, np. Pelargonium sonale, Verbena, Lautona, Heliotropium i inne.

4-я награда, бронзовая медаль.

За лучшую коллекцію „Fuchsia“ каковая коллекція должна состоять по крайней мѣрѣ изъ 6-ти новѣйшихъ родовъ.

5-я награда, бронзовая медаль

За лучшую коллекцію „Georginia“.

6-я награда, бронзовая медаль.

За лучшую коллекцію „Gladiolus“.

7-я награда, бронзовая медаль.

За самый красивый букетъ, гирлянду или цвѣтную корзину.

ОТДѢЛЕНІЕ II.

Фрукты.

1-я награда, золотая медаль.

За самую многочисленную, лучшую и полнѣйшую коллекцію фруктовъ.

2-я награда, серебряная медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію разнаго рода грушъ.

3-я награда, серебряная медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію яблоковъ.

4-я награда, серебряная медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію персиковъ.

5-я награда, серебряная медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію винограда.

6-я награда, серебряная медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію сливъ.

4 a nagroda, medal brązowy.

Za najlepszy zbiór Fuchsii, w którym to zbiorze mieścić się winno przynajmniej sześć nowszych gatunków.

5-a nagroda, medal brązowy.

Za najlepszy zbiór Georgiń.

6-a nagroda, medal brązowy.

Za najlepszy zbiór Gladiolus.

7-a nagroda, medal brązowy.

Za najpiękniejszy bukiet, gierlandę, lub koszyk kwiatowy.

PODZIAŁ II.

Owoce.

1-a nagroda, medal złoty.

Za największy, najlepszy i najkompletniejszy zbiór owoców.

2-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór gatunków gruszek.

3-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór gatunków jabłek.

4-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór gatunków brzoskwiń.

5-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór gatunków winogron.

6-a nagroda, medal srebrny.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór gatunków śliwek.

7-я награда, бронзовая медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію ягодъ.

ОТДѢЛЕНІЕ III.

Оранжерейныя и парниковыя растенія.

1-я награда, серебряная медаль.

За лучшій ананасъ.

2-я награда, серебряная медаль.

За лучшую дыню.

3-я награда, бронзовая медаль.

За лучшіе арбузы.

4-я награда, бронзовая медаль.

За лучшую коллекцію огурцовъ.

5-я награда, бронзовая медаль.

За лучшія тыквы и вообще за произведенія изъ рода огурцовыхъ (Cucurbitaceae).

ОТДѢЛЕНІЕ IV.

Овощи.

1-я награда, золотая медаль.

За лучшую и полнѣйшую коллекцію разнаго рода овощей, въ числѣ коихъ должны находиться новѣйшія и усовершенствованныя видоизмѣненія.

2-я награда, серебряная медаль.

За лучшую цвѣтную капусту.

7-a ngroda, medal brązowy.

Za najlepszy i najkompletniejszy zbiór rozmaitych gatunków owoców jagodowych.

PODZIAŁ III.

Płody cieplarniowe i inspektowe.

1-a nagroda, medal srebrny.

Za najpiękniejszy ananas.

2-a nagroda, medal srebrny.

Za najpiękniejsze melony.

3-a nagroda, medal brązowy.

Za najpiękniejsze arbuzy.

4-a nagroda, medal brązowy.

Za najpiękniejszy zbiór ogórków.

5-a nagroda, medal brązowy.

Za celujące okazy dyń lub tykw i innych ogórkowatych (Cucurbitaceae).

PODZIAŁ IV.

Warzywa.

1-a nagroda, medal złoty.

Za najlepszy i największy zbiór rozmaitych warzyw, pomiędzy któremi znajdować się powinny nowsze i poprawniejsze odmiany.

2-a nagroda, medal srebrny.

Za najpiękniejsze kalafiory.

3-я награда, серебряная медаль.

За лучшую коллекцію капусты.

4-я награда, серебряная медаль.

За лучшую спаржу, которая, въ 12-ти сортахъ, должна быть выставлена въ спиртѣ.

5-я награда, бронзовая медаль.

За лучшую коллекцію моркови.

ОТДѢЛЕНІЕ V.

Техническія и медицинскія растенія.

1-я награда, серебряная медаль.

За коллекцію красильныхъ растеній въ 6-ти сортахъ.

2-я награда, серебряная медаль.

За коллекцію медицинскихъ растеній.

3-я награда, бронзовая медаль.

За растеніе, употребляемое при валяніи сукна (dipsacus fullonum).

Ст. 7.

Публичныя похвалы признаваемы будутъ по усмотрѣнію Комитета, на основаніи мнѣнія экспертовъ, за предметы, по которымъ не признано медалей, но которыя будутъ заслуживать поощренія чрезъ близкое къ совершенству производство оныхъ.

Ст. 8.

Денежныя награды, считая по одной въ 15 р. с. и по двѣ въ 10 р. с. въ каждомъ изъ пяти отдѣленій выставки, при оцѣнкѣ

3-a nagroda, medal srebrny.

Za najpiękniejszy zbiór kapusty.

4-a nagroda, medal srebrny.

Za najpiękniejsze szparagi, których okazy w liczbie 12 w spirytusie wystawione być mają.

5-a nagroda, medal brązowy.

Za najpiękniejszy zbiór marchwi i karotty.

PODZIAŁ V.

Rośliny techniczne i lekarskie.

1-a nagroda, medal srebrny.

Za zbiór okazów roślin farbiarskich w 6 odmianach.

2-a nagroda, medal srebrny.

Za zbiór roślin lekarskich.

3-a nagroda, medal brązowy.

Za szczeć folarską (dipsacus fullonum).

Art. 7.

Listy pochwalne udzielane będą stosownie do uznania Delegacyi, po zasiągnięciu opinii biegłych, za okazy, które nie otrzymały medali a zasługiwać będą przez zbliżenie się w doskonałości do warunków nadających prawo do medali.

Art. 8.

Nagrody pieniężne, jedna w wysokości rsr. 15, a dwie po rsr. 10, przy ocenianiu przedmiotów każdego podziału, udzielane

предметовъ, признаваемы будутъ помощникамъ экспонентовъ, за дѣятельную ихъ помощь въ разведеніи тѣхъ предметовъ, по которымъ признаны медали.

Ст. 9.

Принадлежащіе казеннымъ учрежденіямъ сады обязаны участвовать въ выставкѣ, но не имѣютъ права на награду.

Ст. 10.

Комитетъ (если выставка произведена будетъ въ Варшавѣ), за семь дней до открытія и во время выставки, а равно въ теченіе 7-ми дней послѣ закрытія оной, можетъ употреблять для помощи, по очереди, одного старшаго садовника или помощника садовника и по два ученика садоводства изъ Ботаническаго сада.

Ст. 11.

Если экспонентъ заявитъ желаніе продать выставленный имъ предметъ, что должно быть внесено въ книгу, Комитетъ вправѣ продать оный желающему, а вырученныя деньги обязанъ выдать владѣльцу и получить отъ него квитанцію.

Купившій предметъ на выставкѣ можетъ получить таковый только послѣ закрытія выставки.

---

będą pomocnikom wystawców, za ich skuteczną pomoc przy wypielęgnowaniu okazów, które na nagrody w medalach zasłużyły.

Art. 9.

Ogrody do instytutów rządowych należące, mają obowiązek dostarczenia okazów na wystawę, lecz ubiegać się o nagrodę nie mają prawa.

Art 10.

Delegacya (o ile wystawa w Warszawie będzie miała miejsce) przez czas na dni siedm przed otwarciem, podczas otwarcia i na dni siedm po zamknięciu wystawy, może używać do pomocy kolejno po jednym starszym ogrodniku lub pomocniku ogrodnika i po dwóch ogrodniczków z ogrodu botanicznego.

Art. 11.

W razie, jeżeli wystawca pragnie okaz sprzedać, o czém wiadomość do protokółu ma obowiązek podać, Delegacya może okaz chętnemu nabywcy sprzedać, a cenę jaką uzyska, właścicielowi, za zwrotem kwitu wypłacić.

Kupujący, nabyty okaz dopiero po zamknięciu wystawy będzie mógł odebrać.

ГЛАВА II.

О НАГРАДАХЪ ДЛЯ ОТЛИЧАЮЩИХСЯ НА ВЫСТАВКАХЪ ЭКСПОНЕНТОВЪ И ОБЪ УПОТРЕБЛЕНІИ ГЕРБА НА ВЫВѢСКАХЪ И ФАБРИЧНЫХЪ ЗНАКАХЪ, А ТАКЖЕ О ПРИЗНАВАНІИ ЗАГРАНИЧНЫХЪ ТИТУЛОВЪ.

А) О НАЗНАЧЕНІИ НАГРАДЪ ЗА ВЫСТАВЛЯЕМЫЯ НА МАНУФАКТУРНЫХЪ ВЫСТАВКАХЪ ИЗДѢЛІЯ

N° 1.

Сообщеніе инструкціи о назначеніи наградъ за выставляемыя на мануфактурныхъ выставкахъ издѣлія.

(26 Марта (7 Апрѣля) 1848 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Доставленную, при прилагаемомъ здѣсь въ копіи отзывѣ Министра Финансовъ Имперіи, отъ 24 Февраля сего года, № 927, инструкцію для Московскаго Отдѣленія Мануфактурнаго Совѣта и Варшавскаго Комитета выставки о назначеніи наградъ за выставленныя издѣлія, — по приказанію Господина Намѣстника

ROZDZIAŁ II.

O NAGRODACH DLA ODZNACZAJĄCYCH SIĘ NA WYSTAWACH PRZEDSIĘBIERCÓW, I O UŻYCIU HERBU NA ZNAKACH I SZYLDACH FABRYCZNYCH, ORAZ O PRZYZNAWANIU TYTUŁÓW ZAGRANICZNYCH.

A) O PRZYZNAWANIU NAGRÓD ZA ODZNACZAJĄCE SIĘ NA WYSTAWACH PRZEMYSŁOWYCH DZIEŁA.

N° 1.

Przesyłka instrukcyi do przyznawania nagród, za odznaczające się na wystawach przemysłowych dzieła.

(d. 26 Marca (7 Kwietnia) 1848 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Nadesłaną przy załączonéj w kopii odezwie Ministra Finansów Cesarstwa z dnia 24 Lutego r. b. № 927, instrukcyę dla Rady Rękodzielniczéj Moskiewskiego tejże Rady oddziału i Warszawskiego Komitetu wystawy, do przyznawania nagród za odznaczające się na wystawach dzieła, z polecenia Księcia Namiestnika Królestwa, mam honor zakommunikować Kommissyi Rządowéj

въ Царствѣ, имѣю честь сообщить Правительственной Коммисіи, въ послѣдствіе представленія ея отъ 5 (17) Января прошлаго года, № $^{8454}/_{30453}$, для надлежащаго исполненія.

Варшава, 26 Марта (7 Апрѣля) 1848 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.

Приложеніе къ N° 1-му.

На подлинной написано: Государь Императоръ изволилъ разсматривать.

Подписалъ: Государственный Секретарь *Бахтинъ*.

Инструкція о назначеніи наградъ за выставленныя издѣлія.

Мануфактурный Совѣтъ, Московское Отдѣленіе онаго и Комитеты выставокъ въ Варшавѣ, при назначеніи наградъ, руководствуются слѣдующими правилами:

1) награды вообще должны быть присуждаемы въ порядкѣ постепенности, начиная съ низшихъ; но притомъ надлежитъ принимать въ соображеніе важность фабричной отрасли, обширность производства и особыя заслуги фабрикантовъ, за которыя они могутъ быть удостоиваемы среднихъ или высшихъ наградъ, хотябы не имѣли еще низшихъ.

Въ сихъ случаяхъ должны быть объясняемы уваженія, по которымъ присуждаются таковыя награды.

przy powołaniu się na przedstawienie jéj z dnia 5 (17) Stycznia r. z. № $^{8454}/_{30453}$, do stosownego wykonania.

w Warszawie, dnia 26 Marca (7 Kwietnia) 1848 r.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Le Brun*.

Annex do Nr. 1-go.

Na oryginale napisano: „Najjaśniejszy Pan raczył przejrzeć.“

Sekretarz Państwa (podpisano) *Bachtine*.

Instrukcya, o naznaczaniu nagród za wyroby dawane na wystawę.

Rada Rękodzielnicza, Moskiewski Oddział onéj, i Komitety wystawy w Warszawie, przy wyznaczaniu nagród, mają się trzymać następujących przepisów:

1) Nagrody w ogólności powinny być przysądzane w porządku stopniowo, poczynając od niższych, lecz przytem należy mieć na względzie ważność gałęzi fabrycznéj, obszerność wyrobów i szczególne zasługi fabrykantów, za które im mają być przyznane średnie lub wyższe nagrody, chociażby jeszcze niższych nie mieli.

W tych zdarzeniach powinny być wyjaśnione względy dla których takowe nagrody przysądzają się.

2) Публичная похвала и одобреніе въ описаніи выставки могутъ быть назначаемы тѣмъ, которые, не пріобрѣвъ права на высшіе награды, доказали, однакожъ, выставленными издѣліями стремленіе къ улучшенію своего производства.

3) Денежныя преміи назначаются недостаточнымъ фабрикантамъ и особенно ремесленникамъ, доказавшимъ свое искусство и трудолюбіе, и нуждающимся въ средствахъ къ дальнѣйшему усовершенствованію и поддержанію или распространенію своего производства.

4) Похвальныя медали назначаются за успѣхи въ фабричныхъ производствахъ, золотыя или серебряныя, большія или малыя, смотря потому, въ какой степени успѣхи сіи удовлетворяютъ требованіямъ, изложеннымъ въ §§ 25 и 31 включительно Положенія о выставкахъ.

5) Право употребленія Государственнаго герба на вывѣскахъ и издѣліяхъ можетъ быть предоставляемо только тѣмъ, которые за превосходство своихъ издѣлій получили уже какой либо знакъ отличія на прежнихъ выставкахъ и продолжаютъ постоянно улучшать свое производство.

6) Медали для ношенія на шеѣ на орденскихъ лентахъ, съ соблюденіемъ постепенности въ послѣднихъ, назначаются золотыя и серебряныя, а именно:

Золотыя медали.

а) за представленіе по первостатейной отрасли промышленности (*) издѣлій совершеннѣе всѣхъ другихъ подобныхъ, дотолѣ

(*) Сюда относятся: *а)* всѣ коренные русскіе промыслы; *б)* всѣ тѣ, которые доставляютъ издѣлія для заграничнаго отпуска, и въ особенности приготовленныя изъ туземныхъ матеріаловъ; *в)* тѣ, которые удовлетворяютъ обширнымъ внутреннимъ требованіямъ, съ употребленіемъ большаго числа рукъ, хотябы для нихъ требовались и иностранные матеріалы; *г)* такъ называемыя основныя производства, безъ которыхъ всѣ прочія существовать не могутъ, именно производства механическое и химическое.

2) Publiczna pochwała i zaszczytne wspomnienie w opisie wystawy, mogą służyć tym, którzy chociaż nie nabyli prawa do wyższych nagród, jednak wyrobami swemi dowiedli dążność do ulepszenia swych wyrobów.

3) Pieniężne praemia przeznaczają się dla fabrykantów niezamożnych, a szczególniéj rzemieślników, którzy dowiedli swą biegłość i zamiłowanie w pracy, a niebędących w możności uzupełnienia i utrzymania lub rozszerzenia swéj fabryki.

4) Medale pochwalne przeznaczają się za postęp w wyrobach fabrycznych, złote lub srebrne, większe i mniejsze, stosownie do tego, w jakim stopniu postęp ten czyni zadość żądaniom, zawartym w § § 25 i 31 włącznie Ustawy o wystawach.

5) Prawo użycia herbu Państwa na szyldach i wyrobach ma służyć tylko dla tych, którzy za doskonałość swych wyrobów otrzymali już jaki znak za odznaczenie się na poprzednich wystawach i nie przestają ciągle ulepszać swoje wyroby.

6) Medale na szyję na wstęgach orderowych z zachowaniem stopniowania ostatnich, naznaczają się złote i srebrne; a mianowicie:

Medale złote.

a) za wystawienie wyrobów, do pierwszéj kategoryi przemysłu (*) należących, doskonalszych od wszystkich innych tego ro-

(*) Tu należą: *a)* wszystkie właściwe ruskie przemysły; *b)* wszystkie te które dostarczają wyroby wysyłane za granicę, a mianowicie przysposobione z materyałów krajowych; *c)* te które dostarczają dostateczną ilość na wewnętrzną potrzebę, z użyciem wielkiéj liczby rąk, chociażby do nich i zagraniczne materyały były potrzebowane; *d)* tak nazwane zasadnicze (v. główne) wyroby, bez których wszystkie inne istnieć nie mogą, a mianowicie wyroby mechaniczne i chemiczne.

производимыхъ въ Имперіи, Царствѣ Польскомъ и Великомъ Княжествѣ Финляндскомъ;

б) за изготовленіе по первостатейной отрасли промышленности первыхъ издѣлій новаго рода, до того въ Имперіи, Царствѣ Польскомъ и Великомъ Княжествѣ Финляндскомъ непроизводившихся, хотя извѣстныхъ въ чужихъ краяхъ, или за сообщеніе имъ качествъ, дотолѣ недостававшихъ;

в) за изобрѣтеніе по первостатейной отрасли промышленности новыхъ машинъ, орудій или пріемовъ, облегчающихъ или ускоряющихъ работу, либо удешевляющихъ издѣлія;

г) за учрежденіе какого либо обширнаго производства, занимающаго болѣе 200 человѣкъ, особенно въ такой мѣстности, гдѣ былъ недостатокъ въ заработкахъ, равно за употребленіе на то мѣстныхъ матеріаловъ.

Серебряныя медали.

д) за изобрѣтеніе машины, ускоряющей работу, или выгоднаго способа производства, хотя и не въ первостатейной отрасли промышленности;

е) за введеніе выгодныхъ, гдѣ либо прежде извѣстныхъ, машинъ или способовъ;

ж) за изобрѣтеніе дотолѣ неприготовлявшагося въ Имперіи, Царствѣ Польскомъ и Великомъ Княжествѣ Финляндскомъ издѣлія, хотя и не особенно важнаго, или за введеніе новаго издѣлія, извѣстнаго за границею;

з) за постоянное производство хотя и по второстепенной отрасли промышленности издѣлій, отличающихся отъ прочихъ своимъ достоинствомъ;

7) Высочайшаго благоволенія могутъ быть удостоиваемы фабриканты и заводчики:

а) за учрежденіе новаго въ своемъ родѣ заведенія, или распространеніе онаго до того, что будетъ употребляться на немъ болѣе 500 человѣкъ рабочихъ, или производство до оборота 200.000 рублей серебромъ;

dzaju dotąd wyrabianych w Cesarstwie, Królestwie Polskiém i Wielkiém Księztwie Finlandzkiém;

b) za przysposobienie według pierwszéj kategoryi przemysłowéj, pierwszych wyrobów nowego rodzaju, dotąd w Cesarstwie, Królestwie i Wielkiém Księztwie Finladzkiém nie wyrabianych, chociaż znanych za granicą, lub też za udzielenie onym własności dotąd brakujących;

c) za wynalezienie według pierwszéj kategoryi przemysłowéj, nowych maszyn, narzędzi, lub sprzętów, przyspieszających lub przynoszących ulgę w robocie, lub zniżających cenę wyrobów;

d) za urządzenie jakiego obszernego zakładu, zatrudniającego więcéj niż dwóstu ludzi, a szczególniéj w tém miejscu, gdzie był niedostatek w zarobkowaniu, również za użycie na to materyałów miejscowych.

Medale srebrne.

e) za wynalezienie machiny przyspieszającéj robotę, lub wygodnego sposobu wyrabiania, chociażby nie w pierwszéj kategoryi przemysłowej;

f) za wprowadzenie wygodnych, poprzednio już znanych gdziekolwiek maszyn lub sposobów;

g) za wynalezienie dotąd niewyrabianych w Cesarstwie, Królestwie Polskiém i Wielkiém Księztwie Finlandzkiém wyrobów, chociażby niezbyt ważnych, lub za wprowadzenie nowego wyrobu znanego za granicą;

h) za ciągłe wyrabianie, chociażby według drugiéj kategoryi przemysłu, wyrobów, odznaczających się od innych krajowych tego rodzaju dobrocią gatunku.

7) Najwyższe zadowolenie mogą otrzymać fabrykanci i właściciele zakładów:

a) za urządzenie nowego w swym rodzaju zakładu, lub rozwinięcie onego do tego stopnia, że w nim będzie użyto więcéj nad 500 ludzi robotników, lub też zakład obracać będzie kapitałem 200,000 rubli srebrem;

б) за открытіе своими издѣліями новаго и важнаго сбыта какому нибудь коренному произведенію;

в) за особенныя попеченія и устройства для улучшенія положенія работниковъ и устраненіе опасности для ихъ жизни и здоровья, сопряженныхъ дотолѣ съ извѣстными работами, равно предоставленіе имъ выгодъ, могущихъ предохранить ихъ отъ нищеты въ случаѣ болѣзни или утраты силъ.

8) Орденами могутъ быть жалуемы фабриканты и заводчики на основаніи статутовъ орденовъ Св. Владиміра и Св. Анны (VI Продолженіе Св. Зак. т. I, Учреж. Орд.—Приложенія къ статьѣ 467, ст. 13, пункты 9 и 13 и прим. къ ст. 525, ст. 25 пункты 12 и 22).

9) Отъ усмотрѣнія Мануфактурнаго Совѣта, Отдѣленія онаго и Правительственной Коммисіи Царства, зависитъ, въ случаяхъ, предыдущими правилами не опредѣленныхъ, но особаго уваженія заслуживающихъ, ходатайствовать о наградахъ, съ подробнымъ объясненіемъ побудительныхъ къ тому причинъ.

Предсѣдательствующій въ Государственномъ Совѣтѣ,
(подписано) *Графъ Левашовъ.*

---

b) za odkrycie przez swe wyroby nowego i ważnego sposobu odbytu, którego bądź z artykułów krajowych;

c) za szczególną opiekę i urządzenie, w celu ulepszenia położenia robotników, jak równie zapewnienie dla nich ulepszeń, mogących uwolnić ich od nędzy na przypadek słabości lub utracenia sił.

8) Orderami mogą być nagrodzeni fabrykanci na zasadzie statutów orderowych S-go Włodzimierza i Ś-éj Anny (VI kontynuacya Zbioru Praw, tom I urządzenia orderów, dodatek do art. 467, art. 13 punkt 9, art. 13 i dodatek do art. 525, art. 25 punkt 12 i 22).

9) od uznania Rady Rękodzielniczéj, Oddziału onéj, i Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych zależy, w przypadkach poprzedniemi przepisami nieobjętych, lecz zasługujących na szczególny wzgląd, wyjednywać nagrody, z szczegółowém wyjaśnieniem służących do tego powodów.

Prezydujący w Radzie Państwa,
(podpisano) *Hr. Lewaszow.*

№ 2.

Постановленіе о награжденіи отличающихся фабрикъ и заведеній дозволеніемъ употреблять гербъ Царства на вывѣскахъ и издѣліяхъ.

(22 Декабря (3 Января) $18^{39}/_{40}$ г.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для усиленія способовъ къ постепенному развитію и усовершенствованію въ Царствѣ Польскомъ разныхъ отраслей промышленности, а въ особенности для поощренія ремесленниковъ къ постоянному усовершенствованію своихъ заведеній и выдѣлкѣ собственныхъ издѣлій, Совѣтъ Управленія Царства, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

Дозволеніе употреблять Государственный гербъ Царства на вывѣскахъ фабрикъ и магазиновъ, а равно на издѣліяхъ или на одной только вывѣскѣ, въ случаѣ невозможности выставлять оный на издѣліяхъ, должно быть признаваемо наградою со стороны Правительства для поощренія промышленности.

№ 2.

Postanowienie, o nagradzaniu odznaczających się fabyk i zakładów, dozwoleniem używania herbu Królestwa na szyldach i wyrobach.

(d. 22 Grudnia (3 Stycznia) $18^{39}/_{40}$ r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W zamiarze pomnożenia środków, dążących do stopniowego rozwinięcia i udoskonalenia różnych gałęzi krajowego przemysłu, a mianowicie: w celu nadania popędu do współubiegania się fabrykantom i rękodzielnikom o coraz doskonalsze urządzenie ich zakładów i wykończenie własnych wyrobów, Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, postanowiła i stanowi,

Art. 1.

Pozwolenie używania herbu Królestwa na znakach, czyli szyldach fabryk i składów, tudzież przy cechowaniu wyrobów, albo w razie niemożności przykładania go na wyrobach na samych tylko szyldach, uważane być ma za nagrodę ze strony Rządu ku zachęceniu przemysłu.

Ст. 2.

Кто желаетъ пріобрѣсти таковое право, обязанъ подать о томъ просьбу въ подлежащее Губернское Правленіе или въ Варшавское Муниципальное Управленіе, по мѣсту состоянія фабрики его, мануфактурнаго заведенія или магазина.

Ст. 3.

Въ просьбѣ должны быть изложены всѣ обстоятельства, дающія фабриканту право на поощреніе со стороны Правительства, а именно:

а) что проситель имѣетъ въ Царствѣ свое собственное заведеніе и заботится о обученіи на оном рабочихъ, изъ числа туземныхъ жителей производству издѣлій;

б) что фабрика или заведеніе отличаются устройствомъ, могущимъ равняться съ лучшими сего рода иностранными фабриками;

в) что состояніе заведенія ежегодно совершенствуется, въ удостовѣреніе чего должна быть приложена сравнительная вѣдомость по крайней мѣрѣ за три послѣдніе года о числѣ рабочихъ, количествѣ издѣлій и годовомъ ихъ оборотѣ, съ соображеніемъ при томъ о цѣнности издѣлій;

г) что издѣлія фабрики въ добротѣ своей не уступаютъ лучшимъ того же рода иностраннымъ издѣліямъ;

д) что цѣны, въ сравненіи съ качествомъ издѣлій, умѣренны и не превышаютъ цѣнъ, существующихъ въ здѣшнемъ краѣ на подобные товары, изъ за границы привезенные;

е) что фабрика приноситъ пользу для края распространеніемъ малоизвѣстной еще отрасли промышленности, новостію издѣлій или приспособленіемъ рабочихъ для другихъ заведеній.

Art. 2.

Pragnący korzystać z takowego pozwolenia, obowiązani są zgłosić się o to do właściwych Rządów Gubernialnych, lub Urzędu Municypalnego Miasta Warszawy, stosownie do miejsca, gdzie posiada fabrykę, zakład, lub skład wyrobów.

Art. 3.

W prośbie powinny być wymienione okoliczności, nadające fabrykantowi prawo do zachęcenia ze strony Rządu, a mianowicie:

a) że posiada w kraju własny zakład, w którym stara się o wyuczenie robotników z pomiędzy krajowców;

b) że fabryka, albo zakład odznacza się urządzeniem, mogącém się równać z najlepszémi tego rodzaju fabrykami zagranicznemi;

c) że stan zakładu co rok się udoskonala; na dowód czego dołączyć należy wykaz porównawczy, przynajmniéj za trzy lata ostatnie, obejmujący ilośc robotników, wykonanych wyrobów i rocznego ich obrotu, ze względem na cenę tychże;

d) że wyroby fabryki nie ustępują w doskonałości lepszym tego rodzaju zagranicznym;

e) że ceny, w porównaniu z dobrocią wyrobów, są umiarkowane i niewyższe od cen praktykowanych w Królestwie za podobneż towary z za granicy przywożone;

f) że fabryka jest dla kraju użyteczną, przez rozwinięcie mało jeszcze znanéj gałęzi przemysłu, nowéj sztuki, lub przez wyuczenie ludzi dla innych zakładów.

Ст. 4.

Губернское Правленіе, или Муниципальное Управленіе, по надлежащемъ удостовѣреніи въ справедливости всѣхъ обстоятельствъ, въ просьбѣ приведенныхъ, входитъ съ представленіемъ о томъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, присоединяя мнѣніе свое, равно свѣдѣніе о поведеніи просителя.

Ст. 5.

Если, по ближайшемъ разсмотрѣніи и обсужденіи просьбы, равно по удостовѣреніи, что фабрика или заводъ просителя, въ сравненіи съ другими подобнаго рода заведеніями въ Царствѣ, имѣетъ предъ ними первенство, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ признаетъ просьбу заслуживающею уваженія, въ такомъ случаѣ выдаетъ просителю на гербовой бумагѣ двухъзлотоваго достоинства, за подписью Главнаго Директора Правительственной Коммисіи и скрѣпою Директора Отдѣленія Промышленности и Торговли, надлежащее свидѣтельство, предоставляющее ему право употреблять Государственный гербъ на вывѣскѣ или издѣліяхъ, и извѣщаетъ о томъ подлежащее Губернское Правленіе, или Варшавское Муниципальное Управленіе, по мѣсту состоянія фабрики или магазина издѣлій оной, для надлежащаго распоряженія о непрепятствованіи пользоваться дарованнымъ правомъ, сверхъ того объявляетъ о семъ во всеобщее свѣдѣніе чрезъ офиціальную газету и губернскіе дневники, на счетъ лица, получающаго таковое право.

Ст 6.

На семъ уже основаніи разрѣшаются Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ представленія Комитета выставки мануфактурныхъ издѣлій, если, по заключенію его,

Art. 4.

Rząd Gubernialny, lub Urząd Municypalny miasta Warszawy, po należném przekonaniu się o istocie wszelkich okoliczności w podaniu przywiedzionych, uczyni w téj mierze przedstawienie do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z zamieszczeniem opinii swojéj, jakoteż wiadomości o postępowaniu proszącego.

Art. 5.

Skoro po należytém roztrząsnieniu i ocenieniu żądania, tudzież po przekonaniu się, że fabryka, czyli zakład proszącego, w porównaniu z innemi tego rodzaju zakładami krajowémi, ma przed niemi pierwszeństwo, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych uzna prośbę zasługującą na uwagę, natenczas wyda podającemu, na papierze stemplowym ceny złotych dwa, podpisane przez Dyrektora Głównego i poświadczone przez Dyrektora Przemysłu i Handlu stósowne świadectwo, nadające mu prawo używania herbu Królestwa na szyldach lub wyrobach, i o tém udziela zawiadomienie Rządowi Gubernialnemu właściwemu, lub Urzędowi Municypalnemu miasta Warszawy, stósownie do tego gdzie istnieje fabryka lub skład wyrobów, w celu wydania potrzebnych rozporządzeń, ku nietamowaniu używalności nadanego prawa; oprócz tego podaje się o tém do wiadomości powszechnéj przez gazetę rządową i dzienniki gubernialne, na koszt uzyskującego.

Art. 6.

Na téj zasadzie rozstrzygane także będą przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przedstawienia Komitetu Wystawy Płodów Przemysłowych, kiedy na jego wnio-

фабриканты будутъ признаны достойными награды дозволеніемъ употреблять Государственный гербъ.

Ст. 7.

Государственный гербъ, признаваемый за усовершенствованіе издѣлій промышленности, долженъ быть употребляемъ въ такомъ точно изображеніи, какой Высочайше Государемъ Императоромъ установленъ для Царства Польскаго.

Ст. 8.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 22 Декабря (3 Января) $18^{39}/_{40}$ года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ
(подписано) *Князь Варшавскій.*

---

sek fabrykanci uznani zostaną godnymi nagrody, przez udzielenie im pozwolenia na używanie herbu Królestwa.

Art. 7.

Przyznany herb Królestwa, za odznaczające się wyroby przemysłowe, powinien wyobrażać godło, dla tegoż kraju przez Najjaśniejszego Pana ustanowione.

Art. 8.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 22 Grudnia (3 Stycznia) $18^{39}/_{40}$ roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książe Warszawski.*

N° 3.

Распоряженіе по предмету пожалованія золотыхъ и серебряныхъ медалей въ награду за отличіе въ промышленности или торговлѣ.

(29 Сентября 1865 года.)

Списокъ съ отзыва Канцеляріи Комитета Министровъ въ Канцелярію Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

Вслѣдствіе отношеній Канцеляріи Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго отъ 11 (23) Мая и 25 Сентября (7 Октября) с. г., Канцелярія Комитета Министровъ, возвращая подлинное отношеніе Канцеляріи Намѣстника Царства Польскаго отъ 4 (16) Мая 1865 г., имѣетъ честь увѣдомить, что Комитетъ Министровъ, при удостоеніи иностранцевъ, какъ серебряными, такъ и золотыми медалями для ношенія на груди и на шеѣ за заслуги, оказанныя Русскому Правительству, руководствуется общими, установленными для пожалованья медалями, правилами порядка постепенности, при чемъ золотыя медали для ношенія на шеѣ на Станиславовской лентѣ жалуются мимо младшихъ медалей, значительнымъ купцамъ, промышленникамъ и вообще лицамъ, имѣющимъ особое значеніе въ обществѣ. Вообще же порядокъ постепенности въ награжденіи медалями нарушается въ весьма рѣдкихъ случаяхъ, не въ примѣръ другимъ и за особыя, выходящія изъ рода обыкновенныхъ заслуги. Къ сему Канцелярія Комитета Министровъ, не излишнимъ считаетъ присовокупить, что, по соблюдаемому нынѣ порядку, всѣ представленія о награжденіи иностранцевъ должны

N° 3.

Rozporządzenie, w przedmiocie udzielania medali złotych i srebrnych, w nagrodę za odznaczenie się w przemyśle lub handlu.

(d. 29 Września 1865 r.)

Kopia odezwy Kancellaryi Komitetu Ministrów, do Kancellaryi Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

W skutek odezw Kancellaryi Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego z dnia 11 (23) Maja i 25 Września (7 Października) r. b., Kancellarya Komitetu Ministrów zwracając oryginalną odezwę Kancellaryi Namiestnika w Królestwie Polskiem z dnia 4 (16) Maja 1865 r., ma honor zawiadomić, że Komitet Ministrów, przy ozdabianiu cudzoziemców, za zasługi wyświadczone Rządowi Ruskiemu, medalami srebrnémi lub złotémi, do noszenia ich na piersi i na szyi, kieruje się ogólnémi przepisami o porządku stopniowania, ustanowionémi dla udzielania medali; przy czém medale złote, do noszenia na szyi na wstędze Ś-go Stanisława, są udzielane z pominięciem medali niższego stopnia, znaczniejszym kupcom, przemysłowcom i w ogóle osobom mającym, większe w stanie kupieckim znaczenie. W ogóle jednak odstąpienie od porządku stopniowania, przy nagradzaniu medalami, następuje w bardzo rzadkich wypadkach, tak, aby to nie służyło przykładem dla innych, i tylko za szczególne, wychodzące z rzędu zwyczajnych, zasługi. Przy tém Kancellarya Komitetu Ministrów uważa za stosowne nadmienić, że na zasadzie przestrzeganego obecnie porządku, wszystkie przedstawienia o nagradzaniu cudzo-

быть вносимы въ Комитетъ Министровъ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ.

С.-Петербургъ, 29 Сентября 1865 года.

Помощникъ Управляющаго дѣлами Комитета Министровъ, въ должности Гофмейстера, (подписано) *Николай Гауеръ*.

№ 1,566.

---

ziemców, powinny być czynione do Komitetu Ministrów, za pośrednictwem Ministra Spraw Zagranicznych.

St. Petersburg, d. 29 Września 1865 r.

Pomocnik Zarządzającego Sprawami Komitetu Ministrów, w Stopniu Mistrza Dworu, (podpisano) *Mikołaj Hauer*.

№ 1,566.

B) О ДОЗВОЛЕНІИ ПРИНЯТІЯ ИНОСТРАННЫХЪ ТИТУЛОВЪ, ЖАЛУЕМЫХЪ ЗДѢШНИМЪ ОБЫВАТЕЛЯМЪ И ПРОМЫШЛЕННИКАМЪ.

ВВЕДЕНІЕ.

Такъ какъ дѣла, рѣшеніе коихъ превышаетъ власть Главныхъ Директоровъ и Правительственныхъ Коммисій, сообразно 37-ой статьѣ Высочайше дарованной Царству Польскому грамоты 14 Февраля 1832 г., находящейся въ XIV томѣ Дневника Законовъ, на страницѣ 172, поступаютъ на Высочайшее рѣшеніе или на рѣшеніе Намѣстника либо Совѣта Управленія, — то посему на принятіе иностранныхъ почетныхъ титуловъ, жалуемыхъ здѣшнимъ жителямъ, отличающимся въ земледѣліи или промышленности, должно послѣдовать Высочайшее соизволеніе.

Поелику упомянутыя соизволенія заключаютъ въ себѣ правило о необходимости испрашивать оныя, то одно изъ нихъ, въ видѣ формы и отнесено къ Сборнику постановленій о ремеслахъ, фабрикахъ и мануфактурахъ.

B) O DOZWALANIU PRZYJĘCIA TYTUŁÓW ZAGRANICZNYCH, UDZIELANYCH TUTEJSZYM OBYWATELOM I PRZEDSIĘBIERCOM PRZEMYSŁOWYM.

WSTĘP.

Ponieważ rozstrzyganie przedmiotów, przechodzących zakres Władzy Dyrektorów Głównych i Kommissyj Rządowych, w myśl art. 37 Statutu organicznego, z dnia 14 Lutego 1832 r., w tomie 14 Dziennika Praw na karcie 173 objętego, przechodzi pod decyzyę Najwyższą, Namiestnika, lub Rady Administracyjnéj; z téj zatem zasady, przyjęcie tytułów honorowych zagranicznych, udzielanych tutejszym mieszkańcom za odznaczenie się w zawodzie rolniczym lub przemysłowym, wymaga decyzyi Najwyższéj.

Gdy decyzye te stanowią zasadę względem potrzeby wyjednywania podobnych pozwoleń; do zbioru zatem przepisów o rzemiosłach, fabrykach i rękodzielniach jedna z nich, jako wzór, odniesioną została.

№ 4.

Увѣдомленіе о Высочайшемъ соизволеніи на принятіе Графомъ Андреемъ Замойскимъ, Ѳомою Потоцкимъ и Севериномъ Лубенскимъ патентовъ на званіе почетнаго члена первыхъ двухъ — Императорско-Королевскаго земледѣльческо-хозяйственнаго Общества въ Краковѣ, а послѣдняго — Общества попеченія объ арестантахъ въ Великомъ Княжествѣ Тосканскомъ.

(27 Іюля (8 Августа) 1857 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

На основаніи отзыва Министра Статсъ-Секретаря отъ 3 (15) Іюля с. г., за № 1,789, имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что Государь Императоръ, вслѣдствіе представленія Князя Намѣстника въ Царствѣ, Высочайше соизволилъ на принятіе Графомъ Андреемъ Замойскимъ и помѣщикомъ Ѳомою Потоцкимъ, пожалованныхъ имъ Императорско-Королевскимъ земледѣльческо-хозяйственнымъ Обществомъ въ Краковѣ, патентовъ на званіе почетныхъ членовъ этого Общества, съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы они вели всю переписку съ упомянутымъ Обществомъ посредствомъ своего начальства, а равно по предварительномъ разсмотрѣніи оной Совѣтомъ Народнаго Просвѣщенія.

Препровождая при семъ въ Правительственную Коммисію два патента для Графа Замойскаго и Г. Потоцкаго, а равно возвращая доставленное при отношеніи оной отъ 27 Февраля (11 Марта) 1853 г., за № $^{2115}/_{9552}$, приглашеніе Предсѣдателя Попе-

№ 4.

Odezwa, zawiadamiająca o Najwyższém dozwoleniu przyjęcia przez Andrzeja Hr. Zamojskiego, Tomasza Potockiego i Seweryna Łubieńskiego patentów na Członków Honorowych, pierwszych 2-ch Cesarsko-Królewskiego Towarzystwa Rolniczo-Gospodarskiego w Krakowie, a ostatniego Towarzystwa opieki nad więźniami w Wielkiém Księztwie Toskańskiém.

(d. 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Na zasadzie odezwy Ministra Sekretarza Stanu z dnia 3 (15) Lipca roku bieżącego Nr. 1,789 mam zaszczyt oznajmić Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że Najjaśniejszy Pan, wskutek przedstawienia Księcia Namiestnika Królestwa, Najwyżéj dozwolić raczył Hrabiemu Andrzejowi Zamojskiemu i właścicielowi dóbr Tomaszowi Potockiemu, przyjąć nadane im przez Cesarsko-Królewskie Towarzystwo Rolniczo-Gospodarskie w Krakowie patenta na Członków honorowych tegoż Towarzystwa, z zastrzeżeniem, ażeby wszelką korrespondencyę swoją z pomienioném Towarzystwem prowadzili przez pośrednictwo przełożonéj nad nimi Władzy, tudzież po poprzedniém rozpoznaniu onéj w Radzie Wychowania Publicznego.

Przesyłając Kommissyi Rządowéj dwa patenta, dla Hrabiego Zamojskiego i Pana Potockiego, tudzież zwracając nadesłane przy odezwie jéj z dnia 27 Lutego (11 Marca) 1853 roku Nr. $^{2115}/_{9552}$ pismo, powołujące Seweryna Łubieńskiego Prezydującego w Ra-

чительнаго Совѣта Радзинскаго Уѣзда, Северина Лубенскаго, нынѣ уже умершаго, въ почетные члены Общества попеченія объ арестантахъ въ Великомъ Княжествѣ Тосканскомъ, имѣю честь просить — приказать вручить первые два Графу Замойскому и Г. Потоцкому, послѣднее же семейству умершаго Северина Лубенскаго.

Варшава, 27 Іюля (8 Августа) 1857 года.

За Статсъ-Секретаря, его Помощникъ
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *А. Петровъ.*

№ 21,638.

Примѣчаніе. Въ такомъ же порядкѣ и согласно изображеннымъ въ настоящемъ отношеніи условіямъ обыкновенно испрашиваются Высочайшія соизволенія на принятіе тѣми изъ жителей Царства почетныхъ титуловъ заграничныхъ Обществъ, кои ими удостоиваются.

dzie Opiekuńczéj Powiatu Radzyńskiego, obecnie już zmarłego, na Członka honorowego Towarzystwa opieki nad więźniami w Wielkiém Księztwie Toskańskiem, mam zaszczyt upraszać Kommissyę Rządową o polecenie doręczenia dwóch pierwszych Hrabiemu Zamojskiemu i Panu Potockiemu, ostatniego zaś rodzinie zmarłego Seweryna Łubieńskiego.

w Warszawie, dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r.

w zastępstwie, Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *A. Petrow.*

№ 21,638.

Uwaga. Podług téj saméj formy i warunków, jakie wskazuje odezwa wyżéj zamieszczona, zwykle wyjednywane są Najwyższe zezwolenia na przyjęcie tytułów honorowych Towarzystw zagranicznych, dla tych mieszkańców Królestwa, którzy tytułami temi zaszczyceni zostają.

ГЛАВА III.

ОБЪ ИНОСТРАННЫХЪ МАНУФАКТУРНЫХЪ ВЫСТАВКАХЪ И ОБЪ УЧАСТІИ ВЪ ОНЫХЪ ПРОМЫШЛЕННИКОВЪ ЦАРСТВА.

ВВЕДЕНІЕ.

До 1851 года здѣшнія произведенія не были высылаемы на иностранныя выставки.

По случаю бывшей въ Лондонѣ въ 1851 году всемірной выставки, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше соизволилъ на принятіе въ оной участія фабрикантами Царства, о чемъ сообщено было Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, выпискою изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 11 (23) Апрѣля 1850 года, съ объясненіемъ при томъ, что Комитету, состоящему подъ предсѣдательствомъ Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, изъ Членовъ: Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Генеральнаго Контролера, предоставлено сообразить, какія произве-

ROZDZIAŁ III.

O ZAGRANICZNYCH WYSTAWACH PRZEMYSŁOWYCH I UDZIALE W NICH PRZEDSIĘBIERCÓW KRÓLESTWA.

WSTĘP.

Do roku 1851 wyroby tutejsze nie były przedstawiane na wystawach zagranicznych.

Z powodu wystawy powszechnéj w Londynie, w 1851 r. odbytéj, NAJJAŚNIEJSZY PAN zezwolić raczył na udział w takowéj fabrykantom Królestwa, o czém Kommissya Rządowa, wypisem z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj z dnia 11 (23) Kwietnia 1850 roku, zawiadomioną została, z objaśnieniem, że Komitetowi pod prezydencyą Dyrektora Głównego Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, złożonemu z Dyrektora Głównego Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, i Kontrollera Najwyższéj Izby Obrachunkowéj, poruczono ocenić, jakie płody Królestwa

денія Царства признаются годными къ высылкѣ на Лондонскую выставку, и какимъ порядкомъ таковыя могутъ быть отосланы въ Комитетъ въ С.-Петербургѣ.

Согласно рапорту упомянутаго Комитета, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 25 Апрѣля (7 Мая) 1850 года, опредѣлилъ:

1) какіе предметы могутъ быть высланы на выставку;

2) пригласить фабрикантовъ и промышленниковъ, дабы произведенія свои присылали въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ;

3) предоставить оцѣнкѣ Мануфактурнаго Совѣта, состоящаго при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, какія именно произведенія могутъ быть назначены на Лондонскую выставку;

4) произведенія, признанныя заслуживающими этого преимущества, отослать въ С.-Петербургъ;

5) произведенія, не купленныя на Лондонской выставкѣ, продать, съ тѣмъ чтобы, въ случаѣ, если вырученная за оныя сумма будетъ менѣе назначенной, разницу доплатить изъ суммъ Казны Царства.

11 (23) Мая 1850 года послѣдовало разрѣшеніе Князя Намѣстника, объявленное въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія, дабы разница проданныхъ здѣшнихъ произведеній, которые были бы признаны С.-Петербургскимъ Комитетомъ не заслуживающими высылки въ Лондонъ, была уплачена фабрикантамъ изъ суммъ Казны Царства.

По поводу существовавшей въ 1850 году, между Имперіею и Царствомъ таможенной линіи, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, какъ видно изъ отзыва Статсъ Секретаря отъ 6 (18) Іюля 1850 года, а равно изъ копіи отзыва Министра Статсъ-Секретаря отъ 17 (29) Іюня того же года, Высочайше повелѣть соизволилъ, высылаемыя въ С.-Петербургъ произведенія Царства пропустить безпошлинно.

godne są przesłania na wystawę Londyńską i w jaki sposób przedmioty mogą być przesłane do Komitetu w Petersburgu.

Rada Administracyjna decyzyą z dnia 25 Kwietnia (7 Maja) 1350 roku, na zasadzie rapportu Komitetu powyższego, wydaną:

1) oznaczyła, jakie przedmioty na wystawę wysłane być mogą;

2) poleciła uprzedzić fabrykantów i przedsiębierców przemysłowych, aby płody swoje nadsyłali do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych;

3) poleciła poruczyć Radzie Przemysłowéj przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych ocenienie, które wyroby mogą być na wystawę Londyńską przeznaczone;

4) wyroby uznane, postanowiła wysłać do Petersburga;

5) wyroby na wystawie w Londynie niekupione, poleciła sprzedać, a różnicę ceny od oznaczonéj, dopłacić z funduszów Skarbu.

Książe Namiestnik Królestwa decyzyą z dnia 11 (23) Maja 1850 r. przez odezwę Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj udzieloną, upoważnił, aby różnica ceny sprzedanych wyrobów tutejszych, któreby Komitet Petersburgski nie uznał godnémi posłania do Londynu; pokrytą była fabrykantom z funduszów Skarbu.

Z powodu istniejącéj w r. 1850 linii granicznéj między Cesarstwem a Królestwem, NAJJAŚNIEJSZY PAN upoważnił przewiezienie wyrobów Królestwa do Petersburga bez opłaty cła, jak świadczy odezwa Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 6 (18) Lipca 1850 roku wraz z kopią odezwy Ministra Sekretarza Stanu z dnia 17 (29) Czerwca 1850 roku.

Согласно отзыву Министра Статсъ-Секретаря отъ 3 (15) Января 1851 г., сообщенному Правительственной Коммисіи при отзывѣ Статсъ-Секретаря отъ 16 (28) Января 1851 года, ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ благоугодно было также повелѣть, дабы всѣмъ фабрикантамъ и купцамъ Царства выдаваемы были на Лондонскую выставку безплатные заграничные паспорты.

По случаю выставки въ Лондонѣ, съ 1862 года послѣдовали ниже изложенныя Высочайшія, Намѣстника въ Царствѣ и Совѣта Управленія разрѣшенія:

a) Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія сообщилъ, отъ 7 (19) Августа 1861 года, объявленіе С.-Петербургской Коммисіи по дѣламъ Лондонской выставки № 1;

b) Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія, при отзывѣ отъ 21 Іюля (1 Августа) 1861 г., сообщилъ Правительственной Коммисіи два отзыва Коммисіи, учрежденной въ С.-Петербургѣ по дѣламъ Лондонской выставки къ и. д. Намѣстника въ Царствѣ отъ 2 и 30 Іюня 1861 г., вмѣстѣ съ увѣдомленіемъ № 2, на основаніи же послѣдняго изъ этихъ отзывовъ постановлено образовать особую Коммисію въ Варшавѣ, для высылки произведеній Царства прямо въ Лондонъ.

Съ разрѣшенія и. д. Намѣстника въ Царствѣ, сообщеннаго въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 28 Августа (9 Сентября) 1861 г., Правительственная Коммисія учредила Комитетъ для высылки произведеній и объявила объ этомъ во всеобщее свѣдѣніе; такъ какъ въ означенномъ объявленіи заключаются всѣ условія, требовавшіяся къ исполненію экспонентами, то таковое и помѣщено въ Сборникѣ. Пропущены лишь только: отзывъ учрежденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи по дѣламъ выставки отъ 15 Августа и дополнительное объявленіе Англійскихъ Коммисаровъ, № 317, (о которыхъ упоминается въ вышеприведенномъ отзывѣ Статсъ-Секретаря), потому, что въ объявленіи Правительственной Коммисіи заключается содержаніе сказанныхъ бумагъ.

Wolą także było NAJWYŻSZĄ, w odezwie Ministra Sekretarza Stanu z dnia 3 (15) Stycznia 1851 roku objętą, a Kommissyi Rządowéj przy odezwie Sekretarza Stanu z dnia 16 (28) Stycznia 1851 roku kommunikowaną, aby wszystkim fabrykantom i kupcom Królestwa na wystawę Londyńską udzielać bezpłatne zagraniczne paszporta.

Wystawa w Londynie z roku 1862, spowodowała decyzye NAJWYŻSZE, Namiestnika Królestwa i Rady Administracyjnéj, następujące:

a) Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj kommunikował pod dniem 7 (19) Sierpnia 1861 r. ogłoszenie Kommissyi wystawy Londyńskiéj w Petersburgu Nr. 1;

b) przy odezwie z dnia 21 Lipca (1 Sierpnia) 1861 roku Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj kommunikował Kommissyi Rządowéj dwie odezwy Kommissyi dla wystawy Londyńskiéj w Petersburgu ustanowionéj, do p. o. Namiestnika Królestwa z dnia 2 i 30 Czerwca 1861 r., wraz z ogłoszeniem Nr. 2, na mocy któréj to ostatniéj, postanowiono utworzyć oddzielną Kommissyę w Warszawie, dla wysyłki wyrobów Królestwa wprost do Londynu.

Na zasadzie decyzyi p. o. Namiestnika Królestwa, odezwą Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 28 Sierpnia (9 Września) 1861 r. objawionéj, Kommissya Rządowa utworzyła Komitet dla wysyłki wyrobów i dopełniła ogłoszenia dla wiadomości powszechnéj; ponieważ zaś ogłoszenie to obejmuje wszelkie warunki dopełnić się winne ze strony wystawców, przeto w Zbiorze pomieszczoném zostało.

Pominięto jedynie odezwę Kommissyi wystawy w Petersburgu, z dnia 15 Sierpnia i ogłoszenie dodatkowe Kommissarzy angielskich Nr. 317, (o których Sekretarz Stanu w odezwie powyżéj powołanéj wzmiankuje), dla tego, że w ogłoszenie Kommissyi Rządowéj wchodzi treść pism pomienionych.

Согласно разрѣшенію и. д. Намѣстника въ Царствѣ, объявленному въ отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 14 (26) Октября 1861 г., издержки по застрахованію предметовъ, высланныхъ на выставку, и покупка рамъ и стеколъ къ эстампамъ возложены на Казну Царства.

Какъ видно изъ двухъ отзывовъ учрежденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи по дѣламъ выставки отъ 4 Января и 17 Сентября 1863 г., издержки по высылкѣ произведеній уплачены этою Коммисіею.

Хотя вышеозначенныя постановленія были временныя, но какъ таковыя были утверждены Высочайшими повелѣніями и постановленіями Намѣстниковъ и Совѣта Управленія въ Царствѣ Польскомъ, то они составляютъ съ одной стороны основанія къ тому, какъ слѣдуетъ поступать въ подобныхъ случаяхъ, на будущее время, съ другой же стороны могутъ служить матеріаломъ къ составленію постоянныхъ по сему предмету правилъ и поэтому помѣщены въ настоящемъ Сборникѣ.

Stosownie do decyzyi p. o. Namiestnika Królestwa, odezwą Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 14 (26) Października 1861 r. oznajmionéj, koszt assekuracyi przedmiotów wysłanych na wystawę, sprawunek ram i szkieł do kopersztychów, włożony został na Skarb Królestwa.

Koszta wysyłki wyrobów zapłaciła Kommissya wystawy w Petersburgu, jak to dwie odezwy jéj z dnia 4 Stycznia i 17 Września 1863 przekonywają.

Jakkolwiek przepisy powyżéj przywiedzione, były czasowe, jako jednak decyzyami NAJWYŻSZÉMI, Namiestnika i Rady Administracyjnéj zatwierdzone, z jednéj strony stanowią zasadę postępowania w podobnych przypadkach na przyszłość, z drugiéj, mogą być materyałem do projektowania przepisów stałych, i dla tego w Zbiorze niniejszym zamieszczone zostały.

№ 1.

Постановленіе объ учрежденіи Комитета для соображенія о томъ, какіе изъ предметовъ промышленности Царства могутъ быть удостоены отсылки на Лондонскую выставку, назначенную въ первой половинѣ 1851 года.

(11 (23) Апрѣля 1850 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Государственный Канцлеръ увѣдомилъ Намѣстника Царства, что, по поводу имѣющей быть открытою въ Лондонѣ въ первой половинѣ 1851 года выставки мануфактурныхъ произведеній всѣхъ странъ, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ Министру Государственныхъ Имуществъ войти въ личное объясненіе съ Государственнымъ Канцлеромъ и Министромъ Финансовъ для соглашенія началъ и порядка принятія Россіею участія въ помянутой всемірной выставкѣ.

Журналъ засѣданій этихъ трехъ Министровъ, по означенному предмету, удостоился Высочайшаго Его Императорскаго Величества утвержденія въ 19 день минувшаго Марта.

Сообщая копію сего журнала Намѣстнику, Графъ Несельроде просилъ о сдѣланіи надлежащихъ распоряженій для приведенія въ исполненіе означенной Высочайшей воли по Царству Польскому.

Намѣстникъ Царства, препровождая въ Совѣтъ Управленія, какъ помянутый отзывъ Государственнаго Канцлера, такъ и приложенный къ оному журналъ совѣщаній трехъ Министровъ, предложилъ: составить немедленно по сему предмету особый Комитетъ изъ Главныхъ Директоровъ Финансовъ и Внутреннихъ Дѣлъ и Генеральнаго Контролера, подъ предсѣдательствомъ того, кто

№ 1.

Decyzya o utworzeniu Komitetu do ocenienia, jakie płody krajowych przemysłowców okażą się godnémi do przesłania na wystawę przemysłową w Londynie, w pierwszéj połowie 1851 r. do odbycia naznaczoną.

(d. 11 (23) Kwietnia 1850 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Kanclerz Państwa oznajmił Księciu Namiestnikowi Królestwa, że z powodu otworzyć się mającéj w Londynie w pierwszéj połowie roku 1851 wystawy płodów przemysłu wszystkich krajów, Jego Cesarska Mość Najwyżéj polecić raczył Ministrowi Dóbr Rządowych porozumienie się z nim (Kanclerzem) i Ministrem Skarbu, co do zasad i sposobu, w jaki Rossya ma przyjąć udział w téj powszechnéj wystawie.

Protokół odbytych przez nich w téj mierze narad, na dniu 19 Marca r. b. zyskał Najwyższe Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości zatwierdzenie.

Kommunikując takowy protokół Jego Książęcéj Mości, Hrabia Nesselrode upraszał o wydanie dalszych rozporządzeń, w przedmiocie wykonania woli Najwyższéj w Królestwie Polskiém.

Namiestnik Królestwa przesyłając Radzie Administracyjnéj, tak odezwę Kanclerza Państwa, jako i załączony do niéj protokół narad trzech Ministrów, wezwał ją, o ustanowienie oddzielnego Komitetu, złożonego z Dyrektorów Głównych Spraw Wewnętrznych i Skarbu, oraz z Kontrollera Jeneralnego, pod prezydencyą tego, kto jest pomiędzy nimi starszym, a to w celu rozważenia,

изъ нихъ старше, для соображенія: какіе изъ предметовъ мѣстной промышленности, по совершенству и качеству отдѣлки, могутъ быть удостоены отсылки на всемірный судъ, и для начертанія порядка представленія предметовъ на предварительное опредѣленіе ихъ достоинства.

Вслѣдствіе настоящаго предложенія Намѣстника Царства, Совѣтъ положилъ:

1) составить особый Комитетъ изъ Главныхъ Директоровъ Финансовъ и Внутреннихъ Дѣлъ и Генеральнаго Контролера, для соображенія: какіе изъ предметовъ промышленности Царства Польскаго могутъ быть удостоены отсылки на выставку въ Лондонъ, и для начертанія порядка представленія этихъ предметовъ въ учрежденную въ С.-Петербургѣ Коммисію для предварительнаго разбора и оцѣнки достоинствъ всѣхъ предметовъ прежде отправленія оныхъ на Лондонскую выставку;

2) сообщить Главному Директору Финансовъ, какъ Предсѣдательствующему по старшинству въ учреждаемомъ здѣсь Комитетѣ, Высочайше утвержденный журналъ совѣщаній трехъ Министровъ, для руководства во всѣхъ дѣйствіяхъ здѣшняго Комитета;

3) предписать Комитету сему поспѣшить, сколь возможно, окончаніемъ возлагаемаго на него порученія и о результатѣ своихъ занятій немедленно довести до свѣдѣнія Совѣта Управленія, для учиненія дальнѣйшихъ по сему предмету распоряженій.

Варшава, 11 (23) Апрѣля 1851 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ.*

---

jakie płody tutejszego przemysłu, ze względu na ich doskonałość i wyrób, zasługują, ażeby były posłane pod Sąd świata, jak niemniéj, w celu wskazania porządku przedstawiania płodów do poprzedniego wyrzeczenia o ich dobroci.

Rada, w zadosyć uczynieniu wezwaniu Jego Książecéj Mości, postanowiła:

1) ustanowić oddzielny Komitet, składać się mający z Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, z Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, tudzież z Kontrollera Jeneralnego, w celu ocenienia, jakie płody Królestwa Polskiego godne są przesłania na wystawę Londyńską, i w jaki sposób przedmioty, które za zasługujące na ten zaszczyt uznanemi będą, mogą być przesłane do Komitetu w Petersburgu ustanowionego, przedwstępne ocenienie wszystkich przedmiotów, przed ich odesłaniem do Londynu, poleconém sobie mającego;

2) zakommunikować Dyrektorowi Głównemu Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, jako Prezydującemu w Komitecie, Najwyżéj zatwierdzony protokół narad trzech Ministrów, służyć mający Komitetowi za wskazówkę postępowania;

3) polecić Komitetowi, ażeby poruczoną sobie czynność, starał się, o ile być może w krótkim czasie uskutecznić, i o rezultacie takowéj, w celu wydania dalszych rozkazów, Radzie Administracyjnéj rapport złożyć nie omieszkał.

w Warszawie, d. 11 (23) Kwietnia 1850 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Le Brun.*

N° 2.

Постановленіе о способѣ и порядкѣ пріема мѣстныхъ земледѣльческихъ и промышленныхъ произведеній, для отсылки ихъ за симъ на Лондонскую выставку.

(25 Апрѣля (7 Мая) 1850 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Комитетъ, учрежденный постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 11 (23) Апрѣля с. г., за № 11,537, подъ предсѣдательствомъ Главнаго Директора Финансовъ и Казначейства, для оцѣнки: какія произведенія Царства Польскаго заслуживаютъ высылки на Лондонскую выставку и какимъ образомъ они могутъ быть отосланы въ Коммисію, учрежденную съ этою же цѣлію въ С.-Петербургѣ, принимая въ уваженіе: съ одной стороны сообщенный ему журналъ совѣщаній трехъ Министровъ и объявленіе, напечатанное въ официальной газетѣ 20 Апрѣля (2 Мая) с. г., № 99, съ другой же стороны короткій срокъ, къ коему произведенія Царства Польскаго должны быть доставлены въ С.-Петербургъ, именно къ 1-му Августа сего года, призналъ наиболѣе соотвѣтственнымъ принять слѣдующія основанія:

1) На Лондонскую выставку могутъ быть высланы:
   a) зерновой хлѣбъ, масличныя сѣмена, льняное и конопляное сѣмя, ленъ и пенька, земледѣльческія растенія, шерсть, словомъ — всякіе сырые продукты, сыпучіе — по 1-му гарнцу, а на вѣсъ продающіеся — по 5 фунтовъ;
   b) машины и орудія всякаго рода;
   c) всякія фабричныя и ремесленныя издѣлія, а равно матеріалы сырые и обработанные;
   d) рѣзьба, модели и вообще произведенія ваянія.

N° 2.

Decyzya, o sposobie i porządku przyjmowania płodów rolnictwa i przemysłu krajowego, dla przesłania onych następnie na wystawę Londyńską.

(d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1850 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Utworzony decyzyą Rady Administracyjnéj z dnia 11 (23) Kwietnia roku bieżącego Nr. 11,537, pod prezydencyą Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, Komitet do ocenienia, jakie płody Królestwa Polskiego godne są przesłania na wystawę Londyńską i w jaki sposób takowe mogą być przesłane do Komitetu w Petersburgu ustanowionego, złożył Radzie Administracyjnéj rapport, w którym oświadczył, że zapatrując się z jednéj strony na kommunikowany sobie protokół narady trzech Ministrów, tudzież ogłoszenie w gazecie rządowéj z dnia 20 Kwietnia (2 Maja) roku bieżącego Nr. 99 umieszczone, z drugiéj zaś mając na względzie krótkość czasu, w jakim płody Królestwa mają być do Petersburga odesłane, gdyż w tym celu, jako termin ostateczny dzień 1-go Sierpnia r. b. oznaczony został, uznał za najwłaściwsze zasady następujące:

1) Na wystawę Londyńską będą mogły być wysłane:
   a) zboże, nasiona olejne, siemię lniane i konopne, len i konopie w włóknie, rośliny rolnicze, wełna, słowem wszelkie produkta surowe, w ilościach: sypkie po garncu 1-m, na wagę zaś sprzedające się, po funtów 5;
   b) machiny i narzędzia wszelkiego rodzaju;
   c) wszelkie wyroby fabryczne i rękodzielnicze, tudzież materyały surowe i wyrobione;
   d) rzeźby, modele i w ogólności produkta sztuki plastycznéj.

2) Пригласить чрезъ газеты и посредствомъ Гражданскихъ Губернаторовъ всѣхъ производителей, желающихъ участвовать въ Лондонской выставкѣ, чтобы они вышеозначенныя произведенія доставили въ Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ не позже 3 (15) Іюля сего года, вмѣстѣ со свидѣтельствомъ о происхожденіи оныхъ и объявленіемъ, долженствующимъ заключать въ себѣ прозваніе и мѣсто жительства владѣльца предметовъ, а равно ихъ родъ, мѣру, вѣсъ и цѣну. При чемъ предупредить присылающихъ: что такія только произведенія будутъ пересланы въ С.-Петербургъ, для отправленія на Лондонскую выставку, которыя будутъ признаны Мануфактурнымъ Совѣтомъ заслуживающими сего; что по сему всякія произведенія земледѣльческія и мануфактурныя, въ особенности сырые продукты, должны быть самаго лучшаго качества, что же касается зерноваго хлѣба, то слѣдуетъ обращать вниманіе еще на его чистоту и вѣсъ; что еслибы кто назначалъ на помянутую выставку машину большаго объема или вѣса, въ такомъ случаѣ, не присылая оной, обязанъ представить въ самоскорѣйшемъ времени въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ объявленіе, съ обозначеніемъ въ немъ рода, объема и вѣса машины, а равно мѣста своего жительства, вслѣдствіе чего будетъ увѣдомленъ: долженъ ли прислать свою машину или нѣтъ и, наконецъ, что цѣна присылаемыхъ предметовъ должна соотвѣтствовать дѣйствительной ихъ стоимости, ибо отъ нея зависитъ не только сбытъ предметовъ въ Лондонѣ, но и полученіе заказовъ.

3) Оцѣнку: какія именно изъ числа присланныхъ произведеній могутъ быть назначены на Лондонскую выставку, поручить Мануфактурному Совѣту.

4) Произведенія, признанныя заслуживающими этого преимущества, будутъ отосланы въ С.-Петербургъ на счетъ Казны Царства, соотвѣтственно порядку, принятому въ Имперіи, гдѣ производители несутъ издержки доставки только въ столицу или въ Одессу.

5) По вниманію къ значительнымъ издержкамъ перевозки, произведенія и издѣлія Царства Польскаго, которыя не будутъ

2) Wezwać przez ogłoszenia i za pośrednictwem Gubernatorów Cywilnych wszystkich producentów, którzyby chcieli uczestniczyć w wystawie Londyńskiéj, aby płody podobne nadesłali do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przed dniem 3 (15) Lipca r. b. przy świadectwach pochodzenia i deklaracyach, które obejmować powinny: nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela, tudzież rodzaj, wagę, lub miarę i cenę przedmiotu, przy czém ostrzedz nadsyłających, że takie tylko przedmioty przesłane będą do Petersburga, celem odesłania na wystawę Londyńską, które przez Radę Przemysłową za zasługujące na ten zaszczyt uznane będą; że zatém wszelkie płody rolnictwa i przemysłu, szczególniéj surowe, powinny być w jaknajlepszym gatunku; co do zboża zaś wszelką prócz tego baczność zwracać należy na jego czystość i wagę; że gdyby kto przeznaczał na rzeczoną wystawę machinę wielkiéj objętości lub ciężaru, w takim razie nienadsyłając takowéj, powinien złożyć Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w czasie ile może być najkrótszym, deklaracyę, z oznaczeniem rodzaju, objętości i wagi machiny, tudzież swego zamieszkania; w skutek czego zawiadomiony będzie czyli ma przysłać takową lub nie, że cena przesyłających się płodów powinna odpowiadać rzeczywistéj wartości przedmiotu, a to ze względu, iż takowa przyczynić się może, nietylko do zbycia tegoż w Londynie, lecz i do uzyskania obstalunków.

3) Ocenienie, które z przedmiotów nadesłać się mających, mogą być na wystawę Londyńską przeznaczone, poruczyć Radzie Przemysłowéj.

4) Przedmioty uznane za zasługujące na ten zaszczyt, mają być odesłane do Petersburga kosztem Rządu tutejszego, a to odpowiednio porządkowi w Cesarstwie przyjętemu, gdzie producenci ponoszą koszta saméj tylko przesyłki do stolicy lub Odessy,—nakoniec

5) Ze względu na znaczne koszta transportu, płody i wyroby Królestwa, które na wystawie Londyńskiéj kupione nie zostaną,

куплены на Лондонской выставкѣ, должны быть проданы въ Лондонѣ же, по закрытіи выставки въ пользу ихъ владѣльцевъ; и еслибы вырученная сумма была ниже противъ цѣны, ими назначенной, разница дополнится изъ Казны Царства, такъ чтобы участвующіе въ выставкѣ не были подвержены никакимъ потерямъ.

Къ сему Комитетъ присовокупляетъ, что если вышеписанныя основанія будутъ одобрены Совѣтомъ Управленія, въ такомъ случаѣ соотвѣтственнѣе всего было бы дальнѣйшее ихъ развитіе поручить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Совѣтъ утвердилъ представленныя Комитетомъ основанія и положилъ: поручить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ дальнѣйшее развитіе и приведеніе оныхъ въ дѣйствіе.

Варшава, 25 Апрѣля (7 Мая) 1850 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ*

---

powinny być tamże, po zamknięciu wystawy, na korzyść właścicieli sprzedane. Jeżeliby summa za nie uzyskana mniejszą była od ceny przez tychże oznaczonéj, różnica dokompletuje się ze Skarbu Królestwa, tak aby konkurujący na żadną stratę narażeni nie byli.

Wreszcie Komitet wynurzył zdanie, że jeżeli Rada na powyższe zasady się zgodzi, w takim razie dalsze ich rozwinięcie najwłaściwiéj byłoby poruczyć Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Rada oświadczyła, że zgadzając się na zasady przez Komitet przedstawione, dalsze stosownie do tychże zasad postąpienie, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Warszawa, d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1850 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Le Brun.*

№ 3.

Постановленіе о продажѣ въ С.-Петербургѣ тѣхъ изъ земледѣльческихъ и промышленныхъ произведеній Царства, которыя были бы признаны не заслуживающими отсылки на Лондонскую выставку.

(11 (23) Мая 1850 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Имѣю честь сообщить Правительственной Коммисіи, что, согласно съ представленіемъ ея отъ 4 (16) Мая с. г., № $^{2609}/_{16549}$, Господину Намѣстнику въ Царствѣ благоугодно было приказать, что тѣ изъ произведеній, назначенныхъ Мануфактурнымъ Совѣтомъ Царства для отсылки въ С.-Петербургъ на Лондонскую выставку, которыя учрежденнымъ въ С.-Петербургѣ по Высочайшей волѣ Комитетомъ не будутъ удостоены этого отличія, могутъ быть проданы въ С.-Петербургѣ въ пользу экспонента, съ вознагражденіемъ его изъ суммъ Казны Царства за убытки, буде таковые окажутся вслѣдствіе продажи ниже цѣны, назначенной экспонентомъ, — подобно тому, какъ это постановлено Совѣтомъ Управленія отъ 25 Апрѣля (7 Мая) с. г., № 11,872, относительно предметовъ, высланныхъ изъ Царства, которые не будутъ проданы на Лондонской выставкѣ.

Варшава, 11 (23) Мая 1850 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ $^{4348}/_{19707}$.

№ 3.

Decyzya o sprzedaży w Petersburgu tych płodów rolnictwa i przemysłu krajowego, któreby uznano za niezasługujące do przesłania ich na wystawę Londyńską.

(d. 11 (23) Maja 1850 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Mam zaszczyt oznajmić Kommissyi Rządowéj, że stósownie do wniosku, w rapporcie jéj z dnia 4 (16) Maja r. b. Nr. $^{2609}/_{16549}$ uczynionego, Książe Namiestnik Królestwa wyrzec raczył, że te z pomiędzy przedmiotów, przez Radę Przemysłową Królestwa za mogące być do Petersburga na wystawę Londyńską odesłane uznanych, któreby następnie przez Komitet w Petersburgu z woli Najjaśniejszego Pana ustanowiony, od tego zaszczytu wyłączone zostały, mogą być w Petersburgu na korzyść właściciela sprzedane, z doliczeniem ze Skarbu Królestwa straty, gdyby jaka ze sprzedaży, w stosunku ceny przez właściciela oznaczonéj, okazać się miała, podobnie jak to przez decyzyę Rady Administracyjnéj z dnia 25 Kwietnia (7 Maja) r. b. Nr. 11,872 co do przedmiotów z Królestwa, któreby na wystawie Londyńskiéj zakupione nie zostały, jest postanowioném.

w Warszawie, dnia 11 (23) Maja 1850 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Le Brun.*

Nr. $^{4348}/_{19707}$.

N° 4.

Постановленіе объ освобожденіи отъ таможенной пошлины произведеній Царства, отправляемыхъ въ С.-Петербургъ, для отсылки ихъ за симъ на Лондонскую выставку.

(6 (18) Іюля 1850 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

По приказанію Предсѣдательствующаго въ Совѣтѣ Управленія, имѣю честь препроводить въ Правительственную Коммисію, для свѣдѣнія и зависящаго въ чемъ до нея касается исполненія, прилагаемую у сего копію съ отзыва Министра Статсъ-Секретаря отъ 17 (29) Іюня текущаго года, за № 1,308, съ объявленіемъ о томъ, что Государь Императоръ, въ 3-й день Іюня сего года, между прочимъ, Высочайше повелѣть соизволилъ, чтобы произведенія Царства Польскаго, предназначенныя къ отсылкѣ на Лондонскую выставку чрезъ посредство учрежденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи, были пропущены въ Имперію безпошлинно; и что, въ исполненіе таковой Монаршей воли будутъ сдѣланы Статсъ-Секретаремъ Графомъ Вронченко надлежащія распоряженія, сообразно которымъ означенныя произведенія, при ввозѣ оныхъ въ Имперію, будутъ пользоваться такими же облегченіями, какія были предоставлены произведеніямъ, доставляемымъ на С.-Петербургскую выставку.

Варшава, 6 (18) Іюля 1850 года.

За Статсъ-Секретаря, его Помощникъ,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *А. Петровъ.*

№ 13,776.

N° 4.

Decyzya o uwolnieniu od cła wyrobów Królestwa przesyłanych do Petersburga, dla odesłania ich następnie na wystawę Londyńską.

(d. 6 (18) Lipca 1850 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Z polecenia Prezydującego w Radzie Administracyjnéj, mam honor przesłać Kommissyi Rządowéj, dla wiadomości i stosownego w czém do niéj należy wykonania, załączoną tu w kopii odezwę Ministra Sekretarza Stanu z dnia 17 (29) Czerwca roku bieżącego Nr. 1,308, w któréj oznajmia: że Najjaśniejszy Pan w dniu 3 Czerwca roku bieżącego, pomiędzy innemi, Najwyżéj rozkazać raczył, ażeby wyroby Królestwa Polskiego, na wystawę Londyńską przez pośrednictwo Kommissyi w St. Petersburgu ustanowionéj wysłać się mające, wpuszczone zostały do Cesarstwa, bez żadnéj opłaty celnéj, i że w wykonaniu téj Najwyższéj woli, stosowne rozporządzenia przez Sekretarza Stanu Hr. Wronczenko wydanemi zostaną, stósownie do których wyż wymienione wyroby, przy wprowadzeniu ich do Cesarstwa, używać będą takich samych ułatwień, jakie wyrobom na wystawę Petersburgską posyłanym czynione były.

w Warszawie, dnia 6 (18) Lipca 1850 r.

w zastępstwie, Podsekretarz Stanu,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *A. Petrow.*

Nr. 13,776.

Приложеніе къ N⁰ 4-му.

Копія съ отношенія Министра Статсъ-Секретаря Царства Польскаго къ Намѣстнику въ Царствѣ.

Милостивый Государь, Князь Иванъ Ѳедоровичъ.

Вслѣдствіе отношенія Предсѣдателя Высочайше утвержденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи о Лондонской выставкѣ и по всеподданнѣйшему докладу Господина Министра Финансовъ, Государь Императоръ въ 3-й день сего Іюня Высочайше повелѣть соизволилъ: допустить къ безпошлинному отпуску на Лондонскую выставку всѣ вообще Россійскія произведенія и разрѣшить къ таковому же привозу въ Имперію тѣ Польскіе и Финляндскіе товары, кои будутъ назначаемы для отсылки на эту выставку чрезъ посредство Высочайше учрежденной объ оной Коммисіи.

Статсъ-Секретарь Графъ Вронченко, извѣщая меня о таковомъ Высочайшемъ повелѣніи, для зависящихъ распоряженій къ объявленію объ ономъ сельскимъ хозяевамъ и фабрикантамъ Царства Польскаго, присовокупилъ:

1) что, въ исполненіе таковой Высочайшей воли, будетъ сдѣлано надлежащее распоряженіе по таможеннымъ округамъ: С.-Петербургскому, Юрбургскому и Гродненскому, съ тѣмъ, чтобы, при пропускѣ въ Имперію помянутыхъ Польскихъ и Финляндскихъ товаровъ, былъ соблюдаемъ тотъ же порядокъ, который былъ установленъ въ прошедшемъ году для таковыхъ же товаровъ, отправляющихся на бывшую въ здѣшней столицѣ выставку, т. е. чтобы мѣста съ тѣми товарами пропускались чрезъ Россійскія пограничныя таможни при свидѣтельствахъ о мѣстномъ происхожденіи, по подаваемымъ въ сіи таможни объявленіямъ, безъ досмотра въ оныхъ и безъ взысканія пошлинъ, но съ приложеніемъ таможен-

Annex do Nr. 4-go.

Kopia z odezwy Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego do Namiestnika Królestwa.

W skutek przełożenia Prezydującego w ustanowionéj z woli Najwyższéj w St. Petersburgu Kommissyi o wystawie Londyńskiéj, oraz najpoddańszego przedstawienia Ministra Skarbu, Najjaśniejszy Cesarz w dniu 3 bieżącego Czerwca Najwyżéj polecić raczył:

Zwolnić od opłaty cła wychodowego wszelkie wyroby ruskie, wysłać się mające na wystawę Londyńską, i zezwolić na przywóz do Cesarstwa, bez takiejże opłaty, wyrobów Królestwa Polskiego i Wielkiego Księztwa Finlandzkiego, przeznaczonych do wysłania na pomienioną wystawę, za pośrednictwem Najwyżéj ustanowionéj Kommissyi.

Sekretarz Stanu Hr. Wronczenko zawiadamiając mnie o takowéj woli Najwyższéj, celem podania onéj do wiadomości powszechnéj obywateli ziemskich i fabrykantów Królestwa Polskiego, nadmienił przytem:

1) że w wykonaniu powyższego Najwyższego rozkazu, wydane zostanie do okręgów celnych: St. Petersburgskiego, Jurburgskiego i Grodzińskiego rozporządzenie, ażeby przy przewozie do Cesarstwa pomienionych wyrobów Królestwa Polskiego i Wielkiego Księztwa Finlandzkiego, zachowany był takiż porządek, jaki miał miejsce w roku zeszłym, co do przedmiotów wysyłanych na tutejszą wystawę, a mianowicie, ażeby paki z przedmiotami przepuszczane były przez komory ruskie nadgraniczne, za świadectwami miejscowego pochodzenia, przy stosownych deklaracyach, bez rewizyi i bez opłaty celnéj, lecz po zaopatrzeniu onych w plomby,

ныхъ пломбъ для доставленія прямо въ Высочайше учрежденную здѣсь Коммисію о Лондонской выставкѣ, гдѣ таможенные чиновники должны производить симъ мѣстамъ надлежащій осмотръ; и

2) что, для отвращенія могущихъ встрѣтиться затрудненій при обратномъ ввозѣ въ Россію тѣхъ изъ нашихъ произведеній, посланныхъ въ Лондонъ на выставку, кои не будутъ тамъ проданы, Министерство Иностранныхъ Дѣлъ предписало уже тамошнему Россійскому Консулу, чтобы онъ совокупно съ находящимся тамъ Агентомъ Министерства Финансовъ по мануфактурной части, отмѣчалъ на реестрахъ, при коихъ имѣютъ быть посланы наши произведенія, тѣ изъ нихъ, которыя будутъ куплены въ Англіи и при сихъ реестрахъ возвратилъ бы остальныя, приложивъ къ мѣстамъ съ оными Консульскія печати.

О таковомъ отношеніи ко мнѣ Г. Министра Финансовъ поспѣшая донести Вашей Свѣтлости, имѣю честь быть съ совершеннымъ высокопочитаніемъ и преданностію.

Вашей Свѣтлости всепокорнѣйшій слуга,

(подписано) *Ив. Туркулл.*

С.-Петербургъ, 17 (29) Іюня 1850 года.

№ 1,308.

---

poczém paki takowe winny być dostawione wprost do Kommissyi Najwyżéj ustanowionéj w St. Petersburgu, gdzie urzędnicy celni obowiązani będą dopełnić zwykłą rewizyę;

2) że dla zapobieżenia wszelkim wątpliwościom i utrudnieniom, mogącym wyniknąć przy przewozie napowrót do Rossyi niewyprzedanych na wystawie Londyńskiéj przedmiotów, Ministeryum Spraw Zagranicznych wydało polecenie Konsulowi Ruskiemu w Londynie, ażeby tenże, wspólnie ze znajdującym się tam ajentem Ministeryum Skarbu po części przemysłowéj, notował na wykazach, które mają być załączane przy nadsyłanych na wystawę wyrobach, zakupione w Anglii przedmioty, i przy zwrocie, łącznie z temiż wykazani, przedmiotów niesprzedanych, zaopatrywał paki w pieczęcie Konsulatu.

O powyższém odniesieniu się do mnie Ministra Skarbu, mam zaszczyt Waszą Książęcą Mość zawiadomić.

St. Petersburg, d. 17 (29) Czerwca 1850 roku.

(podpisano) *Ig. Turkuł.*

Nr. 1,308.

№ 5.

Постановленіе о выдачѣ безплатно заграничныхъ паспортовъ тѣмъ изъ мѣстныхъ промышленниковъ и купцовъ, которые пожелаютъ отправиться на Лондонскую выставку.

(16 (28) Января 1851 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

По приказанію Князя Намѣстника въ Царствѣ, имѣю честь препроводить въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, прилагаемый у сего въ копіи отзывъ Министра Статсъ-Секретаря отъ 3 (15 Января) текущаго года, за № 96, съ объявленіемъ Высочайшаго Его Императорско-Царскаго Величества соизволенія на выдачу безпошлинныхъ заграничныхъ паспортовъ всѣмъ вообще фабрикантамъ и торговцамъ, которые изъявятъ желаніе отправиться на Лондонскую выставку.

О таковомъ разрѣшеніи, сообщенномъ уже Варшавскому Военному Губернатору, не оставитъ Правительственная Коммисія объявить во всеобщее свѣдѣніе всѣхъ фабрикантовъ и торговцевъ, посредствомъ Гражданскихъ Губернаторовъ и припечатанія объ этомъ въ губернскихъ дневникахъ.

Варшава, 16 (28) Января 1851 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ 19,466.

№ 5.

Decyzya o udzielaniu bezpłatnych paszportów zagranicznych przemysłowcom i kupcom krajowym, którzy udać się zechcą na wystawę Londyńską.

(d. 16 (28) Stycznia 1851 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Z polecenia Księcia Namiestnika Królestwa, mam honor przesłać Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych załączoną tu w kopii odezwę Ministra Sekretarza Stanu z dnia 3 (15) Stycznia roku bieżącego № 96, obejmującą Najwyższe Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości upoważnienie, do udzielania wszystkim w ogólności fabrykantom i kupcom, którzy zapragną udać się na wystawę Londyńską, bezpłatnych zagranicznych paszportów. Decyzyę tę, o któréj Warszawski Wojenny Gubernator już zawiadomiony został, zechce Kommissya Rządowa podać niezwłocznie do wiadomości publicznéj wszystkich fabrykantów i kupców, przez pośrednictwo Gubernatorów Cywilnych i przez ogłoszenie takowéj przez dzienniki gubernialne.

w Warszawie, d. 16 (28) Stycznia 1851 r.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Le Brun.*

Nr. 19,466.

Приложеніе къ № 5-му.

Копія съ отношенія Министра Статсъ-Секретаря Царства Польскаго къ Намѣстнику въ Царствѣ.

Милостивый Государь, Князь Иванъ Ѳедоровичъ.

Вслѣдствіе представленія Высочайше учрежденной Коммисіи о Лондонской выставкѣ и всеподданѣйшаго доклада Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Государь Императоръ изъявилъ Высочайшее соизволеніе на выдачу безпошлинныхъ заграничныхъ паспортовъ всѣмъ вообще фабрикантамъ и торговцамъ, которые изъявятъ желаніе отправиться на Лондонскую выставку.

Согласно увѣдомленію означенной Коммисіи, имѣю честь донести Вашей Свѣтлости о таковомъ Высочайшемъ соизволеніи, испрашивая всепокорнѣйше повелѣнія Вашего по принадлежности о объявленіи онаго фабрикантамъ Царства Польскаго.

Съ совершеннымъ высокопочитаніемъ и преданностію, имѣю честь быть

Вашей Свѣтлости всепокорнѣйшимъ слугою,

(подписано) *Ив. Туркулл.*

С.-Петербургъ, 3 (15) Января 1851 года.

№ 96.

Annex do Nr. 5-go.

Kopia z odezwy Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego do Namiestnika Królestwa.

Na wniosek Najwyżéj ustanowionéj Kommissyi o wystawie Londyńskiéj i w skutek najpoddańszego przedstawienia Ministra Spraw Wewnętrznych, Najjaśniejszy Pan Najwyżéj zezwolić raczył, na wydanie paszportów za granicę bez opłaty stemplowéj, wszystkim przemysłowcom i handlującym, którzy zechcą udać się na wystawę Londyńską.

O takowéj Najwyższéj woli, zakommunikowanéj mi przez wspomnioną Kommissyę, mam zaszczyt Waszą Książęcą Mość zawiadomić, i zarazem upraszać: o polecenie podania onéj do wiadomości przemysłowców Królestwa Polskiego.

St. Petersburg, d. 3 (15) Stycznia 1851 r.

(podpisano) *Ig. Turkuł.*

№ 96.

N° 6.

Отношеніе о доставленіи мнѣнія по предмету учрежденія въ г. Варшавѣ Коммисіи для опредѣленія, какія произведенія и издѣлія Царства могутъ быть отправляемы непосредственно на Лондонскую выставку.

(21 Іюля (1 Августа) 1861 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Учрежденная въ С.-Петербургѣ Коммисія по участію Россіи въ имѣющей быть въ будущемъ году Лондонской выставкѣ вошла къ Господину и. д. Намѣстника Царства Польскаго съ двумя отзывами:

1) отъ 2 Іюня, № 70, при которомъ препровождены экземпляры циркуляра о выставкѣ, для опубликованія въ Царствѣ и приглашенія здѣшнихъ заводчиковъ и фабрикантовъ представить означенной Коммисіи свои издѣлія, по которымъ можно было бы судить о успѣхахъ промышленности въ Царствѣ; и

2) отъ 30 Іюня с. г., № 106, въ которомъ, признавая болѣе удобнымъ высылать здѣшнія издѣлія прямо въ Лондонъ на выставку, предполагаетъ учредить въ Варшавѣ вспомогательную Коммисію, которая бы, согласно съ указаніями Главной С.-Петербургской Коммисіи, занялась этимъ предметомъ, на сколько это касается Царства Польскаго.

Копіи обоихъ этихъ отзывовъ, съ однимъ экземпляромъ циркуляра, имѣю честь, съ разрѣшенія Господина и. д. Намѣстника Царства, препроводить въ Правительственную Коммисію на заключеніе: какимъ образомъ удовлетворить заявленному требованію,

N° 6.

Odezwa wzywająca o udzielenie opinii, co do ustanowienia w Warszawie Kommissyi do oceniania, jakie płody i wyroby krajowe mogą być wprost przesyłane na wystawę Londyńską.

(d. 21 Lipca (1 Sierpnia) 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Ustanowiona w St. Petersburgu Kommissya co do udziału, jaki Cesarstwo przyjąć ma w przyszłorocznéj wystawie w Londynie, uczyniła do p. o. Namiestnika Królestwa dwie odezwy:

1) na dniu 20 Czerwca r. b. № 70, przy któréj nadesłała egzemplarze okólnika o rzeczonéj wystawie, dla ogłoszenia go w Królestwie i wezwania tutejszych przemysłowców i fabrykantów, dla przesłania tejże Kommissyi wyrobów, świadczyć mogących o postępie przemysłu w Królestwie;

2) na dniu 30 Czerwca t. r. Nr. 106, w któréj uznając dogodniejszém, aby tutejsze płody posyłać na wystawę wprost do Londynu, proponuje ustanowienie posiłkowéj w Warszawie oddzielnéj Kommissyi, któraby, stósownie do wskazań głównéj Kommissyi St. Petersburgskiéj, zajęła się przedmiotem tym, o ile Królestwa dotycze.

Obie te odezwy w kopiach, wraz z jednym egzemplarzem wyż wspomnionego okólnika, z polecenia p. o. Namiestnika Królestwa, mam honor przesłać Kommissyi Rządowéj do opinii, w jaki najwłaściwszy sposób, mogłoby się stać zadosyć objawionemu

и какое затѣмъ слѣдовало бы сдѣлать объявленіе въ Царствѣ по этому предмету.

Варшава, 21 Іюля (1 Августа) 1861 года.

Статсъ-Секретарь при Государственномъ Совѣтѣ (подписано) *Энохъ*.

№ 4,503 и 4,658.

Приложеніе 1-ое къ N° 6-му.

Копія съ отношенія Высочайше учрежденной Коммисіи по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ къ исправляющему должность Намѣстника въ Царствѣ, Генералъ-Адъютанту Сухозанету.

Милостивый Государь, Николай Онуфріевичъ.

По возложенному на меня Высочайшей волей званію Предсѣдателя Высочайше учрежденной Коммисіи, вѣдѣнію которой поручено участіе нашего отечества въ Лондонской всемірной выставкѣ, открываемой въ будущемъ 1862 году, имѣю честь препроводить при семъ къ Вашему Высокопревосходительству 15 экземпляровъ изданнаго Коммисіею объявленія, съ тѣмъ, не угодно ли будетъ Вамъ, Милостивый Государь, приказать сдѣлать оное извѣстнымъ въ Царствѣ Польскомъ и пригласить сельскихъ хозяевъ и фабрикантовъ къ изготовленію для присылки въ Коммисію такихъ произведеній, которыя могли бы свидѣтельствовать на Лондонской выставкѣ о неоспоримыхъ успѣхахъ, сдѣланныхъ Царствомъ Польскимъ на поприщѣ промышленности.

żądaniu, i na taki wypadek, jakiéj treści wypadałoby w Królestwie uczynić obwieszczenie.

w Warszawie, d. 21 Lipca (1 Sierpnia) 1861 r.

Sekretarz Stanu przy Radzie Stanu (podpisano) *Enoch*.

Nr. 4,503 i 4,658.

1-szy Annex do Nr. 6-go.

Kopia z odezwy Kommissyi Najwyżéj ustanowionéj co do udziału Rossyi w wystawie powszechnéj w Londynie, do p. o. Namiestnika Królestwa Jenerał-Adjutanta Suchozaneta.

W skutek poruczonych mi z woli Najwyższéj obowiązków Prezydującego w Najwyżéj ustanowionéj Kommissyi, ktora zająć się ma czynnościami dotyczącémi udziału Cesarstwa Rossyjskiego w wystawie powszechnéj Londyńskiéj w roku przyszłym 1862, mam zaszczyt przesłać przy niniejszem JW. Panu 15 egzemplarzy ogłoszenia, wydanego przez Kommissyę, i zarazem upraszać, czylibyś JW. Pan nie raczył polecić podać takowe do wiadomości powszechnéj w Królestwie Polskiém, a także wezwać obywateli ziemskich i fabrykantów do przygotowania dla wysłania do Kommissyi takich wyrobów, któreby świadczyć mo-

Съ совершеннымъ почтеніемъ и такою же преданностію имѣю честь быть

Вашего Высокопревосходительства покорнѣйшимъ слугою,

(подписано) *Левшинъ.*

С.-Петербургъ, 2 Іюня 1861 года.

№ 70.

Приложеніе 2-е къ N° 6-му.

Копія съ отношенія Высочайше учрежденной Коммисіи по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ къ исправляющему должность Намѣстника въ Царствѣ, Генералъ-Адъютанту Сухозанету.

Милостивый Государь, Николай Онуфріевичъ.

Высочайше учрежденная Коммисія, вѣдѣнію которой поручено участіе Россіи въ имѣющей быть въ будущемъ 1862 году Лондонской всемірной выставкѣ, приняла на видъ, что непосредственное отправленіе изъ Варшавы предназначенныхъ къ высылкѣ на Лондонскую выставку произведеній Царства Польскаго можетъ быть произведено съ большимъ для тамошнихъ экспонентовъ удобствомъ и при значительномъ сокращеніи издержекъ на пересылку.

На сей конецъ Центральная С.-Петербургская Коммисія признавала бы полезнымъ учредить въ Варшавѣ вспомогательную Коммисію, которой могли бы быть предоставлены всѣ распоряженія по пріему, выбору и прямой отправкѣ въ Лондонъ произведеній Царства Польскаго, представляемыхъ на всемірную выставку.

gły na wystawie Londyńskiéj o niewątpliwym postępie Królestwa Polskiego pod względem przemysłu.

St. Petersburg, d. 2 Czerwca 1861 r.

(podpisano) *A. Lewszyn.*

Nr. 70.

2-gi Annex do Nr. 6-go.

Kopia z odezwy Kommissyi Najwyżéj ustanowionéj co do udziału Rossyi w wystawie powszechnéj w Londynie, do p. o. Namiestnika Królestwa Jenerał-Adjutanta Suchozaneta.

Najwyżéj ustanowiona Kommissya, kierująca czynnościami dotyczącemi udziału, jaki ma przyjąć Cesarstwo Rossyjskie w wystawie powszechnéj, mającéj się odbyć w Londynie w roku przyszłym 1862, zwróciła uwagę, że przesłanie wyrobów Królestwa Polskiego na rzeczoną wystawę, może być dokonane bezpośrednio z Warszawy, z większą dla wystawców dogodnością, i ze znaczną oszczędnością kosztów transportu.

W skutek tego Kommissya Centralna Petersburgska mniema, iż pożytecznem byłoby utworzenie w m. Warszawie Kommissyi pomocniczéj, któréj mogłoby być pozostawione wydawanie wszelkich rozporządzeń, dotyczących przyjmowania, wyboru i bezpośredniéj przesyłki do Londynu przeznaczonych na wystawę powszechną wyrobów Królestwa Polskiego.

Въ надеждѣ на благосклонную готовность Вашего Высокопревосходительства оказать дѣлу сему содѣйствіе, Высочайше учрежденная Коммисія положила обратиться къ Вамъ, Милостивый Государь, съ просьбою о принятіи зависящихъ отъ Васъ мѣръ къ учрежденію въ Варшавѣ сказанной вспомогательной Коммисіи, съ которою Центральная С.-Петербургская Коммисія вошла бы за симъ уже въ непосредственныя сношенія.

По возложенной на меня, за отсутствіемъ Господина Тайнаго Совѣтника Левшина, обязанности Предсѣдателя Высочайше учрежденной Коммисіи, имѣю честь довести о таковомъ ея заключеніи до свѣдѣнія Вашего Высокопревосходительства, покорнѣйше прося Васъ, Милостивый Государь, почтить меня увѣдомленіемъ о распоряженіяхъ, какія Вамъ угодно будетъ сдѣлать по сему предмету.

Съ истиннымъ почтеніемъ и совершенною преданностію имѣю честь быть

Вашего Высокопревосходительства покорнѣйшимъ слугою,

(подписано) *Бутовскій.*

С.-Петербургъ, 30 Іюня 1861 года.

№ 106.

Приложеніе 3-е къ № 6-му.

Объявленіе, № 1, о Лондонской всемірной выставкѣ въ 1862 году.

По Высочайшему повелѣнію, состоявшемуся въ 1-й день Мая сего года, учреждена въ С.-Петербургѣ особая Коммисія, на которую возложено начертаніе правилъ о порядкѣ пріема, разбора и отправки русскихъ произведеній на всемірную выставку,

W przekonaniu, że JW. Pan nie odmówi poparcia swego w tym przedmiocie, Najwyżéj ustanowiona Kommissya postanowiła upraszać Go o wydanie stosownych rozporządzeń, celem utworzenia w m. Warszawie wspomnionéj Kommissyi pomocniczéj, z którą Kommissya Centralna Petersburgska nie zaniechałaby wejść w bezpośrednie stosunki.

W nieobecności Tajnego Radcy Lewszyna, z obowiązku Prezydującego w Najwyżéj ustanowionéj Kommissyi, mam zaszczyt powyższy wniosek tejże Kommissyi zakommunikować JW. Panu, i zarazem upraszać najpokorniéj o udzielenie mi wiadomości o zarządzeniach, jakie JW. Pan uznasz właściwém wydać w niniejszym przedmiocie.

St. Petersburg, d. 30 Czerwca 1861 r.

(podpisano) *Butowski.*

Nr. 106.

3-ci Annex do Nr. 6-go.

Ogłoszenie № 1, o wystawie powszechnéj w Londynie w roku 1862.

Na mocy Najwyższego rozkazu z dnia 1-go Maja r. b. utworzoną została w St. Petersburgu oddzielna Kommissya, dla ułożenia przepisów o porządku przyjmowania, oceniania i wyprawiania wyrobów ruskich na wystawę powszechną, która z zezwolenia

открываемую, съ разрѣшенія Великобританскаго правительства, въ Лондонѣ въ будущемъ 1862 году, а за тѣмъ и дальнѣйшее посредничество между отечественными производителями и Лондонскою Коммисіею выставки.

Предсѣдателемъ Коммисіи Высочайше назначенъ Сенаторъ Тайный Совѣтникъ Левшинъ, а членами опредѣлены: отъ Министерства Императорскаго Двора Инженеръ-Генералъ-Лейтенантъ Соколовскій, отъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ фонъ-Эверсъ, отъ Министерства Финансовъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Бутовскій и Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Шереръ, отъ Министерства Государственныхъ Имуществъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Лоде, Статскій Совѣтникъ Петерсонъ и Коллежскій Ассессоръ Черняевъ, отъ Департамента Удѣловъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Гернстъ.

Приступивъ къ исполненію возложеннаго на нее порученія, Коммисія прежде всего долгомъ своимъ считаетъ сообщить ко всеобщему свѣдѣнію о послѣдовавшихъ уже распоряженіяхъ Королевскихъ Коммисаровъ Лондонской всемірной выставки, срокъ открытія которой назначенъ 1 Мая (19 Апрѣля) 1862 года, вслѣдъ за симъ Коммисія не замедлитъ публиковать и о своихъ по сему предмету постановленіяхъ.

Rządu Wielkiéj Brytanii ma być otwartą w Londynie w roku przyszłym 1862, poczém taż Kommissya pośredniczyć będzie między wystawcami wyrobów ruskich i Kommissyą Londyńską wystawy powszechnéj.

Na Prezydującego w rzeczonéj Kommissyi Najwyżéj przeznaczonym został Senator, Tajny Radca Lewszyn, Członkami zaś zostali mianowani: ze strony Ministeryum Dworu Cesarskiego Jenerał-Lejtenant Inżenieryi Sokołowski, z Ministeryum Spraw Zagranicznych, Rzeczywisty Radca Stanu Ewers, z Ministeryum Skarbu, Rzeczywisty Radca Stanu Butowski i Rzeczywisty Radca Stanu Szerer, z Ministeryum dóbr Państwa, Rzeczywisty Radca Stanu Lode, Radca Stanu Peterson i Assesor Kollegialny Czerniajew, z Departamentu dóbr Koronnych, Rzeczywisty Radca Stanu Hernst.

Po przystąpieniu do wykonania poruczonych jéj czynności, Kommissya przedewszystkiem uważa za obowiązek podać do wiadomości powszechnéj rozporządzenia Kommissarzy Królewskich wystawy Londyńskiéj, czas otwarcia któréj oznaczony został na dzień 1 Maja (19 Kwietnia) 1862 r., w następstwie zaś Kommissya nie zaniecha podać również do powszechnéj wiadomości i swoje w tym przedmiocie rozporządzenia.

№ 7.

Сообщеніе втораго объявленія С.-Петербургской Коммисіи объ участіи, какое могутъ принять промышленники Царства въ Лондонской выставкѣ отправкою своихъ произведеній и издѣлій.

(7 (19) Августа 1861 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Учрежденная въ С.-Петербургѣ по Высочайшей волѣ Коммисія по участію Россіи въ имѣющей быть въ будущемъ году Лондонской всемірной выставкѣ, при отзывѣ отъ 10 Іюля с. г., № 107, представила Господину и. д. Намѣстника Царства экземпляры втораго циркуляра о сей выставкѣ.

Копію этого отзыва съ десятью экземплярами циркуляра (*), съ разрѣшенія Господина и. д. Намѣстника Царства, имѣю честь препроводить въ Правительственную Коммисію въ послѣдствіе отзыва моего отъ 21 Іюля (1 Августа) с. г., № $^{4503}/_{4658}$.

Варшава, 7 (19) Августа 1861 года.

Тайный Совѣтникъ (подписано) *Карницкій.*

№ 5,086.

(*) Циркуляръ этотъ здѣсь не помѣщается, такъ какъ основанное на оном, относящееся исключительно къ Царству Польскому объявленіе помѣщено въ приложеніи къ № 8-му.

№ 7.

Przesyłka drugiego obwieszczenia Kommissyi Petersburgskiéj o udziale, jaki przemysłowcy krajowi przyjąć mogą w zaprodukowaniu swoich płodów i wyrobów na wystawie Londyńskiéj.

(d. 7 (19) Sierpnia 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Ustanowiona z rozkazu Najwyższego w St. Petersburgu Kommissya, co do udziału, jaki ma przyjąć Cesarstwo w przyszłorocznéj powszechnéj wystawie Londyńskiéj, przy odezwie z dnia 10 Lipca r. b. Nr. 107, zakommunikowała p. o. Namiestnika Królestwa egzemplarze drugiego obwieszczenia o tejże wystawie.

Kopię takowéj odezwy, wraz z dziesięcioma egzemplarzami nadesłanego przy niéj obwieszczenia (*), z polecenia p. o. Namiestnika Królestwa, mam honor zakommunikować Kommissyi Rządowéj, w odwołaniu się do odezwy mej z dnia 21 Lipca (2 Sierpnia) r. b., Nr. $^{4503}/_{4658}$.

w Warszawie, dnia 7 (19) Sierpnia 1861 roku.

Tajny Radca (podpisano) *Karnicki.*

Nr. 5,086.

(*) Obwieszczenia tego nie zamieszcza się tu, z powodu, że takież ogłoszenie, osnowane na jego podstawie i zastosowane wyłącznie do Królestwa Polskiego, pomieszczone jest niżéj jako annex do Nr. 8-go.

№ 8.

Постановленіе объ учрежденіи въ г. Варшавѣ Комитета для опредѣленія достоинства произведеній и издѣлій Царства, заслуживающихъ отправленія на Лондонскую выставку 1862 года.

(28 Августа (9 Сентября) 1861 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

Господинъ исправляющій должность Намѣстника въ Царствѣ, вслѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи отъ 15 (27) Августа с. г., за № $^{24761}/_{5693}$, изъявилъ согласіе на учрежденіе въ г. Варшавѣ предположеннаго Коммисіею Комитета по принятію Царствомъ Польскимъ участія въ имѣющей быть въ будущемъ 1862 году всемірной Лондонской выставкѣ и, предоставивъ этой Коммисіи сдѣлать соотвѣтственныя публикаціи и предпринять надлежащія мѣры поощренія, вмѣстѣ съ тѣмъ изволилъ постановить, что перевозка признанныхъ соотвѣтственными для выставки предметовъ въ Лондонъ и обратно будетъ произведена на счетъ Казны.

Объ установленіи помянутаго Комитета въ Варшавѣ вмѣстѣ съ тѣмъ поставлена въ извѣстность С.-Петербургская Коммисія по дѣламъ выставки; о чемъ, по порученію Г. исправляющаго должность Намѣстника въ Царствѣ, увѣдомляя Коммисію, имѣю честь препроводить при семъ полученное при прилагаемомъ у сего въ копіи отзывѣ С.-Петербургской Коммисіи отъ 15 Августа

№ 8.

Decyzya o utworzeniu w Warszawie Komitetu do oceniania płodów i wyrobów krajowych, zasługujących na przesłanie ich na wystawę Londyńską, w r. 1862 do odbycia naznaczoną.

(d. 28 Sierpnia (9 Września) 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

P. o. Namiestnika Królestwa, w skutku przedstawienia Kommissyi Rządowéj z dnia 15 (29) Sierpnia roku bieżącego Nr. $^{24761}/_{5693}$, zgodzić się raczył na utworzenie w Warszawie proponowanego przez Kommissyę Rządową Komitetu, mającego się zająć udziałem Królestwa w powszechnéj wystawie Londyńskiéj, w roku przyszłym 1862 odbyć się mającéj, pozostawiając Kommissyi Rządowéj dopełnienie odpowiednich obwieszczeń i przedsięwzięcie właściwych środków zachęty, a zarazem wyrzec raczył: że transport przedmiotów na wystawę zakwalifikowanych, ma być dopełniony kosztem Rządu na miejsce do Londynu i napowrót.

O ustanowieniu Komitetu w Warszawie, Komitet wystawy w Petersburgu jednocześnie uprzedzonym zostaje, o czém uwiadamiając Kommissyę Rządową, mam honor, z polecenia p. o. Namiestnika Królestwa, przesłać jéj zarazem, otrzymane przy załączającéj się tu w kopii odezwie Komitetu St. Petersburgskiego

сего года, за № 317, дополнительное объявленіе о Лондонской выставкѣ.

Варшава, 28 Августа (9 Сентября) 1861 года.

Тайный Совѣтникъ (подписано) *Карницкій*.

№ 5,565 и 5,581.

Примѣчаніе. Вмѣсто упомянутаго отзыва С. Петербургской Коммисіи и дополнительнаго ея объявленія, помѣщается здѣсь объявленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, примѣненное собственно къ Царству Польскому.

Приложеніе къ № 8-му.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Впослѣдствіе помѣщеннаго въ Варшавскихъ періодическихъ изданіяхъ и въ губернскихъ вѣдомостяхъ распоряженія Коммисара Ея Величества Великобританской Королевы по предмету принятія и помѣщенія на имѣющей быть въ 1862 году всемірной выставкѣ въ Лондонѣ, произведеній промышленности и художественныхъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ объявляетъ во всеобщее свѣдѣніе слѣдующее.

ГЛАВА I.

О произведеніяхъ промышленности земледѣльческой, горнозаводской и мануфактурной.

§ 1.

Сборнымъ пунктомъ всѣхъ произведеній, имѣющихъ быть высланными изъ Царства Польскаго на Лондонскую выставку, назначается столичный городъ Варшава.

Пріемъ сказанныхъ предметовъ будетъ производиться непосредственно установленнымъ для сей цѣли Правительственною

z dnia 15 Sierpnia r. b. Nr. 317, dodatkowe obwieszczenie o wystawie Londyńskiéj.

w Warszawie, d. 28 Sierpnia (9 Września) 1861 roku.

Radca Tajny (podpisano) *Karnicki*.

Nr. 5,565 i 5581.

Uwaga. W miejsce powołanéj odezwy Komitetu Petersburgskiego i dodatkowego jego obwieszczenia, zamieszcza się poniżéj obwieszczenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, jako zastósowane wyłącznie do Królestwa Polskiego.

Annex do Nr. 8-go.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

W następstwie ogłoszonego w Warszawskich pismach czasowych i dziennikach gubernialnych, rozporządzenia Kommissarzy Najjaśniejszéj Królowéj Wielkiéj Brytanii, o przyjmowaniu i umieszczaniu płodów przemysłowych i utworów sztuk pięknych, na odbyć się mającéj w roku 1862 powszechnej wystawie w Londynie, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości publicznéj, co następuje:

ODDZIAŁ I.

O płodach przemysłu rolniczego, górniczego i rękodzielniczego.

§ 1.

Na punkt składowy dla wszelkich płodów, na wystawę Londyńską z Królestwa Polskiego wysłać się mających, przeznacza się miasto stołeczne Warszawa

Przyjmowanie powyższych przedmiotów, uskutecznianém będzie, pod bezpośrednim nadzorem Komitetu, w tym celu przy

Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ Комитетомъ, подъ предсѣдательствомъ Директора Отдѣленія Промышленности и Художествъ, къ которому слѣдуетъ также обращаться со всѣми по этому дѣлу требованіями.

§ 2.

Такъ какъ, на основаніи 13 и 14 §§ приведеннаго распоряженія Англійскихъ Коммисаровъ, пріемъ присылаемыхъ вообще предметовъ на всемірную Лондонскую выставку будетъ тамъ производиться не долѣе Понедѣльника 19 (31) Марта 1862 года включительно, а предметы громоздкіе или тяжелые, коихъ установка потребуетъ значительнаго труда, должны быть доставлены въ Лондонъ, еще ранѣе, а именно, не позже Субботы 17 Февраля (1 Марта) 1862 года; то Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ назначается крайній срокъ для присылки въ Комитетъ, въ Варшаву, могущихъ быть предназначенными на сказанную выставку произведеній здѣшней страны, на 3 (15) Января 1862 года. Доставленные послѣ сего числа предметы, вовсе не будутъ приняты для оцѣнки въ Комитетъ, ни же отосланы въ Лондонъ.

§ 3.

Число, вѣсъ или мѣра предметовъ, назначенныхъ на выставку, предоставляется опредѣлить Гг. экспонентамъ; по вниманію однако, что въ зданіи выставки для произведеній Россіи съ Царствомъ Польскимъ и Великимъ Княжествомъ Финляндскимъ будетъ отведено не болѣе 13,000 квадратныхъ футовъ, изъ коихъ половина отойдетъ подъ проходы, а равно, что, для споспѣшествованія нашимъ внѣшнимъ торговымъ соотношеніямъ, желательно, чтобы разнообразная туземная производительность наша была надлежащимъ образомъ представлена и оцѣнена на всемірной выставкѣ, — Гг. экспоненты симъ предваряются, что на выставку слѣдуетъ высылать товары, въ своемъ родѣ отборные, въ коли-

Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, pod prezydencyą Dyrektora Wydziału przemysłu i kunsztów ustanowionego, do którego też wszelkie żądania w tym względzie odnoszone być winny.

§ 2.

Ponieważ na mocy § § 13 i 14 wspomnionego rozporządzenia Kommissarzy angielskich, przyjmowanie przedmiotów na powszechną wystawę Londyńską, dopełnianém będzie tamże niedłużéj, jak do Poniedziałku 19 (31) Marca 1862 roku włącznie, przedmioty zaś znacznéj objętości i ciężaru, których ustawienie wymaga wielkiego zachodu, wcześniéj jeszcze do Londynu dostarczane być winny, a mianowicie nie późniéj jak do Soboty 17 Lutego (1 Marca) 1862 roku; przeto Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych naznacza ostateczny termin do przysyłki do Komitetu w Warszawie, płodów z kraju tutejszego na rzeczoną wystawę przeznaczyć się mogących, na dzień 3 (15) Stycznia 1862 roku. Rzeczy po tym terminie dostawione, ani przyjęte do ocenienia przez Komitet, ani odesłane do Londynu nie będą.

§ 3.

Ilość, waga, lub miara przedmiotów, na wystawę przeznaczonych, pozostawia się uznaniu wystawców; ze względu jednak, że w gmachu wystawy dla płodów Państwa Rossyjskiego, łącznie z Królestwem Polskiém i Wielkiém Księztwem Finlandzkiém, wydzieloną będzie przestrzeń niewiększa nad 13,000 stóp kwadratowych, których połowę na przejścia obrócić wypadnie, jak niemniéj, że dla wzmocnienia stosunków handlowych zewnętrznych pożądanem jest, aby różnorodna produkcya ojczysta należycie na wystawie całego świata przedstawioną i ocenioną była, uprzedza się niniejszém wystawców, że na wystawę dostarczane być mają towary w swoim rodzaju wyborowe, i choć nie w zbyt wielkiéj

чествѣ, хотя и не слишкомъ значительномъ, но достаточномъ для удобнаго и опредѣлительнаго сужденія о ихъ качествѣ и о промышленныхъ способахъ производства.

На Лондонскую выставку не будутъ отправлены предметы, не имѣющіе никакого промышленнаго, техническаго, ученаго или артистическаго значенія.

Для соображенія прилагается къ сему §-у списокъ предметовъ, съ которыми туземная промышленность могла бы выступить на всемірную выставку. Предметы, хотя и не поименованные въ этомъ спискѣ, если подходятъ подъ общія его оглавленія, будутъ также приниматься для выставки, лишь бы они были вѣрными представителями дѣйствительно существующихъ у насъ хозяйствъ, промысловъ и ремеслъ.

Въ этомъ же спискѣ, въ скобкахъ, означено противъ нѣкоторыхъ предметовъ, въ какомъ количествѣ (мѣрою, числомъ или вѣсомъ) желательно имѣть каждый сортъ оныхъ на выставкѣ.

Указаніе это не имѣетъ значенія непремѣннаго постановленія

Количество или вѣсъ вещей или издѣлій, особенно замѣчательныхъ и свидѣтельствующихъ о высокомъ развитіи какой либо отрасли туземной промышленности, не подлежатъ ограниченію.

§ 4.

Присылаемыя для выставки произведенія должны сопровождаться обыкновенными накладными, въ коихъ обозначается въ подробности: количество, мѣра или вѣсъ и цѣна каждаго наименованія и сорта высылаемыхъ вещей. Кромѣ того, при каждой партіи или отдѣльной вещи, должно представлять особое объявленіе за подписью экспонента или его повѣреннаго, означающее:

a) имя и фамилію экспонента, либо наименованіе торговой фирмы; званіе и мѣстожительство экспонента или мѣсто, гдѣ находится заводъ; городскіе адресы съ наименованіемъ улицы и номера дома, сельскіе адресы съ поименованіемъ губерніи, уѣзда и ближайшей почтовой станціи;

ilości, w takiéj jednak, aby dostateczną była do wydania pewnego sądu o ich przymiotach i sposobach produkcyi.

Nie będą wysyłane do Londynu przedmioty, żadnego przemysłowego, technicznego, naukowego, lub artystycznego znaczenia nie mające.

Dla wiadomości dołącza się do tego §-u wykaz przedmiotów, z któremi przemysł krajowy mógłby wystąpić na wystawę powszechną. Przedmioty, chociażby i niewyszczególnione w tym wykazie, jeżeli dadzą się podciągnąć pod ogólne oddziały onego, będą również przyjmowane na wystawę, z warunkiem, aby były prawdziwémi przedstawicielami gospodarstw, przemysłu i rzemiosł, rzeczywiście w kraju istniejących.

W tymże samym wykazie, w nawiasach, przy niektórych przedmiotach, oznaczoną jest ilość (liczba miara, lub waga), jaka byłoby pożądaném, iżby z każdego gatunku na wystawie była przedstawioną.

Wskazanie to nie ma wszakże znaczenia koniecznego przepisu.

Ilość, miara, lub waga rzeczy, albo wyrobów, szczególnie na uwagę zasługujących i świadczących o znakomitém rozwinięciu pewnéj gałęzi przemysłu krajowego, ograniczeniu nie ulegają.

§ 4.

Płody na wystawę nadsyłane, zaopatrzone być mają w zwyczajne faktury, w których szczegółowo oznaczone być winny: ilość, miara, lub waga, oraz cena każdego gatunku i nazwy przedmiotu. Oprócz tego, do każdego pojedyńczego przedmiotu lub partyi, dołączać należy osobną deklaracyę, przez wystawcę lub jego pełnomocnika podpisaną, obejmującą:

a) imię i nazwisko wystawcy, lub nazwę firmy handlowéj; stan i miejsce zamieszkania wystawcy lub miejsce istnienia fabryki; nazwisko miasta, oraz ulicy i numer domu; nazwisko wsi, z oznaczeniem gubernii, powiatu i najbliższéj stacyi pocztowéj;

b) вещамъ, составляющимъ предметы внутренней или отпускной торговли, оптовыя и фабричныя цѣны мѣстныя, вещамъ, не составляющимъ предмета обыкновенной торговли или рѣдкимъ, дѣйствительная цѣна показывается по усмотрѣнію самаго экспонента;

c) отношеніе экспонента къ представляемымъ имъ вещамъ, т. е. составляютъ ли онѣ собственное, его фабрики, или его имѣнія произведеніе, или издѣліе, или сдѣланы другимъ лицомъ, по плану или изобрѣтенію экспонента, или составляютъ онѣ только предметъ торговли экспонента, или, наконецъ, просто частную его собственность;

d) особыя краткія поясненія о производствѣ, а именно:

1) о земледѣльческихъ произведеніяхъ достаточно указать порядокъ сѣво-оборота, въ которомъ произведеніе получено и съ какой почвы, также величину посѣва; о дикорастущихъ же произведеніяхъ — почву и мѣсто произрастенія;

2) объ ископаемыхъ произведеніяхъ слѣдуетъ поименовать мѣсто рожденія и количество ежегоднаго ихъ добыванія;

3) о ремесленныхъ, заводскихъ, мануфактурныхъ произведеніяхъ показать количество или цѣнность ежегоднаго производства, и какіе въ этомъ производствѣ употребляются матеріалы, туземные или иностранные, а также и средства фабрикаціи: машинное или ручное производство.

§ 5.

Въ объявленіи, о которомъ упоминается въ § 4, настоящихъ правилъ, экспонентъ долженъ кромѣ того, ясно выразиться, о томъ, что дѣлать съ его вещами по окончаніи выставки: возвратить ли сіи вещи ему или продать ихъ въ Лондонѣ, не ниже фактурныхъ цѣнъ на счетъ экспонента, съ доставленіемъ ему выручки, за вычетомъ могущихъ причитаться англійскихъ пошлинъ, согласно параграфу 104 объявленія Лондонскихъ Коммисаровъ,

b) hurtowe ceny miejscowe i fabryczne przedmiotów handlu wewnętrznego albo zewnętrznego. Na przedmiotach niestanowiących artykułów handlu zwyczajnego, oraz szczególnych, cena rzeczywista może być oznaczoną podług uznania wystawcy;

c) stosunek wystawcy do przedmiotów przez niego przedstawianych, to jest, czy takowe są własnym jego wyrobem, jego fabryki, lub płodem jego majątku, czy też przez inną osobę, podług planu lub pomysłu wystawcy, wykończone zostały; albo, czy są przedmiotem handlu dla wystawcy; czyli też nakoniec stanowią prywatną tylko własność jego;

d) oddzielne w krótkości objaśnienie o produkcyi, a mianowicie:

1) przy płodach rolniczych, dostateczném jest wykazać porządek płodozmianu, w którym zboże otrzymano lub inny produkt; gatunek gruntu i ilość wysiewu; przy płodach dzikorosnących: rodzaj gruntu i miejsce ich rośnięcia;

2) przy ciałach kopalnych, wymienić należy nazwę miejsca ich eksploatacyi, i ilość, w jakiéj corocznie są wydobywane;

3) przy wyrobach rzemieślniczych i fabrycznych oznaczyć: ilość lub wartość rocznéj produkcyi i jakie do niéj są używane materyały, krajowe lub zagraniczne, również i środki fabrykacyi, to jest: czy takowa za pomocą machiny, czy też siłą rąk ludzkich odbywa się.

§ 5.

W deklaracyi, o któréj w § 4-m niniejszych przepisów jest mowa, wystawca obowiązany jest, oprócz tego, dokładnie wyrazić, jak należy postąpić z przedmiotami, przez niego przedstawionémi, po zamknięciu wystawy, to jest, czy pragnie aby mu zwrócone były, lub też podług cen fakturą oznaczonych, na jego korzyść w Londynie sprzedane zostały, z przesłaniem mu otrzymanéj ztąd kwoty, po potrąceniu z niéj cła, jeżeli takowe podług § 104-go ob-

или передать вещи какому либо лицу или учрежденію въ Лондонѣ, или, наконецъ, предоставить вещи въ распоряженіе Русской Коммисіи.

§ 6.

Произведенія, предназначенныя на Лондонскую выставку, доставляются въ Варшаву на счетъ самихъ экспонентовъ, откуда на ихъ же счетъ отправляются по возвращеніи изъ Лондона.

Содѣйствіе со стороны Правительства Царства состоитъ въ томъ, что произведенія, которыя при надлежащихъ фактурахъ и свѣдѣніяхъ доставляются своевременно въ Варшаву, будутъ отправлены въ Лондонъ и оттуда обратно на иждивеніи Казны, которая равномѣрно принимаетъ на свой счетъ и страхованіе вещей во время ихъ провоза.

Во все время выставки, вещи будутъ охраняемы на счетъ Русскаго Правительства подъ надзоромъ особаго агента, по окончаніи же выставки съ ними будетъ поступлено по желанію самихъ экспонентовъ, согласно съ § 5-мъ.

Желающіе застраховать свои произведенія во время выставки дѣлаютъ это на свой счетъ.

Равномѣрно не возбраняется экспонентамъ отправлять при своихъ вещахъ довѣренныхъ лицъ.

§ 7.

Желающій выставить предметы очень большаго вѣса, требующія устройства фундамента или особыхъ крѣпей, или машины, которыя слѣдуетъ привести въ дѣйствіе на самой выставкѣ, при помощи паровъ или давленія воды, — имѣютъ о томъ заявить Варшавскому Комитету по Лондонской выставкѣ не позже 18 (30) Ноября 1861 года, съ означеніемъ размѣра и вѣса сихъ предметовъ, и буде это машины — количества силы, потребной для приведенія ихъ въ дѣйствіе. Отправленіе такихъ предметовъ можетъ послѣдовать не иначе, какъ по полученіи экспонентомъ отъ Варшавскаго Комитета извѣщенія о томъ, что Лондонская

wieszczenia Kommissarzy Londyńskich przypadać będzie; czy też życzy sobie, aby przedmioty te doręczone były pewnéj wskazanéj osobie lub instytucyi istniejącéj w Londynie, albo wreszcie oddane zostały pod rozporządzenie Kommissyi Rossyjskiéj.

§ 6.

Przedmioty na wystawę Londyńską przeznaczone, mają być do Warszawy dostawione, i ztąd, po powrocie z Londynu, zabrane kosztem wystawców.

Pomoc ze strony Rządu Królestwa polega na tém, że przedmioty zaopatrzone w odpowiednie faktury oraz wiadomości, i w właściwym czasie do Warszawy dostarczone, odesłane zostaną do Londynu i ztamtąd napowrót przywiezione kosztem Skarbu tutejszego, który również przyjmuje na siebie i koszt ubezpieczenia ich podczas podróży.

W ciągu wystawy, pilnowanie przedmiotów odbywać się będzie kosztem Rządu Rossyjskiego, pod dozorem oddzielnego ajenta; po skończeniu zaś onéj, postąpioném będzie z takowémi odpowiednio do życzenia wystawców, jak opiewa § 5.

Pragnący ubezpieczyć swoje towary przez czas wystawy, winni to dopełnić swoim kosztem.

Nie zabrania się wystawcom wysyłać przy swoich rzeczach, osoby zaufane.

§ 7.

Mający zamiar przedstawić przedmioty bardzo wielkiego ciężaru, wymagające urządzenia fundamentów, lub oddzielnych wiązań, albo też machiny, celem puszczenia ich w ruch na wystawie za pomocą pary lub ciśnienia wody, obowiązani są dać znać o tem Komitetowi wystawy Londyńskiéj w Warszawie, nie późniéj, jak do dnia 18 (30) Listopada 1861 roku, z oznaczeniem rozmiaru i wagi przedmiotów; gdyby zaś to były machiny, z wymienieniem wielkości siły do wprowadzenia ich w ruch potrzebnéj. Wysyłka podobnych przedmiotów nie może nastąpić inaczéj, jak po udzieleniu wystawcy przez Komitet Warszawski za-

Коммисія согласна на отводъ достаточнаго мѣста и доставленіе потребной движущей силы.

§ 8.

Если экспоненту желательно отправить свои произведенія или издѣлія на выставку не чрезъ посредство Варшавскаго Комитета, то онъ можетъ это сдѣлать на свой счетъ, но не иначе, какъ по представленіи въ Комитетъ копіи съ фактуры и особаго объявленія, согласно съ § 4-мъ, и по предварительномъ полученіи отъ сего Комитета извѣщенія, что о допущеніи этихъ вещей на выставку сообщено Русскому агенту въ Лондонѣ.

§ 9.

Независимо отъ сихъ общихъ правилъ, экспоненты не должны упускать изъ виду и другихъ распоряженій, сдѣланныхъ по предмету выставки Англійскими Коммисарами, кои опубликованы въ Варшавскихъ періодическихъ изданіяхъ и въ губернскихъ вѣдомостяхъ.

ГЛАВА II.

О произведеніяхъ изящныхъ искусствъ.

§ 1.

По части изящныхъ искусствъ всѣ произведенія, предназначенныя на Лондонскую всемірную выставку, должны быть адресованы въ установленный въ Варшавѣ Комитетъ для оцѣнки и отправленія назначенныхъ на эту выставку предметовъ, не позже 3 (15) Января 1862 года.

§ 2.

Пересылку произведеній изъ Варшавы въ Лондонъ и обратно, а также упаковку ихъ, принимаетъ на себя Варшавскій Ко-

wiadomienia, że Kommissya Londyńska zgodziła się na wyznaczenie odpowiedniego dla nich miejsca i podjęła się dostarczenia potrzebnéj siły poruszalnéj.

§ 8.

Życzący sobie odesłać wyroby swoje lub płody na wystawę rzeczoną bez pośrednictwa Komitetu Warszawskiego, mogą to dopełnić swoim kosztem, ale nieinaczéj, jak po złożeniu Komitetowi kopii faktury i oddzielnéj deklaracyi, stosownie do § 4-go, i nie wprzód, jak po otrzymaniu od tegoż Komitetu zawiadomienia, że o przypuszczeniu jego rzeczy na wystawę, dano znać ajentowi Rossyjskiemu w Londynie.

§ 9.

Niezależnie od niniejszych ogólnych przepisów, wystawcy obowiązani są mieć na względzie i inne rozporządzenia, przez Kommissarzy Angielskich wydane, a do wiadomości powszechnéj podane przez Warszawskie pisma czasowe i dzienniki gubernialne.

ODDZIAŁ II.

O utworach sztuk pięknych.

§ 1.

Wszelkie utwory sztuk pięknych, na powszechną wystawę Londyńską przeznaczone, winny być nadsyłane pod adresem Komitetu, ustanowionego w Warszawie do ocenienia i wysyłki przedmiotów na tęż wystawę przeznaczonych, niepóźniéj wszakże, jak do dnia 3 (15) Stycznia 1862 r.

§ 2.

Przesyłką utworów z Warszawy do Londynu i napowrót, tudzież ich upakowaniem, zajmować się będzie Komitet wystawy

митетъ по выставкѣ; помѣщеніе же сихъ произведеній на выставкѣ будетъ произведено Русскою Коммисіею въ Лондонѣ, или ея агентомъ тамъ же.

Присылка сказанныхъ произведеній въ Варшаву и принятіе ихъ по возвращеніи изъ Лондона должны быть исполнены экспонентами на собственный ихъ счетъ.

§ 3.

Русская Коммисія въ Лондонѣ или ея агентъ тамъ же будутъ наблюдать за совершенною сохранностію вещей. Желающіе застраховать свои произведенія на самой выставкѣ дѣлаютъ это на свой счетъ.

§ 4.

Всѣ художественныя произведенія должны быть доставлены съ означеніемъ: имени художника, названія его произведенія и, если возможно, времени, когда оно сдѣлано.

§ 5.

Художники, желающіе продать свои произведенія, обязаны сообщить заблаговременно цѣну Варшавскому Комитету по Лондонской выставкѣ.

§ 6.

Варшавскій Комитетъ принимаетъ на себя издержки по заготовленію соотвѣтственныхъ рамъ къ картинамъ и стеколъ къ эстампамъ, принадлежащимъ тѣмъ изъ художниковъ, кои не въ состояніи будутъ это сдѣлать на свой счетъ.

§ 7.

Всѣ художественныя произведенія, до отсылки оныхъ

w Warszawie, umieszczenia zaś ich na takowéj dopełni Kommissya Rossyjska w Londynie lub ajent jéj tamże.

Przywóz utworów rzeczonych do Warszawy i wzięcie ich ztąd po powrocie z Londynu, artyści swoim kosztem dopełnią.

§ 3.

Kommissya Rossyjska w Londynie lub jéj ajent tamże, czuwać będzie nad całością powierzonych przedmiotów. Pragnący ubezpieczyć swe utwory przez ciąg wystawy, uskutecznią to swoim kosztem.

§ 4.

Wszelkie utwory sztuk pięknych powinny być dostawione z wymienieniem: nazwiska artysty, nazwy jego utworu, i o ile można czasu, w którym tenże wykończony został.

§ 5.

Artyści, pragnący sprzedać swoje utwory, obowiązani są cenę takowych wcześnie nadesłać Komitetowi wystawy Londyńskiéj w Warszawie.

§ 6.

Komitet Warszawski przyjmuje na siebie koszta sprawienia odpowiednich ram do obrazów i szkła do kopersztychów dla tych artystów, którzy nie będą w stanie tego dopełnić własnémi środkami.

§ 7.

Każdy z utworów sztuk pięknych, przed odesłaniem do Lon-

въ Лондонъ, будутъ представлены на предварительное одобреніе Варшавской Художественной Школы.

§ 8.

Такъ какъ Лондонская всемірная выставка имѣетъ цѣлью показать успѣхи изящныхъ искусствъ, въ періодѣ времени съ 1851 по 1861 годъ включительно, то желательно, чтобы владѣльцы лучшихъ этого рода произведеній одолжили ихъ на время выставки и чрезъ то доставили возможность показать успѣхи и настоящее состояніе изящныхъ искусствъ въ Царствѣ Польскомъ

Варшава, 7 (19) Октября 1861 года.

N° 9.

Постановленіе о застрахованіи и упаковкѣ на счетъ Казны Царства произведеній и издѣлій Царства, признанныхъ заслуживающими отправленія на Лондонскую выставку 1862 года.

(14 (26) Октября 1861 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Господину и. д. Намѣстника въ Царствѣ, вслѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи отъ 27 Сентября (9 Ок-

dynu, oddany zostanie pod sąd Warszawskiéj Szkoły Sztuk Pięknych.

§ 8.

Ponieważ celem wystawy powszechnéj Londyńskiéj jest wykazanie postępu sztuk pięknych w ciągu czasu od roku 1851 do roku 1861 włącznie, pożądaném przeto jest, aby posiadający celniejsze utwory, zechcieli użyczyć takowych na czas wystawy i tym sposobem dali możność wykazania postępu, oraz rzeczywistego stanu sztuk pięknych w Królestwie Polskiém.

w Warszawie, d. 7 (19) Października 1861 r.

N° 9.

Decyzya o ubezpieczeniu i opakowaniu kosztem Skarbu Królestwa płodów i wyrobów krajowych, uznanych za zasługujące do wysłania na wystawę Londyńską, w roku 1862 odbyć się mającą.

(d. 14 (26) Października 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

P. o. Namiestnika Królestwa, w skutek przedstawienia Kommissyi Rządowéj z dnia 27 Września (9 Października) roku bie-

тября) сего года, № $^{26696}/_{6147}$, угодно было изъявить согласіе на то, чтобы застрахованіе посылаемыхъ изъ Царства на Лондонскую выставку предметовъ, на время пересылки ихъ туда и обратно, а также укупорку предметовъ изящныхъ искусствъ, какъ равно покупку для картинъ менѣе зажиточныхъ артистовъ рамъ и стеколъ для эстамповъ, назначенныхъ къ высылкѣ на выставку, принять на счетъ суммъ Казны Царства.

Варшава, 14 (26) Октября 1861 года.

Тайный Совѣтникъ (подписано) *Карницкій.*

№ 6,359.

N° 10.

Увѣдомленіе о назначеніи 2,000 р. с. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, предназначенныхъ на Лондонскую выставку.

(4 Января 1863 г.)

Въ Варшавскій вспомогательный по Лондонской всемірной выставкѣ Комитетъ.

Высочайше учрежденная Коммисія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.

Распорядительный Комитетъ Русскаго отдѣла всемірной выставки сообщилъ Коммисіи отношеніе Варшавскаго Комитета,

żącego Nr. $^{26696}/_{6147}$ zgodzić się raczył, aby koszt ubezpieczenia przedmiotów, wysyłanych na wystawę do Londynu z Królestwa Polskiego, w czasie ich podróży do Londynu i napowrót, oraz upakowanie utworów sztuk pięknych, jak niemniéj sprawienie mniéj zamożnym artystom ram do obrazów i szkieł do kopersztychów, na będącą w mowie wystawę wysyłać się mających, przyjęty został na rachunek Skarbu Królestwa.

w Warszawie, dnia 14 (26) Października 1861 r.

Tajny Radca (podpisano) *Karnicki.*

№ 6,359.

N° 10.

Zawiadomienie, o wyznaczeniu funduszu rsr. 2,000 na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na wystawę Londyńską.

(d. 4 Stycznia 1863 r.)

Do Komitetu pomocniczego, utworzonego w Warszawie do czynności dotyczących wystawy powszechnéj w Londynie.

Kommissya Najwyżéj ustanowiona co do przyjęcia przez Rossyę udziału w powszechnéj wystawie Londyńskiéj.

Komitet oddziału Ruskiego wystawy powszechnéj zakomunikował Kommissyi odezwę Komitetu Warszawskiego z dnia 26

отъ 26 Октября (7 Ноября) прошлаго года, за № 165, касательно ассигнованія въ распоряженіе сего Комитета денежныхъ средствъ, въ размѣрѣ 3,600, р. с., на покрытіе расходовъ по перевозкѣ въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, представленныхъ на помянутую выставку.

Имѣя въ виду, что вышеозначенная сумма проектирована примѣрно Варшавскимъ Комитетомъ и на расходы по обратной перевозкѣ вещей изъ Лондона, Коммисія имѣетъ честь препроводить при семъ въ Комитетъ, пока, двѣ тысячи р. с., покорнѣйше прося о полученіи сихъ денегъ увѣдомить и за симъ въ расходованіи оныхъ представить отчетъ по узаконенной формѣ.

С.-Петербургъ, 4 Января 1863 года.

Предсѣдатель (подписано) *Левшинъ.*

№ 716.

Października (7 Listopada) r. z. Nr. 165, o wyassygnowaniu do dyspozycyi tegoż Komitetu summy rsr. 3,600 na pokrycie wydatków, potrzebnych na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na pomienioną wystawę.

Wziąwszy na uwagę, że summa powyższa oznaczoną została przez Komitet Warszawski w przybliżeniu i łącznie z wydatkami przewozu przedmiotów napowrót z Londynu, Kommissya ma zaszczyt przesłać przy niniejszem Komitetowi, tymczasowie, summę rsr. dwa tysiące, i uprasza zarazem o udzielenie z odbioru takowéj stosownego zawiadomienia, tudzież o nadesłanie rachunku w przepisanéj formie.

St. Petersburg, d. 4 Stycznia 1863 r.

Prezydujący (podpisano) *Lewszyn.*

№ 716.

N° 11.

Увѣдомленіе о прибавочномъ назначеніи 1,250 р. 31 коп. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, назначенныхъ на Лондонскую выставку.

(17 Сентября 1863 года.)

Въ Варшавскій вспомогательный по Лондонской выставкѣ Комитетъ.

Высочайше учрежденная Коммисія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.

Согласно отношенію Комитета отъ 24 Августа (5 Сентября) сего года, за № 178, Коммисія имѣетъ честь препроводить при семъ, въ дополненіе уже посланныхъ при отношеніи 4 Января 1863 года, № 716, 2,000 р. с., еще тысячу двѣсти пятьдесятъ р. тридцать одну коп., причитающіеся, по доставленному въ Коммисію счету, на покрытіе расходовъ по отправкѣ въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній Царства Польскаго, покорнѣйше прося о полученіи таковыхъ денегъ почтить увѣдомленіемъ.

С.-Петербургъ, 17 Сентября 1863 года.

Предсѣдатель (подписано) *Левшинъ.*

№ 1,242.

N° 11.

Zawiadomienie o wyznaczeniu dodatkowego funduszu rsr. 1,250 kop. 31 na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na wystawę Londyńską.

(d. 17 Września 1863 r.)

Do Komitetu pomocniczego, utworzonego w Warszawie do czynności dotyczących wystawy powszechnéj w Londynie.

Kommissya Najwyżéj ustanowiona, co do przyjęcia przez Rossyę udziału w powszechnéj wystawie Londyńskiéj.

W dalszym ciągu odezwy swéj z dnia 4 Stycznia 1863 r., Nr. 716, przy któréj przesłaną została Komitetowi summa rsr. 2,000, Kommissya Najwyżéj ustanowiona, w skutek przełożenia Komitetu z dnia 24 Sierpnia (5 Września) t. r. Nr. 178, ma zaszczyt przesłać przy niniejszém dodatkowo rubli sr. tysiąc dwieście pięćdziesiąt kop. trzydzieści jedna, przypadające, podług nadesłanego tejże Kommissyi rachunku, na pokrycie wydatków, poniesionych na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów Królestwa Polskiego. Z odbioru takowéj summy Komitet raczy udzielić stosowne pokwitowanie.

St. Petersburg, dnia 17 Września 1863 r.

Prezydujący (podpisano) *Lewszyn.*

Nr. 1242.

N° 12.

Правила для жителей Царства Польскаго, принимающихъ участіе въ имѣющей быть въ 1867 году въ Парижѣ выставкѣ изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія.

(1865 года.)

Варшавскій Комитетъ всемірной Парижской выставки 1867 года.

Впослѣдствіе помѣщеннаго въ Варшавскихъ періодическихъ изданіяхъ и губернскихъ вѣдомостяхъ объявленія о допущеніи, съ Высочайшаго соизволенія, жителей Царства Польскаго къ участію въ имѣющей быть въ Парижѣ въ 1867 г. всемірной выставкѣ изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія, Варшавскій Комитетъ объявляетъ во всеобщее свѣдѣніе слѣдующее.

ГЛАВА I.

Общія правила.

§ 1.

На основаніи утвержденнаго Его Величествомъ Императоромъ Французовъ общаго положенія, открытіе всемірной парижской выставки послѣдуетъ 19 Марта (1 Апрѣля) 1867 г., а произведенія, на эту выставку предназначаемыя, должны быть доставлены въ самое ея помѣщеніе, въ теченіе Января и Февраля мѣсяцевъ, и никакъ не позже 26 Февраля (10 Марта) 1867 года. Сообразно съ симъ, сдѣлано отъ Французскаго правительства распоряженіе о свободномъ пропускѣ предметовъ, для выставки предназначенныхъ, до 19 Февраля (5 Марта) 1867 г. чрезъ

N° 12.

Przepisy dla mieszkańców Królestwa Polskiego, biorących udział w odbyć się mającéj w roku 1867 w Paryżu wystawie sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa.

(1865 roku.)

Warszawski Komitet powszechnéj wystawy Paryzkiéj 1867 roku.

W następstwie zamieszczonego w Warszawskich pismach czasowych i dziennikach gubernialnych ogłoszenia, o przypuszczeniu, z Najwyższego zezwolenia, mieszkańców Królestwa Polskiego do współudziału w odbyć się mającéj w roku 1867 w Paryżu powszechnéj wystawie sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa, Warszawski Komitet podaje do wiadomości publicznéj co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

§ 1.

Na zasadzie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Cesarza Francuzów przepisów ogólnych, otwarcie powszechnéj wystawy Paryzkiéj nastąpi 20 Marca (1 Kwietnia) 1867 r.; przedmioty zaś na tę wystawę przeznaczone, powinny być dostawione do gmachu wystawy w ciągu miesięcy Stycznia i Lutego, i niepóźniéj, jak do 26 Lutego (10 Marca) 1867 r. Stosownie do tego wydane zostało przez Rząd Francuzki rozporządzenie, względem swobodnego przepuszczania do dnia 21 Lutego (5 Marca) 1867 r.,

опредѣленные таможенные пункты, портовые и по сухопутной границѣ Франціи.

§ 2.

Произведенія иностранныя допускаются на выставку не иначе, какъ чрезъ посредство особыхъ, на сей предметъ учрежденныхъ иностранными правительствами коммисій. Помимо означенныхъ коммисій никакіе предметы не будутъ на выставку приняты отъ частныхъ или отдѣльныхъ иностранныхъ экспонентовъ. Сообразно съ симъ, всѣ здѣшніе жители, казенныя вѣдомства, общества и иностранцы, имѣющіе промышленныя заведенія въ Царствѣ Польскомъ, приглашаются, если желаютъ принять участіе во всемірной парижской выставкѣ, доставлять свои о томъ заявленія и самыя произведенія непосредственно въ Варшавскій Комитетъ всемірной выставки, съ соблюденіемъ нижеизложенныхъ правилъ.

Примѣчаніе. По принятому плану, помѣщеніе для всемірной выставки, приготовляемое на Марсовомъ полѣ въ Парижѣ, будетъ состоять изъ особо выстроеннаго на сей конецъ зданія и парка, вокругъ него расположеннаго. Для русскаго отдѣла, къ которому принадлежитъ и Царство Польское, назначено въ самомъ зданіи пространство въ 2,900 кв. метровъ (636 3/4 квадр. саж.) и, сверхъ того, соразмѣрно этому пространству, будетъ отведена нѣкоторая часть парка. Планы означенныхъ пространствъ сообщены Высочайше учрежденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи Парижской выставки, которая, согласно ст. 7 и 9-ой общаго положенія, должна доставить къ 19 (31) Января 1866 г., сколь возможно подробный планъ распредѣленія выставляемыхъ въ русскомъ отдѣлѣ зданія предметовъ, а по возможности и самые списки экспонентовъ, для включенія ихъ въ офиціальный каталогъ выставки.

przez oznaczone punkta celne, portowe i na lądowéj granicy Francyi, przedmiotów na wystawę przeznaczonych.

§ 2.

Zagraniczne płody przyjmowane będą na wystawę nieinaczéj, jak za pośrednictwem oddzielnych, na ten cel przez rządy obce ustanowionych Kommissyj. Bez rzeczonych Kommissyj, żadne przedmioty przyjęte nie będą na wystawę od pojedynczych wystawców zagranicznych. Stosownie do tego, wszyscy mieszkańcy tutejsi, instytucye rządowe, towarzystwa i cudzoziemcy posiadający zakłady przemysłowe w Królestwie Polskiém, jeśli życzyć sobie będą przyjąć udział w powszechnéj wystawie Paryzkiéj, winni są składać w téj mierze odpowiednie deklaracye i dostawić swoje wyroby, bezpośrednio Warszawskiemu Komitetowi wystawy Paryzkiéj, z zachowaniem niżéj wyszczególnionych przepisów.

Uwaga. Podług zatwierdzonego planu, pomieszczenie dla wystawy powszechnéj przygotowywane na polu Marsowém w Paryżu, składać się będzie: z oddzielnie na ten cel wybudowanego gmachu i parku, w okrąg niego rozciągnionego. Dla Ruskiego Oddziału, do którego należy i Królestwo Polskie, przeznaczoną została w samym gmachu przestrzeń 2,900 metrów kwadratowych (636 3/4 saż. kwadr.), a prócz tego, odpowiednio do téj przestrzeni, będzie również wyznaczona pewna część parku. Plany pomienionych przestrzeni zakommunikowane zostały Najwyżéj ustanowionéj w St. Petersburgu Kommissyi Wystawy Paryzkiéj, która, odnośnie do art. 7 i 9 ogólnych przepisów, obowiązaną jest dostawić na dzień 19 (31) Stycznia 1866 r., o ile można, szczegółowy plan rozmieszczenia, wystawianych w Ruskim oddziale gmachu przedmiotów, tudzież listy wystawców, dla pomieszczenia ich w urzędowym katalogu wystawy.

§ 3.

Произведенія, предназначаемыя для русскаго отдѣла всемірной парижской выставки, должны быть доставлены на счетъ самихъ экспонентовъ, въ сколь можно прочной укупоркѣ, въ г. Варшаву; расходы дальнѣйшей перевозки произведеній до помѣщенія выставки въ Парижѣ, а также обратной доставки ихъ въ Варшаву и страхованія перевозимыхъ предметовъ на пути въ оба конца, принимаются съ особаго на сіе испрошеннаго Высочайшаго соизволенія, на счетъ Казны.

Примѣчаніе. Изъясненное въ этой статьѣ правило не относится до лошадей и другихъ животныхъ, какія могутъ быть для доставки на парижскую выставку представлены, и по сему предмету послѣдуетъ особое распоряженіе.

§ 4.

Экспоненты не подлежатъ никакой платѣ за мѣсто, ими занимаемое на выставкѣ, и Высочайше учрежденная Коммисія принимаетъ на свое попеченіе устройство приличныхъ помѣщеній для разстановки высланныхъ на выставку произведеній чрезъ посредство особыхъ распорядителей, на сей конецъ отъ нея командированныхъ. Желающіе выставить свои произведенія на особыхъ стойкахъ, въ отдѣльныхъ шкафахъ или витринахъ, или же съ особымъ убранствомъ, могутъ это сдѣлать на свой счетъ, но не иначе, какъ по рисунку, представленному предварительно на разсмотрѣніе и утвержденіе Коммисара русскаго отдѣла выставки въ Парижѣ. Такія отдѣльныя помѣщенія должны быть непремѣнно окончены и готовы къ принятію произведеній въ Парижѣ не позже 19 (31) Декабря 1866 года.

§ 5.

Для наблюденія за сохранностію произведеній, помѣщенныхъ въ русскомъ отдѣлѣ, сверхъ общаго надзора, отъ Француз-

wiadomienia, że Kommissya Londyńska zgodziła się na wyznaczenie odpowiedniego dla nich miejsca, i podjęła się dostarczania potrzebnéj siły poruszalnéj.

§ 8.

Życzący sobie odesłać wyroby swoje lub płody na wystawę rzeczoną bez pośrednictwa Komitetu Warszawskiego, mogą to dopełnić swoim kosztem, ale nieinaczéj, jak po złożeniu Komitetowi kopii faktury i oddzielnéj deklaracyi, stosownie do § 4-go, i nie wprzód, jak po otrzymaniu od tegoż Komitetu zawiadomienia, że o przypuszczeniu jego rzeczy na wystawę, dano znać ajentowi Rossyjskiemu w Londynie.

§ 9.

Niezależnie od niniejszych ogólnych przepisów, wystawcy obowiązani są mieć na względzie i inne rozporządzenia, przez Kommissarzy Angielskich wydane, a do wiadomości powszechnéj podane przez Warszawskie pisma czasowe i dzienniki gubernialne.

ODDZIAŁ II.

O utworach sztuk pięknych.

§ 1.

Wszelkie utwory sztuk pięknych, na powszechną wystawę Londyńską przeznaczone, winny być nadsyłane pod adresem Komitetu, ustanowionego w Warszawie do ocenienia i wysyłki przedmiotów na tęż wystawę przeznaczonych niepóźniéj wszakże, jak do dnia 3 (15) Stycznia 1862 r.

§ 2.

Przesyłką utworów z Warszawy do Londynu i napowrót, tudzież ich upakowaniem, zajmować się będzie Komitet wystawy

митетъ по выставкѣ; помѣщеніе же сихъ произведеній на выставкѣ будетъ произведено Русскою Коммисіею въ Лондонѣ, или ея агентомъ тамъ же.

Присылка сказанныхъ произведеній въ Варшаву и принятіе ихъ по возвращеніи изъ Лондона должны быть исполнены экспонентами на собственный ихъ счетъ.

§ 3.

Русская коммисія въ Лондонѣ или ея агентъ тамъ же будутъ наблюдать за совершенною сохранностію вещей. Желающіе застраховать свои произведенія на самой выставкѣ дѣлаютъ это на свой счетъ.

§ 4.

Всѣ художественныя произведенія должны быть доставлены съ означеніемъ: имени художника, названія его произведенія и, если возможно, времени, когда оно сдѣлано.

§ 5.

Художники, желающіе продать свои произведенія, обязаны сообщить заблаговременно цѣну Варшавскому Комитету по Лондонской выставкѣ.

§ 6.

Варшавскій Комитетъ принимаетъ на себя издержки по заготовленію соотвѣтственныхъ рамъ къ картинамъ и стеколъ къ эстампамъ, принадлежащимъ тѣмъ изъ художниковъ, кои не въ состояніи будутъ это сдѣлать на свой счетъ.

§ 7.

Всѣ художественныя произведенія, до отсылки оныхъ

w Warszawie, umieszczenia zaś ich na takowéj dopełni Kommissya Rossyjska w Londynie lub ajent jéj tamże.

Przywóz utworów rzeczonych do Warszawy i wzięcie ich ztąd po powrocie z Londynu, artyści swoim kosztem dopełnią.

§ 3.

Kommissya Rossyjska w Londynie lub jéj ajent tamże, czuwać będzie nad całością powierzonych przedmiotów. Pragnący ubezpieczyć swe utwory przez ciąg wystawy, uskutecznią to swoim kosztem.

§ 4.

Wszelkie utwory sztuk pięknych powinny być dostawione z wymienieniem: nazwiska artysty, nazwy jego utworu, i o ile można czasu, w którym tenże wykończony został.

§ 5.

Artyści, pragnący sprzedać swoje utwory, obowiązani są cenę takowych wcześnie nadesłać Komitetowi wystawy Londyńskiéj w Warszawie.

§ 6.

Komitet Warszawski przyjmuje na siebie koszta sprawienia odpowiednich ram do obrazów i szkła do kopersztychów dla tych artystów, którzy nie będą w stanie tego dopełnić własnémi środkami.

§ 7.

Każdy z utworów sztuk pięknych, przed odesłaniem do Lon-

въ Лондонъ, будутъ представлены на предварительное одобреніе Варшавской Художественной Школы.

§ 8.

Такъ какъ Лондонская всемірная выставка имѣетъ цѣлью показать успѣхи изящныхъ искусствъ, въ періодѣ времени съ 1851 по 1861 годъ включительно, то желательно, чтобы владѣльцы лучшихъ этого рода произведеній одолжили ихъ на время выставки и чрезъ то доставили возможность показать успѣхи и настоящее состояніе изящныхъ искусствъ въ Царствѣ Польскомъ.

Варшава, 7 (19) Октября 1861 года.

N° 9.

Постановленіе о застрахованіи и упаковкѣ на счетъ Казны Царства произведеній и издѣлій Царства, признанныхъ заслуживающими отправленія на Лондонскую выставку 1862 года

(14 (26) Октября 1861 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Господину и д. Намѣстника въ Царствѣ, вслѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи отъ 27 Сентября (9 Ок-

dynu, oddany zostanie pod sąd Warszawskiéj Szkoły Sztuk Pięknych.

§ 8.

Ponieważ celem wystawy powszechnéj Londyńskiéj jest wykazanie postępu sztuk pięknych w ciągu czasu od roku 1851 do roku 1861 włącznie, pożądaném przeto jest, aby posiadający celniejsze utwory, zechcieli użyczyć takowych na czas wystawy i tym sposobem dali możność wykazania postępu, oraz rzeczywistego stanu sztuk pięknych w Królestwie Polskiém.

w Warszawie, d. 7 (19) Października 1861 r.

N° 9.

Decyzya o ubezpieczeniu i opakowaniu kosztem Skarbu Królestwa płodów i wyrobów krajowych, uznanych za zasługujące do wysłania na wystawę Londyńską, w roku 1862 odbyć się mającą.

(d. 14 (26) Października 1861 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

P. o. Namiestnika Królestwa, w skutek przedstawienia Kommissyi Rządowéj z dnia 27 Września (9 Października) roku bie-

тября) сего года, № $^{26696}/_{6147}$, угодно было изъявить согласіе на то, чтобы застрахованіе посылаемыхъ изъ Царства на Лондонскую выставку предметовъ, на время пересылки ихъ туда и обратно, а также укупорку предметовъ изящныхъ искусствъ, какъ равно покупку для картинъ менѣе зажиточныхъ артистовъ рамъ и стеколъ для эстамповъ, назначенныхъ къ высылкѣ на выставку, принять на счетъ суммъ Казны Царства.

Варшава, 14 (26) Октября 1861 года.

Тайный Совѣтникъ (подписано) *Каркицкій.*

№ 6,359.

N° 10.

Увѣдомленіе о назначеніи 2,000 р. с. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, предназначенныхъ на Лондонскую выставку.

(4 Января 1863 г.)

Въ Варшавскій вспомогательный по Лондонской всемірной выставкѣ Комитетъ.

Высочайше утвержденная Коммисія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.

Распорядительный Комитетъ Русскаго отдѣла всемірной выставки сообщилъ Коммисіи отношеніе Варшавскаго Комитета,

żącego Nr. $^{26696}/_{6147}$ zgodzić się raczył, aby koszt ubezpieczenia przedmiotów, wysyłanych na wystawę do Londynu z Królestwa Polskiego, w czasie ich podróży do Londynu i napowrót, oraz upakowanie utworów sztuk pięknych, jak niemniéj sprawienie mniéj zamożnym artystom ram do obrazów i szkieł do kopersztychów, na będącą w mowie wystawę wysyłać się mających, przyjęty został na rachunek Skarbu Królestwa.

w Warszawie, dnia 14 (26) Października 1861 r.

Tajny Radca (podpisano) *Karnicki.*

№ 6,359.

N° 10.

Zawiadomienie, o wyznaczaniu funduszu rsr. 2,000 na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na wystawę Londyńską.

(d. 4 Stycznia 1863 r.)

Do Komitetu pomocniczego, utworzonego w Warszawie do czynności dotyczących wystawy powszechnéj w Londynie.

Kommissya Najwyżéj ustanowiona co do przyjęcia przez Rossyę udziału w powszechnéj wystawie Londyńskiéj.

Komitet oddziału Ruskiego wystawy powszechnéj zakommunikował Kommissyi odezwę Komitetu Warszawskiego z dnia 26

отъ 26 Октября (7 Ноября) прошлаго года, за № 165, касательно ассигнованія въ распоряженіе сего Комитета денежныхъ средствъ, въ размѣрѣ 3,600 р. с., на покрытіе расходовъ по перевозкѣ въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, представленныхъ на помянутую выставку.

Имѣя въ виду, что вышеозначенная сумма проектирована примѣрно Варшавскимъ Комитетомъ и на расходы по обратной перевозкѣ вещей изъ Лондона, Коммисія имѣетъ честь препроводить при семъ въ Комитетъ, пока, двѣ тысячи р. с., покорнѣйше прося о полученіи сихъ денегъ увѣдомить и за симъ въ расходованіи оныхъ представить отчетъ по узаконенной формѣ.

С.-Петербургъ, 4 Января 1863 года.

Предсѣдатель (подписано) *Левшинъ.*

№ 716.

Października (7 Listopada) r. z. Nr. 165, o wyassygnowaniu do dyspozycyi tegoż Komitetu summy rsr. 3,600 na pokrycie wydatków, potrzebnych na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na pomienioną wystawę.

Wziąwszy na uwagę, że summa powyższa oznaczoną została przez Komitet Warszawski w przybliżeniu i łącznie z wydatkami przewozu przedmiotów napowrót z Londynu, Kommissya ma zaszczyt przesłać przy niniejszem Komitetowi, tymczasowie, summę rsr. dwa tysiące, i uprasza zarazem o udzielenie z odbioru takowéj stosownego zawiadomienia, tudzież o nadesłanie rachunku w przepisanéj formie.

St. Petersburg, d. 4 Stycznia 1863 r.

Prezydujący (podpisano) *Lewszyn.*

№ 716.

N° 11.

Увѣдомленіе о прибавочномъ назначеніи 1,250 р. 31 коп. на перевозку въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній польской промышленности, назначенныхъ на Лондонскую выставку.

(17 Сентября 1863 года.)

Въ Варшавскій вспомогательный по Лондонской выставкѣ Комитетъ.

Высочайше утвержденная Коммиссія по участію Россіи въ Лондонской всемірной выставкѣ.

Согласно отношенію Комитета отъ 24 Августа (5 Сентября) сего года, за № 178, Коммисія имѣетъ честь препроводить при семъ, въ дополненіе уже посланныхъ при отношеніи 4 Января 1863 года, № 716, 2 000 р. с., еще тысячу двѣсти пятьдесятъ р. тридцать одну коп., причитающіеся, по доставленному въ Коммисію счету, на покрытіе расходовъ по отправкѣ въ Лондонъ и обратно въ Варшаву произведеній Царства Польскаго, покорнѣйше прося о полученіи таковыхъ денегъ почтить увѣдомленіемъ.

С.-Петербуръ, 17 Сентября 1863 года.

Предсѣдатель (подписано) *Левшинъ.*

№ 1,242.

N° 11.

Zawiadomienie o wyznaczeniu dodatkowego funduszu rsr. 1,250 kop. 31 na przewiezienie do Londynu i napowrot do Warszawy wyrobów przemysłu polskiego, przeznaczonych na wystawę Londyńską.

(d. 17 Września 1863 r.)

Do Komitetu pomocniczego, utworzonego w Warszawie do czynności dotyczących wystawy powszechnéj w Londynie.

Kommissya Najwyżéj ustanowiona, co do pezyjęcia przez Rossyę udziału w powszechnéj wystawie Londyńskiéj.

W dalszym ciągu odezwy swéj z dnia 4 Stycznia 1863 r., Nr. 716, przy któréj przesłaną została Komitetowi summa rsr. 2,000, Kommissya Najwyżéj ustanowiona, w skutek przełożenia Komitetu z dnia 24 Sierpnia (5 Września, t. r. Nr. 178, ma zaszczyt przesłać przy niniejszém dodatkowo rubli sr. tysiąc dwieście pięćdziesiąt kop. trzydzieści jedna, przypadające, podług nadesłanego tejże Kommissyi rachunku, na pokrycie wydatków, poniesionych na przewiezienie do Londynu i napowrót do Warszawy wyrobów Królestwa Polskiego. Z odbioru takowéj summy Komitet raczy udzielić stosowne pokwitowanie.

St. Petersburg, dnia 17 Września 1863 r.

Prezydujący (podpisano) *Lewszyn.*

Nr. 1,242.

N° 12.

Правила для жителей Царства Польскаго, принимающихъ участіе въ имѣющей быть въ 1867 году въ Парижѣ выставкѣ изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія.

(1865 года.)

Варшавскій Комитетъ всемірной Парижской выставки 1867 года.

Впослѣдствіе помѣщеннаго въ Варшавскихъ періодическихъ изданіяхъ и губернскихъ вѣдомостяхъ объявленія о допущеніи, съ Высочайшаго соизволенія, жителей Царства Польскаго къ участію въ имѣющей быть въ Парижѣ въ 1867 г. всемірной выставкѣ изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія, Варшавскій Комитетъ объявляетъ во всеобщее свѣдѣніе слѣдующее.

ГЛАВА I.

Общія правила.

§ 1.

На основаніи утвержденнаго Его Величествомъ Императоромъ Французовъ общаго положенія, открытіе всемірной парижской выставки послѣдуетъ 19 Марта (1 Апрѣля) 1867 г., а произведенія, на эту выставку предназначаемыя, должны быть доставлены въ самое ея помѣщеніе, въ теченіе Января и Февраля мѣсяцевъ, и никакъ не позже 26 Февраля (10 Марта) 1867 года. Сообразно съ симъ, сдѣлано отъ Французскаго правительства распоряженіе о свободномъ пропускѣ предметовъ, для выставки предназначенныхъ, до 19 Февраля (5 Марта) 1867 г. чрезъ

N° 12.

Przepisy dla mieszkańców Królestwa Polskiego, biorących udział w odbyć się mającéj w roku 1867 w Paryżu wystawie sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa.

(1865 r.)

Warszawski Komitet powszechnéj wystawy Paryzkiéj 1867 roku.

W następstwie zamieszczonego w Warszawskich pismach czasowych i dziennikach gubernialnych ogłoszenia, o przypuszczeniu, z Najwyższego zezwolenia, mieszkańców Królestwa Polskiego do współudziału w odbyć się mającéj w roku 1867 w Paryżu powszechnéj wystawie sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa, Warszawski Komitet podaje do wiadomości publicznéj co następuje:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne.

§ 1.

Na zasadzie zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Cesarza Francuzów przepisów ogólnych, otwarcie powszechnéj wystawy Paryzkiéj nastąpi 20 Marca (1 Kwietnia) 1867 r.; przedmioty zaś na tę wystawę przeznaczone, powinny być dostawione do gmachu wystawy w ciągu miesięcy Stycznia i Lutego, i niepóźniéj, jak do 26 Lutego (10 Marca) 1867 r. Stosownie do tego wydane zostało przez Rząd Francuzki rozporządzenie, względem swobodnego przepuszczania do dnia 21 Lutego (5 Marca) 1867 r.,

опредѣленные таможенные пункты, портовые и по сухопутной границѣ Франціи.

§ 2.

Произведенія иностранныя допускаются на выставку не иначе, какъ чрезъ посредство особыхъ, на сей предметъ учрежденныхъ иностранными правительствами коммисій. Помимо означенныхъ коммисій никакіе предметы не будутъ на выставку приняты отъ частныхъ или отдѣльныхъ иностранныхъ экспонентовъ. Сообразно съ симъ, всѣ здѣшніе жители, казенныя вѣдомства, общества и иностранцы, имѣющіе промышленныя заведенія въ Царствѣ Польскомъ, приглашаются, если желаютъ принять участіе во всемірной парижской выставкѣ, доставлять свои о томъ заявленія и самыя произведенія непосредственно въ Варшавскій Комитетъ всемірной выставки, съ соблюденіемъ нижеизложенныхъ правилъ.

Примѣчаніе. По принятому плану, помѣщеніе для всемірной выставки, приготовляемое на Марсовомъ полѣ въ Парижѣ, будетъ состоять изъ особо выстроеннаго на сей конецъ зданія и парка, вокругъ него расположеннаго. Для русскаго отдѣла, къ которому принадлежитъ и Царство Польское, назначено въ самомъ зданіи пространство въ 2,900 кв. метровъ (636 3/4 квадр. саж.) и, сверхъ того, соразмѣрно этому пространству, будетъ отведена нѣкоторая часть парка. Планы означенныхъ пространствъ сообщены Высочайше утвержденной въ С.-Петербургѣ Коммисіи Парижской выставки, которая, согласно ст. 7 и 9-ой общаго положенія, должна доставить къ 19 (31) Января 1866 г., сколь возможно подробный планъ распредѣленія выставляемыхъ въ русскомъ отдѣлѣ зданія предметовъ, а по возможности и самые списки экспонентовъ; для включенія ихъ въ офиціальный каталогъ выставки.

przez oznaczone punkta celne, portowe i na lądowéj granicy Francyi, przedmiotów na wystawę przeznaczonych.

§ 2.

Zagraniczne płody przyjmowane będą na wystawę nieinaczéj, jak za pośrednictwem oddzielnych, na ten cel przez rządy obce ustanowionych Kommissyj. Bez rzeczonych Kommissyj, żadne przedmioty przyjęte nie będą na wystawę od pojedynczych wystawców zagranicznych. Stosownie do tego, wszyscy mieszkańcy tutejsi, instytucye rządowe, towarzystwa i cudzoziemcy posiadający zakłady przemysłowe w Królestwie Polskiém, jeśli życzyć sobie będą przyjąć udział w powszechnéj wystawie Paryzkiéj, winni są składać w téj mierze odpowiednie deklaracye i dostawić swoje wyroby, bezpośrednio Warszawskiemu Komitetowi wystawy Paryzkiéj, z zachowaniem niżéj wyszczególnionych przepisów.

Uwaga. Podług zatwierdzonego planu, pomieszczenie dla wystawy powszechnéj przygotowywane na polu Marsowém w Paryżu, składać się będzie: z oddzielnie na tecel wybudowanego gmachu i parku, w okrąg niego rozciągnionego. Dla Ruskiego Oddziału, do którego należy i Królestwo Polskie, przeznaczoną została w samym gmachu przestrzeń 2,900 metrów kwadratowych (636 3/4 saż. kwadr.), a prócz tego, odpowiednio do téj przestrzeni, będzie również wyznaczona pewna część parku. Plany pomienionych przestrzeni zakommunikowane zostały Najwyżéj ustanowionéj w St. Petersburgu Kommissyi Wystawy Paryzkiéj, która, odnośnie do art. 7 i 9 ogólnych przepisów, obowiązaną jest dostawić na dzień 19 (31) Stycznia 1866 r., o ile można, szczegółowy plan rozmieszczenia, wystawianych w Ruskim oddziale gmachu przedmiotów, tudzież listy wystawców, dla pomieszczenia ich w urzędowym katalogu wystawy.

§ 3.

Произведенія, предназначаемыя для русскаго отдѣла всемірной парижской выставки, должны быть доставлены на счетъ самихъ экспонентовъ, въ сколь можно прочной укупоркѣ, въ г. Варшаву; расходы дальнѣйшей перевозки произведеній до помѣшенія выставки въ Парижѣ, а также обратной доставки ихъ въ Варшаву и страхованія перевозимыхъ предметовъ на пути въ оба конца, принимаются съ особаго на сіе испрошеннаго Высочайшаго соизволенія, на счетъ Казны.

Примѣчаніе. Изъясненное въ этой статѣ правило не относится до лошадей и другихъ животныхъ, какія могутъ быть для доставки на парижскую выставку представлены, и по сему предмету послѣдуетъ особое распоряженіе.

§ 4.

Экспоненты не подлежатъ никакой платѣ за мѣсто, ими занимаемое на выставкѣ, и Высочайше утвержденная Коммисія принимаетъ на свое попеченіе устройство приличныхъ помѣщеній для разстановки высланныхъ на выставку произведеній чрезъ посредство особыхъ распорядителей, на сей конецъ отъ нея командированныхъ. Желающіе выставить свои произведенія на особыхъ стойкахъ, въ отдѣльныхъ шкафахъ или витринахъ, или же съ особымъ убранствомъ, могутъ это сдѣлать на свой счетъ, но не иначе, какъ по рисунку, представленному предварительно на разсмотрѣніе и утвержденіе Коммисара русскаго отдѣла выставки въ Парижѣ. Такія отдѣльныя помѣщенія должны быть непремѣнно окончены и готовы къ принятію произведеній въ Парижѣ не позже 19 (31) Декабря 1866 года.

§ 5.

Для наблюденія за сохранностію произведеній, помѣщенныхъ въ русскомъ отдѣлѣ, сверхъ общаго надзора, отъ Француз-

§ 3.

Przedmioty na wystawę Paryzką z Królestwa przeznaczone, mają być do Warszawy dostawione, w jak można najtrwalszém opakowaniu, kosztem samych wystawców. Wydatki dalszego przewozu do gmachu wystawy w Paryżu, tudzież napowrót do Warszawy, jak niemniéj koszt ubezpieczenia takowych przedmiotów podczas podróży, przyjmują się na rachunek Skarbu.

Uwaga. Przywiedziony w tym paragrafie przepis nie odnosi się do koni i innych zwierząt gospodarskich, jakie mogą być przedstawione w celu dostawienia na wystawę Paryzką, w tym względzie nastąpi oddzielne rozporządzenie.

§ 4.

Wystawcy nie ponoszą żadnych opłat od zajmowanego przez nich miejsca na wystawie. Najwyżéj zaś ustanowiona St. Petersburgska Kommissya przyjmuje na siebie staranie urządzenia dogodnych pomieszczeń do rozłożenia wysłanych na wystawę płodów, a to przez pośrednictwo oddzielnie w tym celu przez nią delegowanych osób. Pragnący wystawić swoje płody na osobnych podstawach, w oddzielnych szafach, albo-li też z osobném przyozdobieniem, mogą to dopełnić swoim kosztem, lecz nieinaczéj, jak podług rysunku, przedstawionego poprzednio pod rozpoznanie i zatwierdzenie Kommissarza Oddziału Ruskiego wystawy w Paryżu. Takie oddzielne pomieszczenia powinny być nieodmiennie wykończone i gotowe do przyjęcia wyrobów w Paryżu, niepóźniéj jak w dniu 19 (31) Grudnia 1866 r.

§ 5.

Do czuwania nad całością przedmiotów, pomieszczonych w oddziale Ruskim, oprócz ogólnego nadzoru, przez Rząd Fran-

скаго правительства опредѣленнаго, будутъ содержаться особые сторожа, подъ вѣдѣніемъ Коммисара. Желающимъ изъ экспонентовъ не возбраняется самимъ лично имѣть надзоръ за ихъ произведеніями или поручать таковой своимъ повѣреннымъ, на коихъ они могутъ также возлагать производство работъ, въ предшествующемъ § 4-омъ означенныхъ. Всѣ эти повѣренные, а равно и и сами экспоненты, обязаны во всемъ сообразоваться съ установленными по выставкѣ порядками и подчиняться основаннымъ на нихъ требованіямъ и распоряженіямъ Коммисара русскаго отдѣла.

Примѣчаніе 1. Желающіе застраховать свои произведенія отъ огня, на самой выставкѣ, дѣлаютъ это на свой счетъ.

2. Адресъ Коммисара русскаго отдѣла выставки въ Парижѣ будетъ въ свое время сообщенъ для общаго свѣдѣнія.

§ 6.

Никакое изъ выставленныхъ произведеній не можетъ быть обратно взято до закрытія выставки, которое послѣдуетъ не ранѣе 19 (31) Октября 1867 г. Проданные предметы должны оставаться на выставкѣ до ея окончанія. Изъятія изъ этого общаго правила допускаются не иначе, какъ съ особаго разрѣшенія Императорской Парижской центральной Коммисіи. По всѣмъ дѣламъ сего рода, а также и другимъ, до распредѣленія произведеній на выставкѣ относящимся, экспоненты и ихъ повѣренные должны обращаться къ посредству Коммисара русскаго отдѣла.

ГЛАВА II.

Особыя правила для художественныхъ произведеній.

§ 7.

На всемірную парижскую выставку допускаются оригинальныя художественныя произведенія, исчисленныя въ первой

cuzki zapewnionego, utrzymywani będą oddzielni stróże pod zawiadywaniem Kommissarza. Życzącym tego wystawcom nie wzbrania się samym osobiście mieć nadzór nad ich wyrobami, albo powierzać takowy swoim pełnomocnikom, którym mogą oni również poruczać dokonywanie robót, w poprzednim § 4-m wymienionych. Wszyscy ci pełnomocnicy, jak niemniéj i sami wystawcy, obowiązani są we wszystkiém stósować się do ustanowionego na wystawie porządku i spełniać oparte na nim żądania i rozporządzenia Kommissarza Oddziału Ruskiego.

Uwaga 1. Pragnący ubezpieczyć od ognia swoje wyroby przez czas wystawy, winni to dopełnić swoim kosztem.

2. Adres Kommissarza Oddziału Ruskiego w Paryżu, będzie w właściwym czasie podany do wiadomości powszechnéj.

§ 6.

Żaden z wystawionych przedmiotów nie będzie mógł być odebrany przed zamknięciem wystawy, które nastąpi niewcześniéj, jak 19 (31) Października 1867 r. Sprzedane przedmioty winny pozostać na wystawie do jéj ukończenia. Wyjątki od tego ogólnego przepisu dopuszczają się jedynie na mocy szczegółowych decyzyj Cesarskiéj Paryzkiéj Centralnéj Kommissyi. We wszelkich tego rodzaju, tudzież i innych interessach, odnoszących się do rozmieszczenia wyrobów na wystawie, wystawcy i ich pełnomocnicy winni się udawać do pośrednictwa Kommissarza Ruskiego Oddziału.

ROZDZIAŁ II.

Szczegółowe przepisy dla utworów sztuk pięknych.

§ 7.

Na powszechną wystawę Paryzką, dopuszczają się oryginalne utwory sztuk pięknych, wyszczególnione w pierwszéj gruppie

группѣ (классы 1 — 5) приложеннаго при семъ распредѣленія, выполненіе коихъ послѣдовало не прежде 1 Января 1855 года. Не принимаются: 1) копіи, воспроизводящія оригиналы въ какомъ бы то ни было видѣ; 2) картины, рисунки и чертежи всякаго рода, безъ рамъ, и 3) произведенія изъ необожженной глины и всякаго хрупкаго матеріала.

§ 8.

Польскіе художники, а также любители, желающіе выставить въ русскомъ отдѣлѣ всемірной Парижской выставки принадлежащія имъ произведенія, приглашаются доставить о томъ къ 19 (31) Декабря 1865 г. объявленія, по приложенной при семъ формѣ, съ исчисленіемъ предметовъ, которые намѣрены выставить, и съ указаніемъ размѣровъ въ высоту и ширину, и года ихъ исполненія.

Примѣчаніе. Объявленія эти необходимы для соображеній о распредѣленіи предметовъ въ отведенномъ на сей конецъ для Россіи пространствѣ въ зданіи выставки и должны быть адресованы въ Варшавскій Комитетъ всемірной выставки въ Парижѣ.

§ 9.

Всѣ художественныя произведенія, предназначаемыя для Парижской всемірной выставки, подлежатъ предварительному одобренію Варшавскаго Комитета сей же выставки по отдѣленію художествъ, а посему должны быть доставлены, въ сколь можно тщательной укупоркѣ, на счетъ экспонентовъ, къ 1 (13) Ноября 1866 года.

§ 10.

Окончательно принятыя художественныя произведенія пересылаются на Парижскую всемірную выставку попеченіемъ Варшавскаго Комитета на казенный счетъ, при чемъ употребляется та же укупорка, въ которой произведенія были доставлены въ Комитетъ,

(klassy 1 — 5) załączonego tu wykazu, wykonanie których nastąpiło po 1 Stycznia 1855 r. Nie przyjmują się: 1) kopie, przetrwarzające oryginały w jakiéjbądź formie; 2) obrazy i rysunki wszelkiego rodzaju bez ram, i 3) utwory z niepalonéj gliny i wszelkiego kruchego materyału.

§ 8.

Artyści polscy, tudzież miłośnicy, pragnący stanąć do popisu na powszechnéj wystawie Paryzkiéj z należącémi do nich utworami, wzywają się o dostarczenie przed 19 (31) Grudnia 1865 r. deklaracyj, podług załączającego się tu wzoru, z wymienieniem przedmiotów do wysyłki zamierzonych, wykazaniem rozmiarów na długość, wysokość i szerokość, oraz roku ich wykonania.

Uwaga. Deklaracye te niezbędne są przy układzie planu rozmieszczania przedmiotów w wyznaczonéj na ten cel przestrzeni dla Rossyi w gmachu wystawy, i winny być składane Warszawskiemu Komitetowi powszechnéj wystawy Paryzkiéj.

§ 9.

Wszelkie utwory sztuk pięknych, przeznaczone na powszechną wystawę Paryzką, poddawane będą poprzedniemu rozpoznaniu w oddziale sztuk pięknych Warszawskiego Komitetu tejże wystawy, do którego winny być nadesłane w należytém opakowaniu kosztem wystawców, przed 1 (13) Listopada 1866 r.

§ 10.

Ostatecznie przyjęte utwory sztuk pięknych przesłane będą na powszechną wystawę Paryzką kosztem Skarbu, a staraniem Warszawskiego Komitetu; przyczém użytém będzie opakowanie,

съ исправленіями, какія окажутся нужными для сохраненія при перевозкѣ предметовъ.

Примѣчаніе 1. Экспоненты художественныхъ произведеній, желающіе продать таковые въ Парижѣ, должны заблаговременно письменно объявить Варшавскому Комитету назначенную ими цѣну.

2. Такъ какъ Императорская Парижская Коммисія еще не установила окончательно общихъ правилъ относительно способовъ отправки и пріема художественныхъ произведеній, а также числа, свойства и порядка присужденія наградъ по сему отдѣлу, то Варшавскій Комитетъ не преминетъ въ свое время довести до всеобщаго свѣдѣнія новыя по симъ предметамъ постановленія, какія послѣдуютъ.

ГЛАВА III.

Особыя правила для произведеній промышленности.

а) О свойствѣ произведеній, допускаемыхъ на выставку.

§ 11.

На всемірную Парижскую выставку допускаются, за исключеніемъ нижеуказанныхъ, всѣ вообще произведенія промышленности сельской, мануфактурной и горной, съ распредѣленіемъ ихъ по отдѣламъ каждой націи на группы и классы. Всѣхъ группъ по части промышленныхъ произведеній полагается девять (по счету отъ 2 до 10-й), а классовъ, на которые подраздѣлены эти группы, девяносто (по счету отъ 6 до 95-го включительно). Названія группъ и классовъ и предметы, отнесенные къ каждому изъ нихъ, исчислены въ прилагаемой при семъ системѣ классификаціи, принятой Императорскою Парижскою Коммисіею.

§ 12.

Не принимаются для отправленія на всемірную Парижскую выставку: 1) самовозгарающіеся и гремучіе составы, пороховые

w którém dostawione były utwory do Komitetu, z potrzebnémi naprawami, dla ochrony przedmiotów w przewozie.

Uwaga 1. Wystawcy utworów sztuk pięknych, pragnący sprzedać takowe w Paryżu, winnni są cenę onych na piśmie wcześnie objawić Warszawskiemu Komitetowi.

2. Ponieważ Cesarska Paryzka Kommissya jeszcze nie ustanowiła ostatecznie ogólnych prawideł, co do wysyłki i przyjęcia utworów sztuk pięknych, tudzież liczby, jakości i porządku przysądzania nagród w tym oddziale; to Warszawski Komitet nie zaniedba w swoim czasie podać do wiadomości powszechnéj, nowo wydać się mające pod tym względem postanowienia.

ROZDZIAŁ III.

Szczegółowe przepisy dla płodów przemysłu.

a) O własnościach przedmiotów, na wystawę dopuszczonych.

§ 11.

Na powszechną wystawę Paryzką dopuszczają się, z wyłączeniem niżéj wymienionych, wszelkie w ogóle płody przemysłu rolniczego, rękodzielniczego i górniczego, z rozdzieleniem ich w oddziałach każdéj narodowości, na gruppy i klassy. Wszystkich grupp w oddziale przemysłu jest 9 (od 2 do 10), a klass, na które podzielone są te gruppy 90 (od 6—95). Nazwy grupp i klass, oraz przedmioty zaliczone do każdéj z nich, wymienione są w załączającym się przy niniejszym systemacie klassyfikacyi, przyjętym przez Cesarską Paryzką Kommissyę.

§ 12.

Nie przyjmują się do wysyłki na powszechną wystawę Paryzką: 1) samo-zapalne i wybuchające ciała, przyrządy procho-

снаряды, фосфорныя спички и вообще тому подобные опасные предметы и вещества, и 2) продукты, подверженные гнилости и скорой порчѣ. Перваго рода произведенія, какъ-то: зажигательныя спички, огнестрѣльные снаряды и т. п. могутъ быть представлены только въ видѣ подражаній, безъ всякой примѣси воспламенительныхъ частей. Всѣ вообще вещества, распространяющія зловоніе и вредные міазмы, или разъѣдающаго и горючаго свойства, допускаются не иначе, какъ въ прочной и совершенно безопасной укупоркѣ, и притомъ въ небольшихъ количествахъ. Сіе послѣднее правило относится въ особенности до спиртовъ и спиртовыхъ издѣлій, минеральныхъ и растительныхъ маслъ, всякаго рода эссенцій и кислотъ.

§ 13.

Количество, вѣсъ и мѣра представляемыхъ на всемірную Парижскую выставку произведеній должны по возможности соотвѣтствовать тому виду, въ которомъ эти произведенія обращаются въ торговлѣ. Такимъ образомъ ткани всякаго рода высылаются въ половинкахъ, купонахъ или полуполовинкахъ; кожи и шкуры, выдѣланныя и невыдѣланныя — въ цѣломъ видѣ; сырые матеріалы, какъ-то: ленъ, пенька, шерсть, шелкъ — въ кипахъ, бунтахъ или моткахъ; щетина, конскій волосъ и гривы — въ полныхъ ассортиментахъ; зерновой хлѣбъ, мука, крупа — въ боченкахъ (предпочтительно предъ кулями и мѣшками); чугунъ, желѣзо, сталь, мѣдь, олово — цѣльными штуками, дюжинами и ассортиментами, и т. п. Образцы въ отрѣзкахъ, обломкахъ, въ коробкахъ и вообще въ маломъ видѣ могутъ входить только въ составъ систематическихъ коллекцій какихъ либо производствъ или мѣстностей. Въ партіяхъ однородныхъ произведеній надлежитъ избѣгать излишнихъ повтореній и по возможности разнообразить форму, рисунокъ, видъ и свойство включаемыхъ въ ихъ составъ предметовъ.

Примѣчаніе. Слишкомъ мелкіе образцы, не дающіе достаточнаго понятія о производствѣ экспонента, равно и значи-

we, zapałki fosforyczne i w ogóle tym podobne niebezpieczne przedmioty i ciała, i 2) produkta podlegające gniciu i prędkiemu zepsuciu. Pierwszego rodzaju płody, jako to: zapałki, przyrządy ogniopalne i t. p. mogą być przedstawiane tylko w sposobie naśladownictwa, bez żadnego przymięszywania części zapalnych. Wszystkie w ogólności ciała, rozszerzające złą woń i wyziewy szkodliwe, albo gryzącéj i palnéj własności, dopuszczają się nieinaczéj, jak w trwałém i jak najzupełniéj bezpiecznem opakowaniu i przytém w nie wielkiéj ilości. Ten ostatni przepis odnosi się w szczególności do spirytusów i wyrobów spirytusowych, mineralnych i roślinnych olejów, wszelkiego rodzaju essencyj i kwasów.

§ 13.

Ilość, waga i miara przedstawianych na powszechną wystawę Paryzką przedmiotów, powinny, o ile możności, być zastosowane do tego, jak w handlu obiegają. Tym sposobem tkaniny wszelkiego rodzaju wysyłają się w sztukach, odcinkach, lub półsztukach; skóry wyprawne i niewyprawne, całkowite; materyały surowe, jako to: len, konopie, wełna, jedwab',—w paczkach, buntach albo motkach; szczecina, włos koński i grzywy,—w całkowitych assortymentach; zboże, mąka, kasza — w beczułkach (lepiéj niż w workach); surowiec, żelazo, stal, miedź, cyna,—w całych sztukach, tuzinami i assortymentami, i t. p. Próby w odcinkach, odłamkach, próbkach i w ogóle w małéj ilości, mogą wchodzić tylko w skład systematycznych zbiorów pewnych danych produkcyj albo miejscowości. W partyach jednakowych płodów należy unikać powtarzań zbytecznych, i o ile można, urozmaicać formę, rysunek, kształt i własność wchodzących do składu ich przedmiotów.

Uwaga. Bardzo drobne okazy, niedające dostatecznego pojęcia

тельныя партіи совершенно одинакихъ произведеній, не могутъ быть приняты.

§ 14.

Предметы въ разобраномъ видѣ, какъ-то: суда, машины, аппараты, образцы жилищъ и хозяйственныхъ устройствъ, въ настоящемъ видѣ или въ моделяхъ, должны быть доставлены со всѣми къ нимъ слѣдующими частями и приложеніемъ чертежа, изображающаго ихъ общій составъ, по коему удобно было бы ихъ собрать на мѣстѣ.

§ 15.

Особенное вниманіе должно быть обращено на выборъ высылаемыхъ произведеній для всемірной Парижской выставки. Принадлежа къ предметамъ обычнаго промысла или торга экспонента, произведенія сіи должны однако отличаться хорошимъ качествомъ. Произведенія низшихъ сортовъ, малодобротныя, непрочныя, съ явными недостатками, допущены не будутъ.

b) О сборно-пріемныхъ пунктахъ.

§ 16.

Для промышленныхъ произведеній, высылаемыхъ на всемірную Парижскую выставку 1867 г. изъ Царства Польскаго назначается сборнымъ пунктомъ г. Варшава. Пріемомъ доставленныхъ предметовъ завѣдуетъ Варшавскій Комитетъ той же выставки, учрежденный при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ который и слѣдуетъ адресовать всѣ посылки и корреспонденціи.

§ 17.

Варшавскій Комитетъ отправляетъ самъ непосредственно въ Парижъ всѣ произведенія, назначенныя на всемірную выставку 1867 года.

o produkcyi wystawcy, również i znaczne partye jednakowych przedmiotów, nie będą przyjmowane.

§ 14.

Przedmioty rozebrane, jako to: statki, machiny, aparaty, okazy mieszkań i urządzeń gospodarskich, w kształcie właściwym, albo modelowym, powinny być dostarczone ze wszelkiemi należącémi do nich częściami i dołączeniem rysunku, wyobrażającego ich ogólną postać czyli kształt, podług którego możnaby było z dogodnością złożyć je na miejscu.

§ 15.

Szczególna uwaga winna być zwróconą na wybór wysyłanych na powszechną wystawę Paryzką przedmiotów. Należąc do przedmiotów zwykłego przemysłu albo handlu wystawcy, przedmioty te powinny jednakże odznaczać się dobrémi własnościami. Płody niższych gatunków, źle wyrobione, nietrwałe, z jawnémi wadami, nie będą dopuszczone.

b) O punktach przyjmowania płodów przemysłu.

§ 16.

Na punkt składowy przedmiotów, na powszechną wystawę Paryzką roku 1867, z Królestwa Polskiego wysłać się mających, naznacza się miasto stołeczne Warszawa. Przyjmowaniem dostawionych przedmiotów, zajmować się będzie Warszawski Komitet tejże wystawy, przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych ustanowiony, do którego też należy adresować wszelkie posyłki i korrespondencye.

§ 17.

Warszawski Komitet wysyła sam bezpośrednio do Paryża, przeznaczone na tameczną powszechną wystawę roku 1867 przedmioty.

c) О доставкѣ произведеній промышленности въ сборно-пріемные пункты.

§ 18.

Частныя лица, казенныя вѣдомства и общества, желающія доставить на Парижскую всемірную выставку произведенія принадлежащихъ или подвѣдомственныхъ имъ мануфактурныхъ, ремесленныхъ, сельско-хозяйственныхъ или горныхъ заведеній, извѣщаютъ о томъ Варшавскій Комитетъ посредствомъ предварительныхъ объявленій, по приложенной при семъ формѣ. Объявленія эти по возможности должны быть доставлены въ Комитетъ до послѣднихъ числъ Декабря 1865 года.

Примѣчаніе. Цѣль этихъ предварительныхъ объявленій состоитъ въ доставленіи возможности, согласно съ общимъ положеніемъ о Парижской выставкѣ, сообразить распредѣленіе группъ и классовъ и самихъ частныхъ выставочныхъ помѣщеній въ русскомъ отдѣлѣ. Лица, доставившія вышепомянутыя объявленія послѣ назначеннаго срока, или даже вовсе ихъ недоставившія, не устраняются вслѣдствіе того отъ участія въ выставкѣ, если произведенія ихъ будутъ представлены во время и притомъ будутъ соотвѣтствовать другимъ условіямъ пріема; Варшавскій Комитетъ не можетъ однако ручаться за вполнѣ удовлетворительное помѣщеніе на выставкѣ произведеній, о коихъ не было предварительно заявлено, согласно § 18.

§ 19.

Крайнимъ срокомъ пріема предметовъ, подлежащихъ отправкѣ на Парижскую выставку, назначается 1 (13) Ноября 1866 года.

Примѣчаніе. Произведенія, опоздавшія къ означеннымъ въ семъ §-ѣ срокамъ, вовсе отправлены не будутъ и возвращаются доставителямъ на ихъ счетъ.

c) O dostawie płodów przemysłu do punktu przyjęcia.

§ 18.

Osoby prywatne, instytucye rządowe i towarzystwa, pragnące dostawić na wystawę Paryzką płody należących do nich, lub zostających pod ich zawiadywaniem zakładów rękodzielniczych, rzemieślniczych, rolniczo-gospodarskich, albo górniczych, podają o tém do wiadomości Warszawskiego Komitetu, przez złożenie mu deklaracyj, wedle załączającego się tu wzoru. Deklaracye te powinny być, o ile można, dostarczone Komitetowi przed końcem Grudnia 1865 roku.

Uwaga. Cel takowych deklaracyj leży w dostarczeniu możności, stósownie do ogólnych przepisów o wystawie Paryzkiéj, oznaczenia grupp i klass, oraz pojedynczych pomieszczeń wystawowych w oddziale Ruskim. Osoby, dostawiające wspomnione deklaracye po naznaczonym terminie, albo nawet wcale ich nieskładające, nie są bynajmniéj, wskutku tego, odsądzone od udziału w wystawie Paryzkiéj, jeżeli płody ich będą przedstawione na czas i przytem odpowiadać innym warunkom przyjęcia; jednakże Warszawski Komitet nie może ręczyć za zupełnie zadawalniające pomieszczenie na wystawie przedmiotów, o których stósownie do paragrafu niniejszego, nie otrzymał poprzedniczego zawiadomienia.

§ 19.

Za ostateczny termin przyjęcia przez Warszawski Komitet przedmiotów, na wystawę Paryzką wysłać się mających, naznacza się dzień 1 (13) Listopada 1866 r.

Uwaga. Płody dostawione po powyższym terminie, nie będą wysłane na wystawę, ale owszem zwrócone właścicielom na ich koszt.

§ 20.

Представляемыя произведенія должны непремѣнно быть сопровождаемы подробными фактурами, по приложенной при семъ формѣ, въ коихъ обозначаются:

1) имя и фамилія, или торговая фирма экспонента и его адресъ;

2) мѣсто происхожденія произведеній, съ точнымъ указаніемъ губерніи, уѣзда, города или волости и селенія;

3) количество и родъ произведеній, съ указаніемъ мѣры, или вѣса, или названія каждаго отдѣльнаго помѣщенія, или каждой отдѣльной вещи, въ составъ партіи входящей;

4) цѣна всей партіи, а также каждаго пуда, фунта, аршина и т. п., или каждой отдѣльной вещи, въ составъ ея входящей.

Кромѣ того, при каждой фактурѣ сообщается краткое, но по возможности ясное и вѣрное свѣдѣніе о заведеніи или предпріятіи, которому принадлежатъ произведенія.

Примѣчаніе. На фактурѣ должно быть также означено: могутъ ли высланные на выставку предметы быть проданы по фактурной цѣнѣ, или же не подлежатъ вовсе продажѣ.

§ 21.

Произведенія промышленности, предназначаемыя на Парижскую всемірную выставку, пересылаются въ Варшаву на счетъ самихъ экспонентовъ. Означенныя произведенія должны быть сколь можно тщательно уложены и укупорены, и Варшавскій Комитетъ не отвѣчаетъ за поломки, поврежденія или потери, которыя могутъ во время этой перевозки произойти.

§ 22.

Для пріема произведеній будетъ состоять при Варшавскомъ Комитетѣ всемірной выставки особый Коммисаръ. Для достав-

§ 20.

Przy przedstawianych przedmiotach powinny być dołączone szczegółowe faktury, podług dołączającego się tu wzoru, w których zamieszczają się:

1) imię i nazwisko albo firma handlowa wystawcy i jego adres;

2) miejsce pochodzenia wyrobów, z dokładném wskazaniem gubernii, powiatu, miasta albo wsi;

3) ilość i rodzaj wyrobów, z wskazaniem miary, wagi albo nazwy każdego oddzielnego pomieszczenia, albo każdéj oddzielnéj rzeczy, w skład partyi wchodzącéj;

4) cena całéj partyi, tudzież pojedyńczo puda, funta, arszyna i t. p., albo każdego oddzielnego przedmiotu, w skład partyi wchodzącego.

Prócz tego, do każdéj faktury dołącza się krótka, lecz o ile można jasna i wiarogodna wiadomość, o zakładzie lub przedsiębierstwie, do którego należą wyroby.

Uwaga. W fakturze powinno być także wymienioném: czy wysłane na wystawę przedmioty mogą być sprzedane po cenach w fakturze oznaczonych, czy téż nie mają być wcale sprzedane.

§ 21.

Płody przemysłu, na powszechną wystawę Paryzką przeznaczone, winny być do Warszawy dostawione kosztem wystawców. Płody te powinny być jak najtroskliwiéj ułożone i upakowane, i Warszawski Komitet nie odpowiada za połamania, uszkodzenia albo zaginięcia, jakie mogą się zdarzyć podczas téj przewózki.

§ 21.

Do przyjmowania przedmiotów, wyznaczonym będzie przy Warszawskim Komitecie powszechnéj wystawy Paryzkiéj oddziel-

ленія большаго удобства къ доставкѣ и сдачѣ произведеній, по распоряженію означеннаго Комитета, назначаются частные маклера, къ посредничеству коихъ экспоненты могутъ, по своему усмотрѣнію, прибѣгать для представленія своихъ произведеній въ Комитетъ. Плата за труды означенныхъ маклеровъ и вообще всѣ сдѣланные ими расходы относятся на счетъ экспонентовъ. Впрочемъ экспонентамъ предоставляется сдавать свои произведенія чрезъ посредство повѣренныхъ по собственному выбору.

d) О пересылкѣ произведеній въ Парижъ и обратно.

§ 23.

Перевозка промышленныхъ произведеній, допущенныхъ на Парижскую всемірную выставку, отъ г. Варшавы до самаго помѣщенія выставки производится на казенный счетъ. На счетъ Казны принимается также обратная, по окончаніи выставки, перевозка произведеній въ Варшаву, равно какъ и страхованіе пересылаемыхъ предметовъ на пути въ оба конца. Правительство не принимаетъ на себя никакой другой отвѣтственности, за поврежденіе или потерю произведеній, отправляемыхъ на выставку, какъ во время существованія оной, такъ и на пути тамъ и обратно.

§ 24.

Для укупорки произведеній, отправляемыхъ на Парижскую всемірную выставку, употребляются тѣ самые ящики, тюки и вообще помѣщенія, въ которыхъ произведенія сіи были доставлены экспонентами въ Варшаву, почему и должно быть обращено особое вниманіе на прочность этой укупорки. Варшавскій Комитетъ предоставляетъ себѣ право требовать отъ экспонентовъ, представившихъ произведенія въ неудовлетворительной или непрочной укупоркѣ, исправленія оной или совершенной ея передѣлки на ихъ счетъ.

ny Kommissarz. W celu nastręczenia większego ułatwienia w dostawie i oddaniu przedmiotów, z rozporządzenia Komitetu wyznaczeni również będą prywatni meklerzy, do pośrednictwa których wystawcy mogą, podług swego uznania, udawać się, dla przedstawienia swoich wyrobów Komitetowi. Wynagrodzenie meklerów za ich pracę i w ogóle poniesione przez nich wydatki, należą do wystawców. Wreszcie wystawcom pozostawia się możność przedstawiania swoich wyrobów za pośrednictwem wybranych przez nich pełnomocników.

d) O przesyłce przedmiotów do Paryża i napowrót.

§ 23.

Przewóz płodów przemysłu, na powszechną wystawę Paryzką przeznaczonych, z Warszawy do samego gmachu wystawy dopełniony będzie kosztem Skarbu. Na rachunek Skarbu przyjmuje się również powrotny, po ukończeniu wystawy, przewóz do Warszawy, jak niemniéj assekuracya przedmiotów przesyłanych, podczas podróży tam i napowrót. Żadnéj innéj odpowiedzialności za jakiebądź uszkodzenia lub stratę przedmiotów, wysyłanych na wystawę, mogące się wydarzyć, czy to w czasie saméj wystawy, czy też w czasie przewozu do Paryża i napowrót, Rząd na siebie nie przyjmuje.

§ 24.

Do upakowania wysyłanych na powszechną wystawę Paryzką przedmiotów, użyte będą te same paki, skrzynie i w ogóle pomieszczenia, w których były dostawione przez wystawców do Warszawy; dla czego należy zwrócić szczególną uwagę na trwałość tych opakowan. Warszawski Komitet ma prawo żądać od wystawców, przedstawiających swoje wyroby w niedostatecznem albo nietrwałém opakowaniu, naprawy onego, albo zupełnego przerobienia, ich własnym kosztem.

e) О расположеніи промышленныхъ произведеній на выставкѣ.

§ 25.

Согласно § 4 сего положенія, Высочайше учрежденная Коммисія озаботится приличнымъ размѣщеніемъ промышленныхъ произведеній русскаго отдѣла на выставкѣ. Экспоненты, получившіе разрѣшеніе на устройство особыхъ выставочныхъ помѣщеній для своихъ произведеній, или на какое либо убранство сихъ послѣднихъ, могутъ сдѣлать это сами, или чрезъ своихъ повѣренныхъ, или, наконецъ, предоставить исполненіе сего, на ихъ счетъ, Коммисару русскаго отдѣла.

§ 26.

Экспоненты, желающіе выставить машины или аппараты съ приведеніемъ ихъ въ дѣйствіе, должны заявить о томъ заблаговременно и сообразоваться со ст. 46 общаго положенія, а именно: они пользуются безвозмездно водою, газомъ, паромъ и двигательною силою для машинъ, согласно ихъ заявленіямъ, на основаніи статьи 36-й общаго положенія; двигательная сила вообще сообщается посредствомъ общаго передаточнаго вала, о діаметрѣ и числѣ оборотовъ коего въ минуту будетъ объявлено отъ Императорской Парижской Коммисіи прежде 31 Декабря 1865 года; главный шкивъ на общемъ валѣ, передаточные шкивы, промежуточный валъ, равно какъ и ремни, необходимые для всѣхъ этихъ передачъ, поставляются самими экспонентами.

§ 27.

На промышленныхъ произведеніяхъ всемірной выставки должны быть выставлены цѣны. Цѣна, выставленная на тѣхъ изъ произведеній, которыя предназначены для продажи, обязательна въ отношеніи къ покупателю, и экспонентъ, который отказался

e) O rozmieszczeniu płodów przemysłu na wystawie.

§ 25.

Stosownie do § 4-go niniejszych przepisów, Najwyżej ustanowiona St. Petersburgska Kommissya zatrudniać się będzie przyzwoitém rozmieszczeniem na wystawie płodów przemysłu oddziału Ruskiego. Wystawcy, otrzymujący pozwolenie na urządzenie osobnych pomieszczeń wystawowych dla swoich wyrobów, albo na jakie ich ozdobienie, mogą dopełnić tego sami, albo przez swoich pełnomocników, albo wreszcie pozostawić wykonanie na ich koszt, Kommissarzowi Oddziału Ruskiego.

§ 26.

Wystawcy, pragnący okazać machiny albo aparaty, z puszczeniem ich w bieg, powinni wcześnie o tém zawiadomić i stosować się do artykułu 46-go ogólnych przepisów, a mianowicie: korzystają oni bezpłatnie z wody, gazu, pary i dźwigni, to jest siły poruszającéj dla machin, odpowiednio do ich zawiadomień, na zasadzie art. 36-go ogólnych przepisów; siła poruszająca w ogóle kommunikuje się za pośrednictwem ogólnego walca kommunikacyjnego, o którego średnicy i liczbie obrotów na minutę, ogłoszonem będzie przez Cesarską Paryzką Kommissyę przed 31 Grudnia 1865 r.; główny ruch na ogólnym walcu, ruchy kommunikacyjne, pośrodkowy wał, również jak i rzemienie, niezbędne do wszystkich tych kommunikacyj, dostawiane być mają przez samych wystawców.

§ 27.

Na płodach przemysłu powinny być oznaczone na wystawie ceny. Cena postawiona na przedmiotach, przeznaczonych na sprzedaż, obowiązującą jest względnie kupującego, i wysta-

бы ихъ продать по этой цѣнѣ, подлежитъ исключенію изъ конкурса и лишается права на полученіе награды, которой могло бы удостоиться его произведеніе.

Варшава, 1865 года.

Предсѣдатель (подписано) *Войда*.

---

wca, któryby odmówił sprzedaży ich po téj cenie, podlega wyłączeniu z współubiegania i pozbawiony jest prawa otrzymania nagrody, jaką mogłyby być zaszczycone jego wyroby.

Warszawa, 1865 roku.

Prezydujący (podpisano) *Woyda*.

Приложеніе 1-е къ N° 12-му.

(Приложеніе къ § 8.)

ФОРМА ПРЕДВАРИТЕЛЬНАГО ОБЪЯВЛЕНІЯ О ЖЕЛАНІИ ПРЕДСТАВИТЬ НА ВЫСТАВКУ ПРОИЗВЕДЕНІЯ ИЗЯЩНЫХЪ ИСКУССТВЪ.

Парижская всемірная выставка 1867.

Отдѣлъ художественный.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Такой-то (имя отчество и фамилія, чинъ или званіе) желаетъ представить на Парижскую всемірную выставку нижеозначенныя художественныя произведенія.

Означеніе произведеній, съ указаніемъ года ихъ выполненія	Размѣры, со включеніемъ рамъ или пьедестала.						Имя художника
	Длина		Ширина.		Высота		
	арш.	в.	арш.	в.	арш.	в.	
Картина такая то 1856 г.	00	00	00	00	00	00	самъ экспонентъ или такой-то
Акварель „ „ 1863 г.	—	—	—	—	—	—	
Изваяніе „ „ 1860 г.	—	—	—	—	—	—	

Подпись подающаго объявленіе:

Адресъ:

Примѣчаніе 1. Объявленіе сіе адресовать: Въ Варшавскій Комитетъ всемірной выставки въ Парижѣ 1867 года. Срокъ представленія къ 19 (31) Декабря 1866 г.

2. Въ городскихъ адресахъ должны быть обозначены: улица и домъ, а въ сельскихъ—губернія, уѣздъ, селеніе и ближайшая къ оному почтовая контора.

1-y Annex do N 12-go.

(Załącznik do § 8.)

WZÓR DEKLARACYI, CO DO ZAMIARU PRZEDSTAWIENIA NA WYSTAWĘ UTWORÓW SZTUK PIĘKNYCH.

Powszechna wystawa paryzka roku 1867.

Oddział sztuk pięknych.

DEKLARACYA.

N. N. (imię, imię ojca i nazwisko, stan) pragnie przedstawić na powszechną wystawę Paryzką wyszczególnione poniżéj utwory sztuk pięknych:

Wymienienie utworów, z wskazaniem roku ich wykonania	Rozmiary łącznie z ramami lub piedestalem						Nazwisko artysty
	Długość		Szerokość		Wysokość		
	arsz.	w.	arsz.	w.	arsz.	w.	
Obraz, taki a taki, 1856 r.	00	00	00	00	00	00	sam wystawca albo taki a taki.
Akwarella — „ — 1863 r.	—	—	—	—	—	—	
Rzeźba — „ — 1860 r.	—	—	—	—	—	—	

Podpis podającego deklaracyę:

Adres:

Uwaga 1. Deklaracye adresować należy do Warszawskiego Komitetu powszechnéj wystawy Paryzkiéj roku 1867. Termin przedstawienia przed 19 (31) Grudnia 1866 r.

2. W adresach z miast powinny być oznaczone: ulica i numer domu; z wsi: gubernia, powiat, nazwa wsi i najbliższa od niéj stacya pocztowa.

Приложеніе 2-е къ N° 12-му.

(Приложеніе къ § 18.)

ФОРМА ПРЕДВАРИТЕЛЬНАГО ОБЪЯВЛЕНІЯ О ЖЕЛАНІИ ПРЕДСТАВИТЬ НА ВЫСТАВКУ ПРОИЗВЕДЕНІЯ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.

Парижская всемірная выставка 1867.

Отдѣлъ промышленный.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Такой-то (имя, отчество, фамилія, званіе чинъ или фирма) желаетъ представить на всемірную выставку, имѣющую быть въ Парижѣ въ 1867 году, нижепоименованныя произведенія, приготовленныя или добытыя въ такой-то мѣстности (означить губернію, уѣздъ, городъ или селеніе и названіе заведенія).

Обозначеніе произведеній.	Вѣсъ или размѣры	Нужное пространство на выставкѣ.			
		горизонтъ		вертик.	
		арш.	в.	арш.	в.

Подпись подающаго объявленіе:

Адресъ:

Примѣчаніе 1. Объявленіе это должно быть доставлено въ Варшавскій Комитетъ къ 19 (31) Декабря 1866 г.

2. Въ городскихъ адресахъ должны быть обозначены улица и домъ, а въ сельскихъ — губернія, уѣздъ, селеніе и ближайшая къ оному почтовая контора.

2-gi Annex do N° 12-go

(Załącznik do § 18).

WZÓR DEKLARACYI, CO DO ZAMIARU PRZEDSTAWIENIA NA WYSTAWĘ PŁODÓW PRZEMYSŁU.

Powszechna wystawa paryzka r. 1867.

Oddział przemysłu.

DEKLARACYA.

Taki a taki (imię, imię ojca, nazwisko, stan, firma) pragnie przedstawić na odbyć się mającą w roku 1867 w Paryżu powszechną wystawę niżéj wyszczególnione przedmioty, przygotowane albo wydobyte w takiéj-to miejscowości (wymienić gubernię, powiat, miasto, albo wieś i nazwę zakładu).

Wymienienie przedmiotów	Waga albo wymiary	Potrzebna przestrzeń na wystawie			
		Poziomo		Pionowo	
		arsz.	w.	arsz.	w.

Podpis podającego deklaracyę:

Adres:

Uwaga 1. Deklaracya powinna być przedstawiona Warszawskiemu Komitetowi przed 19 (31) Grudnia 1866 r.

2. W adresach z miast powinny być oznaczone: ulica i numer domu; z wsi: gubernia, powiat, nazwa wsi i najbliższa od niéj stacya pocztowa.

Приложеніе 3-е къ № 12-му.

(Приложеніе къ § 20.)

Форма Фактуры.

Парижская всемірная выставка 1867 г.

Отдѣлъ промышленный

Фактура

произведеніямъ, представляемымъ на всемірную парижскую выставку 1867 года такимъ-то (имя, отчество и фамилія экспонента или наименованіе торговой фирмы).

№ по порядку	Наименованіе предметовъ	Число штукъ.	Вѣсъ		Мѣра		Количество	Цѣна		Примѣчаніе.
			пуд.	ф.	арш	в.		за	всѣмъ.	

Подпись:

Адресъ:

Примѣчаніе 1. Въ городскихъ адресахъ должны быть обозначены: улица и домъ, а въ сельскихъ — губернія, уѣздъ, селеніе и ближайшая къ оному почтовая контора.

2. Въ послѣдней графѣ слѣдуетъ обозначить противъ каждаго предмета, подлежитъ ли онъ продажѣ на выставкѣ, по значащейся оному въ фактурѣ цѣнѣ, или же продажѣ вовсе не подлежитъ.

3-ci Annex do № 12-go.

(Załącznik do § 20.)

Forma Faktury.

Powszechna wystawa paryzka r. 1867.

Oddział przemysłu.

Faktura,

przedmiotów, wysyłanych na powszechną wystawę Paryzką roku 1867, przez N. N. (imię, imię ojca i nazwisko wystawcy, albo firma handlowa).

Numer porządkowy	Wymienienie przedmiotów	Liczba sztuk	Waga		Miara		Ilość	Cena		Uwagi
			pud.	f.	arsz.	w.		za	łącznie	

Podpis:

Adres:

Uwaga 1. W adresach z miast powinny być oznaczone: ulica i numer domu; z wsi: gubernia, powiat, nazwa wsi i najbliższa od niéj stacya pocztowa.

2. W ostatniéj rubryce należy wymienić, obok każdego przedmiotu, czy można go sprzedać po cenie w fakturze oznaczonéj, czy też wcale nie podlega sprzedaży.

Приложеніе 4-е къ № 12-му.

(Приложеніе къ § 20.)

Свѣдѣнія къ фактурѣ (такого-то).

Наименованіе промышленнаго заведенія, мѣсто нахожденія и время основанія онаго.	
Количество и цѣнность ежегоднаго производства.	
Употребляемые въ производствѣ матеріалы: туземные или иностранные, и количество оныхъ.	
Средство фабрикаціи: машинное или ручное	
Число рабочихъ.	
Мѣста сбыта, съ обозначеніемъ количества, отправляемаго за границу.	

Подпись:

4-y Annex do № 12-go.

(Załącznik do § 20.)

Wiadomości do faktury *(tego a tego)*.

Nazwa zakładu przemysłowego, miejsce istnienia i rok założenia.	
Ilość i wartość rocznéj produkcyi.	
Używane do wyrobów materyały, krajowe albo zagraniczne i ilość onych.	
Środki fabrykacyjne: za pomocą machin albo rąk ludzkich.	
Liczba robotników.	
Miejsca zbytu, z oznaczeniem ilości wyrobów wysłanych za granicę.	

Podpis:

Приложеніе 5-е къ № 12-му.

ОБЩЕЕ ПОЛОЖЕНІЕ

о всемірной Парижской выставкѣ 1867 года (*).

ОТДѢЛЪ ПЕРВЫЙ

Общія распоряженія и порядокъ распредѣленія предметовъ.

Ст. 1.

На всемірную выставку, имѣющую быть въ Парижѣ въ 1867 году, допускаются произведенія изящныхъ искусствъ, земледѣлія и промышленности всѣхъ народовъ.

Выставка помѣщается во временномъ зданіи на Марсовомъ полѣ. Вокругъ сего зданія будетъ устроенъ паркъ, для выставки въ немъ животныхъ и растеній въ живомъ видѣ, а также предметовъ, коихъ помѣщеніе въ главномъ зданіи окажется невозможнымъ.

Открытіе выставки послѣдуетъ 1 Апрѣля 1867 года, а закрытіе ея — 31 Октября того же года.

(*) Положеніе это издано и утверждено Французскимъ правительствомъ 12 Іюля 1865 года.

5-y Annex do Nr. 12-go.

PRZEPISY OGÓLNE

o Powszechnéj Wystawie Paryzkiéj roku 1867. (*)

ODDZIAŁ PIERWSZY.

Ogólne rozporządzenia i porządek rozmieszczenia przedmiotów.

Art. 1.

Na odbyć się mającą w roku 1867 w Paryżu wystawę powszechną przyjmowane będą: płody sztuk pięknych, rolnictwa i przemysłu wszystkich narodów.

Wystawa pomieszczoną będzie w czasowym gmachu na polu Marsowém. W okrąg téj budowli urządzony będzie park, dla pomieszczenia w nim zwierząt i roślin w stanie naturalnym, tudzież przedmiotów, których pomieszczenie w gmachu głównym okaże się niemożliwém.

Otwarcie wystawy nastąpi 1-go Kwietnia 1867 r., a zamknięcie 31-go Października tegoż roku.

(*) Przepisy te wydane i zatwierdzone zostały przez Rząd Francuzki pod dniem 12 Lipca 1865 r.

Ст. 2.

Всемірная выставка 1867 г. состоитъ подъ вѣдѣніемъ Императорской Коммисіи, учрежденной декретомъ 1 Февраля 1865 г.

Постановленіе Императорской Коммисіи приводитъ въ исполненіе Генеральный Коммисаръ, назначенный тѣмъ же декретомъ.

Ст. 3.

По распоряженію Императорской Коммисіи, къ 25 Августа 1865 г. учреждаются, въ каждомъ изъ департаментовъ французской имперіи, мѣстные департаментскіе комитеты, которыхъ обязанность состоитъ:

1) въ распространеніи по всему департаменту свѣдѣній о мѣрахъ, до устройства выставки относящихся, раздачѣ желающимъ бланковъ прошенія о допущеніи къ участію въ выставкѣ, а равно и другихъ документовъ, отъ Императорской Коммисіи исходящихъ;

2) въ заявленіи прежде 31 Октября 1865 г. главныхъ художниковъ, земледѣльцевъ и фабрикантовъ, участіе коихъ во всемірной выставкѣ могло бы особенно способствовать блеску этого торжества;

3) въ побужденіи, какъ ниже объяснено въ ст. 29, къ устройству мѣстныхъ департаментскихъ выставокъ земледѣльческихъ произведеній;

4) въ образованіи Коммисій изъ ученыхъ, земледѣльцевъ, фабрикантовъ, мастеровъ и другихъ спеціалистовъ, для изученія всемірной выставки, и обнародованія отчета о примѣненіи къ мѣстнымъ интересамъ каждаго департамента полезныхъ указаній, на выставкѣ почерпнутыхъ;

5) въ составленіи, путемъ добровольныхъ подписокъ, складокъ или другими средствами, особаго фонда для содѣйствія посѣщенію и изученію выставки мастеровыми, сельскими и фабричными работниками департамента, или для покрытія расходовъ на изданіе вышеупомянутаго отчета.

Art. 2.

Powszechna wystawa 1867 r. zostaje pod zawiadywaniem Cesarskiéj Kommissyi, ustanowionéj dekretem z d. 1 Lutego 1865 r.

Postanowienia Cesarskiéj Kommissyi wprowadza w wykonanie Jeneralny Kommissarz, tymże dekretem przeznaczony.

Art. 3.

Z rozporządzenia Cesarskiéj Kommissyi, od 25 Sierpnia 1865 r., ustanawiają się w każdym departamencie Cesarstwa Francuzkiego miejscowe departamentowe Komitety, których obowiązkiem będzie:

1) rozpowszechniać po całym departamencie wiadomości, o środkach do urządzenia wystawy odnoszących się, rozdawać pragnącym tego blankiety do próśb, o przypuszczenie do udziału w wystawie, jakoteż innych pism, przez Cesarską Kommissyę wydawanych;

2) zawiadomić przed 31 Października 1865 r., znakomitszych artystów, właścicieli ziemskich i fabrykantów, których uczestnictwo w powszechnéj wystawie mogłoby szczególnie dopomódz do blasku téj uroczystości;

3) zachęcać, jak niżéj w artykule 29-m objaśniono, do urządzenia miejscowych wystaw departamentowych płodów rolniczych;

4) ustanowić Kommissye z uczonych, rolników, fabrykantów, majstrów i innych specyalistów, w celu objaśnienia o wystawie powszechnéj i ogłoszenia sprawozdania, o zastosowaniu do miejscowych interessów każdego departamentu pożytecznych wskazówek, na wystawie poczerpniętych;

5) utworzenie, drogą dobrowolnych podpisów lub innemi środkami, oddzielnego funduszu, w celu dopomożenia do zwiedzenia i poznania wystawy przez majstrów, tudzież rolniczych i fabrycznych robotników departamentu, oraz na pokrycie wydatków na wydanie wspomnionego wyżéj sprawozdania.

Ст. 4.

Императорская Коммисія, по сношенію съ министерствами военнымъ и морскимъ, установитъ порядокъ участія во всемірной выставкѣ Алжиріи и французскихъ колоній.

Ст. 5.

Коммисіи, учрежденныя иностранными правительствами для распоряженій по участію ихъ подданныхъ въ всемірной Парижской выставкѣ, сносятся непосредственно съ Императорскою Коммисіею по всѣмъ дѣламъ, до выставки относящимся. Императорская Коммисія непосредственно въ сношенія съ иностранными экспонентами не входитъ.

Всякое произведеніе, представляемое иностраннымъ экспонентомъ, можетъ быть допущено на выставку не иначе, какъ чрезъ посредство той иностранной Коммисіи, вѣдѣнію которой сей экспонентъ подлежитъ.

Иностраннымъ Коммисарамъ предоставляется, по ихъ собственному усмотрѣнію, производить перевозку, пріемъ, разстановку и обратную пересылку произведеній ихъ націй, съ соблюденіемъ однако въ этомъ отношеніи порядка, установленнаго Императорскою Коммисіею.

Ст. 6.

Иностранные Коммисары приглашаются вступить, въ скорѣйшемъ по возможности времени, въ сношеніе съ Императорскою Коммисіею и опредѣлить при ней, для сей цѣли, уполномоченныхъ отъ себя агентовъ. Агенты сіи должны заняться разсмотрѣніемъ вопросовъ, относящихся до иностранныхъ экспонентовъ, и въ особенности до распредѣленія пространства между различными націями и до устройства въ зданіи выставки и въ паркѣ отдѣловъ для каждой изъ сихъ націй.

Art. 4.

Cesarska Kommissya, po zniesieniu się z Ministerstwami wojny i marynarki, określi porządek udziału w wystawie powszechnéj Algieru i kolonij francuzkich.

Art. 5.

Kommissye ustanowione przez Rządy zagraniczne, w celu wydawania rozporządzeń ze względu udziału ich poddanych w powszechnéj wystawie Paryzkiéj, znoszą się bezpośrednio z Cesarską Kommissyą, we wszelkich przedmiotach z wystawą związek mających; Cesarska Kommissya nie wchodzi w bezpośrednie stosunki z wystawcami zagranicznymi.

Żaden przedmiot, przez wystawców zagranicznych przedstawiany, nie może być przyjęty, jak tylko przez pośrednictwo téj Kommissyi zagranicznej, pod zawiadywaniem któréj wystawca zostaje.

Kommissarzom zagranicznym pozostawia się, podług ich własnego uznania, dopełniać przewóz, przyjmowanie, rozmieszczenie, i powrotną przesyłkę płodów ich narodowości, z zachowaniem jednak przepisanego przez Cesarską Kommissyę porządku.

Art. 6.

Kommissarze zagraniczni proszeni są o wejście, w jak można najprędszym czasie, w stosunki z Cesarską Kommissyą, i wyznaczenie przy niéj w tym celu umocowanych od siebie ajentów. Ajenci ci powinni się zająć rozpoznaniem kwestyj, odnoszących się do wystawców zagranicznych, a w szczególności, do rozdziału przestrzeni między rozliczne narodowości, tudzież, do urządzenia w gmachu wystawy i w parku oddziałów dla każdéj z tych narodowości.

Ст. 7.

Въ видахъ удобнѣйшаго распредѣленія пространства, отведеннаго для каждой націи, на различные классы произведеній, въ ст. 11-ой поименованные, по распоряженію Императорской Коммисіи, сообщаются иностраннымъ агентамъ, къ свѣдѣнію, экземпляры плана устройства, принятаго для французскаго отдѣла выставки. Въ этомъ планѣ обозначены расположеніе столовъ для каждаго класса произведеній, а также форма, высота и другіе размѣры залъ, гдѣ классы сіи будутъ помѣщаться.

Подобный же планъ устройства, съ опредѣленіемъ подраздѣленій частей зданія выставки, отведенныхъ для каждой націи, долженъ быть сообщенъ Императорской Коммисіи каждою изъ иностранныхъ Коммисій, прежде 31 Октября 1865 года.

Подробные планы, съ указаніемъ мѣста, назначеннаго для каждаго изъ экспонентовъ и для каждаго отдѣльнаго помѣщенія, должны быть равномѣрно сообщены иностранными Коммисіями, вмѣстѣ со списками экспонентовъ, прежде 31 Января 1866 года, чтобы доставить возможность Императорской Коммисіи сообразить съ потребностями каждой націи внутреннее устройство зданія выставки.

Ст. 8.

Каждой націи предоставляется требовать, для устройства собственнаго парка, части марсоваго поля, прилегающей къ мѣсту, отведенному той же націи въ зданіи выставки.

Агенты иностранныхъ коммисій входятъ въ соглашеніе съ генеральнымъ коммисаромъ выставки относительно распредѣленія проходовъ для публики и земляныхъ работъ, устройство коихъ относится на иждивеніе и попеченіе Императорской Коммисіи.

Равномѣрно должны послѣдовать соглашенія между иностранными агентами и генеральнымъ коммисаромъ выставки относительно излишковъ пространствъ, иностранной націи первона-

Art. 7.

W celu łatwiejszego rozdziału przestrzeni, wyznaczonéj dla każdéj narodowości, na rozliczne klassy przedmiotów, w art. 11-m wymienione, z rozporządzenia Cesarskiéj Kommissyi, kommunikują się ajentom zagranicznym dla wiadomości, plany urządzenia, przyjętego dla oddziału francuzkiego wystawy. Na tym planie oznaczone są: rozmieszczenie stołów, dla każdéj klassy wyrobów tudzież kształt, wysokość i inne rozmiary sal, w których klassy te będą pomieszczone.

Podobny zaś plan urządzenia, z oznaczeniem poddziałów części gmachu wystawy, wyznaczonych dla każdéj narodowości, powinien być zakommunikowany Cesarskiéj Kommissyi przez każdą zagraniczną Kommissyę, przed 31 Października 1865 r.

Szczegółowe plany, z wskazaniem miejsca, wyznaczonego dla każdego wystawcy i dla każdego oddzielnego pomieszczenia, powinny być również zakommunikowane przez Kommissye zagraniczne, łącznie z listami wystawców, przed 31 Stycznia 1866 r., ażeby dać możność Cesarskiéj Kommissyi zastosowania do potrzeb każdéj narodowości, wewnętrznego urządzenia gmachu wystawy.

Art. 8.

Każdéj narodowości dozwala się żądać, dla urządzenia własnego parku, części pola Marsowego, przyległéj miejscu, wyznaczonemu tejże narodowości w gmachu wystawy.

Ajenci Kommissyj zagranicznych znoszą się z jeneralnym Kommissarzem wystawy, co do oznaczenia przejść dla publiczności, oraz robót ziemnych, dokonanie których dopełnia się kosztem i pod opieką Cesarskiéj Kommissyi.

Również powinni porozumiewać się ajenci zagraniczni z jeneralnym Kommissarzem wystawy, co do pozostałych nad potrzebę przestrzeni, pierwotnie dla narodowości zagranicznéj przezna-

чально опредѣленныхъ, которыя могутъ быть оставлены въ распоряженіи Императорской Коммисіи, а также относительно прибавокъ пространствъ изъ тѣхъ частей, отъ которыхъ другіе агенты отказались.

Для споспѣшествованія по возможности устройству иностранныхъ отдѣловъ въ отведенныхъ для нихъ частяхъ парка, Императорская Коммисія сообщитъ къ свѣдѣнію иностраннымъ агентамъ планы, принятые французскими экспонентами, по устройству выставокъ животныхъ, растеній, образцовъ жилищъ и т. п. (приложеніе B).

Ст. 9.

Произведеніямъ всѣхъ народовъ имѣетъ быть составленъ оффиціальный каталогъ, съ указаніемъ мѣста, занимаемаго каждымъ изъ таковыхъ произведеній въ зданіи или паркѣ выставки. Къ сему каталогу будутъ приложены два алфавитные списка: одинъ экспонентамъ, другой произведеніямъ. Иностранные Коммисары приглашаются доставить нужныя для составленія сего каталога матеріалы прежде 31 Января 1866 года.

Ст. 10.

Государства, которыя не могутъ представить въ 1867 году значительнаго числа экспонентовъ и которыя при томъ находятся въ одинаковомъ географическомъ положеніи, приглашаются войти во взаимное между собою соглашеніе для методическаго группированія однородныхъ произведеній.

Въ видахъ соглашенія преимуществъ подобной группировки съ общепринятымъ распредѣленіемъ на выставкѣ произведеній по національностямъ, Императорскою Коммисіею составлены планы, которые будутъ сообщены агентамъ означенныхъ государствъ.

Въ случаѣ если вышепомянутые планы будутъ одобрены коммисарами означенныхъ государствъ, Императорская Коммисія приглашаетъ ихъ учредить въ Парижѣ для каждой изъ

czonych, które mogą być pozostawione do rozporządzenia Cesarskiej Kommissyi, jak niemniéj, co do dodania przestrzeni z tych części, których inni ajenci nie mają potrzeby.

Dla dania, o ile można pomocy w urządzeniu oddziałów zagranicznych, w przeznaczonych dla nich częściach parku, Cesarska Kommissya zakommunikuje dla wiadomości ajentów zagranicznych plany, przyjęte przez wystawców francuzkich, w urządzeniu wystaw zwierząt, roślin, modeli mieszkań i t. p. (Załącznik B).

Art. 9.

Będzie ułożony urzędowy katalog płodów wszystkich narodów, z wskazaniem miejsca zajmowanego przez każde z nich w gmachu albo parku wystawy. Do tego katalogu dołączone będą dwie alfabetyczne listy: jedna wystawców, druga przedmiotów. Kommissarze zagraniczni proszeni są o dostarczenie potrzebnych do ułożenia tego katalogu materyałów, przed 31 Stycznia 1866 r.

Art. 10.

Państwa, które nie mogą na r 1867 dostarczyć znacznéj liczby wystawców i które przytém znajdują się w jednakowém położeniu jeograficznem, proszone są, o porozumienie się wzajemne między sobą, co do metodycznego ugruppowania jednorodnych przedmiotów.

Dla pogodzenia podobnego gruppowania z przyjętém w ogóle rozmieszczeniem na wystawie wyrobów podług narodowości, przez Cesarską Kommissyę przygotowane są plany, które będą kommunikowane ajentom wspomnionych państw.

W razie przyjęcia wyżéj wspomnionych planów przez Kommissarzy państw rzeczonych, Cesarska Kommissya wzywa ich do ustanowienia w Paryżu, dla każdéj grupp, oddzielnych rozpo-

группъ особые распорядительные синдикаты, въ распоряженіе коихъ предоставляетъ безвозмездно своихъ архитекторовъ и агентовъ.

Ст. 11.

Въ каждомъ отдѣлѣ экспонентовъ одной и той же націи произведенія распредѣляются на 10 группъ и 95 классовъ, а именно:

1-я группа: произведенія художествъ (классы 1 — 5);
2-я группа: произведенія, до наукъ и просвѣщенія относящіяся (классы 6 — 13);
3-я группа: мебель и другія принадлежности жилищъ (1) (классы 14 — 26);
4-я группа: предметы одежды (со включеніемъ тканей) и личнаго употребленія (2) (классы 27 — 39);
5-я группа: продукты (въ сыромъ видѣ и въ дѣлѣ) извлекающихъ промысловъ (классы 40 — 46);
6-я группа: промышленныя машины, орудія и способы (классы 47 — 66);
7-я группа: питательныя вещества (въ свѣжемъ видѣ или въ консервахъ) въ разной степени подготовки (классы 67 — 73);
8-я группа: животныя и образцы сельскихъ заведеній (классы 74 — 82);
9-я группа: живыя растенія и образцы садовыхъ заведеній (классы 83 — 88);
10-я группа: предметы, назначенные для улучшенія физическаго и нравственнаго состоянія народа (классы 89 — 95).

(1) Предметы ежедневнаго употребленія, назначенные для жилищъ и отличающіеся своей пользой и вмѣстѣ дешевизной, причислены къ 91 классу (10-я группа).

(2) Предметы, назначаемые для одежды, удобства которыхъ соединены съ дешевизной, отнесены къ 91 классу (10-я группа).

rządzających syndykatów, do rozporządzenia których oddaje bezpłatnie swoich Budowniczych i ajentów.

Art. 11.

W każdym oddziale wystawców jednéj i téjże saméj narodowości, płody rozdzielają się na 10-ć grupp i 95 klass, a mianowicie:

1-a gruppa: utwory sztuk pięknych (klassy 1— 5);
2-a gruppa: płody, odnoszące się do nauk i oświaty (klassy 6 — 13);
3-a gruppa: meble i inne przynależytości mieszkań (1) (klassy 14 — 26);
4-a gruppa: przedmioty odzieży (z włączeniem tkanin) i osobistego użycia (2) (klassy 27 — 39);
5-a gruppa: prudukta (w stanie surowym i w wyrobie) przemysłu kopalnego (klassy 40 — 46);
6-a gruppa: machiny, aparaty i przybory przemysłowe (klassy 47 — 66);
7-a gruppa: przedmioty pokarmowe (w stanie świeżym albo konserwach, w różnym stopniu przygotowania) (klassy 67 —73);
8-a gruppa: zwierzęta i modele wiejskich zakładów (klassy 74 — 82);
9-a gruppa: żywe rośliny i modele zakładów ogrodniczych (klassy 83 —88);
10-a gruppa: przedmioty, przeznaczone do polepszenia bytu fizycznego i moralnego ludu (klassy 89 — 95).

(1) Przedmioty codziennego użycia, przeznaczone dla mieszkań i odznaczające się pożytkiem i razem taniością, zaliczone są do klassy 91-éj (gruppa 10-ta).

(2) Przedmioty odzieży, których wygoda połączona jest z taniością, odniesione są do klassy 91-éj (gruppa 10).

Подробное исчисленіе предметовъ, относящихся до каждой изъ вышеупомянутыхъ группъ, прилагается при семъ положеніи (приложеніе B).

Сообразно съ замѣчаніями, которыя будутъ сообщены французскими экспонентами и иностранными коммисарами, Императорская Коммисія предоставляетъ себѣ разъяснять, въ послѣдующихъ изданіяхъ сего документа, недоумѣнія, которыя могли бы возникнуть вслѣдствіе первоначальной его редакціи.

Ст. 12.

Никакое художественное или промышленное произведеніе, изъ помѣщенныхъ въ зданіи или паркѣ выставки, не можетъ быть скопировано посредствомъ рисованія или воспроизведено другимъ способомъ въ какой бы то ни было формѣ, безъ разрѣшенія экспонента, которому принадлежитъ. Императорская Коммисія удерживаетъ за собою право разрѣшать снятіе общихъ видовъ выставки.

Ст. 13.

Никакое художественное или промышленное произведеніе, изъ находящихся на выставкѣ, не можетъ быть вынесено до закрытія выставки, безъ особаго на то разрѣшенія Императорской Коммисіи.

Ст. 14.

Экспоненты, какъ французскіе, такъ и иностранные, не подлежатъ никакой платѣ за мѣсто, занимаемое ими на выставкѣ; но всѣ расходы по устройству и убранству въ зданіи или паркѣ выставки относятся на счетъ экспонентовъ.

Ст. 15.

Французскіе, равно какъ иностранные подданные, принимаю-

Szczegółowe wymienienie przedmiotów, odnoszących się do każdéj z wyszczególnionych grupp, załącza się przy niniejszych przepisach (załącznik B).

Stosownie do uwag, poczynić się mogących przez wystawców francuzkich i Kommissarzy zagranicznych, Cesarska Kommissya pozostawia sobie wyjaśnienie, w następnych wydaniach obecnych przepisów, wątpliwości, mogących wyniknąć w skutku pierwotnéj ich redakcyi.

Art. 12.

Żaden utwor sztuk pięknych albo płód przemysłu, pomieszczone w gmachu lub parku wystawy, nie może być skopiowany za pomocą rysunku lub odtworzony innym sposobem w jakiejbądź formie, bez zezwolenia wystawcy, do którego należy. Cesarska Kommissya zachowuje sobie prawo dozwalać zdjęcia ogólnych widoków wystawy.

Art. 13.

Żaden utwór sztuk pięknych albo płód przemysłu, znajdujące się na wystawie, nie może być wzięty przed zamknięciem wystawy, bez oddzielnego na to zezwolenia Cesarskiéj Kommissyi.

Art. 14.

Wystawcy, tak francuzcy jak i zagraniczni, nie ponoszą żadnéj opłaty za zajmowane na wystawie miejsce; lecz wszelkie wydatki urządzenia lub ozdobienia w gmachu albo parku wystawy, ponoszą wystawcy.

Art. 15.

Tak poddani francuzcy, jako też i zagraniczni, przyjmujący

щіе на себя званіе экспонентовъ, чрезъ то самое подчиняются распоряженіямъ настоящаго положенія.

Ст. 16.

Императорская Коммисія сносится съ префектами и другими властями французской Имперіи, чрезъ посредство своего Президента или Генеральнаго Коммисара.

Ст. 17.

Всѣ сообщенія, до выставки относящіяся, должны быть адресованы на имя Члена Государственнаго Совѣта, Генеральнаго Коммисара всемірной выставки 1867 года, въ Парижѣ.

Въ раіонѣ французскаго почтоваго вѣдомства не требуется франкированія писемъ.

ОТДѢЛЪ ВТОРОЙ.

Распоряженія, спеціально до художественныхъ произведеній относящіяся.

Ст. 18.

На выставку допускаются произведенія французскихъ и иностранныхъ художниковъ, выполненныя послѣ 1 Января 1855 г.

Ст. 19.

На выставку не принимаются:

1) копіи, хотябы воспроизводящія какое либо художественное произведеніе въ различномъ отъ оригинала родѣ:

2) картины, писанныя масленими красками, миніатюры, акварели, пастели, рисунки и картоны оконныхъ стеколъ и фресковъ, не снабженные рамами;

3) скульптурныя произведенія изъ необожженной глины.

na siebie charakter wystawców, przez to samo podlegają rozporządzeniom obecnych przepisów.

Art. 16.

Cesarska Kommissya znosi się z Prefektami i innémi władzami Cesarstwa francuzkiego, za pośrednictwem swego Prezydenta lub Kommissarza Jeneralnego.

Art. 17.

Wszelkie korrespondencye, do wystawy odnoszące się, powinny być adresowane na imię Członka Rady Państwa, Kommissarza Jeneralnego powszechnéj wystawy r. 1867 w Paryżu.

W obrębie zarządu pocztowego francuzkiego, nie jest wymagane frankowanie korrespondencyj.

ODDZIAŁ DRUGI.

Rozporządzenia, odnoszące się specyalnie do utworów sztuk pięknych.

Art. 18.

Na wystawę przyjmują się utwory artystów francuzkich zagranicznych, wykonane po 1 Stycznia 1855 r.

Art. 19.

Na wystawę nie przyjmują się:

1) kopie, chociażby odtwarzające utwór sztuk pięknych w odmiennéj od oryginału postaci;

2) obrazy malowane olejnemi farbami, miniatury, akwarelle, pastele, rysunki i kartony szkieł okownych, tudzież fresków, niezaopatrzone w ramy;

3) rzeźby z niepalonéj gliny.

Ст. 20.

Пріемъ на выставку произведеній французскихъ художниковъ разрѣшается Императорскою Коммисіею, при содѣйствіи спеціальной по сему предмету экспертной Коммисіи (Jury spécial).

Составъ и назначеніе этой спеціальной Коммисіи, а равно формальности, соблюденію которыхъ подлежатъ французскіе подданные, желающіе представить на выставку художественныя произведенія, опредѣлятся въ послѣдствіи особымъ положеніемъ, при чемъ заявленъ будетъ принятый порядокъ отправки и пріема произведеній изящныхъ искусствъ.

Ст. 21.

Рѣшенія Императорской Коммисіи, относительно ходатайствъ о допущеніи художественныхъ произведеній на выставку, будутъ объявлены каждому по принадлежности прежде 1 Января 1867 г.

Ст. 22.

О числѣ и родѣ наградъ по части произведеній художествъ, равно какъ и о составѣ международной экспертной Коммисіи (Jury international), обсужденію которой имѣютъ подлежать сіи произведенія, послѣдуютъ своевременно особыя постановленія.

ОТДѢЛЪ ТРЕТІЙ.

Распоряженія, спеціально до произведеній земледѣлія и промышленности относящіяся.

ГЛАВА I.

Пріемъ и распредѣленіе произведеній.

Ст. 23.

На выставку принимаются всѣ вообще произведенія земле-

Art. 20.

Przyjmowanie na wystawę utworów artystów francuzkich następuje z decyzyi Cesarskiéj Kommissyi, przy współdziałaniu specyalnéj w tym przedmiocie Kommissyi biegłych (Jury spécial).

Skład i przeznaczenie téj specyalnéj Kommissyi, jakoteż formalności, zachowaniu których podlegają poddani francuzcy, pragnący przedstawić na wystawę utwory sztuk pięknych, będą określone w następstwie oddzielném postanowieniem, przyczém ogłoszony będzie porządek wysyłki i przyjęcia utworów sztuk pięknych.

Art. 21.

Decyzye Cesarskiéj Kommissyi, co do żądań o przyjęcie utworów sztuk pięknych na wystawę, będą objawione każdemu, komu należy, przed 1 Stycznia 1867 r.

Art. 22.

O liczbie i rodzaju nagród za sztuki piękne tudzież, o składzie międzynarodowéj Kommissyi biegłych (Jury international), sądowi któréj podlegać będą te utwory, wydane zostaną w swoim czasie oddzielne postanowienia.

ODDZIAŁ TRZECI.

Rozporządzenia specyalne, odnoszące się do płodów rolnictwa i przemysłu.

TYTUŁ I.

Przyjmowanie i rozmieszczenie przedmiotów.

Art. 23.

Na wystawę przyjmują się wszelkie w ogóle płody rolnictwa

дѣлія и промышленности, за исключеніемъ поименованныхъ въ нижеслѣдующей статьѣ.

Ст. 24.

Не допускаются вовсе вещества самовозгараемыя, гремучія, подлежащія взрыву и всякія другія, признанныя опасными.

Допускаются не иначе, какъ въ прочной, хорошо приспособленной посудѣ и въ небольшихъ количествахъ: спирты или алкоголи, масла и эссенціи, ѣдкія вещества и вообще вещества, могущія причинить вредъ другимъ произведеніямъ на выставкѣ или безпокойство публикѣ.

Капсули, пиротехническія издѣлія, зажигательныя спички и другіе тому подобные предметы принимаются на выставку въ видѣ подражаній и безъ малѣйшей примѣси возгараемыхъ веществъ.

Ст. 25.

Экспоненты предметовъ неудобныхъ или нездоровыхъ обязаны во всякое время подчиняться мѣрамъ предосторожности, имъ предписаннымъ.

Императорская Коммисія удерживаетъ за собою право удалять произведенія всякаго происхожденія, по своему свойству или объему признанныя вредными или несовмѣстными съ цѣлью и удобствами выставки

Ст. 26.

Императорская Коммисія извѣститъ Иностранныя Коммисіи прежде 15 Августа 1865 г. о пространствѣ, опредѣленномъ подъ выставку произведеній націи каждой изъ нихъ.

Прежде 25 Августа 1865 года Императорская Коммисія обнародуетъ табель пространствъ, назначенныхъ во французскомъ отдѣлѣ для каждаго изъ 73 первыхъ классовъ, поименованныхъ въ приложеніи къ статьѣ 11-ой.

i przemysłu, z wyjątkiem wyszczególnionych w następnym artykule.

Art. 24.

Nie przyjmują się wcale na wystawę ciała samopalne, wybuchające i wszelkie inne uznane za niebezpieczne.

Przyjmują się, lecz nieinaczéj jak w trwałém i dokładnie wykonaném naczyniu i w niewielkich ilościach: spirytusy albo alkohole, oleje i essencye, ciała zjadliwe i w ogóle wszelkie, mogące przyczynić szkodę innym płodom na wystawie, albo niepokoić publiczność.

Pistony, wyroby pyrotechniczne, zapałki i inne tym podobne przedmioty, przyjmują się na wystawę w postaci naśladownictwa, i bez przymięszania, choćby najmniejszéj ilości istot palnych.

Art. 25.

Wystawcy przedmiotów niedogodnie pomieszczających się, albo niezdrowych, obowiązani są w każdym czasie zachowywać środki ostrożności im przepisane.

Cesarska Kommissya zachowuje sobie prawo oddalać wszelkiego pochodzenia płody, ze względu na swoje własności albo objętość, uznane za szkodliwe, lub nie odpowiadające celowi i dogodnościom wystawy.

Art. 26.

Cesarska Kommissya zawiadomi Kommissye zagraniczne, przed 15 Sierpnia 1865 r. o przestrzeni wyznaczonéj pod wystawę płodów narodowości każdéj.

Przed 25 Sierpnia 1865 r. Cesarska Kommissya poda do wiadomości powszechnéj tabelle przestrzeni, przeznaczonych w oddziale francuzkim dla każdéj z 73-ch pierwszych klass, wyszczególnionych w załączniku do artykułu 11-go.

Ст. 27.

Вслѣдъ за симъ обнародованіемъ, французскіе промышленники, по роду ихъ производства принадлежащіе къ одному и тому же классу, приглашаются составить, по соглашенію между собою, общіе планы размѣщенія и ихъ произведеній въ отведенномъ для ихъ класса участкѣ. По приведеніи въ извѣстность выбора экспонентовъ, могущихъ помѣститься въ данномъ участкѣ, и пространства для каждаго изъ нихъопредѣляемаго, промышленники сіи избираютъ изъ своей среды одного или болѣе уполномоченныхъ, для непосредственныхъ сношеній съ Императорскою Комиссіею, сообщенія ей своихъ плановъ и списка экспонентовъ и представленія предъ нею общихъ интересовъ сихъ послѣднихъ.

Ст. 28.

Въ случаѣ, если упомянутыхъ въ предыдущей статьѣ добровольныхъ соглашеній между однородными экспонентами не состоится, составленіе подобныхъ сборныхъ выставокъ возлагается на особое попеченіе муниципальныхъ властей мануфактурныхъ центровъ, коммерческихъ и мануфактурныхъ палатъ, художественныхъ и промышленныхъ обществъ, также обществъ и съѣздовъ сельско-хозяйственныхъ.

Ст. 29.

Чрезъ посредство департаментскихъ комитетовъ (ст. 3), Императорская Коммисія сообщитъ мѣстнымъ, по каждому департаменту, сельско-хозяйственнымъ палатамъ, обществамъ и съѣздамъ планы, принятые для представленія на выставкѣ земледѣлія различныхъ полосъ Франціи; при чемъ означенныя учрежденія приглашаются оказать возможное съ ихъ стороны содѣйствіе къ осуществленію этихъ плановъ и, въ особенности, озаботиться подготовленіемъ сборныхъ коллекцій типовъ животныхъ и растеній,

Art. 27.

W skutku takiego ogłoszenia, przemysłowcy francuzcy, ze względu na rodzaj ich produkcyi, należący do jednéj i tejże saméj klassy, proszeni są, po porozumieniu się między sobą, ułożyć plany ogólne rozmieszczenia ich płodów w przeznaczonym dla ich klassy dziale. Po zawiadomieniu o wyborze wystawców, mogących pomieścić się w danym dziale, tudzież o przestrzeni dla każdego z nich wyznaczonéj, przemysłowcy ci wybierają z pomiędzy siebie jednego albo więcéj pełnomocników do bezpośrednich znoszeń z Cesarką Kommissyą, zakomunikowania jéj swoich planów i listy wystawców, oraz przedstawienia tejże ogólnych interessów tych ostatnich.

Art. 28.

W razie, jeżeli wspomnione w poprzednim artykule dobrowolne porozumienie jednorodnych wystawców nie nastąpi, ułożenie podobnych zbiorowych wystaw wkłada się na szczególną opiekę władz municypalnych, gdzie ześrodkowywują się rękodzielnie izb handlowych i rękodzielniczych, towarzystw sztuk pięknych i przemysłowych, tudzież towarzystw i zebrań rolniczych.

Art. 29.

Za pośrednictwem Komitetów departamentowych, (art. 3) Cesarska Kommissya kommunikuje miejscowym, w każdym departamencie izbom, towarzystwom i zebraniom rolniczym plany, przyjęte do przedstawienia na wystawie rolnictwa rozlicznych stref Francyi; przyczém pomienione instytucye proszone są o okazanie możliwego z ich strony współdziałania do urzeczywistnienia tych planów, a wszczególności, o staranie się przygotowania zbio-

сельскихъ хозяйственныхъ устройствъ и хозяйственныхъ заведеній.

Департаментскіе Комитеты, принадлежащіе къ одной и той же обширной земледѣльческой полосѣ, по мѣрѣ возможности, должны входить между собою въ соглашеніе, въ видахъ представленія на выставкѣ, безъ излишнихъ повтореній, земледѣлія той полосы въ его отличительныхъ чертахъ.

Ст. 30.

Коллективныя ходатайства о допущеніи произведеній на выставку, упомянутыя въ статьяхъ 27, 28 и 29, подаются агентами, дѣйствующими отъ имени промышленниковъ, согласившихся между собою, или же учрежденій или обществъ, принявшихъ на себя это дѣло. На сей конецъ означенные агенты подаютъ къ подписанію каждому экспоненту, въ двойномъ экземплярѣ, прошенія о допущеніи на выставку по формѣ, приложенной къ сему положенію (приложеніе C), и препровождаютъ всѣ сіи прошенія Генеральному Коммисару въ Парижъ (ст. 17).

Ст. 31.

Всякое собраніе произведеній, составленное по добровольному взаимному соглашенію производителей одного и того же класса, или попеченіями департаментскихъ комитетовъ, муниципальныхъ властей, коммерческихъ и мануфактурныхъ палатъ, сельско-хозяйственныхъ обществъ и съѣздовъ, художественныхъ и промышленныхъ обществъ, принимается Императорскою Коммисіею, если никакого возраженія противъ того не послѣдуетъ и притомъ никакого особаго неудобства для выставки не окажется.

Ст. 32.

Вышеупомянутыя коллективныя выставки состоятъ изъ отдѣльныхъ произведеній одноличныхъ экспонентовъ, но если всѣ заинтересованныя въ дѣлѣ лица на то согласны, то они могутъ

rowych kollekcyj typów zwierząt i roślin, wiejskich gospodarskich urządzeń i zakładów gospodarskich.

Komitety departamentowe, należące do jednéj i tejże saméj obszernéj strefy rolniczéj, w miarę możności, powinny porozumiewać się między sobą, w celu przedstawienia na wystawę, bez zbytnich powtórzeń, gospodarstwa rolnego téj strefy w jego odznaczających się zarysach.

Art. 30.

Zbiorowe podania, o dopuszczenie płodów na wystawę, wspomnione w artykułach 27, 28 i 29, powinny być czynione przez ajentów, działających imieniem przemysłowców, którzy się zgodzili między sobą, albo też, instytucyj lub towarzystw, które przyjęły na siebie ten przedmiot. W tym celu rzeczeni ajenci podają do podpisu każdemu wystawcy, w podwójnym egzemplarzu, prośby o przypuszczenie na wystawę, podług przepisanéj formy i przesyłają wszystkie te prośby Jeneralnemu Kommissarzowi w Paryżu, (art. 17).

Art. 31.

Wszelki zbiór płodów, złożony w skutek wzajemnego dobrowolnego porozumienia się producentów jednéj i téj saméj klassy, albo, staraniem komitetów departamentowych, władz municypalnych, izb handlowych i rękodzielniczych, rolniczo-gospodarskich towarzystw i zebrań towarzystw sztuk pięknych i przemysłowych, przyjmowany będzie przez Cesarską Kommissyę, jeżeli nie zajdzie przeciwko temu jakowa reklamacya, a przytém, jeżeli się nie okaże jaka niedogodność dla wystawy.

Art. 32.

Wyżéj wspomnione zbiorowe wystawy składają się z oddzielnych płodów wystawców jednego rodzaju, lecz jeżeli wszy-

выставить, безъ означенія отдѣльныхъ производителей, продукты цѣлой какой либо мѣстности или полосы.

Ст. 33.

При устройствѣ коллективныхъ выставокъ, сообразно статьямъ 27, 28 и 29, производители, имѣющіе представить возраженія или жалобы, обращаются съ ними непосредственно къ Генеральному Коммисару, который докладываетъ о томъ Императорской Коммисіи.

Ст. 34.

Во всѣхъ случаяхъ, когда не послѣдуетъ соглашенія о сборной выставкѣ, на основаніи статей 27, 28 и 29, производители представляютъ отдѣльно, за собственною подписью, прошенія о допущеніи на выставку, въ двухъ экземплярахъ (ст. 30); прошенія сіи адресуются на имя Генеральнаго Коммисара въ Парижѣ (ст. 17).

Ст. 35.

Прошенія о допущеніи, возраженія и всѣ къ тому относящіяся сообщенія должны быть адресованы въ Парижъ прежде 31 Октября 1865 года.

По истеченіи сего срока, всякое прошеніе и возраженіе принимается не иначе, какъ съ особаго на сіе разрѣшенія Императорской Коммисіи.

Ст. 36.

Строители аппаратовъ, требующихъ употребленія воды, газа или пара, при своихъ прошеніяхъ должны объявлять, какое количество воды, газа или пара для нихъ необходимо. Желающіе приводить въ дѣйствіе на выставкѣ свои машины означаютъ

stkie interessowane w tém dziele osoby zgodzą się na to, w takim razie mogą podać na wystawę, bez oznaczenia oddzielnych producentów, produkta całéj danéj miejscowości lub strefy.

Art. 33.

Przy urządzeniu zbiorowych wystaw, stósownie do artykułów 27, 28 i 29, producenci chcący przedstawić zażalenia, winni podawać takowe bezpośrednio Jeneralnemu Kommissarzowi, który przedstawia je Cesarskiéj Kommissyi.

Art. 34.

We wszelkich wypadkach niezgodzenia się na wystawy zbiorowe, na zasadzie artykułów 27, 28 i 29, producenci przedstawiają oddzielnie, za własnoręcznym podpisem, podania o przypuszczenie na wystawę, w dwóch egzemplarzach (art. 30); podania te mają być adressowane do Kommissarza Jeneralnego w Paryżu (art. 17).

Art. 35.

Podania o przypuszczenie, zażalenia i wszelkie do tego odnoszące się korrespondencye, powinny być adressowane do Paryża, przed 31 Października 1865 r.

Po upływie tego terminu, wszelkie podanie i zażalenie przyjmuje się nie inaczéj, jak na zasadzie oddzielnéj na to decyzyi Kommissyi Cesarskiéj.

Art. 36.

Fabrykanci aparatów, potrzebujących użycia wody, gazu, albo pary, przy swoich podaniach, powinni zawiadamiać, jaka ilość wody, gazu, albo pary jest im koniecznie potrzebną. Pragnący wprowadzać w ruch na wystawie swoje machiny, powinni

скорость, свойственную каждой изъ сихъ машинъ и двигательную силу, для нея потребную.

Ст. 37.

Пріемные Комитеты, учрежденные Императорскою Коммисіею, по каждой изъ девяти группъ земледѣлія и промышленности (ст. 11), подаютъ свои заключенія относительно отдѣльныхъ личныхъ прошеній о допущеніи на выставку и возраженій или жалобъ, упомянутыхъ въ статьѣ 33.

Разрѣшеніе допущенія на выставку принадлежитъ исключительно Императорской Коммисіи.

Ст. 38.

Каждый изъ французскихъ экспонентовъ получитъ, прежде 31 Декабря 1865 года, выставочный ярлыкъ (bulletin d'exposant), съ означеніемъ въ немъ очереднаго его нумера, размѣра предоставленнаго экспоненту пространства и адреса, который долженъ быть выставленъ на отправляемыхъ мѣстахъ.

ГЛАВА II.

Пересылка, пріемъ и размѣщеніе произведеній въ зданіи и паркѣ выставки.

Ст. 39.

Укупорка и перевозка произведеній, какъ на выставку отправляемыхъ, такъ и съ выставки обратно возвращаемыхъ, производятся на счетъ самихъ экспонентовъ.

Ст. 40.

На вмѣстилищахъ (colis) французскаго происхожденія, содержащихъ произведенія, для выставки предназначенныя, надлежитъ

oznaczać prędkość, właściwą każdéj z tych machin i siłę poruszającą dla niéj potrzebną.

Art. 37.

Wyznaczone przez Cesarską Kommissyę Komitety, do przyjęcia co do każdéj z dziewięciu grupp rolnictwa i przemysłu, (art. 11) podają swoje wnioski co do oddzielnych osobistych próśb, o przypuszczenie na wystawę, tudzież względem zażaleń, wspomnionych w art. 33.

Decyzya względem przypuszczenia na wystawę zależy wyłącznie od Kommissyi Cesarskiéj.

Art. 38.

Każdy z wystawców francuzkich otrzyma przed 31 Grudnia 1865 r., kwit wystawowy (buletin d'exposant) z oznaczeniem w nim kolejnego jego numeru, rozmiaru przeznaczonéj dla wystawy przestrzeni i adresu, jaki winien być zamieszczony na wydzielonych miejscach.

TYTUŁ II.

Przesyłka, przyjmowanie i rozmieszczenie przedmiotów w gmachu i parku.

Art. 39.

Upakowanie i przewóz przedmiotów, tak na wystawę przysyłanych, jako też z wystawy napowrót odbieranych, odbywa się kosztem wystawców.

Art. 40.

Na pakach (colis) pochodzenia francuzkiego, zawierających płody przeznaczone na wystawę, kłaść należy, w kształcie cech,

выставлять, въ видѣ отмѣтокъ, буквы E. U., окаймленныя кругомъ (E. U.), и, кромѣ того, очередной нумеръ экспонента, а равно адресъ для выставки, такъ какъ онъ обозначенъ на выставочномъ ярлыкѣ (ст. 38).

Въ накладныхъ, сопровождающихъ таковыя вмѣстилища, повторяются вмѣстѣ съ именемъ экспонента вышеупомянутый очередной нумеръ и адресъ. Отправитель обязанъ выставить съ двухъ сторонъ вмѣстилища (colis) надпись, которая на сей конецъ ему будетъ доставлена по распоряженію Императорской Коммисіи, въ двухъ экземплярахъ.

Ст. 41.

Относительно отправки и пріема произведеній, Императорская Коммисія не входитъ ни въ какія разбирательства между экспонентами и экспедиторами или предпринимателями транспортовъ.

Посему экспоненты должны сами лично или чрезъ посредство довѣренныхъ лицъ принимать надлежащія мѣры для отправки и пріема вмѣстилищъ, а равно для пріема и повѣрки ихъ содержанія.

Если, по прибытіи вмѣстилищъ въ зданіе выставки, то лицо, на имя коего они адресованы, или его повѣренный, не явится для ихъ пріема, то экспедиторъ обязанъ немедленно вынести вмѣстилища обратно.

Ст. 42.

На вмѣстилищахъ иностранныхъ должно быть весьма ясно обозначено мѣсто ихъ происхожденія. Императорская Коммисія входитъ въ соглашеніе съ иностранными коммисарами о томъ, чтобы пересылка этихъ вмѣстилищъ производилась сообразно съ правилами, постановленными статьею 40 для вмѣстилищъ съ французскими произведеніями; впрочемъ по сему предмету,

litery E. U., otoczone szlakiem (E. U.); i prócz tego kolejny numer wystawcy, tudzież adres dla wystawy taki, jaki jest oznaczoczony w kwicie wystawowym (art. 38).

W fakturach, znajdujących się przy takowych pakach, winny być powtórzone razem z nazwiskiem wystawcy wyżéj wspomniony kolejny numer i adres. Wysyłający, obowiązany jest postawić z obudwóch stron paki napis, który w tym celu będzie mu przysłany w dwóch egzemplarzach przez Cesarską Kommissyę.

Art. 41.

We względzie wysyłki i przyjmowania przedmiotów, Kommissya Cesarska nie wchodzi w żadne rozsądzania między wystawcami, ekspedytorami, albo przedsiębiercami transportowymi.

Dla tego wystawcy powinni sami osobiście, albo przez pośrednictwo swych pełnomocników, przedsiębrać należyte środki do wysyłki i przyjęcia pak, jako też do przyjęcia i sprawdzenia tego, co się w nich znajduje.

Jeżeli po przybyciu pak do gmachu wystawy, ta osoba na imię któréj są one adressowane, albo jéj umocowany, nie stawią się do onych przyjęcia, w takim razie ekspedytor powinien wziąść bezzwłocznie te paki napowrót.

Art. 42.

Na pakach zagranicznych powinno być z wszelką jasnością oznaczone miejsce ich pochodzenia. Kommissya Cesarska porozumiewa się z Kommissarzami zagranicznymi co do tego, ażeby przesyłka tych pak dopełnioną została odpowiednio do przepisów, postanowionych art. 40-m dla pak z wyrobami francuzkiemi; wreszcie pozostawia się w tym względzie Kommissarzom zagrani-

иностраннымъ коммисарамъ предоставляется придерживаться удобнѣйшаго, по ихъ усмотрѣнію, порядка.

Ст. 43.

Пріемъ, какъ французскихъ, такъ и иностранныхъ произведеній внутри зданія выставки начнется съ 15 Января 1867 г. и будетъ продолжаться до 10 Марта того же года включительно.

По особымъ распоряженіямъ, сроки пріема могутъ быть ускорены для вещей, требующихъ трудной установки, или отдалены для предметовъ высокой цѣны.

Ст. 44.

Зданію выставки приписывается значеніе настоящаго таможеннаго склада (entrepôt réel de douane).

На этомъ основаніи, иностранныя произведенія, для выставки предназначенныя, пропускаются до 5 Марта 1867 года, чрезъ нижепоименованные порты и пограничные города:

Дюнкирхенъ (Dunkerque), Лилль (Lille), Валансіенъ (Valenciennes), Феньи (Feignies), Жемонъ (Jeumont), Вире (Vireux), Живе (Givet), Лонгви (Longwy), Тіонвиль (Thionville), Форбахъ (Forbach), Виссембургъ (Wissembourg), Стразбургъ (Strasbourg), Сен-Луи (Saint-Louis), Понтарлье (Pontarlier), Бельгардъ (Bellegarde), Сен-Мишель (Saint-Michel), Ниццу (Nice), Марсель (Marseille), Сеттъ (Cette), Лепертю (Le Perthus), Генде (Hendaye), Баіонну (Bayonne), Бордо (Bordeaux), Нантъ (Nantes), Сен-Назеръ (Saint-Nazaire), Гранвиль (Granville), Гавръ (Le Havre), Діеппъ (Dieppe), Руанъ (Rouen), Булонь (Boulogne), Кале (Calais).

Ст. 45.

Императорская Коммисія опредѣлитъ особыми инструкціями сроки, когда должны быть доставлены въ зданіе выставки

cznym trzymać się dogodniejszego, podług ich uznania porządku.

Art. 43.

Przyjmowanie, tak francuzkich, jako też zagranicznych płodów wewnątrz gmachu wystawy, zacznie się od 15 Stycznia 1867 r. i odbywać się będzie do dnia 10 Marca tegoż roku włącznie.

Osobnemi rozporządzeniami, termina przyjęcia mogą być przyspieszone dla przedmiotów trudnego ustawienia, albo odroczone dla przedmiotów wysokiéj wartości.

Art. 44.

Gmachowi wystawy nadaje się znaczenie rzeczywistego składu celnego (entrepôt réel de douane).

Na téj zasadzie płody zagraniczne, na wystawę przeznaczone, przepuszczają się do 5 Marca 1867 r. przez niżéj wyszczególnione porty i miasta pograniczne:

Dunkerque, Lille, Valenciennes, Feignies, Jeumont, Vireux, Givet, Longwy, Thionville, Forbach, Wissembourg, Strasbourg, Saint-Louis, Pontarlier, Bellegarde, Saint-Michel, Nice, Marseille, Cette, Le Perthus, Hendaye, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Saint-Nazaire, Granville, Le-Havre, Dieppe, Rouen, Boulogne, Calais.

Art. 45.

Cesarska Kommissya oznaczy oddzielnémi instrukcyami termina, w których powinny być dostawione do gmachu wystawy

матеріалы для устройства различныхъ принадлежностей выставки, разобранныя машины и аппараты, предметы грузные или громоздкіе, требующіе особыхъ подставокъ или фундаментовъ.

Вышеупомянутыя работы и постройки производятся самими экспонентами и на ихъ счетъ, по планамъ, представленнымъ предварительно на одобреніе Императорской Коммисіи.

Ст. 46.

Императорская Коммисія доставляетъ безвозмездно воду, газъ, паръ и двигательную силу для машинъ, о которыхъ будетъ заявлено согласно статьѣ 36. Двигательная сила вообще сообщается посредствомъ общаго передаточнаго вала, о діаметрѣ и числѣ оборотовъ коего въ минуту будетъ объявлено отъ Императорской Коммисіи прежде 31 Декабря 1865 года.

Главный шкивъ на общемъ валѣ, передаточные шкивы, промежуточный валъ, равно какъ и ремни, необходимые для всѣхъ этихъ передачъ, поставляются самими экспонентами.

О паровыхъ машинахъ съ принадлежащими къ нимъ паровиками, не могущихъ быть помѣщенными въ зданіи выставки, послѣдуетъ особое распоряженіе.

Ст. 47.

Всѣ прочіе расходы, какъ-то: работы на выставкѣ, пріемъ и вскрытіе мѣстъ, уборка и сохраненіе ящиковъ и укупорки, постройка столовъ, подмостковъ, витринъ или шкафовъ, установка предметовъ въ зданіи и паркѣ, убранство помѣщеній, обратная отправка предметовъ — производятся на счетъ экспонентовъ, какъ французскихъ, такъ и иностранныхъ.

Ст. 48.

Устройство и убранство помѣщеній во французскомъ отдѣлѣ, какъ въ зданіи выставки, такъ и въ паркѣ, должны быть про-

materyały do różnych urządzeń wystawowych, rozebrane machiny i aparaty, przedmioty ciężkie, albo niewygodne do ustawienia, potrzebujące osobnych podstaw albo fundamentów.

Wyżéj przywiedzione roboty i urządzenia będą dopełniane kosztem wystawców podług planów, przedstawionych poprzednio pod zatwierdzenie Cesarskiéj Kommissyi.

Art. 46.

Cesarska Kommissya dostarcza bezpłatnie wodę, gaz, parę i siłę poruszającą do machin, o których będzie zawiadomienie odpowiednio do art. 36. Siła poruszająca w ogóle kommunikuje się za pośrednictwem walca kommunikacyjnego, o którego średnicy i liczbie obrotów na minutę, ogłoszoném będzie przez Kommissyę Cesarską przed 31 Grudnia 1865 r.

Głowny ruch na walcu ogólnym, ruchy kommunikacyjne, pośrodkowy wał, również jak rzemienie, konieczne dla wszystkich tych kommunikacyj, dostarczają sami wystawcy.

Co do machin parowych z należącémi do nich przyrządami, które nie będą mogły być pomieszczone w gmachu wystawy, wydane będzie oddzielne rozporządzenie.

Art. 47.

Wszelkie inne wydatki, jako to: na roboty na wystawie, przyjęcie i otworzenie pak, uprzątnienie i zachowanie pak i opakowań, urządzenie stołów, rusztowań, szaf, ustawienie przedmiotów w gmachu i parku, ozdobienie pomieszczeń, powrotna wysyłka przedmiotów, dopełniają się kosztem wystawców, tak francuzkich, jak i zagranicznych.

Art. 48.

Urządzenie i uporządkowanie pomieszczeń w oddziale francuzkim, tak w gmachu wystawy, jako téż i w parku, powinny

изведены согласно съ общимъ планомъ и подъ надзоромъ агентовъ Императорской Коммисіи.

Императорская Коммисія рекомендуетъ желающимъ подрядчикамъ для исполненія нужныхъ работъ и пересылки мѣстъ; но этимъ экспоненты отнюдь не стѣсняются въ употребленіи подрядчиковъ и рабочихъ по собственному выбору.

Ст. 49.

Выставочныя устройства могуть быть производимы въ зданіи выставки по мѣрѣ окончанія построекъ; къ нимъ должно быть приступлено не позже 1 Декабря 1866 г. и къ 15 Января 1867 г. онѣ должны быть готовы для размѣщенія произведеній.

Ст. 50.

Пространства или проходы, оставляемые между выставочными помѣщеніями, въ точности соразмѣрны съ потребностію движенія публики и по сему воспрещается удерживать на этихъ пространствахъ не вскрытыя мѣста или пустые ящики.

Всѣ мѣста съ произведеніями должны быть распакованы по мѣрѣ ихъ доставленія въ зданіе выставки. Тюки, оставленные на мѣстахъ, отведенныхъ подъ проходы, подлежатъ распаковкѣ по распоряженію Императорской Коммисіи, на счётъ и страхъ экспонентовъ, которымъ принадлежатъ.

Произведенія, уже распакованныя и размѣщенныя, должны быть, съ 11 по 28 Марта 1867 года, окончательно убраны и развѣшены для выставки. Дни 29 и 30 Марта назначаются для приведенія всей выставки въ надлежащую чистоту, а 31 Марта послѣдуетъ общій ей ревизіонный осмотръ.

Императорская Коммисія приметъ всѣ надлежащія мѣры, чтобы выставка, во всѣхъ ея частяхъ, была вполнѣ готова къ 28 Марта. Сообразно съ симъ ей предоставляется распорядиться по ея усмотрѣнію всякимъ участкомъ, который, къ 14 Января 1867 г., не будетъ занятъ вполнѣ оконченнымъ выставочнымъ

być dopełnione odpowiednio do ogólnego planu i pod nadzorem ajentów Cesarskiéj Kommissyi.

Cesarska Kommissya rekomenduje potrzebującym przedsiębierców do wykonania robót i przesyłki pak; lecz to bynajmniéj nie ścieśnia wystawców w użyciu przedsiębierców i robotników, podług swego wyboru;

Art. 49.

Urządzenia wystawowe mogą być dopełniane w gmachu wystawy, w miarę ukończenia pobudowań; do nich należy przystąpić nie późniéj, jak 1 Grudnia 1866 r., a na 15 Stycznia 1867 r. powinny one być gotowe do pomieszczenia przedmiotów.

Art. 50.

Przestrzenie do przechodu, pozostawione między pomieszczeniami wystawowémi, z całą ścisłością zastosowane są z potrzebą ruchu publiczności, i dla tego zabrania się pozostawiać na tych przestrzeniach nieotwarte albo puste paki.

Wszelkie paki z płodami powinny być rozpakowane, w miarę dostawienia ich do gmachu wystawy. Paki pozostawione na miejscach, przeznaczonych pod przejścia, podlegają rozpakowaniu z rozporządzenia Cesarskiéj Kommissyi, na koszt i ryzyko wystawców, do których należą.

Płody zaś, rozpakowane i rozmieszczone, powinny być między 11 i 28 Marca 1867 r. ostatecznie uporządkowane i rozwieszone na wystawie. Dnie 29 i 30 Marca przeznaczają się dla przyprowadzenia całéj wystawy do należytéj czystości, a 31 Marca nastąpi ogólny jéj rewizyjny przegląd.

Cesarska Kommissya przedsięweźmie wszelkie potrzebne środki, ażeby wystawa we wszystkich jéj częściach była zupełnie gotowa na 28 Marca. Stósownie do tego, pozostawia się jéj do rozporządzenia, podług jéj uznania, wszelkie cząstki, które do 14 Stycznia 1867 r. nie będą zupełnie wykończoném pomieszcze-

помѣщеніемъ и всякимъ выставочнымъ помѣщеніемъ, которое, къ 10 Марта, не будетъ въ достаточномъ количествѣ занято произведеніями.

Ст. 51.

Немедленно по распаковкѣ, ящики, служившіе для доставки произведеній, должны быть вынесены экспонентами или ихъ повѣренными. Въ случаѣ промедленія съ ихъ стороны, уборка пустыхъ ящиковъ производится по распоряженію Императорской Коммисіи, не принимающей на себя никакой отвѣтственности за ихъ сохраненіе.

Ст. 52.

Впослѣдствіи будутъ обнародованы спеціальныя инструкціи относительно устройства и размѣщенія произведеній и предметовъ, имѣющихъ быть выставленными въ паркѣ.

ГЛАВА III.

Администрація и полиція.

Ст. 53.

Произведенія выставляются подъ именемъ ихъ производителей. Если послѣдуетъ согласіе сихъ послѣднихъ, то на произведеніяхъ можетъ быть означено также имя негоціанта, у коего онѣ имѣются обыкновенно на складѣ.

Императорской Коммисіи предоставляется приглашать негоціантовъ выставлять подъ ихъ именемъ такія произведенія, которыя не будутъ представлены на выставку самими производителями.

Ст. 54.

Экспоненты приглашаются, вслѣдъ за своимъ именемъ или фирмою, прописывать также имена лицъ, положительно способство-

niem wystawowém zajęte, tudzież wszelkie pomieszczenia wystawowe, które do 10 Marca nie będą dostatecznie zajęte płodami.

Art. 51.

Zaraz po rozpakowaniu, paki, które posługiwały do dostawienia przedmiotów, powinny być zabrane przez wystawców lub ich pełnomocników. W razie zwłoki z ich strony, uprzątnienie pustych pak dopełnia się z rozporządzenia Cesarskiéj Kommissyi, nieprzyjmującéj na siebie żadnéj odpowiedzialności za ich zachowanie.

Art. 52.

Następnie będą ogłoszone szczegółowe instrukcye, co do urządzenia i rozmieszczenia płodów i przedmiotów, które mają być wystawione w parku.

TYTUŁ III.

Administracya i policya.

Art. 53.

Płody na wystawę przedstawiają się pod imieniem ich producentów. Jeżeli nastąpi zgodzenie się tych ostatnich, to na takowych przedmiotach może być także pomieszczone nazwisko negocyanta, u którego są one zwykle na składzie.

Cesarska Kommissya ma prawo wzywać negocyantów do wystawiania pod ich nazwiskiem takich przedmiotów, które nie będą przedstawiane na wystawę przez samych producentów.

Art. 54.

Wystawcy proszeni są, zaraz pod swojém nazwiskiem albo firmą, pomieszczać także nazwiska osób, które stanowczo przyczy-

вавшихъ достоинству выставленныхъ предметовъ, то въ качествѣ изобрѣтателей, то сочиненіемъ рисунка моделей, то способомъ исполненія, то, наконецъ, особеннымъ рѣдкимъ искусствомъ ручной работы.

Ст. 55.

На выставленныхъ произведеніяхъ можетъ быть обозначена продажная ихъ цѣна и самое мѣсто продажи. Указаніе это обязательно для произведеній, принадлежащихъ къ 91 классу.

Цѣны, выставленныя на произведеніяхъ, безъ различія классовъ, обязательны для экспонентовъ относительно покупателей, и экспонентъ, уклонившійся отъ этого правила, подлежитъ устраненію изъ конкурса.

Проданныя вещи не могутъ быть взяты съ выставки прежде ея закрытія, безъ особаго на сіе разрѣшенія Императорской Комисіи.

Ст. 56.

Императорская Коммисія принимаетъ необходимыя мѣры для огражденія выставленныхъ произведеній отъ всякой порчи, но отнюдь не отвѣтствуетъ за ущербы, могущіе послѣдовать отъ пожара, приключеній, поврежденій или потерь, сколь бы значительны ни были эти ущербы и какая бы ни была ихъ причина. Экспонентамъ предоставляется страховать ихъ произведенія самимъ на свой счетъ, если они признаютъ то нужнымъ.

Для присмотра за выставленными произведеніями, Императорская Коммисія содержитъ надлежащій персоналъ, но не отвѣчаетъ за покражи и пропажи.

Ст. 57.

Особыя правила будутъ аффишированы въ зданіи и паркѣ выставки относительно внутренняго порядка, на ней соблюдае-

niły się do dobroci wystawionych przedmiotów, czy to jako wynalazcy, czy to jako autorowie rysunku, modeli, czy to sposobem wykonania, czy to nakoniec szczególnie rzadką sztuką roboty ręcznéj.

Art. 55.

Na przedmiotach wystawowych może być oznaczona cena sprzedażna i miejsce sprzedaży. Wskazanie to jest obowiązujące dla płodów, należących do klassy 91.

Ceny, oznaczone na płodach, bez różnicy klass, są obowiązujące wystawców względem kupujących, i wystawca uchylający się od tego przepisu, podlega usunięciu od konkursu.

Rzeczy sprzedane nie mogą być wzięte z wystawy przed jéj zamknięciem, bez szczegółowéj na to decyzyi Kommissyi Cesarskiéj.

Art. 56.

Cesarska Kommissya przedsiębierze potrzebne środki, dla uchronienia przedmiotów wystawowych od wszelkiego zepsucia; lecz wcale nie odpowiada za uszczerbki, mogące wyniknąć wskutku pożaru, innych wypadków, uszkodzeń, albo strat, chociażby i znaczne były te uszczerbki i jakakolwiek byłaby ich przyczyna. Wystawcom pozostawia się możność ubezpieczania ich płodów swoim kosztem, jeżeli uznają tego potrzebę.

Do nadzoru nad przedmiotami wystawowémi, Cesarska Kommissya utrzymywać będzie odpowiednią liczbę osób, lecz nie odpowiada za kradzieże i przepadłe rzeczy.

Art. 57.

Szczegółowe przepisy, co do porządku na wystawie zachować się winnego, z wskazaniem ajentów, obowiązanych okazywać

маго, съ означеніемъ агентовъ, обязанныхъ оказывать содѣйствіе экспонентамъ и блюсти за сохранностію выставки.

Ст. 58.

Каждый изъ экспонентовъ получаетъ безплатно билетъ для входа на выставку. Билетъ этотъ выдается на одно лицо и отбираетя, если будетъ доказано, что билетъ былъ переданъ или уступленъ другому лицу, независимо отъ слѣдующаго за сіе по закону взысканія.

Въ видахъ обезпеченія выполненія этого правила, на билетахъ выставляется собственноручная подпись лицъ, которымъ они принадлежатъ. Лица сіи должны входить въ опредѣленныя для сего двери и, для удостовѣренія своей личности, обязаны, по востребованію, росписываться у входа на особомъ контрольномъ листѣ.

Ст. 59.

Экспоненты могутъ поручать присмотръ за своими произведеніями своимъ повѣреннымъ, по собственному выбору, но выборъ этотъ подлежитъ одобренію Императорской Коммисіи.

Означеннымъ повѣреннымъ выдаются безплатные и личные входные билеты, на условіяхъ, изъясненныхъ въ предыдущей статьѣ.

Повѣренный по выставкѣ, хотябы и отъ многихъ экспонентовъ, имѣетъ право на полученіе одного только входнаго билета.

Ст. 60.

Экспоненты, а равно ихъ повѣренные, должны воздерживаться отъ побужденія посѣтителей къ покупкамъ; они ограничиваются только отвѣтами на предлагаемые вопросы и раздачею адресовъ, программъ (prospectus) и прейскурантовъ, по востребованію.

współdziałanie wystawcom i pilnować całości wystawy, będą porozlepiane w gmachu i parku wystawy.

Art. 58.

Każdy wystawca otrzymuje bezpłatnie bilet wejścia na wystawę. Bilet taki wydaje się na jedną osobę i będzie odebrany, jeżeli dowiedzioném zostanie, że był oddany albo ustąpiony innéj osobie, niezależnie od przypadającéj za to podług prawa kary.

Dla zabezpieczenia się co do wykonania tego przepisu, na biletach zamieszcza się własnoręczny podpis osób, do których należą. Osoby te powinny wchodzić przeznaczonémi na to drzwiami, i dla przekonania o swojéj osobistości, obowiązane są, na żądanie, podpisywać się przy wchodzie w oddzielnéj książce kontrolowéj.

Art. 59.

Wystawcy mogą poruczać nadzór nad swojemi wyrobami swoim pełnomocnikom, podług swego wyboru; lecz wybór takowy podlega uznaniu Cesarskiéj Kommissyi.

Wspomnionym pełnomocnikom wydają się bezpłatne, osobiste bilety wejścia, na warunkach, określonych w artykule poprzednim.

Umocowany na wystawie, chociażby i od wielu wystawców, ma prawo na otrzymanie jednego tylko biletu wejścia.

Art. 60.

Wystawcy, tudzież ich umocowani, powinni powstrzymywać się od zachęcania zwiedzających do kupna; oni ograniczają się tylko odpowiedziami na czynione zapytania i rozdawaniem adressów, programmów (prospectus) i cenników, stosownie do żądania.

Ст. 61.

Императорская Коммисія опредѣлитъ впослѣдствіи особымъ тарифомъ плату съ посѣтителей за входъ на выставку.

Ст. 62.

Международная экспертная Коммисія (Jury international) для присужденія наградъ учредится съ распредѣленіемъ ея на девять группъ, соотвѣтственно девяти группамъ произведеній земледѣлія и промышленности, поименованнымъ въ системѣ классификаціи (ст. 11 и прилож. B).

Послѣдующимъ особымъ положеніемъ опредѣлятся число, свойство и различныя степени наградъ, а равно составъ, права и обязанности означенной международной экспертной Коммисіи.

Ст. 63.

Изслѣдованія и опыты будутъ производиться подъ дирекціею членовъ международной экспертной Коммисіи и особаго ученаго земледѣльческаго и промышленнаго Комитета, назначеннаго Императорскою Коммисіею. Общеполезные результаты сихъ трудовъ будутъ распубликованы для всеобщаго свѣдѣнія.

Ст. 64.

На выставкѣ, въ различныхъ ея мѣстахъ, допускаются конференціи и техническія объясненія. Дозволяется также устраивать, въ особомъ для сего предназначенномъ залѣ, публичныя лекціи и чтенія. Всѣ эти преподаванія могутъ послѣдовать не иначе, какъ по силѣ личныхъ разрѣшеній, отъ Императорской Коммисіи полученныхъ.

Art. 61.

Kommissya Cesarska następnie oznaczy osobną taryffą opłatę od zwiedzających, za wejście na wystawę.

Art. 62.

Międzynarodowa Kommissya biegłych (Jury international) do przysądzania nagród ustanowioną będzie z podziałem jéj na dziewięć grupp, odpowiednio do dziewięciu grupp płodów rolnictwa i przemysłu, wyszczególnionych w systemacie klassyfikacyi (art. 11 i załącznik B.)

Następną osobną ustawą będą określone liczba, własności i różne stopnie nagród, tudzież skład, prawa i obowiązki rzeczonéj międzynarodowéj Kommissyi biegłych.

Art. 63.

Badania i doświadczenia czynione będą pod dyrekcyą członków międzynarodowéj Kommissyi biegłych i oddzielnego uczonego rolniczego i przemysłowego Komitetu, wyznaczonego przez Cesarską Kommissyę. Pożyteczne dla ogółu rezultaty tych prac będą podane do powszechnéj wiadomości.

Art. 64.

Na wystawie, w różnych jéj miejscach, dozwolone są konferencye i objaśnienia techniczne. Dozwoloném jest także w oddzielnie przeznaczonéj na to sali, urządzać publiczne lekcye i odczyty. Wszystko to nie może nastąpić inaczéj, jak na zasadzie osobistych pozwoleń, otrzymanych od Kommissyi Cesarskiéj.

ГЛАВА IV.

Закрытіе выставки и уборка произведеній.

Ст. 65.

Немедленно по закрытіи выставки, экспоненты должны приступить къ упаковкѣ своихъ произведеній и очищенію отъ нихъ и отъ устроенныхъ ими помѣщеній зданій выставки.

Операція эта должна быть окончена прежде 30 Ноября 1867 года.

По прошествіи сего срока, мѣста и установки (installations), не вынесенныя экспонентами или ихъ повѣренными, будутъ убраны по распоряженію Императорской Коммисіи, для храненія, въ общественный магазинъ, на счетъ и страхъ экспонентовъ.

Вещи, которыя не будутъ приняты изъ сего магазина прежде 30 Іюня 1868 года, подлежатъ продажѣ съ публичнаго торга, а вырученныя за нихъ деньги — обращенію на благотворительную цѣль.

Положеніе сіе составлено Императорскою Коммисіею 7 Іюля 1865 года.

Государственный Министръ, Вице-Президентъ,
(подписано) *Руэ*.

TYTUŁ IV.

Zamknięcie wystawy i uprzątnienie przedmiotów.

Art. 65.

Niezwłocznie po zamknięciu wystawy, wystawcy powinni przystąpić do upakowania swoich wyrobów i oczyszczenia z nich i z urządzonych przez nich pomieszczeń gmachu wystawy.

Operacya ta powinna być ukończona przed 31 Listopada 1867 r.

Po upływie tego terminu, paki i ustawienia (installations) nie wyniesione przez wystawców lub ich pełnomocników, będą wzięte, z rozporządzenia Kommissyi Cesarskiéj, do zachowama do ogólnego składu, na rachunek i ryzyko wystawców.

Przedmioty, nie wzięte z tego składu przed 30 Czerwca 1868 r., sprzedane będą przez publiczną licytacyę, a otrzymane za nie pieniądze, oddane na korzyść instytutów dobroczynnych.

Przepisy te ułożone zostały przez Cesarską Kommissyę, d. 7 Lipca 1865 r.

Minister Stanu, Vice-Prezydent, (podpisano) *Rouher*.

Приложеніе 6-е къ N⁰ 12-му.

(Приложеніе А.)

ПЕРЕЧНЕВАЯ ТАБЛИЦА СРОКОВЪ, НАЗНАЧЕННЫХЪ ДЛЯ ОПЕРАЦІИ ПО ВЫСТАВКѢ.

Родъ операціи.	Назначеніе срока (по новому стилю).
Назначеніе пріемныхъ Комитетовъ для французскаго отдѣла и объявленіе иностраннымъ Комисіямъ пространства, какое для произведеній ихъ націй предоставлено	Прежде 15 Августа 1865 г.
Учрежденіе департаментскихъ Комитетовъ; приглашеніе французскихъ экспонентовъ и объявленіе о пространствѣ, отведенномъ во французскомъ отдѣлѣ для каждаго класса произведеній, поименованныхъ въ системѣ классификаціи (приложеніе В).	Прежде 25 Августа 1865 г.
Доставленіе Императорской Коммисіи прошеній о допущеніи на выставку и замѣчаній по сему предмету французскими экспонентами . . .	Прежде 31 Октября 1865 г.
Составленіе и сообщеніе Императорской Коммисіи отъ иностранныхъ Коммисій плановъ ихъ выставочныхъ помѣщеній	Прежде 31 Октября 1865 г.
Составленіе подробныхъ плановъ выставочныхъ устройствъ, для французскаго отдѣла, и извѣщеніе французскихъ экспонентовъ о пріемѣ отъ нихъ произведеній на выставку	Прежде 31 Декабря 1865 г.

6-y Annex do Nr. 12-go.

(Załącznik A.)

TREŚCIWA TABLICA TERMINÓW, PRZEZNACZONYCH DO OPERACYJ NA WYSTAWIE.

Rodzaj operacyj.	Oznaczenie terminów operacyj (podług nowego stylu).
Wyznaczenie Komitetów do przyjmowania dla oddziału francuzkiego i zawiadomienie Kommissyj zagranicznych o przeznaczonéj przestrzeni dla płodów ich narodowości	Przed d. 15 Sierpnia 1865 r.
Urządzenie Komitetów departamentowych; zawezwanie wystawców francuzkich i zawiadomienie o przestrzeni wyznaczonéj w oddziale francuzkim dla każdéj klassy płodów, wyszczególnionych w systemacie klassyfikacyi (załącznik B.) . . .	Przed d. 25 Sierpnia 1865 r.
Dostarczenie Kommissyi Cesarskiéj próśb, o przypuszczenie na wystawę i uwag w tym przedmiocie wystawców francuzkich	Przed d. 31 Października 1865 r.
Ułożenie i zakommunikowanie Cesarskiéj Kommissyi przez Komnissye zagraniczne planów ich pomieszczeń wystawowych	Przed d. 31 Października 1865 r.
Ułożenie szczegółowych planów urządzeń wystawowych, dla oddziału francuzkiego i zawiadomienie wystawców francuzkich o przyjęciu od nich wyrobów na wystawę	Przed d. 31 Grudnia 1865 r.

Составленіе и сообщеніе иностранными Комисіями подробныхъ плановъ ихъ выставочнаго устройства и свѣдѣній, нужныхъ для оффиціальнаго каталога	Прежде 31 Января 1866 г.
Окончательное возведеніе зданія и устройство парка выставки	Прежде 1 Декабря 1866 г.
Извѣщеніе французскихъ художниковъ объ ихъ допущеніи на выставку	Прежде 1 Января 1867 г.
Окончательное устройство частныхъ выставочныхъ помѣщеній экспонентовъ въ зданіи и паркѣ выставки	Прежде 15 Января 1867 г.
Допущеніе иностранныхъ произведеній чрезъ порты и пограничные города, поименованные въ 44-й ст. общаго положенія, для дальнѣйшей ихъ пересылки на выставку, пользующуюся положеніемъ настоящаго таможеннаго складочнаго мѣста	Прежде 6 Марта 1867 г.
Пріемъ и распаковка мѣстъ съ произведеніями на выставкѣ	Съ 15 Января по 10 Марта 1867 г.
Разстановка распакованныхъ произведеній въ назначенныхъ для нихъ выставочныхъ помѣщеніяхъ.	Съ 11 по 28 Марта 1867 г.
Общее приведеніе въ чистоту всѣхъ частей зданія и парка выставки	29 и 30 Марта 1867 г.
Общій ревизіонный осмотръ выставки . .	31 Марта 1867 г.
Открытіе выставки	1 Апрѣля 1867 г.
Закрытіе выставки	31 Октября 1867 г.
Уборка произведеній и выставочныхъ помѣщеній	Отъ 1 до 30 Ноября 1867 г.

Ułożenie i zakommunikowanie przez Kommissye zagraniczne szczegółowych planów ich urządzenia wystawowego, oraz wiadomości, potrzebnych do katalogu urzędowego	Przed d. 31 Stycznia 1866 r.
Ostateczne wzniesienie gmachu i urządzenie parku wystawy	Przed d. 1 Grudnia 1866 r.
Zawiadomienie artystów francuzkich o przypuszczeniu ich na wystawę	Przed d. 1 Stycznia 1867 r.
Ostateczne urządzenie częściowych pomieszczeń wystawowych przez wystawców w gmachu i parku wystawy	Przed d. 15 Stycznia 1867 r.
Przepuszczanie płodów zagranicznych przez porty i miasta pograniczne, wyszczególnione w art. 44 ogólnych przepisów, w celu dalszéj przesyłki na wystawę, mającą przywiléj rzeczywistego składu celnego	Przed d. 6 Marca 1867 r.
Przyjmowanie i rozpakowanie pak z płodami na wystawie	Od d. 15 Stycznia do d. 10 Marca 1867 r.
Rozlokowanie płodów rozpakowanych w przeznaczonyc hdla nich pomieszczeniach wystawowych.	Od d. 11 do d. 28 Marca 1867 r.
Ogólne przyprowadzenie do czystości wszystkich części gmachu i parku wystawy . . .	d. 29 i 30 Marca 1867 r.
Ogólny rewizyjny przegląd wystawy . .	d. 31 Marca 1867 r.
Otwarcie wystawy	d. 1 Kwietnia 1867 r.
Zamknięcie wystawy	d. 31 Października 1867 r.
Uprzątnienie płodów i pomieszczeń wystawowych	Od d. 1 do 30 Listopada 1867 r.

Приложеніе 7-е къ N° 12-му.

(Приложеніе B.)

Система классификаціи

1-я Группа.

Произведенія художествъ.

1-й Классъ: живопись маслеными красками (зданіе, I галерея).
Живопись на холстѣ, на доскахъ и разныхъ грунтахъ.

2-й Классъ: различная живопись и рисунки (зданіе, I галерея).
Миніатюры, акварель; пастель и разнаго рода рисунки; живопись на эмали, фаянсѣ и фарфорѣ; картоны для цвѣтныхъ стеколъ и фресокъ.

3-й Классъ: скульптура и медальерное искусство (зданіе, I галерея).
Изваянія. Барельефы. Чеканная работа, медали, камеи гравюра на камнѣ. Чернь.

4-й Классъ: архитектурные чертежи и модели (зданіе, I галерея).
Этюды и детали. Виды и проекты зданій Реставраціи, по развалинамъ.

5-й Классъ: гравюры и литографіи (зданіе, I галерея).
Черныя гравюры. Многоцвѣтныя гравюры.
Черныя литографіи, карандашомъ и кистью. Хромолитографія.

7-y Annex do Nr. 12-go.

(Załącznik B.)

Systemat klassyfikacyi.

1-a Gruppa.

Utwory sztuk pięknych

Klassa 1-a: Malarstwo farbami olejnémi, (gmach, galerya 1).
Malarstwo na płótnie, drzewie i różnych tłach.

Klassa 2-a: Różnorodne malarstwo i rysunki, (gmach, galerya 1).
Miniatury, akwarelle, pastele i różnego rodzaju rysunki; malowanie na emalii, fajansie i porcelanie, kartony do szkieł kolorowych i fresków.

Klassa 3-a: Rzeźbiarstwo i sztuka medalierska. (gmach, galerya 1).
Rzeźby, płaskorzeźby, robota wybijana, medale, kameje, rytownictwo na kamieniu. Emalia czarna.

Klassa 4-a: Rysunki architektoniczne i modele, (gmach, galerya 1).
Studia i szczegóły. Widoki i projekta budowli. Restauracye rozwalin.

Klassa 5-a: Rytownictwo i litografia, (gmach, galerya 1).
Czarne rycie. Różnokolorowe rytownictwo.
Czarna litografia, ołówkiem albo pędzlem. Chromolitografia.

2-я Группа:

Произведенія, до наукъ и просвѣщенія относящіяся.

6-й Классъ: произведенія типографскаго дѣла и книжной торговли (зданіе, II галерея).

Образцы шрифтовъ; автографы; литографическіе оттиски, черные и цвѣтные; оттиски гравюръ.

Новыя книги и новыя изданія уже извѣстныхъ сочиненій; собранія сочиненій, составляющія спеціальныя библіотеки; періодическія изданія. Рисунки, атласы и альбомы, изданные съ технической или учебною цѣлью.

7-й Классъ: бумага и канцелярскія принадлежности; переплеты; принадлежности живописи и рисованія (зданіе, II галерея).

Бумага; карты и картоны; чернила; мѣлъ, карандаши, пастельные карандаши; канцелярскія принадлежности: чернилицы, вѣсы для писемъ и пр. Копированные прессы.

Издѣлія изъ бумаги: абажуры, фонари, наличники для цвѣточныхъ горшковъ и проч.

Конторскія книги, тетради, альбомы и записныя книжки. Переплеты. Папки, картоны и футляры.

Разные предметы для акварели и тушеванья; краски въ плиткахъ, въ лепешкахъ, въ пузыряхъ, въ коробкахъ, въ раковинахъ. Инструменты и приборы для живописи, рисованья, гравированія и медальернаго дѣла.

8-й Классъ: приложенія рисованія и лѣпнаго дѣла къ промышленности (зданіе, II галерея).

Фабричные рисунки. Рисунки произведенные, снятые или уменьшенные механическими способами. Декоративная живопись. Литографіи или гравюры для фабрикъ. Модели и макеты фигуръ, орнаментовъ и проч.

Скульптурныя произведенія. Камеи, печати и разные предметы, украшенные гравировкой. Скульптурныя про-

2-a Gruppa.

Utwory, odnoszące się do nauk i oświaty.

Klassa 6-a: Płody sztuki drukarskiéj i handlu księgarskiego, (gmach, galerya II).

Wzory druku, autografy; odciski litograficzne, czarne i kolorowe; odciski rznięć.

Nowe książki i nowe wydania znanych już dzieł; zbiory dzieł, stanowiące specyalne biblioteki; wydania peryodyczne. Rysunki, atlasy i albumy, wydane w celu technicznym albo naukowym.

Klassa 7-a: Papier i materyalia kancellaryjne; oprawy do książek; potrzeby do malarstwa i rysowania, (gmach, galerya II).

Papier i kartony; atrament, ołówki, kréda, ołówki pastelowe; kancellaryjne potrzeby: kałamarze, wagi do listów i t. d. Prassy do kopiowania.

Wyroby z papieru: abażury, latarki, nakrywki na doniczki do kwiatów, i t. d.

Książki kantorowe, kajeta, albumy i książeczki do notowania. Oprawy introligatorskie. Tektury, kartony i futerały.

Różne przedmioty do akwarelli i tuszowania, farby w płatkach, listkach, pęcherzach, pudełkach, muszlach. Instrumenta i przybory do malarstwa, rysowania, rytowania i sztuki medalierskiéj.

Klassa 8-a: Zastósowania rysowania i sztuki modelowania do przemysłu, (gmach, galerya II).

Rysunki fabryczne. Rysunki zrobione, zdjęte, albo zmniejszone sposobami mechanicznemi. Malarstwo dekoracyjne. Litografia, czyli rytownictwo dla fabryk. Modele figur, ozdób i t. d.

Utwory snycerskie. Kameje, pieczęcie i różne przedmioty, ozdobione ryciem. Płody snycerskie, przemysłowe,

мышленныя произведенія, полученныя механическими способами: уменьшенія, фотоскульптура и пр. Отливки.

9-й Классъ: фотографическіе снимки и аппараты (зданіе, II галерея).

Фотографія на бумагѣ, на стеклѣ, на деревѣ, на ткани, на эмали. Геліографическія гравюры. Литографическіе оттиски. Фотографическіе клише. Стереоскопическіе снимки и стереоскопы. Снимки въ увеличенномъ видѣ.

Фотографическіе инструмены, приборы и препараты. Принадлежности фотографической мастерской.

10-й Классъ: музыкальные инструменты (зданіе, II галерея).

Духовые не металлическіе инструменты: съ простымъ мундштукомъ, со свисткомъ, съ языкомъ, съ резервуаромъ для воздуха или безъ него, металлическіе духовые инструменты: простые, съ выдвижками, съ кулисами, съ пистонами, съ ключами, съ языками. Духовые инструменты съ клавишами: органы, аккордеоны и т. п. Струнные инструменты для игры пальцами или смычкомъ, безъ клавишей. Струнные инструменты съ клавишами: фортепіано и проч. Инструменты ударные или à frottement. Автоматическіе инструменты: пружинные органы, музыкальныя шкатулки и т. п Отдѣльныя части и принадлежности оркестра.

11-й Классъ: хирургическіе и медицинскіе приборы и инструменты (зданіе, II галерея).

Приборы для перевязокъ и мелкой хирургіи. Приборы для медицинскаго изслѣдованія. Хирургическіе приборы и инструменты.

Наборы инструментовъ и медикаментовъ, спеціально назначенные для военно-сухопутныхъ и морскихъ врачей, ветеринаровъ, зубныхъ врачей, окулистовъ и т. п. Приборы для помощи утопшимъ, угорѣвшимъ и пр. Электротера-

otrzymane sposobami mechanicznemi: pomniejszenia, fotoskulptura i t. d. Odlewy.

Klassa 9-a: Odbicia fotograficzne i apparaty, (gmach, galerya II).

Fotografia na papierze, szkle, drzewie, tkaninach, emalii. Heliograficzne rznięcia Litograficzne odciski. Fotograficzne klisze. Stereoskopiczne odbicia i stereoskopy. Odbicia w zwiększonym rozmiarze. Fotograficzne instrumenta, przyrządy i preparaty. Potrzeby do zakładu fotograficznego.

Klassa 10-a: Instrumenta muzyczne, (gmach, galerya II).

Instrumenta dęte niemetalowe: z prostym musztuczkiem, z świstawką, z językiem, z rezerwoarem do powietrza i bez niego.

Instrumenta muzyczne metalowe: proste, z wysuwaniami, kulisami, pistonami, kluczami, językami. Dęte instrumenta z klawiszami: organy, akkordeony i t. p. Instrumenta strunowe, do grania palcami albo smyczkiem, bez klawiszy. Instrumenta strunowe z klawiszami, fortepiany, i t. p. Instrumenta à frottement. Samogrające instrumenta: organy sprężynowe, szkatułki grające, i t. p. Części oddzielne i przynależności dla orkiestr.

Klassa 11-a: Instrumenta i przyrządy chirurgiczne i medyczne, (gmach, galerya II).

Przyrządy do przewiązywań i chirurgii niższéj. Przyrządy do badań medycznych. Przyrządy i instrumenta chirurgiczne.

Zbiory instrumentów i lekarstw, specyalnie przeznaczonych dla Lekarzy wojskowych lądowych i morskich, weterynarzy, dentystów, okulistów i t. p. Przyrządy do pomocy dla utonionych, zagorzeniu uległych i t. p. elektrote-

пическіе снаряды. Анестетическіе снаряды мѣстные и общіе. Снаряды для пластическаго и механическаго протеза. Ортопедическіе приборы, бандажи для грыжъ и проч. Разные приборы для больныхъ, слабыхъ, умалишенныхъ. Медикохирургическія и фармацевтическія принадлежности гошпиталей и больницъ.

Снаряды для анатомическихъ изслѣдованій; приборы для судебно-медицинскихъ изслѣдованій.

Спеціальные приборы для ветеринарнаго дѣла.

Приборы для ваннъ, водолеченія и проч.

Приборы и инструменты для физическаго воспитанія дѣтей; врачебная и гигіеническая гимнастика.

Приборы и средства для пособія раненнымъ на полѣ сраженія. Принадлежности гражданскихъ и военныхъ походныхъ гошпиталей, для сухопутныхъ и морскихъ войскъ.

12-й Классъ: математическіе инструменты и приборы, употребляемые при изученіи точныхъ наукъ (зданіе, II галерея).

Приборы для практической геометріи: компасы, поніусы, микрометрическіе винты, планиметры, счетныя машины и т. п. Приборы и инструменты землемѣрные, топографическіе, геодезическіе и астрономическіе. Принадлежности разныхъ обсерваторій.

Приборы и инструменты для измѣренія. Мѣры и вѣсы разныхъ странъ. Монеты и медали.

Точные вѣсы, приборы и инструменты физическіе и метеорологическіе. Обыкновенные оптическіе инструменты.

Приборы и инструменты для преподаванія физическихъ наукъ, элементарной и начертательной геометріи, стереотоміи и механики.

Модели и инструменты для преподаванія техническихъ наукъ вообще.

Коллекціи для преподаванія естественныхъ наукъ. Рисунки и модели по медицинскимъ наукамъ: пластическая анатомія.

rapiczne przyrządy Anestetyczne przyrządy miejscowe i ogólne. Przyrządy ortopedyczne, bandaże do ruptur i. t. p. Różne przyrządy dla słabych, chorych, pozbawionych zmysłów. Medyko-chirurgiczne i farmaceutyczne potrzeby dla szpitali.

Przyrządy do badań anatomicznych; przyrządy do badań sądowo-lekarskich.

Przyrządy specyalne dla sztuki weterynaryjnéj.

Przyrządy do wanien do leczenia wodą, i t. p.

Przyrządy i instrumenta do fizycznego wychowania dzieci, gimnastyka lekarska i hygieniczna.

Przyrządy i środki pomocy ranionym na polu bitwy. Przynależytości dla szpitali cywilnych i wojskowych polowych, dla wojsk lądowych i marynarki.

Klassa 12-a: Instrumenta i przyrządy matematyczne, używane przy nauczaniu nauk ścisłych, (gmach, galerya II).

Przyrządy do jeometryi praktycznéj: kompasy, podziałki, mikrometryczne szruby, planimetry, machiny rachunkowe, i t. d. Instrumenta i przyrządy miernicze, topograficzne, geodezyjne i astronomiczne. Przynależytości dla różnych obserwatoryj.

Przyrządy i instrumenta do mierzenia. Miary i wagi różnych krajów. Monety i medale.

Wagi ścisłe, przyrządy i instrumenta fizyczne i meteorologiczne. Instrumenta optyczne zwyczajne.

Przyrządy i instrumenta do nauczania nauk fizycznych, jeometryi elementarnéj i wykreślnéj, stereotomii i mechaniki.

Modele i instrumenta do nauczania nauk technicznych w ogólności.

Kollekcye do dawania nauk przyrodzonych. Rysunki i modele do nauk lekarskich: anatomia plastyczna.

13-й Классъ: карты и приборы географическіе и космографическіе (зданіе, II галерея).

Карты и атласы топографическіе, географическіе, геологическіе, гидрографическіе, астрономическіе и прочіе. Морскія карты. Физическія карты разныхъ родовъ. Рельефные планы.

Глобусы и сферы земные и небесные. Приборы для изученія космографіи.

Статистическія сочиненія и таблицы. Таблицы и эфемериды для астрономовъ и моряковъ.

3-я Группа.

Мебель и другія принадлежности жилищъ.

14-й Классъ: комнатная мебель (зданіе, III галерея).

Буффеты, библіотечные шкапы, столы, туалеты; кровати; диваны; кресла и стулья; бильярды и проч.

15-й Классъ: обойное и декоративное дѣло (зданіе, III галерея).

Принадлежности постелей. Кресла, стулья и диваны обитые, балдахины, навѣсы, обивка обоями и матеріями.

Предметы для меблировки и украшенія изъ камней и драгоцѣнныхъ веществъ. Украшенія и проч. изъ папье-маше, гипса и проч. Рамы. Декоративная живопись.

Мебель и украшенія для церковнаго употребленія.

16-й Классъ: хрусталь, издѣлія изъ стекла, оконныя и цвѣтныя стекла.

Хрустальная посуда, хрусталь шлифованный, двуцвѣтный, въ оправахъ и проч.

Оконныя и зеркальныя стекла. Стекла фасонныя, эмалированныя, кракеле, филигранныя и проч.

Klassa 13-a: Mappy i przybory jeograficzne i kosmograficzne, (gmach, galerya II).

Mappy i atlasy topograficzne, jeograficzne, geologiczne, hidrograficzne, astronomiczne i t. d. Mappy morskie. Mappy fizyczne różnych rodzai. Plany reliefowe.

Globusy i sfery ziemskie i niebieskie. Przyrządy do wyuczenia się kosmografii.

Dzieła i tablice statystyczne. Tablice i efemerydy dla astronomów i marynarzy.

3-a Gruppa.

Meble i inne przynależności mieszkań.

Klassa 14-a: Meble do pokoi, (gmach, galerya III).

Bufety, szafy biblioteczne, stoły, toalety, łóżka, kanapy, krzesła i stołki, billardy i t. d.

Klassa 15-a: Sztuka tapicerska i dekoratorska, (gmach, galerya, III).

Przynależytości pościeli. Krzesła, stołki i kanapy obite, baldachiny, daszki, obicie obiciami albo materyami.

Przedmioty do umeblowania i ozdoby z kamieni i kosztownych ciał. Ozdoby i t. d. z massy papierowéj, gipsu i t. d. Ramy. Malarstwo dekoracyjne.

Meble i ozdoby do użytku kościelnego.

Klassa 16 a: Kryształ, wyroby szklanne, szkła oknowe i kolorowe.

Naczynia kryształowe, kryształ szlifowany, dwukolorowy, w oprawie, i t. d.

Szkła do okien i lustrzane. Szkła fasonowe, emaliowane, filigranowe, i t. d.

Стекла, оптическія стекла, предметы для украшенія и проч. Цвѣтныя оконныя стекла.

17-й Классъ: фарфоръ, фаянсъ и другая посуда (зданіе, III галерея).

Бисквиты. Твердый и мягкій фарфоръ.

Тонкій фаянсъ съ цвѣтной глазурью и проч.; фаянсовой бисквитъ. Сженая глина (terra-cotta). Эмальированная лава.

Каменная посуда.

18-й Классъ: ковры, обойныя и мебельныя матеріи (зданіе, III галерея).

Ковры, мокеты и ковровыя матеріи булавчатыя и бархатныя. Ковры войлочные, суконные, изъ стрижки, шелковые и изъ шелковыхъ оческовъ. Половики плетеные и маты. Каучуковые ковры.

Обойныя матеріи бумажныя, шерстяныя и шелковыя, гладкія и затканныя. Волосяныя ткани.

Растительная кожа, молескины и проч. Кожа для обоевъ мебели. Клеенки.

19-й Классъ: обои (зданіе, III галерея).

Обои печатанные досками, цилиндрами, машинами, обои бархатные, мраморные, струйчатые и проч. Цвѣтная бумага для картонажей, переплетовъ и проч. Обои съ картинами.

Шторы расписанныя или печатныя.

20-й Классъ: ножевой товаръ (зданіе, III галерея).

Ножи, ножики, ножницы, бритвы и т. п. Разные виды ножевыхъ издѣлій.

21-й Классъ: серебряныя и золотыя издѣлія (зданіе, III галерея).

Szkła, szkła optyczne, przedmioty do ozdoby, i t. d.

Szkła kolorowe do okien.

Klassa 17-a: Porcelana, fajans i inne naczynia, (gmach, galerya III).

Porcelana bez połysku. Twarda i miękka porcelana.

Delikatny fajans z kolorową glazurą i t. d. Fajans bez połysku.

Glina palona (terra-cotta). Emaliowana lawa.

Naczynia kamienne.

Klassa 18-a: Dywany, materye obiciowe i meblowe, (gmach, galerya III).

Dywany, makaty i materye dywanowe aksamitne i t. d. Dywany wojłokowe, sukienne, strzyżone, jedwabne i z jedwabnego paczesia. Połówki plecione i maty. Dywany kauczukowe.

Materye obiciowe, bawełniane, wełniane i jedwabne, gładkie i tkane. Tkaniny włosiane.

Skóra roślinna, moleskiny, i t. d. Skóry do obić i mebli. Klejonki.

Klassa 19-a: Obicia, (gmach, galerya III).

Obicia drukowane za pomocą desek, cylindrów, machin. Obicia aksamitne, marmurowe, wodnowzorzyste i t. d. Papier kolorowy do kartonaży, opraw, i t. d. Obicia z obrazami.

Sztory malowane albo drukowane.

Klassa 20-a: Towar nożowniczy, (gmach, galerya III).

Noże, scyzoryki, nożyczki, brzytwy, i t. p. Różne wyroby nożownicze.

Klassa 21-a: Wyroby srebrne i złote, (gmach, galerya III).

Издѣлія изъ золота и серебра для церковнаго употребленія, для украшенія и стола, принадлежности туалетныя и письменныя.

22-й Классъ: бронзы и другія изящныя литейныя произведенія; издѣлія чеканныя (зданіе, III галерея).

Статуи и барельефы изъ бронзы, цинка и проч., бронзовыя издѣлія для украшенія.

Подражанія бронзѣ изъ чугуна, цинка и проч. Отливныя вещи, покрытыя галванически слоемъ металла.

Чеканныя издѣлія изъ мѣди, свинца, цинка и проч.

23-й Классъ: часовое дѣло (зданіе, III галерея).

Отдѣльныя части часовъ. Часы карманные, стѣнные, столовые и башенные, хронометры, регуляторы. Секундные счетчики, счетчики отмѣчающіе и проч. Снаряды для измѣренія времени: песочные часы, клепсидры. Электрическіе часы.

24-й Классъ: снаряды и системы отопленія и освѣщенія (зданіе, III галерея).

Очаги, камины, печи и калориферы. Разныя принадлежности для отопленія. Горны и заводскія печи. Приборы для отопленія газомъ. Приборы для отопленія горячей водой или теплымъ воздухомъ. Вентиляціонные приборы. Сушильные снаряды.

Паяльныя и плавильныя лампы и трубки; переносные горны.

Лампы для освѣщенія маслами животными, растительными и минеральными. Принадлежности для освѣщенія. Зажигательныя спички.

Приборы и снаряды для освѣщенія газомъ

Фотоэлектрическія лампы. Снаряды для освѣщенія магніемъ и т. п.

Wyroby złote i srebrne do użytku kościelnego, do ozdoby stołu, przynależytości toaletowe i listowe.

Klassa 22-a: Bronzy i inne kunsztowne lane utwory; wyroby wybijane, (gmach, galerya III).

Statuy i płaskorzeźby z bronzu, cynku, i t d. Wyroby bronzowe do ozdoby.

Naśladownictwa bronzu z żelaza lanego, cynku i t. d. Przedmioty lane, pokryte galwanicznie słojem metalu.

Wyroby wybijane z miedzi, ołowiu, cynku, i t d.

Klassa 23-a: Zegarmistrzostwo, (gmach, galerya III).

Oddzielne części do zegarów. Zegary kieszonkowe, ścienne, stołowe i wieżowe; chronometry, regulatory, sekundaryusze, i t. d. Przyrządy do mierzenia czasu, klapsydry. Zegary elektryczne.

Klassa 24-a: Przyrządy i systematy opalania i oświetlania, (gmach, galerya III).

Ogniska, kominy, piece i kaloryfery. Różne potrzeby do opalania. Ogniska i piece fabryczne. Przyrządy do opalania gazem.

Przyrządy do ogrzewania wodą gorącą albo ciepłem powietrzem. Przyrządy wentylacyjne. Przyrządy do suszenia.

Lampy do lutowania i topienia, przenośne piece.

Lampy do oświetlania za pomocą olejów zwierzęcych, roślinnych i mineralnych. Potrzeby do oświetlania. Zapałki.

Przyrządy i przybory do oświetlenia gazem.

Fotoelektryczne lampy. Przyrządy do oświetlenia magnesem, i t. d.

25-й Классъ: парфюмерное дѣло (зданіе, III галерея).

Косметическія средства и помада. Душистыя и благовонныя масла, душистые экстракты и воды, благовонный уксусъ; миндальное тѣсто, благовонные порошки, листики и подушки; духи для куренія. Туалетное мыло.

26-й Классъ: издѣлія шкатулочныя, футлярныя, токарныя, плетеныя (зданіе, III галерея).

Мелкія этажерныя издѣлія; шкатулки для ликеровъ, для перчатокъ, сундучки и проч. Лакированныя издѣлія на манеръ китайскій.

Ларчики, несессеры; портъ-моне, портфели, сигарочницы.

Токарныя издѣлія; рѣзныя и гильоширныя издѣлія изъ дерева, кости, перламутра и проч. Табакерки, трубки.

Гребенки; щеточныя издѣлія.

Корзинки и вообще легкія и тонкія плетеныя издѣлія.

4-я Группа.

Предметы одежды (со включеніемъ тканей) и личнаго употребленія.

27-й Классъ: хлопчатобумажныя пряжа и ткани (зданіе, IV галерея).

Хлопокъ приготовленный и пряденый.

Бумажныя ткани чистыя, ровныя или фасонныя. Бумажныя ткани смѣшанныя.

Бумажный бархатъ.

Бумажныя ленты.

28-й Классъ: льняныя и пеньковыя пряжа и ткани и проч. (зданіе, IV галерея).

Ленъ, пенька и другія волокнистыя вещества въ пряжѣ.

Klassa 25-a: Perfumerya, (gmach, galerya III).

Środki kosmetyczne i pomada. Olejki wonne i pachnące; wody pachnące i ekstrakty; ocet pachnący; ciasto migdałowe, woniejące proszki, listki i poduszeczki, kadzidła. Mydło toaletowe.

Klassa 26-a: Wyroby szkatułkowe, futerałowe, tokarskie, plecione, (gmach, galerya III).

Drobne wyroby etażerkowe, szkatułki do likierów, do rękawiczek, kufereczki, i t. d. Wyroby lakierowane na sposób chiński.

Pudełka, neseserki, portmonetki, portfele, cygarnice.

Wyroby tokarskie; rznięte i giloszowane, wyroby z drzewa, kości, perłowéj macicy i t. d. Tabakierki, trąbki.

Grzebienie, wyroby szczotkowe.

Koszyczki i w ogóle lekkie delikatne wyroby plecione.

4-a Gruppa.

Przedmioty odzieży (z włączeniem tkanin) i do osobistego użytku.

Klassa 27-a: Przędza bawełniana i tkaniny, (gmach, galerya IV).

Kłaczki przygotowane i przędzone.

Tkaniny bawełniane czyste, gładkie albo fasonowane.

Tkaniny bawełniane mięszane.

Aksamit bawełniany.

Bawełniane wstążki.

Klassa 28-a: Lniane i konopne przędze i tkaniny i t. d. (gmach, galerya IV).

Len, konopie i inne płody włókniste w przędzy.

Холсты и полотна. Батисты. Ткани льняныя съ примѣсью бумаги или шелка.

Ткани изъ растительныхъ волоконъ, замѣняющихъ ленъ и пеньку.

29-й Классъ: пряжа и ткани изъ гребенной шерсти (зданіе, IV галерея).

Чесанная шерсть; пряжа изъ нея. Муслины, шотландки, мериносы, саржа и проч. Ленты и тесьмы изъ шерсти въ смѣси съ бумагой, льномъ, шелкомъ и шелковыми оческами. Волосяныя чистыя или смѣшанныя ткани.

30-й Классъ: пряжа и ткани изъ кардной (аппаратной) шерсти (зданіе, IV галерея).

Кардованная шерсть и пряжа изъ нея.

Сукна и другія валяныя издѣлія изъ кардной шерсти Одѣяла. Шерстяные, пуховые или волосяные войлоки для ковровъ, шляпъ и обуви.

Ткани изъ кардной шерсти неваляныя или слабоваляныя: фланели, тартаны, моллетоны.

31-й Классъ: шелки и шелковыя ткани (зданіе, IV галерея).

Шелкъ суровый (грежи) и сученый. Нити изъ шелковыхъ оческовъ.

Ткани изъ чистаго шелка ровныя, фасонныя, съ закатнымъ узоромъ. Шелковыя ткани съ примѣсью золота, серебра, хлопка, шерсти, льна. Ткани изъ шелковыхъ очесокъ, чистыя и смѣшанныя.

Бархатъ и плюшъ.

Шелковыя ленты чистыя и смѣшанныя.

32-й Классъ: шали (зданіе, IV галерея).

Шали шерстяныя чистыя и смѣшанныя. Кашмирскія шали.

Шелковыя шали и проч.

Płótno domowe i inne płótna. Batysty. Tkaniny lniane z przymięszaniem bawełny albo jedwabiu.

Tkaniny z włókien roślinnych, zastępujących len i konopie.

Klassa 29-a: Przędza i tkaniny w wełny czesanéj, (gmach, galerya IV).

Wełna czesana, przędza z niéj. Muśliny, szkockie materye, merynosy, szarże, i t. d. Wstążki i taśmy z wełny, z domięszaniem bawełny, lnu, jedwabiu i jedwabném paczesiem. Włosiane czyste albo mięszane tkaniny.

Klassa 30-a: Przędza i tkaniny z gremplowanéj wełny, (gmach, galerya IV).

Gremplowana wełna i przędza z niéj.

Sukna i inne wyroby folowane z gremplowanéj wełny. Odziewadła wełniane, kastorowe albo włosiane wojłoki, na kobierce, kapelusze i obuwie.

Tkaniny z gremplowanéj wełny niefolowane albo mało folowane: flanele, tartany, molletony.

Klassa 31-a: Jedwab' i jedwabne tkaniny, (gmach, galerya IV).

Jedwab' surowy i kręcony. Nici z jedwabnéj paczesi.

Tkaniny z czystego jedwabiu gładkie, fasonowane, z tkanémi rysunkami. Tkaniny jedwabne z domięszaniem złota, srebra, bawełny, wełny, lnu. Tkaniny z jedwabnéj paczesi, czyste i mięszane.

Aksamit i plusz.

Wstążki jedwabne, czyste i mięszane.

Klassa 32-a: Szale, (gmach, galerya IV).

Szale wełniane czyste i mięszane. Szale kaszmirowe.

Szale jedwabne i t. d.

33-й Классъ: кружева, тюли, вышивки и аграманты (зданіе, IV галерея).

Льняныя или бумажныя кружева, сдѣланныя на коклюшкахъ, иголкой или механически. Кружева шерстяныя, шелковыя или изъ козьяго пуха. Золотое и серебряное кружево.

Шелковый бумажный тюль, ровный и узорчатый.

Вышивки гладью, тамбуромъ и проч. Вышивка золотомъ, серебромъ, шелкомъ. Вышивные ковры и другія ручныя работы.

Басоны и аграманты изъ шелка, шелковыхъ оческовъ, шерсти, козьяго пуха, волоса, льна и хлопка; снурки. Позументы и галуны. Военные галуны.

34-й Классъ: вязаныя издѣлія; шитое бѣлье; принадлежности одежды (зданіе, IV галерея).

Вязаныя издѣлія бумажныя, нитяныя, шерстяныя, кашмировыя, шелковыя и изъ шелковыхъ оческовъ, чистыя и и смѣшанныя.

Мужское, женское и дѣтское бѣлье. Бѣлье для новорожденныхъ.

Фланелевое и другое шерстяное бѣлье.

Корсеты. Галстухи. Перчатки. Штиблеты.

Опахалы; экраны. Зонтики, трости и проч.

35-й Классъ: мужская и женская одежда (зданіе, IV галерея).

Мужская одежда; женская одежда.

Мужскіе и женскіе головные уборы.

Парики и издѣлія изъ волосъ.

Обувь.

Дѣтскіе костюмы.

Особенная одежда для различныхъ назначеній.

36-й Классъ: драгоцѣнныя камни и металлы въ дѣлѣ (зданіе, IV галерея).

Klassa 33-a: Koronki, tiule, hafty, agramanty, (gmach, galerya IV).

Koronki lniane albo bawełniane, wyrobione na klockach, igiełką, lub mechanicznie. Koronki wełniane, jedwabne albo z koziego puchu. Koronki złote i srebrne.

Tiul jedwabny, bawełniany, gładki i wzorzysty.

Hafty gładkie, tamburem, i t. d. Hafty srebrem, złotem, jedwabiem. Kobierce haftowane i inne ręczne roboty.

Basony i agramanty z jedwabiu, jedwabnego paczesia wełny, puchu koziego, włosia, lnu i bawełny; sznurki. Taśmy i galony. Galony wojskowe.

Klassa 34-a: Wyroby dziane, bielizna szyta, potrzeby ubrania, (gmach, galerya IV).

Wyroby bawełniane dziane, niciane, wełniane, kaszmirowe, jedwabne i z jedwabnego paczesia, czyste i mięszane.

Męzka, kobieca i dziecinna bielizna. Bielizna dla nowonarodzonych.

Bielizna wełniana flanelowa i inna.

Gorsety. Halsztuchy. Rękawiczki. Kamasze.

Wachlarze, ekrany. Parasole, laski i t. d.

Klassa 35-a: Męzka i kobieca odzież, (gmach, galerya IV).

Męzka i żeńska odzież.

Ubiory na głowę męzkie i kobiece.

Peruki i wyroby z włosów.

Obuwie.

Dziecinne kostiumy.

Specyalna odzież do różnych użytków.

Klassa 36-a: Drogie kamienie i metale w wyrobie, (gmach, galerya IV).

Издѣлія изъ благородныхъ металловъ (золота, платины, серебра, алюминія), чеканныя, филигранныя, съ драгоцѣнными кампями и проч. Поддѣльные драгоцѣнные камни. Издѣлія изъ гагата, янтаря, коралловъ, перламутра, стали и проч.

Брильянты, драгоцѣнные камни, жемчугъ и подражанія имъ.

37-й Классъ: ручное оружіе (зданіе, IV галерея).

Оружіе для защиты: щиты, латы, каски.

Оружіе ударное: кистени, бунчуки.

Холодное оружіе: рапиры, шпаги, сабли, штыки, пики, топоры. Охотничьи ножи.

Метательное оружіе: луки, самострѣлы, пращи.

Огнестрѣльное оружіе: ружья, карабины, пистолеты, револьверы.

Оружейныя принадлежности: пороховницы, формы для пуль. Пули сферическія, удлиненныя, пустотѣлыя, разрывныя. Пистоны, капсюли, патроны.

38-й Классъ: дорожныя и лагерныя принадлежности (зданіе, IV галерея).

Чемоданы, дорожные сундуки, мѣшки; дорожные несессеры. Разныя принадлежности: одѣяла, подушки, дорожное платье и обувь, окованныя палки, зонтики и проч.

Принадлежности путешествій съ ученой цѣлью: фотографическіе аппараты; инструменты для астрономическихъ и метеорологическихъ наблюденій; несессеры и багажъ геолога, минералога, натуралиста, землекопа и проч.

Палатки и лагерныя принадлежности. Мебель для палатокъ, постели, койки, складныя стулья. Походныя кухни, мельницы, дорожныя печи и проч.

39-й Классъ: игрушки (зданіе, IV галерея).

Wyroby z szlachetnych metali (złota, platyny, srebra, aluminium), wybijane, filigranowe, z drogiemi kamieniami i t. p. Podrobione drogie kamienie. Wyroby z agatu, bursztynu, korali, perłowéj macicy, stali, i t. d.

Brylanty, drogie kamienie, perły i ich naśladownictwa.

Klassa 37-a: Ręczna broń, (gmach, galerya IV).

Broń odporna, hełmy, pancerze, kaski.

Broń zaczepna: kiścienie (kule do rzemienia przywiązane), buńczuki.

Broń sieczna: rapiry, szpady, szable, bagnety, piki, topory. Myśliwskie noże.

Broń miotająca pociski: łuki, samostrzały, proce.

Broń palna: broń, karabiny, pistolety, rewolwery.

Potrzeby do broni: prochownice, ładownice, formy do kul.

Kule sferyczne, próżne, rozrywające. Pistony, kapsule, patrony.

Klassa 38-a: Podróżne i obozowe przynależytości, (gmach, galerya IV).

Tłumoki, podróżne kuferki, podróżne nesesery. Różne przynależytości: okrycia, poduszki, podróżna odzież i obuwie, okute laski, parasole, i t. p.

Potrzeby do podróży w celu naukowym: apparaty fotograficzne, instrumenta do spostrzeżeń astronomicznych i meteorologicznych, nesesery i bagaże dla geologa, mineraloga, naturalisty i t. d.

Namioty i potrzeby obozowe. Meble do namiotów, pościel, łóżka wiszące, składane stołki. Kuchnie polowe, młyny, piece podróżne i t. d.

Klassa 39-a: Zabawki, (gmach, galerya IV).

Куклы и игрушки. Восковыя фигуры. Дѣтскія игры; игры для взрослыхъ.

Учебныя игры.

5-я Группа.

Продукты (въ сыромъ видѣ и въ дѣлѣ) извлекающихъ промысловъ.

40-й Классъ: продукты горнаго дѣла и металлургіи (зданіе, V галерея).

Собранія образцовъ горныхъ породъ, минераловъ и рудъ. Горныя породы для орнаментовъ, мраморъ, змѣевикъ, оникъ. Твердыя породы. Огнепостоянные матеріалы. Земли и глины.

Разные минеральные продукты.

Сѣра; соль каменная и выварочная. Горная смола и нефть.

Образцы топлива въ сыромъ и обугленномъ видѣ. Брикеты (слѣпленный каменный уголь).

Металлы необработанные: чугунъ, желѣзо, сталь, сталистое желѣзо, мѣдь, свинецъ, серебро, цинкъ и проч. Металлическіе сплавы.

Металлы, добытые изъ пепла и дыма; очищенные и плющенные металлы и проч.

Продукты электро-металлургическіе: издѣлія позолоченныя, посеребренныя, покрытыя мѣдью, сталью и проч. гальванопластическимъ путемъ.

Металлы въ первоначальной обработкѣ: чугунная отливка, колокола; продажные сорты желѣза; особые сорты его; листовое желѣзо и жесть; желѣзо блиндажное и строительное. Мѣдь, свинецъ, цинкъ въ листахъ.

Металлы въ дѣлѣ: откованныя желѣзныя части и желѣзныя части въ механической обработкѣ; колеса и шины (бандажи); тянутыя трубы; цѣпи и проч.

Lalki i zabawki. Figury woskowe. Gry dziecinne, gry dla dorosłych.

Gry naukowe.

5-a Gruppa.

Produkta (surowe i w wyrobie) przemysłu wydobywalnego.

Klassa 40-a: Produkta górnicze i metalurgii, (gmach, galerya V).

Zbiory okazów pokładów górniczych, minerałów i rud. Górnicze pokłady do ozdób, marmur, serpentyn, onyks. Płody twarde. Materyały do palenia. Ziemie i gliny.

Różne produkta mineralne.

Siarka, sól kamienna i warzonka. Smoła górna i nafta.

Okazy paliwa. Brykety (węgiel kamienny zlepiony).

Metale nieobrobione: żelazo-surowiec, żelazo, stal, żelazo stalowane, miedź, ołów, srebro, cynk i t. d.

Metale wydobyte z popiołu i dymu; oczyszczone i walcowane metale, i t. d.

Produkta elektro-metalurgiczne: wyroby pozłacane, posrebrzane, pokryte miedzią, stalą i t. p. sposobem galwanoplastycznym.

Metale w pierwotném obrobieniu: odlewy surowcowe, dzwony; gatunki żelaza sprzedażnego; szczególne gatunki onego; żelazo w arkuszach, blacha; żelazo do robót fortyfikacyjnych i do budowli i t p. Miedź, cynk, ołów, w arkuszach.

Metale w wyrobie: części żelazne odkute i części żelazne mechanicznie obrobione; koła i szyny; rury ciągnione; łańcuchy i t. d.

Проволочное дѣло. Иглы, булавки; трельяжи, металлическія ткани. Пробитые листы.

Издѣлія мѣдныя, жестяныя, слесарныя, кузнечныя, котельныя. Разные металлы въ дѣлѣ.

41-й Классъ: лѣсные продукты (зданіе, V галерея).

Образцы древесныхъ породъ; издѣльное дерево; дерево для топлива и построекъ. Дерево подготовленное для морскихъ сооруженій; бочарныя доски, дрань. Пробки; прядильная кора. Матеріалы дубильные, красильные, благовонные, смолистые и проч. Древесныя и лѣсныя произведенія: поджареное дерево и уголь; сырой поташъ; деревянная посуда, бондарныя и плетеныя издѣлія; деревянная обувь и проч.

42-й Классъ: продукты звѣринаго и рыбнаго промысловъ; сборы естественныхъ продуктовъ (зданіе, V галерея).

Коллекціи и рисунки животныхъ земныхъ, земноводныхъ, птицъ, яицъ, рыбъ, китообразныхъ, молюсковъ и черепокожихъ.

Продукты звѣриныхъ промысловъ: мягкая рухлядь, волоса, щетина, пухъ, перья; рога, зубы, слоновая кость, кость; черепаха, мускусъ, бобровая струя и т. п. продукты.

Продукты звѣриныхъ промысловъ: китовый жиръ, спермацетъ и проч.; китовый усъ; сѣрая амбра; раковины, жемчугъ, перламутръ, сепія, пурпуръ, кораллы, губки.

Естественные различные продукты, собираемые безъ воздѣлыванія: грибы, трюфели, дикіе плоды, красильные мхи, питательныя и кормовыя вещества; перебродившій растительный сокъ; хинная кора; полезныя коры и волокна, воскъ и смола; каучукъ, гуттаперча и проч.

43-й Классъ: продукты земледѣльческіе (непитательные) легко сохраняющіесія (зданіе, V галерея).

Wyroby druciane: igły, szpilki; tkaniny metalowe. Arkusze przedziurawione.

Wyroby miedziane, blaszane, ślusarskie, kowalskie, kotlarskie. Różne metale w wyrobie.

Klassa 41-a: Produkta leśne, (gmach, galerya V).

Okazy płodów leśnych: drzewo wyrobione, drzewo na paliwo i do budowli. Drzewo przygotowane do budowl morskich; deski dla bednarzy, dranice. Korki, kora. Materyały do garbowania, farbierskie, pachnące, smolne i t. p. Płody drzewne i leśne: przypalone drzewo i węgiel, potaż surowy, naczynia drewniane, wyroby bednarskie i wyplatane, obuwie drewniane i t. d.

Klassa 42-a: Produkta przemysłu zwierzęcego i rybnego, zbiory produktów naturalnych, (gmach, galerya V).

Kollekcye i rysunki zwierząt ziemnych, ziemnowodnych, ptaków, jajek, ryb w rodzaju wielorybów, mięczaków i skorupiaków.

Produkta przemysłu zwierzęcego: futra, włosy, szczecina, puch, pióra; rogi, zęby, kość słoniowa; szyldkret, piżmo, strój bobrowy i t. p. produkta.

Produkta przemysłu zwierzęcego: tran wielorybi, spermacet i t. d; fiszbin, szarawa ambra, muszle, perły, perłowa macica, sepja, purpura, korale, gąbki.

Rozliczne produkta naturalne, zbierane bez uprawy: grzyby, trufle, dzikie owoce, mchy farbierskie, istoty służące na pokarm i do wyżywienia; sok roślinny przefermentowany; kora chiny; pożyteczne kory i włókna; wosk i smoła; kauczuk, guttapercha, i t. d.

Klassa 43-a: Produkta rolnicze (niepokarmowe) łatwo zachowujące się, (gmach, galerya V).

Прядильные матеріалы: хлопокъ, ленъ и пенька сырые и трепанные, разныя прядильныя волокна; шерсть въ рунахъ; шелковичные коконы.

Разные продукты земледѣлія, употребляемые въ промышленности, фармаціи и домашнемъ быту: маслянистыя растенія, масла, воскъ, смолы.

Табакъ. Трутъ. Дубильныя и красильныя вещества. Кормъ, заготовленный въ прокъ.

44-й Классъ: химическіе и фармацевтическіе продукты (зданіе, V галерея).

Кислоты, щелочи; разныя соли. Морская соль и продукты, добываемые изъ морской воды.

Разные продукты химическихъ производствъ: воскъ и жиры, мыло и свѣчи; матеріалы для парфюмернаго дѣла; смолы, деготь и производныя ихъ; летучія масла и политура; разные лаки, вакса. Издѣлія изъ каучука и гуттаперчи; красильныя вещества и краски.

Минеральныя и шипучія воды, естественныя и искусственныя. Матеріалы для аптекъ. Простыя и сложныя лекарства.

45-й Классъ: продукты химическихъ способовъ бѣленія, крашенія, набивки и апретуры (зданіе, V галерея).

Крашенная пряжа и ткани. Образцы тканей, подготовленныхъ для крашенія.

Полотна крашенныя и набивныя. Хлопчато-бумажныя ткани, чистыя или смѣшанныя, набивныя. Шерстяныя набивныя ткани, чистыя и смѣшанныя, изъ кардной или гребенной пряжи. Набивныя шелковыя ткани чистыя и смѣшанныя.

Набивные войлоки и сукна. Клеенки.

Примѣчаніе. Здѣсь выставляются образцы въ такомъ только количествѣ, чтобы можно было судить о достоинствѣ способовъ производства.

Materyały przędzalniane: bawełna, len i konopie, surowe i trzepane, różne włókna przędzalniane; wełna w runach; kokony jedwabników.

Różne produkta rolnictwa, używane w przemyśle, farmacyi i domowém życiu; rośliny olejne, oleje, wosk, smoły.

Tytuń. Hubka. Materyały garbnikowe i farbierskie. Żywność przysposobiona na chowanie.

Klassa 44-a: Produkta chemiczne i farmaceutyczne, (gmach, galerya V).

Kwasy, alkali; różne sole. Sól morska i produkta wydobywane z wody morskiéj.

Różne produkta działań chemicznych: wosk i tłustoście; mydło i świéce; materyały do perfumeryi; smoły, dziegieć i płody z nich; oleje lotne i politura; różne lakiery i szuwaks. Wyroby z kauczuku i guttaperchy, ciała farbierskie i farby.

Wody mineralne i gazowe, naturalne i sztuczne. Materyały dla aptek. Proste i złożone lekarstwa.

Klassa 45-a: Produkta sposobów chemicznych bielenia, farbowania, drukowania i appretury, (gmach, galerya V).

Przędza kolorowa i tkaniny, okazy tkanin przygotowanych do farby.

Płótna farbowane i drukowane. Tkaniny bawełniane, czyste albo mięszane, drukowane. Tkaniny wełniane drukowane, czyste i mięszane, z wełny gremplowanéj albo czesanéj. Tkaniny jedwabne drukowane, czyste i mięszane.

Drukowane wojłoki i sukna; klejonki.

Uwaga. Tu przedstawiają się okazy w takiéj tylko ilości, ażeby można ocenić wartość sposobów wykonania.

46-й Классъ: кожи и шкуры (зданіе, V галерея).

Матеріалы, употребляемые при обработкѣ кожъ.

Сырыя и соленыя шкуры. Кожи дубленыя, выдѣланныя апретированныя и крашеныя. Лаковыя кожи. Сафьяны и бараны. Кожи замшевыя, сыромятныя, апретированныя и крашенныя. Перчаточныя кожи. Выдѣланные и крашеные мѣха. Пергаментъ.

Издѣлія изъ кишокъ: музыкальныя струны, кожа для золотобойцевъ, бычачьи жилы и проч.

6-я Группа

Промышленные машины, орудія и способы.

47-й Классъ: снаряды и способы, употребляемые въ горномъ дѣлѣ и металлургіи (зданіе, VI галерея).

Буровые снаряды для изысканій артезіанскихъ и другихъ колодцевъ. Машины для сверленія въ породѣ, для добыванія каменнаго угля и для разбивки камней. Снаряды для извлеченія рудъ электричествомъ.

Модели, планы и чертежи работъ по разработкѣ рудъ и выломкѣ камней. Работы для отвода подземныхъ водъ. Рудныя лѣстницы, приводимыя въ движеніе машинами. Снаряды для извлеченія. Подъемные механизмы, насосы. Провѣтриваніе рудниковъ. Предохранительныя и фотоэлектрическія лампы. Спасительные приборы, парашюты, сигналы.

Приборы для механической подготовки рудъ и минеральнаго топлива. Приборы для приготовленія брикетовъ.

Снаряды для обугливанія топлива. Металлургическіе горны и печи; дымогарные приборы. Спеціяльные снаряды для кузницъ и литейныхъ.

Снаряды электро-металлургическіе.

Принадлежности разныхъ мастерскихъ для обработки металловъ.

Klassa 46-a: Skóry, (gmach, galerya V).

Materyały używane przy wyrobie skór.

Surowe i solone skóry. Skóry garbowane, wyprawne, appretowane i farbowane. Skóry lakierowane. Safjany i baranie skóry. Skóry zamszowe, białoskórnicze, appretowane i kolorowe. Skóry rękawicznicze. Futra wyprawne i farbowane. Pargamin.

Wyroby z kiszek: struny muzyczne, skóra dla klepiących złoto, żyły bycze i t. d.

6-a Gruppa.

Machiny, narzędzia i środki przemysłowe.

Klassa 47-a: Narzędzia i sposoby, używane w górnictwie i metalurgii, (gmach, galerya VI).

Narzędzia świdrowe do wyśledzenia studni artezyjskich i innych. Machiny do świdrowania czyli wiercenia w pokładzie, do wydobywania węgla kamiennego i rozbijania kamieni. Przyrządy do wydobywania rud za pomocą elektryczności,

Modele, plany i rysunki robót, przy kopaniu rud i rozbiciu kamieni. Roboty do odprowadzania wód podziemnych. Rudne drabiny, wprowadzane w ruch za pomocą machin. Przyrządy do wydobywania. Mechanizmy do podnoszenia, pompy. Przewietrzanie kopalni. Lampy ochronne i fotoelektryczne. Przyrządy ochronne, sygnały.

Przyrządy do mechanicznego przygotowania rud i paliwa mineralnego. Przybory do przygotowania bryketów.

Przyrządy do paliwa. Piece i ogniska metalurgiczne; przyrządy do pochłaniania dymu. Specyalne przyrządy dla kuźnic i lejni.

Przyrządy elektro-metalurgiczne.

Przybory różnych warsztatów do obrabiania metali.

48-й Классъ: снаряды и способы, употребляемые въ сельскомъ и лѣсномъ хозяйствѣ (зданіе, VI галерея).

Сѣвообороты и планы хозяйствъ. Приборы и работы по сельско-хозяйственной строительной части: осушеніе, дренажъ, орошеніе. Планы и модели сельскихъ построекъ.

Орудія, инструменты, машины и снаряды для паханія и вообще для обработки земли, для посѣвовъ и насажденій, для жатвы, для приготовленія и сбереженія произведеній земли. Сельскія телѣги, упряжь и проч. Машины локомобильныя и приводы.

Удобрительныя вещества органическаго и минеральнаго происхожденія.

Снаряды для изслѣдованія физическихъ и химическихъ свойствъ почвы.

Планы разведенія, сохраненія и возстановленія лѣсовъ.

Приборы и принадлежности лѣснаго хозяйства.

49-й Классъ: снаряды и инструменты для звѣриныхъ и рыбныхъ промысловъ и для сбора естественныхъ произведеній (зданіе, VI галерея; паркъ).

Оружія, западни, охотничьи снаряды и принадлежности.

Удочки и крючки; гарпуны. Сѣти. Снаряды и приманки рыболовные.

Приборы и инструменты для сбора продуктовъ, собираемыхъ безъ воздѣлыванія.

50-й Классъ: снаряды и способы, употребляемые въ сельскихъ заводахъ и для приготовленія питательныхъ веществъ (зданіе, IV галерея).

Принадлежности сельскихъ заводовъ для приготовленія искусственнаго удобренія, дренажныхъ трубъ, сыра и молочныхъ скоповъ,— мукомольныхъ мельницъ и заводовъ крахмальныхъ, маслобойныхъ, пивоваренныхъ, винокуренныхъ, сахарныхъ, рафинадныхъ; мастерскихъ для первоначальной об-

Klassa 48-a: Przyrządy i sposoby używane w gospodarstwie wiejskiém i leśném, (gmach, galerya VI).

Systematy siewu i plany gospodarstw. Przyrządy i roboty we względzie wiejsko-gospodarskim budowlanym; osuszenie, drenowanie, nawodnienie. Plany i modele budowli wiejskich.

Narzędzia, instrumenta, machiny i przyrządy do uprawy i w ogóle do obróbki roli, do siewu i sadzenia, do żęcia, do przygotowania i zachowania płodów ziemi. Wozy wiejskie, uprząż, i t. p. Machiny na wzór lokomobil i t. d.

Umierzwiające ciała, pochodzenia organicznego i mineralnego.

Przyrządy do zbadania fizycznych i chemicznych własności gruntu.

Plany rozkrzewienia, ochrony i przywrócenia lasów.

Przybory i przynależytości gospodarstwa leśnego.

Klassa 49-a: Przyrządy i instrumenta dla przemysłu zwierzęcego i rybnego i do zbierania płodów naturalnych, (gmach, galerya VI, park).

Broń, pułapki, przyrządy i potrzeby myśliwskie.

Wędki i haczyki, haki. Siecie. Przyrządy i ponęty na ryby.

Przyrządy i instrumenta do zbioru produktów, bez uprawy.

Klassa 50-a: Przyrządy i sposoby, używane w zakładach wiejskich i do przygotowania żywności, (gmach, galerya IV).

Przyrządy dla zakładów wiejskich do przygotowania sztucznego umierzwienia, rur drenowych, séra i wyrobów mlécznych; młynów do mielenia zboża i zakładów krochmalu, oleju, browarów, gorzelni, cukrowni i rafineryi; warsztatów

работки волокнистыхъ веществъ; заведеній для выкармливанія шелковичныхъ червей и проч.

Приборы и принадлежности заведеній, приготовляющихъ питательныя вещества: тѣстомѣсильныя машины и механическія хлѣбопекарныя печи; снаряды для пирожныхъ и кондитерскихъ заведеній. Снаряды для приготовленія макаронъ, вермишели и проч.; машины для морскихъ сухарей. Машины для шеколада. Жаровни для кофе. Приготовленіе мороженнаго и шербета. Приготовленіе льда.

51-й Классъ: принадлежности химическихъ производствъ, фармаціи и кожевеннаго дѣла (зданіе, VI галерея; паркъ).

Лабораторные приборы и снаряды; приборы и инструменты для техническихъ и торговыхъ пробъ. Принадлежности и снаряды заводовъ химическихъ продуктовъ, мыловаренныхъ и свѣчныхъ.

Приборы и способы работы для приготовленія летучихъ маслъ, лаковъ, издѣлій изъ каучука и гуттаперчи.

Приборы и снаряды газовыхъ заводовъ.

Приборы и способы для бѣленія тканей.

Приборы для приготовленія фармацевтическихъ продуктовъ.

Приборы и снаряды кожевеннаго дѣла.

Приборы и способы работы для приготовленія стекла и издѣлій изъ глины.

52-й Классъ: двигатели, котлы и механическіе снаряды, спеціально припаровленные для выставки (зданіе, VI галерея; паркъ).

Паровые котлы съ предохранительными приборами. Паропроводы и принадлежности котловъ и паропроводовъ.

Заводскіе валы. Шкивы, ремни. Органы для приведенія машинъ въ движеніе, для остановки ихъ, для сцѣпленія и разцѣпленія.

do pierwiastkowego obrobienia istot włóknistych; zakładów do wykarmiania jedwabników i t. d.

Przyrządy i przynależytości zakładów, przygotowujących przedmioty żywności: machiny do robienia ciasta i mechaniczne piece do pieczenia chleba; przyrządy dla zakładów piekarnianych i cukierniczych. Przyrządy do przygotowania makaronów włoskich i t. d.; machiny do robienia morskich sucharów. Machiny do robienia czekolady. Fajerki do kawy. Przygotowanie lodów i sorbetu. Przygotowanie lodu.

Klassa 51-a: Przynależytości fabrykacyi chemicznych, farmacyi i garbarstwa, (gmach, galerya VI).

Przyrządy i przybory laboratoryjne; przyrządy i instrumenta prób technicznych i handlowych.

Przynależytości i przyrządy zakładów przetworów chemicznych, mydlarni i świéc.

Przybory i sposoby roboty do przygotowania olejów lotnych, lakierów, wyrobów z kauczuku i guttaperchy.

Przybory i przyrządy zakładów gazowych.

Przyrządy i sposoby bielenia tkanin.

Przyrządy do przygotowania płodów farmaceutycznych.

Przyrządy i przybory garbarstwa.

Przybory i sposoby robót do przygotowania szkła i wyrobów z gliny.

Klassa 52-a: Dźwignie, kotły i przyrządy mechaniczne, specyalnie przygotowane na wystawę, (gmach, galerya VI, park).

Kotły parowe z przyrządami ochronnémi. Rury do przeprowadzania pary, przynależytości do kotłów i do tych rur.

Walce dla zakładów. Ruchy, rzemienie. Przyrządy do wprowadzenia w ruch machin, do ich zatrzymania, spojenia i rozłączenia.

Двигатели, доставляющіе воду и движущую силу въ разныя части зданія и парка.

Краны и разные подъемные механизмы для товаровъ.

Рельсы и поворотныя платформы для передвиженія товаровъ, корма, навоза и другихъ надобностей на выставкѣ.

53-й Классъ: Машины и общіе механическіе снаряды (зданіе, VI галерея).

Отдѣльныя части машинъ: кронштейны, катки, салазки, эксцентрики, зубчатыя колеса, кривошины, параллелограммы и сцѣпленія, веревочные приводы. Зацѣпленія, собачки и проч. Уравнители и модераторы движенія. Приборы для смазки.

Счетчики. Динамометры, манометры и приборы для взвѣшиванія. Приборы для измѣренія жидкостей и газовъ.

Машины, служащія для подъема тяжестей.

Гидравлическія подъемныя машины: норіи, насосы, гидравлическіе тараны и проч. Гидравлическіе пріемники: колеса, турбины, водостолбовыя машины.

Паровые двигатели: котлы и паровики съ принадлежностями. Приборы для сгущенія пара. Машины, приводимыя въ дѣйствіе эѳиромъ, хлороформомъ, амміакомъ, смѣшанными парами.

Машины газовыя, съ горячимъ и сжатымъ воздухомъ. Электромагнитные двигатели. Пріемники для вѣтра. Аэростаты.

54-й Классъ: машины для обработки металловъ и дерева (зданіе, VI галерея).

Машины для первой обработки дерева. Станки токарные, строгальные и сверлильные; шпоночные, пробивные и вырѣзные; винто- и гайкорѣзные, заклепочные. Разные станки для механическихъ работъ.

Silnie, dostarczające wodę i siłę poruszającą do różnych części gmachu i parku.

Krany i różne mechanizmy do podnoszenia towarów.

Relsy i obrotowe platformy do przenoszenia towarów, paszy, nawozu i innych potrzeb na wystawie.

Klassa 53-a: Machiny i ogólne przyrządy mechaniczne, (gmach, galerya VI).

Oddzielne części machin: kronsztejny, wałki, sanki, ekscentryki, koła zębate, krzywoszyny, spojenia, przybory sznurowe. Zahaczenia, pieski czyli haczyki, i t. d. Równacze i moderatory ruchu. Przyrządy do smarowania.

Liczyciele. Dynamometry, manometry i przyrządy do ważenia. Przyrządy do wymiaru płynów i gazów.

Machiny służące do podnoszenia ciężarów.

Machiny hidrauliczne do podnoszenia: pompy, tarany (belki) hidrauliczne i t. d. Odbieralniki hidrauliczne: koła, turbiny i t. d.

Parowe dźwignie: kotły i kociołki parowe z częściami składowémi. Przyrządy do zgęszczenia pary. Machiny wprowadzane w ruch eterem, chloroformem, ammjakiem, zmięszanémi z parą.

Machiny gazowe z gorącém i ścieśnioném powietrzem. Elektro-magnetyczne silnie. Odbieralniki do wiatru. Aerostaty.

Klassa 54-a: Machiny do obróbki metali i drzewa, (gmach, galerya VI).

Machiny do pierwszéj obróbki drzewa. Warsztaty tokarskie do heblowania i świdrowania; do przebijania i wyrzynania; do wycinania gwintów i muter, do nitowania. Różne warsztaty do robót mechanicznych.

Орудія, машины и снаряды для прессованія, раздавливанія, смѣшиванія, распиливанія, полированія и проч. Особыя орудія для разныхъ производствъ.

55-й Классъ: машины и способы работы при прядении и въ канатномъ производствѣ (зданіе, VI галерея).

Станки и приборы для ручнаго пряденія. Отдѣльныя принадлежности прядильныхъ механизмовъ. Машины и снаряды, служащіе къ пряденію волокнистыхъ веществъ. Снаряды и способы, употребляемые для дополнительныхъ операцій: для вытягиванія, размотки, сученія, скручиванья, аппретировки. Снаряды для опредѣленія вѣса и толщины нитей.

Станки для канатнаго производства. Канаты круглые, плоскіе, съуживающіеся, веревки и снурки, проволочные канаты, канаты съ металлической сердцевиной, фитили, стопины и проч.

56-й Классъ: ткацкіе станки и способы тканья (зданіе, VI галерея).

Снаряды для приготовительныхъ операцій: мотальные и сновальные станки. Приготовленіе картоновъ.

Обыкновенные и механическіе станки для гладкихъ тканей. Станки для тканей фасонныхъ и съ затканными узорами; челночные батаны; электрическіе станки. Станки для ковровъ и обойныхъ матерій.

Вязальные станки для вязаній и тюля. Снаряды для визанья кружевъ. Станки и снаряды для приготовленія позументовъ и аграмантовъ.

Станки для гобеленей; приготовленіе шпуль.

Побочные снаряды: машины для валянія, каландрированья, гофрированья, наведенія муаре, для отмѣриванья, складыванія и проч.

Narzędzia, machiny i przyrządy do prassowania, roztłukania, mięszania, rozpiłowywania, polerowania i t. p. Specyalne narzędzia do różnych produkcyj.

Klassa 55-a: Machiny i sposoby roboty przy przędzeniu i kunszcie powroźniczym, (gmach, galerya VI).

Warsztaty i przybory do ręcznego przędzenia. Oddzielne części mechanizmów przędzalnianych. Machiny i przyrządy służące do przędzenia istot włóknistych. Przyrządy i sposoby używane do ostatecznych operacyj, do rozciągania, rozmotania, kręcenia, skręcania, apretury. Przyrządy do oznaczenia wagi i grubości nici.

Warsztaty powroźnicze. Liny okrągłe, płaskie, zwężające się, powrozy i sznurki, liny druciane, liny z metalowego drdzenia, fiejtuchy do zapalania, lonty i t. d.

Klassa 56-a: Warsztaty tkackie i sposoby tkania, (gmach, galerya VI).

Przyrządy do przygotowawczych czynności: warsztaty do motania i nakładania osnowy. Przygotowanie kartonów.

Zwyczajne i mechaniczne warsztaty do tkanin gładkich. Warsztaty do tkanin fasonowanych i wzorzystych, warsztaty elektryczne. Warsztaty do kobierców i materyj obiciowych.

Warsztaty do dziania i tiulu. Przyrządy do robienia koronek. Warsztaty i przyrządy do przygotowania tasiem passamonicznych i agramantów.

Warsztaty do gobelinów; przygotowanie szpulek.

Oddzielne przyrządy: machiny do folowania, i t. d., do mierzenia, składania, i t. p.

57-й Классъ: снаряды и способы, употребляемые при шитьѣ и приготовленіи одежды (зданіе, VI галерея).

Обыкновенныя орудія швейныхъ и портняжныхъ мастерскихъ. Машины для шитья, для стеганія, для обрубки, для вышиванія.

Пилы для кройки тканей и кожъ. Машины для приготовленія, прибиванія и привинчиванія подошвъ.

58-й Классъ: снаряды и способы, употребляемые при приготовленіи мебели и другихъ принадлежностей жилищъ (зданіе, VI галерея).

Машины для фанерокъ. Пилы для вырѣзокъ и проч. Машины для нарѣзокъ, рамокъ, наркетовъ, мебели и проч. Токарные станки и разные станки и снаряды, употребляемые въ столярныхъ.

Машины для штампованія и выбиванія; машины и снаряды для обработки стюка, папье-маше, слоновой кости, костей, рога.

Машины скульптурныя, гравировальныя, гильоширныя, уменьшительныя и проч.

Машины для распиловки и полированія твердыхъ камней; мрамора и проч.

59-й Классъ: снаряды и приборы бумажныхъ, набивныхъ и обойныхъ фабрикъ (зданіе, VI галерея).

Снаряды и машины набивныхъ и обойныхъ фабрикъ. Машины для гравированія цилиндровъ.

Снаряды и машины для бѣленія, крашенія и аппретуры тканей и бумаги.

Снаряды и машины для приготовленія черпаной и машинной бумаги. Снаряды для гофрированія, глазировки и муарированія бумаги; машины для разрѣзки, обрѣзки, штемпелеванія.

Klassa 57-a: Przyrządy i sposoby używane przy szyciu i przygotowaniu odzieży, (gmach, galerya VI).

Zwyczajne narzędzia warsztatów do szycia i krawiectwa. Machiny do szycia, do ściegowania, obrąbiania, haftowania.

Piły do krajania tkanin i skór. Machiny do przygotowania, przybijania i przykręcania podeszew.

Klassa 58-a: Przyrządy i sposoby używane przy przygotowaniu mebli i innych potrzeb do mieszkań, (gmach, galerya VI).

Piły do wyrzynań i t. p. Machiny do nacinań ramek, posadzek, mebli i t. p. Warsztaty tokarskie i różne warsztaty i przyrządy używane w stolarstwie.

Machiny do sztampowania i wybijania; machiny i przyrządy do obróbki massy papierowéj, kości słoniowéj, kości, rogu.

Machiny do rzeźbiarstwa, grawirowania, giloszowania, zmniejszające i t. p.

Machiny do piłowania i polerowania kamieni twardych, marmuru, i t. d.

Klassa 59-a: Przyrządy i przybory dla fabryk papieru, drukowania i obić, (gmach, galerya VI).

Przyrządy i machiny dla fabryk drukowania i obić. Machiny do rycia na cylindrach.

Przyrządy i machiny do bielenia, farbowania i apretury tkanin i papieru.

Przyrządy i machiny do robienia papieru za pomocą czerpania i machin. Przyrządy do glansowania i marmurkowania papieru; machiny do rozcinania, obcinania, wyciskania.

Снаряды, приборы и продукты словолитень; клише и проч. Машины и снаряды для типографій, стереотиповъ, печатанія гравюръ, автографовъ, литографій, для калиграфіи, паниконографіи, хромолитографіи и проч. Печатаніе почтовыхъ штемпелей. Машины для набора и разбора буквъ.

60-й Классъ: Машины, инструменты и способы, употребляемые при разныхъ работахъ (зданіе, VI галерея).

Монетные прессы.

Машины для приготовленія пуговицъ, перьевъ, булавокъ, пакетовъ, для запаковыванія, для дѣланія щетокъ, кардъ, капсюлей, для пломбировки товаровъ, для закупориванія бутылокъ.

Снаряды и машины, употребляемые для приготовленія часовъ, игрушекъ, инкрустацій, корзинъ и проч.

61-й Классъ: экипажное, колесное и телѣжное дѣло (зданіе, VI галерея).

Отдѣльныя части экипажей и телѣгъ: колеса, ободья, шины, оси, ступицы, оковка и проч. Рессоры и разные способы подвѣшиванія кузововъ. Разныя системы запряжки. Удила.

Телѣги, тачки, телѣжки для разныхъ назначеній.

Омнибусы, кареты и всякіе экипажи вообще: носилки, сани, самокаты.

62-й Классъ: шорное и сѣдельное дѣло (зданіе, VI галерея).

Принадлежности упряжи: вьюки, сѣдла, оголовки; узды, поводья и вообще упряжь для лошадей верховыхъ, выѣздныхъ и возовыхъ; стремена, шпоры, хлысты и бичи.

63-й Классъ: принадлежности желѣзныхъ дорогъ (зданіе, VI галерея).

Отдѣльныя части: рессоры, тампоны, тормаза.

Przyrządy, przybory i wyroby lejni czcionek; klisze i t. d. Machiny i przyrządy dla drukarń, stereotypów, odbijania sztychów, autografów, litografii, do kaligrafii, panikonografii, chromolitografii, i t. d. Odbijanie pocztowych marek. Machiny do składania i rozbierania liter.

Klassa 60-a: Machiny, instrumenta i sposoby używane przy różnych robotach, (gmach, galerya VI).

Prassy menniczne.

Machiny do robienia guzików, piór, szpilek, paketów do zapakowywania, do robienia szczotek, grempli, pistonów, do plombowania towarów, do korkowania butelek.

Przyrządy i machiny używane do robienia zegarów, zabawek, inkrustacyj, koszyczków i t. d.

Klassa 61-a: Powozy, koła, wozy, (gmach, galerya VI).

Oddzielne części powozów i wozów: koła, obwody kołowe, szyny, osie, piasty, okucia i t. p. Resory i różne sposoby zawieszania pudeł powozowych. Różne systematy zaprzęgu. Wędzidła.

Wozy, taczki, wózki do rozmaitego użytku.

Omnibusy, karety i wszelkie w ogóle powozy; nosidła, sanie, samochody.

Klassa 62-a: Kunszt siodlarski i szory, (gmach, galerya VI).

Potrzeby uprzęży, juki, siodła, nagłowia; uzdeczki, cugle, i w ogóle uprząż dla koni wierzchowych, cugowych i wozowych; strzemiona, ostrogi, szpicruty, bicze.

Klassa 63-a: Potrzeby dla dróg żelaznych, (gmach, galerya VI).

Oddzielne części: resory, tampony, hamulce.

Неподвижной составъ дорогъ: рельсы, подушки, стрѣлки, поворотныя платформы, ударныя подушки, питательные краны и резервуары; оптическіе и акустическіе сигналы.

Подвижной составъ: вагоны для земли, товарные, для скота, пассажирскіе; локомотивы, тендера.

Спеціальныя машины и орудія для постройки, починки и содержанія подвижнаго состава желѣзныхъ дорогъ.

Принадлежности и машины для наклонныхъ и самоподвижныхъ плоскостей, принадлежности атмосферныхъ дорогъ. Модели машинъ, системъ передвиженія и снарядовъ для желѣзныхъ дорогъ.

Модели, планы и рисунки воксаловъ, станцій, сараевъ и другихъ зданій при желѣзныхъ дорогахъ.

64-й Классъ: телеграфы, приборы, аппараты и способы (зданіе, VI галерея).

Телеграфные снаряды, основанные на передачѣ свѣта, звука и проч.

Приборы для электрическихъ телеграфовъ, столбы и шесты, проводы, нажимы; батареи; передаточные пріемные приборы. Звонки и электрическіе сигналы. Разныя принадлежности телеграфовъ: громоотводы, коммутаторы, бумага для печатающихъ телеграфовъ и автографическихъ депешъ. Приборы для подводныхъ телеграфовъ.

65-й Классъ: приборы, принадлежности и способы, употребляемые при возведеніи гражданскихъ сооруженій, путей сообщенія и въ архитектурѣ (зданіе, VI галерея).

Строительные матеріалы: камни, дерево, металлы; камни для орнаментовъ; известь, цементы, искусственные камни и бетоны; черепицы, кирпичи, трубы; аспидъ, картонъ и войлокъ для крышъ. Приборы для сохраненія дерева и образцы приготовленныхъ деревъ. Снаряды и инструменты для испытанія строительныхъ матеріаловъ.

Nieruchomy skład dróg: relsy, poduszki, strzałki, obrotowe platformy; uderzające poduszki, krany zasilające i rezerwoary; optyczne i akustyczne sygnały.

Tabor ruchomy: wagony do ziemi, towarowe, dla bydła, passażerskie; lokomotywy, tendry.

Specyalne machiny i narzędzia do budowy, naprawy i utrzymania taboru dróg żelaznych.

Przynależytości i machiny do pochyłych i samoruchomych płaszczyzn, przynależytości dróg atmosferycznych. Modele machin, systematów przewożenia i przyrządów do dróg żelaznych.

Modele, plany i rysunki foksali, stacyj, szop i innych budowli przy drogach żelaznych.

Klassa 64-a: Telegrafy, przybory, aparaty i sposoby, (gmach, galerya VI).

Przyrządy telegraficzne, oparte na kommunikacyi światła, dźwięku i t. p.

Przybory do telegrafów elektrycznych, słupy i drągi, kommunikacye, naciski; baterye; przybory kommunikacyjne odbieralne. Dzwonki i sygnały elektryczne. Różne potrzeby do telegrafów: konduktory piorunowe, kommutatory, papier dla telegrafów drukujących i autograficznych depesz. Przybory do podwodnych telegrafów.

Klassa 65-a: Przybory, akcessorya i sposoby używane przy wznoszeniu budowli cywilnych, dróg kommunikacyjnych i w architekturze, (gmach, galerya VI).

Materyały budowlane: kamienie, drzewo, metale; kamienie do ozdób; wapno, cementy, kamienie sztuczne i betony; dachówka, cegła, rury; łupek, tektura i wojłok na dachy. Przybory do ochrony drzewa i okazy drzewa przygotowanego. Przyrządy i instrumenta do próbowania materyałów budowlanych.

Принадлежности земляныхъ работъ; землеройныя машины. Машины и снаряды строительныхъ мастерскихъ. Приборы и способы, употребляемые каменьщиками, камнетесами, плотниками, кровельщиками, слесарями, столярами, стекольщиками, малярами, паяльщиками и проч.

Замочное и слесарное дѣло: замки разные; рѣшетки, балконы, лѣсничныя рѣшетки и поручни и проч.

Машины и снаряды для производства основаній: копры сваи, винтовыя сваи; насосы, пневматическіе аппараты; черпаки и проч. Снаряды для гидравлическихъ работъ морскихъ сооруженій, каналовъ и рѣкъ.

Снаряды и приборы для проведенія воды и газа. Снаряды для содержанія дорогъ, прогулокъ и садовъ.

Модели, чертежи и рисунки публичныхъ работъ: мостовъ, путепроводовъ, водопроводовъ, водоспусковъ, мостовъ, каналовъ и проч.; маяки; разныя особыя публичныя сооруженія; гражданскія постройки; гостинницы и дома для найма квартиръ; дома для рабочихъ и проч.

66-й Классъ: принадлежности мореходнаго дѣла и приборы для спасенія утопающихъ (зданіе, VI галерея).

Чертежи и модели стапелей, элинговъ, пловучихъ доковъ и проч.

Чертежи и модели разнаго рода судовъ морскихъ и рѣчныхъ. Типы и модели военныхъ судовъ. Навигаціонные приборы.

Лодки, барказы и проч.

Такелажъ. Флаги и сигналы. Бакены, вѣхи и проч.

Приборы и принадлежности для плаванія, ныряніа и спасенія, поплавки, пояса и проч. Водолазные колокола; спасительные пузыры, пробочныя фуфайки и проч. Подводныя суда. Приборы для спасенія утопающихъ въ морѣ: кабельтовы, спасительные боты, и проч.

Przynależytości robót ziemnych; machiny do rycia ziemi. Machiny i przyrządy do warsztatów budowlanych. Przybory i sposoby używane przez mularzy, kamieniarzy, cieśli, pokrywaczy dachów, ślusarzy, stolarzy, szklarzy, malarzy, blacharzy i t. d.

Ślusarskie wyroby i zamki: zamki różne; kraty, balkony, kraty schodowe i antaby, i t. d.

Machiny i przyrządy do budowy fundamentów; kafary, pale, gwintowane pale; pompy, aparaty pneumatyczne; czerpaki, szufle, i t. d. przyrządy do robót hidraulicznych, morskich budowl, kanałów i rzek.

Przyrządy i przybory do przeprowadzenia wody i gazu. Przyrządy do utrzymania dróg, przechadzek i ogrodów.

Modele i rysunki robót publicznych; mostów, tuneli, wodociągów, wodospadów, kanałów, i t. d.; wieże do latarni morskich; różne specyalne budowy publiczne; budowle cywilne; domy zajezdne i do wynajmowania lokali; domy dla robotników, i t. d.

Klassa 66-a: Przynależytości żeglarstwa i przybory do ratowania utonionych, (gmach, galerya VI).

Rysunki i modele fabryk okrętów, elingów, pływających doków, i t. d.

Rysunki i modele różnego rodzaju statków morskich i rzecznych. Typy i modele statków wojennych. Przybory do żeglugi.

Łodzie, barki i t. d.

Takelaż, czyli zbiór wszelkich porządków okrętowych. Flagi i sygnały. Znaki wskazujące mielizny, wiechy i t. d.

Przybory i potrzeby do pływania, nurzania i ratowania, pływaki, pasy, i t. d. Dzwony nurkowe; pęcherze ocalające, kaftany korkowe i t. d. Podwodne statki. Przybory dla ratowania tonących w morzu: liny okrętowe, baty (statki do ratowania), i t. d.

7-я Группа.

Питательныя вещества въ свѣжемъ видѣ или въ консервахъ, въ разной степени подготовки.

67-й Классъ: хлѣба и другіе мучнистыя съѣстныя вещества съ ихъ производными (зданіе, VII галерея).

Пшеница, рожь, ячмень, рисъ, маисъ, просо и другіе хлѣба въ зернѣ и мукѣ. Ошелушенное зерно и крупа.

Крахмалъ картофельный, рисовый, чечевичный и проч. Клейковина, тапіока, сало, аррорутъ и другіе виды крахмала. Сложныя крахмальныя вещества.

Итальянское тѣсто, вермишель, макароны, манная крупа.

Питательныя вещества для замѣны хлѣба: лапша, лепешки, разныя домашнія приготовленія изъ тѣста и проч.

68-й Классъ: хлѣбопекарное и пирожное дѣло (зданіе, VII галерея).

Разнаго рода хлѣбъ на дрожжахъ и безъ дрожжей. Разное печенье. Сжатый хлѣбъ для путешествій, походовъ и проч. Морскіе сухари.

Разныя пирожныя приготовленія, свойственныя каждой странѣ. Пряники и сухія пирожныя, способныя къ сохраненію.

69-й Классъ: жирныя питательныя вещества; молочныя вещества и яица (зданіе, VII галерея).

Съѣстные масла и жиры.

Молоко свѣжее и заготовленное въ прокъ. Масло свѣжее и соленое. Сыръ.

Разныя яица.

70-й Классъ: мясо и рыба (зданіе, VII галерея).

Мясо свѣжее и соленое всѣхъ родовъ. Мясо сохраненное разными способами. Сухое мясо, бульонъ. Окорока и мясные препараты.

7-a Gruppa.

Przedmioty żywności, świeże albo w konserwach, w różnym stopniu przygotowania.

Klassa 67-a: Zboże i inne przedmioty mączne do jedzenia z pochodzącémi od nich, (gmach, galerya VII).

Pszenica, żyto, jęczmień, ryż, kukurydza, proso i inne zboże w mące i ziarnie. Obłuszczone ziarno i kasza.

Krochmal kartoflany, ryżowy, z soczewicy i t. d. Klej i inne postacie krochmalu. Istoty wchodzące w skład krochmalu.

Ciasto włoskie, makarony włoskie, manna.

Istoty pokarmowe dla zastąpienia chleba: makaron, placki, różne przygotowania z ciasta, i t. d.

Klassa 68-a: Piekarstwo i wyrób ciast, (gmach, galerya VII).

Różnego rodzaju chléb na drożdżach i bez drożdży. Różne pieczywo, gnieciony chléb do podróży, pochodów, i t. d. Morskie suchary.

Różne ciasta, właściwe każdemu krajowi. Pierniki i suche ciasta, zdatne do przechowania.

Klassa 69-a: Istoty pokarmowe tłuste, istoty mleczne i jajka, (gmach, galerya VII).

Oleje i tłustoście do jedzenia.

Mléko świeże i przygotowane na przechowanie. Masło świeże i solone, sér.

Różne jajka.

Klassa 70-a: Mięso i ryby, (gmach, galerya VII).

Mięso świeże i solone wszelkich gatunków. Mięso do przechowania różnémi sposobami. Suche mięso, bulion. Szynki i preparaty z mięsa.

Дичь и птица.

Рыба свѣжая, соленая, выпотрошенная: треска, сельди и проч. Рыба, сохраненная въ маслѣ: сардинки, маринованный тунецъ и проч.

Ракообразныя и раковины: раки, гомары, креветты, устрицы, консервы изъ устрицъ, анчоусовъ и проч

71-й Классъ: овощи и плоды (зданіе, VII галерея).

Шишкообразные: картофель и проч. Овощи мучнистые сухіе: бобы, чечевица и проч.; овощи зеленыя для варенія: капуста и проч. Корни: морковь, рѣпа и проч. Овощи для приправъ: лукъ, чеснокъ и проч. Салаты. Тыквы, дыни и проч. Овощи, сохраненные въ разсолѣ, въ уксусѣ или уксуснокислымъ броженіемъ: кислая капуста и проч. Овощи, сохраненные различными способами

Плоды свѣжіе, сухіе и приготовленные: сливы, винныя ягоды, виноградъ и проч. Плоды, сохраненные безъ сахара.

72-й Классъ: приправы и пряности; сахаръ и кандитерскія издѣлія (зданіе, VII галерея).

Пряности: перецъ, корица, гвоздика и проч. Столовая соль. Уксусъ. Сложныя приправы: горчица, карикъ, англійскіе соусы и проч.

Чай, кофе и ароматическіе напитки. Кофе цикорный, желудковый и проч.

Шоколадъ.

Сахаръ для домашняго употребленія. Сахаръ виноградный, молочный и проч.

Разныя кандитерскія издѣлія: конфеты, леденцы, миндальное пирожное, анисовые конфеты и проч. Варенье и желе.

Варенные плоды: лимоны, ананасы, апельсины, цукаты и проч. Плоды въ спиртѣ. Сиропы и ликеры.

Dziczyzna i ptastwo.

Ryby świeże, solone, wypaproszone: stokfisz, śledzie i t d. Ryby przechowane w oliwie; sardynki, tuńczuki marynowane i t. d.

Rakowate i ślimaki: raki, ostrygi i t. d. konserwy z ostryg, sardeli i t. d.

Klassa 71-a: Owoce i frukta, (gmach, galerya VII).

Kartofle i t. d. Owoce mączyste suche: bób, soczewica i t. d, owoce zielone do gotowania, kapusta i t. d. korzenie: marchew, rzepa i t. d.; owoce do przypraw: cébula, czosnek i t. d. Sałaty. Tykwy, dynie i t. d.; owoce przechowane w wodzie słonéj, w occie albo przez fermentacyę kwaśną: kwaszona kapusta i t. d. Owoce przechowane różnémi sposobami.

Frukta suche, świeże i przygotowane, śliwy, winogrona i t. d. Frukta zachowane bez cukru.

Klassa 72-a: Przyprawy i korzenie; cukier i wyroby cukiernicze, (gmach, galerya VII).

Korzenie: pieprz, cynamon, goździki i t. d. Sól kuchenna, ocet. Przyprawy składane: gorczyca, karuk, sosy angielskie i t d.

Herbata, kawa i aromatyczne napoje, kawa cykoryowa, żołędziowa, i t. d.

Czekolada.

Cukier do domowego użytku. Cukier z winogron, z mléka i t. d.

Różne wyroby cukiernicze: cukierki, cukier lodowaty, ciasta migdałowe, ananasowe cukierki i t. d. konfitury i galareta.

Konfitury: cytryny, ananasy, pomarańcze, cykata i t. d. Frukta w spirytusie. Syropy i likiery.

73-й Классъ: броженые напитки (зданіе, VII галерея).

Вина обыкновенныя, красныя и бѣлыя. Ликерныя и вареныя вина. Вина шипучія. Сидръ, грушевыя и другія фруктовыя вина.

Пиво и другіе напитки изъ хлѣбовъ. Спиртные напитки изъ растительныхъ соковъ, изъ молока и разныхъ сахарныхъ веществъ.

Хлѣбное вино и спиртъ. Разныя водки, джинъ, ромъ, тафія, кирасо и проч.

8-я Группа.

Животныя и образцы сельскихъ заведеній.

74-й Классъ: образцы сельскохозяйственныхъ и фабричныхъ сельскихъ заведеній (паркъ).

Сельскія постройки разныхъ странъ. Принадлежности конюшень, скотныхъ дворовъ, псарень и проч. Приборы для приготовленія корма.

Земледѣльческія машины въ дѣйствіи: паровые плуги, жатвенныя машины, косилки, молотилки и проч.

Образцы сельскихъ заводовъ: винокурень, сахарныхъ, рафинадныхъ, пивоваренныхъ заводовъ, мельницъ, заводовъ крахмальныхъ, заведеній для вывода шелковичныхъ червей и проч. Заведенія для приготовленія виноградnаго вина, сидра, масла и проч.

75-й Классъ: лошади, ослы, лошаки и проч. (паркъ).

Образцы лучшихъ породъ изъ разныхъ странъ.

Образцы конюшень.

76-й Классъ: быки, буйволы и проч. (паркъ).

Образцы лучшихъ породъ изъ разныхъ странъ.

Klassa 73-a: Napoje fermentujące, (gmach, galerya VII).

Wina zwyczajne, czerwone i białe. Likiery. Wina musujące. Cydr, wódka z gruszek i innych fruktów.

Piwo i inne napoje ze zboża. Napoje spirytusowe z soków roślinnych, z mléka i różnych istot cukrowych.

Wódka ze zboża i spirytus. Różne wódki, dżyn, rum, ratafia, kirasso, i t. d.

8-a Gruppa.

Zwierzęta i okazy zakładów gospodarskich.

Klassa 74-a: Okazy zakładów gospodarczych i wiejskich fabrycznych, (park).

Budowle wiejskie różnych krai. Przynależytości stajen, obór, psiarni i t. d. Przyrządy do przygotowania paszy.

Machiny rolnicze w ruchu: parowe pługi, żniwiarki, do koszenia, młocarnie i t. d.

Okazy zakładów wiejskich: gorzelni, cukrowni i rafineryi, browarów, młynów, krochmalni, zakładów do wychowywania jedwabników, i t. d. Zakłady do przygotowania wina, cydru, oleju i t. d.

Klassa 75-a: Konie, osły, i t. d. (park).

Okazy najlepszych rass z różnych krajów.

Modele stajen.

Klassa 76-a: Byki, bawoły, i t. d (park).

Okazy najlepszych rass z różnych krajów.

77-й Классъ: овцы, козы (паркъ).

Образцы лучшихъ породъ изъ разныхъ странъ.

Образцы овчарень.

78-й Классъ: свиньи, кролики и проч. (паркъ).

Образцы лучшихъ породъ изъ разныхъ странъ.

Образцы хлѣвовъ и тому подобныхъ заведеній.

79-й Классъ: домашняя птица (паркъ).

Образцы лучшихъ породъ изъ разныхъ странъ.

Образцы курятниковъ, голубятень и вообще птичниковъ. Снаряды для искусственнаго вывода цыплятъ.

80-й Классъ: охотничьи и сторожевыя собаки (паркъ).

Овчарки, сторожевыя собаки.

Охотничьи собаки.

Образцы псарень и приборы для дрессировки.

81-й Классъ: полезныя насѣкомыя (паркъ).

Пчелы. Шелковичные и сходные съ ними черви. Кошениль и другія красильныя насѣкомыя и проч.

Принадлежности для воспитанія пчелъ и шелковичныхъ червей.

82-й Классъ: рыбы, раки и раковины (паркъ).

Полезныя водныя животныя, живыя.

Акваріумы. Заведенія для искусственнаго разведенія рыбъ, раковинъ и піявокъ.

9-я Группа.

Живыя растенія и образцы садовыхъ заведеній.

83-й Классъ: оранжереи и принадлежности садоводства (паркъ).

Садовыя и оранжерейныя орудія; приборы для поливки, для содержанія дерна и проч.

Klassa 77-a: Owce, kozy, (park).

Okazy najlepszych rass z różnych krajów.

Modele owczarni.

Klassa 78-a: Świnie, króliki, i t. d. (park).

Okazy najlepszych rass z różnych stron.

Modele chlewów i tym podobnych budowli.

Klassa 79-a: Drób', (park).

Okazy najlepszych rass z różnych stron.

Modele kurników, gołębników i w ogóle ptaszarni, przyrządy do sztucznego wylęgania piskląt.

Klassa 80-a: Psy myśliwskie i do stróży, (park).

Owczarskie psy do stróży.

Psy myśliwskie.

Modele psiarni i przyrządy do tresowania.

Klassa 81-a: Pożyteczne owady, (park).

Pszczoły. Jedwabniki i podobieństwo z niemi mające owady. Koszenilla i inne farbiarskie owady i t. d.

Przybory do żywienia pszczół i jedwabników.

Klassa 82-a: Ryby, raki i ślimaki, (park).

Pożyteczne wodne zwierzęta, żywe.

Zbiorniki wody. Zakłady do sztucznego rozpłodu ryb, ślimaków i pijawek.

9-a Gruppa.

Żywe rośliny i okazy zakładów ogrodniczych.

Klassa 83-a: Oranżerye i przybory ogrodnictwa, (park).

Narzędzia ogrodnicze i oranżeryjne, przyrządy do polewania, do utrzymania darniny, i t. d.

Оранжереи и ихъ принадлежности. Комнатныя и оконныя оранжереи. Акваріумы для водныхъ растеній.

Фонтаны и другіе предметы для украшенія садовъ.

84-й Классъ: цвѣты и орнаментальныя растенія (паркъ).

Садовые и комнатные растенія и цвѣты и способы разведенія ихъ, характеристичныя для разныхъ странъ.

85-й Классъ: овощи (паркъ).

Огородные овощи и способы разведенія ихъ, характеристичные для разныхъ странъ.

86-й Классъ: фруктовыя деревья (паркъ).

Породы фруктовыхъ деревъ и способы разведенія ихъ, характеристичные для разныхъ странъ.

87-й Классъ: сѣмена лѣсныхъ деревъ и питомники (паркъ).

Породы лѣсныхъ деревъ и способы возобновленія лѣсовъ, употребляемые въ разныхъ странахъ.

88-й Классъ: оранжерейныя растенія (паркъ).

Оранжерейныя растенія, разводимыя въ каждой странѣ для полученія выгоды, или для украшенія.

10-я Группа.

Предметы, назначенные для улучшенія физическаго и нравственнаго состоянія народа.

89-й Классъ: принадлежности школъ и способы обученія дѣтей (зданіе, II галерея; паркъ).

Планы и модели школъ; школьная мебель.

Приборы, инструменты, модели, стѣнныя карты для облегченія ученія. Элементарныя коллекціи для усвоенія обыденныхъ научныхъ свѣдѣній. Оригиналы для рисованія. Таблицы и приборы для преподаванія пѣнія и музыки.

Oranżerye i właściwe im przybory. Pokojowe i oknowe oranżerye. Zbiorniki dla roślin wodnych, fontanny i inne przedmioty do ozdoby ogrodów.

Klassa 84-a: Kwiaty i rośliny do ozdoby, (park).

Ogrodowe i pokojowe rośliny i kwiaty, oraz sposoby rozkrzewiania ich, właściwe różnym okolicom.

Klassa 85-a: Owoce, (park).

Ogrodowe owoce i sposoby rozkrzewiania ich, właściwe różnym okolicom.

Klassa 86-a: Drzewa fruktowe, (park).

Różne gatunki drzew owocowych i sposoby krzewienia ich, właściwe różnym okolicom.

Klassa 87-a: Nasiona drzew leśnych i szkółki, (park)

Gatunki drzew leśnych i sposoby odmładzania lasów, używane w różnych okolicach.

Klassa 88-a: Rośliny oranżeryjne, (park).

Rośliny oranżeryjne, w różnych okolicach uprawiane do wygody lub upiększenia.

10-a Gruppa.

Przedmioty przeznaczone do polepszenia bytu fizycznego i moralnego ludu.

Klassa 89-a: Przynależytości szkół i sposoby uczenia dzieci, (gmach, galerya II, park).

Plany i modele szkół; meble szkolne.

Przybory, instrumenta, modele, mappy ścienne do ułatwiania w nauczaniu. Elementarne kollekcye do przyswojenia zwyczajnych naukowych wiadomości. Oryginały do rysowania. Tablice i przybory do dawania nauki śpiewu i muzyki.

Приборы и таблицы для обученія слѣпыхъ и глухонѣмыхъ.

Учебники, атласы, карты, таблицы. Періодическія изданія и журналы для воспитанія; работы дѣтей обоихъ половъ.

90-й Классъ: библіотеки и принадлежности обученія взрослыхъ въ семействѣ, въ мастерскихъ, въ обществахъ и артеляхъ (зданіе, II галерея).

Сочиненія, пригодныя для библіотекъ отцовъ семействъ, управляющихъ мастерскими, земледѣльцевъ, сельскихъ учителей, моряковъ, путешествующихъ, натуралистовъ и проч.

Принадлежности библіотекъ общинныхъ, школьныхъ и проч.

Принадлежности техническихъ курсовъ по отдѣльнымъ ремесламъ.

91-й Классъ: мебель, одежда и пища, отличающіяся полезными свойствами и дешевизной (зданіе, III и IV галерея; паркъ).

Собранія предметовъ (поименованныхъ въ 3, 4 и 7 группахъ), приготовляемыхъ большими заводами и мастерами и предназначенныхъ спеціально для хорошаго домашняго хозяйства.

Примѣчаніе. При каждомъ предметѣ должны быть обозначены цѣна и мѣсто продажи.

92-й Классъ: образцы разныхъ національныхъ костюмовъ (зданіе, VI галерея).

Собраніе костюмовъ обоего пола, для всѣхъ возрастовъ и для занятій особенно свойственныхъ каждой странѣ.

Примѣчаніе. Должно выбирать одежду, которая бы наилучшимъ образомъ соотвѣтствовала климату и роду занятій, особенному вкусу каждой страны, и которая по этимъ условіямъ, наиболѣе отвѣчала бы понятію

Przybory i tablice do nauczania ślepych i głuchonie-mych.

Książki dla początkujących, atlasy, mappy, tablice. Wydania pojedyncze i dzienniki dla wychowania; roboty dzieci obojéj płci.

Klassa 90-a: Biblioteki i przynależytości do nauczania dorosłych w domu, w warsztatach, w towarzystwach, w gospodarstwach, (gmach, galerya II).

Dzieła, przydatne dla bibliotek ojców rodzin, zarządzających warsztatami, rolników, nauczycieli wiejskich, żeglarzy, podróżników, naturalistów i t. d

Przynależytości bibliotek gminnych, szkolnych i t. d.

Przynależytości wykładów technicznych w oddzielnych rzemiosłach.

Klassa 91-a: Odzież, meble i żywność, odznaczające się pożytecznemi własnościami i taniością, (gmach, galerya III i IV, park).

Zbiór przedmiotów wymienionych w 3, 4 i 7-éj gruppach, przygotowanych przez wielkie zakłady i majstrów, przeznaczonych specyalnie dla dobrego gospodarstwa domowego.

Uwaga. Na każdym przedmiocie powinna być oznaczona cena i miejsce sprzedaży.

Klassa 92-a: Okazy kostiumów różnych narodowości, (gmach, galerya VI).

Zbiór kostiumów obojéj płci dla wszelkiego wieku i zatrudnień, właściwych każdéj okolicy.

Uwaga. Należy wybierać odzież, któraby najlepiéj odpowiadała klimatowi i rodzajowi zatrudnień, szczególnemu gustowi każdego kraju i która w tych warunkach

національной одежды. По возможности, должно одежду выставлять на куклахъ.

93-й Классъ: образцы жилищъ, въ которыхъ удобства соединены съ дешевизной (паркъ).

Образцы семейныхъ домовъ для разнаго рода рабочихъ въ разныхъ странахъ.

Образцы домовъ и помѣщеній для фабричныхъ рабочихъ, въ городахъ и селеніяхъ.

94-й Классъ: различныя издѣлія, приготовляемыя отдѣльными мастерами (зданіе и паркъ).

Собранія образцовъ издѣлій (исчисленныхъ въ предыдущихъ группахъ), приготовляемыхъ ремесленниками или мастерами, работающими на собственный счетъ, отдѣльно, или съ помощью семействъ, или одного ученика, для продажи, или домашняго употребленія.

Примѣчаніе. Допускаются только издѣлія, отличающіяся соотвѣтственностью качествъ, новостью или совершенствомъ способовъ работы, или полезнымъ вліяніемъ производства на нравственное и физическое состояніе рабочихъ классовъ.

95-й Классъ: инструменты и способы работы, спеціально употребляемые ремесленниками (зданіе, VI галерея, паркъ).

Инструменты и способы (упомянутые въ 6 группѣ), употребляемые преимущественно мастерами, работающими за собственный счетъ или спеціально приноровленные къ нуждамъ домашняго, семейнаго быта.

Ручныя издѣлія, въ которыхъ, при отличномъ качествѣ ихъ, обнаруживается ловкость, понятливость или вкусъ рабочаго.

Ручныя издѣлія, которыя, по разнымъ причинамъ, досель съ наибольшимъ успѣхомъ соперничаютъ съ машинными издѣліями.

---

najlepiéj odpowiadałaby pojęciu odzieży narodowéj. O ile możności, należy wystawiać odzież na lalkach.

Klassa 93-a: Okazy mieszkań w których dogodności połączone są z taniością, (park).

Okazy domów familijnych dla różnego rodzaju robotników w różnych stronach.

Okazy domów i pomieszczeń dla robotników fabrycznych w miastach i wsiach.

Klassa 94-a: Różne wyroby, przygotowane przez pojedynczych majstrów, (gmach, park).

Zbiory okazów wyrobów, wymienionych w poprzednich gruppach, przygotowanych przez rzemieślników czyli majstrów, pracujących na własny rachunek oddzielnie, albo z pomocą rodzin, albo jednego ucznia, na sprzedaż albo na domowy użytek.

Uwaga. Dopuszczają się tylko wyroby odznaczające się właściwemi przymiotami, nowością, albo dokładnością sposobów roboty, albo pożytecznym wpływém produkcyi na moralny i fizyczny byt klass robotników.

Klassa 95-a: Instrumenta i sposoby roboty, specyalnie używane przez rzemieślników, (gmach, galerya VI, park).

Instrumenta i sposoby, (wymienione w gruppie VI) używane szczególnie przez majstrów, pracujących na własny rachunek, albo specyalnie zastosowane do potrzeb familijnego, domowego bytu.

Ręczne roboty, w których, obok ich doskonałości, objawia się zręczność, pojętność, albo gust robotnika.

Wyroby ręczne, które, z różnych przyczyn, dotąd z najlepszym skutkiem wytrzymują współubieganie z wyrobami maszynowémi.

ОТДѢЛЪ VI.

О НАДЗОРѢ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ЧАСТНЫМИ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ЗАВЕДЕНІЯМИ, А ТАКЖЕ О СОБИРАНІИ СТАТИСТИЧЕСКИХЪ СВѢДѢНІЙ ДЛЯ ГОДОВЫХЪ ОТЧЕТОВЪ.

ГЛАВА I.

О НАДЗОРѢ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ПРОМЫШЛЕННЫМИ ЗАВЕДЕНІЯМИ.

А) О НАДЗОРѢ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ЧАСТНЫМИ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ЗАВЕДЕНІЯМИ.

N° 1.

Отношеніе съ сообщеніемъ соображеній учрежденнаго въ С.-Петербургѣ по дѣламъ Царства Польскаго Комитета и Образованія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

(29 Апрѣля 1833 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

СТАТСЪ-СЕКРЕТАРЬ ПРИ СОВѢТѢ УПРАВЛЕНІЯ.

По порученію Совѣта Управленія, имѣю честь препроводить въ Правительственную Коммисію, для дальнѣйшаго распоряженія,

DZIAŁ VI.

O KONTROLLI RZĄDU NAD ZAKŁADAMI PRZEMYSŁOWÉMI, PRYWATNÉMI, TUDZIEŻ O ZBIERANIU WIADOMOŚCI STATYSTYCZNÝCH DO SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH.

ROZDZIAŁ I.

O KONTROLLI RZĄDU NAD ZAKŁADAMI PRZEMYSŁOWÉMI.

A) O KONTROLLI RZĄDU NAD ZAKŁADAMI PZEMYSŁOWÉMI PRYWATNÉMI.

N° 1.

Odezwa kommunikująca uwagi Komitetu, do spraw Królestwa w St. Petersburgu ustanowionego, i organizacyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

(d. 29 Kwietnia 1833 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNÉJ.

Odezwę Ministra Sekretarza Stanu z dnia 21 Marca (2 Kwietnia) r. b. Nr. 415, tu w kopii dołączoną, wraz z protokółem

копію съ отзыва Министра Статсъ-Секретаря отъ 21 Марта (2 Апрѣля) текущаго года, № 415, вмѣстѣ съ протоколомъ совѣщаній учрежденнаго въ С.-Петербургѣ по дѣламъ Царства Польскаго Комитета, по Высочайше утвержденному мнѣнію коего должны быть введены временно въ исполненіе, какъ проектъ образованія Правительственной Коммисіи, такъ и другой, касающійся назначенія Варшавскому Архіепископу чиновниковъ для производства дѣлъ Римско-Католическаго исповѣданія.

Варшава, 29 Апрѣля 1833 года.

(подписано) *Тымовскій.*

№ 16,171.

Приложеніе 1-ое къ № 1-му.

Ваша Свѣтлость,

Два проекта постановленій, кои Ваша Свѣтлость изволили сообщить мнѣ при отзывѣ отъ 1 (13) Февраля, № 13,529, и изъ коихъ одинъ заключалъ въ себѣ образованіе Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, другой же касался учрежденія при Варшавскомъ Архіепископѣ двухъ Ассессоровъ и Канцеляріи для производства дѣлъ Римско-Католическаго исповѣданія, были переданы, вслѣдствіе Высочайшаго повелѣнія, въ Комитетъ по дѣламъ Царства Польскаго.

Комитетъ, указавъ нѣкоторыя маловажныя перемѣны, кои считалъ нужными ввести въ редакцію перваго изъ этихъ проектовъ, представилъ на Высочайшее благоусмотрѣніе: не благоугодно ли будетъ Его Императорскому Величеству, не утверждая окончательно этихъ двухъ постановленій, повелѣть ввести вре-

obrad Komitetu do spraw polskich w St. Petersburgu ustanowionego, według którego opinii, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonéj, wprowadzone być mają tymczasowo w wykonanie, tak projekt organizacyi Kommissyi Rządowéj, jako i drugi w przedmiocie dodania Arcybiskupowi Warszawskiemu pomocy w urzędnikach do załatwiania interessów wyznania Rzymsko-Katolickiego, mam zaszczyt, z zlecenia Rady Administracyjnéj, przesłać jéj do stosownego postąpienia.

w Warszawie, dnia 29 Kwietnia 1833 r.

(podpisano) *Tymowski.*

Nr. 16,171.

1-szy Annex do Nr. 1-go.

J. O. Książe,

Dwa projekta do dekretów, które Wasza Książęcia Mość raczyłeś kommunikować mi przy odezwie z dnia 1 (13) Lutego Nr. 13,529, i z których jeden zawierał organizacyę Kommissyi Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, drugi zaś tyczył się ustanowienia dwóch Assesorów i Kancellaryi przy Arcybiskupie Warszawskim, do załatwiania interessów wyznania Rzymsko-Katolickiego, zostały z Najwyższego rozkazu przedstawione Komitetowi do spraw Królestwa Polskiego.

Komitet wskazawszy niektóre małe modyfikacye, które uważał za właściwe wprowadzić do redakcyi pierwszego z tych projektów, przedstawił Najjaśniejszemu Panu wniosek, czy nie będzie podobać się Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, iżby niezatwierdzając ostatecznie tych dwóch dekretów, polecić wprowadzenie

менно въ дѣйствіе разныя вытекающія изъ онаго распоряженія, впредь до полнаго образованія всѣхъ трехъ Правительственныхъ Коммисій.

Такъ какъ означенныя Коммисіи, поименованныя въ протоколѣ засѣданій Комитета отъ 22 Февраля, получили Высочайшее утвержденіе 14 текущаго мѣсяца, то долгомъ считаю препроводить при семъ къ Вашей Свѣтлости копію съ вышеозначеннаго протокола, для введенія въ дѣйствіе вытекающихъ изъ онаго распоряженій.

Равнымъ образомъ препровождаю при семъ русскій текстъ проектовъ къ самымъ указамъ, въ томъ видѣ, какъ эти послѣдніе были представлены Его Императорскому Величеству.

Имѣю честь и проч.

(подписано) *Графъ Стефанъ Грабовскій.*

С.-Петербургъ, 21 Марта (2 Апрѣля) 1833 года.

№ 415.

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

Выписка изъ журнала Комитета по дѣламъ Царства Польскаго, въ засѣданіи 22 Февраля послѣдовавшаго и 14 Марта сею 1833 года, Высочайше одобреннаго, о проектахъ Высочайшихъ постановленій: a) о образованіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, и b) о назначеніи къ Варшавскимъ Архіепископамъ въ пособіе Ассессоровъ.

Сообразивъ сужденія, по симъ двумъ проектамъ въ Совѣтѣ Управленія Царства послѣдовавшія, Комитетъ въ особенности

tymczasowo w wykonanie rozmaitych wypływających z onych rozporządzeń, aż do ostatecznéj organizacyi wszystkich trzech Kommissyj Rządowych.

Ponieważ Kommissye takowe, wyszczególnione w protokóle posiedzeń Komitetu z dnia 22 Lutego, otrzymały sankcyę Najwyższą pod datą 14 bieżącego miesiąca; poczytuję przeto sobie za obowiązek zakommunikować przy niniejszém Waszéj Książęcéj Mości kopię wzmiankowanego protokółu, w celu wprowadzenia w wykonanie wypływających z niego rozporządzeń.

Dołączam również przytém tekst ruski projektów do samych dekretów, w tym stanie, w jakim te ostatnie były przedstawiane Jego Cesarskiéj Mości.

Mam honor etc.

(podpisano) Hrabia *Stefan Grabowski.*

St. Petersburg d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1833 r.

Nr. 415.

2-gi Annex do Nr. 1-go.

Wypis z protokółu obrad Komitetu Spraw Królestwa Polskiego, posiedzenia z dnia 22 Lutego 1833 roku, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonego w dniu 14 Marca tegoż roku, o projektach do postanowień: a) o organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, b) o przydaniu Arcybiskupowi Warszawskiemu dwóch Assesorów do pomocy.

Komitet rozważając dyskussye, jakie były o tych dwóch projektach w Radzie Administracyjnéj Królestwa Polskiego, szcze-

менно въ дѣйствіе разныя вытекающія изъ онаго распоряженія, впредь до полнаго образованія всѣхъ трехъ Правительственныхъ Коммисій.

Такъ какъ означенныя Коммисіи, поименованныя въ протоколѣ засѣданій Комитета отъ 22 Февраля, получили Высочайшее утвержденіе 14 текущаго мѣсяца, то долгомъ считаю препроводить при семъ къ Вашей Свѣтлости копію съ вышеозначеннаго протокола, для введенія въ дѣйствіе вытекающихъ изъ онаго распоряженій.

Равнымъ образомъ препровождаю при семъ русскій текстъ проектовъ къ самымъ указамъ, въ томъ видѣ, какъ эти послѣдніе были представлены Его Императорскому Величеству.

Имѣю честь и проч.

(подписано) *Графъ Стефанъ Грабовскій.*

С.-Петербургъ, 21 Марта (2 Апрѣля) 1833 года.

№ 415.

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

Выписка изъ журнала Комитета по дѣламъ Царства Польскаго, въ засѣданіи 22 Февраля послѣдовавшаго и 14 Марта сего 1833 года, Высочайше одобреннаго, о проектахъ Высочайшихъ постановленій: а) о образованіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, и b) о назначеніи къ Варшавскимъ Архіепископамъ въ пособіе Ассессоровъ.

Сообразивъ сужденія, по симъ двумъ проектамъ въ Совѣтѣ Управленія Царства послѣдовавшія, Комитетъ въ особенности

tymczasowo w wykonanie rozmaitych wypływających z onych rozporządzeń, aż do ostatecznéj organizacyi wszystkich trzech Kommissyj Rządowych.

Ponieważ Kommissye takowe, wyszczególnione w protokóle posiedzeń Komitetu z dnia 22 Lutego, otrzymały sankcyę Najwyższą pod datą 14 bieżącego miesiąca; poczytuję przeto sobie za obowiązek zakommunikować przy niniejszém Waszéj Książęcéj Mości kopię wzmiankowanego protokółu, w celu wprowadzenia w wykonanie wypływających z niego rozporządzeń.

Dołączam również przytém tekst ruski projektów do samych dekretów, w tym stanie, w jakim te ostatnie były przedstawiane Jego Cesarskiéj Mości.

Mam honor etc.

(podpisano) Hrabia *Stefan Grabowski.*

St. Petersburg d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1833 r.

Nr. 415.

2-gi Annex do Nr. 1-go.

Wypis z protokółu obrad Komitetu Spraw Królestwa Polskiego, posiedzenia z dnia 22 Lutego 1833 roku, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonego w dniu 14 Marca tegoż roku, o projektach do postanowień: a) o organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, b) o przydaniu Arcybiskupowi Warszawskiemu dwóch Assesorów do pomocy.

Komitet rozważając dyskussye, jakie były o tych dwóch projektach w Radzie Administracyjnéj Królestwa Polskiego, szcze-

обращалъ вниманіе на предположеніе, при семъ случаѣ, изъясненное однимъ Членомъ Совѣта Генералъ-Лейтенантомъ Раутенштраухъ о томъ: чтобы Департаментъ Путей Сообщенія, доселѣ особо отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ существующій, присоединить къ предположенному нынѣ составу сей послѣдней.

Комитетъ относительно сего совершенно соглашается съ уваженіями, Главнымъ Директоромъ Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ изъясненными и убѣдившими Совѣтъ Управленія въ неудобности таковаго присоединенія, тѣмъ болѣе, что надзоръ и контроль надъ дѣйствіями Департамента Путей Сообщенія предоставляется нынѣ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, и слѣдовательно съ присоединеніемъ онаго Департамента, въ одной и той же Коммисіи соединилось бы и производство работъ и повѣрка оныхъ; а съ другой стороны, учиненное Совѣтомъ Управленія къ настоящему проекту дополненіе, за силою коего, Директоръ Путей Сообщенія будетъ присутствовать въ засѣданіяхъ Коммисіи, съ совѣщательнымъ голосомъ, по дѣламъ, до его части относящимся, — представляется ближайшимъ средствомъ достигнуть тѣхъ видовъ, на коихъ основывалось предположеніе онаго присоединенія.

По разсмотрѣніи вышеозначенныхъ проектовъ постановленій, Комитетъ, согласно съ заключеніемъ Совѣта Управленія, находя оныя въ полной мѣрѣ удовлетворяющими потребностямъ службы и выгодамъ Казны, счелъ нужнымъ, по силѣ Высочайше утвержденнаго въ 22-й день Апрѣля истекшаго года журнала онаго (сообщеннаго въ свое время къ свѣдѣнію Намѣстника), Членамъ Правительственной Коммисіи, въ настоящемъ проектѣ Образованія именуемымъ Директорами Департаментовъ, предоставить наименованіе Директоровъ Отдѣленій; званіе Генеральнаго Секретаря замѣнить ближайшимъ къ свойству его занятій именованіемъ Правителя Канцеляріи.

Вмѣстѣ съ симъ, въ 6-й статьѣ, II-й главы, изложеніе 4-го пункта, по которому къ вѣдѣнію Отдѣленія Общаго Управленія

gólniéj zwracał uwagę na wniosek jednego z Członków tejże Rady Generał-Lejtenanta Rautenstraucha, ażeby Dyrekcyę Kommunikacyj Dróg wcielić do projektowanego teraz składu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych. Komitet w tym względzie zupełnie zgadza się z uwagami przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych podanémi, które przekonały Radę Administracyjną o niedogodności takowego połączenia, témbardziéj, gdy dozór i kontrolla działań Dyrekcyi Kommunikacyj Dróg powierza się teraz Kommissyi Spraw Wewnętrznych; przez wcielenie do niéj Dyrekcyi, —w jednéj i téj saméj Magistraturze połączona byłaby dyspozycya robót i kontrolla onych;—z drugiéj strony, dopełnienie projektu organizacyi przez Radę Administracyjną uczynione, na mocy którego Dyrektor Kommunikacyj Dróg zasiadać będzie w Kommissyi, z głosem doradczym, na obradach w przedmiotach do jego czynności ściągających się, zdaje się być bliższym środkiem dopięcia celu, w jakim wcielenie proponowano.

Po rozstrząśnieniu wyżéj wspomnionych projektów do postanowień, Komitet, zgodnie z opinią Rady Administracyjnéj, znajdując takowe zupełnie odpowiedniemi obowiązkom służby i pożytkowi Skarbu, uznał potrzebném, aby na mocy protokółu swego z dnia 22 Kwietnia przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonego, (kommunikowanego w swoim czasie Namiestnikowi), Członkom Kommissyi Rządowéj, nazwanym w projekcie Dyrektorami Departamentów, nadać tytuł Dyrektorów Wydziałów. Tytuł Sekretarza Generalnego zamienić na stósowniejsze do jego czynności nazwanie Dyrektora Kancellaryi.

W tytule II-m, artykule 6-m, punkcie 4-m, do attrybucyi

отнесено „внутреннее раздѣленіе Царства и наблюденіе за неприкосновенностію границъ,“ — Комитетъ нашелъ имѣющимъ слишкомъ общее и не довольно опредѣлительное значеніе, а потому, примѣняясь къ силѣ 39-ой статьи Высочайше дарованной Царству Грамоты, по коей нынѣшнее раздѣленіе Царства остается на прежнемъ основаніи, впредь до измѣненій, кои для общихъ пользъ Царства могутъ впослѣдствіи быть признаны нужными, Комитетъ призналъ ближайшимъ къ смыслу и цѣли проекта — изложить 4-й пунктъ такъ: „всѣ предметы, до существующаго нынѣ въ Царствѣ внутренняго разграниченія касающіяся“.

За симъ, имѣя въ виду, что Совѣтъ Управленія, разрѣшивъ ввести во временное исполненіе новое устройство вышеозначенной Правительственной Коммисіи, испрашиваетъ нынѣ Высочайшаго утвержденія одобренныхъ онымъ проектовъ, — Комитетъ разсуждалъ: что, хотя предположенное по онымъ устройство во всѣхъ отношеніяхъ представляется надлежаще соображеннымъ и основательнымъ, но, какъ вѣроятно, что опытъ временнаго исполненія можетъ послужить лучшимъ тому доказательствомъ, а съ другой стороны, окончательное утвержденіе образованія одной части Управленія, тогда, какъ не приступлено еще къ таковому же въ прочихъ Правительственныхъ Коммисіяхъ, могло бы имѣть нѣкоторое неудобство, въ томъ отношеніи, что нужно общее и совокупное соображеніе для установленія единообразнаго направленія дѣйствій, по всѣмъ частямъ Правительства, то по симъ уваженіямъ Комитетъ полагаетъ: вышеозначенные проекты постановленій, къ устройству Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія относящіяся, Совѣтомъ Управленія одобренные и Комитетомъ признаваемые въ полной мѣрѣ цѣли своей соотвѣтствующими, изложивъ на Россійскомъ языкѣ (такъ какъ акты отсель исходящіе должны быть на ономъ издаваемы), съ измѣненіями, въ редакціи оныхъ, Комитетомъ предположенными, представить при журналѣ семъ на Высочайшее благоусмотрѣніе Государя Императора, съ тѣмъ, что

Wydziału Administracyi Ogólnéj podciągnięto: „wewnętrzny podział Królestwa i czuwanie nad całością granic”.

Komitet takowe wysłowienie znajduje za ogółowe i niestósowne znaczenie mającém; przeto stosując się do artykułu 39 Statutu Organicznego, podług którego teraźniejszy podział Królestwa ma pozostać do czasu zmiany, jaka dla ogólnego dobra tegoż kraju za potrzebną późniéj uznaną być może, Komitet stosowniejszém do myśli i celu projektu uznał punkt czwarty tak wyrazić: „wszelkie przedmioty ściągające się do istniejącego teraz wewnętrznego w Królestwie Polskiém rozgraniczenia”.

Mając na względzie, iż Rada Administracyjna postanowiwszy wprowadzić w tymczasową egzekucyę nową organizacyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, prosi Najjaśniejszego Pana o zatwierdzenie przedstawionych projektów, Komitet rozważał: że lubo proponowana organizacya we wszystkich względach okazuje się należycie zastosowaną i dokładną, rzecz wszakże pewna, iż doświadczenie w tymczasowéj egzekucyi posłuży za najlepszy tego dowód. Z drugiéj strony, że ostateczne zatwierdzenie organizacyi jednéj gałęzi administracyjnéj wtenczas, gdy nie przystąpiono jeszcze do takowéj w innych Kommissyach Rządowych, mogłoby pociągnąć za sobą niejakie niedogodności, we względzie potrzeby ogólnego, łącznego i jednostajnego kierunku czynności we wszystkich gałęziach Rządu.

Z tych pobudek Komitet wnosi, ażeby wspomnione projekta do postanowień o organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego przez Radę Administracyjną approbowane, i przez Komitet za zupełnie celowi odpowiadające uznane, ułożyć po rossyjsku (ponieważ odtąd wszelkie akta w tym języku wychodzić powinny), z odmianami w redakcyi przez Komitet proponowanémi, i przedstawić, wraz z protokółem, do decyzyi Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości.

если оныя удостоены будутъ Высочайшаго одобренія, то не благоугодно ли будетъ Его Величеству, не утверждая окончательно проектовъ сихъ постановленій Высочайшимъ подписаніемъ, повелѣть: дабы оныя введены были въ надлежащее дѣйствіе и исполненіе временно, до тѣхъ поръ, когда будетъ разсмотрѣно и въ общемъ составѣ обсуждено и постановлено полное образованіе всѣхъ трехъ Правительственныхъ Коммисій.

Если таковое заключеніе Комитета Высочайше Его Величествомъ утверждено будетъ, то распоряженіе, къ надлежащему по оному исполненію, предоставить Министру Статсъ-Секретарю Царства, на каковой конецъ препроводить къ нему упомянутые проекты, съ изъясненіемъ послѣдовать имѣющей объ оныхъ Высочайшей Его Величества воли.

Подлинный — за подписаніемъ присутствовавшихъ. А сего 14 Марта объявлено Комитету, что вышеозначенное положеніе онаго Государь Императоръ одобрить изволилъ и повелѣлъ исполнить.

Вѣрно:
Помощникъ Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Халанскій.*

Jeżeli Najjaśniejszy Pan zaaprobuje, to czy, nie zatwierdzając ostatecznie projektów tych postanowień, nie raczy uznać właściwém rozkazać wprowadzić je w zupełną egzekucyę i wykonanie jedynie tymczasowo, aż dopóki rozpatrzoną, rozważoną i postanowioną niezostanie zupełna organizacya wszystkich trzech Kommissyj Rządowych.

Gdy Najjaśniejszy Pan niniejszą opinię Komitetu zatwierdzi, to wydanie rozporządzeń co do wykonania onéj pozostawić Ministrowi Sekretarzowi Stanu Królestwa, i w tym celu przesłać mu rzeczone projekta, z wyrażeniem na nich, jaka nastąpi wola Najjaśniejszego Pana.

Oryginał podpisali zasiadający. Dnia 14 Marca oznajmiono Komitetowi, iż Najjaśniejszy Pan powyższe postanowienie jego zatwierdzić raczył i wykonać rozkazał.

Za zgodność:

Pomocnik Sekretarza Stanu (podpisano) *A. Chałański.*

Приложеніе 3-е къ N⁰ 1-му.

Извлеченіе изъ Образованія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія въ Царствѣ Польскомъ.

На подлинномъ написано:
Государь Императоръ разсматривать соизволилъ Марта 14 дня 1833 года.

Божіею Милостію

МЫ, НИКОЛАЙ I,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій, и проч., и проч. и проч.

Сообразно съ 35-ю статьею Грамоты, Всемилостивѣйше дарованной Нами Царству Польскому, признали Мы за благо, внявъ представленію Нашего Совѣта Управленія, постановить образованіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, нижеслѣдующее:

ГЛАВА I.

Составъ Коммисіи.

Ст. 1.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія составляются:

a) изъ Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ оной;
b) изъ трехъ Директоровъ, управляющихъ Отдѣленіями;
c) изъ Правителя Канцеляріи Коммисіи, —

3-ci Annex do Nr. 1-go.

Wyjątek z organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego w Królestwie Polskiém.

Na oryginale napisano: Najjaśniejszy Pan przejrzeć raczył dnia 14 Marca 1833 roku.

z Bożej Łaski

MY MIKOŁAJ I-szy,

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski,
etc. etc. etc.

Stosownie do artykułu 35-go Statutu Organicznego Królestwu Polskiemu Najłaskawiéj przez Nas nadanego, na przełożenie Rady Naszéj Administracyjnéj postanowiliśmy i stanowimy organizacyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, w następujący sposób:

TYTUŁ I.

Skład Kommissyi.

Art. 1.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego składa się:

a) z Dyrektora Głównego Prezydującego,
b) z trzech Dyrektorów kierujących Wydziałami,
c) z Dyrektora Kancellaryi Kommissyi,

кои назначаются Нами;

d) наконецъ, изъ Начальника Экспедиціи Контрольныхъ и Счетныхъ Дѣлъ, коего опредѣляетъ Совѣтъ Управленія, по представленію Предсѣдательствующаго Главнаго Директора.

Четыре первые имѣютъ голосъ рѣшающій, а два послѣдніе голосъ совѣщательный.

Ст. 3.

При Правительственной Коммисіи полагается:

e) Палата Торговли и Мануфактуръ, — коей образованіе и права опредѣлены особыми Положеніями.

ГЛАВА II.

Раздѣленіе дѣлъ.

Ст. 5.

Дѣла, вѣдѣнію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія подлежащія, распредѣляются по тремъ оной Отдѣленіямъ, кои суть: Отдѣленіе Общаго Управленія, Отдѣленіе Промышленности и Художествъ и Отдѣленіе Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, и сверхъ того по Экспедиціи Контрольныхъ и Счетныхъ Дѣлъ.

Ст. 7.

Къ Отдѣленію Промышленности и Художествъ принадлежитъ:

1) изготовленіе проектовъ, представленіе оныхъ на утвержденіе, а равно исполненіе всякихъ новыхъ распоряженій, касающихся промышленности, торговли и государственнаго хозяйства вообще;

przez Nas mianowanych;

d) nakoniec, z Naczelnika Biura Kontrolli i Rachuby, którego mianuje Rada Administracyjna, na przedstawienie Dyrektora Głównego Prezydującego.

Czteréj pierwsi mają głos stanowczy, a dwaj ostatni doradczy.

Art. 3.

Przy Kommissyi Rządowéj być mają:

e) Izba Handlu i Rękodzieł,—któréj organizacya i attrybucye osobnemi przepisami ustanowiono.

TYTUŁ II.

Podział czynności.

Art. 5.

Interessa do attrybucyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego należące, dzielą się na trzy Wydziały, to jest: Wydział Administracyi Ogónéj, Wydział Przemysłu i Kunsztów, Wydział Spraw Duchownych i Oświecenia Publicznego, nadto Biuro Kontrolli i Rachuby.

Art. 7.

Do Wydziału Przemysłu i Kunsztów należy:

1) wygotowywanie projektów i podawanie takowych do zatwierdzenia, następnie wykonywanie wszelkich nowych rozporządzeń, dotyczących przemysłu, handlu i gospodarstwa krajowego w ogólności;

3) земледѣліе и всѣ заведенія, имѣющія цѣлію улучшеніе онаго, казенные конскіе заводы и проч.;

4) промышленность, торговля, ремесла и мануфактуры;

5) общества страховыя и общества, имѣющія цѣлію поощреніе земледѣлія, промышленности и торговли.

ГЛАВА III.

О рѣшеніи дѣлъ.

Ст. 10.

Дѣла, поступающія въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, рѣшаются трояко:

a) Однимъ Главнымъ Директоромъ Предсѣдательствующимъ;

b) коллегіальнымъ порядкомъ въ засѣданіи Коммисіи;

c) Въ Отдѣленіяхъ Директорами, оными управляющими.

Ст. 11.

Предсѣдательствующій Главный Директоръ, не передавая въ Собраніе Коммисіи, самъ собою разрѣшаетъ предметы, требующіе неотложнаго исполненія и всѣ тѣ, кои не подлежатъ коллегіальному совѣщанію, или не предоставлены рѣшенію Директоровъ управляющихъ Отдѣленіями.

Ст. 12.

Коллегіальному совѣщанію Правительственной Коммисіи подлежатъ:

1) проекты новыхъ законовъ и учрежденій;

2) донесенія и представленія въ Совѣтъ Управленія;

3) разрѣшеніе сомнѣній, встрѣчающихся въ примѣненіи общихъ мѣръ и распоряженій къ особеннымъ случаямъ;

3) rolnictwo wszelkie;

4) przemysł, handel, rzemiosła i rękodzielnie;

5) towarzystwo assekuracyjne i mające na celu zachęcanie rolnictwa, przemysłu i handlu.

TYTUŁ III.

O załatwianiu interessów.

Art. 10.

Interessa przychodzące do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oswiecenia Publicznego załatwiają się w trojaki sposób:

a) przez samego Dyrektora Głównego Prezydującego;

b) kollegialnie, na posiedzeniach Kommissyi Rządowéj;

c) w Wydziałach, przez Dyrektorów niemi kierujących.

Art. 11.

Dyrektor Główny Prezydujący, nie odnosząc się do kollegium Kommissyi, załatwia sam przez siebie przedmioty wymagające niezwłocznego uskutecznienia i wszystkie te, które nie podlegają obradom kollegialnym, i nie należą do załatwienia przez Dyrektorów Wydziałami kierujących.

Art. 12.

Obradom kollegialnym Kommissyi Rządowéj podlegają:

1) projekta nowych praw i urządzeń;

2) rapporta i przedstawienia do Rady Administracyjnéj;

3) rozwiązywanie wątpliwości, zachodzących w zastosowaniu ogólnych środków i urządzeń do szczególnych wydarzeń;

4) дѣла о приходѣ и расходѣ фондовъ, принадлежащихъ заведеніямъ, городамъ и общинамъ;

5) опредѣленія объ отрѣшеніи отъ должностей или о преданіи суду подвѣдомственныхъ чиновниковъ или служащихъ;

6) представленія объ учрежденіи частной собственности для пользы общественной;

7) всѣ дѣла, кои Главнымъ Директоромъ внесены будутъ для общаго совѣщанія, или которыя, по ихъ важности, представлены будутъ однимъ изъ Директоровъ на рѣшеніе въ общемъ присутствіи.

Ст. 13.

Каждый изъ Директоровъ рѣшаетъ не относясь въ Собраніе Коммисіи:

1) всѣ предметы, касающіеся прямаго исполненія законовъ, постановленій, положеній или предписаній высшаго начальства;

2) когда дѣло идетъ о наблюденіи за исполненіемъ дѣйствующихъ узаконеній, или когда по вопросамъ отъ подвѣдомственныхъ мѣстъ и частныхъ лицъ требуется поясненія въ случахъ, въ коихъ примѣненіе законовъ не подлежитъ сомнѣнію;

3) когда прочія Правительственныя Коммисіи, или иныя начальства испрашиваютъ объясненій и свѣдѣній, — наконецъ,

4) когда нужно будетъ собрать свѣдѣнія, или сдѣлать надлежащія распоряженія, для приготовленія дѣла къ окончательному рѣшенію Главнаго Директора или Коммисіи.

Ст. 15.

Дѣла, изготовленныя въ Отдѣленіяхъ для доклада Главному Директору или Общему Присутствію, должны быть помѣчаемы Директоромъ того Отдѣленія, къ коему онѣ принадлежатъ. Помѣта же Главнаго Директора, или Предсѣдательствующаго при слушаніи дѣла въ общемъ присутствіи, служитъ удостовѣреніемъ послѣдовавшаго рѣшенія.

4) interessa dotyczące przychodów i wydatków funduszów, należących do instytutów, miast i gmin;

5) postanowienia, w przedmiotach wydalenia z posady albo oddania pod Sąd urzędników i officyalistów do władzy Kommissyi Rządowéj należących;

6) przedstawiania o wywłaszczeniu dla dobra ogólnego;

7) interessa, które Dyrektor Główny wniesie na obrady wspólne, albo te, które dla ich ważności przez jednego z Dyrektorów na posiedzeniu przedstawione zostaną.

Art. 13.

Każdy z Dyrektorów, nie odwołując się do kompletu, załatwia:

1) wszelkie przedmioty, dotyczące się prostego wykonania praw, postanowień, przepisów lub zaleceń wyższéj zwierzchności;

2) gdy rzecz idzie o czuwanie nad wykonaniem praw obowiązujących, albo gdy podwładne urzędy lub prywatne osoby żądają objaśnienia w przedmiotach, do których zastosowanie praw nie jest wątpliwém;

3) gdy drugie Kommissye Rządowe, lub inne Władze żądają objaśnień i wiadomości, nakoniec,

4) gdy wypadnie potrzeba zebrać wiadomości, albo uczynić rozporządzenie, celem przygotowania interessu do ostatecznéj decyzyi Dyrektora Głównego Prezydującego, lub Kommissyi Rządowéj.

Art. 15.

Interessa, przygotowane w Wydziale do przedstawienia Dyrektorowi Głównemu lub na posiedzenie ogólne, powinny być cyfrowane przez Dyrektora respective Wydziału. Zacyfrowanie zaś przez Dyrektora Głównego, albo tego, który Prezyduje na sessyi, kiedy interess był rozstrzygany, służy za dowód, iż decyzya nastąpiła.

Ст. 16.

Дѣла въ Общемъ Присутствіи рѣшаются большинствомъ голосовъ. Въ случаѣ равенства, голосъ Предсѣдательствующаго дѣлаетъ перевѣсъ. Предсѣдатель имѣетъ также право пріостановить исполненіе рѣшенія Общаго Присутствія, ежели находитъ, что оное противно дѣйствующимъ узаконеніямъ или вредно для Государства. Въ семъ случаѣ онъ вноситъ дѣло въ Совѣтъ Управленія на разсмотрѣніе.

Ст. 17.

Рѣшенія Общаго Присутствія записываются въ журналъ, который составляется подъ вѣдѣніемъ Правителя Канцеляріи. Въ журналѣ семъ каждый изъ присутствовавшихъ при слушаніи Членовъ, имѣетъ право записать свое мнѣніе или представить оное для пріобщенія къ журналу.

ГЛАВА IV.

О обязанностяхъ и правахъ Членовъ Коммисіи.

1. Главный Директоръ Предсѣдательствующій.

Ст 18.

Главный Директоръ, какъ Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, управляетъ всѣми ея дѣйствіями, какъ по части управленія, такъ и касательно исполненія законовъ Высочайшихъ повелѣній и постановленій Совѣта Управленія. Онъ же отмѣчаетъ поведеніе и удостоеніе на послужныхъ спискахъ, должностныхъ и служащихъ подъ его начальствомъ.

Art. 16.

Na posiedzeniu ogólném, interessa decydują się większością głosów,— w razie równości, przeważa głos Prezydującego. Prezydujący ma także prawo zawiesić wykonanie decyzyi posiedzenia Kommissyi, jeżeli znajdzie, iż takowa jest przeciwną istniejącym prawom, albo szkodliwą dla kraju, w takim razie interess wniesie do rozstrzygnienia na Radę Administracyjną.

Art. 17.

Decyzye posiedzeń Kommissyi zapisują się do protokółu prowadzonego pod dozorem Dyrektora Kancellaryi. W protokóle tym każdy z zasiadających ma prawo zapisać swoją opinię, albo takową podać, dla przyłączenia do protokółu.

TYTUŁ IV.

O obowiązkach i attrybucyach Członków Kommissyi.

Art. 18.

1) Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego kieruje wszystkiemi czynnościami, tak co do administracyi, jako też pod względem wykonania praw, Najwyższych rozkazów, i postanowień Rady Administracyjnéj.

Tenże notuje w listach stanu służby sprawowanie się i zasługi wszystkich urzędników i officyalistów, pod swoją władzą zostających.

Ст. 19.

Имѣетъ главный надзоръ за порядкомъ, точностію, поспѣшностію и единообразіемъ дѣйствій каждаго изъ Отдѣленій Коммисіи, а равно и подвѣдомственныхъ начальствъ.

Ст. 20.

Ежегодно представляетъ Совѣту Управленія отчетъ о важнѣйшихъ дѣйствіяхъ Коммисіи.

2) Директоры, управляющіе Отдѣленіями.

Ст. 21.

Каждый изъ Директоровъ имѣетъ особенное наблюденіе по ввѣренному ему Отдѣленію. Онъ обязанъ пещись объ усовершенствованіи хода предметовъ, вѣдѣнію оной подлежащихъ, и наблюдать за порядкомъ, поспѣшностію и единообразіемъ дѣлопроизводства.

Ст. 22.

По предметамъ, относящимся до Отдѣленія, Директоръ онаго обязанъ наблюдать, чтобы законы и предписанія были съ точностію исполняемы подчиненными ему Чиновниками.

Ст. 23.

Управляющій Отдѣленіемъ Директоръ отвѣчаетъ за то, что ему препоручено, за распоряженіе имъ сдѣланное и за все имъ подписанное. Въ случаѣ несогласія съ большинствомъ голосовъ онъ обязывается подать мнѣніе свое для записанія въ журналъ.

Art. 19.

Ma główny dozór nad porządkiem, akuratnością, pośpiechem i jednostajnością działań każdego Wydziału Kommissyi, równie jako i Władz podrzędnych.

Art. 20.

Corocznie zdaje sprawę Radzie Administracyjnéj z ważniejszych czynności Kommissyi.

2) Dyrektorowie kierujący Wydziałami.

Art. 21.

Każdy Dyrektor pilnuje szczególniéj powierzonego mu Wydziału. Czuwać powinien nad dokładnym tokiem interessów do niego należących i przestrzegać porządku, jednostajności i pośpiechu w czynnościach.

Art. 22.

Dyrektor pilnować powinien, ażeby w interessach do Wydziału należących, podwładni urzędnicy ściśle trzymali się praw i urządzeń.

Art 23.

Dyrektor Wydziału odpowiada za to co mu poruczono, co zdziałał, lub podpisał. W przypadku, jeżeli nie podziela zdania większości, powinien podać do protokółu swoją opinię.

ГЛАВА V.

Общія правила.

Ст. 29.

Три Члена Коммисіи составляютъ законное число къ составленію засѣданія и къ постановленію рѣшенія по предмету разсужденія.

Ст. 30.

Въ случаѣ отсутствія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, должность его въ Общемъ Присутствіи Коммисіи исправляетъ старшій, по времени опредѣленія, Директоръ, ежели впрочемъ Главный Директоръ не назначитъ для сего именно другаго Директора.

Ст. 32.

Всѣ сношенія и отвѣты, основанные на рѣшеніи Главнаго Директора, или Общаго Присутствія, должны быть подписаны Главнымъ Директоромъ или тѣмъ изъ Директоровъ, который въ его отсутствіи предсѣдательствуетъ.

Ст. 33.

Всѣ сношенія и отвѣты, изготовленные въ Отдѣленіи, подписываются Директоромъ, онымъ Отдѣленіемъ управляющимъ.

Ст. 34.

Всѣ прежнія постановленія и предписанія, настоящему противныя, симъ отмѣняются.

TYTUŁ V.

Przepisy ogólne.

Art. 29.

Trzech Członków Kommissyi stanowią komplet na obradach, mocny stanowić i decydować w przedmiotach pod rozstrzygnienie przychodzących.

Art. 30.

W razie nieobecności Dyrektora Głównego, zastępuje go na obradach najstarszy z nominacyi Dyrektor, jeżeli Dyrektor Główny wyraźnie innego na to nie wyznaczy.

Art. 32.

Wszelkie korrespondencye i odpowiedzi zadecydowane przez Dyrektora Głównego lub kollegialnie, powinny być podpisane przez Dyrektora Głównego, lub tego, który prezyduje w jego niebytności.

Art. 33.

Wszelkie korrespondencye i odpowiedzi wychodzące z Wydziału, podpisuje właściwy Dyrektor.

Art. 34.

Wszelkie dotychczasowe postanowienia i przepisy niniejszemu przeciwne, uchylają się.

Ст. 35.

Сообразно съ правилами, въ настоящемъ постановленіи содержащимися, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія имѣетъ установить внутреннее свое образованіе.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, Мы возлагаемъ на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Art. 35.

Stosownie do przepisów, w niniejszém postanowieniu zawartych, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego urządzi swoją wewnętrzną organizacyę.

Wykonanie niniejszego postanowienia, w Dzienniku Praw umieścić się mającego, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego polecamy.

В) О МАНУФАКТУРНОМЪ СОВѢТѢ ПРИ ОТДѢЛЕНІИ ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ХУДОЖЕСТВЪ ВЪ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОЙ КОММИСІИ ВНУТРЕННИХЪ ДѢЛЪ.

ВВЕДЕНІЕ.

Высочайшимъ указомъ отъ 30 Марта (11 Апрѣля) 1817 года, помѣщеннымъ въ III томѣ Дневника Законовъ, стр. 136, были учреждены Торговыя и Мануфактурныя Палаты въ городахъ: Варшавѣ, Калишѣ, Плоцкѣ и Люблинѣ, въ видахъ усиленія средствъ къ развитію торговли и промышленности въ Царствѣ Польскомъ, каковыя учрежденія, на основаніи означеннаго указа, существовали до 1831 года.

Въ настоящее же время указъ этотъ не имѣетъ уже обязательной силы.

Для достиженія надлежащей пользы, соотвѣтственной потребностямъ края, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 5 (17) Февраля 1847 г., учредилъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, вмѣсто прежнихъ Торговыхъ и Мануфактурныхъ Палатъ, Мануфактурный Совѣтъ.

Вслѣдъ за тѣмъ Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 24 Мая (5 Іюня) 1847 г., разрѣшилъ имѣть:

а) въ земледѣльческомъ отдѣленіи Мануфактурнаго Совѣта пяти членовъ, т. е. по одному изъ каждой губерніи;

b) а въ фабрично-торговомъ отдѣленіи — пяти членовъ по фабричной части и двухъ по части торговли.

Наконецъ, изданы были правила для внутренняго устройства и дѣлопроизводства въ Мануфактурномъ Совѣтѣ, утвержденныя Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 29 Сентября (11 Октября) 1848 года.

Вышеупомянутыя правила, какъ обязательныя, ниже сего помѣщаются.

B) O RADZIE PRZEMYSŁOWÉJ PRZY WYDZIALE PRZEMYSŁU I KUNSZTÓW W KOMMISSYI RZĄDOWÉJ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

WSTĘP.

Ukazem Najwyższym z dnia 30 Marca (11 Kwietnia) 1817 roku, w tomie III, na karcie 136 Dziennika Praw będącym, ustanowione zostały Izby handlowe i rękodzielnicze w Warszawie, Kaliszu, Płocku i Lublinie, w celu połączenia środków dźwignienia przemysłu i handlu w Królestwie. Izby handlowe i rękodzielnicze, na mocy tego Ukazu istniały do roku 1831.

Ukaz powyższy obecnie nie obowiązuje.

Rada Administracyjna postanowieniem z dnia 5 (17) Lutego 1847 roku, dla osiągnienia pożądanych korzyści, odpowiednich potrzebie kraju, w miejsce Izb handlowych i rękodzielniczych, zaprowadziła Radę przemysłową przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Następnie Rada Administracyjna decyzyą z dnia 25 Maja (5 Czerwca) 1847 roku dozwoliła:

a) aby w oddziale rolniczym Rady Przemysłowéj, było 5-iu Członków, to jest po jednym z każdéj guberni;

b) aby w oddziale fabryczno-handlowym było 5-iu Członków fabrycznych, a dwóch handlowych.

Nakoniec Rada Przemysłowa otrzymała organizacyę wewnętrzną biegu czynności swoich, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych dnia 29 Września (11 Października) 1848 roku zatwierdzoną.

Powyżéj wymienione przepisy, jako obowiązujące, zamieszczone są poniżéj.

N° 2.

Постановленіе, учреждающее Мануфактурный Совѣтъ при Отдѣленіи Промышленности и Художествъ въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и опредѣляющее обязанности сего Совѣта.

(5 (17) Февраля 1847 года.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для достиженія пользы, ожидаемой отъ установленнаго Высочайшимъ указомъ 30 Марта (11 Апрѣля) 1817 года Торгово-Мануфактурнаго Совѣта, и примѣняя оный къ существеннымъ потребностямъ края, Совѣтъ Управленія Царства, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

При Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ имѣетъ быть учрежденъ Мануфактурный Совѣтъ.

Ст. 2.

Означенный Совѣтъ будетъ состоять изъ 12-ти членовъ подъ предсѣдательствомъ Директора Отдѣленія Промышленности и Художествъ; въ Члены будутъ избираемы извѣстнѣйшіе земле-

N° 2.

Postanowienie, ustanawiające Radę Przemysłową przy Wydziale Przemysłu i Kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych i wskazujące jéj obowiązki.

(d. 5 (17) Lutego 1847 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W celu osiągnienia pożądanych korzyści z ustanowionéj Ukazem Najwyższym z dnia 30 Marca (11 Kwietnia) 1817 roku Rady Handlowo-Rękodzielniczéj, tudzież zastósowania jéj do istotnych potrzeb kraju, Rada Administracyjna, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych postanowiła i stanowi:

Art. 1.

Ma być zaprowadzona przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych Rada Przemysłowa.

Art. 2.

Rada ta, pod przewodnictwem Dyrektora Wydziału Przemysłu i Kunsztów, składać się będzie z dwunastu Członków, powołanych z pomiędzy znakomitszych właścicieli ziemskich, zalecają-

владѣльцы, отличающіеся усовершенствованіемъ хозяйства и земледѣльческимъ промысломъ, учредители фабрикъ и купцы, проживающіе, какъ въ Варшавѣ, такъ и внутри края, и пріѣзжающіе въ Варшаву по дѣламъ хозяйственнымъ, промышленности и торговли.

Ст. 3.

Избраніе лицъ въ составъ Совѣта зависитъ отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и утверждается Совѣтомъ Управленія.

Ст. 4.

Сверхъ Членовъ, присутствующихъ по должности, какъ-то: Начальника Секціи Промышленности, Директора Института Сельскаго Хозяйства и Коммисара фабрикъ, — будутъ засѣдать въ Совѣтѣ Члены почетные, приглашаемые самою Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ числѣ, не превышающемъ половины обыкновенныхъ Членовъ.

Ст. 5.

Цѣль установленія Мануфактурнаго Совѣта состоитъ въ содѣйствіи, подъ руководствомъ подлежащей власти, развитію и усовершенствованію разныхъ отраслей сельской и мануфактурной промышленности, а также и торговли. По сему въ кругъ его занятій входитъ:

a) указывать Правительству препятствія, которыя останавливаютъ ходъ вышесказанныхъ отраслей промышленности и торговли вообще;

b) подавать средства къ отвращенію этихъ препятствій;

c) указывать мѣры, могущія споспѣшествовать полезному направленію сельской и мануфактурной промышленности и торговли;

cych się z ulepszonego gospodarstwa i przemysłu rolniczego, przedsiębierców fabryk i kupców, tak w Warszawie zamieszkałych, jak i prowincyonalnych, w interessach rolnictwa, przemysłu i handlu do Warszawy przybywających.

Art. 3.

Wybór osób do składu Rady wchodzących, zależy od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, za potwierdzeniem Rady Administracyjnéj.

Art. 4.

Oprócz Członków zwyczajnych i zasiadających z urzędu Naczelnika Sekcyi Przemysłu, Dyrektora Instytutu gospodarstwa wiejskiego i Kommisarza fabryk, Rada przemysłowa mieć będzie Członków przybranych, przez samą Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych powoływanych, w liczbie wyrównywającéj połowie Członków zwyczajnych.

Art. 5.

Celem ustanowienia Rady przemysłowéj jest, przyczynienie się, pod kierunkiem Władzy właściwéj, do rozwinięcia i udoskonalenia wszelkich gałęzi przemysłu rolniczego, fabrycznego i handlu; do zakresu przeto jéj zatrudnień należeć będzie:

a) wskazywanie Rządowi przeszkód, wstrzymujących wzrost wyżéj wymienionego przemysłu i handlu w ogólności;

b) podawanie środków do uchylenia tychże przeszkód;

c) wskazywanie sposobów, zdolnych dać zbawienny popęd przemysłowi rolniczemu, fabrycznemu i handlowemu;

d) давать по требованіямъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ объясненія, замѣчанія и заключенія по всѣмъ предметамъ, относящимся къ сельскому хозяйству, промышленности и торговли.

Ст. 6.

Мануфактурный Совѣтъ будетъ собираться два раза въ годъ, въ Январѣ и Іюнѣ мѣсяцахъ, а въ случаяхъ нужныхъ, можетъ быть созванъ въ чрезвычайныя засѣданія.

Ст. 7.

Каждому засѣданію будетъ веденъ журналъ, который долженъ быть подписанъ всѣми Членами, бывшими въ засѣданіи.

Ст. 8.

Для веденія таковаго журнала, а равно для занятій по Канцеляріи, какъ и по другимъ частямъ Мануфактурнаго Совѣта, Правительственная Коммисія назначитъ оному потребную помощь.

Ст. 9.

Члены Мануфактурнаго Совѣта, кои бы оказали особенную ревность и неоспоримую пользу, могутъ, по признанію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, быть представлены высшей власти къ наградамъ либо почетнымъ званіямъ, состоянію ихъ соотвѣтственнымъ.

Ст. 10.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ

d) udzielanie objaśnień, uwag i opinij na wezwanie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych we wszelkich przedmiotach, rolnictwa, fabryk i handlu dotyczących.

Art. 6.

Rada Przemysłowa zgromadzać się będzie zwyczajnie dwa razy do roku w miesiącach Styczniu i Czerwcu, wyjąwszy szczególnie ważne okoliczności, dla którychby na nadzwyczajne posiedzenia wezwaną być mogła.

Art. 7.

Każdego posiedzenia prowadzony będzie protokół, przez wszystkich obradujących podpisany.

Art. 8.

Do prowadzenia rzeczonego protokółu i załatwiania czynności, tak biurowych, jako też i wszelkich innych Rady Przemysłowéj, potrzebna pomoc zapewnioną będzie przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Art. 9.

Członkowie Rady Przemysłowéj, którzyby okazali szczególną gorliwość i znakomitą użyteczność, mogą, za uznaniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych być przedstawieni wyższéj Władzy do nagród, lub tytułów honorowych, odpowiednich ich powołaniu.

Art. 10.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku

быть помѣщено въ Дневникѣ Законовъ, поручается Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, 5 (17) Февраля 1847 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ
(подписано) *Князь Варшавскій.*

N° 3.

Постановленіе о распредѣленіи 12-ти членовъ Мануфактурнаго Совѣта на три отдѣленія: Земледѣльческое, Мануфактурное и Торговое, изъ коихъ состоитъ этотъ Совѣтъ.

(24 Мая (5 Іюня) 1847 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 5 (17) Февраля сего года, объ учрежденіи при Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ Мануфактурнаго Совѣта, относительно числа членовъ опредѣлено:

въ статьѣ 2-ой, что Совѣтъ имѣетъ состоять изъ 12-ти членовъ, избранныхъ изъ извѣстнѣйшихъ своимъ хозяйствомъ земледѣльцевъ, а равно изъ фабрикантовъ и купцовъ, какъ Варшавскихъ, такъ и прибывающихъ изъ губерній въ Варшаву по дѣламъ земледѣльческимъ, промышленнымъ или торговымъ; и

Praw umieszczone być ma, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Działo się w Warszawie, dnia 5 (17) Lutego 1847 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek
(podpisano) *Książe Warszawski.*

№ 10,561.

N° 3.

Decyzya, o rozdzieleniu 12-u Członków Rady Przemysłowéj na trzy oddziały: rolniczy, fabryczny i kupiecki, Radę tę składające.

(d. 24 Maja (5 Czerwca) 1847 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj Królestwa.

Postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 5 (17) Lutego r. b. zaprowadzające przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych Radę Przemysłową, co do liczby Członków zwyczajnych, takową Radę składających, wyrzekło:

w artykule 2-im, że Rada takowa składać się ma z dwunastu Członków, powołanych z pomiędzy znakomitszych właścicieli ziemskich, zalecających się z ulepszonego gospodarstwa i przemysłu rolniczego, tudzież przedsiębierców fabryk i kupców, tak w Warszawie zamieszkałych, jak i prowincyonalnych, w interessach rolnictwa, przemysłu i handlu do Warszawy przybywających;

въ 3-ей статьѣ, что выборъ членовъ будетъ зависѣть отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а утвержденіе ихъ — отъ Совѣта Управленія.

Для исполненія возложенной на Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ обязанности выбора членовъ въ Мануфактурный Совѣтъ, встрѣчается необходимость предварительно рѣшить вопросъ: по сколько членовъ каждаго изъ трехъ помянутыхъ выше званій, т. е. землевладѣльцевъ, промышленниковъ и купцовъ, надлежитъ выбрать въ опредѣленное число 12 членовъ?

По сему поводу, Коммисія принимала въ соображеніе слѣдующее:

По части земледѣльческой: какъ Царство Польское раздѣляется на 5 губерній, а каждая изъ нихъ, смотря по вкоренившимся обычаямъ своимъ, по состоянію и потребностямъ разныхъ отраслей промышленности и, наконецъ, по положенію въ этомъ отношеніи сосѣднихъ губерній или иностранныхъ государствъ, можетъ требовать совершенно различнаго примѣненія къ нимъ средствъ, предполагаемыхъ къ развитію земледѣлія, то Коммисія находитъ, что желательно было бы, дабы Мануфактурный Совѣтъ имѣлъ въ составѣ своемъ по одному члену изъ землевладѣльцевъ каждой губерніи.

Въ отношеніи къ промышленности и торговлѣ: имѣя въ виду, что мануфактурная и фабричная промышленность, по причинѣ распространенія оной по всему Царству и разнородности входящихъ въ оную предметовъ, требуетъ гораздо большаго поощренія и тѣмъ самимъ обширнѣйшихъ и спеціальныхъ свѣдѣній со стороны лицъ, которыхъ Правительство изберетъ въ помощь себѣ для этой цѣли, нежели торговля, которую можно разсматривать съ одной болѣе общей точки зрѣнія, а притомъ принимая въ уваженіе, что, при сужденіи о торговыхъ дѣлахъ, въ каждомъ случаѣ, могутъ подавать основательныя и полезныя мнѣнія не только купцы, но земледѣльцы и фабриканты, для которыхъ торговля соединена съ собственнымъ интересомъ, такъ какъ они, или сами

i w artykule 3-m, że wybór osób do składu Rady wchodzących, zależy od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, za potwierdzeniem Rady Administracyjnéj.

Dopełnienie obowiązku odnoszącego się ztąd do rzeczonéj Kommissyi Rządowéj, pociągało potrzebę poprzedniego rozstrzygnienia, w jaki sposób zakreślona dla wspomnionych Członków Rady liczba osób dwunastu, ma być podzielona pomiędzy trzy klassy osób, takową Radę składać mających.

W tym względzie nastręczyły się jéj uwagi:

Co do oddziału rolniczego: że gdy Królestwo Polskie dzieli się na pięć gubernij, a każda, ze względu na upowszechnione miejscowe zwyczaje, stan i potrzeby rozmaitych gałęzi przemysłowych, i wreszcie położenie pod temi względami przytykających ku nim innych gubernij, lub obcych krajów, może wymagać zupełnie różnego zastósowania środków, w rozwinięciu rolnictwa zamierzonych; przeto zdawało się jéj być do życzenia, aby Rada Przemysłowa mogła w składzie swoim posiadać z pomiędzy właścicieli ziemskich po jednym Członku z każdéj gubernii.

Co do oddziałów fabrycznego i kupieckiego: że z pomiędzy takowych przedsiębierstwo fabryczne, ze względu na jego rozgałęzienie w całym kraju i różnorodność żywiołu, nierównie większéj wymaga zachęty, a tém samém ze strony osób, ku pomocy przez Rząd przybrać się mających, rozciąglejszych wiadomości specyalnych, kiedy tymczasem część handlowa z jednego bardziéj ogólnego stanowiska może być należycie rozważaną; że wreszcie w interessach handlowych mogą być pomocnémi w każdym razie zdania, nie tylko samych kupców, ale oraz właścicieli ziemskich i fabrykantów, którzy za równo do rzeczy są interessowani, gdyż albo bezpośrednio sami, stósowny do przeznaczenia produkowanych przez nich przedmiotów, handel niemi prowadząc, albo wy-

непосредственно ведутъ торговлю своими произведеніями, или же, отдавая оныя въ другія руки, пріобрѣтаютъ необходимыя по сей части свѣдѣнія, — Коммисія полагаетъ, что не настоитъ особенной надобности въ назначеніи въ составъ Мануфактурнаго Совѣта большаго числа купцовъ, коль скоро они могутъ быть замѣняемы съ пользою другими членами.

Основываясь на этихъ соображеніяхъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ число 12-ти членовъ Мануфактурнаго Совѣта положила распредѣлить такимъ образомъ, чтобы назначить:

въ отдѣленіе	Земледѣльческое. . .	5	человѣкъ.
,,	Промышленное. . . .	5	,,
,,	Торговое	2	,,
	Итого . . .	12	человѣкъ.

Вслѣдствіе чего, по разсмотрѣніи качествъ, представленныхъ ей Гражданскими Губернаторами кандидатовъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ избрала:

a) по части земледѣлія:

1) изъ Варшавской губерніи, владѣльца имѣнія Ленки, Ленчицкаго уѣзда, Михаила Грабовскаго;

2) изъ Радомской губерніи, владѣльца имѣнія Лопушна, Келецкаго уѣзда, Евстафія Добецкаго;

3) изъ Люблинской губерніи и уѣзда, владѣльца имѣнія Поляновки, Лабенцкаго;

4) изъ Плоцкой губерніи, владѣльца имѣнія Щавина, Остроленкскаго уѣзда, Осипа Глинку; и

5) изъ Августовской губерніи, владѣльца имѣнія Гелгудышекъ, Маріампольскаго уѣзда, Густава Кейдля.

b) по части мануфактурной промышленности, Комисія Внутреннихъ Дѣлъ избрала по собственному усмотрѣнію:

1) владѣльца фабрики желѣзныхъ издѣлій и земледѣльческихъ машинъ въ Варшавѣ, Альфреда Эванса;

puszczając je w ręce obce, nabierają w takowym potrzebnych wiadomości; zkąd wynika, iż mniéj zależy Radzie na posiadaniu w składzie swoim większéj liczby kupców, skoro ich zastępować mogą z korzyścią inni Członkowie Rady.

Na tych więc gruntując się uwagach, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zakreśloną liczbę osób dwanaście dla Członków zwyczajnych Rady Przemysłowéj, podzieliła w ten sposób, że przeznaczyła:

dla oddziału	rolniczego	osób	5,
,, ,,	fabrycznego	,, ...	5,
,, ,,	kupieckiego	,, ...	2,
		razem osób	12.

i wskutku tego, po rozważeniu przedstawionych sobie osób, wybrała:

a) do oddziału rolniczego: z pomiędzy kandydatów przedstawionych przez właściwych Gubernatorów Cywilnych:

1) z gubernii Warszawskiéj, Grabowskiego Michała, dziedzica dóbr Łęki, powiatu Łęczyckiego;

2) z gubernii Radomskiéj, Dobieckiego Eustachego, dziedzica dóbr Łopuszna, powiatu Kieleckiego;

3) z gubernii Lubelskiéj, Łabęckiego, właściciela dóbr Polanówki, powiatu Lubelskiego;

4) z gubernii Płockiéj Glinkę Józefa, dziedzica dóbr Szczawina, powiatu Ostrołęckiego.

5) z gubernii Augustowskiéj, Keüdella Gustawa, dziedzica dóbr Giełgudyszek, powiatu Maryampolskiego.

b) do oddziału fabrycznego, z własnego uznania:

1) Ewansa Alfreda, właściciela fabryki odlewów żelaznych i machin rolniczych w Warszawie;

2) владѣльца фабрики бумажной пряжи и бумажныхъ издѣлій въ г. Лодзи, Людвига Гаера;

3) владѣльца суконной фабрики въ селѣ Татарахъ близь Равы, Эдуарда Фридрихса;

4) владѣльца суконныхъ фабрикъ въ Россіи и Царствѣ Польскомъ, Вильгельма Захерта; и

5) совладѣльца фабрики химическихъ издѣлій, Людвига Гиршмана.

c) по части торговли, равномѣрно по усмотрѣнію Коммисіи:

1) банкира Антона Френкля; и

2) здѣшняго купца Осипа Цельта (отца).

Представляя помянутыхъ членовъ на утвержденіе Совѣта Управленія, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, въ рапортѣ отъ 21 Мая (2 Іюня) текущаго года, за № $^{4404}/_{21251}$, присовокупляетъ, что сверхкомплектными членами, которыхъ назначеніе исключительно предоставлено сей Коммисіи, она полагаетъ, для доставленія Мануфактурному Совѣту пособія въ разсмотрѣніи техническихъ предметовъ, назначить въ каждое изъ 3-хъ вышеозначенныхъ отдѣленій Совѣта, соотвѣтственныхъ техниковъ, такъ какъ къ составу Мануфактурнаго Совѣта въ С.-Петербургѣ и Отдѣленія онаго въ Москвѣ, принадлежатъ также подобныя свѣдущія лица.

Разсмотрѣвъ представленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, Совѣтъ положилъ: въ составъ Мануфактурнаго Совѣта назначить пяти членовъ по части земледѣлія, четырехъ по части мануфактурной промышленности и трехъ по части торговли, вслѣдствіе чего, Совѣтъ утвердилъ представленныхъ Коммисіею кандидатовъ, съ слѣдующими измѣненіями:

a) вмѣсто Лабенцкаго, назначилъ по Земледѣльческому отдѣленію членомъ помѣщика Люблинской губерніи Александра Кучинскаго;

2) Gajera Ludwika, właściciela fabryki przędzy bawełnianéj i wyrobów z tejże w mieście Łodzi;

3) Frydrychsa Edwarda, właściciela fabryki sukna, oraz przędzy z wełny czesanéj w Tatarach pod Rawą;

4) Zacherta Wilhelma, przedsiębiercę fabryk sukiennych, tak w Cesarstwie, jak i Królestwie;

5) Hirschmana Ludwika, współwłaściciela fabryki przetworów chemicznych;

c) co do oddziału kupieckiego, podobnie z własnego uznania:

1) Fraenkla Antoniego, Bankiera;

2) Zelta Józefa (ojca) kupca tutejszego.

Przedstawiając Członków powyższych w rapporcie swoim z dnia 21 Maja (2 Czerwca) r. b. Nr. $^{4404}/_{21251}$ do zatwierdzenia Rady Administracyjnéj, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych nadmieniła, że na Członków przybranych, których wybór pozostawiony został wyłącznie uznaniu Kommissyi Rządowéj, taż Kommissya ma zamiar, dla zapewnienia Radzie Przemysłowéj odpowiedniéj pomocy przy rozpoznawaniu przedmiotów technicznych, powołać do każdego z trzech oddziałów Rady właściwych techników, a to z uwagi, że Rada tak zwana Rękodzielnicza i oddział jéj w Moskwie, podobnych znawców posiadają.

Rada, rozważywszy przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oświadczyła, że uznaje właściwém, iżby Rada Przemysłowa składała się: z pięciu Członków oddziału rolniczego, czterech Członków oddziału fabrycznego i trzech Członków oddziału kupieckiego, i wskutek tego zatwierdza przedstawionych przez Kommissyę Rządową kandydatów, z temi zmianami:

a) że w miejsce P. Łabęckiego, ma być powołany na Członka Rady pomienionéj do oddziału rolniczego, dziedzic dóbr Korczewa w gubernii Lubelskiéj P. Aleksander Kuczyński;

b) изъ числа кандидатовъ Мануфактурнаго отдѣленія исключилъ Гиршмана; и

c) въ отдѣленіе Торговли назначилъ, сверхъ двухъ членовъ, третьимъ членомъ здѣшняго банкира Александра Ляскаго.

Варшава, 24 Мая (5 Іюня) 1847 года.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Лебренъ.*

---

b) że z kandydatów do oddziału fabrycznego, ma być wypuszczony P. Hirschmann, i

c) że do oddziału kupieckiego ma być powołany Bankier Aleksander Laski.

w Warszawie, dnia 24 Maja (5 Czerwca) 1847 r.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Le Brun.*

N° 4.

Внутреннее устройство или порядокъ дѣлопроизводства въ Мануфактурномъ Совѣтѣ, утвержденный Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

(29 Сентября (11 Октября) 1848 года.)

Въ развитіе постановленія Совѣта Управленія отъ 5 (17) Февраля 1847 года объ учрежденіи Мануфактурнаго Совѣта при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, предписывается слѣдующій порядокъ дѣлопроизводства въ семъ учрежденіи.

ГЛАВА I.

Составъ и раздѣленіе Промышленнаго Совѣта.

Ст. 1.

Промышленный Совѣтъ состоитъ:

a) изъ Предсѣдательствующаго, Директора Отдѣленія Промышленности и Художествъ;

b) изъ двѣнадцати ординарныхъ членовъ изъ землевладѣльцевъ, мануфактуристовъ и купцовъ (ст. 2 постановленія Совѣта Управленія);

c) изъ трехъ членовъ, засѣдающихъ по обязанностямъ ихъ должностей, какъ-то:

1) Начальника Отдѣленія Промышленности и Художествъ въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ;
2) Коммисара фабрикъ;
3) Директора Института Сельскаго Хозяйства и Лѣсоводства;

N° 4.

Wewnętrzna organizacya, czyli sposób postępowania w czynnościach Rady Przemysłowéj, zatwierdzona przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

(d. 29 Września (11 Października) 1848 r.)

W rozwinięciu postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 5 (17) Lutego 1847 roku, zaprowadzającego przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych Radę Przemysłowa, przepisuje się następujący sposób postępowania w czynnościach téj instytucyi.

TYTUŁ I.

Skład Rady Przemysłowéj i jéj podział.

Art. 1.

Rada Przemysłowa składa się:

a) z Prezydującego Dyrektora Wydziału Przemysłu i Kunsztów;

b) z dwunastu Członków zwyczajnych, właścicieli ziemskich, przedsiębierców fabryk i kupców, (artykuł 2-gi postanowienia Rady Administracyjnéj);

c) z trzech Członków zasiadających z urzędu, jako to:

1) Naczelnika Sekcyi Przemysłu i Kunsztów w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych;
2) Kommissarza fabryk;
3) Dyrektora Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa.

d) Изъ членовъ, приглашаемыхъ въ числѣ, равняющемся половинѣ ординарныхъ членовъ.

Ст. 2.

Мануфактурный Совѣтъ раздѣляется на три отдѣленія:
1) Селько-хозяйственное,
2) Фабричное и
3) Торговое.

ГЛАВА II.

Предметы вѣдомства Промышленнаго Совѣта.

Ст. 3.

Цѣль Мануфактурнаго Совѣта состоитъ въ содѣйствіи, подъ руководствомъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, къ развитію и усовершенствованію всѣхъ отраслей сельской и фабричной промышленности, а также торговли, а потому въ кругъ ея обязанностей входитъ:

a) указывать Правительству препятствія, останавливающія развитіе сельскаго хозяйства, промышленности и торговли;

b) подавать средства къ отстраненію этихъ препятствій;

c) изыскивать способы къ успѣшнѣйшему развитію сельскаго хозяйства, промышленности и торговли;

d) представлять, по предложенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, объясненія, замѣчанія и заключенія по предметамъ, относящимся къ земледѣлію, фабрикамъ и торговлѣ.

d) z Członków przybranych, w liczbie wyrównywającéj połowie Członków zwyczajnych.

Art. 2.

Dzieli się Rada przemysłowa na trzy oddziały:
1) Rolniczo-gospodarski;
2) Fabryczny, i
3) Handlowy.

TYTUŁ II.

Zakres działań Rady Przemysłowéj.

Art. 3.

Celem Rady Przemysłowéj jest, przyczynienie się, pod kierunkiem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, do rozwinięcia i udoskonalenia wszelkich gałęzi przemysłu rolniczego i fabrycznego, tudzież handlu; do zatrudnień jéj przeto należy:

a) wskazywanie Rządowi przeszkód, wstrzymujących wzrost rolnictwa, przemysłu i handlu;

b) podawanie środków do uchylenia tychże przeszkód;

c) wskazywanie sposobów, zdolnych dać zbawienny popęd gospodarstwu wiejskiemu, przemysłowi i handlowi;

d) udzielanie objaśnień, uwag i opinij, na wezwanie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych w przedmiotach rolnictwa, fabryk i handlu dotyczących.

ГЛАВА III.

О порядкѣ дѣлопроизводства.

Ст. 4.

Всѣ дѣла и переписка, поступающія въ Мануфактурный Совѣтъ, послѣ помѣты числомъ поступленія и обозначеніи номеромъ входящаго журнала, распредѣляются Предсѣдательствующимъ, который, смотря по роду предмета, для разсмотрѣнія, дополненія и подробнаго доклада Совѣту о положеніи дѣла, назначаетъ или отдѣльнаго члена, или же особую делегацію.

Ст. 5.

Проекты, объясненія, предположенія и мнѣнія, относящіяся исключительно къ одному только отдѣленію, могутъ быть предварительно разбираемы въ подлежащемъ отдѣленіи.

Ст. 6.

Порученія, даваемыя, какъ отдѣльнымъ членамъ, такъ и делегаціямъ, должны быть исполняемы въ самомъ непродолжительномъ времени, нетерпящія же отлагательства дѣла — въ назначенный срокъ.

Ст. 7.

Предметы, передаваемые на разсмотрѣніе или заключеніе Мануфактурнаго Совѣта, по предварительномъ изготовленіи оныхъ наряженнымъ для сего членомъ или делегаціею, разсматриваются въ обыкновенномъ или экстренномъ засѣданіи.

Ст. 8.

Всѣ дѣла докладываются въ засѣданіи тѣмъ изъ членовъ, коему таковыя были поручены для производства; если же изго-

TYTUŁ III.

Sposób załatwiania czynności.

Art. 4.

Wszelkie interessa i korrespondencye do Rady przemysłowéj przychodzące, po ich zaprezentowaniu i opatrzeniu numerem porządkowym dziennika, rozdziela Prezydujący, stósownie do objętego niemi przedmiotu; do rozpoznania zaś, uzupełnienia i szczególnego przedstawienia Radzie, wyznacza albo pojendynczych Członków, albo oddzielne delegacye.

Art. 5.

Projekta, objaśnienia, wnioski i opinie, obchodzące wyłącznie jeden tylko oddział Rady, mogą być przygotowawczo rozpoznawane przez właściwe oddziały.

Art. 6.

Czynności poruczone tak pojedynczym Członkom, jak i delegacyom, załatwiane być winny w czasie, ile być może najkrótszym; interessa zaś zwłoki niecierpiące, w terminie oznaczonym.

Art. 7.

Przedmioty do rozpoznania, ocenienia i zaopiniowania Radzie Przemysłowéj nadsyłane, po przygotowawczém ich wyrobieniu przez wyznaczonego Członka lub delegacyę, wnoszą się i roztrząsają na posiedzeniu zwyczajném lub nadzwyczajném.

Art. 8.

Wszelkie przedmioty wnosi na posiedzenie Rady Przemysłowéj Członek, któremu takowe do wyrobienia poruczone zosta-

товленіе дѣла было поручено делегаціи, — въ такомъ случаѣ докладываетъ или тотъ, кѣмъ исполнено порученіе, или же редакторъ.

Ст. 9.

Всѣ проекты, поступающіе въ Мануфактурный Совѣтъ, а равно дѣла, изготовляемыя особыми членами онаго или делегаціями, должны быть представляемы письменно и заключать въ себѣ обстоятельное и категорическое изъясненіе положенія дѣла, съ означеніемъ времени и числъ, на сколько того требуетъ свойство предмета, а также основательныя заключенія, какъ относительно необходимости, возможности приведенія въ дѣйствіе и пользы проекта, такъ и относительно подробнаго указанія средствъ для самоудобнѣйшаго приведенія онаго въ дѣйствіе.

Ст. 10.

Каждому засѣданію долженъ быть составленъ журналъ, за общимъ всѣхъ присутствующихъ подписаніемъ, съ помѣщеніемъ въ ономъ тѣхъ измѣненій, которыя, вслѣдствіе замѣчаній присутствующихъ членовъ, будутъ признаны необходимыми, или будутъ приняты въ засѣданіи.

Ст. 11.

По прочтеніи и одобреніи журнала послѣдняго засѣданія, Мануфактурный Совѣтъ приступаетъ къ прочтенію указовъ и постановленій высшаго начальства, а также распоряженій и порученій Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ст. 12.

При разсмотрѣніи и исполненіи дѣлъ, первенство передъ прочими имѣютъ тѣ изъ нихъ, которыя производятся по предписа-

ły, a wrazie przygotowania interessu przez wyznaczoną Delegacyę, przedstawia go ten z jéj Członków, który rzecz wypracował, lub był jéj redaktorem.

Art. 9.

Tak projekta do Rady Przemysłowéj podawane, jakoteż przedmioty przez jéj Członków, lub przez Delegacye wypracowane, przedstawiane być powinny na piśmie, i obejmować dokładne i kategoryczne wyświecenie stanu rzeczy, z przytoczeniem dat i liczb, o ile takowych natura przedmiotu wymaga, tudzież ugruntowane wnioski, tak co do potrzeby, możności wykonania i użyteczności projektu, jako też co do szczegółowych środków, któremi najwłaściwiéj do skutku mógłby być doprowadzony.

Art. 10.

Każdego posiedzenia spisany będzie protokół, z domieszczeniem w nim zmian, jakie w skutek uwag, przez obecnych Członków poczynić się mogących, za potrzebne uznane i przyjęte zostaną. Protokół ten przez wszystkich obradujących podpisany być winien.

Art. 11.

Po odczytaniu i przyjęciu protokółu ostatniego posiedzenia, przystępuje Rada Przemysłowa do odczytania ukazów i postanowień Władz wyższych, tudzież rozporządzeń i wezwań Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Art. 12.

W roztrząsaniu i załatwianiu innych interessów, pierwszeństwo przed innemi mieć powinny te, które przychodzą z poleceni-

ніямъ высшаго начальства, а за ними слѣдуютъ тѣ, которыя Предсѣдательствующій признаетъ важнѣйшими или требующими ускоренія.

Ст. 13.

Рѣшенія засѣданій Мануфактурнаго Совѣта по каждому разсматриваемому дѣлу вносятся въ журналъ, съ краткимъ изложеніемъ содержанія самаго дѣла. Членъ, не соглашающійся съ мнѣніемъ большинства, можетъ изложить мнѣніе свое письменно и приложить оное къ журналу при подписаніи онаго.

Ст. 14.

Всѣ предметы и дѣла, относящіеся къ канцелярскому порядку, производятся по усмотрѣнію Предсѣдательствующаго.

ГЛАВА IV.

О кругѣ дѣйствій Членовъ Промышленнаго Мануфактурнаго Совѣта.

Ст. 15.

Предсѣдательствующій управляетъ всѣми дѣйствіями Мануфактурнаго Совѣта; поручаетъ редактору журнала исполненіе предметовъ и дѣлъ, относящихся къ канцелярскому порядку; назначаетъ членовъ и делегаціи для предварительнаго изготовленія дѣлъ, преимущественно же не терпящихъ отлагательства; назначаетъ время для обыкновенныхъ и экстренныхъ засѣданій; имѣетъ начальственный надзоръ за порядкомъ, точностію, своевременностію и однообразіемъ дѣйствій; наконецъ, предположенія и мнѣнія Мануфактурнаго Совѣта представляетъ для свѣдѣнія и на разрѣшеніе въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

wyższego, a następnie te, które Prezydujący uzna za ważniejsze lub pośpiechu wymagające.

Art. 13.

Decyzye na posiedzeniach Rady Przemysłowéj co do każdego roztrząsanego przedmiotu zapadłe, z treściwym wywodem rzeczy, wciągają się do protokółu. Członek różniący się w zdaniu, może takowe dołączyć na piśmie do protokółu przy jego podpisaniu.

Art. 14.

Wszelkie interessa i przedmioty porządku biurowego dotyczące, załatwiają się stósownie do uznania Prezydującego.

TYTUŁ IV.

Zakres działań Członków Rady Przemysłowéj.

Art. 15.

Prezydujący kieruje wszelkiemi czynnościami Rady Przemysłowéj, załatwia, przez pośrednictwo pióro trzymającego, interessa i przedmioty porządku biurowego dotyczące, wyznacza Członków i Delegacye do przygotowawczego wypracowania przedmiotów, mianowicie zwłoki niecierpiących, ustanawia dzień do zebrania się na posiedzenia zwyczajne i nadzwyczajne, rozciąga zwierzchni nadzór nad porządkiem, dokładnością, pośpiechem i jednostajnością działań, wreszcie odnosi wnioski i opinie Rady Przemysłowéj do wiadomości i decyzyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

Ст. 16.

Члены Мануфактурнаго Совѣта обязаны посѣщать засѣданія и представлять въ оныхъ порученныя имъ для производства дѣла, а въ случаѣ невозможности явиться въ засѣданіе, должны извѣщать о томъ Предсѣдательствующаго.

Если отсутствіе какого либо члена, послѣ трехъ происходящихъ каждые полъ года періодическихъ собраній Совѣта, не будетъ надлежащимъ образомъ оправдано, то о томъ доводится до свѣдѣнія Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ст. 17.

Всѣ собственные проекты и замѣчанія относительно сельской и фабричной промышленности, а также торговли, члены Мануфактурнаго Совѣта имѣютъ представлять прямо отъ себя въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, вѣдѣнію которой, согласно ст. 5-ой постановленія Совѣта Управленія отъ 5 (17) Февраля 1847 г., подлежатъ всѣ дѣйствія того же Совѣта.

Ст. 18.

Проекты и предположенія Членовъ Промышленнаго Совѣта не могутъ быть представляемы ими Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ совокупно, а должны быть писаны отъ имени и за подписаніемъ одного изъ членовъ.

Ст. 19.

Къ обязанностямъ редактора журнала относится: принятіе и помѣта всѣхъ дѣлъ и бумагъ, поступающихъ въ Мануфактурный Совѣтъ; наблюденіе за внесеніемъ оныхъ во входящій журналъ и означеніемъ номеромъ по порядку; веденіе и составленіе журнала засѣданій, а также наблюденіе за тѣмъ, чтобы они были состав-

Art. 16.

Obowiązkiem Członków Rady Przemysłowéj jest uczęszczać na posiedzenia i przedstawiać na nich zlecone sobie do wyrobienia przedmioty. W razie niemożności przybycia na posiedzenie, należy uprzedzić o tém Prezydującego.

Nieobecność Członka po trzech peryodycznych co pół roku zebraniach się Rady, dostatecznie nieusprawiedliwiona, podaną będzie do wiadomości Dyrektora Głównego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Art. 17.

Wszelkie uwagi i projekta własne, przemysłu rolniczego, fabrycznego i handlu dotyczące, Członkowie Rady Przemysłowéj podawać będą wprost do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, pod kierunek któréj czynności téjże Rady, stósownie do artykułu 5-go postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 5 (17) Lutego 1847 roku, poddane zostały.

Art. 18.

Członkom Rady Przemysłowéj projekta i wnioski swoje do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych podawać wolno nie zbiorowo, lecz tylko w imieniu i z podpisem jednego z Członków.

Art. 19.

Do pióro trzymającego należy: odbieranie i prezentowanie wszelkich przedmiotów i expedycyj do Rady Przemysłowéj przychodzących, dopilnowanie przeprowadzania ich przez dzienniki i opatrzenia numerem porządkowym; utrzymywanie i redakcya protokółów posiedzeń, przestrzeganie ich zgodności z decyzyami,

лены согласно съ состоявшимися по каждому дѣлу рѣшеніями; наблюденіе за порядкомъ, точностію и своевременнымъ исполненіемъ занятій по канцелярской и архивной части; скрѣпленіе исходящихъ бумагъ, приготовленныхъ къ подписи Предсѣдательствующаго и посвидѣтельствованіе вѣрности выдаваемыхъ копій.

Вѣрно:
Членъ Мануфактурнаго Совѣта (подписано) *Щепанскій.*

---

co do każdego interessu zapadłemi; przestrzeganie porządku, dokładności i pospiechu w służbie kancellaryjnéj i archiwialnéj, kontrasygnowanie wychodzących expedycyj do podpisu Prezydującego przedstawianych, i poświadczanie zgodności wydawanych kopij.

Za zgodność:
Członek Rady Przemysłowéj (podpisano) *Szczepański.*

ГЛАВА II.

О СОБИРАНІИ СТАТИСТИЧЕСКИХЪ СВѢДѢНІЙ И О ПРЕДСТАВЛЕНІИ ГОДИЧНЫХЪ ОТЧЕТОВЪ.

№ 1.

Распоряженіе о собираніи статистическихъ матеріаловъ къ годичному отчету, требующемся ст. 20 Образованія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.

(22 Сентября (4 Октября) 1844 г.)

Всѣмъ Гражданскимъ Губернаторамъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

И. д. Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ исполненіе предложенія Князя Намѣстника въ Царствѣ о томъ, дабы Высочайше утвержденная форма годичнаго отчета для Гражданскихъ Губернаторовъ Имперіи была принята равнымъ образомъ къ руководству и здѣшними Губернаторами, при составленіи таковыхъ же отчетовъ, представляемыхъ Его Величеству о со-

ROZDZIAŁ II.

O ZBIERANIU WIADOMOŚCI STATYSTYCZNYCH I PRZEDSTAWIANIU SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH.

№ 1.

Rozporządzenie, o zbieraniu materyałów statystycznych do rapportu rocznego, zastrzeżonego art. 20-m organizacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

(d. 22 Września (4 Października) 1844 r.)

Do wszystkich Gubernatorów Cywilnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Pod dniem 7 (19) Sierpnia r. b. za Nr. $^{17830}/_{30595}$ p. o. Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, dopełniając polecenia Księcia Namiestnika Królestwa, aby zatwierdzony przez Najjaśniejszego Pana wzór do rapportu rocznego dla Gubernatorów Cywilnych Cesarstwa, był równie przyjęty za zasadę i przez tutejszych Gubernatorów przy układaniu podobnych rapportów, Najjaśniejszemu

стояніи ввѣренныхъ имъ губерній, отъ 7 (19) Августа с. г., за № $^{17830}/_{30595}$, указалъ Гражданскому Губернатору N губерніи правила, какія, для соотвѣтственнаго исполненія объявленной по сему предмету Высочайшей Его Императорско-Царскаго Величества воли, должны быть соблюдаемы, примѣняясь къ препровожденнымъ формамъ.

Согласно таковымъ формамъ, въ числѣ приложеній къ годичнымъ отчетамъ, должны находиться вѣдомости, заключающія числовыя и статистическія свѣдѣнія, относящіяся къ слѣдующимъ предметамъ, а именно:

a) о состояніи суммъ тюремныхъ Комитетовъ (№ 4);

b) о количествѣ разбираемыхъ Гражданскими Губернаторами судебныхъ приговоровъ и числѣ арестантовъ (№ 5); и

c) о почтовыхъ доходахъ (№ 12, графа 1-ая и примѣчанія къ № 15), гдѣ должны быть показываемы: въ первомъ, между земскими повинностями, платежи на содержаніе почтъ, во вторыхъ же, между поступленіями въ казенныя суммы — почтовые доходы.

По ближайшемъ разсмотрѣніи таковыхъ формъ, Правительственная Коммисія удостовѣрилась, что здѣшніе Губернаторы не могли бы сообразоваться съ оными при составленіи вѣдомостей о имѣющихъ заключаться въ нихъ предметахъ, по слѣдующимъ поводамъ:

по пункту a, что въ Царствѣ Польскомъ тюремные Комитеты не существуютъ, и всѣ потребности этихъ заведеній удовлетворяются на счетъ Казны;

по пункту b, что Гражданскіе Губернаторы въ разбирательствѣ судебныхъ приговоровъ не имѣютъ въ здѣшнемъ краѣ никакого участія;

вслѣдствіе чего Князь Намѣстникъ возникшій по сему поводу вопросъ изволилъ разрѣшить слѣдующимъ образомъ: дабы часть вѣдомости, относящуюся къ судебнымъ приговорамъ, выпустить совершенно изъ отчетовъ Губернаторовъ Царства и оставить только графу о числѣ арестантовъ;

Panu o statnie powierzonych im gubernij składanych, wskazał Gubernatorowi Cywilnemu Gubernii N. prawidła, jakich dla odpowiedniego zadosyć uczynienia objawionéj w téj mierze Najwyższéj Woli Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, przy zastósowaniu się do przesłanych mu wzorów, trzymać się należy.

Podług takowych wzorów, mają być, pomiędzy annexami, do rapportów rocznych dołączane wykazy, obéjmujące numeryczne i statystyczne wiadomości, dotyczące następujących przedmiotów, jako to:

a) o stanie funduszów Komitetów więziennych (Nr. 4);

b) o liczbie rozpoznawanych przez Gubernatorów Cywilnych wyroków sądowych i ilości więźniów (Nr. 5), i

c) o dochodach pocztowych (Nr. 12, rubryka 1 i uwagi do Nr. 15), gdzie mają być wykazywane w pierwszym pomiędzy ciężarami ziemskiemi (земскія повинности), składki na utrzymanie poczt, a w drugim pomiędzy wpływami skarbowemi, dochody pocztowe.

Bliższe rozpoznanie takowych wzorów przekonało Kommissyę Rządową, że Gubernatorowie tutejsi nie mogliby zastósować się do nich w układaniu wykazów o stanie przedmiotów niemi obejmować się mających, a to z następujących powodów:

ad a) że w Królestwie Polskiém nie istnieją Komitety więzienne i wszystkie potrzeby tych zakładów kosztem Skarbu są zaspakajane;

ad b) że Gubernatorowie Cywilni w rozpoznawaniu wyroków sądowych żadnego w kraju tutejszym udziału nie mają;

jakoż Książe Namiestnik zachodzącą z tego powodu kwestyę w ten sposób rozstrzygnąć raczył: aby oddział wykazu, dotyczący wyroków sądowych, zupełnie z rapportów Gubernatorów Królestwa wypuścić i tylko rubrykę o ilości więźniów zostawić;

по пункту c, что въ Царствѣ издержки на содержаніе почтъ не обременяютъ жителей края, вслѣдствіе чего и графа 1-ая вѣдомости № 12 не могла бы быть заполнена; кромѣ того, такъ какъ Почтовое Управленіе не раздѣляется здѣсь на губерніи, но на соотвѣтствующіе расположеніямъ трактовъ округи, то требуемое вѣдомостью № 15 свѣдѣніе о почтовыхъ доходахъ равномѣрно не можетъ быть раздѣлено на губерніи.

По симъ поводамъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ признала соотвѣтственнымъ, для вѣдомостей, за № 4 и 5-мъ приложеній, имѣющихъ быть представляемыми при годичныхъ отчетахъ, постановить, для надлежащаго по сему предмету единообразія, отдѣльныя формы, соотвѣтствующія мѣстнымъ учрежденіямъ, и препровождая таковыя вмѣстѣ съ симъ, предлагаетъ Гражданскимъ Губернаторамъ:

1) чтобы требуемыя при годичныхъ отчетахъ числовыя свѣдѣнія:

a) о обращеніи назначенныхъ на содержаніе тюремъ суммъ; и

b) о числѣ арестантовъ въ губерніи, —

представлялъ на основаніи таковыхъ формъ, и

2) дабы въ вѣдомости № 12 и въ примѣчаніяхъ къ № 15 пропускались свѣдѣнія, касающіяся платежей на содержаніе почтъ и почтовыхъ доходовъ; вмѣсто же сего, дабы первую графу вѣдомости № 12 снабжать надписью: „на вознагражденіе по застрахованію недвижимостей“, и въ таковой графѣ помѣщать свѣдѣніе о годовыхъ доходахъ, происходящихъ отъ застрахованія недвижимостей въ губерніи.

При семъ даетъ знать Губернатору, что Правительственная Коммисія, желая преподать ему средства къ собранію нужныхъ для составленія этихъ отчетовъ свѣдѣній, предложила вмѣстѣ съ симъ Почтовому Управленію, дабы требуемыя по статьѣ отчета о почтахъ (страница 12) подробрости, какъ напр. о количествѣ почтовыхъ станцій, о числѣ лошадей и о числѣ почтовыхъ камен-

ad c) że w Królestwie koszt utrzymania poczt nieciąży mieszkańców kraju, a zatém i rubryka 1 wykazu Nr. 12, nie mogłaby być zapełnioną; prócz tego, ponieważ Zarząd Pocztowy niedzieli się tu na gubernie, lecz na odpowiednie do położenia traktów okręgi; przeto żądana podług wykazu Nr. 15 wiadomość o dochodach pocztowych, równie nie dałaby się podzielić na gubernie.

Z tych powodów Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych osądziła stósownem, do wykazów pod numerami 4 i 5 annexów, do rapportów rocznych dołączać się mających, dla odpowiedniéj w téj mierze jednostajności, przepisać oddzielne wzory, do urządzeń kraju zastósowane, i przesyłając takowe w załączeniu, wzywa niniejszém Gubernatora Cywilnego:

1) aby żądane przy rapportach rocznych numeryczne wiadomości:

a) o obrocie funduszów, na utrzymanie więzień przeznaczonych, i

b) o ilości więźniów w gubernii,

przedstawiał podług takowych wzorów,—i

2) aby w wykazie Nr. 12 i w uwagach do Nr. 15, pomijał wiadomości, dotyczące składek na utrzymanie poczt i dochodów pocztowych; a natomiast rubrykę pierwszą wykazu Nr. 12 oznaczył nagłówkiem: „na wynagrodzenie z zabezpieczenia nieruchomości“ i takową rubryką wiadomość o rocznych wpływach, z ubezpieczenia nieruchomości w gubernii pochodzących, objął.

Przytém zawiadamia Gubernatora, że Kommissya Rządowa, pragnąc mu podać środki do zebrania potrzebnych do układu takowych rapportów wiadomości, poleciła pod jedném Dyrekcyi Poczt, aby żądane w ustępie rapportu o pocztach (stronnica 12) szczegóły, jakoto: o liczbie pocztowych stacyj, o liczbie koni i liczbie domów pocztowych murowanych i drewnianych, kommuni-

ныхъ и деревянныхъ домовъ, были сообщаемы имъ ежегодно Гражданскому Губернатору, не позже послѣднихъ дней Декабря, не ожидая отъ него требованій по сему предмету.

Варшава, 22 Сентября (4 Октября) 1844 года.

Директоръ Отдѣленія (подписано) *Брувичъ.*

№ $^{7522}/_{41541}$.

Приложеніе 1-е къ № 1-му.

ВѢДОМОСТЬ

по обороту капиталовъ на содержаніе тюремъ, по такой-то губерніи. отъ Казны назначаемыхъ.

Названіе тюремъ	Осталось къ . . . . . году	На годовое содержаніе по штату положено	Въ теченіи года израсходовано	Затѣмъ осталось
Уголовная тюрьма въ Варшавѣ .	0,000	0,000	0,000	0,000

На основаніи кассовыхъ правилъ Царства, всѣ сбереженія, сдѣланныя въ продолженіе года въ расходахъ изъ казенныхъ суммъ, не оставляются ежегодно въ распоряженіи почтоваго вѣдомства, но возвращаются обратно въ Казну. Кромѣ сего, сбе-

kowała corocznie Gubernatorowi Cywilnemu, najdaléj w dniach ostatnich Grudnia, nie oczekując na jego wezwanie.

w Warszawie, d. 22 Września (4 Października) 1844 r.

Dyrektor Wydziału (podpisano) *Brujewicz.*

Nr. $^{7522}/_{41541}$.

1 Annex do № 1-go

WYKAZ.

obrotu kapitałów, wyznaczonych ze Skarbu na utrzymanie więzień w gubernii N.

Nazwa więzienia	Pozostało na rok . . .	Roczny wydatek podług etatu wynosi	W ciągu roku wydano	Zatém pozostało
Więzienie karne w Warszawie. .	0000	0000	0000	0000

Podług przepisów kassowych Królestwa, wszelkie oszczędności w ciągu roku na wydatkach z funduszów skarbowych osiągane, nie przechodzą z roku na rok do dyspozycyi Władzy, lecz wracają na powrót do Skarbu. Prócz tego oszczędności z fundu-

реженія изъ тюремныхъ суммъ назначены рѣшеніемъ Совѣта Управленія Царства на погашеніе займа, сдѣланнаго, въ количествѣ 180,000 р. с., на постройку трехъ новыхъ слѣдственныхъ тюремъ въ Царствѣ. Затѣмъ въ первой графѣ, долженствующей заключать остатки, не слѣдуетъ показывать никакихъ остатковъ отъ минувшаго года, въ низу же вѣдомости помѣстить примѣчаніе, долженствующее относиться къ послѣдней графѣ, въ словахъ: „показанные въ послѣдней графѣ 000 р. с. поступаютъ на погашеніе займа, заключеннаго въ 1838 г., въ суммѣ 180,000 р. с. на постройку трехъ новыхъ слѣдственныхъ тюремъ въ Царствѣ".

Приложеніе 2-е къ № 1-му.

ВѢДОМОСТЬ

о числѣ содержащихся въ такой-то губерніи арестантовъ.

Въ какихъ тюрьмахъ	Арестанты			
	Съ . . . г. оставалось на 18 . . годъ	Въ 18 . . году		Къ 18 . . г. осталось
		Вступило	Выбыло	
Въ слѣдственныхъ тюрьмахъ	00	00	00	00
Въ уголовныхъ тюрьмахъ .	00	00	00	00
Въ детенціонныхъ арестахъ	00	00	00	0 0
Въ полицейскихъ арестахъ	00	00	00	00
Итого	000	000	000	000

szów więziennych przeznaczone są z decyzyi Rady Administracyjnej Królestwa na umorzenie pożyczki w summie rsr. 180,000, na budowę trzech nowych domów badań w Królestwie zaciągniętéj. W rubryce zatém pierwszéj obejmować mającéj remanenta, nie należy wykazywać żadnych pozostałości z roku upłynionego, a pod wykazem domieszczać uwagę, do ostatniéj rubryki odnosić się winną, w słowach: „wykazane w ostatniéj rubryce rsr. N. obrócone być winny na umorzenie długu rsr. 180,000, zaciągniętego w r. 1838 na budowę trzech nowych domów badań w Królestwie".

2-gi Annex do № 1-go.

WYKAZ

Ilości znajdujących się w gubernii N. aresztantów.

W jakich więzieniach.	Aresztanci			
	Z 18 . . r. pozostało się na rok 18 . . .	W roku 18 . . .		Pozostało się na rok 18 . . .
		Przybyło	Ubyło	
W domach badań	00	00	00	00
W więzieniach karnych . .	00	00	00	00
W aresztach detencyjnych .	00	00	00	00
W aresztach policyjnych . .	00	00	00	00
Razem	000	000	000	000

№ 2.

Отношеніе съ объявленіемъ постановленія о порядкѣ составленія торговаго баланса.

(9 (21) Іюня 1851 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.

По докладу Князю Намѣстнику содержанія отзыва Правительственной Коммисіи отъ 24 Апрѣля (6 Мая) сего года, № $^{16940}/_{1880}$, Его Свѣтлость приказать изволилъ, чтобы таможенныя мѣста Царства Польскаго доставляли оной ежегодно, чрезъ посредство Таможеннаго Отдѣленія, общія статистическія свѣдѣнія по привозной и отпускной торговлѣ Царства.

Сообщая о семъ Правительственной Коммисіи, Отдѣленіе имѣетъ честь увѣдомить, что объ исполненіи таковаго приказанія Его Свѣтлости, сдѣлано вмѣстѣ съ симъ распоряженіе.

Варшава, 9 (21) Іюня 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Евецкій.*

№ 1,083.

№ 2.

Odezwa, objawiająca decyzyę o układaniu handlowego bilansu.

(d. 9 (21) Czerwca 1851 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Wydział Celny przy Kancellaryi przybocznéj Namiestnika w Królestwie Polskiém.

Namiestnik Królestwa po przedstawieniu mu treści odezwy Kommissyi Rządowéj z dnia 24 Kwietnia (6 Maja) roku bieżącego Nr. $^{16940}/_{1880}$, rozkazać raczył, aby Urzędy Celne Królestwa Polskiego składały jéj corocznie, za pośrednictwem Wydziału Celnego, ogólne wiadomości statystyczne o handlu przywozowym i wywozowym Królestwa.

Kommunikując o tém Kommissyi Rządowéj, Wydział ma honor zawiadomić, że względem wykonania takowéj decyzyi Namiestnika Królestwa, wydaném zostało jednocześnie stosowne rozporządzenie.

w Warszawie, d. 9 (21) Czerwca 1851 r.

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Jewecki.*

Nr. 1,083.

N° 3.

Распоряженіе, опредѣляющее формы вѣдомостей о дѣйствіяхъ промышленныхъ и фабричныхъ заведеній для составленія годичныхъ отчетовъ.

(24 Октября (5 Ноября) 1862 года)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и въ Магистратъ столичнаго города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ

Варшавское Губернское Правленіе, представляя при донесеніи отъ 7 (19) Февраля текущаго года, № $^{13741}/_{3710}$, отчетъ о дѣйствіяхъ промышленности, фабрикъ и торговли за 1861 годъ, вошло съ предположеніемъ, чтобы, по вниманію къ тому, что предписанныя въ слишкомъ давнемъ времени формы подробныхъ вѣдомостей не соотвѣтствуютъ нынѣ своему назначенію, были введены въ оныхъ нужныя сокращенія.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, признавъ мнѣніе это заслуживающимъ уваженія, составила сокращенныя формы вѣдомостей о слѣдующихъ промышленныхъ и фабричныхъ заводахъ:

A) о фабрикахъ шерстяныхъ и полушерстяныхъ издѣлій;
B) „ бумажныхъ и полубумажныхъ издѣлій;
C) „ пеньковыхъ и льняныхъ издѣлій;
D) „ шелковыхъ и смѣшанныхъ съ шелкомъ издѣлій;

N° 3.

Rozporządzenie przepisujące wzory na wykazy działań zakładów przemysłowych i fabrycznych, posługujące do układania sprawozdań rocznych.

(d. 24 Października (5 Listopada) 1862 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Rząd Gubernialny Warszawski przy rapporcie z dnia 7 (19) Lutego r. b. Nr. $^{13741}/_{3710}$ składając sprawozdanie z działań przemysłu, fabryk i handlu za rok 1861, uczynił wniosek, iżby ze względu, że przepisane w zbyt odległéj epoce wzory do wykazów szczegółowych fabrycznych, obecnie nie odpowiadają celowi, dopełnione w nich zostały potrzebne uproszczenia.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych uznawszy wniosek powyższy zasługującym na uwzględnienie, przygotowała uproszczone wzory do wykazów następujących zakładów przemysłowych i fabrycznych:

A) fabryk wyrobów wełnianych i półwełnianych;
B) „ wyrobów bawełnianych i półbawełnianych;
C) „ wyrobów konopnych i lnianych;
D) „ wyrobów jedwabnych i mięszanych z jedwabiem;

E) о фабрикахъ, передѣлывающихъ растительные произведенія;

F) о фабрикахъ, передѣлывающихъ животныя произведенія;

G) о фабрикахъ, передѣлывающихъ минеральныя и земныя произведенія.

Препровождая означенныя формы (*) въ Губернское Правленіе (въ Магистратъ), Правительственная Коммисія предписываетъ руководствоваться оными съ точностію при составленіи отчета о дѣйствіяхъ промышленности, фабрикъ и торговли за 1862 г.

При семъ Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что оставляются впредь въ своей силѣ:

формы вѣдомостей: о числѣ крестьянскихъ станковъ и количествѣ выдѣланнаго на нихъ, какъ на собственную надобность, такъ и въ продажу полотна; о состояніи внутренней торговли на ярмаркахъ, а также о числѣ ремесленниковъ и стоимости употребленныхъ ими матеріаловъ, равно и выдѣланныхъ предметовъ;

общія вѣдомости о всякаго рода промыслѣ, указанныя въ предписаніи отъ 9 (21) Октября 1852 года, № $^{10171}/_{44240}$;

форма вѣдомости о рудникахъ и желѣзныхъ заводахъ, указанная распоряженіемъ отъ 18 (30) Ноября истекшаго года, № $^{36342}/_{8342}$.

Сверхъ сего, Правительственная Коммисія возобновляетъ къ неуклонному исполненію распоряженіе свое отъ 12 (24) Декабря 1855 года, № $^{11809}/_{48948}$, о томъ, чтобы къ годичному отчету былъ прилагаемъ общій обзоръ состоянія каждаго рода, какъ фабричнаго, такъ и земледѣльческаго промысла, и чтобы изъ по-

(*) Хотя нѣкоторыя изъ этихъ формъ измѣнены распоряженіемъ отъ 23 Апрѣля (5 Мая) 1866 г., за № $^{4216}/_{10623}$, но для полноты постановленій всѣ помянутыя формы здѣсь помѣщаются.

E) fabryk, przerabiających płody roślinne;

F) fabryk, przerabiających płody zwierzęce;

G) fabryk, przerabiających płody kruszczowe i ziemne.

Wzory te (*) przesyłając Rządowi Gubernialnemu (Magistratowi), Kommissya Rządowa poleca mu, iżby ściśle zastósował się do nich przy układaniu sprawozdania z działań przemysłu, fabryk i handlu za rok 1862.

Nadmienia tu Kommissya Rządowa, że pozostają nadal w swéj mocy:

wzory do wykazów: o ilości krosien włościańskich i produkcyi na nich płótna, tak na własną potrzebę, jako i na sprzedaż o stanie handlu wewnętrznego na jarmarkach; tudzież o liczbie rzemieślników i wartości użytych przez nich materyałów, oraz wyrobionych przedmiotów;

ogółowe wykazy każdego rodzaju przemysłu, przepisane reskryptem z dnia 9 (21) Października 1852 roku Nr. $^{10171}/_{44240}$;

wzór do wykazu kopalni i zakładów żelaznych, wskazany rozporządzeniem z dnia 18 (30) Listopada r. z. Nr. $^{36342}/_{8342}$;

nadto Kommissya Rządowa jak najmocniéj ponawia zarządzenie swoje z dnia 12 (24) Grudnia 1855 roku Nr. $^{11809}/_{48948}$, iżby przy rapporcie rocznym, dołączany był ogólny rzut oka na stan każdego rodzaju przemysłu, tak fabrycznego, jako też i rolniczego, i z przywiedzionych cyfr, wyprowadzone były rezultaty

(*) Lubo niektóre z tych wzorów zmienione zostały późniejszém rozporządzeniem z dnia 23 Kwietnia (5 Maja) 1866 r. Nr. $^{42169}/_{10673}$ wszelako, dla całości przepisów, zamieszczają się one wszystkie.

казанныхъ чиселъ были выведены результаты успѣха или упадка того или другаго рода промысла, съ присовокупленіемъ въ оправданіе причинъ, имѣющихъ вліяніе на вышесказанное состояніе.

Отчетъ за 1862 годъ долженъ быть представленъ къ 20 Января (1 Февраля) 1863 года.

Варшава, 24 Октября (5 Ноября) 1862 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Лущевскій.*

№ $^{5489}/_{1522}$.

wzniesienia się lub upadku téj albo owéj gałęzi przemysłu, oraz domieszczane usprawiedliwiające przyczyny, na takowy stan wpływające.

Sprawozdanie za rok 1862 na dzień 20 Stycznia (1 Lutego) 1863 ma być przedstawione.

w Warszawie, d. 24 Października (5 Listopada) 1862 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu, (podpisano) *Łuszczewski.*

Nr. $^{5489}/_{1522}$.

Приложеніе 1-е

А) Подробная вѣдомость о фабрикахъ шерстяныхъ и полу-

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Заводовъ, въ коихъ числится болѣе 10-и станковъ.	Меньшихъ мануфактуръ и отдѣльныхъ сукнощиковъ.	Число дѣйствующихъ станковъ.	Число занимающихся работниковъ.	Число			Въ нихъ же веретенъ.	Количество	
Уѣздъ.	Городъ или посадъ.							Прядильной шерсти.	Въ нихъ машинъ			валяленъ	красиленъ
									паровыхъ	прочихъ			

къ № 3-му.

шерстяныхъ издѣлій, находящихся въ N губерніи, за 186. г.

Выдѣлано						Употреблено на всѣ эти издѣлія		Употреблено шерстяной пряжи		Цѣна сырыхъ произведеній, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ.	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, станковъ и всѣхъ фабричныхъ снарядовъ.	Примѣчанія.
средняго сукна.	толстаго сукна	иныхъ аршинныхъ тканей.	ковровъ	талей платковъ	иныхъ тканей	шерсти	прочихъ матеріаловъ	туземной	заграничной				
аршинъ				штукъ		пудовъ							

1-y Annex

A) Wykaz szczegółowy fabryk wyrobów wełnianych i pół-

Miejsce istnienia zakładu: Powiat	Miasto lub osada	Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Zakładów liczących więcej nad 10 warsztatów	Pomniejszych rękodzielni i pojedynczych sukienników	Liczba warsztatów czynnych	Liczba zatrudnionych robotników	Liczba: Przędzalni wełny	W nich machin: parowych	W nich machin: innych	W tychże wrzecion	Ilość: Foluszów	Ilość: Farbiarni

do N° 3-go.

wełnianych, w gubernii N. znajdujących się, za rok 186....

Wyrobiono: Sukna cienkiego	Sukna średniego	Sukna grubego	Kortów	Innych tkanin podłużnych	Kobierców	Szalów chustek	Innych tkanin	Wełny	Innych materyałów	Użyto na te wszystkie wyroby: krajowéj	Użyto przędzy wełnianéj: zagranicznéj	Wartość surowych materyałów użytych do tych wszystkich wyrobów.	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli zakładowych, machin, warsztatów i wszelkich przyrządów fabrycznych.	U w a g i.
a r s z y n ó w					sztuk			pudów							

Приложеніе 2-е

к № 3-му.

B) Подробная вѣдомость о фабрикахъ бумажныхъ и полубумажныхъ издѣлій, находящихся въ N губерніи, за 1861 г.

Мѣсто, гдѣ существуетъ фабрика		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Заводовъ, въ коихъ числится болѣе 10 станковъ.	Меньшихъ мануфактуръ и отдѣльныхъ ткачей	Число дѣйствующихъ станковъ.	Число занимающихся работниковъ.	Количество				Число			Выдѣлано												На всѣ эти издѣлія употреблено			Отправлено за границу бумажной пряжи въ Имперію.	Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ.	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, станковъ и всѣхъ фабричныхъ снарядовъ.	Примѣчанія
Уѣздъ.	Городъ или посадъ.							Прядилень шерсти.	Въ нихъ машинъ		прядильныхъ машинъ.	въ нихъ же веретенъ.	набивныхъ заведеній.	красилень	бѣлилень	легкихъ тканей (кисеи, птифель, серпянка и пр.).	среднихъ тканей (коргъ, коленкоръ, китайка, бастингъ, рипсъ, канифасъ и т. п.)	тяжелыхъ тканей (картъ, манчестеръ, барканъ и т. п.).	фасонныхъ издѣлій	разныхъ ариничныхъ тканей.	шалей, платковъ и прочихъ издѣлій.	тесемокъ.	набивныхъ и крашеныхъ тканей.	разныхъ вязанныхъ издѣлій	чулковъ и носковъ.	столоваго бѣлья.	бумажной пряжи.	туземной бумажной пряжи.	заграничной бумажной пряжи.	прочихъ матеріаловъ.				
									паровыхъ.	прочихъ.						аршинъ				штукъ					пара	прибо-ровъ.	пудовъ	пудовъ.			пудовъ	рублей серебромъ.			

2-gi Annex do

B) Wykaz szczegółowy fabryk wyrobów bawełnianych i pół-

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Zakładów liczących więcej nad 10 warsztatów	Pomniejszych rękodzielni i pojedyńczych tkaczy	Liczba warsztatów czynnych	Liczba zatrudnionych robotników	Ilość				Liczba		
Powiat	Miasto lub osada							Przędzalni bawełny	W nich machin		Machin przędzalnianych	W tych wrzecion	Drukarni	Farbiarni	Bielników
									parowych	innych					

N° 3-go.

bawełnianych, w gubernii N. znajdujących się, za rok 186....

Wyrobiono																				Na wszystkie te wyroby użyto			Wysłano przędzy bawełnianéj krajowéj do Rossyi	Wartość surowych materyałów użytych do tych wszystkich wyrobów	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli zakładowych, machin, warsztatów wszelkich przyrządów fabrycznych	Uwagi.
Tkanin lekkich (muślin, ptifon rąbek i t. p).	Tkanin średnich (kortów, perkal, nankin, baścik, ryps, dymka i t. p).	Tkanin ciężkich (kort, manszester, barchan i t. p).	Wyrobów broszowanych i fasonowanych	Różnych tkanin podłużnych	Szalów chustek i innych wyrobów	Tasiemek	Tkanin drukowanych i farbowanych	Różnych wyrobów dzianych	Pończoch i skarpetek	Bielizny stołowéj	Przędzy bawełnianéj	Przędzy bawełnianéj krajowéj	Przędzy bawełnianéj zagranicznéj	Innych materyałów													
arszynów					sztuk				par	garnit.	pudów	pudów.												rub. sreb.			

Приложеніе 3-е

C) **Подробная вѣдомость о фабрикахъ льняныхъ и пеньковыхъ**

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика.		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Заводовъ, въ коихъ числится болѣе 10-и станковъ.	Меньшихъ мануфактуръ и отдѣльныхъ ткачей.	Число дѣйствующихъ станковъ.	Число занимающихся работниковъ.	Коли-	
Уѣздъ.	Городъ или посадъ.							прядилень.	въ нихъ паровыхъ машинъ, имѣющихъ движущей силы.

къ № 3-му.

издѣлій, находящихся въ N губерніи, за 186. годъ.

чество		Количество бѣлилень	Выдѣлано								На всѣ эти издѣлія употреблено пряжи	Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, станковъ и прочихъ снарядовъ.	Примѣчанія.
въ нихъ прядильныхъ машинъ.	въ нихъ же веретенъ.		пряжи	полотна			столоваго бѣлья и полотенецъ	тика	разныхъ прочихъ аршинныхъ тканей	ежедневныхъ и прочихъ коротких изд.					
				тонкаго	толстаго	полусотняго	набивнаго								
		пуд.	аршинъ							шт.	пуд.	руб. сер.			

3-ci Annex

C) Wykaz szczegółowy fabryk wyrobów lnianych i kono-

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Zakładów liczących więcej nad 10 warsztatów	Pomniejszych rękodzielni i pojedyńczych płóciennków	Liczba czynnych warsztatów	Liczba zatrudnionych robotników	Ilość			
Powiat	Miasto lub osada							Przędzalni	W nich machin parowych z ich siłą	W nich machin przędzalnianych	Wrzecion w tychże

do N° 3-go.

pnych, w gubernii N. znajdujących się, za rok 186 . .

Ilość bielników	Wyrobiono									Na wszystkie te wyroby użyto przędzy	Wartość surowych materyałów, użytych do tych wszystkich wyrobów	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli fabrycznych, machin, warsztatów i innych przyrządów	Uwagi.
	Przędzy	płótna				Bielizny stołowéj i ręczników	Drelichu	Różnych innych tkanin podłużnych	Wyrobów dzianych i innych krótkich					
		webowego	kopowego	półsetkowego	Garbowanego i drukowanego									
	pudów	arszynów							sztuk	pudów	rub. sreb.			

Приложеніе 4-е

D) Подробная вѣдомость о фабрикахъ шелковыхъ и смѣша-
за 186 .

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Число дѣйствующихъ станковъ.	Отдѣльныхъ ткачей.	Число занимающихся работниковъ	Выдѣлано		
Уѣздъ.	Городъ или усадьба.						разныхъ аршинныхъ тканей	бортиковъ, плетешицъ, бахромовъ и т. п.	платковъ
							аршинъ		штукъ

къ № 3-му.

ныхъ съ шелкомъ издѣлій, находящихся въ N губерніи
годъ.

На это употреблено		Выдѣлано шелковой пряжи въ краѣ.	Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ.	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ и прочихъ снарядовъ.	Примѣчанія.
шелковой пряжи.	прочей пряжи.					
пудовъ		пудовъ	рублей сер.			

4-ty Annex

D) Wykaz szczegółowy fabryk wyrobów jedwabnych, mięsza-

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Liczba warsztatów czynnych	Pojedyńczych tkaczy	Liczba zatrudnionych robotników	Wyrobiono		
Powiat	Miasto lub osada						Tkanin różnych podłużnych	Burtów, plecionek, frandzli i t. p.	Chustek
							arszynów		sztuk

do N° 3-go.

nych z jedwabiem, znajdujących się w gubernii N. za rok 186...

Użyto na to:		Wyrobiono przędzy jedwabnéj w kraju	Wartość surowych materyałów, użytych na te wszystkie wyroby	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli fabrycznych, machin i innych narzędzi	Uwagi.
Przędzy jedwabnéj	Innéj przędzy					
pudów			rubli srebrem			

Приложеніе 5-е

къ № 3-му.

E) Подробная вѣдомость о фабрикахъ, передѣлывающихъ растительные произведенія, находящихся въ N губерніи, за 186 . г.

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика.		Родъ фабрики	Названіе владѣльца	Движущая сила		Число занимающихся работниковъ	Родъ издѣлій	Количество выдѣланныхъ предметовъ, въ пудахъ, ведрахъ, сверткахъ, стопахъ штукахъ.	Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ.	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, снарядовъ и всѣхъ фабричныхъ приборовъ.	Примѣчанія.
Уѣздъ	Городъ или усадьба.			паровыхъ машинъ	прочихъ машинъ				рублей серебромъ.			
												Здѣсь слѣдуетъ помѣстить: *a.* заводы для выдѣлки сахара и рафинада; *b.* фабрики курительнаго и нюхательнаго табаку; *c.* винокурни; *d.* фабрики портера и высшаго сорта пива; *e.* пивоварни обыкновеннаго пива; *f.* фабрики ликеровъ и сладкихъ водокъ; *g.* фабрики арака, уксуса, цикоріи, маслобойни; *h.* паровыя и американскія, обыкновенныя водяныя и вѣтряныя мельницы; *i.* фабрики колясокъ и бричекъ, фортепіановъ, бумажныхъ обоевъ, лыковыхъ плетенокъ, соломенныхъ шляпъ, искусственныхъ цвѣтовъ, спичекъ и другихъ химическихъ произведеній, дѣтскихъ игрушекъ, музыкальныхъ изъ дерева инструментовъ, крахмала, скипидара, дегтя и смолы, сургуча и т. п.; *k.* бумажные заводы.

5-ty Annex

E) Wykaz szczczegółowy fabryk, przerabiających płody

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazisko właściciela	Siła poruszająca		Liczba zatrudnionych robotników	Rodzaj wyrobu	Ilość wyrobionych przedmiotów: w pudach, wiadrach, rollach, ryzach, sztukach
Powiat	Miasto lub osada			machin parowych	innych machin			

do N° 3-go.

roślinne, znajdujących się w gubernii N. za rok 186....

Wartość surowych materyałów, użytych na te wszystkie wyroby	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli zakładowych, machin, narzędzi i wszelkich utensyliów fabrycznych	Uwagi.
rubli srebrem			
			Tu zamieścić: a) cukrownie i rafinerye; b) fabryki tytuniu i tabak; c) gorzelnie; d) fabryki porteru i piwa zbytkowego; e) browary piwa zwyczajnego; f) fabryki likierów i wódek słodkich; g) fabryki araku, octu, oleju, cykoryi; h) młyny parowe i Amerykańskie, zwyczajne wietrzne i wodne. i) fabryki powozów i bryczek, fortepianów, obić papierowych, plecionek łyczkowych, kapeluszy słomkowych, kwiatów sztucznych, przetworów i zapałek chemicznych, zabawek dziecinnych, instrumentów muzycznych z drzewa, krochmalu, terpentyny, dziegciu i smoły, laku i t. p. k) papiernie.

Приложеніе 6-ое

къ N° 3-му.

F) **Подробная вѣдомость о фабрикахъ, передѣлывающихъ живот**

ные произведенія, находящихся въ N губерніи, за 186 . годъ.

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Движущая сила		Число занимающихся работниковъ.	Родъ издѣлія.	Количество выдѣланныхъ предметовъ въ кускахъ, пудахъ, аршинахъ.	Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, приборовъ и всѣхъ фабричныхъ снарядовъ	Примѣчанія.
Уѣздъ.	Городъ или посадъ.			Паровыхъ машинъ.	Прочихъ машинъ.				Рублей серебромъ.			
												Здѣсь слѣдуетъ помѣстить: a. кожевенные заводы; b. сыромятничьи заводы; c. фабрики стеариновыхъ, восковыхъ и спермацетовыхъ свѣчей; d. Фабрики мыла и сальныхъ свѣчей (здѣсь показывать только большіе заводы, меньшія же мыловарни въ спискѣ ремесламъ); e. фабрики столярнаго клея, музыкальныхъ струнъ, перьевъ для уборовъ и т. п.

6-ty Annex

F) Wykaz szczegółowy fabryk, przerabiających płody

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Siła poruszająca		Liczba zatrudnionych robotników	Rodzaj wyrobu	Ilość wyrobionych przedmiotów, w sztukach, pudach, tuzinach
Powiat	Miasto lub osada			Machin parowych	Innych machin			

do N° 3-go.

zwierzęce, znajdujących się w gubernii N. za rok 186....

Wartość surowych materyałów użytych na te wszystkie wyroby	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli zakładowych, machin, narzędzi i wszelkich utensyliów fabrycznych	Uwagi.
rubli srebrem			
			Tu zamieścić: a) garbarnie; b) białoskórnie; c) fabryki świec stearynowych, woskowych i olbrotowych; d) fabryki świec łojowych i mydła, (tu zamieszczać tylko wielkie zakłady, a pomniejszych mydlarzy w wykazie rzemiosł); e) fabryki kleju stolarskiego, strun muzycznych, piór strojnych i t. d.

Приложеніе 7-е

G) Подробная вѣдомость о фабрикахъ, передѣлывающихъ минера-

Мѣстность, гдѣ существуетъ фабрика		Родъ фабрики.	Названіе владѣльца.	Движущая сила		Число занимающихся работниковъ.	Родъ издѣлія.	Количество выдѣланныхъ предметовъ: въ штукахъ, пудахъ, дюжинахъ.
Уѣздъ.	Городъ или посадъ.			паровыхъ машинъ.	прочихъ машинъ.			

къ № 3-му.

льныя и земныя произведенія, находящихся въ N губерніи, 186 . г.

Цѣна сырыхъ матеріаловъ, употребленныхъ на всѣ эти издѣлія.	Цѣна всѣхъ выдѣланныхъ предметовъ.	Цѣна фабричныхъ строеній, машинъ, снарядовъ и фабричныхъ приборовъ.	Примѣчанія.
Рублей серебромъ.			
			Здѣсь слѣдуетъ помѣстить: *a.* стекляныя, фаянсовыя и полуфарфоровыя фабрики; *b.* фабрики каменной посуды, огнестрѣльнаго и бѣлаго оружія, жестяной посуды, проволоки, а также проволочныхъ издѣлій, ворсильней, фабрики иголъ, булавокъ; *c.* фабрики издѣлій изъ накладнаго новаго серебра хирургическихъ, ортопедическихъ, механическихъ и учебныхъ инструментовъ, земледѣльческихъ машинъ и орудій, гвоздей, замковъ и прочихъ строительныхъ приборовъ; *d.* фабрики музыкальныхъ металлическихъ инструментовъ, карандашей, наводки зеркалъ, золота и серебра въ книжкахъ; *e.* печи для выжиганія извести, кирпичные заводы; *f.* фабрики искусственнаго цемента.

7-my Annex

G) Wykaz szczegółowy fabryk, przerabiających płody kru-

Miejsce istnienia zakładu		Rodzaj zakładu	Nazwisko właściciela	Siła poruszająca		Liczba zatrudnionych robotników	Rodzaj wyrobu	Ilość wyrobionych przedmiotów, w sztukach, pudach, tuzinach
Powiat	Miasto lub osada			Machin parowych	Innych machin			

do N° 3-go.

szczowe i ziemne, znajdujących się w gubernii N. za rok 186...

Wartość surowych materyałów użytych na te wszystkie wyroby	Wartość wszystkich wyrobionych przedmiotów	Wartość budowli zakładowych, machin, narzędzi i wszelkich utensyliów fabrycznych	Uwagi.
rubli srebrem			
			Tu zamieścić: a) fabryki szkła, fajansu i pół-porcelany; b) fabryki naczyń kamiennych, broni palnéj i siecznéj, naczyń blaszanych, drutu oraz wyrobów drucianych, grempli, igieł, szpilek; c) fabryki wyrobów platerowanych i z nowego srebra, narzędzi chirurgicznych, ortopedycznych, mechanicznych i naukowych, machin i narzędzi rolniczych, gwoździ, zamków i innych potrzeb budowlanych; d) fabryki instrumentów muzycznych metalowych, ołówków, podlewania luster, złota i srebra malarskiego; e) wapniarnie, cegielnie; f) fabryki cementu sztucznego.

№ 4.

Отношеніе о доставленіи ежегодно въ Министерство Финансовъ Имперіи статистическихъ свѣдѣній о заводахъ и фабрикахъ въ Царствѣ Польскомъ, а также о издержкахъ по производству и о сбытѣ выдѣлываемыхъ на нихъ издѣлій.

(29 Ноября (11 Декабря) 1865 года.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства.

По приказанію Его Сіятельства Графа Намѣстника въ Царствѣ, имѣю честь препроводить при семъ къ Вашему Сіятельству, для надлежащаго исполненія, отзывъ Господина Министра Финансовъ къ Его Сіятельству Графу Намѣстнику Царства, отъ 18 (30) Ноября сего года, за № 8,084, въ которомъ проситъ о доставленіи въ Министерство Финансовъ, по Департаменту Торговли и Мануфактуръ, по окончаніи каждаго года, статистическихъ свѣдѣній о фабрикахъ и заводахъ въ Царствѣ Польскомъ.

А какъ Статсъ-Секретарь Рейтернъ ожидаетъ отвѣта Его Сіятельства Графа Намѣстника въ Царствѣ по этому предмету, то не благоугодно ли будетъ Вашему Сіятельству почтить меня увѣдомленіемъ о распоряженіяхъ Вашихъ относительно изложеннаго требованія Господина Министра Финансовъ и возвратить вышеупомянутый отзывъ его.

Варшава, 29 Ноября (11 Декабря) 1865 года.

И. д. Помощника Статсъ-Секретаря (подписано) *Рогозинскій.*

№ 18,348.

№ 4.

Odezwa, wzywająca o coroczne dostarczanie Ministerstwu Finansów w Cesarstwie statystycznych wiadomości: o zakresie działań zakładów i fabryk w Królestwie Polskiém, oraz kosztach produkcyi i zbycie wyrobów przez nie produkowanych.

(d. 29 Listopada (11 Grudnia) 1865 r.)

Do Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj Królestwa.

Z woli Hrabiego Namiestnika Królestwa, mam honor zakommunikować przy niniejszém J. O. Księciu, do właściwego wykonania, odezwę Ministra Finansów do Hrabiego Namiestnika z daty 18 (30) Listopada roku bieżącego Nr. 8,084, w któréj uprasza: o dostarczanie Departamentowi handlu i rękodzieł w Ministeryum Finansów, po ukończeniu każdego roku, statystycznych wiadomości: o zakładach i fabrykach w Królestwie Polskiém.

Ponieważ zaś Sekretarz Stanu Rejtern oczekuje odpowiedzi Hrabiego Namiestnika w tym przedmiocie, raczy więc J. O. Książe, przy zwrocie załączonéj odezwy, zaszczycić mnie zawiadomieniem, o rozporządzeniach jego, tyczących się wzmiankowanego wyżéj żądania Ministra Finansów.

w Warszawie, d. 29 Listopada (11 Grudnia) 1865 r.

p. o. Pomocnika Sekretarza Stanu (podpisano) *Rogoziński.*

Nr. 18,348.

Приложеніе къ № 4-му.

Господину Намѣстнику въ Царствѣ Польскомъ.

Министерство Финансовъ.

Со времени снятія таможенной линіи между Имперіею и Царствомъ Польскимъ, всѣ тарифные вопросы, относящіеся до Царства, разсматриваются въ Министерствѣ Финансовъ. Хотя по дѣламъ этого рода и дѣлаются обыкновенно сношенія съ властями Царства, но, независимо отъ сего, для успѣшнаго теченія этихъ дѣлъ, а равно для болѣе правильнаго уясненія въ каждомъ тарифномъ вопросѣ промышленныхъ и торговыхъ интересовъ всего Государства вообще, необходимо, чтобы Министерству Финансовъ были періодически доставляемы статистическія свѣдѣнія о фабрикахъ и заводахъ въ Царствѣ (подобно тому, какъ это дѣлается по Имперіи, согласно ст. 32 и 34-ой Устава Промышленности) съ обозначеніемъ:

а) имени хозяина и мѣста, гдѣ находятся заведенія;

б) гдѣ покупаются сырые матеріалы, употребляемые на сихъ заводахъ и фабрикахъ, и какъ велика ихъ стоимость;

в) въ какомъ количествѣ выдѣлываются на нихъ издѣлія, какія именно, гдѣ они сбываются и по какимъ цѣнамъ;

г) какимъ способомъ выдѣлываются на фабрикахъ издѣлія, то есть, посредствомъ ли машинъ и какихъ именно, или ручною работою, и

д) сколько на фабрикѣ мастеровъ и простыхъ рабочихъ, и какая имъ производится плата.

Вслѣдствіе сего, я имѣю честь покорнѣйше просить Ваше Сіятельство почтить меня увѣдомленіемъ, не признаете ли возможнымъ сдѣлать зависящее распоряженіе о доставленіи въ Ми-

Annex do Nr. 4-go.

Do Namiestnika w Królestwie Polskiem.

Ministeryum Finansów.

Od chwili zniesienia linii celnéj między Cesarstwem i Królestwem Polskiém, wszelkie kwestye taryfowe, odnoszące się do Królestwa Polskiego, roztrząsają się w Ministeryum Skarbu. Chociaż w kwestyach tego rodzaju ma zwykle miejsce znoszenie się z Władzami Królestwa, jednakże, niezależnie od tego, dla spiesznego biegu tych czynności, jak również dla dokładniejszego wyświetlenia w każdéj kwestyi taryfowéj, przemysłowych i handlowych interessów całego Państwa w ogólności, potrzeba koniecznie, aby Ministeryum Finansów dostarczane były peryodycznie, statystyczne wiadomości o fabrykach i zakładach w Królestwie (tak, jak to ma miejsce w Cesarstwie na mocy 32—34 art. Ustawy Przemysłowéj), z wymienieniem:

a) nazwiska właściciela i miejsca, gdzie znajduje się zakład;

b) gdzie są nabywane materyały surowe używane w tych zakładach i fabrykach, i jak wielka jest ich wartość;

c) jaka ilość produkowanych jest w nich wyrobów, jakich mianowicie, gdzie one są zbywane i za jaką cenę;

d) jakim sposobem produkują się wyroby w fabrykach, to jest czy za pośrednictwem maszyn i jakich mianowicie, czy też ręcznie; i

e) wielu jest w fabryce majstrów i prostych robotników, i jaką oni pobierają płacę.

Wskutek tego mam honor uprzejmie upraszać JW. Hrabiego o zaszczycenie mnie zawiadomieniem, czy nie uzna możliwem wydać odpowiednie rozporządzenia, względem dostarczania De-

нистерство Финансовъ (по Департаменту Торговли и Мануфактуръ) означенныхъ свѣдѣній по окончаніи каждаго года.

С.-Петербургъ, 18 (30) Ноября 1865 года.

Министръ Финансовъ, Статсъ-Секретарь,
(подписано) *Рейтернъ.*

№ 8,084.

N° 5.

Распоряженіе съ указаніемъ формъ, по которымъ слѣдуетъ собирать и представлять ежегодно статистическія свѣдѣнія о заводахъ и фабрикахъ въ Царствѣ Польскомъ, а также объ издержкахъ по производству и о сбытѣ выдѣлываемыхъ на нихъ издѣлій.

(23 Апрѣля (5 Мая) 1866 года.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

I Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату г. Варшавы.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія Царства, по приказанію Господина Намѣстника въ Царствѣ, сообщилъ Правительственной Коммисіи отъ 29 Ноября (11 Декабря) 1865 года, за № 18,348, отзывъ Господина Министра Финансовъ къ Его Сіятельству отъ 18 (30) Ноября того же года, за № 8,084, о доставленіи въ Министерство Финансовъ по Департаменту Мануфактуръ и Торговли, по окончаніи каждаго года, статистическихъ свѣдѣній о фабрикахъ и заводахъ въ Царствѣ Польскомъ, подобnо

partamentowi handlu i rękodzieł w Ministeryum Finansów, z końcem każdego roku, wzmiankowanych wiadomości.

w St. Petersburgu, d. 18 (30) Listopada 1865 r.

Minister Skarbu, Sekretarz Stanu (podpisano) *Rejtern.*

Nr. 8,084.

N° 5.

Rozporządzenie wskazujące wzory, podług jakich mają być zbierane i dostarczane corocznie wiadomości statystyczne, o zakresie działań zakładów i fabryk w Królestwie Polskiém, oraz o kosztach produkcyi i zbycie wyrobów przez nie produkowanych.

(d. 23 Kwietnia (5 Maja) 1866 r.)

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

I. Do Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy.

Pod dniem 29 Listopada (11 Grudnia) 1865 r. Nr. 18,348, Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj Królestwa, z polecenia Namiestnika Królestwa, zakommunikował Kommissyi Rządowéj odezwę Ministra Finansów do Hrabiego Namiestnika z dnia 18 (30) Listopada tegoż roku Nr. 8,084, w przedmiocie dostarczania Departamentowi rękodzieł i handlu w Ministerstwie Finansów, z końcem każdego roku, wiadomości statystycznych: o fabrykach zakłada ich w Królestwie Polskiém, podobnież jak to

но тому, какъ это дѣлается по Имперіи, согласно ст. 32 —34 Устава Промышленнаго, съ обозначеніемъ:

а) имени хозяина и мѣста, гдѣ находится заведеніе;

б) гдѣ покупаются сырые матеріалы, употребляемые на сихъ заводахъ, и какъ велика ихъ стоимость;

в) въ какомъ количествѣ выдѣлываются на нихъ издѣлія, какія именно, гдѣ они продаются и по какимъ цѣнамъ;

г) какимъ способомъ выдѣлываются на фабрикахъ издѣлія, то есть посредствомъ ли машинъ и какихъ именно, или ручною работою, и

д) сколько на фабрикахъ мастеровъ и простыхъ рабочихъ и какая имъ производится плата.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія, примѣняясь къ ст. 32 — 34 существующаго въ Имперіи Устава Промышленнаго (Сводъ Закон. томъ XI, часть 2-ая), предписываетъ Губернскому Правленію (или Магистрату) принять къ руководству слѣдующія правила:

1) Вмѣнить въ непремѣнную обязанность всѣмъ владѣльцамъ фабрикъ и заводовъ, въ коихъ находится болѣе одного станка, или завѣдывающимъ оными въ губерніи (или въ Варшавѣ), чтобы они ежегодно и безотлагательно къ 1 Ноября (нов. ст.) каждаго года представляли чрезъ посредство мѣстныхъ властей, Уѣзднымъ Начальникамъ (или Магистрату города Варшавы) подробную, въ четырехъ экземплярахъ (въ Магистратъ — въ трехъ экземплярахъ) на русскомъ и польскомъ языкахъ вѣдомость, скрѣпленную ихъ подписью, по прилагаемой у сего формѣ подъ лит. *А*, о состояніи и обширности своей фабрики или завода, за истекающій годъ.

Вѣдомости о фабрикахъ и заводахъ, существующихъ въ городахъ, должны быть посвидѣтельствованы мѣстнымъ Магистратомъ, о существующихъ же по деревнямъ — Уѣзднымъ Начальникомъ.

2) Распоряженіе это не относится:

а) къ фабричнымъ заведеніямъ, состоящимъ изъ одного станка;

ma miejsce w Cesarstwie, na zasadzie artykułów 32—34 Ustawy Przemysłowéj, z wymienieniem:

a) nazwiska właściciela i miejsca gdzie się zakład znajduje;

b) gdzie są nabywane materyały surowe używane w tych zakładach i fabrykach, i jak wielka jest ich wartość;

c) jaka jest ilość produkowanych w nich wyrobów, jakich mianowicie, gdzie one są zbywane i za jaką cenę;

d) jakim sposobem produkują się wyroby w fabrykach, to jest czy za pośrednictwem maszyn i jakich mianowicie, czy też ręcznie; i

e) wielu jest w fabryce majstrów i prostych robotników, i jaką oni pobierają płacę

Wskutek tego Kommissya Rządowa, stosując się do artykułu 32—34 obowiązującéj w Cesarstwie Ustawy Przemysłowéj (tom. XI, część 2-ga zbioru Praw) poleca Rządowi Gubernialnemu (lub Magistratowi) przyjąć za podstawę do działania w téj mierze przepisy następujące:

1) włożyć obowiązek na wszystkich w gubernii lub mieście Warszawie właścicieli fabryk i zakładów, posiadających więcéj jak jeden warsztat, lub też kierujących niemi, aby corocznie i niezawodnie na dzień 1-go Listopada każdego roku (podług nowego stylu) dostarczali, za pośrednictwem Władz miejscowych, Naczelnikom Powiatowym (lub Magistratowi miasta Warszawy) wykaz szczegółowy w 4-ch egzemplarzach (do Magistratu w 3-ch egzemplarzach), w językach polskim i ruskim, opatrzony ich podpisem, podług dołączającego się wzoru lit. *A*, ułożony o stanie i zakresie działalności swojéj fabryki, lub zakładu, w roku ubiegłym.

Wykazy o fabrykach i zakładach znajdujących się w miastach, powinny być zalegalizowane przez miejscowy Magistrat; znajdujące się zaś po wsiach, przez Naczelników Powiatowych.

2) Rozporządzenie to nie stosuje się:

a) do zakładów fabrycznych, posiadających jeden warsztat;

б) къ крестьянскимъ ткацкимъ кроснамъ;

в) къ обыкновеннымъ винокурнямъ, фабрикамъ простаго пива и уксуса, а равно къ известковымъ и кирпичнымъ заводамъ;

г) къ обыкновеннымъ водянымъ, вѣтрянымъ и коннымъ мельницамъ.

О состояніи и размѣрѣ дѣятельности исчисленныхъ въ этомъ пунктѣ заведеній Уѣздныя Управленія (или Магистратъ) обязаны оставить по той же самой формѣ общія по уѣзду (или по г. Варшавѣ) вѣдомости на основаніи собранныхъ существующимъ нынѣ порядкомъ, чрезъ посредство мѣстныхъ властей, свѣдѣній, съ раздѣленіемъ таковыхъ вѣдомостей, согласно роду сихъ заведеній, какъ это донынѣ дѣлалось при ежегодномъ составленіи статистическихъ вѣдомостей.

3) Собравши эти вѣдомости отъ владѣльцевъ фабрикъ и заводовъ, Уѣздные Начальники (или Магистратъ) оставляютъ по одному экземпляру таковыхъ при своихъ дѣлахъ, остальные же три (въ Магистратъ — два) экземпляра, вмѣстѣ съ составленными въ ихъ Управленіи общими его вѣдомостями, поименованными въ предыдущемъ пунктѣ, представляютъ Губернскому Правленію (Магистрату — представляетъ Правительственной Коммисіи) непремѣнно къ 1 Декабря (къ Магистрату — 1 Января) каждаго года, присовокупивъ къ тому дополнительныя свѣдѣнія, указанныя 33-ю статьею Промышленнаго Устава Имперіи, а именно:

о всѣхъ вновь учреждаемыхъ по уѣзду (или въ г. Варшавѣ) мануфактурахъ, фабрикахъ и заводахъ, съ подробнымъ притомъ описаніемъ всѣхъ новыхъ изобрѣтеній по симъ заведеніямъ, о распространеніи и уменьшеніи производства въ оныхъ, также если вовсе заведеніе остановится, съ объясненіемъ причинъ, отчего это послѣдовало;

о всѣхъ случившихся продажахъ мануфактуръ, фабрикъ и заводовъ; и

b) do krosien tkackich włościańskich;

c) do zwykłych gorzelni, fabryk piwa z vyczajnego i octu, i również do wapielń i cegielń;

d) do młynów zwyczajnych wodnych i konnych oraz do wiatraków.

O stanie i zakresie działalności wyliczonych w tym punkcie zakładów, Władze Powiatowe (lub Magistrat) są obowiązane formować, podług tegoż samego wzoru, ogólne wykazy z całego powiatu (lub z miasta Warszawy), na zasadzie zebranych istniejącym obecnie porządkiem, za pośrednictwem Władz miejscowych wiadomości, z podziałem takowych wiadomości, stósownie do rodzaju zakładów, jak to dopełniało się dotychczas przy corocznem układaniu wiadomości statystycznych.

3) Po zebraniu tych wykazów od właścicieli fabryk i zakładów, Naczelnicy Powiatu (lub Magistrat) pozostawiają po jednym egzemplarzu onych w swoich aktach, trzy zaś (do Magistratu dwa) pozostałe egzemplarze, łącznie z ułożonémi w biurach swoich (do Magistratu w biurze swojém) ogólnémi wykazami, wzmiankowanémi w punkcie poprzedzającym przedstawiają Rządowi Gubernialnemu (do Magistratu — przedstawi Kommissyi Rządowéj) niezawodnie na dzień 1-go Grudnia (do Magistratu na 1-go Stycznia) każdego roku, dołączywszy do tego wiadomości dodatkowe, wskazane 33-m artykułem Ustawy Przemysłowéj dla Cesarstwa, a mianowicie:

o wszystkich świeżo powstających w powiecie (lub w mieście Warszawie) rękodzielniach, fabrykach i zakładach, ze szczegółowym przytem opisem wszystkich nowych wynalazków w tych zakładach, o rozszerzeniu lub zmniejszeniu się w nich produkcyi, niemniéj jeżeli zakład zostanie zamknięty, z wyjaśnieniem przyczyn, które to spowodowały;

o wszelkich wydarzonych sprzedażach rękodzielń, fabryk i zakładów;

о всѣхъ перемѣнахъ въ правахъ владѣнія мануфактурами, фабриками и заводами, какъ по наслѣдству, такъ и по раздѣлу, или по приговорамъ судебныхъ мѣстъ.

4) Губернское Правленіе, собравъ всѣ эти вѣдомости и свѣдѣнія, оставляетъ у себя по одному экземпляру вѣдомостей, составленныхъ владѣльцами фабрикъ и заводовъ по губерніи, остальные же два экземпляра, распредѣливъ по роду фабрикъ и заводовъ и составивъ изъ нихъ двѣ особыя тетради, представляетъ Правительственной Коммисіи непремѣнно къ 1 Января каждаго года, присовокупивъ къ каждой тетради:

(4, въ Магистратъ — Подлежащіе представленію Правительственной Коммисіи два экземпляра вѣдомостей, составленныхъ владѣльцами фабрикъ и заводовъ, должны быть распредѣлены по роду фабрикъ и заводовъ, и собранныя въ двѣ особыя тетради, къ каждой же тетради слѣдуетъ пріобщить):

а) общую по губерніи (въ Магистратъ — по городу) вѣдомость о всѣхъ фабрикахъ и заводахъ, помѣстивъ въ оной свѣдѣнія о состояніи и размѣрѣ дѣятельности мелкихъ фабрикъ и заводовъ, поименованныхъ во 2-мъ пунктѣ, (форма этой вѣдомости подъ лит. *B* при семъ прилагается) и

б) общую же по губерніи (въ Магистратъ — по городу Варшавѣ) вѣдомость дополнительнымъ свѣдѣніямъ, о коихъ сказано въ 3-мъ пунктѣ настоящаго распоряженія.

5) Собираніе свѣдѣній о состояніи фабрикъ и заводовъ вышеуказаннымъ порядкомъ слѣдуетъ начать съ текущаго года, за который свѣдѣнія эти, по новой уже формѣ, должны быть представлены въ Правительственную Коммисію непремѣнно къ 1 Января 1867 года по новому стилю.

6) Для облегченія немедленнаго введенія въ исполненіе настоящаго постановленія, Правительственная Коммисія на первый разъ препровождаетъ при семъ формы лит. *A* вышеупомянутой вѣдомости и (столько-то) экземпляровъ готовыхъ бланковъ, въ которыхъ владѣльцы фабрикъ и заводовъ, согласно объясненіямъ,

i o wszelkich przemianach praw własności na rękodzielnie, fabryki i zakłady, czy to wskutek sukcessyi, czy działów familijnych, lub też wyroków sądowych.

4) Rząd Gubernialny po zebraniu tych wszystkich wykazów i wiadomości, pozostawia u siebie po jednym egzemplarzu wykazów ułożonych przez właścicieli fabryk i zakładów z całéj gubernii, pozostałe zaś dwa egzemplarze, rozdziela podług rodzaju fabryk i zakładów, i uformowawszy z nich dwa osobne zeszyty, przedstawia następnie Kommissyi Rządowéj niezawodnie na dzień 1-szy Stycznia każdego roku, po dołączeniu do każdego zeszytu:

(4, do Magistratu—Mające się przedstawić Kommissyi Rządowéj dwa egzemplarze wykazów, ułożonych przez właścicieli fabryk i zakładów, winny być rozdzielone, podług rodzaju fabryk i zakładów, i zebrane w dwa osobne zeszyty; do każdego zaś zeszytu, należy do łączyć:)

a) ogólny na całą gubernię (lub miasto Warszawę) wykaz wszystkich fabryk i zakładów, pomieściwszy w nim wiadomości o stanie i zakresie działalności drobnych fabryk i zakładów, wymienionych w punkcie 2-im (wzór do tego wykazu pod lit. *B*, przy niniejszém dołącza się);

b) i ogólny również na całą gubernię (do Magistratu —na miasto Warszawę) wykaz dodatkowych wiadomości, o których jest mowa w punkcie 3-im niniejszego rozporządzenia.

5) Zbieranie w porządku wyżéj wskazanym wiadomości, o stanie fabryk i zakładów, należy rozpocząć od roku bieżącego, za który wiadomości te, już podług nowego systemu powinny być przedstawione Kommissyi Rządowéj nieodwołalnie na dzień 1-szy Stycznia 1867 r. (nowego stylu).

6) Dla ułatwienia natychmiastowego wprowadzenia w wykonanie obecnego rozporządzenia, Kommissya Rządowa na pierwszy raz, przesyła przy niniejszém wzory lit. *A*, do wzmiankowanego powyżéj wykazu i . . . . . egzemplarzy gotowych blankietów,

изложеннымъ въ формѣ подъ лит. *A*, обязаны прописать требуемыя свѣдѣнія въ подлежащихъ графахъ.

7) Каждому владѣльцу фабрики или завода слѣдуетъ заблаговременно вручить по одному экземпляру формы вѣдомости, которую онъ обязанъ сохранять у себя для руководства, и по 4 бланка (въ Магистратъ — три), для составленія вѣдомостей за текущій 1866 годъ, на будущее же время Губернское Правленіе, (или Магистратъ) обязано заготовлять бланки на счетъ состоящей въ его распоряженіи экстраординарной суммы, съ тѣмъ однакоже, что, еслибы расходъ по сему предмету оказался для него слишкомъ обременительнымъ, то предоставляется Губернскому Правленію (или Магистрату) войти своевременно въ Правительственную Коммисію съ представленіемъ о назначеніи необходимой на заготовленіе вышеозначенныхъ бланковъ суммы.

Виновныхъ въ непредставленіи вышеозначенныхъ вѣдомостей и свѣдѣній въ опредѣленный для сего срокъ слѣдуетъ подвергать административнымъ взысканіямъ, на общемъ основаніи, указанномъ въ 14, 15, 16, 17 и 21-ой ст. постановленія Намѣстника отъ 21 Іюня 1820 года, и въ постановленіи Совѣта Управленія 17 (29) Сентября 1843 года.

8) Настоящимъ распоряженіемъ отмѣняются утвержденныя предписаніемъ Правительственной Коммисіи отъ 24 Октября (5 Ноября) 1862 года № $^{5484}/_{1522}$ формы статистическихъ свѣдѣній о фабрикахъ, помѣченныя буквами: *A*, *B*, *C*, *D*, *E*, *F*, *G*, но оставляется въ своей силѣ возложенная на Губернское Правленіе (или Магистратъ) обязанность представлять при статистическихъ свѣдѣніяхъ всѣ прочія поименованныя въ томъ же предписаніи вѣдомости, какъ-то:

а) о состояніи внутренней торговли;

б) о числѣ ремесленниковъ и о количествѣ и стоимости производимыхъ ими предметовъ;

в) о частныхъ рудокопныхъ и желѣзоплавильныхъ заводахъ, по формѣ, предписанной распоряженіемъ Правительствен-

w których to ostatnich właściciele fabryk i zakładów, trzymając się objaśnień, wskazanych we wzorze lit. *A*, są obowiązani zamieszczać żądane wiadomości, we właściwych rubrykach.

7) Każdemu właścicielowi fabryki lub zakładu należy wcześnie doręczyć po jednym egzemplarzu wzoru do wykazu, który on jest obowiązany zachować u siebie jako instrukcyę, i po 4 blankiety (do Magistratu po 3-y) dla uformowania wykazów za rok bieżący 1866; na przyszłość zaś Rząd Gubernialny (lub Magistrat) jest w obowiązku przysposabiać blankiety z funduszu extraordynaryj do jego dyspozycyi pozostawionego, z tém jednakże zastrzeżeniem, że gdyby wydatek na ten cel okazał się dla niego uciążliwym, to dozwala się Rządowi Gubernialnemu (lub Magistratowi) uczynić w swoim czasie do Kommissyi Rządowéj przedstawienie, o wyznaczenie niezbędnego na przysposobianie powyższych blankietów funduszu.

Winni nie przedstawienia powyższych wykazów i wiadomości w oznaczonym terminie, mają podlegać karom administracyjnym, podług zasad ogólnych, wskazanych w artykułach 14, 15, 16, 17 i 21 postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 21 Czerwca 1820 roku i postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 17 (29) Września 1843 roku.

8) Obecne rozporządzenie uchyla zatwierdzone reskryptem Kommissyi Rządowéj z dnia 24 Października (5 Listopada) 1862 r. Nr. $^{5484}/_{1522}$ formy do statystycznych wiadomości o fabrykach, oznaczone literami: *A*, *B*, *C*, *D*, *E*, *F*, *G*, lecz pozostawia w swojéj mocy włożony na Rząd Gubernialny (lub Magistrat) obowiązek, dostarczania przy wiadomościach statystycznych, wszystkich innych wykazów w tymże reskrypcie wymienionych jako to:

a) o stanie handlu wewnętrznego;

b) o liczbie rzemieślników, oraz o ilości i wartości wyrobionych przez nich przedmiotów;

c) o prywatnych kopalniach rudy i zakładach żelazo przetapiających, podług wzoru wskazanego reskryptem Kommis-

ной Коммисіи отъ 18 (30) Ноября 1861 г., за № $^{36142}/_{8342}$, къ которой должны присовокупить дополнительныя свѣдѣнія, предписанныя распоряженіемъ отъ 8 (20) Февраля с. г., № $^{4446}/_{936}$, о пространствѣ земель, принадлежащихъ сего рода заведеніямъ, и находящимся при нихъ рабочимъ, наконецъ, объяснительную записку, въ которой долженъ заключаться общій взглядъ на каждый родъ фабричной и мануфактурной промышленности, съ объясненіемъ причинъ, содѣйствовавшихъ развитію или уменьшенію того или другаго рода промышленности.

II. Господину Статсъ-Секретарю при Совѣтѣ Управленія Царства.

Вслѣдствіе отзыва Вашего Превосходительства отъ 29 Ноября (11 Декабря) м. г., за № 18,348, имѣю честь увѣдомить: что, согласно желанію Господина Министра Финансовъ, изложенному въ отношеніи его къ Его Сіятельству Графу Намѣстнику въ Царствѣ отъ 18 (30) Ноября т. г., № 8,084, Правительственная Коммисія, примѣняясь къ статьямъ 32 — 34 существующаго въ Имперіи Устава Промышленнаго (Сводъ Законовъ, томъ XI, часть 2-я) предписала Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату города Варшавы вмѣнить въ непремѣнную обязанность владѣльцамъ фабрикъ и заводовъ, въ коихъ имѣется болѣе одного станка, представлять ежегодно къ 1 Января (по новому стилю) вѣдомость о состояніи и размѣрѣ дѣятельности своей фабрики или завода, по приложенной къ 32-ой ст. Устава Промышленнаго Имперіи формѣ, которую, для облегченія владѣльцамъ фабрикъ и заводовъ, составленія вѣдомостей, Правительственная Коммисія измѣнила въ наружномъ видѣ, то есть, вмѣсто историческаго описанія каждой фабрики или завода (какъ значится въ формѣ, приложенной къ ст. 32-ой Устава Промышленнаго Имперіи), всѣ требуемыя о каждой фабрикѣ или заводѣ свѣдѣнія показаны будутъ въ видѣ таблицы, въ подлежащихъ для каждой статьи графахъ.

syi Rządowéj z dnia 18 (30) Listopada 1861 roku Nr. $^{36142}/_{8342}$, do których dołączać powinni wiadomości dodatkowe, polecone rozporządzeniem z dnia 8 (20) Lutego tegoż roku Nr. $^{4446}/_{936}$, o rozległości gruntów należących do tego rodzaju zakładów, i znajdujących się w nich robotników; nakoniec objaśniającą zapiskę, w któréj powinien mieścić się ogólny pogląd na każdy rodzaj przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego, z wymienieniem przyczyn wpływających na rozwój lub upadek tego lub owego rodzaju przemysłu.

II. Do Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

W odpowiedzi na odezwę JW. Pana z dnia 29 Listopada (11 Grudnia) r. b. Nr. 18,348, mam honor zawiadomić, że zgodnie z żądaniem Ministra Finansów, wyrażoném w odezwie jego do Hrabiego Namiestnika Królestwa z dnia 18 (30) Listopada r. b. Nr. 8,084, Kommissya Rządowa, stosując się do artykułów 32—34 obowiązującéj w Cesarstwie Ustawy Przemysłowéj (tom XI, część 2-ga zbioru Praw) poleciła Rządom Gubernialnym i Magistratowi miasta Warszawy zobowiązać właścicieli fabryk i zakładów, w których znajduje się więcéj jak jeden warsztat, do przedstawiania corocznie na dzień 1-szy Stycznia (podług nowego stylu) wykazu, o stanie i zakresie działalności swojéj fabryki lub zakładu, podług wzoru, dołączonego do artykułu 32 Ustawy Przemysłowéj Cesarstwa, który to wzór, dla ułatwienia właścicielom fabryk i zakładów układania wykazów, Kommissya Rządowa zmieniła w zewnętrznym kształcie, to jest, że zamiast historycznego opisu każdéj fabryki lub zakładu (jak to wyrażono we wzorze, dołączonym do artykułu 32 Ustawy Przemysłowéj Cesarstwa) wszelkie żądane o każdéj fabryce, lub zakładzie wiadomości, wskazane będą w formie tablicy, we właściwych każdemu artykułowi rubrykach.

Для указанія разницы, обѣ формы при семъ прилагаются.

Распоряженіе это не распространено:

а) на фабричныя заведенія, состоящія изъ одного станка;

б) на крестьянскія ткацкія кросна;

в) на обыкновенныя винокурни, фабрики простаго пива, уксуса, а равно на известковые и кирпичные заводы, и

г) на обыкновенныя водяныя, вѣтряныя и конныя мельницы.

О состояніи и размѣрѣ дѣятельности исчисленныхъ подъ лит. *а*, *б*, *в*, *г* заведеній Губернскія Правленія и Магистратъ города Варшавы будутъ обязаны составлять по вышеупомянутой формѣ и представлять въ Правительственную Коммисію къ вышеозначенному сроку общія по губерніи, или по г. Варшавѣ, вѣдомости, на основаніи собранныхъ посредствомъ мѣстныхъ властей свѣдѣній.

Виновныхъ въ непредставленіи въ опредѣленный для сего срокъ требуемыхъ отъ нихъ вѣдомостей Правительственная Коммисія предписала подвергать административнымъ взысканіямъ, на общемъ основаніи, указанномъ въ ст. 14, 15, 16, 17 и 21 постановленія Намѣстника отъ 21 Іюня 1820 г. и въ постановленіи Совѣта Управленія 17 (29) Сентября 1843 года.

Собираемыя такимъ образомъ вѣдомости Правительственная Коммисія будетъ сообщать Вашему Превосходительству ежегодно въ Январѣ мѣсяцѣ, начиная съ Января 1867 года, для препровожденія въ Министерство Финансовъ.

Къ сему имѣю честь присовокупить, что, для облегченія немедленнаго введенія въ исполненіе вышеозначеннаго распоряженія относительно порядка составленія вѣдомостей о состояніи фабрикъ и заводовъ, Правительственная Коммисія на первый разъ распорядилась заготовленіемъ соотвѣтственнаго количества бланковъ сихъ вѣдомостей за 1866 годъ для раздачи оныхъ владѣльцамъ фабрикъ и заводовъ. Расходъ по таковому заготовленію, который составитъ около 200 р., будетъ отнесенъ на счетъ суммы, вырученной съ платы за привилегіи на изобрѣтенія.

Dla wykazania różnicy, obydwa wzory załączają się przy niniejszém.

Rozporządzenie powyższe nie tyczy się:

a) zakładów fabrycznych posiadających po jednym warsztacie;

b) krosien tkackich włościańskich;

c) zwykłych gorzelni, fabryk piwa zwyczajnego i octu, również wapielń i cegielń, i

d) młynów zwyczajnych wodnych i konnych oraz wiatraków.

O stanie i zakresie działalności zakładów, wymienionych pod literami: *a*, *b*, *c*, *d*, Rządy Gubernialne i Magistrat miasta Warszawy obowiązane będą formować wedle wskazanéj wyżéj formy, i przedstawiać Kommissyi Rządowéj w oznaczonym powyżéj terminie, ogólne z całéj gubernii lub z miasta Warszawy wykazy, na zasadzie zebranych za pośrednictwem miejscowych Władz wiadomości.

Winnych nie przedstawienia w naznaczonym na ten cel terminie żądanych od nich wykazów, Kommissya Rządowa poleciła pociągać do kar administracyjnych na ogólnéj zasadzie, wskazanéj artykułem 14, 15, 16, 17 i 21 postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 21 Czerwca 1820 r. i w postanowieniu Rady Administracyjnéj z dnia 17 (29) Września 1843 roku.

Zbierane takim sposobem wykazy, Kommissya Rządowa kommunikować będzie JW. Panu corocznie w miesiącu Styczniu, zaczynając od Stycznia roku 1867, dla przesłania ich do Ministerstwa Finansów.

Przytém mam honor nadmienić, że dla ułatwienia natychmiastowego wprowadzenia w wykonanie przytoczonego wyżéj rozporządzenia, względem sposobu formowania wykazów o stanie fabryk i zakładów, Kommissya Rządowa poleciła, na pierwszy raz, przysposobić odpowiednią ilość blankietów na wykazy za rok 1866, dla doręczenia ich właścicielom fabryk i zakładów. Wydatek z tego powodu, mogący wynieść około 200 rubli srebrem odniesiony będzie do summy, pozyskiwanéj z opłat za przywileje na wynalazki.

На будущее же время Правительственная Коммисія предписала Губернскимъ Правленіямъ и Варшавскому Магистрату самимъ уже заботиться о заготовленіи вышеупомянутыхъ бланковъ, съ означеніемъ расхода по сему предмету на счетъ состоящихъ въ ихъ распоряженіи суммъ, опредѣленныхъ по штатамъ на экстраординарныя издержки, — съ тѣмъ однакоже, что, въ случаѣ, еслибы расходъ этотъ оказался для нихъ слишкомъ обременительнымъ, предоставляется имъ войти своевременно съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію о назначеніи необходимой на заготовленіе вышеозначенныхъ бланковъ суммы.

При семъ имѣю честь возвратить вышеупомянутый отзывъ Господина Министра Финансовъ за № 8,084.

Варшава, 23 Апрѣля (5 Мая) 1866 года.

Главный Директоръ (подписано) *Князь Черкаскій.*

№ $^{42169}/_{10623}$.

Na przyszłość zaś Kommissya Rządowa poleciła Rządom Gubernialnym i Magistratowi miasta Warszawy samym starać się o przysposobienie wyżéj wzmiankowanych blankietów, z zaregulowaniem wydatku na ten przedmiot do pozostających w ich dyspozycyi funduszów, oznaczonych etatem na wydatki nadzwyczajne (ekstraordynarya); z tém jednakże zastrzeżeniem, że w razie okazania się wydatku takowego zbyt dla nich uciążliwym, dozwala się im czynić w właściwym czasie przedstawienia do Kommissyi Rządowéj, o wyznaczenie niezbędnego na przysposobienie powyższych blankietów funduszu.

Przytém mam zaszczyt zwrócić wspomnioną powyżéj odezwę Ministra Finansów za Nr. 8,084.

w Warszawie, d. 23 Kwietnia (5 Maja) 1866 r.

Dyrektor Główny (podpisano) *Książe Czerkaski.*

Nr. $^{42169}/_{10623}$.

Приложеніе 1-ое къ N° 5-му.

Лит. А.

ВѢДОМОСТЬ

о фабрикѣ за 186 . годъ.

Вѣдомость о фабрикѣ

О фабрикѣ состоящей
и принадлежащей

1.	2.	3.		4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
№ по порядку.	Званіе фабричныхъ издѣлій	Фабричная цѣна сихъ издѣлій		Ч и с л о (*)	Въ году сработано		Какія на фабрикѣ имѣются машины и какою онѣ дѣйствуютъ силою, а именно посредствомъ паровъ, воды, вѣтра, лошадей или какихъ либо другихъ двигателей	Число мастеровъ и ихъ помощниковъ			
		Р.	К.		Количество издѣлій.	На сумму. Р.		Мастеровыхъ	Простыхъ рабочихъ	Итого	
	Итого			(*) Здѣсь должно показать на ткацкихъ фабрикахъ число станковъ; на шляпныхъ, число лучковъ; на стеклянныхъ, число печей; на кожевенныхъ, число чановъ и т. п.	0000000						

Сія вѣдомость составлена въ мца дня
Начальникъ такого-то уѣзда (а въ губернскихъ городахъ такой-то го-
подпись такого-то собственноручная и что свѣдѣнія
(подписи и мѣсто печати) Въ мца

за 186 . годъ.

въ губерніи уѣздѣ

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
выхъ								
Заграничныхъ	Мѣстныхъ	Сколько въ годъ производится платы всѣмъ вообще мастерамъ, мастеровымъ и простымъ рабочимъ р. сер.	Какіе употребляются фабрикою сырые матеріалы вообще, гдѣ они пріобрѣтаются и какъ велика въ годъ ихъ стоимость(**).	Гдѣ производится преимущественно сбытъ издѣлій фабрики(***)	Какія учинены улучшенія по фабрикѣ въ теченіе года.	Особыя изобрѣтенія, буде оныя сдѣланы и на фабрикѣ примѣнены.	В какихъ строеніяхъ помѣщается фабрика: въ деревянныхъ или каменныхъ, и во сколькихъ, какая ихъ стоимость, означаяся по ипотекѣ, и на сколько застрахованы отъ огня особо строенія и особо фабричныя движимости.	Примѣчанія.
			(**) Здѣсь должно показать количество и стоимость издѣлій, проданныхъ въ краѣ, а равно количество и стоимость издѣлій, проданныхъ за границу.	(***) Здѣсь должно показать количество и стоимость издѣлій, проданныхъ въ краѣ, а равно количество и стоимость издѣлій, проданныхъ за границу.				(Здѣсь должно помѣстить краткое историческое описаніе учрежденія фабрики, когда такая вѣдомость представляется въ первый разъ: въ послѣдующія же представленія вѣдомостей сего описанія дѣлать не нужно).

186. года (подпись фабриканта или управляющаго фабрикою)
родовой Магистратъ симъ свидѣтельствуетъ, что вышезначащаяся
заключающіяся въ настоящей вѣдомости, вѣрныя.
дня года. 186

1-szy Annex do N° 5-go.

OPIS STATYSTYCZNY

działalności fabryki za rok 186 . . .

Lit. A.

Opis statystyczny działalności

Fabryka stanowiąca własność położona

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Liczba porządkowa	Wymienienie wyrobów fabryki	Cena fabryczna tychże wyrobów R. k.	Ilość (*)	Wyrobiono w ciągu roku: Ilość wyrobów	Wyrobiono w ciągu roku: Wartość wyrobów Rsr.	Jakie fabryka posiada maszyny i czém są takowe poruszane, to jest czy parą, wodą, wiatrem, końmi, lub innemi jakiemi czynnikami	Liczba ludności fabrycznej: Majstrów i Podmajstrów	Liczba ludności fabrycznej: Czeladników	Liczba ludności fabrycznej: Robotników fabrycznych	Liczba ludności fabrycznej: Łącznie
Łącznie				0000000						

(*) Tu należy zamieszczać w opisie fabryk tkackich liczbę warsztatów, — kapeluszniczych liczbę fachbundów, — w hutach szklanych liczbę pieców hutniczych, — w garbarniach liczbę kadzi i t. p.

Po starannem zapełnieniu wszystkich rubryk, właściciel fabryki, lub jego sporządzenia, oraz
Wkońcu zaś Naczelnik Powiatu (a w miastach gubernialnych Magi- podpisu i zgodności podanego przez

fabryki za rok 186 . . .

w gubernii powiecie

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
brycznéj: Zagranicznych	Miejscowych	Płaca uiszczona całéj ludności fabrycznéj wynosi z całego roku w ogóle rs.	Jakich fabryka do swych wyrobów używa materyałów surowych, gdzie je nabywa i za jaką summę w ciągu roku (**)	Gdzie uskutecznia się głównie sprzedaż wyrobów fabrycznych (***)	Jakie w ciągu roku poczyniono w fabryce ulepszenia	Szczególne wynalazki, jeżeli jakie w ciągu roku miały miejsce lub zostały wprowadzone w wykonanie	W ilu i w jakich zabudowaniach, to jest w murowanych, lub drewnianych mieści się fabryka, jaki jest ich szacunek hipoteczny i na jaką summę zaasekurowane są od ognia, oddzielnie zabudowania i oddzielnie ruchoma własność fabryki.	Uwagi.
			(**) Tu należy wymienić używane w fabryce materyały surowe, z objaśnieniem, za jaką summę takowe w ciągu roku nabywane są w kraju i za jaką sumę sprowadza takowe z zagranicy.	(***) Tu należy zamieścić wiadomość o ilości i wartości wyrobów sprzedanych w kraju, oraz o ilości i wartości wyrobów sprzedanych za granicą.				Gdy opis statystyczny podług niniejszego wzoru podaje się po raz pierwszy, należy tu zamieścić krótką wiadomość historyczną o urządzeniu fabryki, w następnych zaś opisach nie trzeba podawać téj wiadomości.

zarządzający takową, położy na opisie statystycznym datę i miejsce
własnoręczny swój podpis.
strat) winien domieścić poświadczenie o własnoręczności powyższego
fabrykanta opisu z istotą stanu.

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku
86424
BIBLIOTEKA NARODOWA BN

Приложеніе 2-е къ № 5-му.

Форма лит. Б.

ОБЩАЯ ВѢДОМОСТЬ

всѣмъ въ такой-то губерніи (или въ чертѣ г. Варшавы) находящимся промышленнымъ, фабричнымъ и мануфактурнымъ заведеніямъ за 186 годъ.

Номеръ по порядку	Наименованіе: уѣзда	Наименованіе: города, селенія или усадьбы, въ коихъ находится фабричное или промышленное заведеніе.	Наименованіе: рода промышленныхъ, фабричныхъ и мануфактурныхъ заведеній.	Имя и фамилія владѣльца фабрики или завода.	Страница тетради, въ которой помѣщена подробная вѣдомость о фабрикѣ или заводѣ.	Число заведеній: значительнѣйшихъ.	Число заведеній: такихъ, о коихъ вѣдомость составляется въ общихъ цифрахъ.	Число станковъ	Въ году сработано: Родъ фабричныхъ издѣлій или наименованіе произведеній	Въ году сработано: Общая стоимость годовой продукціи, исчисленная по фабричнымъ цѣнамъ. Руб. сер.	Сколько на фабрикѣ имѣется работниковъ: заграничныхъ	мѣстныхъ	итого	Сколько въ годъ производится платы всѣмъ вообще фабричнымъ рабочимъ. Р. с.	О сырыхъ матеріалахъ, на фабрикѣ употребляемыхъ: Наименованіе матеріаловъ	Стоимость матеріаловъ: пріобрѣтаемыхъ за границею. Р. с.	Стоимость матеріаловъ: туземныхъ. Р. с.	Изъ фабричныхъ издѣлій въ теченіе года продано: Въ краѣ за сумму. Р. с.	Изъ фабричныхъ издѣлій въ теченіе года продано: За границу за сумму. Р. с.	Стоимость фабричныхъ зданій, машинъ, станковъ и всякаго рода снарядовъ	Примѣчанія
А) Фабрики шерстяныхъ издѣлій.																					
1		г. Лодзь	Шерстяная прядильня .	Рихтеръ Фридрихъ	4	1	. . .	13	Шерстяная пряжа . .	18,000	3	12	15	2,700	шерсть	,,	12,000	10,625	7,375	25,600	
2		тоже	Ткальная фабрика . . .	Прушакъ Станиславъ	7	1	. . .	24	Трико, сукно и т. п.	32,000	21	15	36	4,342	шерстяной пряжи	2,400	14,000	32,000	—	30,820	
3		тоже	тоже	Минскій Иполитъ	10	1	. . .	2	Сукно	9,600	—	21	2	220	тоже	,,	3,400	9,600	—	6,830	
4		въ уѣздѣ	Одиночныхъ суконщиковъ (Ткачей)	. . . . .	425	. .	6	6	Сукно	30,600	14	23	37	—	шерсть	,,	19,300	30,600	—	6,880	
5		тоже	Крестьянскія кросна . .	. . . . .	425	. .	. . .	0,000	Сукно и шерстяныя ткани	30,000	—	—	—	—	шерсть	,,	0,000	00,000	—	00,000	
6	Ленчицкій	г. Калишъ	Фабрика сукна и трико	Братья Рефанъ . . .	18	1	. . .	31	Сукно, трико и т. п.	90,000	90	300	390	30,000	тоже	,,	50,000	80,000	10,000	98,000	
7		г. Опатовекъ	тоже	Фидлеръ Вильгельмъ	39	1	. . .	80	тоже . . .	350,000	150	410	560	00,000	тоже	7,000	176,000	200,000	150,000	400,000	
8		въ уѣздѣ	Одиночныхъ суконщиковъ	. . . . .	849	. .	000	000	Сукно, трико и т. п.	00,000	00	000	000	00,000	тоже	,,	00,000	00,000	—	000,000	
9	Калишскій	тоже	Крестьянскія кросна . .	. . . . .	849	. .	. . .	000	Шерстяныя ткани . .	00,000	—	—	—	—	шерсть и пряжа	,,	00,000	00,000	—	000,000	
10	И такъ далѣе слѣдуетъ здѣсь помѣстить свѣдѣнія о всѣхъ шерстяныхъ фабрикахъ, на основаніи вѣдомостей, полученныхъ отъ фабрикантовъ и отъ Уѣздныхъ Начальниковъ.																				
	Итого шерстяныя фабрики въ сложности представляютъ					000	0,000	0,000	. . . . .	1,000,000	000	0,000	0,000	. .	. . . . .	00,000	000,000	000,000	000,000		
	Въ прошломъ году состояло . . .					00	0,000	0,000	. . . . .	000,000	000	0,000	0,000	. .	. . . . .	00,000	000,000	000,000	000,000		
	Затѣмъ въ 186 . . году было	болѣе . .				00	—	—	. . . . .	—	—	—	—	. .	. . . . .	0,000	—	—	—		
		менѣе . .				—	000	000	. . . . .	00,000	0	00	000	. .	. . . . .	—	00,000	00,000	00,000		
Б) Фабрики бумажныхъ издѣлій.																					
11	Здѣсь должно помѣстить, съ распредѣленіемъ по уѣздамъ, всѣ свѣдѣнія, заимствованныя изъ частныхъ вѣдомостей, представленныхъ фабрикантами, и рапортовъ мѣстныхъ властей, въ концѣ же составить итогъ, какъ выше показано о фабрикахъ, подъ лит. А.																				
В) Фабрики жестяныхъ и конопляныхъ издѣлій.																					
12	Руководствоваться объясненіемъ, указаннымъ въ 11-ой статьѣ.																				
Г) Фабрики шелковыхъ и полушелковыхъ издѣлій.																					
13	Если онѣ въ губерніи находятся, помѣстить ихъ здѣсь порядкомъ, указаннымъ въ 11-ой ст., въ противномъ же случаѣ, слѣдуетъ о томъ отмѣтить въ настоящей вѣдомости.																				
Д) Фабрики, перерабатывающія растительныя произведенія.																					
14	Здѣсь помѣстить всѣ свѣдѣнія, заимствованныя изъ частныхъ вѣдомостей и рапортовъ, съ раздѣленіемъ оныхъ по родамъ фабрикъ, поименованныхъ въ формѣ подъ лит. Е, предписанной распоряженіемъ Правительственной Коммисіи отъ 24 Октября (5 Ноября) 1862 года № 5489/1522.																				
Е) Фабрики, перерабатывающія произведенія царства животныхъ.																					
15	Руководствоваться указаніемъ въ ст. 14-ой.																				
Ж) Фабрики, перерабатывающія произведенія царства ископаемаго.																					
16	Руководствоваться указаніемъ въ ст. 14-ой.																				
Общій итогъ.																					
17	Фабрика шерстяныхъ издѣлій, какъ выше подъ лит. А.					000	000	000	. . . . .	0,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000	. . . .		
18	,, бумажныхъ ,, ,, ,, ,, ,, Б.					000	000	000	. . . . .	0,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000	. . . .		
19	Подобнымъ образомъ помѣстить здѣсь другіе показанные по родамъ фабрикъ итоги.																				
	Всего . .					000	0,000	0,000	. . . . .	00,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	000,000			
	Въ прошломъ году состояло . .					000	0,000	0,000	. . . . .	00,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	000,000			
	Затѣмъ въ 186 . . г. было	болѣе . . .				00	—	—	. . . . .	— —	—	—	—	. .	. . . . .	—	—	—			
		менѣе . . .				—	000	000	. . . . .	000,000	00	00	000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000			

Такое-то Губернское Правленіе (или Магистратъ г. Варшавы)

симъ свидѣтельствуетъ, что настоящая общая вѣдомость всѣмъ промышленнымъ, фабричнымъ и мануфактурнымъ заведеніямъ, находящимся въ такой-то губерніи (или въ чертѣ г. Варшавы) вѣрна и составлена съ точнымъ соблюденіемъ свѣдѣній, заключающихся въ приложенныхъ здѣсь частныхъ вѣдомостяхъ и рапортахъ мѣстныхъ властей. — N. . . . . дня . . мца . . . . . 186 . . года.

Вѣрно:

(Подписи и мѣсто печати)

Начальникъ Секціи Промышленности и Институтовъ

2-gi Annex do N. 5-go.

Wzór Lit. B.

WYKAZ OGÓLNY

podający wiadomości o stanie i działalności zakładów przemysłowych, fabrycznych i rękodzielniczych, w gubernii N (lub w m. Warszawie) znajdujących się, za rok 186 . . .

BIBLIOTEKA NARODOWA

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie: Powiatu	Miasta, wsi lub osady, gdzie istnieje zakład fabryczny lub przemysłowy	Rodzaj zakładów przemysłowych, fabrycznych i rękodzielniczych.	Nazwisko i imię właściciela zakładu przemysłowego lub fabrycznego.	Folio zeszytu, w którym znajduje się szczegółowy opis fabryki lub zakładu.	Ilość zakładów: Znaczniejszych.	Należących do rzędu takich, o których sprawozdanie podaje się w cyfrach zbiorowych.	Liczba czynnych warsztatów	Wyrobiono w ciągu roku: Rodzaj wyrobów fabrycznych, lub nazwa wyprodukowanych przedmiotów.	Ogólna wartość całorocznéj produkcyi, obliczona po cenach fabrycznych. Rub. sr.	Liczba robotników fabrycznych: Zagranicznych	Miejscowych	Razem	Płaca uiszczona ludności fabrycznej, wynosi z całego roku w ogóle. R. s.	O materyałach surowych użytych do wyrobów fabrycznych: Wymienienie nazwy materyałów surowych.	Wartość materyałów: Z zagranicy sprowadzonych. R. s.	W kraju zakupionych. R. s.	W ciągu roku z wyrobów fabrycznych sprzedano: w kraju za summę R. s.	za granicą za summę R. s.	Wartość zabudowań, maszyn, warsztatów i wszelkiego rodzaju narzędzi fabrycznych. R. s.	Uwagi.
	A) Fabryki wyrobów wełnianych.																					
1	Łęczycki	Łódź m.	Przędzalnia wełny	Richter Fryderyk .	4	1	. . .	13	Przędza wełniana . .	18,000	3	12	15	2,700	wełny	„	12,000	10,625	7,375	25,600	
2		ditto	Fabryka tkanin	Pruszak Stanisław .	7	1	. . .	24	Kort, sukno i t. p.	32,000	21	15	36	4,342	przędzy wełnianéj	2,400	14,000	32,000	—	30,820	
3		ditto	ditto ditto	Miński Hipolit. . . .	10	1	. . .	2	Sukno	9,600	—	2	2	220	ditto ditto	„	3,400	9,600	—	6,830	
4		w powiecie	Pojedyńczych sukienników (tkaczy)	. . . . .	425	. .	. . .	6	Sukno	30,600	14	23	37	—	wełny	„	19,300	30,600	—	6,880	
5		ditto	Krosien włościańskich .	. . . . .	425	. .	. . .	0,000	Sukno i tkaniny wełniane.	00,000	—	—	—	—	wełny	„	0,000	00,000	—	0,0000	
6	Kaliski	Kalisz m.	Fabryka sukna i kortów	Bracia Rephan . . .	18	1	. . .	31	Sukno, korty i t. p.	90,000	90	300	390	30,000	wełny	„	50,000	80,000	10,000	98,000	
7		Opatówek	ditto ditto ditto	Fiedler Wilhelm .	39	1	. . .	80	ditto ditto ditto	350,000	150	410	560	00,000	wełny	4,000	176,000	200,000	150,000	400,000	
8		w powiecie	Pojedyńczych sukienników	. . . . .	849	. .	000	000	ditto ditto ditto	00,000	00	000	000	00,000	wełny i przędzy	„	00,000	00,000	—	000,000	
9		ditto	Krosien włościańskich .	. . . . .	849	. .	. . .	000	Tkaniny wełniane. . .	00,000	00	—	—	—	wełny	„	00,000	00,000	—	000,000	
10	I tak daléj— pomieścić tu należy wiadomości o wszystkich farykach wełnianych na zasadzie otrzymanych, opisów od fabrykantów i rapportów Naczelników Powiatowych.																					
	Zebranie fabryk wyrobów wełnianych.					000	0,000	0,000	. . . . .	1,000,000	000	0,000	0,000	. .	. . . . .	00,000	000,000	000,000	000,000			
	A że w roku zeszłym było. . . .					00	0,000	0,000	. . . . .	000,000	000	0,000	0,000	. .	. . . . .	00,000	000,000	000,000	000,000			
	Zatem w roku bieżącym okazuje się { więcéj					00	—	—	. . . . .	—	—	—	—	. .	. . . . .	0,000	—	00,000	—			
	Zatem w roku bieżącym okazuje się { mniéj					—	000	000	. . . . .	00,000	0	00	000	. .	. . . . .	—	00,000	—	00,000			

B) Fabryki wyrobów bawełnianych.

11 Pomieścić tu powiatami wszelkie wiadomości zaczerpnięte z opisów statystycznych, złożonych przez fabrykantów i z rapportów otrzymanych od Władz miejscowych, w końcu zaś zrobić zogółowanie jak wyżéj, co do fabryk ad A).

C) Fabryki wyrobów lnianych i konopnych.

12 Zastosować się do informacyi podanéj w pozycyi 11-éj.

D) Fabryki wyrobów jedwabnych i mięszanych z jedwabiem.

13 O ile takowe w gubernii znajdują się, wymienić je tu porządkiem wskazanym w pozycji 11-éj; jeżeli zaś fabryk tego rodzaju nie ma wcale, należy to w rapporcie tym ujawnić.

E) Fabryki przerabiające płody roślinne.

14 Zamieścić tu wszelkie wiadomości z otrzymanych opisów statystycznych, sporządzonych przez fabrykantów i rapportów zaczerpnięte, z podziałem onych na rodzaje fabryk, wymienione we wzorze lit. *E*, przepisanym rozporządzeniem Kommissyi Rządowéj, z dnia 24 Października (5 Listopada) 1862 r. Nro. $^{5489}/_{1522}$.

F) Fabryki przerabiające płody zwierzęce.

15 Zastosować się do objaśnienia w pozycyi 14-éj zamieszczonego.

G) Fabryki przerabiające płody kruszcowe i ziemne.

16 Zastosować się do objaśnienia w pozycyi 14-éj zamieszczonego.

Zebranie Ogólne.

17	Fabryki wyrobów wełnianych jak wyżéj ad *A*.	000	000	000	. . . . .	0,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000	. . . .
18	„ „ bawełnianych „ „ „ *B*.	000	000	000	. . . . .	0,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000	. . . .
19	W podobny sposób pomieścić tu należy resztę zogółowań, niniejszym wykazem objętych.														
	Razem . .	000	0,000	0,000	. . . . .	00,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	000,000	
	A że w roku zeszłym było . .	000	0,000	0,000	. . . . .	00,000,000	000	000	0,000	. .	. . . . .	0,000	00,000	000,000	
	Zatem w roku 186 przedstawia się { więcéj . . .	00	—	—	. . . . .	—	—	—	—	—	. . . . .	—	—	—	
	Zatem w roku 186 przedstawia się { mniéj . . .	—	000	000	. . . . .	000,000	00	00	000	. .	. . . . .	0,000	00,000	00,000	

(Rząd Gubernialny N. lub Magistrat Miasta Warszawy.)

Niniejszy wykaz ogólny wszystkich zakładów przemysłowych, fabrycznych i rękodzielniczych, w gubernii N. (lub w obrębie miasta Warszawy) znajdujących się, jako zgodny z istotą rzeczy i dołączonémi tu szczegółowémi opisami i rapportami Władz miejscowych— poświadcza.

w . . . dni . . mca . . . . . 186 . . roku.

(Położyć podpis i pieczęć)

Za zgodność:

Naczelnik Sekcyi Przemysłu i Instytutów

КОНЕЦЪ II-ГО ТОМА И ВТОРОЙ ЧАСТИ.

KONIEC TOMU II-GO I CZĘŚCI DRUGIÉJ.